

Deborah Smith

MÍSTO ZVANÉ DOMOV

BÍGL

Z anglického originálu A PLACE TO CALL HOME
Přeložil Petr Handl
Redakční úprava Darina Daňková
Grafická úprava obálky Dana Wisiorková
Sazba Miroslav Papuga
Vydalo nakladatelství ARADAN v edici Bígl, 1999
Vytiskl Finidr, s.r.o. Český Těšín
Vydání první

ISBN 80-902750-1-X

Poznámka autorky

John Power přijel do Ameriky z Donegalu v Irsku v roce 1761. Vzal si Rachel Duvallovou z Greenville District v Jižní Karolíně a spolu přivedli na svět deset dětí. Jejich nejmladší syn, James Power, veterán války z roku 1812 s dobrodružnou povahou, si postavil dům v divočině severní Georgie poté, co bylo roku 1826 zpřístupněno indiánské teritorium Creek jižně od řeky Chattahoochee, nedaleko od malé pionýrské osady Marthasville. Ta později vešla ve známost jako Terminus a ještě později jako Atlanta.

James Power byl kovář, celník, soudce a vlastník říčního nákladního člunu, který lovil a obchodoval se svými indiánskými sousedy z kmene Cherokee, obývajících druhý břeh řeky. Oženil se s irskou dívkou, pravděpodobně čerstvou přistěhovalkyní, jejíž jméno a osud nejsou známy. Jejich jediný syn, Samuel Wesley, se narodil roku 1830 a během občanské války sloužil v armádě Konfederace. Čtyři roky poté, co generál William Tecumseh Sherman zabavil Powerovu loď pro vojenské účely (před bitvou u Atlanty), se narodilo první z šesti dětí Samuela Wesleyho, Samuel Adam.

Samuel Adam Power zemřel roku 1908, když jeho nejmladší syn, William, byl ještě dítě. William si vzal Agnes Nettie Quarlesovou den po Vánocích 1926. Na svatební fotografii tvoří pohledný pár. Ona je bledá, prostě oděná a její tmavé vlasy jsou staženy dozadu malým baretem. On má na sobě tmavý oblek s růžovým poupětem v klopě. On sedí, ona mu stojí po boku a paží ho objímá kolem ramen. Jeho ruce, sepnuté kolem pozdviženého kolena, jsou velké a silné ruce pracujícího muže. Oba se usmívají.

Měli čtyři dcery a čtyři syny. Jejich první dcera, Dora Power Brownová, je moje matka. Vyrostla a hrála si v nížině řeky, kterou James Power obhospodařoval před více než sto lety. Když jsem byla dítě, trávili jsme tam s bratrem a sestrou skoro každou neděli a svátek ve společnosti našich prarodičů, tří tet, čtyř strýců a patnácti prvních bratranců a sester.

Tato kniha je věnována jim za vzpomínky a vyhlídky, sdílené radosti, strasti i oporu a mému manželovi Hankovi a mému tátovi. Rodině, jejíž srdce je tak velké jako její dědictví.

Josh, Brady, Evan, Hop a Claire Maloneyovi

Holt Maloney

Marybeth Delaneyová

Joseph a Dottie Maloneyovi

Patrik Delaney a Elizabeth Wallingfordová*

Howard a Alice* Maloneyovi

Thurman Delaney a Queena Kehoeová

Liam a Emma Maloneyovi

Glen a Fiona Delaneyovi (emigrovali z Irska, 1838)

Sean a Bridget Maloneyovi (emigrovali z Irska, 1838)

* „bábrlinky“

Část první

A TAK TU JDE TO LIDSKÉ MLÁDĚ,
JDE VODOU A TŘEBA V BLÁTĚ,
RUKU V RUCE S VÍLAMI,
ZE SVĚTA, KDE SLZ JE VÍC,
NEŽ KDY VŮBEC POCHOPÍ.
W. B. Yeats

Prolog

Plánovala jsem, že budu tou starou jižanskou dámou, která si povídá s rajčatovými stromky a kupuje svetry pro své kočky. Bylo mi teprve třicet, ale už jsem hodnotila, kde jsem byla a kam směřuji. A tak jsem věděla, že až budu stará, budu záměrně *podivínská*. Budu používat křiklavě červenou rtěnku a vyprávět trapné historky o své rodině a všichni budou říkat: *Slyšel jsem, že byla vždycky trochu zvláštní, jestli víte, co tím myslím.*

Nechápali by proč a já jsem neměla v úmyslu jim to vysvětlovat. Myslela jsem si, že budu vysedávat v houpacím křesle na verandě nějakého domova důchodců pro opotřebované novináře, postaveného jakoby ve stylu předválečných let, budu se opíjet bourbonem a coca-colou a oplakávat Rona Sullivana. Bylo mi teprve deset, když jsem ho viděla naposledy, a jemu patnáct a od té doby uplynulo dvacet let, ale já jsem na něj nikdy nezapomněla a věděla jsem, že ani nezapomenu.

„Ráda bych věřila, že pro Roniho všechno dobře dopadlo,“ říkala máma pravidelně a táta jí přikyvoval, aniž se jí podíval do očí, a potom hned mluvili o něčem jiném. Cítili se provinile za to, jakou úlohu sehráli, když od nás Rona vyháněli, a věděli, že jim to nikdy neodpustím. Byl jednou z příčin našeho vzájemného odcizení od té doby, co jsem se cítila tak nemožně bezmocná, když mě loni na jaře přivezli domů z nemocnice.

Mí dva nejstarší bratři, Josh a Brady, o Ronovi nemluvili vůbec. Většinu z toho období, kdy byl Ron součástí naší rodiny, strávili mimo domov ve škole. Zato druzí dva bratři ho vzpomněli pokaždé, když se vrátili domů z lovu s nějakou trofejí. „To se nedá srovnat s tím, co zastřelil Ron Sullivan, když jsme byli děti“, říkal vždy Evan Hopovi. „To ne“, souhlasně si povzdechl Hop. „To byl královský kus.“ Evan a Hop vyjadřovali míru smutku podle paroží.

Co se týče zbytku rodiny - z otcovy strany, z matčiny strany, těch dvou spjatých polovin rodokmenu tak rozsáhlého a spleťtého a hluboce zakořeněného, že náš strom života působil na nezasvěcené jako přerostlý dub -, byl pro ně Ron Sullivan jen nejasný odraz v zrcadle jejich předsudků, smutků a sympatií. To, jak si ho pamatovali, záleželo na tom, jak tehdy viděli sami sebe a jak vnímali svět kolem nás, a většina z nich už ty bolestné vzpomínky zatlačila do pozadí.

Ovšem on a já jsme byli nedílnou součástí místních dějin, součástí tak živou a tragickou, jak jen to může být v malém společenství lidí žijících odloučeně v klínu hor, kde lidé uchovávají smutné příběhy jako drahocenný porcelán po prababičce. Mimochodem, sklenice a porcelán po mé prababičce byly zabaleny ve staré bedně u mámy a táty v podkroví. Máma v skrytu duše doufala, že to všechno budu jednou používat, že jediná dcera z jejích pěti dětí se opožděně a jako zázrakem vyvine v ženu, která na stůl prostírá porcelán místo plastu.

Ta naděje tam byla. Ale to, co se stalo Ronu Sullivanovi a mně, změnilo můj život i mou rodinu. Díky němu jsme se viděli takoví, jací jsme doopravdy byli, bezcitní a krutí, lidé, které dohromady pojí krev, manželství a čas. Snažila jsem se ho zachránit a nakonec zachránil on mne. Možná že už je dvacet let po smrti - tehdy jsem to nemohla vědět -, ale byla jsem si jistá, že bych kvůli němu šla až na kraj světa. A také bych na něj vždycky čekala, až se vrátí zpět.

Nejkrutější jsou vzpomínky na to, co mohlo být.

Začalo to v tom roce, kdy jsem vystupovala jako stepující skřítek na karnevalu o svátku sv. Patrika a Ronie Sullivan vyhrožoval rezavým kapesním nožem, že podřízne hrdlo mému bratranci Carltona. Byl to také rok, kdy se rozpadli Beatles a kdy Národní garda zabila čtyři studenty na státní univerzitě v Kentu a Josh psal domů z Vietnamu Bradymu, který v té době končil střední školu v Dunderry, ať ho *ani nenapadne se zapsat do armády. Na té posrané válce není nic vlasteneckého.*

Jenže mně bylo teprve pět. Můj svět byl omezený, tajemný, samolibý, bohatý, velmi jižanský, bezpečně spjatý se zemí a velkou rodinou, jejíž předkové byli téměř bez výjimky irští přistěhovalci, kteří se usadili v horách Georgie před více než sto třiceti lety. Co se mě týkalo, svět se točil v jednoduchých kruzích, jejichž středem jsem byla já.

Karneval o svátku sv. Patrika neměl nic společného s tím, jak vypadá dnes. Nebyly tam žádné stánky s pivem, žádní umělci prodávající ručně vyráběné šperky ve tvaru irského trojlístku ze čtyřladvacetikarátového zlata, žádný závod Šťěstí Irů na ulici 5K Road, žádní importovaní muzikanti hrající pravou irskou gigu na náměstí. Dnes je to festival, jedna z největších turistických atrakcí ve státě.

Ale když mi bylo pět, tak to byl jen karneval pořádaný ve starém arboretu metodistického shromaždiště východně od města. Ctihodné sestry a členky Asociace dundererských žen prodávaly opékané sendviče, sladké koláčky a limetkový punč na zahradních stolcích v rohu arboreta vedle dřevěného jeviště, Down Mountain Boys hráli bluegrass a třída stepařů-začátečníků z taneční školy mé tety Glorie byla nacpána do kostýmů irských skřítků a přinucena k pololetnímu minivystoupení.

Máma mě fotila, aby zachytila okamžiky mé nedobrovolné poroby. Nebyla jsem rozený tanečník. Nedržela jsem rytmus, vždycky jsem šla mimo a nerada jsem dělala cokoli jiného, než co jsem sama chtěla. Stála jsem na jevišti, upřeně zírala do objektivu fotoaparátu, na sobě svůj zelený trikot, volánkovou sukni a nadýchanou bílou blůzičku, zelené punčocháče a černé stepařské boty s cvoky, vlasy svázané do velkých rudých copů se zelenými pentlemi.

Moje třída, všech dvacet, se potácela a probelhávala posledním číslem za doprovodu nějaké irské taneční nahrávky, kterou si už nepamatuji, ale vím, že ji teta Glorie pouštěla na plno ze svého přenosného gramofonu přes zesilovač kapely Down Mountain Boys. Dívala jsem se dolů a tam byl on. Stál v davu u kraje pódia, vysoký, otrhaný desetiletý kluk s mastnými černými vlasy. Ron Sullivan. Ronie. I na malém městě jsou jednotlivé společenské vrstvy jako příkré schodiště. Naše rodina žila na jeho vrcholku. Ron a jeho otec nebyli ani pod schody. Ti žili někde ve sklepě.

Pozorně mě sledoval, jako bych ze sebe vůbec nedělala blázna, i když jsem si tak v tu chvíli rozhodně připadala. Do tohoto okamžiku už jsem dvakrát nechtě šlápla mé sestřenici Violetě na levou nohu a sestřenici Rebece jsem loktem vrazila do pravé paže, takže se obě raději ode mě držely pěkně daleko.

Zapomněla jsem na své neohrabané ruce a nohy a zaměřila veškerou pozornost na Ronie Sullivana, protože to bylo poprvé, co jsem si mohla zblízka prohlédnout syna toho odporného, bezvýznamného Velkého Rona Sullivana ze Sullivanova údolí. Nestýkali jsme se s Velkým Ronem Sullivanem, i když on a Ronie byli našimi nejbližšími sousedy na Soap Falls Road. To údolí mohlo být klidně na druhém konci Číny, a ne dva kilometry od naší farmy.

„Z té bohem zapomenuté díry vzchází jen jedno - hnůj.“ Právě to většinou říkali o Údolí strýčkové Petr a Bert. A protože všichni věděli, že Ronie Sullivan patří k tomu hnoji - vzešel z něj, vypadal tak a zapáchal úplně stejně -, tak se mu v davu všichni vyhýbali. Možná právě proto jsem z něj nemohla spustit oči. Oba jsme byli opuštěné ostrůvky uprostřed osamoceního, všepohlcujícího vesmíru.

Můj bratranec Carlton popošel o pár metrů zpátky, mezi Roniho a stolek s občerstvením. Jsou někteří příbuzní, jejichž existenci prostě tolerujete, a Carlton Maloney patřil mezi ně. Bylo mu asi dvanáct, byl jako ze škatulky a dobře živený a smál se na mě tak křečovitě, že se mu oči skoro ztrácely v obličeji. On a můj bratr Hop spolu chodili do sedmé třídy. Hop říkal, že opisuje při testech z matematiky. Carlton byl všivák.

Viděla jsem, jak se kolem sebe rychle rozhlédl. Jednou, dvakrát. Strýček Wayne vybíral pro ctihodné sestry peníze u stánku s občerstvením. Teta Rhonda mu právě něco vysvětlovala, takže ji pozorně sledoval. Vedle papírové krabice od bot, kterou používal jako pokladnu, nechal ležet pár dolarových bankovek.

Carlton natáhl jednu ruku, popadl bankovky a rychle je strčil do kapsy u kalhot.

Byla jsem jako opářená. Okradl ctihodné sestry. Okradl vlastního strýce. Mí bratři a já jsme byli vedeni k takové poctivosti, že by nás ani ve snu nenapadlo ukrást byt jen jedinou minci z tatínkova hrnku na drobné, který měl na nočním stolku. Připouštím, že mám slabost pro hory čokoládových chipsů. A tak když procházím oddělením pečiva v obchodě s potravinami a jeden balík náhodou spadne na zem a otevře se, pár jich ochutnám. Ale nepoživatelný majetek byl svatý. A ukrást peníze bylo nemyslitelné.

Strýček Dwayne se podíval na stůl. Zamračil se. Začal rychle hledat mezi balíčky koláčků zabalených v celofánu a ovázaných zelenými stuhami. Naklonil se ke Carltonovi a něco mu povídal. Z jeviště jsem neslyšela, co říká - neslyšela jsem nic kromě muziky, která mi ječela do uší -, ale viděla jsem, jak Carlton vyplašeně couvl a kroutil hlavou. Pak se otočil a ukázal na Roniho.

Nebyla jsem schopná pohnout se z místa. Prostě jsem nemohla přimět své nohy k pohybu. Stála jsem tam, jako bych na tom místě zapustila kořeny, a jen mlhavě, bolestně jsem vnímala lidi, kteří se mi smáli, mé prarodiče, kteří skrývali svůj smích do dlaní, a vyděšené pohledy mámy a táty. Táta, který taky neuměl tančit, povzbudivě mával rukama, a kdybych byla vystrašené tele, možná by mě tím donutil začít se hýbat.

Ale já jsem nebyla vystrašená. Byla jsem zuřivá.

Strýček Dwayne si s vystrčenou bradou udělal místo kolem stolu a chytil Roniho za paži. Viděla jsem strýčka Dwayna, jak mu něco rozhořčeně říká. Viděla jsem, jak se nechápavý výraz v Roniho obličeji mění v zuřivý vztek. Myslím, že to nebylo poprvé, co byl obviněn z něčeho, co neudělal.

Jeho oči probodávaly Carltona. Vrhł se na něj. Svalili se na zem, Ronie nahoře, Carlton vespod. Lidé křičeli a utíkali pryč. Celá skřítkovská show vyvrcholila nejistým závěrem. Teta Glorie skočila ke svému gramofonu a hudba skončila silným skřípnutím, jako když zesílíte zvuk zapínajícího se poklopce. Seběhla jsem po schodech z jeviště a prodírala se davem dospělých.

Strýček Dwayne se snažil odtrhnout od sebe Roniho a Carltona, ale Ronie měl ruku zachycenou o Carltonův límec. Jeho druhá ruka svírala malý rezavý kapesní nůž, jehož hrot Ronie přiložil Carltonovi na ohryzek. „Já jsem ty peníze nevzal!“ řval na něj Ronie. „Ty prašivěj lháři!“

Tatínek se zapojil do akce. Kolenem přitiskl Roniho k zemi a vytrhl mu nůž z ruky. Spolu se strýčkem Dwaynem konečně oddělili oba hochy a tatínek postavil Roniho na nohy. „Má nůž,“ slyšela jsem někoho šeptat. „Ten Sullivanův kluk je pěkný ničema.“

„Kde jsou ty peníze?“ hřímal strýček Dwayne a upřeně se díval Ronimu do očí. „Dej mi je. Ted' hned!“

„Nemám žádná prachy. Sem žádná prachy nevzal.“ Mluvil jako dřevorubec, s chybami a konce slov polykal. Taky měl vepředu zkažený ulomený zub. Vyčníval mu jako vyhnutý kel.

„Ale ano, vzal jsi je,“ zaječel Carlton. „Já jsem tě viděl! Všichni vědí, že kradeš! Jako tvůj táta!“

„Ronie, vrať ty peníze,“ řekl tatínek. Táta měl zvučný hlas. Byl spravedlivý, ale tvrdý. „Nenuť mě, abych ti prohledal kapsy,“ dodal přísně. „No tak, chlapče, přiznej se a vrať ty peníze.“

„Je nemám.“

Dav mě vytlačil bokem, ale byla jsem dost blízko na to, abych viděla utrpení a bezbrannost v Roniho obličeji. Ach, bože. On byl ten typ kluků, co se perou, klejí a vyhrožují druhým nožem. Dělal problémy. Zasloužil si dostat se do maléru.

Ale on není zloděj.

Nežaluj na Carltona. Maloneyové drží pohromadě. Vtom je naše síla.

Ale to není spravedlivé!

„Tak dobře, Ronie,“ pokračoval tatínek a sáhl Ronimu do zadní kapsy jeho špinavých džínů.

„On to nevzal,“ prohlásila jsem hlasitě. „To Carlton!“ Všichni na mě zírali. No, však na to už jsem si zvykla. Uviděla jsem Roniho nedůvěřivý, překvapený pohled. Tím pohledem mě mohl klidně provrtat.

Strýček Dwayne se na mě podíval. „Claire, jsi si jistá, že se jen nechceš Carltonovi pomstít za to, že na tebe minulý týden před nedělní školou plival pečené buráky?“

Ne, ale dobře jsem si pamatovala, jak to takovým horkým burákem bolí. Moc. „Roni ty peníze nevzal,“ opakovala jsem. Ukázala jsem prstem na Carltona. „To Carlton. Viděla jsem ho, tati. Viděla jsem, jak si je strká do přední kapsy.“

Tatínek a strýček se pomalu otočili. Carltonův obličej, už tak zpocený a červený, ještě více zrudl. „Carlton,“ pronesl strýček Dwayne.

„Ona se mi jen mstí!“

Strýček Dwayne strčil ruku do Carltonovy kapsy a vytáhl dvě zmuchlané dolarové bankovky. A bylo to.

Strýček Dwayne odvedl Carltona pryč, aby našel strýčka Evžena a tetu Arnettu, Carltonovy rodiče. Tatínek pustil Roniho Sullivana. „Běž. Zmiz odsud.“

„Vyhrožoval tím nožem, Holte,“ slyšela jsem za sebou promluvit strýčka Petra.

Tatínek se zamračil. „S tak malým nožíkem by neprořízl ani papírový pytlík.“

„Ale on jím vyhrožoval Carltonovi.“

„Zapomeň na to, Petře. Běžte, všichni.“

Roni na mě upřeně hleděl. Opětovala jsem mu ten pohled jako hypnotizovaná. Odtazitost z něj vyzařovala jako neviditelný štít, ale v očích měl záblesk překvapení, vděčnosti a nedůvěry. Tím pohledem mě spaloval a já se cítila jako opářená. Tatínek ho popadl za límec jeho roztrhaného špinavého fotbalového dresu, který měl na

sobě, a odstrčil ho pryč. Chtěla jsem jít za ním, ale máma už se mezitím prodrala davem a zezadu mě chytila za šaty. „Počkat, Claire Karleen Maloneyová. Už jsi dnes v tom představení hrála až dost.“

Omráčeně jsem se na ni podívala. Zpoza ní na mě vykukovali Hop a Evan. Violeta a Rebeka na mě zíraly s otevřenými ústy. Celá družina Maloneyů mě bedlivě sledovala. „Carlton je všivák,“ vzmohla jsem se konečně na vysvětlení.

Máma přikývla. „Řekla jsi pravdu. To je v pořádku. Jsi hodná holka. Jsem na tebe pyšná.“

„Tak proč na mě všichni koukají, jako bych byla nějaká divná?“

„Protože jsi,“ vybuchla Rebeka. „Nezakoukala ses náhodou do Roniho Sullivana?“

„On se mi neposmíval, když jsem tancovala. Myslím, že je prima.“

„Máš zvláštní způsob hodnocení,“ řekl Evan. „Má o kolečko míň,“ přidal se Hop.

Tak to byl ten rok, kdy jsem si uvědomila, že Ronie není jen otrhanec, že není jen jiný, že je také nebezpečný a že postavit se na jeho stranu bylo nejlepší cestou k tomu, abych ztratila svou reputaci a vysloužila si pověst volnomyšlenkáře a buřiče.

Od té chvíle jsem jím byla fascinována.

Svět neměl ani tušení, že existuje nějaké Dunderry v Georgii. Hledala jsem nás na smaltovaném globusu v obývacím pokoji, a nenašla jsem nás tam. Jen stěží nás šlo objevit na pomačkané, skvrnami od kávy zašpiněné automapě Georgie, kterou měli máma s tátou v přihrádce na rukavice v našem stejšnu. Na té mapě byla Atlanta zobrazena jako velká hvězda a kolem Gainesville byl kruh. Ale Dunderry byla jen černá tečka. Bydleli jsme asi tři centimetry vlevo od Gainesville a asi pět centimetrů nad Atlantou.

Dunderry bylo mírumilovné, klidné městečko s radničním náměstím, s ulicemi lemovanými stromy a krásnými starými domy, s farmami zasazenými do velkých úrodných údolí a s horami, které se jako katedrály tyčily všude kolem, aby nás chránily.

Naši předkové by stále ještě poznali město, které kdysi založili. Nová byla jen elektřina, dlážděné chodníky, vodovod v každém domě a památníky na pět válek, včetně té, která nám kdesi vzala dvanáct dunderuských mužů a na oplátku nám zanechala čtyři neznámé yankejské bojovníky, jejichž hroby v koutě hřbitova Prvního baptistického kostela se staly turistickou atrakcí.

Zeptala jsem se mámy, která byla za svobodna Delaneyová a přivdala se do rodiny Maloneyů - jinými slovy, hrdě zosobňovala dvě nejstarší rodiny v Dunderry -, jestli jsme opravdu tak malí, jak naznačovala mapa. „Tím se vůbec netrap,“ odpověděla. „Kdybys studovala mravence pod lupou, bude velký jako slon. Všechny věci jsou tak velké, jak velké je vidíš. A my jsme moc velcí.“

Vzpomněla jsem si, že Hop si jednou na dvoře prohlížel mravence pod lupou, a jak svítilo sluníčko, vypadal za chvíli mravenec jako pražená rýže s nožičkami. Máma si mě změřila tím pohledem, kterým si mě prohlížela vždy, když jí docházela trpělivost, a pak mi řekla, ať raději tolik nemyslím.

Ale já jsem si řekla, že bychom se raději neměli moc přeceňovat.

Mámini prarodiče, Glen a Fiona Delaneyovi, přijeli do Ameriky z Irska v roce 1838, tedy ve stejném roce jako Maloneyovi. Jenže to byli vzdělaní obchodníci, kteří se narodili a vyrostli v Dublinu, zatímco Maloneyovi pocházeli z rodu negramotných nájemných farmářů z nějakého irského zapadákov. Co je však ještě důležitější, Delaneyovi byli protestanti, zatímco předci mého otce, Maloneyovi, byli katolíci. Glen a Fiona otevřeli první galanterii v Dunderry a potom první banku a postavili pivní dvoupodlažní dům ve městě a Glen byl zvolen prvním městským smírčím soudcem. On a Fiona podporovali za občanské války Unii a jejich dva nejstarší synové bojovali v armádě generála Granta. Dunderuská domobrana se jim za to pomstila vyplněním obchodu a vypálením garáže. Někdy Maloney, můj prapradědeček, byl velitelem domobrany.

A tak pýcha, náboženství a politika znemožňovaly několika generacím Maloneyů a Delaneyů uzavírat mezi sebou sňatky, i když se postupem času ze všech stali prosperující metodističtí demokraté. Trvalo přes sto let, než máma a táta prolomili bariéry.

Pradědeček Howard Maloney postavil dům, v němž jsem vyrostla, na místě, kde kdysi stával srub jeho dědečka Scana. Tam se narodil můj dědeček Joseph Maloney a jeho pět bratrů, stejně jako můj tatínek a všech jeho šest sourozenců. Každá generace k domu něco přistavěla. V době, kdy jsem se narodila já a mí bratři (v nemocnici v Gainesville, kromě Bradyho, který přišel na svět o dva týdny dříve v horní ložnici, když máma volala na tátu „Holte, přines mi aspirin!“), měl dům deset ložnic, čtyři koupelny a tři komíny a jeho přízemní přístavby se rozbíhaly na všechny strany od dvoupatrové středové budovy s širokými verandami. Stál uprostřed údolí Estatoe obklopen oblými zelenými kopci. Nebyl tam žádný jiný dům, do tmy nesvítla žádná jiná okna, ani nebyl na obzoru vidět proužek světlého kouře z nějakého jiného komína. Byli jsme královstvím sami pro sebe.

Máma brala starost o domácnost jako své povolání. Všude čistounko, nikde ani kousek místa pro nepořádky. Postele ustlané, ve vázách čerstvé květiny, jídlo vždy včas, ponožky zašité, stříbro vyleštěné,

záchody nablýskané, podlahy navoskované, koberce a předložky vyluxované, takže nebylo vidět nic než lesk starého sametu. Zařizovala návštěvy u lékaře, zapojovala se do dění ve škole a dohlížela na domácí úkoly. Nakládala a sterilizovala, zavařovala a pekla. Staré židle nechala znovu ocalounit a stará zrcadla znovu postříbřit. Hospodářství bylo tátovo, ale dům byl její a vše, co se v něm dělo, spadalo pod její velení a každému bylo radno, aby si to dobře pamatoval.

Táta ji jednou vzal na druhou svatební cestu do Kalifornie, strávit pár dní ve vinařské oblasti. Dostala pár žihadel u úlů a museli jet domů o dva dny dříve. „Už jsem nemohla vydržet všechen ten odpočinek,“ prohlásila.

Když jsem byla malá holka, bydlela s námi prababička Maloneyová i má britská babička Delaneyová (té jsem ale nikdy neříkala babi, protože to považovala za neurvalé a málo uctivé). Od nich jsem se naučila, co je tvrdohlavost a pýcha. Tatínek říkal, že bábrlinky by nejraději každého honily jako nadmutou kozu, a máma prohlásila, že soužití s její mámou a tatínkovou babičkou pod jednou střechou je pro všechny zúčastněné poukázkou na svatozář. Nebo na pobyt v blázinci.

Prababička Maloneyová byla rozpustilá osmaosmdesátnice, kdežto babička Delaneyová, jak nám sama často připomínala se svým jemným anglickým přízvukem, byla velmi, velmi křehká sedmdesátnice. Křehká jako pařez cedru. Virginia Elizabeth Wallingford Delaneyová si barvila své šedé vlasy silnou vrstvou ořechově hnědé barvy a nosila je sepnuté příčeskem hnědých copů připevněných k temeni, což jí, v kombinaci s jejími bifokálními brýlemi, dodávalo vzhledu podivuhodně mladistvé, pošilhávající babičkovské královny.

Nikdy neseděla venku bez velkého klobouku s širokou krempou, aby si stínila plet' obličeje, která, až na podbradek a několik stařeckých skvrn, byla stále krémová a hladká jako tvářička porcelánové panenky. Nosila úzké světlé šaty s malým medailonkem ve tvaru brože, která na pravém rameni přichycovala krajkový kapesníček, a když náhodou někdo nevyskočil dost svižně, aby jí přinesl to, oč žádala, přitáhla si provinilce mosaznou rukojetí ve tvaru husí hlavy své mahagonové hůlky.

Často nám připomínala, že byla teprve sedmnáctiletý sirotek zapsaný na anglickou internátní školu, když za první světové války potkala v Londýně dědečka Patrika Delaneyho. Byl to temperamentní americký infanterista, který nosil po kapsách pikantní fotografie francouzských barových tanečnic a zasypával ji historkami o své jižanské domovině. Provdala se za něj a přeplula oceán s hlavou plnou představ o plantážích z dob před občanskou válkou.

Nikdy dědečkovi úplně neodpustila, když zjistila, že jejím novým domovem má být horské městečko se špinavými ulicemi a viktoriánský dům, jehož stěnami táhlo a v němž dědeček bydlel se svými panovačnými rodiči a dvěma staropanenskými sestrami, Vidou a Maedelle. Babička byla zděšena, když zjistila, že její příbuzné šňupají tabák, nosí srolované punčochy a čaj pijí studený. Nepomohlo ani, když jí dědeček postavil krásný velký dům na kopci přímo nad radničním náměstím, ani když jí koupil nablýskaný černý Model T, aby mohla jezdit autem v době, kdy většina sousedů byla ještě odkázána na povozy tažené mulami. Chtěla elektřinu. Místo toho měla petrolejové lampy a na vaření pec, ve které se topilo dřevem. Chtěla tramvaje a taxíky a vlaky. Místo toho měla zablácené auto, jehož pneumatiky se rozdíraly na kamenitých horských cestách.

Vzpomínala na cesty do Atlanty. Nejen proto, že to vždy bylo velké dobrodružství, jehož součástí bylo nocování v nejlepších hotelích a nákupní horečka v obchodním domě Rich's, ale také proto, že jednoho hrozného dne se jim pokazilo auto kdesi na rozblácené cestě daleko od města a ona musela s dědečkem přenocovat v rokli. Nějaký pokoutný výrobce a pašerák alkoholu, opilý svou vlastní kukuřičnou whisky, se tenkrát vynořil odkudsi z lesa a chtěl babičku od dědečka koupit za dva dolary a demižon.

Přesto se babičce Elizabeth podařilo nějak přežít díky svým čtyřem synům a čtyřem dcerám. Ve skutečnosti si však nežila až tak špatně. Venkovské ženy ji považovaly za odbornici na otázky módy a společenského chování a poté, co byl dědeček Patrik zvolen prezidentem Dunderské spořitelny a záložny, byla její společenská pozice ještě více posílena. Získávala nejrůznější ocenění za své výšivky, psala do novin články o etiketě a byla vysoce ceněna i proto, že četla poezii, kterou pak šířila prostřednictvím divadelní společnosti Královských Shakespearovců.

Když mi byly čtyři, postihlo dědečka několik infarktů, které ho ochromily. Babička ho přestěhovala do přízemní ložnice a po celý další rok jsem mohla sledovat, jak o něj ve dne v noci starostlivě pečuje a jak byla veškerá její chatrnost ta tam. Když umřel, celou svou osamělou energii věnovala na rozčilování prababičky Maloneyové, která měla ložnici na druhé straně haly. Za vším byl dlouhotrvající spor, který vyvstal, už když byly mladé, a který vyživovaly ve svých nejlepších letech. A když zestárly, dohořival jako řeřavé uhlí.

Prababiččino křestní jméno bylo Alice, ale byla pokřtěna po generálovi Konfederace. Alice Stonewall McGinnis Maloneyová. Její manžel, Howard Maloney, zemřel na infarkt dvacet let před tím, než jsem se narodila. V té době už bylo vedení farmy svěřeno jejich synovi, mému dědečkovi Josephovi, ale prababička

přesto stále řídila veškerý provoz. Ve svém úsilí nepolevila, ani když už šel dědeček Joseph do penze a vedení farmy převzal latinek.

Za zády jsme jí s bratry říkali Uzurpátor. Odpovídalo to jejím komandantským manýrám a obzvláště pak jejímu stylu jízdy. Řídit auto se naučila v době, kdy ještě nebyl na silnicích žádný provoz a neexistovala žádná pravidla. Středová čaráj nic neříkala. V devadesáti letech by se nevzdala řízení už jen proto, že její nezávislost vyváděla z míry babičku Elizabeth, která přestala jezdit po operaci kyčle, jež prodělala v osmašedesáti, protože od lé doby měla nehybnou pravou nohu.

Prababiččiny vlasy byly jako kudrnatá modrobílá čepice nad neuvěřitelně vrásčitým obličejem. Nosila podivné hnědé šaty a boty na vysokém podpatku, měřila skoro metr osmdesát a vážila téměř metrák. Posledních deset let minulého století vyrůstala na obrovské dobytčí farmě osmdesát kilometrů severně od Dunderry. Její matka byla unitářka obrácená na víru, která se stále modlila a zřídila první horskou školu pro černé děti. Její otec byl veterán občanské války, který na straně Konfederace přišel v bitvě u hory Kennesaw o ruku, když mu bylo dvanáct let.

S pradědečkem Howardem se prababička seznámila na nedělním společenském večírku sponzorovaném Akademií mladých žen severní Georgie, kde v té době učila. Na starých zažloutlých fotografiích je zachycena jako vysoká, kostnatá, vážná mladá žena s hustými kadeřemi tmavých vlasů sepnutými do drdolu, oděná do úzkých černých korzetových šatů s vycpávkami, v nichž se jí hrud' nadýmá jako holubovi. Šestadvacetiletá stará panna.

Vdala se o měsíc později a přestěhovala se k nám do údolí Estatoe v dunderreském kraji. Doma nosila montérky a krávy uměla podojit rychleji než kdejaký honák. Absolvovala pochod za ženské volební právo ke státnímu kapitolu několik let před tím, než bylo toto právo prosazeno ve Washingtonu. A hodila vejce na pradědečkova bratrance, doktora Arnolda Kehoa, když pronášel projev odsuzující plánované rodičovství. Za ta desetiletí bojovala proti prohibici a za občanská práva. Stála také u zrodu většiny ženských klubů v kraji. Byla vládkyní všeho, o čem měla přehled, s výjimkou babičky Elizabeth.

Když si babička Elizabeth vzala dědečka Patrika a přijela s ním z Anglie, okamžitě zaujala prababiččinu pozici nejzajímavější ženy v Dunderry a stala se jednou provždy prababičce trnem v oku. Jejich vzájemná rivalita započala 4. dubna 1920, kdy byla prababička hostitelkou dobročinné zahradní slavnosti Spolku metodistických žen. Většina metodistických žen ztratila zájem o bohatou tabuli ve chvíli, kdy se objevila Elizabeth Delaneyová. Ženy se sesypaly na svou novou exotickou kolegyni, aby se vyptaly na její názory v otázkách vkusu, společenského chování a vůbec všeho britského. Prababička zůstala jako opářená, zmítána tichou zuřivostí. Někdo se zeptal babičky Elizabeth, zdaje nějak spřízněna s někým z královské rodiny. To byla poslední kapka.

„Z královské rodiny, ty má svatá dobroto,“ obrátila se prababička na Vidu Delaneyovou, avšak svou poznámku pronesla tak hlasitě, aby ji každý dobře slyšel. „Kdyby si nevzala tvého bratra, měla by jen holý zadek, a to by si ho ještě ani neměla čím utírat.“

Babička Elizabeth, zsinalá vzteky, i přes svou výšku metr padesát najednou jako by povyroستla a prohlásila: „Jsi ošuntělá, žárlivá venkovská husa. Tohle ti nikdy neodpustím.“

O třicet let později, v roce 1950, den po své maturitě, utekla máma z domu s tátou. Byl to skandál. Dcera Elizabeth Delaneyové, chytrá a krásná Marybeth, která byla právě přijata na Metodistickou ženskou kolej, a nejmilejší syn Alice Maloneyové, Holt, který jezdil na motorce a nosil černou koženou bundu a který nedodělal průmyslovku a pracoval v Maloneyově drůbežárně a jako opravář v elektrárně. Elizabeth Delaneyová vyhrožovala, že dá Holta zavřít pro zneužití nezletilé. Alice Maloneyová se snažila ze všech sil sňatek zrušit. Jenže máma s tátou už čekali mého bratra Joshe. A bylo to. Rodiny Maloneyů a Delaneyů byly spojeny sňatkem, aby šly nadále životem společně, v dobrém i ve zlém, ve štěstí i nepohodě. Babička Elizabeth a prababička Alice i nadále jedna druhé škodily, a protože obě bydlely u nás, škodily někdy i nám.

Syn prababičky Alice Joseph a jeho žena Dottie bydleli dvě minuty chůze od nás v malém domku, který si postavili poté, co starý dům přenechali mámě a tátovi, pravděpodobně proto, aby unikli z dosahu bábrlinek. Dottie Maloneyová působila i ve svých šedesáti mladě a srdečně, měla pevnou postavu, rudé vlasy a vůbec působila jako strážkyně ženské síly. Nosila pánské kalhoty a vyšívané svetry, chytrá žena, která úspěšně fušovala do burzovních machinací, vedla účetnictví celé farmy, hrála tenis a milovala operu. Obdivovala jsem babičku Dottie, ale dědeček Joseph byl mým největším vzorem. Lidé říkali, že jsme si hodně podobní, že máme stejné náтуры, ale nebyla jsem si vždy jistá, že to mysleli jako kompliment. Byl vždy čestný i za cenu toho, že by mu to způsobilo potíže.

Dědeček byl urostlý, silný starý muž, který stál nohama pevně na zemi. Pohyboval se těžkopádně jako medvěd a byl úplně holohlavý, pouze věnec bílých vlasů obepínal jeho lebku. Dokázal na den odhadnout, kdy

přijdou první podzimní mrazíky, a v létě vám řekl, jak dlouho bude pršet podle toho, jak kuňkaly žáby. Při osívání polí se řídil podle měsíce a astrologických znamení a lodyhy jeho kukuřice měly alespoň tři metry.

Rád taky dělal laciné žerty. „Zatáhni mě za prst,“ říkával. A jakmile jsem to udělala, pšouknul si tak hlasitě, že vyplašil psy. A já jsem se mohla potřáhat smíchy.

Dědeček bojoval za druhé světové války někde v džungli na jednom z těch bohem zapomenutých ostrůvků v Pacifiku. Potýkal se s malárií, nohy mu plesnivěly v mokřích botách a všude byl cítit hnilobný zápach. V době války bydlela babička i s dětmi v pronajatém bytě v Atlante, aby mohla pracovat v továrně na bombardéry.

Když se po vítězství Američanů nad Japonskem vrátili domů, byla farma na spadnutí. Dědeček kulhal, protože mu v boku zbyl kus šrapnelu. S babičkou byli na mizině a na krku měli sedm dětí. Holt - můj tatínek - byl nejstarší, a to mu bylo teprve šestnáct. Elektrifikace před válkou příliš nepokročila, takže skoro všechny domácnosti v horách žily stále ještě potmě.

Dědeček dal dohromady partu lidí, ve které byl i táta a většina mužů z rodiny. Všichni na tom byli tak špatně jako on. Podepsali smlouvu a natáhli elektrické rozvody po celém státě. Udělali štěstí. A babička, která se v penězích a investicích vyznala, protože její otec byl bankéř, začala to štěstí přizívat na burze.

Proto jsme měli, jak lidé říkali, tolik peněz, že jsme nevěděli, co s nimi. Vyrůstali jsme mezi ohradami pastvin, nedozírnými lány polí, pěti velkými stodolami, nejrůznějšími sklady a deseti dlouhými nízkými velkokurníky, v nichž se během roku v pravidelných intervalech líhlo na padesát tisíc brojlerů.

A tak jsme tu žili -jedna prababička, jedna stará babička, jedna babička-mladice, jeden milovaný dědeček, máma, táta, Hop, Evan a Josh - poté, co se vrátil z Vietnamu - a Brady, který nás jezdil navštěvovat ze školy tak jednou za měsíc. Plus asi stohlavé stádo herefordského hovězího dobytka, tucet psů, pět koček, posluhovačka, deset najatých dělníků a jejich předák, tuncy dýní, kukuřice, zelí a já.

A to nemluvím o svých třinácti tetičkách a strýčcích Maloneyových a Delaneyových a jejich protějšcích, prvních šestatřiceti bratrancích a sestřenicích, o nespočtu bratranců a sestřenic mých rodičů a dalších příbuzných a přátelích, kteří přicházeli a zase odcházeli, jako by náš dům byla přestupní stanice uprostřed vesmíru.

Při svém běhu na dlouhou trať Ronie Sullivan nikdy nedostal šanci. Hned od startu byl sám proti všem. Žil se svým otcem v přívěsu dole v Sullivanově údolí mezi vraky aut, náhradními díly a horami rezavých plechovek od konzerv, vedle rokle plné napůl spáleného odpadu. Velký Ron měl jen jednu nohu. Místo druhé měl kovovou protézu - alespoň to jsem slyšela, protože na vlastní oči jsem ji nikdy neviděla. Evan a Hop tvrdili, že v té kovové noze má zabudovány všechny možné zbraně - bajonet, pušku na otrávené šipky a dráp zakončený žiletkou - a že si Velký Ron Sullivan může tu nohu odepnout a házet s ní jako s kopím. Nikdy jsem neměla tu drzost zeptat se mámy nebo táty, jestli je na tom něco pravdy.

Sullivanovi neměli příbuzné. Nikdo alespoň o žádných nevěděl. Nikde. Dědeček říkal, že Velký Ron přivandroval do města rok nebo dva před válkou v Koreji. Byl to ostrý chlapík, pirát silnic, který vzal práci v Murphyho potravinářském závodě. Pronajal si pokoj u staré panny Featherstonové a z okna házel plechovky od piva.

Máma s tátou už byli v té době svoji a čekali Joshe, ale táta se zapsal do armády a šel do války, protože to Maloneyové vždycky dělali. Několik našich příbuzných ho následovalo. Ale všichni, včetně táty, prožili válku ve Státech a drželi komouše v šachu tím, že spravovali vojenské džípy a čistili latríny.

Velký Ron Sullivan, jelikož byl Ir a neměl štěstí, byl odveden a poslán do předních linií. Vrátil se do Dunderry, protože neměl žádné jiné místo, které by mohl nazvat svým domovem, a protože to byla stejně dobrá adresa pro zasílání invalidního důchodu jako každá jiná. Přišel skoro o celou pravou nohu, když šlápl na minu.

Táta říkal, že Velký Ron byl morous už před válkou, ale po válce se z něj stal mizera - opilý mizera, což v době prohibice dalo celkem práci. Ale protože byl Velký Ron válečný hrdina, přidělil mu dědeček Joseph Maloney dva akry půdy v údolí východně od naší farmy. Spolek válečných veteránů mu koupil opotřebovaný přívěs a starý nákladník. Táta s bratry mu vykopali studnu a k zadní části přívěsu přistavěli koupelnu. Elektrárna v Latchakoochee přivedla k přívěsu proud a poskytla Velkému Ronovi půlroční provoz zdarma. Dunderská plynárna darovala a instalovala propanovou nádrž. Telekomunikační společnost Mountain View natáhla linku a věnovala telefon. Asociace dunderských žen zasadila trávník a máma přidala několik svých růžových keřů. Všech pět členů Asociace dunderských Afričanů (z nichž jeden byl naším příbuzným, ale rodina o tom tehdy na veřejnosti mlčela a ani dnes se o tom u nás moc nemluví) přivezlo traktor a zoralo kus pole. Barker Murphy opět nabídl Velkému Ronovi místo ve svém závodě. Modlil se za něj snad každý pastor v kraji, a dokonce i farář z našeho malého katolického kostelíka.

Podpora Velkého Rona Sullivana byla největším sociálním projektem od doby, kdy tornádo srovnalo radnici se zemí. Jenže na rozdíl od radnice nešlo Velkého Rona přestavět. Trávník a záhony nechal zarůst plevelem, růže uschly, přívěs připomínal popelnici a nákladák nastartoval Velký Ron jen tehdy, když jel na nákup nebo dvakrát týdně do Atlanty pro alkohol. V noci se většinou belhal po náměstí, pil a močil na květiny a vykřikoval nesmysly - „K čertu s vámi, vy zbabělí zkurvysyni! Celá tahle země mi může políbit prdel!“ - dokud ho šerifovi muži neodtáhli do vězení, aby vystřízlivěl.

„Proto se nemůžu smát Otisovi v Andy Griffithovi,“ říkával děda Joseph. „Na městském ožralovi není nic legračního.“

Jedna část Velkého Rona přesto stále fungovala a přitahovala pozornost jistého druhu dívek, většinou takových, které by žily v chudinské části města, kdybychom takovou měli. Užíval si s kde kterou, až zasáhla Matka příroda a začalo se povídat, že Jenny Boltonová je v jiném stavu. Jenny, podle toho, co se povídalo, byla pěkná malá brunetka, teprve asi tak sedmnáctiletá, která ale na svůj věk vypadala už značně ztrhaně. Přijela do města rok před tím se svým bratrem a jeho ženou. Byli to nájemní farmáři, kteří hledali práci. Všichni tři bydleli ve srubu o dvou místnostech na dobytčí farmě, kterou vlastnil tatínkův první bratranec, Charley O'Brien. Když lidé zjistili, kdo Jenny zbouchnul, podnikli trestnou výpravu, vedenou především mými příbuznými, přivlekli Velkého Rona na O'Brienovu farmu a přinutili ho, aby uznal svého potomka. Dnes by se tomu říkalo intervence. Tehdy se tomu říkalo svatba z donucení.

Jenny se přestěhovala s Velkým Ronem do Údolí, ale když přišel její čas a dítě se dralo na svět, Velký Ron byl věčně zpitý do bezvědomí. Mámě bylo Jenny líto a chodila ji skoro každý den kontrolovat. A tak to byla ona, kdo ji našel v přívěsu zkroucenou a křičící v malé špinavé posteli. Táta spěchal do Údolí a odnesl ji v náručí, jako by sama byla ještě dítě. S mámou ji co nejrychleji odvezli do nemocnice v Gainesville, ale doktoři museli přivést dítě na svět císařským řezem. Chlapeček byl příliš velký a Jenny byla tak malá. Když se jí máma zeptala, jaké mu chce dát jméno, vydechla: „Ron, junior. Prosím, mami,“ načež usnula na příštích dvanáct hodin.

Všichni říkali chlapci Ronie, aby ho odlišili od Velkého Rona. O pět let později, právě v době, kdy jsem se narodila, dostala Jenny zápal plic a umřela. Myslím, že dala všechnu svou sílu Ronimu. Hodně se mluvilo o tom, že by ho měli Velkému Ronovi vzít, ale lidé byli tenkrát velmi konzervativní - muž má svaté právo na své potomky, obzvláště když obětoval vlastní nohu pro dobro země. A tak, protože i dobří lidé se obracejí zády, když jsou problémy příliš choulostivé, nechala má rodina vyrůstat Roniho tak, jak vyrůstal.

Já jsem to celé chápala tak, že jsem přišla na svět, abych se o něj postarala místo jeho mámy. Nikdo jiný to nechtěl udělat.

2

Když jsem začala chodit do první třídy Maloneyovy základní školy, Ronie byl už v šesté. Vzhlížela jsem k němu s bázlivou zvědavostí.

„Od Roniho Sullivana se drž dál,“ varovala mě máma. „Loni na jaře měl ve vlasech vši.“

Maloneyovské ženy jsou známé svými rudými vlasy. Dejte nás dohromady, a vypadáme jako hrst zapálených sirek. Měla jsem nádherné vlasy. Tmavě rudé, dlouhé a kudrnaté. Představa, že by se vši mohly zabýdlet v mé hlavě, byla dostatečným varováním. Mít vši znamenalo nechat se ostříhat dohola a stát se tou poslední z nejposlednějších, protože slušní lidé přece nemají vši.

Kromě toho byl Ronie vždy špinavý a jeho džíny byly jeden týden příliš dlouhé a druhý týden zase příliš krátké. Na svůj věk byl dost velký, ale hubený a šlachovitý. Měl velké šedé oči, které se dívaly z úzkého obličejce. Jeho hnědočerné vlasy byly nakrátko ostříhané, jen na čele měl dlouhou patku. Když otevřel pusku, jeho křivý zub mu dodával zlověstného výrazu. Přála jsem si, aby mluvil spisovně a nechal si ten zub opravit, a tak si získal respekt.

Evan, který chodil s Ronim do třídy, nám o něm při večeři vyprávěl.

„Páchne jako to jejich špinavé doupe v Údolí,“ říkával, „a slečna Clarková ho někdy rozesadí a musí sedět sám. Okousává si nehty až na kůži. Člověče, jeho pytlík na svačinu je tak mastný, že by na něm máma mohla smažit vajíčka.“

S Ronim se pořád někdo škorpil. Byl jako svrab, který si nemůžete přestat škrábat. *Močůvka. Prasečí výkaly. Smrdí jako záchodová mísa.* Pral se kvůli čemukoliv s kýmkoliv - starším, vyšším, silnějším, kdo mu přišel do rány. A nejméně v polovině případů z něj málem vytloukli duši. Nebylo nic neobvyklého vidět

ředitele Raffertyho, jak táhne Roniho dolů do haly, aby mu sestra zašila nebo ledem ochladila některou část jeho obličeje.

Jeho divokost, izolovanost a statut bezvýznamného vyvrhele mě fascinovaly, protože já jsem byla jeho opakem - rozmazlený mazánek z bohaté rodiny. Měla jsem spoustu příbuzných, kteří opravdu byliými pokrevními příbuznými. Nejen tím, že měli stejné jméno. Byli součástí mého každodenního života. Ve škole jsem nemohla plivnout žvýkačku, aniž bych zasáhla někoho z rodiny.

Ale Ronie a já jsme měli něco společného. Mé slabosti také nebyly ničím tajným. Jestliže jsem se dostala do problémů, protože jsem vyrušovala v hodině, nebo jsem s někým vyměnila oběd za balíček zakázaných bonbónů, nebo jsem byla přichycena, jak na dívčím záchodě čmárám po zdi neslušné obrázky, zaručeně se to okamžitě doneslo našim. Neuměla jsem si představit nikoho, jehož neblahá pověst by nebyla zhoršena třemi tucty donašečských bratranců a sestřenic. Zároveň jsem ale litovala Roniho Sullivana víc než kohokoliv jiného v mém životě.

Věděla jsem, že na dědečka je spolehnout, co se týče úcty k pronásledovaným. Dědeček se nikdy nechvástal tím, kolik peněz vydělal, nebo kolik Japonců zabil ve druhé světové válce. On vůbec o válce nemluvil. Ani nesledoval v televizi válečné filmy Johna Wayna. Jednou mě vzal s sebou na sobotní snídani do malé restaurace. Seděla jsem uprostřed polorozpadlého boxu, obklopená jím a jeho kamarády, a někdo nadhodil téma války ve Vietnamu. A najednou začali všichni rozumovat. Jak se zbavit těch zatracených komoušů - nejlépe na ně hodit bombu a uškvařit ty jejich špinavé bezbožné zadky - a takové ty řeči. Josh se právě z Vietnamu vrátil, takže všichni čekali, že s nimi bude dědeček souhlasit.

„Zavřete zobáky,“ řekl děda najednou. „Ti z Vietkongu jsou zpropadení špinavci, ale alespoň bojují za něco, čemu věří, a umírají pro to. A já si jich vážím mnohem víc než kohokoliv z vás, co máte akorát velkou hubu, vy bastardi.“ A potom se naštvaně zvedl, vzal mě za ruku a šli jsme domů.

„Z dálky vypadá válka snadně a zabíjet se zdá lehké,“ pronesl dědeček. Myslím, že nikdy nezapomněl na to, jak ve válce zabíjel Japonce. „Musíš se člověku podívat do očí, vidět jeho strach, sledovat, jak krvácí, a pozorovat, jak umírá. Vyrovnat se s tím. Přijmout odpovědnost. Pak porozumíš, co to znamená, vzít druhému život.“

A tak jsem pochopila, že člověk musí mít úctu k těm, proti nimž bojuje, být vděčný za to, že tentokrát zvíťazil, a doufat, že i příště bude mít tolik štěstí.

Asi tak nějak o nás smýšlel Ronie. Nenechal by se chytit, když stál u cesty do Údolí. Myslím, že si byl vědom toho, jak vypadá, když čekal na školní autobus u vyvrácené schránky na dopisy před tím jejich páchnoucím doupětem se všemi těmi vraky, roklí naplněnou odpadky a rezavým nákladákem. Byl tady ale ještě jiný důvod. Mí starší bratřenci, Arlan a Harold Delaneyovi. Chodili už na střední školu a byli dost staří na to, aby mohli řídit auto. Když viděli Roniho, jak stojí u té schránky, praštili do ní baseballovou pálkou. A když se jim při tom podařilo chytit i Roniho, praštili ho tou pálkou taky.

Jednoho květnového rána mi autobus ujel. Byla jsem protivná jako obvykle, měla jsem tu svou náladu, jak tomu máma vždycky říkala, protože jsem na sebe převrhla plný kbelík horkého popela, když jsem jí pomáhala chystat snídani. Venku hřmělo a pršelo. V takovém počasí jsem měla vždycky vlasy rozčepýřené tak, že jsem vypadala jako cukrová vata s obličejem. Máma mi svázala vlasy do čtyř copů a nakonec je nagelovala. „Teď vypadám jako umaštěná drátěnka na nádobí,“ vzlykala jsem a schovala se do koupelny. A zmeškala autobus.

Dědeček byl jediný, kdo mě byl schopen vystát, když jsem se chovala jako malý spratek, a tak mě, Hopa a Evana odvezl do školy autem. Seděla jsem zachmuřeně vedle něj na předním sedadle jeho dodávky. To byl děda. Nemohl řídit nějaké auto pro staré pány. Měl poslední model černého Pontiacu Trans Am s magnetickými koly a větracím otvorem v kapotě.

A tak jsme jeli, uháněli lesem, který po obou stranách lemoval Soap Falls Road, déšť máčel všechno kolem nás, děda si broukal pod nosem písničku, kterou právě hráli v rádiu. Já byla zachumlaná do růžové pláštěnky a na hlavě jsem měla růžový šátek, který měl chránit mé vlasy alespoň od toho nejhoršího, a Hop a Evan se mačkali na malém zadním sedadle. Vyjeli jsme ze zatáčky u Sullivanova údolí a uviděli odjíždět Arlanův a Haroldův vyštafírovaný vůz.

Vykřikla jsem. „Oni zase dostanou Roniho!“

„Ti odporní všiváci,“ zamručel děda pod vousy.

Ronie v tom lijáku seděl na schránce. Neměl ani pláštěnku, ani deštník, prostě nic kromě plastového pytlíku na odpadky, který měl přetažený přes ramena jako kápi. Zmačkané učebnice se válely mezi plevelem, a jak se tak opíral o tu nahnutou poštovní schránku, bylo těžké odhadnout, kdo z nich spadne první. Ale jakmile uviděl přijíždět další auto, otočil se, uklouzl, spadl, vyskočil a utíkal po rozbahněné lesní cestě. Když jsem ho naposledy zahlédla, mizel mezi stromy na protějším kopci.

„Dědo,“ zaškemrala jsem. „Dědo, prosím tě, zastav.“

Dědeček zajel ke krajnici.

„Oh, pojedme, Claire,“ protestoval Hop ze zadního sedadla. „Stejně ho nedohoníš.“

„Zasmradí nám celé auto,“ dodal Evan.

„Dědo,“ naléhala jsem znovu. „Nic nesmrdí hůř, než když na tebe Hop dýchne.“

Dědeček mě pozorně sledoval s hlavou nachýlenou na stranu. „Ronie je tvůj, Claire. Jestli ho chceš přitáhnout zpátky, budeš muset vystoupit a chytit si ho v tom lijáku sama.“

Myslím, že chtěl vyzkoušet, jaká vlastně jsem. Marnivá, nebo statečná. Podívala jsem se na něj spatra. „Už tak jsem dost rozcuchaná a umaštěná. Tak proč bych nemohla ještě zmoknout?!“

Otevřela jsem dveře auta. „Počkej, zlatíčko,“ ozval se děda, ale já už byla venku. Klopýtala jsem blátivou cestou. „Ronie!“ křičela jsem. Děšť mi cákal do obličeje. Smekla jsem se a tvrdě dosedla do bahna. „Ronie, pojď sem! Svezeme tě do školy! Všechno je v pohodě! Přisahám!“

Dědeček stál vedle mě, ruce přitisknuté k ústům. Jeho jódlování by svedlo i Mojžíše z hory. „Pooooojd seecem, Rooooonie!“

Ticho. Napětí. Volali jsme deset minut. Víím, že nás Ronie sledoval odněkud z hloubi zeleného lesa nad údolím. Cítila jsem jeho pohled v zátylku. Ale nevrátil se. „Tak jo,“ ukončil to dědeček. „Tu kočku teď ze stromu nedostaneme.“ Jemně mě postavil na nohy. Veškerá má odhodlaná lítost se teď změnila v malé, škytavé vzlyky. Byla jsem zablácená, promočená, ale pořád jsem na tom byla lépe než Ronie.

„Myslí si, že nosíme smůlu,“ brečela jsem, když mě dědeček vedl zpátky k autu. „Pokaždé, když má s námi co do činění, tak to špatně skončí.“

Dědeček mě pohladil po ramenou. „Nenosíme smůlu. Jen žijeme na druhé straně barikády. Jsme pro něj tak zvláštní jako on pro nás.“

Ještě jednou jsem se otočila k lesu. „Přijď k nám na návštěvu!“ zakřičela jsem. „Nechám ti otevřenou branku!“

Když jsem byla ve druhé třídě, Neely Tipton mi každý den dělal ze života úplné peklo. Byl o rok výš než já, tyran ze třetí třídy. Byl to chodící a mluvící prototyp budoucí fotbalové gorily. Strašně ho bavilo připlížit se ke mně zezadu, zatahat mě za vlasy tak silně, až mi vyhrkly slzy, zasyčet „Mám tě, Maloneyová“ a potom utéct, než jsem se stačila otočit.

Věděla jsem, že Hop a Evan by Neela s potěšením uškrtili, kdybych je o to pěkně poprosila, ale tím, že jsem byla jediná holka v rodině mezi spoustou bratrů, naučila jsem se držet pusku a krok. Byla jsem jak něžná holčička, tak pěkný divoch. To první proto, že máma byla šťastná, že má konečně holčičku, a tak se mě ze všech sil snažila odlišit, to druhé proto, že Hop a Evan se mnou zacházeli jako s mladším bratrem, který má náhodou dlouhé vlasy a nečurá pindíkem.

Jediný problém s Neelym byl ten, že byl na mě moc rychlý, než abych mu to stačila vrátit. Začala jsem z toho být nervózní a pořád jsem se ohlížela přes rameno, jednu pěst zatnutou.

Jednoho dne ale dostal pořádnou lekci a od té doby na mé vlasy ani nesáhl. Začalo to jako kdykoliv jindy, když mě Neely chtěl potrápit. O malé přestávce jsem ostražitě vycházela ze dveří na hřiště. Číhal za otevřenými dveřmi a další, co si pamatuji, bylo prudké škubnutí hlavou a já spadla dozadu jako tele chycené při rodeu do lasa. Spadla jsem zády na betonový schod a lapala po dechu. Temeno hlavy mě páliło, jako by mě skalpoval. „Mám tě, Maloneyová,“ zapištěl. Ještě omráčená jsem se zvedla na lokty, ale už jsem jen slyšela Neelyho kroky rychle se vzdalující po dlažbě zmáčené deštěm. Potom jsem zaslechla tupou ránu a ohlédla jsem se. Uviděla jsem Neelyho, jak narazil do cihlové zdi a tvrdě dosedl na zadek. Nad ním se tyčil Ronie s výrazem kyselým jak okurka. „Ještě jednou se jí připleť do cesty,“ řekl mu klidně „a budeš mít hlavu tam, co máš zadek.“

Zírala jsem na Roniho v němém úžasu. Neely začal natahovat. Vstala jsem, pyšně se připotácela k němu a praštila ho do spánku. Osobní pomsta. Raději pozdě než nikdy.

Ronie se na mě podíval přes napůl zavřená víčka. Možná čekal, že ho budu ignorovat, nebo že ho taky praštím a uteču jako veverka. „Dík, Ronie,“ pronesla jsem opatrně, protože jsem ještě nezapomněla na ty jeho vši, co měl rok před tím.

„Sem tě viděl i slyšel tenkrát v údolí,“ řekl. „Nejseš jako nikdo jinej na celém světě.“ Pak jen pokrčil rameny a odešel.

Ten den jsem se zamilovala do Roniho Sullivana.

Uvědomila jsem si, že jsem zamilovaná, což však bylo v rozporu s maloneyovskou romantickou tradicí, která pro mě byla majestátně silná, ale taky kvůli ní člověk mohl dostat do zubů.

Sean a Bridget Maloneyovi. Romantická írská jména. Ale na těch dvou stalých lidech, mých prapraprarodičích, jejichž portréty na mě hleděly ze zdi v hlavní hale, nebylo vůbec nic romantického. Bála

jsem se jich. Toho Ira s šedými vousy a vážné Irky s hubeným obličejem a bílými loknami vlasů, která porodila dvanáct dětí a šest jich vlastníma rukama pochovala.

Tatínek mě ujišťoval, že tehdy se lidé prostě na fotografiích neusmívali. Smát se nebylo společenské, a kromě toho mnoha starým lidem sem tam chyběl nějaký ten přední zub. Ovšem já byla přesvědčená, že mí předkové mě nepovažují za hodnou toho, abych byla Maloneyová. Oni přepluli oceán. Divočinu za údolím Estatoe přeměnili ve farmu o rozloze tisíc akrů. Dali jméno novému městu a pomáhali ho budovat. Byli výjimeční.

A stále byli blízko. Pod zašlými náhrobními kameny na pahorku za domem, obklopeni svými zesnulými i přeživšími dětmi, manželkami a manžely svých dětí, vnuků a dalších příbuzných. Bylo to jako rozlehlé žulové město Maloneyových. Na Halloween jsme s bratry, bratranci a sestřenicemi běhali mezi náhrobky a vyprávěli si strašidelné příběhy, které se zdály být téměř skutečné. Strýček jednou o Halloweenu vyskočil z křoví v kazatelském plášti a s maskou Nixona. Většina z nás, včetně mě, měla tenkrát mokro v kalhotách.

Takže bylo lépe nechávat si romantické představy o jiných Maloneyových pro sebe, protože ti mrtví neměli moc nadějně vyhlídky a ti živí by vás mohli nepříjemně překvapit, když byste to nejméně čekali.

To, co se stalo následujícího jara, se později mým příbuzným zapsalo do povědomí jako „den, kdy jsme to poprvé uviděli přijít“. Mělo to co dělat se mnou, Ronim, sestrami McClendonovými, Velikonocemi a děblem.

3

Obydlí sester McClendonových se skládalo z několika malých zchátralých domků a přívěsů, které stály v lese severně od města, tam kde končila cesta, které se říkalo Vyšlapaná. Často jsem slýchala nejrůznější nechutné drby, takže jsem se také uchichtávala nad přezdívkou, kterou té cestě lidé dali a šeptem ji tak mezi sebou nazývali. Vyšoustaná. Věděla jsem, že to má co dělat s muži a ženami a jejich přirozením, přičemž jsem jen matně tušila, o jaké šoustání se tady asi jedná. Také jsem z poznámek, které doma občas zazněly, vyrozuměla, že kdyby se některý z mých bratrů k té cestě jen přiblížil, máma s tátou by ho zaživa stáhli z kůže.

Kdyby mohla, nejraději by máma stáhla z kůže i svého bratra Petra. Bylo dobře známo, i mezi námi dětmi, že náš strýček Petr Delaney tráví polovinu svého času u sester McClendonových. Slyšela jsem toho dost o jeho zlozvycích, abych pochopila, že je hanbou rodiny Delaneyových. To možná vysvětlovalo, proč jeho synové, Harold a Arlan, byli takoví mizerové. Někteří lidé se prostě brání ponížení v očích druhých tím, že je nenávidí.

McClendonovy byly čtyři sestry - Daisy, Edna Fae, Lula a Sally. Daisy byla nejstarší. V době, kdy mně bylo sedm, jí mohlo být tak pětáct. Přesto ji odbarvené vlasy a vrásky kolem úst dělaly starší. Měla manžela, ale toho už léta nikdo neviděl. Také měla dva skoro dospělé syny, kteří rovněž utekli z domu, a dvě zanedbané dcery. Ty jí můj strýček William Delaney, soudce, a teta Bess Maloneyová, sociální pracovnice, odebrali z důvodů, které mi nikdo nevysvětlil. Daisy trávila většinu času s Velkým Ronem Sullivanem. Myslím, že ho svým způsobem milovala.

Edna Fae a Lula měly celý harém manželů. Ti poslední vypadali jako zbloudilí psi, kteří čekají, až se jich ujme někdo lepší. „Kdybyste hodili hrst kamení na děti, co mají Edna Fae a Lula, sotva byste trefili dvě, co mají stejného otce.“ To říkával dědeček.

Šestnáctiletá Sally McClendonová byla ze sester nejmladší. Nedokončila střední školu a jejím největším koníčkem bylo krást make-up a parfémy z krámku mé tety Jean, kde všechno stálo od deseti centů do dolaru. Já jsem tehdy nemohla pochopit, proč si ty věci jednoduše nekoupí, když je to všechno tak levné. Co však bylo ze všeho nejhorší - Sally měla dítě. Syna. Nechápala jsem, kde k němu přišla, když nemá žádného manžela. Slyšela jsem, že strýček Petr měl Sally ze všech sester McClendonových nejraději.

Teta Dockey Maloneyová tvrdila, že sestry McClendonovy jsou ztělesněním d'ábla.

„Dábel existuje, aby nám ukázal rozdíl mezi dobrem a zlem.“ To nám teta Dockey vždycky vštěpovala. A protože byla ženou strýčka Breta, který byl metodistickým pastorem, ona sama byla stejně dobrou kazatelkou, takže to musela vědět.

„Bůh nám dává šance,“ řečnila teta Dockey v nedělní škole, při rodinných sešlostech a vůbec při jakékoliv příležitosti, kdy měla nějaké diváky. „Bůh praví: ‚Je jedna, nebo druhá cesta. Tady je hřích a tady je počestnost. Když se budete řídit mými příkázáními, nikdy nesejdete ze správné cesty.“

V podání tety Dockey vypadalo dosažení spravedlnosti jako nákup v obchodním domě. Proto jsem chápala, proč naše město potřebuje sestry McClendonovy. Byly živým důkazem toho, co se stane, když člověk nenakupuje podle božího seznamu. Přežívaly jen díky milodarům a podřadné práci, praly prádlo a uklízely lidem z města, podporovány tím, co jim dali muži, kteří je chodili navštěvovat. Bylo tedy naprosto nepochopitelné, že strýček Petr se chtěl s takovými ženami zahazovat.

Až když jsem byla starší, došlo mi, že sestry McClendonovy byly vlastně ubohé, nevzdělané, zneužívané ženy. Jediné, co mi docházelo v sedmi letech, bylo to, že u členů naší rodiny budí jak lítost, tak znechucení. Projasněte svou duši obrácením se na správnou víru a dojdete odpuštění.

Tak nějak se do toho všeho zapletly Velikonoce.

Musím přiznat, že na Velikonoce jsem se těšila spíš kvůli všem těm sladkostem, hledání vajíček a novým svátečním šatům než z čisté radosti nad oslavou Ježíšova nanebevzetí. Kopce byly poseté bílými květy a paletou světle zeleného mladého listí, všude kolem domu to zářilo žlutými narcisy a červenými azalkami. Vzduch sladce voněl a byl v něm příslib brzkého příchodu teplejších dnů, ale brouci se zatím ještě schovávali. Všude byla spousta telat, kuřat, kořat a štěňat, se kterými si člověk mohl celé dny hrát. A taky nová velká rodina bílých chundelatých králíků hopsajících po cestě mezi poli, která pomalu začínala měnit svůj hnědý zimník za zelený jarní kabát.

Nemohla jsem zůstat vážná. Byla jsem jedinou dcerou svých rodičů. Byla jsem velikonoční princeznička. Každý dostal na Neděli velikonoční něco nového na sebe, ale já jsem byla nejhezčí. Máma mi koupila světle růžové šaty s krajkou u krku a sukýnku tak nabíranou, že obepínala můj pas jako velká mušle. Taky jsem dostala nové kožené boty s cvoky a průsvitné bílé podkolenky s vyšívanými růžičkami na kotníčích a slaměný klobouk se širokou střechou a růžovou pentlí, kterou jsem měla až do půlky zad.

V sobotu před Velikonocemi se zdobila vajíčka. Pokud vám na kuřecí farmě opravdu něco neschází, tak jsou to vajíčka. Takže v pondělí po Velikonocích se dělal vajíčkový salát. Celou sobotu jsme strávili v kuchyni. Vajíčka jsme vařili a namáčeli do barevné octové lázně. Josh a Brady byli příliš velcí a důležití na to, aby ještě zdobili vajíčka. Hop a Evan se motali kolem, ale za žádnou cenu by nepřipustili, že by se také chtěli zapojit. Zato máma, táta, naši staroušci a já jsme zdobili jako o život.

Některá vajíčka jsme dávali spolu se sladkostmi a lístky s úryvky z bible do velikonočních košíčků. Ty košíčky byly pro chudáky děti sester McClendonových. Teta Dockey, máma a ještě pár pobožných žen jim ty košíčky vozily každý rok.

Na Velikonoce ráno jsem ještě v pyžamu seběhla dolů. A tam, na psacím stole v obývacím pokoji, byl můj obrovitánský růžový velikonoční košík zabalený do růžového celofánu, s růžovými mašlemi a sladkým růžovým plyšovým pudlíkem. Máma s tátou mě potají sledovali ode dveří.

Spořádaně jsem pronesla: „Děkuji za toho plyšáka.“ Načež jsem ho odložila stranou a vrhla se na lepší část košíčku -marcipánová vajíčka, kuřátka a ohromného čokoládového zajíce se žlutýma marcipánovýma očima. To všechno bylo uloženo na zeleném celofánovém trávniku. Strhla jsem ze zajíce obal a počala prsty zkoumat jeho dokonalost. Také jsem musela vyzkoušet, jak chutná, a podívat se na jeho duté vnitřnosti.

Evan vkročil do pokoje ve svém modrém velikonočním obleku s bílou hedvábnou kravatou, rudé vlasy měl hladce ulízané a v jedné ruce držel bibli. Bylo mu teprve dvanáct, ale tvářil se, že je ten největší svatoušek na světě.

„O tomhle Velikonoce nejsou,“ prohlásil. „Myslím, že bychom měli počkat.“

„Evan má pravdu,“ připustila máma. „Claire, počkej s tím zajícem, až přijdeme z kostela.“

Měla jsem zajíce na půl cesty k ústům. Ach, to pokušení. Ten přerušený požitek. Ach, ten hřích čokoládového chtíče. Ach, zajíčku.

„Claire,“ napomenul mě táta s důrazem na moje jméno. „A, sakra,“ procedila jsem mezi zuby.

Budu zatracená. Dvakrát zatracená, protože to slovo přešlo přes moje rty. Pán nevstal z mrtvých, aby Claire Maloneyová mohla říkat „sakra“ nad velikonočním zajícem. Za trest jsem se musela vzdát hledání vajíček a věnovat svůj milovaný košík, čokoládového zajíce, růžového plyšáka a vůbec všechno dětem sester McClendonových. A navíc jsem tam odpoledne musela jít s mámou a tetou Dockey a ostatními ženami, abych viděla, proč mám být pokorná.

To místo Mellendonových mi připomínalo Sullivanovo údolí, se všemi těmi papíry rozházenými po zemi mezi půlkruhem malinkých chátrajících domků a rezavějících přívěsů. Neměly tam žádné kytky ani keře a les házel stíny na dva starověké sedany s prázdnými pneumatikami a rozbitými okny polepenými náplastí. Kolem pobíhali vypelichaní bojácní psi, kteří se drželi v uctivé vzdálenosti, stejně jako děti. Verandy přetékal harampádím. Poslední manžel Edny Fae byl rozvalený na gauči pod stromem. Ústa měl otevřená. Chrápal. Měl rozepnutou košili a jednu ruku zastrčenou do poklopce.

„Kéž nám Pán požehná za naši štědrost a pomůže nám pomoci těm, kteří si nemohou pomoci sami,“ pronesla teta Dockey, když zatahovala ruční brzdu svého cadillaku.

„Amen,“ řekla máma.

„Prosím, očisti toto místo od hříchu,“ zanotovala ze zadního sedadla Sarah Kehoeová, mámina první sestřenice.

„A ztrestej muže, kteří mají deset dolarů na rozhazování,“ dodala mámina starší sestra Irena.

„Tolik jim vždycky platí Petr?“ zeptala se Ruby O'Brienová, manželka tatínkova bratrance. Zbožňovala jsem tetu Ruby. Měla obchod s oblečením a nechávala své děti kreslit po zdech v ložnici. Byla trochu roztěkaná a vždycky se ptala na choulostivé věci před námi dětmi.

„Obrat' list,“ podívala se máma pohoršené na Ruby. „Claire, ty zůstaneš u auta. Můžeš jim dát pár vajíček, jestli chceš. Až skončíme uvnitř, vyndáme z kufru velikonoční košíky.“

„Ano, mami.“ Ulevilo se mi. Nebudu s nimi muset jít do některého z těch neřestných domů. Nebudu s nimi muset sedět a modlit se.

„Řekni těm dětem něco o Ježíši,“ řekla mi teta Dockey. „A chtěj, aby řekly ‚prosím‘ a ‚děkuji‘, až jim budeš dávat velikonoční vajíčka. Nauč je dobrým způsobům.“

„Ano, tetičko.“

Vystoupil jsme a ženy se pohoršovaly nad roztrhanými dětmi, které šouपालy nohama a ani neodpověděly na pozdrav, ale upíraly zraky na mě v mé nabírané růžové nádheře a na košík s velikonočními vajíčky, který jsem vzala ze zadního sedadla. Byla jsem ráda, že nemám svůj klobouk. Najednou jsem si připadala ponížená, sklíčená a trochu jako blázen.

Edna Fae, Lula a Sally nám vyšly naproti. Na sobě měly upnuté džíny a těsná, na krátko ušitá trička. A byly přehnaně namalované. Sally už byla také přijata do McClendonovského klubu odbarvených a její prsa připomínala vyzrálé melouny nacpané do úzkého papírového sáčku. Edna Fae a Lula byly něco mezi Daisy a Sally. Dohromady by vytvořily galerii Doriany Graye - Daisy představovala hrubou, opotřebovanou, zatvrzelou smyslnost, Edna Fae a Lula uvádající mládí a Sally. Věděla jsem přesně, jak by vypadala Sally, kdyby jí těžký život nevysál všechnu šťávu z těla.

Byla jsem tak zabraná do všeho toho pozorování, že jsem málem upustila košík s vajíčky. „Ty jsi ale hezká holčička,“ řekla mi Sally poněkud zlomyslně a nabubřele. Sklonila se ke mně, vzala mě za vlasy a mnula si mé kadeře mezi prsty. Celou tu dobu se mi dívala upřeně do očí. „Vypadáš jak jahodový dort s modrýma očima. Jejich očima. Jasnýma jako safíry. Těma očima okouzlíš celý svět, že? Co myslíš, princezničko?“

Myslela jsem si: *Ještě jednou mi vjedeš do vlasů a praštím tě do těch tvých melounů*, ale protože už jsem to ten den měla u mámy nahnuté, tak jsem raději mlčela.

Mezitím máma přišla za námi a postavila se mezi nás. Zdvořilá, ale chladná jako hnědovlasá lvice v lila šatech a lodičkách. Neřekla ani slovo, ale Sally přesto couvla. Sally se bála mámy a jejích sester.

„Kde je Daisy?“ zeptala se teta Dockey. „Nezúčastní se naší modlitby?“

„Á,“ zahučela Edna Fae, zapálila si cigaretu a hlavou pohodila směrem k jednomu z těch domků. „Na to ona není.“

Lula se uchichtla a zakryla si pusou rukou.

Teta Dockey našpulila rty a zachmuřeně se podívala směrem k domu. „Aha. Promluví s ní později.“

Máma vytáhla z kufru auta krabici s dary, pak se sklonila ke mně a zašeptala mi do ucha: „Zůstaň u auta. Nevkročíš do Daisina domu, nebo tě stáhnou zaživa z kůže.“

Ha! Byla jsem na stejné lodi s mými bratry. Přikývla jsem.

A pak jsem zůstala nešťastně stát na dvorku, sama s tuctem umouněných, bosých dětí, z nichž některé byly stejně staré jako já a jiné sotva začaly chodit. Ale všechny stejně zíraly na můj košík s laskominami, jako by mě chtěly povalit a vzít mi ho.

„Chcete slyšet o Ježíši?“ zeptala jsem se. Ticho. Vzdychla jsem. „Chcete velikonoční vajíčka?“ Rychlé přikývnutí a les rukou natažených ke mně.

Zalovila jsem mezi natvrdo uvařenými vajíčky a nejprve našla ta čokoládová, protože vím, že vařená vajíčka, když je oloupete, jsou pro každé dítě zklamáním. Ale dětem McClendonovým to nevadilo. Vrhly se na čokoládová vajíčka stejně jako na pravá, oči jim jen zářily, prohlížely si ozdoby a potom oloupaly špinavými nehty skořápky, pomalu pojídaly vajíčka a slastně vychutnávaly každé sousto.

Styděla jsem se sama před sebou, myslela jsem, že se zblázním z toho strašného místa, z toho smutného místa a těch zanedbaných dětí, a věděla jsem, že sestry McClendonovy vydrží kázání té smečky bohatých paniček jen proto, aby jejich děti dostaly nějakou tu velikonoční kořist. Byl to výměnný obchod, stejný jako uzavíraly s muži.

A já jsem myslela na Roniho, který byl tak hrdý, a na jeho otce, který byl takový mizera, že se nikdy nikdo neodvážil jít do Sullivanova údolí, aby jim zanesl pár velikonočních vajíček. Byla jsem ráda, že Ronie nebyl vystaven té přehlídce dobročinnosti jako děti McClendonových.

Slyšela jsem přijíždět auto po prašné cestě, hluk nekrytého motoru a hle, jako by se zhmotnil z mých myšlenek, vjel na dvůr Ronie na tátově rozbitém nákladáku. Stála jsem tam a zírala s otevřenou pusou. Bylo mu teprve dvanáct! A přesto zabočil s tou rachotinou do dvora, trhaně zastavil, otevřel dveře a vyskočil ven.

Najednou ztuhl a díval se na mě s bolestně překvapeným výrazem. Na sobě měl špinavé tričko a jeho bosé kotníky bylo vidět přes roztrhané džíny a tenisky.

Bylo mu teprve dvanáct a přijel navštívit ty strašné ženy McClendonovy. „Co tady děláš?“ dostala jsem ze sebe chraplavě.

Vyčítavý tón v mém hlase ho probral z překvapení. Z jeho obličeje zmizel údiv a všechny emoce se zase schovaly za tvrdou masku. V tu chvíli se rozlétl dveře Daisina domu.

Daisy vyběhla ven, na sobě jen podprsenku a roztrhané džíny, vlasy s přelivem rozpuštěné. Jedno oko měla oteklé. „Si ho pod' sebrat, Ronie! Vytáhni toho zkurvysyna z mý postele! Už s tím podělaným parchantem nechci mít nic společného!“

Děti se rozprchly jako štěnice, když rozsvítíte světlo. Stála jsem jako zkamenělá a byla ve mně malá dušička. Ronie vešel do domu se zaťatými pěstmi za zády a s hlavou skloněnou. Daisy zapadla dovnitř hned za ním a celou dobu klela.

Ach, mami, pojď sem a vezmi si svou pistoli. To jsem chtěla zakřičet, protože jsem věděla, že máma má svůj malý revolver ráže .32 v kabelce, ale hlas mi selhal stejně jako nohy. Byla jsem jedno velké ucho, slyšela jsem Daisin tlumený hlas a rachocení a potom hluboký, vyražený hlas Velkého Rona Sullivana. „Nedotýkej se mého obličeje, děvko, nebo koupíš ještě jednu!“

Dveře se otevřely a Velký Ron se vypotácel ven, kulhal na své kovové protéze, bez košile, s rozepnutým páskem u kalhot, plandajícím pod jeho chlupatým pivním pupkem. Byl velký, černovlasý a čelisti měl jako buldok. Jeho krví podlité oči se na mě podívaly a já ztuhla. „Nepotřebuju, aby na mě čuměl někdo od Maloneyů,“ zařval. „Vy pokrytci, co dovedete akorát zpívat ty své chvalozpěvy a ohánět se biblí. Moc na mě nečum, holčičko.“

Couvla jsem k autu tety Dockey a zírala na něho dál. Kulhal dolů ze schodů směrem ke mně.

„Nechej ji být, Rone,“ rozkázala Daisy. „Je to ještě malá holka.“

„Drž hubu.“ Belhal se dál a máchal při tom rukama. „Vidíš támhle toho malýho spratka?“ Velký Ron máchnul rukou směrem k bosonohému dítěti se světle hnědými vlasy. Sally ho musela vidět z druhého domu, protože vyběhla ven a chytla dítě.

„Přestaň, Rone!“ zaječela. „Není tvůj. Tak se do toho neplet!“

Zavrčel na ni. „Nebudu se plýst už do ničeho, ty děvko. Ti nahoře mě poslali bojovat a vykašlali se na mě.“ Velký Ron opět vykročil směrem ke mně. „Tvůj táta a jemu podobní - ty poslali ti nahoře tam, co měli zadky v bezpečí. Tu špinavou práci sem za ně dělal já.“ Chytil se za protézu. „Sem se vrátil, a co z toho? Trochu podělanejch peněz shora a zadarmo takovýhle hnojiště na bydlení. Nečum na mě pořád! Nečum!“

Ronie vyběhl z Daisina domu a seběhl dolů po rozbořených dřevěných schodech. Vlítl mezi mě a Velkého Rona. „Deme,“ zařval. „Vlez si do auta.“

„Padej mi z cesty, hochu!“

„Za to nemůže, že je bohatá,“ pokračoval Ronie. „Ta ti nic neudala.“

„Hochu, až budu chtít, abys se mnou mluvil, tak to z tebe vytluču!“

Velký Ron ukázal na mě a pak na dítě v Sallině náručí. „Nemůžeš tu holku opustit, co? Ani nedokážeš přiznat, žeš to udělala. Se na ni vykašleš a na její dítě taky a děláš, že nestojíš za nic.“

„Cvokatíš, páč je moc dobrá na to, aby byla tvoje,“ vykřikla Sally.

Jazyk jsem měla až v krku. Kolena se mi trásla. Všichni byli tak šílení. Velký Ron ukázal prstem na malého chlapečka. „Ten malej spratek, víš, co to je zač? Se zeptej svého strýčka Petra. Tohle tady je bastard, kerýho tvůj skvělej strýček Petr odkopnul!“

Můj strýček Petr? Daisy si stoupla mezi Velkého Rona a Sally. „Mlč, Rone!“ zamumlala. „Chceš nás všechny dostat do maléru?“

Ronie zaskučel jako nakopnutý pes a táhl otce k autu. Velký Ron ztratil rovnováhu a spadl na zem. Ronie stál nad ním. „Stávej,“ procedil mezi zaťatými zuby. „Stávej.“

„Mně nemáš co rozkazovat, hochu!“ Velký Ron vymrštil jednu ruku, chytil Roniho za kotník a podtrhl mu nohu. Ronie spadl naplocho na záda. Vyrasil si dech a lapal po vzduchu. Velký Ron se na něj převalil a chytil ho pod krkem. „Mně nebudeš rozkazovat, chlapče!“

Ronie se dusil a bojoval, obě ruce sevřené kolem Ronova zápěstí. „Nech ho být!“ vyjekla Daisy. „Dyt' ho uškrtíš!“

„Mně nebude rozkazovat!“

Měla jsem pevné paže. Silné paže vycvičené z házení baseballového míčku, když mě bratři učili nadhazovat. Nepřemýšlela jsem ani jsem nedýchala, před očima jsem měla vzteky tmu. Sáhla jsem do košíku, vytáhla natvrdo vařené vejce a napráhla se jako prvoligový nadhazovač. Trefila jsem Velkého Rona přesně mezi lopatky.

Pořád ještě držel jednou rukou Roniho pod krkem, ale přes rameno se po mně otočil. Vytáhla jsem další vejce a namířila na něj. „Nech ho být!“

„Hergot, co je?“ zamručel Velký Ron.

Trefila jsem ho přesně mezi oči.

Těm vajíčkům se neříká natvrdo vařená pro nic za nic. Kdyby nebyl opilý, mohlo ho to tak akorát naštvat. Ale v tom stavu, v jakém byl, se mu protočily panenky a skácel se dozadu.

Zabila jsem ho. Na Velikonoce. Byla jsem si tím jistá.

Ronie se pomalu zvedl. Obličej měl zbarvený do modra a kůži na krku měl zarudlou. Lapal po dechu a předkláněl se. Z pusy mu vyteklo trochu zvratků a on si rukou otřel rty. Ale dokázal zvednout hlavu a prohlédnout si mě svým šedým upřeným pohledem.

„To je za Neela Tiptona,“ vysvětlila jsem, aby mi nemusel děkovat. „A za všechno, co ti dělají Arlan a Harold. Teď jsme si kvit.“

Lehce přikývl.

Celá bitva trvala sotva půl minuty. To už máma a všichni ostatní vyběhli za námi a ten zavšivený manžel Edny Fae spolu s ní pomohli Ronimu dostat Velkého Rona k autu a vyzvednout ho nahoru.

„Zabila jsem ho?“ plačky jsem se zeptala mámy.

„Ne,“ odpověděla a vzala mě rukou okolo ramen. V druhé ruce držela svůj revolver. „Obávám se, že ne.“

„Mami, říkal, že Sally má toho chlapečka se strýčkem Petrem.“

Máma sevřela rty. Do tváří se jí vehnala krev. „Jsou věci, o kterých se nemluví.“

„Ale strýček Petr sem pořád chodí Sally navštěvovat! Slyšela jsem, jak o tom mluvíte, a...“

„*Claire Karleen*. Co dělá tvůj strýc, když chodí na návštěvu, do toho nikomu nic není a jsou to jen pomluvy. Zapomeň na to.“

Ronie neřekl ani slovo. Vylezl do kabiny nákladáku. Ve dvanácti letech odvážel na Velikonoce svého do bezvědomí zpitého otce domů. Každý kousek jeho obličeje prozrazoval, jak je to pro něj ponižující. Nemohla jsem ho nechat jít jen tak. Utíkala jsem ke kufru tetina cadillaku. Nebyl zamčený. Vytáhla jsem velikého čokoládového zajíce z mého košíku. Máma ho zabalila do voskovaného papíru.

Běžela jsem k nákladáku. Ronie právě nastartoval. Pozorně mě sledoval, když jsem lezla na boční stupačku. Hodila jsem mu zajíce do klína. „Vem si to,“ řekla jsem mu přes slzy. „To máš ode mě. Ne proto, že jsou Velikonoce, ani kvůli Ježíši, ani kvůli dobročinnosti. Proto, že tě mám ráda. Vem si toho zajíce a sněz si ho.“

Ztěžka polknul. Pokrčil rameny. Měla jsem co dělat, aby mě neporazil pach zvratků a odpadků a špinavého oblečení.

Když odjel, rozdala jsem velikonoční košíčky té hordě zakřiknutých, vystrašených dětí McClendonových. Sally vběhla do domu s chlapečkem v náručí. Se synem strýčka Petra. Mým bratrancem. Bylo to tak. Nesměla jsem o tom mluvit, ale bylo to tak.

Ani jedno z těch dětí McClendonových jsem nenutila škemrat o vajíčka a říkat ‚prosím‘ a ‚děkuji‘. Bylo mi nás všech líto.

Jeden z tatínkových bratranců, Vince O’Brien, Rubin manžel, byl městským šerifem. Ruby mu řekla, co se stalo, a on poslal do Údolí dva své zástupce, aby dohlédli, že Velký Ron nezabije Roniho později. Ale Velký Ron ještě pořád spal na korbě nákladáku. Šerifovi muži navíc říkali, že Ronie stejně utekl do hor. Věděl dobře, kdy zmizet.

Byla jsem velmi spokojená a říkala si, že jsem jednala jako správná křesťanka, jako David, když bojoval proti Goliášovi. Evan mi chtěl číst příběhy z bible, ale já mu řekla, aby zmlkl a nechal mě o samotě. Potřebovala jsem přemýšlet.

Měla jsem toho až příliš mnoho a Ronie neměl nic. Toho dne jsem si přísahala, že Roniho zachráním od ďábla a všech jeho nástrah.

4

V příštích několika letech jsem Roniho moc nevidala, zvláště po té, co začal chodit na Dunderrskou střední školu. Ale často jsem o něm slyšela.

„Ronie Sullivan přišel do školy s velkou boulí na čele,“ sdělil nám jednou večer Hop. „Slyšel jsem, že přistihl Arlana a Harolda, jak zase mlátí do té jejich schránky, a přitom taky jednu schytl.“

„Mami, udělej něco,“ škemrla jsem. „Vždyť mu vytlučou mozek z hlavy.“

Máma si povzdechla a podívala se na svou mámu. Ale babička Elizabeth tvrdila, že Arlan a Harold by nebyli tak hrubí, kdyby jejich máma, manželka strýčka Petra, neumřela tak brzy. Koneckonců, byli to její vnuci. „Muži potřebují mámu, která by je opatrovala jako kvočna kuřata, když jsou ještě děti, aby byli trochu citlivější,“ posteskla si babička Elizabeth nešťastně.

Prababička Alice odfrkla. „Petr je k ničemu a vychovala jsi ho ty.“

Babička Elizabeth se rozplakala. Máma ji pohládila po ruce a podívala se na tátu. „Já už jsem se do Petra nahučela dost. Nechceš s ním zase jednou promluvit ty?“

Táta si odfoukl. S ostatními máminými bratry vycházel dobře, ale Petra sotva vystál. „Stejně mě nebude poslouchat. Nemůžu pro Roniho moc udělat, když nebude věci pojmenovávat pravými jmény, a Velkého Rona to nezajímá.“

„Ronie asi brzo nechá školy,“ předvídal Evan. „S takovými známkami, jako má on, by neprolezl nikdo.“ Evan by dřív možná taky nejraději nechal školy, protože když byl malý, měl astma a dobře si pamatoval, jak musel chodit na testy a trpěl svou dýchavičnou slabostí. Mohl to chápat.

Byla jsem vztekla. Na příštím rodinném setkání jsem šla za Arlanem a Haroldem. „Doufám, že co nejdřív umřete a červi vám sežerou vnitřnosti,“ řekla jsem jim. „Kéž byste onemocněli a upadli vám pind'ouři.“ Jen se smáli.

Ale Ronie se držel tak houževnatě jako bodláčí na pastvinách. Neměl peníze na hezké učebnice a psací potřeby, ani na výlety do Atlanty, kam jsme jezdili na koncerty a do Fernbankova technického muzea. Já jsem takové věci brala jako samozřejmost. A on si nemohl dovolit ani oběd ve školní jídelně a nikdy neměl peníze na to, aby mohl pořádně sportovat, i když trenéři by ho brali všemi deseti pro jeho agresivní průbojnost. Snažil se vyjít i s tím málem, co měl. Později, když jsem ho blíže poznala, jsem ho pochopila.

„Jediné, o čem můžeš stoprocentně říct, že to opravdu máš,“ říkal mi, „je to, co máš v hlavě.“

Utekl ze školy jen jednou. Bylo to brzy zjara, když mi bylo devět, poté, co se Velký Ron vloupal do obchodu strýčka Petra.

Jeho mototechna byla v nízkém betonovém domku, který strýček Petr postavil v jedné boční uličce naproti svému obchodu s ojetinami. V téhle části města nebylo na ulicích po setmění moc lidí. Jedné březnové noci Velký Ron, opilý jako obvykle, projel svým nákladákem výkladní skříní strýčkovy mototechny a začal nakládat olejové filtry, hadice, rádia a nové pneumatiky. Jenže obchod měl svůj vlastní, poněkud zvláštní poplašný systém - Dota a Rigbyho Boylovy, baptistické misionáře na odpočinku, kteří bydleli hned vedle se svými deseti jezevčiky. Jezevčáci začali štěkat, Boylovi zavolali šerifa Vince O' Briena a Velký Ron byl během třiceti minut za mřížemi. Strýček William Delancy ho odsoudil na dva měsíce. Protože Ronimu bylo teprve čtrnáct a neměl žádné jiné příbuzné, má teta Bess a několik dalších sociálních pracovníků si pro něj jely do Údolí. Utekl jim do lesa a odmítal se vrátit. Táta a šerif Vince ho několik dní hledali, ale bez sebemenšího úspěchu.

Šla jsem za babičkou a dědečkem do jejich domku. „Ronie bude mít hlad,“ úpěla jsem. Dědeček Joseph si položil prst na pus. V očích mu zajiskřilo. „Neboj, nebude. Víím, kde je.“

Jezero Deset skoků patřilo Maloneyům odnepaměti. Leželo asi kilometr od staré dlážděné cesty, která křižovala Soap Falls nad farmou. Bylo malé, lemované skalními výstupky a jediný přístup k němu byl po zarostlé stezce, která se klikatila mezi příkrými svahy a končila v močálu, tam kde se do jezera vléval potok.

Dědeček vyprávěl, že jezero dostalo své jméno podle legendy o indiánském bojovníkovi z kmene Cherokeeů, který jednou přešel jezero po krunýřích obřích želv, a to pouhými deseti skoky.

Před třiceti lety tady dědeček pomohl svému prastrýci Harvymu postavit lovecký srub o dvou místnostech. A protože Harvey byl vysloužilý námořník, který provozoval na pobřeží Georgie záchrannou službu, byl ten srub podivným architektonickým výtvozem ze stožárů starých lodí a s komínem z vyhlazených kulatých zátěžových kamenů, které Harvey vylovil z vraku škuneru z osmnáctého století. Srub i s pozemkem zdědila jedna z Harvyho neterí, ale ta bydlela v Minnesotě a nikdy jsme ji neviděli. Daň z nemovitosti za ni každoročně platil dědeček.

Dědeček zaparkoval za skupinkou rododendronů a potichu jsme se vydali kolem jezera. Rozbitá okna srubu a černá díra místo dveří na nás hleděly přes vodu zpoza dubů a kapradí vysokého jako já. „Něco takového nikde jinde v celé zemi nenajdeš,“ zašeptal dědeček. „Je to loď v podivném přístavu, ale přesně sem patří.“

„Ronie je tam uvnitř?“

„Jo.“ Dědeček ukázal prstem. „Rybaří na jezeře. Už když byl malý, stokrát jsem narazil na jeho stopu. Jednou nebo dvakrát jsem ho viděl i na verandě, ale nikdy jsem se neprozradil.“

„Proč?“

„Je to jediné bezpečné místo, které má, ty kulihrašku. Je jako divoké zvíře zalezlé v noře. Kdyby věděl, že jsme jeho skrýš našli, už by sem nepřišel. Ale myslím, že teď, když je jeho otec za mřížemi, má se tady lépe než kdekoliv jinde.“

„Táta a strýček Vince ho odvezou někam pryč, jestli ho najdou!“

„Já vím. Možná by to pro něj bylo to nejlepší, ale ruku do ohně bych za to nedal.“ Špičkou svého silného ukazováku mi sáhl na nos. „Je to naše tajemství. Až na babičku o tom neví živá duše.“

Horlivě jsem přikývla. Pak jsme se vrátili k autu, dědeček vytáhl krabici plnou jídla a nechali jsme ji na břehu jezera před rododendrony. Potom dědeček vytáhl z kapsy montérek notes, vytrhl z něj kus papíru, podal mi ho spolu s perem a já napsala: Ronie, KLIDNÉ TO SNĚŽ. Můj DĚDEČEK říká, že si nemáš dělat starosti. NIKOMU TO NEŘEKNEME. Tvá kamarádka, Claire.

„Jestli někomu věří, tak jsi to jediné ty,“ řekl dědeček.

Když jsme se tam druhý den vrátili, krabice byla na svém místě, ale jídlo bylo pryč a babiččino plastové nádobí bylo opláchnuto a srovnáno. Byla jsem tak pyšná, že jsem potom Ronimu ke každé krabici jídla přidala i dlouhý dopis.

Nechávali jsme tam potraviny každý den celý měsíc - babiččinu vařenou šunku, pečená kuřata a pekáče buchet a koláčů. Nejprve posílala babička jídlo ve starých krabicích od margarinu, ale když je dědeček hrdě nosil zpátky pečlivě vymyté, sáhla i po svém nádobí. Než se Velký Ron vrátil z vězení a Ronie se zase objevil ve škole, získal si - co se nádobí týče - babiččinu naprostou důvěru.

„Ať se ten kluk schovával kdekoliv,“ dumal táta, když uviděl Roniho ve městě, „zdá se, že si v divočině nežil špatně. Musím před ním smeknout.“

„To bys měl, synu, to bys měl,“ řekl na to dědeček.

Vánoce ve městě byly úžasné, naprosto nekoordinované a tak zářivé, až oči přecházely. Milovala jsem Vánoce. Občanské sdružení místních žen pořádalo vánoční festival a teta Irena, mámina starší sestra, byla hlavou sdružení.

Všichni majitelé obchodů vyzdobili své krámky hned po Díkůvzdání. V době, kdy jsem byla malá, zdobilo se kilometry staniolových girland, svítícími plastovými Santa Klausy, sněhovými vločkami přilepenými na okna a tisícem žárovek, které byly rozvěšené na jilmech kolem náměstí, jako by je nějaký obrovský popletený pavouk omotal svými různobarevnými sítěmi. Uprostřed náměstí, na trávníku před radnicí, stály dřevěné jesličky s betlémem z překližky v životní velikosti. Kdyby chtěl nějaký bojovník za občanská práva protestovat proti tomu, že je betlem postaven na veřejném prostranství, byl by štván jako Santa Klausův sob v době honů.

Jednoho sobotního večera uprostřed prosince se stovky lidí shromáždily na náměstí, aby si vyslechly chrámový sbor, společně přivítaly příjezd Santa Klause a zúčastnily se slavnostního rozsvícení vánočního stromu vedle schodiště do radnice.

My, Maloneyové a Delaneyové, jsme přišli brzy a zabrali pro sebe celý roh ulice, tam kde se ulice Main Street rozděluje a z obou stran obíhá radnici. Stála jsem ve svém teplém vlnáku a punčochách v mrazivém večeru a vzrušeně se strkala se svými bratry a bratranci. Potom začal na jevišti před kanceláři Obchodní komory zpívat chrámový sbor „Jingle Bells“ a odstartoval průvod, který pod vedením tety Ireny, převlečené za anděla s velkými bílými křídly z kuřecích per a bílého mušelínu, zamířil k náměstí. Najednou jsem se bez nějakého zvláštního důvodu ohlédla a setkala se pohledem s Roniho očima. Stál sám ve stínu vysouvací markýzy jednoho z obchodů. Pozoroval mě.

Bylo mi devět, byla jsem malá a baculatá. Jemu bylo čtrnáct, byl vysoký a hubený. Husté kadeře vlasů měl za ušima. V roztrhaných riflích a tenké džínové bundě, na které chyběly dva utržené mosazné knoflíky, vypadal ošuntěle a ne právě vesele. Jeho ramena se vypínala proti noční obloze. Jeho oči byly chladné a lesklé jako staniolová girlanda na výloze za ním.

Představovala jsem si, že je mladý kovboj, který sem přišel odněkud z ranče. Osamělý. Na mizině, bez groše v kapse. Spina na něm ulpěla na prašných cestách, ne na zabláceném nákladáku. Knoflíky ztratil v zápase se zloději dobytka.

V zajetí svých romantických představ jsem se nepozorovaně protlačila davem a zády se opřela o tyč podpírající markýzu. Ruce jsem měla schované v kapsách. Pátravě si mě prohlížel. V očích se mu zračila opatrnost. Kouzlo nepoznaného mi rozbušilo srdce.

„Máš se, kámo?“ pronesla jsem přehnaně líně.

V tu chvíli byl nejnehybnějším člověkem na světě, ale byla to nehybnost kočky, která číhá na ptáka. Určitě zvažoval všechny možné následky toho, když se se mnou dá do řeči. Se mnou. S nedůtklivou, předčasně vyvrážděnou malou holkou, která má sadistické bratrance, kteří by mu způsobili nemalé problémy, kdyby upoutal

jejich pozornost. Stejně jako kdyby si nás všimli mí přespříliš starostliví rodiče nebo někdo ze dvou tuctů přítomných Maloneyů, kteří se mohli kdykoliv otočit a zahlédnout nás.

„Malý neopeřený pískele,“ řekl nakonec.

„Ty seš pískele,“ vrátila jsem mu to. „Velké neopeřené pískele.“

„Vypadáš jak rudovlasý skřítek.“

Vzala jsem to jako určitý druh pozvání a o krok se k němu přiblížila. Hlavou jsem se málem dotkla náprsní kapsy jeho bundy. „Já ještě vyrostu.“

Díval se upřeně před sebe. „Hmm, nejseš tak špatná.“

„Ani ty.“

„Umíš psát pěkně nečitelně.“ Změřila jsem si ho pohledem.

Průvod se pohnul. Kolem projelo velké hasičské auto s háky a žebříky a na něm sedělo dvanáct dobrovolných hasičů. Házeli do davu sladkosti. Malý pytlík máslových bonbónů mě trefil do hlavy a Ronie ho chytil. Položil si pytlík na dlaň, prohlížel si ho a ohmatával, jako by byl ze zlata. Pak ho nabídl mně. „Tebe trefil první.“

„Co? Tys ho chytil. Je tvůj. Já máslové bonbóny nerada.“ Byla to lež, ale říkala jsem si, že je to možná jediný dárek, který Ronie k Vánocům dostane. Pokrčil rameny, ale pytlík opatrně zastrčil do náprsní kapsy.

„Nevidím na průvod,“ postěžovala jsem si. „Asi si vylezu na okenní římsu.“

„Spadneš a praštíš se.“

„Ale. Budu se tě držet.“ Chytla jsem ho za rukáv a on strnul. Díval se na mou ruku na svém rameni a potom se rychle rozhlédl kolem, jako by se chtěl přesvědčit, že nás nevidí nikdo, kdo by ho mohl obvinít, že mě obtěžuje. Hbitě jsem se vyšplhala na dřevěnou římsu výlohy a usadila se tam. Ruku jsem položila na jeho levé rameno. „Teď se nehýbej a já nespadnu.“

„To není moc směšný. Slez a běž,“

„To je v pořádku. Byl to můj nápad. Podívej!“ ukázala jsem na tetu Irenu, která právě s vlajícími křídly procházela kolem. „Teta Irena vypadá jako velká stará bílá husa!“

„Slez,“ zopakoval Ronie tiše.

Vepředu mezi diváky jsem zahlédla mámin klobouk. Hledala mě kolem sebe, potom se začala proplétat davem. Když mě uviděla s Ronim, rozšířily se jí panenky a s otevřenou pusou němě zírala. Poklepala tatínkovi na rameno a on se otočil. Zakřenila jsem se na ně. Táta povytáhl rezavě obočí a zakoulel očima. Máma se přísně zamračila. Tatínek ji vzal za ruku a něco jí říkal do ucha. Mámě šla od pusy přes sevřené rty pára. Oba se zase otočili čelem k průvodu.

„Vidíš?“ švitořila jsem do ucha Ronimu, jehož rameno pod mou rukou pokleslo jako pod nákladem kamení. „Nikomu to nevadí.“

Po chvíli pronesl temně: „Nic nevíš.“

Myslela jsem si, že vím všechno na světě, a začala jsem ho o tom přesvědčovat, ale právě kolem procházela středoškolská kapela a přehlušila mě koledou „O malé město betlémské“. Za nimi šli strýček Dwayne a teta Rhonda Maloneyovi v kostýmech Josefa a Maric. Slušně vychovaní lidé nemluví, když jde kolem Josef s Marií. Strýček Dwayne byl zamotan do modrého plátna a se svým dlouhým rezavým plnovousem vypadal jako skutečná biblická postava. Teta Rhonda měla na sobě bílé plátno a vypadala nervózně, protože v náručí svírala panenku představující Jezulátko a zároveň musela udržovat rovnováhu na mule, kterou vedl strýček Dwayne.

Za nimi jeli tři králové na jankovitých koních a zpod dlouhých rób jim vykukovala westernová sedla. Naklonila jsem se dopředu a rozechvěle zašeptala Ronimu: „Vím toho dost. Přinejmenším vím, že bys měl někomu říct, co ti dělají Arlan s Haroldem. Měli by průšvih.“

„Bohatí synáčci nikdy nemaj problémy.“

„Oni nejsou bohatí! Strýček Petr utrácí všechny peníze na automobilových závodech.“

„Nic nevíš,“ zopakoval.

„A co víš ty?“ prohlásila jsem vážně a snažila se změnit téma. „Mohl bys v Údolí nařezat nějakou cesmínu nebo jmelí a přinést ho mámě, protože ho bude potřebovat na vánoční výzdobu. Určitě by ti dala krabici domácího cukroví.“

„Jo. Určitě.“

„Dala!“

„Mě nezvali.“

„Já tě zvu!“

„Nic nevíš.“

„Řekni to ještě jednou, a vytrhám ti vlasy z hlavy! Jestli máš pořád ty odporné vši, tak ti je vyškube taky!“ Jak hroznou věc jsem to vypustila z pusy! Jak bezmyšlenkovitě a kruté! Jeho rozzlobený, vyčítavý pohled mě zasáhl jako střela a já málem spolkla jazyk. „Já to tak nemyslela. Ronie, já nechtěla...“

Mé omluvy byly utnuty hromadným vydechnutím davu. Slyšela jsem, jak někdo vykřikl: „Panebože, zastavte ho někdo!“

Velký Ron se připojil k průvodu.

Objevil se uprostřed ulice, podobný veliké opici, s věncem girland vlajícím mu na kostkované košili a vyboulených montérkách. Mastné tmavé vlasy měl rozježené na všechny strany. Pohyboval se, jako by tančil, a kroutil zadkem. Ústa měl zkřivená do sarkastické grimasy. Proplétal se mezi dívčí družinou skautek. Dívky pustily svůj transparent a rozprchly se jako vyplašené hejno. Velký Ron postupoval vpřed a mával lahví od piva, kterou držel v ruce. „Chcete vidět Santa Klause?“ řval. „Stáhnou si kalhoty a můžete ho políbit na obě tváře!“

Potom mrštil lahví od piva. Ta trefila do zadku vyplašeného koně jednoho ze tří králů. Kůň se vzepjal a srazil se s mulou tety Rhondy. Teta spadla na zem. Mula se vytrhla strýčkovi Dwaynovi a utíkala pryč. Středoškolská kapela se rozpadla a sestřenice Aster zakopla o svou tubu. Mula závodila s hasičským vozem a hasiči ji nechtě zasypali sladkostmi. To ji přinutilo ještě více zrychlit. Prohnala se kolem tety Ireny a v běhu zachytila jedno z jejích křídel. Teta se roztočila jako káča.

Nohy jako by mi přimrzly k římse. Lidé ječeli. Táta a ještě nějací další muži se rozběhli ulicí a chytili Velkého Rona. Ten upadl, v pádu máchnul rukou a trefil tatínka do obličeje. Pištěla jsem pobouřením a strachy. Najednou jsem si uvědomila, že stojím na chodníku, že to byl Ronie, kdo mě sundal z římsy a postavil na zem, a že jsem sama.

Zmizel ve tmě, nebo se raději hanbou vypařil.

Noviny a televizní stanice v Atlante přinášely úplné story o vánočním průvodu v Dunderry. Byli jsme směšné, malé městečko, horalé. Byli jsme zvláštní. Byli jsme ponižováni.

Tatínek měl zlomený nos. Velký Ron dostal tři měsíce. Celá má rodina, jak Maloneyové, tak Delaneyové, přísahala, že žádný Sullivan nikdy nepřekročí práh našeho domu. Potě, co vyšlo najevo, jak jsem se při průvodu bratříčkovala s Ronim, stala jsem se černou ovčí rodiny. Všichni mámě radili, aby na mě dávala pozor, jako bych snad chtěla utéct k cirkusu nebo volit republikány.

Strýček Vince šel tentokrát po Ronim jako ohař a chytil ho, než se stačil dostat k Deseti skokům. Strýček William podepsal soudní rozhodnutí a teta Bess poslala Roniho do státního chlapeckého ústavu v Atlante. Teta Bess všem vyprávěla, jaká je to úleva vědět, že Ronie Sullivan bude o Vánocích v bezpečí a bude o něj dobře postaráno.

Dědeček měl pravdu. Za některé projevy dobročinnosti je těžké dát ruku do ohně.

5

Teta Jana, která vedla dunderorskou knihovnu, tvrdila, že nejkrásnější knihy byly napsány pod dojmem ukrutné bolesti a utrpení člověka. Musí to být pravda. Zoufale jsem toužila potěšit Roniho v době, kdy byl pryč. Drátěnka pod mou matrací byla pokryta dopisy, básněmi a povídkami, které jsem stihla naškrábat od Vánoc. Trávila jsem teď víc času ve svém pokoji než venku.

„Samozřejmě že můžeš některé ty svoje výtvary poslat Ronimu,“ reagovala máma opatrně na můj dotaz, „ale musela bych je nejprve zkontrolovat kvůli, hmm, pravopisu a gramatice.“ Nebyla jsem padlá na hlavu. Věděla jsem přesně, co tím máma myslí. Nakonec by mé dopisy vypadaly jako některé z těch, které nám posílal Josh, když byl ve Vietnamu. Plné začerněných řádků a okleštěných myšlenek. Tak jsem mámě řekla, že o tom budu ještě přemýšlet.

To, že napíšu báseň o Ronim Sullivanovi, mě napadlo díky tomu, že jsem četla knihy, které ještě nebyly pro mě. Následky byly katastrofální. Náš dům byl přecpán knihami. Ty, které se pro mě hodily, byly v knihovnách dole v obývacím pokoji. Police praskaly pod encyklopediemi, zemědělskými učebnicemi a klasiky v kožených vazbách, jako byli Shakespeare a Dickens. Konferenční stůl se prohýbal pod máminými bichlci o umění.

Ale ta pravá knihovna byla v ložnici mých rodičů. Stohy rodokapsů byly naskládány na podlaze pod jejich naleštěnými nočními stolky z třešňového dřeva. Tátova polovina, to bylo divoké území obývané ostrými pistolníky, čtyřrukými vetřelci a tvrdými chlápky od policie, kteří milovali chlazený džin a vášnivé holky. Mickey Spillane a Louis L' Amour. Robert Heinlein a John D. MacDonald. Muži s velkým „M“.

Mámina sbírka byla rozmanitější, ale nikoliv méně napínavá -Tolkien, Vonnegut, Lillian Hellman, John Le Carré. A hromady tlustých milostných románů, nabitých dobrodružstvím a vášní, povětšinou z dob středověké

Anglie. Tyto knihy považovala máma, hrdá na anglický původ babičky Elizabeth, za součást našeho rodinného dědictví.

Tajně jsem si ty knihy nosila do svého pokoje a tam v nich listovala. Vybírala jsem si hlavně ty, které mě částečně šokovaly, ale při tom úplně nezkazily. A tak byla má fantazie vedena představami detektivů-tvrďáků, vesmírných monster a středověkých dam s dobrodružnou povahou. Ti všichni byli k mému úžasu předurčení k tomu, aby se věnovali sexu.

O sexu se u nás doma nemluvalo. Ani žertem. Dokonce i mí bratři se tomuto tématu vyhýbali, natož aby se o něm hovořilo přede mnou. Části těla a zvuky z koupelny, to ano. Pohlavní orgány, to ne. Po mém hrozném zážitku z návštěvy u sester McClendonových jsem naléhala na své starší sestřenice, aby mi *přesně* vysvětlily, proč se Vyšlapané cestě přezdívá Vyšoustaná. Vysvětlily mi to, a to tak živě a barvitě, tak neomaleně, že veškerý sex se mi v tu chvíli zdál být naprosto trapnou záležitostí. Spiklenecky jsem se na ně podívala a řekla: „Nikdo, kdo to má v hlavě jen trochu v pořádku, by přece neplýtl časem na něco *takového*.“

Vše, co jsem věděla o milostném životě, jsem vykoukala ze starých filmů v televizi a pozorováním mámy s tátou. Máma měla velké modré oči a pozadí, které jí záviděly všechny ženy v Dunderry. Její zadeček měl tvar obráceného valentýnského srdce. Tátovi se tak líbil, že ji po něm hladil, kdykoliv se domníval, že se nikdo nedívá. Když jsme je při tom náhodou přistihli, vždycky se na mámu šibalsky ušklíbl. Táta byl jeden z těch chlapů, co na nich nenajdete ani deko sádla, ale zato jsou samý sval a holýma rukama by ohnuli ocelovou tyč. Měl dlouhé, štíhlé paže a šlachovité nohy. Jediné místo, kde byste přeci jen našli trochu z toho mála tuku, co na sobě měl, bylo břicho. Malý tvrdý kopeček nad přezkou opasku. Občas jsem si do něj bouchla. Bylo to, jako když prašíte do zralého melounu. Máma říkala, že to má svou rezervní nádrž, a ráda ho v těch místech hladila. Když seděl u stolu a máma zrovna procházela kolem, vjela mu konečky prstů do jemných vlasů na zátylku.

Rozdíl byl jasný - sex byl upocený, nahý, trapný, řízený přesnými pravidly a mnohdy zakázaný, zato vztah mezi mužem a ženou byl laskavý, zdvořilý a byl v něm vzájemný obdiv, i když jste byli oblečení.

Tak nějak jsem si představovala vztah, který budeme mít my s Ronim. A své záměry jsem se rozhodla vyjádřit sérií básní, jejichž společným tématem byla oslava Roniho schopností.

Svůj první výtvar jsem přilepila na lednici. Báseň zaujímala čestné místo mezi kalendářem z magazínu Farmářský bulletin fotografií, na které jsme byli zachyceni já, máma, táta a mí bratři ve vestibulu Společenského centra v Atlante. Tam jsme zavítali, abychom zhlédli představení Zvuk hudby v podání divadelní společnosti, která do Atlanty přijela na zájezd.

RON, RON,
NEMÁ TELEFON.
MÁ DVĚ KOULE JEDNA BÁSEŇ,
K MALONEYŮM BY ZÁPAD KRÁSNĚ.
Claire

Koule byl výraz, který jsem objevila v jedné z tatínkových detektivek. Jeho impozantní význam jsem vydedukovala ze způsobu, jakým byl v knize používán. Byla jsem zvědavá, kdo si básně všimne jako první.

Teta Arnetta byla krátkozraká jak krtek. Nosila tlusté brýle se světle oranžovými obroučkami nebo sluneční brýle s optickými čočkami pro denní nošení, které jí předepsal lékař. V těch brýlích vypadala jako velká moucha. Byla to statná žena, velice seriózní, která, co se módy týče, dávala přednost kombinaci hnědé s ještě tmavší hnědou. Ve svých zásadách byla neoblomná: bůh, kostel, děti, práce, bingo. Myslím, že bratranec Carlton, ta zlodějská veš, jí byl trnem v oku, a proto byla ke všem ostatním tak tvrdá. Pracovala pro státní hospodářský úřad jako odbornice na domácí ekonomiku. Strýček Evžen, který vlastnil místní autosalon a veškerý svůj volný čas trávil před televizí, zaujímal na jejím žebříčku hodnot ty nejnižší příčky.

Teta vešla do kuchyně, aby si vzala knížku o vaření bez soli, protože máma si dělala starosti o prababičku, která měla problémy s tlakem. Já se krčila za stolem a předstírala, že čtu *Reader's Digest*. Byl mrazivý lednový den a zdálo se, jako by s tetou vešel do vyhřáté místnosti i závan studeného vzduchu.

„Zkazíš si zrak, když budeš ten časopis držet tak blízko u očí,“ napomenula mě. „Jsi úplný knihomol. Měla by ses naučit dobrým způsobům, jinak budeš mít nakonec špatné oči a křivá záda.“

„Ach jo. Jasně, teto.“

Proplula kolem mě a já se začala obávat, že půjde do zadní haly a mine lednici. Ale zaměřila mou báseň jako radar a zastavila se. Sledovala jsem, jak se naklání blíž k lednici. Pak se napřímila. Sundala si brýle, vyčistila je cípem svého hnědého svetru, znovu si je nasadila a zase se předklonila. Celá se třásla.

„CLAIRE KARLEEN MALONEYOVA, co je to za svinstvo?“

Teta Arnetta strhla mou báseň z lednice, prudce se otočila a hodila papír na stůl. Najednou jsem měla sucho v ústech. „To je báseň!“

„Ty píšeš poezii o... o přirození Roniho Sullivana?“

„Co? Eh? Ne, to je o jeho koulích!“

„Přirození!“ zopakovala teta Arnetta a mávala mi papírem pod nosem. „Mužských orgánech! Gonádách! Varlatech!“ S každým slovem zvyšovala hlas, a protože jsem na ni zírala v němém úžasu, zakončila svůj projev hlasitým zvoláním: „O jeho vejcích!“

Vypískla jsem. Tak o *tom* mluvili muži v tátových detektivkách, když o někom prohlašovali, že má pořádný koule. „To jsem nevěděla! Myslela jsem, že koule jsou svaly. Velké, silné svaly.“

„Pchá, vsadím se, že jsi *ne měla ani tušení*, o co jde! Taková chytrá holka! Něco vám řeknu, slečno Claire. Když budete spát v chlívku s prasaty, umažete se. Dost dobře nechápete, že se máte držet co nejdál od toho ničemy Roniho Sullivana. Dobrá, tak vám to budu muset vysvětlit jinak! Povím mámě a tátovi, že ten otrhanec se špinavými nehty, co spí na smetišti a každou chvíli je v průšvihů, tě inspiruje k psaní nestydatých veršů!“

Vyskočila jsem. „Ne! On za to nemůže! Četla jsem o koulích v knížce!“

„V tomto domě není jediná kniha, která by mužské přirození popisovala takovými slovy!“

Teta Arnetta neměla ani nejmenší tušení, co všechno v tomto domě je. „To není Roniho chyba. Neříkej to mámě a tátovi! Jen jsem chtěla všem ukázat, co si o něm myslím.“

„Ty jsi do něj celá blázen! Bůh nás ochraňuj! Je to ještě horší, než jsem myslela! Je jí devět a kouká po bezdomovcích! Claire Karleen Maloneyová, toho kluka pustíš z hlavy! Tato rodina za nic na světě nedopustí, aby ses zapletla s tím Sullivanovým frackem! Je předurčen k ztracení a nikdy se mu nedostane božího odpuštění! Za pár let bude na podpoře a na krku bude mít kupu děcek, co si nadělá s nějakou lehkou holkou. To by tě rodiče raději zamkli do sklepa a zahodili klíč, než aby viděli, že jsi padla do drápů tomu budižkničemu.“

Než skončila své kázání, dostala jsem se ze šoku a byla zuřivostí celá bez sebe. Starším se nikdy nemá odmlouvat. Nikdy. Věděla jsem to, ale protože v tu chvíli už byla má dobrá pověst dostatečně pošramocená, klidně jsem o ni mohla přijít úplně. „Starej se o koule strýčka Evžena!“ zaječela jsem. „Táta říká, že už je nikdy nenajde, protože si je zamykáš do skříňky na šperky!“

Žádné rajče nikdy nezčervenalo tak jako obličej tety Arnetty v tu chvíli. Něco zabreptala a oči se jí zalily slzami, které byly ještě zvýrazněny skly brýlí. Upustila knížku o vaření bez soli a šla hledat tátu.

To bylo pozdvižení! Dostala jsem pořádnou lekci ze všech stran. Přišla jsem o týdenní kapesné a přibýlo mi práce k mým pravidelným domácím povinnostem. Co ale bylo ještě horší - všichni se shodli na tom, že naprosto nerozumím tomu, co se týká Roniho Sullivana. K dovršení všeho měla teta Arnetta několik měsíců vztek na tátu. Ten mi přikázal, abych už nikdy nevykládala, co říká o ní a strýčkovi Evženovi. Strýčkova impotence - stejně jako má náklonnost k Ronimu - byla jednou z těch rodinných záležitostí, které je lépe držet pod pokličkou.

Zakopala jsem všechno, co jsem do té doby napsala, za stodolou. Člověk musí být opatrný, když píše oslavné básně. Zvláště když si není jistý, co vlastně oslavuje.

Ronie se po nějaké době vrátil domů spolu s Velkým Ronem. Doslechli jsme se, že Velký Ron teď tráví většinu času u Daisy McClendonové. Proto tam teta Dockey a máma napřesrok o Velikonocích nejely. Místo toho poslaly tátu a strýčka Berta, aby tam zavezli velikonoční košíčky. Nevím, jaké Velikonoce měl toho jara Ronie. Hop a Evan říkali, že ho viděli ve škole a že je z něj ještě větší samotář, než býval. Snažila jsem se přemluvit Hopa, aby dal Ronimu můj velikonoční košíček a vzkaz, který jsem mu napsala. Chtěla jsem, aby věděl, že je mi líto, že ho teta Bess poslala pryč, a žc to s ním myslela dobře. Jenže Hop prohlásil, že v psí boudě na dvoře je místo jen pro jednoho a že by nerad, kdyby ho tam zavřeli taky.

Přesto se Hop několikrát pokusil s Ronim promluvit, ale on se k němu stavěl vždy jako k nepříteli. Myslím, že pro Roniho jsme v té době byli všichni nepřátelé.

Toho září se mi konečně dostalo - z první ruky - vysvětlení, proč Sean a Bridget Maloneyovi neměli dost zubů na to, aby se na fotografii smáli. Láska na úsměvu nepřidá. Člověk si na ní někdy vyláme zuby.

Celá naše rodina se pravidelně účastnila všech středoškolských fotbalových utkání, ale hlavně pak prvního podzimního zápasu. Večer po něm býval jednou z těch občasných pozdně letních nocí, kdy vlahý vzduch byl naplněn kořeněnou vůní a úplněk prosvítal skrz větve stromů, jejichž listy se již začínaly zbarvovat do červena a do zlatová.

Spolu se členy našich spřízněných rodin, jako byli Kehoeové, O' Brienové, ostatní Maloneyové a Delaneyové, jsme tvořili dobrou polovinu domácího týmu a měli jsme své zastoupení i v kapele a v družině roztleskávaček. Josh byl v té době hvězdou týmu na pozici středového zadáka a Brady platil za výborného

odkopávače. Teď byl Hop útočník, Evan byl útočník, Harold a Arlan byli útočníci. Chlapci Maloneyovi a Delaneyovi byli pokračováním dlouholeté tradice sahající hluboko do minulosti.

Stadion Dunderrské střední školy byl zasazen do krajiny na úpatí kopce, který se tyčil za fotbalovým hřištěm a škvárovou běžeckou dráhou. Hejna mūr se slétala do světél reflektorů nad tribunou u vzdálenější zatáčky dráhy.

Záře reflektorů by mě na závodní dráhu nepřilákala. Sladká návnada však ano. Sladkosti mě přitahovaly jako světlo mūr. Pobíhala jsem kolem s partou kamarádek. Mávaly jsme rukama a měly pocit, že máme obrovská světle oranžová křídla jako velcí motýli, ale myslím, že všichni ostatní viděli jen pár uchichtaných holek, co byly jak za groš kudla a poletovaly sem a tam.

„Až budu na střední škole, budu taky roztleskávačka,“ oznámila mi Rebeka, jak jsme tak poskakovaly kolem.

„Já taky,“ přidala se hned Violeta.

„Já ne, mě to nebaví,“ opáčila jsem. Před třemi lety už jsem si prodělala období, kdy jsem chodila do pohybového kroužku, kde z nás chtěli udělat roztleskávačky pro žákovskou ligu. Na každé zkoušce jsme se učili nové pohyby, které nám měly přejít do krve. Rztleskávání je důležitá profese, kde je třeba držet krok. Vezmou vám vaše bambule, když se pokusíte improvizovat.

Úkosem jsme se dívaly na Tulu. Vypadala jako skřítek s pletí barvy čokolády. Její oči na nás hleděly zpod husté čepice kudrnatých vlasů, které by nenarovnal ani ten nejsilnější vítr. Tobblerovy ději neměly šanci se svým účesem cokoliv udělat. Už proto, že Tobblerovi byli silně konzervativní, stejně jako Maloneyové. I když se o tom nemluvalo, Tobblerové byli de facto Maloneyové. Naše dva světy by šlo propojit tak lehce jako vagóny ve vlaku. Přesto jsme společného neměli vůbec nic. Když jste se podívali na tmavého Tobblera, sotva byste hledali nějakou podobu. Ale byla tam. Podoba mého praprastrýčka, rudovlasého, bílého Maloneyho.

Z tribuny za námi se ozval ryk a kapela hnala dunderrské Pantery do útoku. Všechny jsme se otočily a viděly rychlonohého hráče, jak pokládá míč do zámezí.

Alvin Tobbler, Tulin bratr, byl nejzářivější hvězdou týmu. Nezáleželo na tom, jestli je tmavý, nebo bílý. Šlo o to, že dokázal s ragbyovým míčem přeběhnout celé hřiště. „Vidíte?“ ušklíbla se na nás Tula. „Alvin bude jednou hrát v univerzitním týmu a potom za muže. A bude bohatý. A já mu budu říkat, co má s těmi penězi dělat.“

Souhlasně jsme jí na to přikývly a šly. Jakýkoliv sen byl pro Tobblerovy uskutečnitelný, protože v sobě měli něco afrického a irského kouzla, a kdybyste o tom chtěli pochybovat, stačilo jen přijít a přesvědčit se na vlastní oči.

Vedle tribuny měl dědeček Tuly a Alvina stůl plný jablek. Dobrovolně je tady prodával při každém zápase. Byl to jeho způsob povzbuzování Alvina. Boss Tobbler ta jablka pěstoval. Jeho sady obepínaly kopce nad městem a všichni Tobblerové je na podzim sbírali a prodávali v dřevěném domku u cesty. A taky je dále zpracovávali a dělali z nich snad vše, co lze doma z jablek udělat. Mošt, jablečné koláče, jablečný štrúdl, jablečné želé, jablečné cukroví - to bylo Tobblerovo království.

Jeho křestní jméno bylo opravdu Boss. Byl malý, svalnatý, s chuchvalci šedých chlupů na silných pažích, ale na hlavě neměl ani vlas. Když si sundal svůj plstěný klobouk, který nosil po celý rok, svítila mu hlava jako kulečnicková koule. Za druhé světové války byl rotným u pěchoty, dostal purpurové srdce, absolvoval roční kurz teologie a byl duchovním Africké metodistické církve v Dunderry.

S dědečkem Josephem společně lovili a rybařili už jako kluci. Oba byli ve válce, oba nenáviděli hloupost a nesmyslnost a oba byli sladcí jako med, pokud se však člověk dostal do jejich úlu. Dědeček mu říkal Boss T. Všichni ostatní mu říkali pan Tobbler, s důrazem na slovo pan.

Z pánve na rozpálené plotně se linula libá vůně jablek a vařeného karamelu. Malý hlouček okolo vše sledoval s posvátnou úctou. A když jsme přišli blíž, něco z té nábožné atmosféry dopadlo i na nás.

Pan Tobbler právě vykrajoval jadřince jablek. To, co vykrojil, házel pod sebe na hromadu okrájených slupek. Byla jich už taková kupa, že mu v ní zmizely nohy až do půl lýtek. Nožem ostrým jako břitva oloupané jablko hbitě nakrájel na kousky a ty pak rozložil na papírový tácek a polil je horkým karamellem. Poté podal tácek dalšímu z přihlížejících diváků, muži, který o krok ustoupil, jen co vhodil dolarovou minci do plechovky na stole, muži, který se s nejvyšší opatrností natáhl pro své karamelové jablko, protože nikdo by si nedovolil vkročit mezi roj páně Tobblerových společníků.

Stovky vos poletovaly kolem něj, lezly po odřezcích z jablek, líně posedávaly na stole, přistávaly mu na košili i na ruku, zaplétaly se do chlupů na jeho pažích. Ale ani jedna ho nebodla. Nikdy, alespoň co se vyprávělo. Uzavřel jakousi tajemnou mírovou dohodu s těmi malými, nebezpečnými potvarami a ony to věděly. A respektovaly ho.

„Dědo,“ oslovila ho Tula potichu. „Necháš nám pár sladkých jablíček?“ Pan Tobbler vážně přikývl. „Ale nenechám vás stát stranou jako malé děti.“ Vzal čerstvé jablko a upevnil ho do držáku okrajovače. Vosy mu poletovaly kolem rukou jako malinké víly. „Už jste trochu povyrostly, tak byste měly vědět, že se není čeho bát. Strach je to, co bodá. Pojďte. Pojďte blíž.“

Rebeka a Violeta se odmítly pohnout z místa, ale já ten krok vpřed udělala a Tula ten krok udělala taky, protože určitě cítila, že obě v sobě máme něco tajemného. Šla jsem pomalu a srdce jsem měla až v krku. Vosy obsypaly naše zápěstí, naše ruce. Jedna se zaměřila na nehet mého ukazováku, usadila se tam a začala se drbat na hlavě jednou ze svých malinkých předních nožiček, jako když se myje kočka. Čekala jsem, že každou chvíli ucítím pálivé bodnutí žihadla.

„Tak, teď poznaly, že máte dobré srdce,“ zašeptal pan Tobbler a podal nám dva plné tácky. „Vědí, že se s nimi podělíte.“ Hurá! Vydechla jsem si úlevou, když jsme se zase vzdálily. Mé osobní vosy mě postupně opustily.

„Uff,“ zamumlala Rebeka.

Violeta si zakrývala dlaněmi ústa a jen na nás zírala. Poděkovaly jsme a vhodily své dolary do plechovky, protože pan Tobbler utržené peníze věnoval klubu přátel školy. A pak jsme všechny najednou utekly. I Tula se zdála spokojenější, když jsme byly z dosahu vos. „Nic to nebylo,“ lhala jsem pyšně. „Nebála jsem se ani trochu.“ Strčila jsem kus jablka do pusy, rozkousala ho, spolkla a rozhlédla se kolem, je-li v dohledu někdo, kdo by mě mohl obdivovat.

V dohledu byl Ronie. Stál ve stínu na kopci nad tribunou. Strnula jsem. Nemohu říct, zda byl jeho pohled obdivný, či nikoliv. Ani nevím, co si v tu chvíli myslel a co se odráželo v jeho šedých vlčích očích. Stál tam s rukama v kapsách, jednu nohu měl vystrčenou do strany. *Mám ráda stín, chci zůstat tady, nezaplétej se s ním.* Vše ve mně mne před ním varovalo.

Ve čtrnácti letech byl vysoký jako dospělý muž a také tak statný. Byl nacpaný do starých džínů a pracovní košile z místního obchodu pro chudé. Ta velká červená flanelová košile mi byla povědomá. Asi proto, že babička Dottie věnovala obchodu celý pytel stalých dědečkových pracovních košil. Vypadalo to, jako by si na sebe Ronie natáhl stan, ale pokládala jsem to za dobré znamení.

„Pojď už, Claire, pojď,“ naléhala na mě Violeta nervózně a tahala mě za ruku.

„Proč na tebe kouká?“ zašeptala Rebeka. „Měl by mít na práci něco lepšího než okukovat někoho od Maloneyů.“

„On ví, že ho nekousnu.“

Tula mě zatahala za rukáv. „Ale on by mohl kousnout tebe.“

Já ale věděla, že to není pravda. Jako hypnotizovaná jsem vyšplhala na kopec za ním. S každým krokem jsem se musela znovu nadechnout. Ronie se napřímil, zvedl hlavu a sraštil čelo.

Rebeka za mnou volala: „Raději bychom to měly říct tetě Marybeth! Claire! Řekneme to tvojí mámě!“ Koutkem oka jsem zahlédla, jak se spolu s Violetou a Tulou otočily a utíkaly ke stadionu.

„Dej si odchod,“ zavolal na mě Ronie a nervózně se rozhlížel kolem sebe. Hlas měl hrubší, než jaký jsem si pamatovala od Vánoc. Chtělo se mi zakřičet: „Vyrostla jsem během léta o pět centimetrů,“ ale hlas mi selhal. „Padej,“ nařídil mi přísně. „Hele, kuře, nechci žádný problémy.“

Srdce mi přestalo tlouct. Zastavila jsem se. Když se ještě víc zamračil, vyhrkla jsem: „Já se nebojím ani vos. Jak to, že ty se bojíš mě?“

„Tak to není, ty mě pronásleduješ,“ opáčil rozmrzele. „Seš ještě malý pivo. Ani nevíš, co to je, ne? Běž!“ „Nejsi o tolik starší!“

„Hej!“ ozvalo se za mnou. Otočila jsem se. Pod kopcem stál můj bratranec Carlton, tak neohrabaný a obalený sádlem, že všichni trenéři už dávno vzdali pokusy dostat z něj alespoň trochu pohybu. Kolem sebe měl pultucet svých kamarádů. Ani oni nebyli právě fotbalové typy, ale byli dost velcí a dost hloupí. A byli v partě.

„Pojď dolů, Claire,“ zavřeštěl Carlton. „Nechej toho hnusáka být.“

Nikdo a nic by mě v tu chvíli nepřimělo ho poslechnout. Vyškrábala jsem se na kopec a postavila se vedle Roniho. Teprve později, když jsem si celou tu situaci přehrávala v paměti, jsem si uvědomila, že v okamžiku, kdy jsem vyšla ze světla a postavila se do stínu vedle něj, v tu chvíli se se zařatými pěstmi postavil na mou obranu proti celému světu, který nepřál nám oběma.

„Řekl jsem...“ pohodil Carlton hlavou dozadu a zvýšil hlas, „nech toho bílýho negra být!“

Carlton vyslovil slovo, které odlišovalo malou část Maloneyů od ostatních. Slovo tak špatné a špinavé, že v našem domě nebylo dovoleno ho vyslovovat. Nikdy. Za žádných okolností. Slovo, které znamenalo vypovězení války komukoliv, koho jste jím počastovali, ať už byl bílý, nebo černý. Dědeček vždycky říkal mým bratrům, že jestli tím slovem někdy označí živou duši, nikdy se už nebudou moct podívat Tobblerovým zpřímá do očí.

Upustila jsem svůj tácek. „To si to necháš líbit? Vytluč z něj ty sračky, co má v hlavě! Řeknu všem, proč jsi to musel udělat.“

„Jdi odsud, Claire.“ Roniho hlas byl hluboký, nebezpečný. V tu chvíli by člověku naskákaly modřiny už jen od toho pohledu, kterým se Ronie díval. „Své bitvy si vybojuju sám.“

„Ale... nemůžeš ho nechat, aby ti říkal takovými jmény! Nikdy nenechej nikoho, aby to dělal! Co je s tebou? No tak! Prašti ho! Víím, že nemáš strach z Carltona. Ty se nebojíš nikoho!“

Co jsem to byla za idiota, když jsem chtěla stavět svou pýchu na úroveň jeho. Nechápala jsem, jak moc jsem v tu chvíli zhoršila jeho utrpení. Nevím, co by byl udělal - možná by se otočil a odešel -, kdyby najednou Carlton nevyšplhal na kopec. „Přisahám,“ sykl na mě, „že když budeš takhle pokračovat, skončíš mezi těmi děvkami McClendonovými.“

Chytil mě za paži. Otočila jsem se a kopla ho do holeně. Vyděšeně zalapal po dechu. Pak mnou zatřásl. Hrubě. Jen jednou. Protože pak už na něm seděl Ronie.

Jsou boxerské zápasy a jsou psí zápasy. Ty první jsou opatrné, v rukavicích a většinou z nich soupeři vyjdou bez vážnějších zranění. Ty druhé jsou divoké, násilné, prsty se při nich boří do citlivých míst a holé pěsti dopadají s tupými údery. Právě takovými častoval Ronie Carltona, když ho valil dolů z kopce. Carlton padal, snažil se postavit a křičel. Kdyby to v tu chvíli skončilo a skončilo to rychle, bylo by to, jako když velký pes chňape po mouše. Jenže se do toho vložili Carltonovi kamarádi. Jeden na jednoho by si s Ronim nikdy nic nezačali, ale v partě se cítili neohrožení. A tak se tam pral v hromadě rváčů, hlava se mu zvrátila dozadu, jak ho někdo uhodil do brady, vzápětí se předklonil, když dostal ránu do žaludku. Dospělí muži se seběhli kolem nás a křičeli na hochy, ať toho nechají. Pan Tobbler vyběhl zpoza svého stolu, silné paže napnuté, s rojem vos kolem hlavy.

Nemohla jsem čekat na posily. Ronie byl téměř poražen. Seběhla jsem z kopce, vyskočila Carltonovi na záda a zakousla se mu vši silou do zátylku. Zakvičel jako prase a setřásl mě ze sebe.

Spadla jsem mezi všechny ty zmítající se paže a nohy, někdo mi tvrdou botou stoupl na ruku a potom, když jsem se pokoušela vstát, se Carlton rozpráhl a mně se zatmělo před očima. Najednou jsem neviděla nic než Carltonovu pěst, která mě vzápětí udeřila do brady.

Probrala jsem se s hlavou v mámině klíně. Máma zrovna volala na tátu, aby přinesl pytlík s ledem, a já cítila, jak mi po bradě stéká krev. Nejasně jsem vnímala dav lidí kolem nás a kapelu, která kdesi v dálce opět hnala hráče do útoku, protože fotbalový zápas ještě neskončil.

Ležela jsem na zemi, zmatená, třesoucí se a fňukající. Pusu jsem měla v jednom ohni. Máma mi otírala rty cípem sukně. Ronie, uvědomovala jsem si matně. Co se stalo s Ronim? Podívala jsem se nad sebe do babiččiných hlubokých modrých očí. „Marybeth,“ říkala právě, „přišla o pár zubů.“

„O, můj bože!“ plakala máma.

Zuby? Něco jako tvrdé kuličky mě škrábalo v krku. Vydávila jsem to mámě do klína jako kočka, když se zbavuje chuchvalce chlupů z žaludku. Z pusy mi vypadly dvě malé krvavé perličky. Jazykem jsem přejela bolavou mezeru tam, kde se dříve tak krásně smály mé horní zuby. Zděšením jsem jen vydechla „ááá-ách“ a zhroutila se na záda.

Babička sebrala moje zuby a očistila je v kapesníku. „Půjdu nasadit zpátky,“ slíbila mámě.

„Oh, její úsměv, její úsměv!“ plakala dál máma. „Až se mi Ronie Sullivan dostane pod ruku...“

„Wonie!“ zašišlala jsem, jak nejlépe jsem v tu chvíli uměla. Viděla jsem ho opodál. Byl zhroucený na kolenou a rukama se opíral o zem. Dědeček a pan Tobbler stáli u něj a u pusy mu přidržovali kus košile - kus dědečkovy obnošené flanelové košile. Byla nasáklá krví, která mu pomalu stékala po bradě a v ošklivých, světle červených cákancích mu kapala na džíny. Dědeček a pan Tobbler spolu tiše, zasmušile rozmlouvali a pokyvovali při tom hlavami jako koně, když společně táhnou těžký náklad. Ronie zvedl hlavu a podíval se na mě. Přes zkrvavenou látku košile bylo za rty zkrivenými bolestí vidět díru, tam kde míval svůj křivý zub.

Takže jsme oba přišli o úsměv.

„Tvůj fub,“ pronesla jsem smutně. Napůl v bezvědomí jsem pootevřela ústa a ukázala mu svou ještě potupnější díru. Zděšení v jeho očích mě přinutilo pusu zase zavřít a po tvářích se mi začaly koulet slzy. „Wonie neuděau niť fpatného,“ oznámila jsem hlasitě. „To Cauton.“

Máma mě přitiskla k sobě a schovala mě v náruči. „Pšš, pšš, pšš.“

Táta přiběhl na kopec, sedl si na paty a podal mámě papírový kelímek plný ledu. Tváře mu hořely stejnou barvou jako jeho vlasy, oči mu hněvivě blýskaly. „Fafi,“ zaškemrala jsem, „zaťal si Cauton. Otvavovau mě. Wonie ho pfaštil. Cauton mě bouchl do Pufy“

„Pšš,“ utištoval mě. „Říkaš hlouposti, zlatíčko.“

Táta se otočil na Roniho a popadl ho za rameno. „Je mi jedno, jak moc jsi zřízený. Řekni mi, proč ses pral s mou dcerou, nebo ti zpřelámu ty kosti, které máš ještě celé!“

„Fafi!“

Ronihovo oči plály. Zavrtěl hlavou. Kapky krve z něj stříkaly na všechny strany. Sípál a jednou rukou se držel kolem žeber. „Sem nikdy nikoho nenechal jít ublížit.“

„Nikoho nenechal jít ublížit?“ zařval táta. „Co myslíš, žeš jí právě udělal?“

„Brzdi, synku,“ vložil se do toho děda. „To nebyl Ronie. Byl to Carlton, zatraceně. Boss T. to všechno viděl.“

Táta se posadil, ústa stažená, jak usilovně přemýšlel. „Je to pravda, pane Tobblere?“

Pan Tobbler souhlasně zakašlal. Pověděl tátovi o Carltonových urážkách, a když pronesl slova „bílej negr“, která vyslovil s vojenskou důstojností, táta jen svěsil ramena. „To Carlton, ten praštil vaši holčičku do pusy,“ dodal pan Tobbler zasmušile. „A udělal to úmyslně. Holte Maloney, jestli chcete někomu utrhnout hlavu, tak to musí být hlava vašeho synovce.“

Cítila jsem, jak se máma zhluboka nadechla. Ona i táta se podívali na Roniho. Táta k němu natáhl ruku. „Já...já...poslouchej, chlapče, já...“

Ale Ronie se odvrátil. Pokusil se vstát, ale tvrdě dosedl na zem. Jednou rukou si otíral ústa, druhou ještě pevněji sevřel hrudník. Zakymácel se. „Se nikdo nemusíte bát o Claire, dyž sem nablízku. Jí nijak neublížím. Vím, co si myslíte, ale já takovej nejsem. Bych na nikoho nevztáhl ruku, kdyby ji Carlton neublížoval. Já...já nechci, aby se jí něco stalo. Nikdy. Je jedno, co si o tom myslíte.“

„Wonie,“ zamumlala jsem.

Znovu se pokusil vstát. Bez pomoci to nezvládl.

Tatínek ho vzal pod jednu paži, dědeček pod druhou. Dostalo se mu pomoci, ať už o ni stál, nebo ne. Zraněný, nedůvěřivý a polapený neměl na vybranou. Tak jako já.

Tak to byla noc, ta vlhá, vosím dobrodružstvím prostoupená zářijová noc, kdy se stal Ronie členem mé rodiny.

Byli jsme odvedeni do ordinace strýčka Mallory Delaneyho, praktického lékaře. Nebylo to nic vážného, až na ty moje vyražené zuby a pár naražených prstů a až na ten Ronihovo vyražený zub a naštipnuté žebro.

Potom mi byly v ordinaci strýčka Cully Maloneyho, zubaře, bolestivě přicementovány mé dva zuby na své původní místo a Ronimu změnili pusy, aby mu udělali pevný můstek.

Nakonec jsme vzali Roniho pod naši střechu na farmu. Máma ho uložila do ložnice pro hosty. Táta se pokoušel dovolat Velkému Ronovi, ale nikde ho nemohl sehnat. Ani v Údolí, ani u sester McClendonových. Někde se opíjel. Velkého Rona by to stejně moc nezajímalo.

Tu noc měl Ronie v očích vystrašený výraz plný posvátné hrůzy. Bylo pro něj těžké uvěřit na štěstí nebo Maloneyům. Ráno bylo okno v ložnici otevřené a Ronie byl pryč. Sebrala jsem všechnu svou odvahu a řekla mámě a tátovi o Deseti skocích. Táta a šerif Vince tam Roniho chytili.

6

Carlton ležel v nemocnici v Gainesville se zlomenou čelistí, několika stehy tuhle a tamhle, ledovým obkladem na přirození a obvazem na zátylku.

Teta Arnetta byla pověřena potrestáním Roniho. Začala shromažďovat potřebné materiály.

„Je mi líto,“ slyšela jsem šerifa Vince, jak mluví toho večera s mámou a tátou. „Chytil jsem ho a jako šerif mám zodpovědnost. Prostě už se nemůže jen tak volně potulovat. Velký Ron se o něj starat nechce a ten chlapec nemá kam jít.“

„Tak ho přiveď sem,“ prohlásil táta. „Vezmeme ho k nám.“

I přes zavřené dubové dveře do obývacího pokoje, za nimiž jsem se krčila, jsem slyšela mámu, jak říká: „Holte, nechci, aby se ten kluk motal kolem Claire!“ Hop a Evan si sedli na bobek vedle mě jako dva velcí rudovlasí šimpanzi. Spiklenecky jsme se na sebe podívali. Chvěla jsem se a ještě víc se přitiskla ke škvíře mezi dveřmi. „Vždyť toho o něm moc nevíme,“ pokračovala máma. „Claire je do něj celá blázen. Ach, Holte, co když je to zvrhlík?“

„Tak z něj bude mrtvej zvrhlík,“ rázně odvětil táta. Následovalo dlouhé ticho umocňované máminým posmrkáváním. Škvírou mezi dveřmi jsem nakoukla dovnitř a viděla mámu v tátově objetí. Po chvíli táta řekl: „Kdybych věděl, že ten kluk má za lubem něco nekalého, nikdy bych ho nenechal překročit práh našeho domu.“

„Jak můžeš vědět, že nemá?“

„Protože nikdy nevztáhl ruku na žádnou dívku ve škole. Dokonce jim nikdy neřekl křivého slova. Alespoň to tvrdí Hop s Evanem.“

Evan za mnou zašeptal: „Jo, jenže se k němu žádná nepřiblíží. Smrdí.“

„Zmlkni!“ okřikla jsem ho šepem.

„Jsou ještě jiné kromě těch, se kterými chodí do školy,“ opáčila máma. „Co ty sestry McClendonovy?“

„Ronie se neplete vlastnímu tátovi do zelí. Věř mi, slyšel jsem o tom. Drby o sexu se šíří rychle, Marybeth.“

„Aha! Tak mám takový pocit, že se svými bratry nediskutuješ jen o počasí, když jezdíte v sobotu pro krmení.“

„Cha! Chtěl bych být moucha na zdi, když se ty sejdeš se svými sestrami. Asi by mi z těch řečí upadly uši.“

Zase ticho. Tváře mi jen hořely. Řeči o sexu. Cítila jsem, jak mi rudnou uši. Zvrhlíci. Mé city k Ronimu. Nebylo fér dávat tohle všechno do souvislostí. Věděla jsem, že Ronie není žádný zvrhlík, protože jsem měla jasnou představu o tom, co to slovo znamená. Dlouho před tím, než jsem se narodila, odstěhoval se můj prastrýc Viktor Delaney do Ohia a vzal si tam nějakou ženu, kterou rodině nikdy nepřivezl ukázat. Prastrýc Viktor zemřel mladý a odkázal jí všechny své peníze. Když o několik desítek let později onemocněla, přivolaný lékař ji svlékl a zjistil, že byla muž.

Všichni říkali, že prastrýc Viktor byl zvrhlík. A i jinak to byl podivín.

„Co řekneme rodině?“ ozvala se znovu máma. Potichu a rezignovaně. „Irena pořád ještě brečí, sotva se někdo zmíní o vánočním průvodu.“

„Otcovy hříchy nejsou hříchy synovými. Tak jim to podáme. Ronie nemůže za to, kdo ho zplodil. Je mi toho hocha líto. A myslím, že tobě taky, ne?“

„Samozřejmě že je.“

„Měli jsme zasáhnout, už když se narodil, Marybeth. Nebo když mu zemřela matka.“ Tátův hlas byl hluboký a vážný. „Všechny ty vzletné řečičky o tom, že Velký Ron má právo vychovávat vlastního syna! K čertu s nimi, Velký Ron ho nevychoval. Je div, že z kluka ještě není zloděj nebo narkoman. Říkám, že v tom chlapci je něco dobrého, něco silného, co mu dává šanci. Nemůžeme se k němu znovu obrátit zády.“

„Ale, Holte, žádné dítě nevyroste mezi takovými ničemy, aniž by se samo stalo ničemou. Nemá žádný poctivý základ. Popostrč ho, a lehce sejde na špatnou cestu. Nerada bych, aby šla Claire v jeho stopách, až se tak stane.“

„Claire je ještě malá holka. Jemu je čtrnáct. Ten kouká po starších. Bože, miláčku, když je kluk v tomhle věku, tak kouká nahoru a nedívá se pod sebe. Nevidím důvod, proč by pro něj Claire měla být něčím jiným než malým dotěrným pulcem. Tak jako pro Hopa a Evana.“

Malý dotěrný pulec. Byla jsem zdrcena.

„Kromě toho,“ pokračoval táta, „mu to pořádně vytmavím. Řeknu mu, že buď se bude k ženám na farmě chovat jako džentlmen, nebo mu zlámu vaz.“

„Dobrá,“ odpověděla máma a v jejím hlase bylo znát únavu.

„Ale musím vymyslet nějaký způsob, jak ho zušlechtit. Začnu zevnějškem a pak se mu zkusím nějak dostat pod kůži.“

Zalapala jsem po dechu. Bylo to neuvěřitelné. Bylo to úžasné. Znamenalo to rozdělení zodpovědnosti mezi mě, mámu a tátu, protože to, co navrhli, by každého jiného Maloneye a Delaneye přivedlo k zuřivosti.

Té noci, když seděla máma u mě na mé posteli s růžovými volány v mém růžovém pokojíčku, se zeptala: „Claire, Claire, proč vypadáš tak ustaraně?“

„Mami, Ronie není zvrhlík.“

„Tady někdo poslouchal za dveřmi,“ pokárala mě máma.

„Já vím, že se bude chovat slušně. Velký Ron už si ho nesmí vzít zpátky, že ne?“

Máma se na mě smutně podívala. „Velký Ron prohlásil, že ho nezajímá, kde Ronie žije, dokud mu bude posílat nějaké peníze.“

Hluboce jsem si oddechla a v tom výdechu se mísila lítost s úlevou. „Velký Ron ho nechce. Nikdy ho nechtěl,“ brblala jsem. „Ale já ho chci.“

„Až k nám Ronie přijde,“ řekla máma pomalu a dívala se mi zpříma do očí, „očekávám, že se k němu budeš chovat jako ke svým bratrům.“

Zakašlala jsem. Bratr, má ty dobroto, pomyslela jsem si, ale nahlas jsem neřekla ani slovo. Pověděla jsem mámě, jak kvůli mně Ronie praštil Neela Tiptona, když jsem byla ještě malý špunt. V očích se jí objevil ustaraný výraz, jak si to nechávala projít hlavou. Jednou rukou žmoulala malý pramen šedých vlasů, které jí s ostatními kadeřemi padaly přes ramena až na hedvábné šaty. Měla vlasy Delaneyů, leskle hnědé, zdravé a rovné a nosila je stažené dozadu čelenkou nebo malým baretkem. Na první pohled vypadala něžně, jako její matka, a

měla ráda jemné věci. Vždy nosila náušnice s vsazenými diamanty, které dostala od táty, a to i když na sobě zrovna měla džíny a staré tričko a tahala v kuchyni těžké hrnce nebo okopávala záhony na zahradě.

„Claire?“ obrátila se na mě nakonec vlídně. „Co na něm vidíš?“

„On je mým posláním. Nikdo jiný ho nemá rád. Je jiný než ostatní. Tak jako já.“

„V čem jsi jiná?“

„Pořád se musím hýbat. Musím myslet. Všichni ostatní berou věci takové, jaké jsou. Ale proč jsou věci tak, a ne jinak? Proč se pořád musíme řídit nějakými pravidly?“

„Aby spolu slušní lidé mohli žít v poklidu.“

„Proč? Vždyť tady je klid. Až moc.“

Máma si povzdechla. Sklonila se ke mně a svými od práce ztvrdlými prsty mě pohladila po tváři. „Zkus něco pochopit. Jsi moc hezká holčička. Jsi vzorná holčička. A zanedlouho z tebe bude vzorná mladá dáma. A já chci, abys vyrostla v mladou dámu a chodila do školy a našla si báječnou práci a vzala si báječného muže a měla báječné děti. Vydat se touto cestou je náročné, ale je to cesta přímá a ani na minutu z ní nesmíš sejít.“

„Ty si myslíš, že si chci vzít Roniho? Uch! Já se vůbec nechci vdávat! Já se nechci ani líbat s kluky!“

„V pořádku,“ usmála se máma a dlouze si vydechla. „Tak to jsem klidná.“

„Nemusíš si dělat starosti, že bych měla Roniho ráda až tak. Jen si myslím, že bychom se po té cestě mohli vydat spolu.“

To ji vrátilo zpátky na zem. Chvilí zírala do růžového koberce na podlaze, mnula si čelist a vzdychala. Pak si odkašlala a smutně se na mě podívala. Ronie jde po úplně jiné cestě.“

„Eh?“

„To pochopíš, až budeš starší.“ Se svráštěným čelem mi dala pusku na dobrou noc a zhasla světlo.

Usilovně jsem přemýšlela. Cesty. Osudy. Plány. Ronie. A že už se nebudu chovat jako holčička. Ani vzorná, ani žádná jiná.

Měl s námi žít. To bylo to jediné, co mě teď zajímalo.

A já měla své plány.

Táta s dědečkem jeli příštího rána do města pro Roniho. Byl propuštěn z vězení. V Údolí posbírali jeho věci a přivezli mi ho.

Já vím, že oni se na to tak nedívali, ale já to tak chápala.

Vrátit se zpátky k Maloneyům a podrobit se jejich dobročinnosti, to byla asi ta nejtěžší věc, kterou kdy udělal. Když jsem ze svého spisovatelského úkrytu na seníku ve stodole zaregistrovala příjízďet dědečkovu auto, málem jsem spadla ze žebříku, jak rychle jsem lezla dolů. Ronie se vysoukal z auta a napjatě vyčkával na konci rozblácené cesty mezi poli, kde najatí brigádníci právě sbírali a nakládali na valníky jasně oranžové dýně. Stál tam odhodlaně. Stál tam se zarytou hrdostí. Zdálo se, jako by čekal, že jakmile projde kolem těch dýní, najednou se samy vydlabou ve strašidelně lucerny s široce rozevřenými ústy.

Rukou jsem oprášila seno z džínů a svetru, zkontrolovala jsem své nebohé, nově nasazené zuby, vzala do náručí černé štěně a vyběhla ze stodoly. Štěněta jsou vždycky dobrým prostředkem k zahájení konverzace.

Máma vyšla rázně z domu a zarazila mě. Táta s dědečkem postrkovali Roniho dopředu, ale on se znovu zastavil pod našimi duby. Zachmuřeně a nejistě se rozhlédl. Naši vykrmení psi se seběhli kolem, jako by Ronie byl kus vepřového na rožni. Postavila jsem se vedle táty a dívala se upřeně na Roniho. Ale on před mým pohledem uhýbal.

„Když budeš žít v mém domě,“ oslovila ho máma, „budeš se řídit mými pravidly.“

„Chtěl bych říct...“ Ronie si odkašlal. „Chtěl bych říct, že nechci žádné milodary.“

„To ráda slyším. Chceš mi ještě něco říct?“

„Zaplatili jste za mě u doktora. Zaplatili jste mi nové zuby. Teď u vás budu bydlet. Ale nechci žádné milodary.“

„V pořádku,“ ušklíbala se máma. „Tak jak nám to hodláš splatit?“

Srdce mi tlouklo tak silně, až jsem se bála, že mi praskne. Ronimu se na tváři objevil ruměnec. „Něco vymyslím.“

„Já mám dvacet dolarů!“ oznámila jsem. „Dám ti je, jestli chceš.“

„Claire,“ řekl táta tiše a pohrozil mi prstem. „Ale, tati...“

„Já... já pro vás budu pracovat, pane Maloney. Budu dělat, co řeknete. Ať je to cokoliv.“

Táta strčil ruce do kapes a koukal do země. Jak přemýšlel, trochu pošilhával a sešpulil rty. Dvěma prsty jsem ho zatahala za poutko u kalhot. Táta si mě změřil zadumaným pohledem a pak se podíval na Roniho. „Budeš chodit do školy, budeš dělat domácí práce jako Claire a mí synové a budeš pomáhat na poli. Za to budeš dostávat mzdu. Na své živobytí si vyděláš.“

Vpíjela jsem se do Roniho obličeje pohledem. Zdál se být ohromen.

„No?“ zeptal se táta.

„Jo. Jo, pane. Jasně. Díky.“

„Je to těžká práce. A nestrpím žádné výmluvy.“

„Ode mě žádné výmluvy neuslyšíte. Přisahám bohu.“

„Nepřísahej!“ nakázala máma. „To je mé první pravidlo.“

„Ano, madam.“

Podruhé v životě jsem uviděla záblesk uspokojení v Roniho očích. Poprvé to bylo, když se na mě podíval poté, co praštil Neela Tiptona.

Zavedla jsem ho do našeho velkého, útulného domu. Když jsem položila štěně na zem, běželo rovnou k Ronimu a vrtělo ocasem. „Říkala jsem, že budeš vítán!“ křičela jsem. Na argumenty jsem měla dobrou paměť. Tak jako všichni Maloneyové.

Výraz v jeho očích byl napůl zoufalý, napůl plný naděje. Podíval se na mě a jen pokrčil rameny.

Z Údolí si toho Ronie moc nepřinesl. To, co měl na sobě, krabici šatů a bot, matnou fotografii své matky a několik zažloutlých rodokapsů s ohnutými rohy stránek. Máma ho ubytovala v ložnici v přízemí, hned vedle pokojů Hopa a Evana. Sdělila mu, že koupelnu bude mít s nimi společnou. Má po sobě vždy uklidit a umýt vanu, tak jako oni.

Než se začal zabydlovat, dala jsem mu na postel malý proutěný košík s lahvičkou pěny do koupele a mými dvěma mýdličky, která měla tvar a voněla jako růžová poupátka. To byla má poslední příležitost jít k němu. Měla jsem zakázáno lézt mu do pokoje, stejně jako jsem nesměla do pokojů svých bratrů.

Toto pravidlo bylo zavedeno poté, co jsem vyhrabala zpod Hopovy postele hromadu Playboyů a ještě větší hromadu jsem objevila pod postelí Evanovou. Ha. Nahé ženy a vtipy, kterým jsem nerozuměla. Celé hodiny jsem si ty časopisy prohlížela s pocitem naprostého znechucení, až mě přistihla máma. Playboye letěly do krbu, Hop a Evan museli za trest měsíc čistit všechny záchody v domě a přísahali, že mě pověsí za vlasy do průvanu, jestli ještě někdy překročím práh jejich pokojů.

A tak jsem poslušně okouněla před Roniho pokojem a sledovala, jak pečlivě ukládá své roztrhané, obnošené šaty do skříně a do šatníku. Najednou můj zrak padl na knihu, která ležela na posteli. *Síla pozitivního myšlení od Normana Vincenta Peala*.

„To je tvá oblíbená kniha?“ zeptala jsem se.

„Jo.“

„Čteš rád?“

„Jo.“

„Dobře! Máme spoustu knih. Čteme vlastně pořád. Můžeš si tady vybrat, jakou knihu chceš.“

„Já vím.“

„O čem je ta tvoje kniha?“

„Hluboké myšlenky.“

„Jako třeba co?“

„Jako třeba: ‚Ber věci z té lepší stránky‘.“

„Jaké věci?“

„Všechny.“

„Dobře. Ted' jsi poznal lepší stránku života, ne?“

Přestal ukládat věci, v jedné ruce pár rozbitých kožených bot, v druhé tričko s utrženým rukávem, které na něj bylo poněkud velké. Byl bledý, ale na tvářích měl tu a tam červenou skvrnu. Všimla jsem si, že na lících a pod nosem mu začínají růst vousy. „Můj táta je pro vás špatný, že?“ Jeho hlas byl rozmrzelý. „Moc vás nezajímá.“

„Lituješ? Chtěl jsi zůstat s ním?“

„Ne.“

„Chtěl ses dál schovávat na Deseti skocích?“

„Ne.“

„Dobře. Tak teda budeš žít s námi. Dobře? Dobře?“

„Jo.“

„Napořád.“

Zavrtěl hlavou. „To nevím, Claire. Neumím žít mezi dobrými lidmi. Nechci dělat žádný chyby.“ Odmlčel se. „Jestli tohle nebude fungovat, tak už nemám žádné další flek, kde bych se upíchl.“

„Hej, ty,“ okřikla jsem ho a v mém hlase bylo znát pláč. „Půjde ti to. Já ti pomůžu! Můžeš se mě zeptat, na co chceš! Pomůžu ti naučit se, jak se chovat!“

„Malý neopeřený pískle,“ rozdurdil se.

„Úsměv,“ rozkázala jsem.

Usmál se, pomalu, divně, jako by to neuměl, protože zatím se v životě moc nenasmál. Zahlédla jsem jeho nový zub. Byl to pěkný zub, rovný a v jedné řadě s ostatními. Prohlížela jsem si ho a snažila se tvářit nonšalantně. Vypadal skvěle. Pohledně. Měl hezčí úsměv než Donny Osmond a všichni čtyři z Bee Gees dohromady. „Jo, sluší ti to,“ prohodila jsem jakoby mimochodem. „Jen aby ti to nevlezlo do hlavy.“ Ve skutečnosti jsem z něj měla takovou radost, že už jsem nebyla schopna dalšího slova.

Hop a Evan se posmívali, když našli na poličce vedle svých pánských mýdel mou pěnu do koupele a mýdlíčko. Ale když přišel Ronie k večeři, byl najednou oslnivě čistý. Přistříhl si vlasy a jeho tváře vypadaly, jako by je vydrhnul rýžákem. Voněl po růžích, jako by se celý i v šatech vykoupal v parfému.

U stolu v jídelně seděl naproti mně, napnutý, tichý, jeho šedé oči těkaly ostražitě a udiveně z místa na místo. S kameninovým nádobím - byl to jen servis, který jsme používali denně - zacházel, jako by se bál, že kdyby náhodou něco rozbil, přišel by rovnou do pekla. Po mém vzoru si rozprostřel na klín jeden z máminých červených látkových ubrousků. Myslím, že kdybych si ten ubrousek ovázala kolem krku jako šálu, udělal by to také.

Později jsem se dozvěděla, že jednou v zimě před mnoha lety zamrzly v přívěsu Velkého Rona vodovodní trubky, praskly a Velký Ron je už nikdy nespravil. Místo toho jen stloukl jakousi dřevěnou umývárnu venku za přívěsem. Velký Ron navíc neměl ani pračku a do veřejné prádelny měl zakázán přístup od té doby, co byl přistižen, jak někomu ze sušáku krade ponožky.

Konečně jsem tedy věděla, co bylo příčinou Roniho zbídačeného vzhledu a nepříjemného zápachu. Toho večera jsem se vyhřívala v teplé koupeli ve svém osobním, ozdobně obloženém budoáru s teplometem. Cítila jsem se provinile, když jsem si uvědomila, co všechno musel prodělat Ronie.

Jestliže čistotnost byla mezi ctnostmi hned po lásce k bohu, chtěl nás Ronie toho večera přesvědčit, že se právě pokřesťanštil.

Mimochodem, společně jsme dali jméno tomu štěněti. Myslím, že to štěně poznalo - stejně jako já - že Ronie je v podstatě dobrák. Rozhodla jsem, že to bude jeho pes. Požádala jsem tátu o svolení a on souhlasil. A tak jsme mu s Ronim dali jméno Generál Patton. Ne Patton, ne Generál, ale Generál Patton. Propůjčili jsme mu vysokou hodnost a rodokmen bojovníka.

Koneckonců, byl to Roniho pes.

7

Nikdy se nehádej s opilcem, skunkem nebo zrzavou ženskou, říkával často dědeček, asi proto, že většina Maloneyovských žen byla zrzavých a on je rád trápil. Já jsem se ale mohla chlubit tím, že mě bral vážně.

Ted' jsem měla Roniho. Ted' byl v bezpečí jako housenka, když se zakuklí. Vše, co potřeboval, byl pokoj, klid a trocha času, aby mu narostla křídla. Tady mé poetické přirovnání končilo. Neuměla jsem si představit, že by mě můj osobní motýl, o kterého jsem tak pečovala, opustil, aby se mohl volně rozletět do světa.

Milovala jsem své rodiče, bratry i prarodiče za to, že jednali s Ronim jako se sobě rovným. Zřetelně jsem vnímala, jak Ronie přímo nasává ten pocit rovnoprávnosti. Máma k němu byla tak hodná!

„Ronie! Mohl bys pro mě něco udělat? Přeber věci v téhle skříni a podívej se, jestli tam není něco, co bys mohl nosit. Pokaždé, když Josh a Brady přijedou ze školy, zapomenou tolik věcí, že to vypadá, jako by nám patřil celý obchodní dům. Jestli tu skříň neprobereš, tak za chvíli praskne.“

„Ronie! Potřeboval bys hodinky. Na, zkus si tyhle. Koupila jsem je Hopovi, ale jemu se nelíbí ten pásek. Jestli se ti líbí, můžeš si je nechat.“

Táta s dědečkem si vzali na starost další část jeho výchovy. Mluvili s ním o mužských záležitostech, jako je údržba traktorů nebo jak se správně na rožni opékají vepřová žebírka. Hop a Evan si ho dobírali, jak už to kluci dělají. *Člověče, dnes vypadáš hrozně. Nenech Claire, aby si tě omotala kolem prstu! Nakonec bude chtít, abys nosil růžové punčochy.* Zpočátku vždycky sevřel rty a díval se na Hopa s Evanem našťavaně, ale potom si začal uvědomovat, že ho mají rádi. Kluci se občas navzájem škádlí, aby si dokázali, že jsou vlastně na jedné lodi. Když se poprvé zasmál jednomu z jejich popíchnutí, věděla jsem, že to dokáže.

Ale pak mu přišla do cesty Renfrew.

V otázce vedení domácnosti měla máma v domě důvěru jen v jednu další osobu - Sugar MacFarlandovou, vdovu, mladší sestru staré panny Featherstonové. Nikdy jsme ji nepovažovali za naši hospodyni, protože její oddanost se týkala pouze mámy. S bratry jsme jí říkali slečna Mac, ale poté, co jsem v televizi viděla film Drákula, okamžitě jsem věděla, jaké jméno je pro ni nejpříhodnější a že už jí ani nemůžu říkat jinak. Renfrew. Drákulův oddaný sluha pojídající brouky.

Renfrew byla malá, hubená, šlachovitá žena. Neměla žádný zadek ani prsa a rty měla tak úzké a sevřené, že by jimi neprošel ani vlas. Něco mi na ní připomínalo houby, když se suší na novinách. Nebyla stará, neměla ani žádné šediny, ale těch pár vlasů, co měla, tvořilo jen tenkou vrstvu vybledlých kadeří, které schovávala pod síťkou s velkými oky. Natahovala šiji na hlavu tak těsně, že středový uzel té pavučiny jí na čele vytvářel skvrnu připomínající magický rubín na turbanech fakírů.

Čistila záchody a voskovala podlahy. Loupala kukuřici a šhubala kuřata. Máma ji platila dobře, ale ona měla těžký život a od nás dětí nesnesla sebemenší lumpárnu. Renfrew by nás neukousla, ale jakmile nás přistihla při nějaké nepravosti, okamžitě to hlásila mámě. Nebo hned, jak se máma vrátila z keramické dílny.

Máma měla keramické studio ve staré kuchyni. Bylo to kouzelné, klidné místo se spoustou hrnčířského jílu, který nechával skvrny na holé dřevěné podlaze. Uchvacovalo mě tam úplně všechno. Stěny, hrnčířský kruh, vypalovací pec, starý tranzistorák pověšený na skobě vedle okna. Poličky byly plné hotových kousků. Když tam máma vešla, zavřela za sebou dveře, pustila rádio a pracovala. To byla její svatyně. Když byla v dílně, nikdo ji nesměl rušit. Renfrew v tu chvíli v podstatě stála u dveří na stráži.

A když vyvstaly problémy, Renfrew je okamžitě řešila.

„Dej mi to prádlo, ty jeden syčáku!“ slyšela jsem ji jednou odpoledne vrčet.

Běžela jsem k Roniho pokoji. Roni stál na jednom konci, Renfrew na druhém. K hrudi si tiskl náruč špinavých šatů. Spěchala jsem k němu. „Co se děje?“

„Si nenechám žádnou ženskou prát šaty,“ zlobil se Ronie.

„Tak neschovávej svoje špinavé spodky pod matraci, hochu!“ odsekla mu Renfrew. „Jinak tě stáhnou z kůže a zahodím ji!“

Slehl po ní pohledem. „Si to vyperu sám!“

„Ne, to nevypereš!“

Popadla jsem ten jeho uzlík, stáhla z polštáře povlečení a podala mu ho. „Strč to dovnitř a Ren... - slečna Mac to může dát do pračky, aniž se na to musí dívat.“

Zakabonil se, nacpal šaty do povlaku a chtěl ho zapnout. Zdálo se, že mu to moc nejde. Propletla jsem své prsty s jeho, pomohla mu protlačit knoflík dírkou a nakonec se to povedlo. Renfrew chňapla po polštáři, ještě jednou něco zasyčela na Roniho a vycupitala z pokoje.

Ronie svěsil ramena. „Tomuhle nemůžu přijít na kloub.“

Pošeptala jsem mu, jaké jméno jsem pro slečnu Mac vymyslela. Konečně se usmál.

Od té doby to i pro něj byla Renfrew.

Bylo to tajemství, díky kterému se u nás začal cítit jako doma.

Má rodina byla závislá na jídle. Jídlo bylo soutěží i způsobem složení komplimentu. Každý víkend jsme pořádali naše soukromé slavnosti, při nichž se soutěžilo o nejprázdnější mísu nebo nejvyhlázanější talíř, aniž se rozdávaly ceny.

Byly to úplné hostiny: kořeněná vejce, pečená kuřata, rostbíf, smažený pstruh. Mísy plné hrachu a sladkých brambor nakrájených na plátky a politých máslem. Vdolky zdobené jako umělecká díla, křehké kynuté koláče, kukuřičné placky. Misky ovocného kompotu a krčmová polévka. Kokosové koláče, jablečný závin a ořechové dorty s tolika ořechy, až z nich štípal jazyk. Želé s hroznovým vínem, třešněmi a ananasem, barevné jako okenní sklo v kostele. To všechno spláchnuté sladkým ledovým čajem, horkou kávou a limonádou.

Ženy to všechno prostíraly na stůl a při práci si vyměňovaly významné pohledy, v nichž se skrývala pýcha i tajemství receptů a zvláštních postupů, které by nezvládl lépe ani ten nejlepší šéfkuchař. Všichni jsme například tušili, že tajemství bramborového salátu tety Lucille spočívá v přidání přesného množství křupavého, pečlivě na plátky nakrájeného celeru. Přisahal bych, že každý kousek odměřovala pravítkem.

Myslím, že Ronie byl těmito našimi rodinnými setkáními ohromen. Cítila jsem jeho osamocenost, jeho hluboko zakořeněnou nedůvěru k milodarům. U dlouhého prostřeného kuchyňského stolu jsme vzájemně jeden druhého krmili a věděli jsme, že se jeden na druhého můžeme spolehnout. Věděli jsme, kam patříme. Ronie nebyl z rodiny, která by žila v blahobytu a trpěla nadbytkem. Nikdy se vlastně pořádně nenajedl.

Takže se držel stranou, kdykoliv se objevili naši temperamentní příbuzní. Arlan, Harold a Carlton se mu vysmívali, což jsem se od Hopa a Evana dozvěděla až mnohem později, ale on to snášel. Za nic na světě by se

nepral, protože věděl, že by tím ztratil domov. A tak, když se o víkendech scházeli Maloneyové a Delaneyové k velkým nedělním hostinám, nikdy jsem Roniho neviděla.

„Víš, kam jdou všechny peníze, co Ronimu platíte, že?“ naléhala teta Irena na mámu. Spolu s tetou Jane a tetou Lucille seděly v houpacích křeslech na verandě, každá z jedné strany vedle mámy, jako strážníci, kteří hlídají vězně. Schovala jsem se za větve azalek a jasmínového keře na jednom konci verandy a poslouchala.

Ronie u nás bydlel přesně měsíc. Moc času jsem s ním trávit nemohla. Nemohla jsem za ním chodit po celé farmě. Měl svou práci a já měla své příkazy.

„Dává vaše peníze svému otci,“ prohlásila teta Irena a opřela si skleničku whisky o opěradlo křesla. „Velký Ron ho tady nechává jen kvůli tomu. Aby se dostal k penězům.“

Máminy starší sestry pro mě byly *staré*, ale bylo jim sotva čtyřicet, ženy v nejlepších letech, pěkné, hnědovlasé delaneyovské ženy. Byly výkvětem společnosti na malém městě, tak jako máma a babička Elizabeth, a své pozice si byly velice dobře vědomy. Byly si jisté, že táta se musel zbláznit, když mámu unesl.

„Velký Ron koupil Daisy a Sally McClendonovým nějaké nové šaty,“ pípala teta Jane. „*Oběma*. Peleší se hned s *dvěma* ze sester McClendonových. *Najednou*.“ Teta Jane byla malá, upovídaná žena. Co jsem ji znala, vždy byla připravena naslouchat novým nápadům a hlubokým myšlenkám. Provozovala místní knihovnu, vedena ušlechtilou láskou ke knihám a k lidem, kteří milovali knihy. Byla to ona, kdo mě uvedl do fantastického světa C. S. Lewise. Nechávala mě vypůjčit si víc knih, než kolik povoloval výpůjční řád. „Daisy včera přišla uklízet k Lilah Johnsonové. Měla nový svetr a povídala Lilah, že jí ho dal její přítel.“

„Každý ví, že Daisy se pořád válí s Velkým Ronem,“ přisadila si rychle teta Lucille. „A teď, když navíc dostává peníze od Roniho, může si vydržovat i Sally. Klidně bych se vsadila, že to dítě, co má, je *jeho*.“

„*Všichni víme*, kdo to dítě zplodil,“ začala být máma netrpělivá. „Byla bych s tím něco udělala, kdybych věděla, že to nerozbije rodinu. Tak si to dítě vezměme! Vychovejme ho řádně! Je to Petrův syn. *Jsme jeho tety*.“

„Marybeth, přísahám, že když se na to dítě podívám, vůbec se na Petra nepodobá.“

„Když se podíváš pořádně, uvidíš delaneyovské rysy.“

„Nejsou na to žádné důkazy a Sally by se ho stejně jen tak nevzdala. A navíc, máš pravdu, že žádný Delaney by sem už nevšedně, kdybyste si ty a Holt to dítě vzali. A mámě by to zlomilo srdce. Panebože, už tak jste se dostali do řečí, že jste si sem nastěhovali Roniho Sullivana.“

„Ronie je hodný chlapec. Jestli chce, klidně své peníze může dávat tátovi. Svým způsobem si ho za to vážím. Ze nenechá tátu na holičkách.“

Teta Irena odfrkla. „Jen podporuješ ty Ronovy děvky.“

„Ne, jen dáváme Ronimu možnost, aby se svobodně rozhodoval.“

„Ten kluk je ztracený případ. Špatně se narodil. Vyrůstal pod špatným vlivem. Lucille to zná.“

Teta Lucille učila sociologii na střední škole. Viděla jsem, jak přikývla. „Je zamlklý jako nějaký nekňuba. Nedbá o hygienu. Tak tak, že ve škole proleze. Je nedůtklivý. V očích má pohled toulavého psa, Marybeth. Dej na má slova. Jednou někomu podřízne krk.“

„I kdyby to udělal, nedávala bych mu to za vinu,“ odsekla máma. Když ji někdo provokoval, velice rychle uměla měnit tón hlasu. „Celý jeho ubohý život se k němu všichni ve městě chovají jako k odpadu. To my jsme na vině. Jestli se nám to jednou vymstí, budeme si za to moct sami.“

„Marybeth!“ zašvitořila teta Jane. „Měla bys myslet na mámu!“ Jako kdyby ona a ostatní sestry myslely na babičku Elizabeth ve dne v noci, řekla jsem si v duchu. Většinou byly rády, že se o ni stará máma. „Co když Ronie Sullivan praští maminku do hlavy? Nebo co když to udělá staré babičce Maloneyové?“

„Tak budu mít na krku o jednu starou náladovou ženskou míň.“

„Marybeth!“

„Ach, vždyť to není žádný zločinec nebo vrahoun,“ dodala máma celkem znechuceně. „Naštěstí.“

Teta Irena řekla uštěpačně: „Holt si musel ve městě vyslechnout nejednu tvrdou poznámku. Radili mu, aby se příště raději dvakrát rozmyslel, než bude zase dělat nějaké dobré skutky. Petr úplně zuří. Říkal, že to by už rovnou mohl nechávat svou mototechnu otevřenou, aby Velký Ron nemusel zase rozbíjet výlohu. Taky říkal, že alespoň bude vědět, kde příště hledat své zboží.“

Máma popotáhla. „Vsadím se, že tohle Petr Holtovi neřekl do očí.“

„No, neřekl, ale...“

„A co Dwayne?“ vmísila se do toho teta Jane. „S Holtem skoro nemluví. Tvrdí, že Rhondu pořád ještě v noci straší ten vánoční průvod.“

„Dwayne nemluví skoro s nikým,“ opáčila máma. „Kdyby nemusel mluvit se zákazníky v lékárně, tak by nejraději nemluvil vůbec.“

Teta Lucille si odkašlala. „Musím ti říct, Marybeth, že si nepřeji, aby sem Violeta chodila Claire navštěvovat. Ne, dokud je tady ten Sullivanův kluk. Nechci, aby taky začala psát pornografickou poezii, jestli víš, co tím myslím.“

Následovalo hrobové ticho. Kousala jsem se do rtů. Violeta byla má nejlepší přítelkyně. I když byla slaboučká jako věchýtek, šla by se mnou do čehokoliv jako voják, který věrně následuje svého velitele. Pokud mu ovšem ten velitel slíbí, že se nedostanou do moc velkých problémů.

„Taky nechci, aby se s ním moje Aster moc stýkala,“ rádoby nazlobeně nadhodila teta Irena. „Málem odešla od mažoretek po tom... no po tom vánočním průvodu.“

„Claire to s tou básničkou myslela dobře,“ zastala se mě máma. „Jen nezvolila nejlepší slova.“

„Marybeth, teď vážně!“ zamračila se teta Lucille a zmlkla. Zklamala jsem se v ní. Tvářila se přísně a neoblomně. Seděla vzpřímeně, jako by měla pod blůzou svého kalhotového kostýmu se zvonovými nohavicemi pravítko.

„Marybeth, já jsem taky pro, aby křesťané pomáhali bližním,“ ozvala se opět teta Lucille. „Ale ten největší důkaz křesťanské lásky, kterou byste ty a Holt mohli projevít Ronimu Sullivanovi, by byl, kdybyste požádali Bess, aby mu zajistila místo v dětském domově. William by ho tam rád odvezl. Byl by alespoň mezi svými. Postarali by se o něj, než mu bude osmnáct.“

Zvedal se mi z toho žaludek. Proboha! Snad si to máma s tátou nakonec ještě nerozmyslí?

„Vyhnat ho? Nechat ho napospas cizím, aby ho zavřeli v nějakém sirotčinci pro mladistvé delikventy? Na tom není nic křesťanského!“ Máma mluvila vyrovnaně, ale odměřeně.

Teta Irena zaskřípala zuby: „Už jste jim ho jednou nechali. Po tom... po mém nešťastném průvodu.“ Hlas jí přeskočil.

„Udělalí jsme chybu. Poslouchejte, sestřičky. Modlila jsem se k bohu a uposlechla rady svého vnitřního hlasu.“ „Ach, Marybeth, někdy mi připadáš jako ti pobláznění hipíci!“, „Dobrá, tak jsem to udělala kvůli svému svědomí,“ opravila se máma. „A svědomí mi říká, že Ronie má dobré srdce, a Holt si to myslí také. Ten chlapec tvrdě pracuje a pilně se učí. Říkám, že bude naprosto v pohodě.“

Milovala jsem mámu za to, co řekla, ale měla jsem ještě něco na práci. Vytáhla jsem z kapsy u kalhot velkou, tlustou ještěrku a položila ji na kraj verandy. Vyhrabala jsem ji z nějaké skuliny pod keřem za teletníkem. V chladném říjnovém počasí byla napůl ztuhlá, ale teplo mé kapsy ji probralo k životu. Dýchlá jsem na ni a ona se pohla směrem k teniskám tety Jane.

Teta Jane vyjekla, sotva se ještěrka dotkla její nohy.

Teta Lucille se odstrčila od stolu i s křeslem.

Máma jen nadzvedla nohy a nechala ještěrku prolézt.

Teta Irena ji zašlápla. „Mám ji, potvoru jednu.“

Ještě dlouho mi té ubohé ještěrky bylo líto.

Museli jsme si s Ronim vyjasnit pár věcí. V soukromí. Bylo celkem obtížné to nějak zařídit, protože táta ho téměř nespouštěl z očí. Navíc mi pohrozil, že jestli mě s Ronim někdy přistihne samotnou, pověsí mě hlavou dolů a nechá mě viset tak dlouho, až zrudnu jako mé vlasy.

Nikdy nic takového neudělal ani mně, ani nikomu jinému, ale já i mí bratři jsme si byli jistí, že by k tomu jednou dojít mohlo.

Měli jsme na farmě deset najatých dělníků, vlastně jedenáct, co k nám přišel Ronie. Táta s nimi všemi jednal jako s vojíny své soukromé armády. Jako nově příchozí civilista byl Ronie stále ještě na úrovni nováčka v přijímači. Abych s ním mohla mluvit, musela jsem ho přimět, aby zběhnul.

Příštího dne odpoledne byl Ronie s Natem Fortnerem v jednom z kurníků a vyvážel smetí. Smetí je vznešené jižanské označení pro ty mazlavé, sedavé výkaly, kterými kuřata přispívají do produkce zemědělských hnojiv. Záchodový puch, který kolem sebe šíří dva tisíce dobře krmených kuřat, dokáže pořádně praštit do nosu. Ale nejhorší na tom je, že pokud v takovém prostředí vyrůstáte, časem si na ten zápach zvyknete a zjistíte, že je dokonce celkem příjemný. Pustila jsem se do zametání.

Vířila jsem prach ve střední uličce kurníku, obklopena zobajícími, pískajícími kuřaty. Zastavila jsem se před Ronim a Natem. Vymetené smetí házeli lopatou přes bočnice na malý valník. Roniho džíny a staré tričko byly plné propocených skvrn a směsi prachu a zaschlého kuřecího trusu. Ve vysokých gumácích, které si vypůjčil, vypadal ještě hubenější. Generál Patton seděl v koutě a vrtěl ocasem. Když mě Ronie uviděl, automaticky si smetl z tváře malé bílé pírkó. Udělala jsem „Nááá, puť, puť,“ a usmála se na něho.

V očích mu blýsklo. Zdálo se, že je mezi všemi těmi kuřecími hovínky spokojený. Kývl na mě, ale neřekl nic. Jsem si jistá, že se bál prohodit se mnou byť jen slovo, dokud platila mámina přísná pravidla.

„Dobrej, slečno Claire,“ zaburácel Nat a zašklebil se na mě. „Co byste ráda?“ Nat měl zuby jako noty na bubnu, byl šlachovitý a blondatý. Pracoval u nás od té doby, co v osmé třídě nechal školy. Ted' mu bylo okolo třiceti. Než se usmál, chvíli mu to trvalo, a s myšlením to u něj bylo zrovna tak.

„Maminka chce, aby Ronie přišel do domu,“ lhala jsem, jak když tiskne. „Chce, aby si vyzkoušel nějakou kombinézu po Joshovi.“

„Opravdu?“ kroutil Nat hlavou. „Pan Holt mi řekl, abych ho naučil tuhle práci.“

Musela jsem se hodně držet, abych se nezačala smát. Kdokoliv jiný z farmy by si klidně mohl udělat doktorát ze zametání kurníků v pěti minutách, ale rozhodně ne Nat. „Dobře,“ otočila jsem se k odchodu. „Půjdu jí říct, že ho nechcete pustit.“

„Ne, to ne! Tak to není! Ale... ale musíte se nejdřív zeptat pana Holta. Nebo vašeho dědečka. Nebo někoho jiného. Já o tom nerozhoduju.“

„Když všichni ostatní jsou pryč na polích, až na vás,“ povzddechla jsem si. „Budu muset mámě říct, že nechcete udělat, co řekla.“

„Ne, ne, ne!“ Nat popadl Roniho lopatu. „Běž, Ronie. Ale hned se vrať. Rychle se vrať!“

„Hned jsem tu,“ odpověděl Ronie a jeho pohled prozrazoval, že je zvědavý, co se z toho vyklube.

Když jsme odcházeli z kurníku, lehce jsem si pohvizdovala. Vlasy jsem měla stažené pod baseballovou čepicí. Neměla jsem žádná prsa a ani naději, že mi v nejbližší době nějaká narostou, takže jsem si v plandavém tričku, vyboulených kalhotách a špinavých teniskách připadala jako kluk.

Ronie se snažil srovnat své dlouhé kroky s mým cupitáním. Přesto zůstával pořád o krok pozadu. „Co děláš?“ zeptala jsem se ho, protože mě to znervózňovalo.

„Udržuju si odstup. A snažím se přijít na to, jestli sis to všechno jen vymyslela, abys mě odtamtud dostala. Nechci mít průšvih!“

„Vymyslela? Hej, ty mě podezíráš?“

„Na lháře já mám nos. Hned poznám, když slyším někoho lhát.“

„Tak proč se mnou jdeš?“ „Pročs chtěla, abych šel?“

„Nevím. Nebavím se s klukama. Je to ztráta času.“

„A co jsem já, he?“

„Mlč, mlč!“

Zastavil se. „Musím se vrátit k práci. A už se mnou příště nehraj ty svoje holčičí hry. Nejsem malej kluk a tohle není hra pro mě.“

„Počkej! Musím se tě na něco zeptat.“ Váhavě jsem se na něj podívala. „Dáváš... dáváš svoje peníze tátovi, aby je mohl utrácet s děvčkama?“

Jeho tvář se zasmušila. Odvrátil se ode mě. „Dávám mu peníze a on je utrácí. Co mi zbude, to si nechávám. Tak to chci.“

„Ale to není fér.“

„Líbí se mi tu. Tak se mě neptej, co mě to stojí, abych tady mohl zůstat.“

„Ale jsou to tvoje peníze! Mohl by sis koupit to, po čem jsi vždycky toužil!“

„Už jsem si koupil. Teda svým způsobem.“

„Co?“

Dlouho se na mě jen díval, trvalo to snad celou minutu. Jen se díval. Pak se jeho pohled svezl na kopce, zalesněné hory za nimi, jasné modré nebe, náš velký starý dům, duby a záhony květin, pole a hospodářské budovy propojené dlážděnými cestami. Všechno kolem dokola si to prohlédl a zase se podíval na mě. „Líbí se mi tu,“ zopakoval.

„Fajn.“ Na chvíli jsem se zamyslela a pak jsem ze zadní kapsy vytáhla vlhký balíček tabáku. „Chceš si zažvýkat?“

Kousl se do spodního rtu. „Neee.“

„Já jo. Josh mě to naučil. On a Brady žvýkají. Evan a Hop jakbysmet. Já taky. Pořád.“ Lži, lži, zatracené lži. Josh mě jednou nechal, abych si to vyzkoušela, a potom jsem strávila dvě hodiny v koupelně vyplachováním pusy.

„Tak si dej,“ Ronie na to.

Uhryzla jsem velký nechutný kus a strčila si ho za tvář. Na jazyku jsem okamžitě ucítila štiplavou chuť a chtělo se mi zvracet. Raději jsem se pustila do dlouhého únavného monologu o svých hrdinských činech, které neměly nic společného s tím, jak by se měla chovat malá holka. Mluvila jsem o tom, jak jsem si ochočila šneka a měla ho do té doby, než jednou opustil ulitu a vlezl prababičce do bačkory. Jak jsem si získala pověst dobrého chytače, když si na mně bratři zkoušeli baseballové nadhozy. Že jsem ostříhala dvě panenky Barbie, abych zjistila, jestli jim vlasy znovu narostou. A tak.

„Jo,“ prohodil pomalu a díval se na mě, jako by mi přeskočilo.

„Tak se mnou nejednej jako s malou holkou.“ Omylem jsem spolkla trochu tabákových slin. Zvedl se mi žaludek. „Stejně se mi budeš jen smát.“

„Tak já ti teda něco řeknu, Claire. Nemůžu s tebou jednat jako s klukem.“

Líbilo se mi, když mě oslovoval jménem. Lichotilo mi to. Nebo to možná bylo tím tabákem. „Proč ne? Bojíš se?“

„Neee. Jen mám rád věci takové, jaké jsou.“

Vzhlédla jsem k němu. „Jednej se mnou jako s holkou, a vysměju se já tobě.“

Zase se zamračil. „Nedělej to. Nejsi jako ostatní.“

To mě obměkčilo. „Dobře, nebudu se ti smát. Ale - ale budu si chodit, kam budu chtít. Nechci, aby mě máma držela jako v kleci jen proto, že se o mě bojí.“

„Co tím chceš říct?“

Obrátila jsem oči v sloup. „Ale, ona už je takový strašpytel. Jenže já vím, že mě ani nekousneš, ani neprašťíš do hlavy, nebo něco takového.“

Jako by zkameněl. „Ona si myslí, že bych mohl?“

Nadechla jsem se a nechtě vdechla tabákové sliny. „Uh, ne. Ne, ne. Ona jen...“

„Sem nikdy neublížil holce,“ rozzuřil se Ronie. „Nikdy sem žádný holec neudělal vůbec nic. Nechci, aby se kolem mě motaly holky. Nechci skončit jako táta dětí, o který se vlastně ani nebudu chtít starat. Jakmile někdo řekne, že seš otcem dítěte, tak se musíš zachovat čestně. Chlap, kerej před tím zbaběle uteče, nestojí za zlámanou grešlí.“

„To mluvíš o mém strýci Petrovi? Myslíš to tak, že? Máš pravdu. To dítě Sally McClendonové je jeho.“

Ronie mlčel. Lícní svaly se mu napínaly. Pak řekl: „Mluvím o kterémkoliv ničemovi, kterej nechá své dítě vyrůstat bez táty. Hej, já nejsem ten typ, kerýho by se tvoje máma musela bát. Pojd'me. Vrátime se do domu, než nás tady někdo přistihne a bude si myslet, že ten odporný Ronie Sullivan tě chce sežrat zaživa.“

„Blbost!“ Poodešla jsem o pár kroků, vyhrnula si nohavice u kalhot a vyplivla rozžvýkaný tabák, abych dokázala, že to umím. Nikdy nezkoušejte plivat tabák, když jste rozčilení. Dýchání a plivání se vzájemně vylučují. Bylo to, jako by mi všechno, co jsem rozžvýkala, vlétlo do krku a zarazilo se tam. Začala jsem se dávit a dusit, chytla jsem se za hrdlo a snažila se popadnout dech. Bouchla jsem se do prsou. Teklo mi z úst i z nosu, ale tabáku jsem se nemohla zbavit.

„Nadechni se!“ zařval Ronie.

Jo, to se lehko řekne. Jasně, že bych se nadechla, kdyby to bylo tak snadné. Před očima se mi zatmělo a podlomila se mi kolena. Dostala jsem tvrdou ránu mezi lopatky. Ronie stál nade mnou, jednu ruku napřaženou. „Dýchej!“ přikázal mi chraplavě.

Vzmohla jsem se ještě k jednomu zoufalému pokusu. Nic.

Ronie mě vzal do náruče a běžel se mnou do domu. Škubala jsem sebou a v záchvatu kopala nohama. Když dobíhal k zápraží, zakopl a oba jsme se rozplácli na trávník. Máma a babička Dottie vyběhly z domu. Babička Elizabeth a prababička Alice zvědavě vykukovaly z okna. Nebylo by těžké špatně si vyložit pohled na Roniho Sullivana, špinavého od kuřecích výkalů, který mě tloukl do zad, kdyby mi v tu chvíli nevrazil ještě jednu herdu mezi lopatky a ze mě nevypadl žvanec tabáku. Konečně jsem se mohla zase zhluboka nadechnout.

„Rozepněte jí džíny!“ přikázala babička. „Musí se pořádně nadýchat! Je celá fialová!“

Máma si ke mně přidřepla, obrátila mě na záda a začala mi rozepínat kalhoty. Pamatuji si, jak mě Ronie vzápětí chytil za nohy, stáhnul mi kalhoty i s teniskami a hodil je za sebe.

Cítla jsem se naprosto znemožněná. Ležela jsem tam jen v tričku a růžových kalhotkách. Ronie se otočil.

Byl bezesporu džentlmen.

O mně se to rozhodně říct nedalo.

Máma se složila vedle mě. „Kdes vzala ten tabák?“

Zakašlala jsem a škytla: „Z Hop - Hopova prádelníku.“

Ronie se zvedl ze země a, - pořád ještě s hlavou odvrácenou - řekl: „Jestli mě už nebudete potřebovat, půjdu zase pracovat, paní Maloneyová.“

„Počkat!“ Máma prese mě přehodila hadr na nádobí a šla k Ronimu. „Co jsi tady vůbec dělal, když jsi měl pracovat?“

„Já... já jsem si jen na minutku odskočil.“

„Tak to určitě můžeš jít dál a počkat na pana Maloneyho. Abys mu vysvětlil, proč neumíš poslouchat ani jednoduché příkazy.“

„Mami,“ zkusila jsem se ozvat. Bolela mě hlava a svíral se mi žaludek. „Mami, to byl můj -“

„Mlč, mladá dámo, už máš jeden průšvih.“

Začala jsem pofňukávat, protože jsem cítila, že se tady děje křivda. Vždyť to byla moje vina!

Nat, přivolaný hlukem, okouněl opodál. Přeshlapoval z nohy na nohu a kroutil hlavou. „Promiňte, paní Maloneyová, měl jsem jít s ní, když šli zkoušet tu kombinézu pro Roniho.“

Mámě svitlo. Podívala se na mě. „Aha!“ Strčila mě i Roniho do dveří.

Pořád ještě napůl v bezvědomí jsem ležela na gauči v obývacím pokoji, nohy jsem měla pod dekou. Ronie seděl bázně na kraji rákosové židle vedle piána. Chvilími šoupal bosýma nohama po podlaze, jako by náš peršan bylo to nejjemnější, čeho se kdy jeho chodidla dotýkala. Svě špinavé holínky musel na příkaz mámy nechat na zápraží.

Viděla jsem, jak pohledem přejíždí po pokoji a všechno si prohlíží, jako by to už nikdy neměl spatřit. Já jsem tady byla doma. Snažila jsem se vidět ten pokoj jeho očima. Pěkný, luxusní nábytek, přecpané knihovny, velký kamenný krb, hezké lampy, televize na stojanu a hi-fi stolek plný desek. Úžasný přepych.

Do hebkého modrého ručníku, který mu máma položila na kolena, si utřel své velké ruce. Ještě je měl od tabáku, který jsem vydávala. Připadalo mi to jako nějaký rituál, při kterém ze sebe mou špínou smýval své vlastní utrpení.

Ale oči měl pořád kalné.

Do pokoje vstoupila máma. Ronie ztuhl, zatajil dech a díval se upřeně před sebe. Na křeslo vedle piána položila kupu hnědých poskládaných montérek. „Tady jsou ty kombinézy, co jsem chtěla, aby sis vyzkoušel,“ obrátila se na Roniho.

Nedůvěřivě se na ni podíval. „Ale...“

„Mami, on nic neprovedl,“ škemrala jsem.

„Však já už jsem pochopila, koho je tady třeba potrestat,“ šlehla po mně máma pohledem.

Skoro jsem nedýchala. Máma se dívala na Roniho smutným, zadumaným pohledem. Tenké obočí se jí krabatilo. „Ty se jdi vykoupat a převlékni se do čisté kombinézy, ano?“

„Chcete říct, že nebudu mít průšvih, madam?“ vydechl Ronie.

„Panebože, jistěže ne! S Claire to mohlo dopadnout mnohem hůř, kdybys tam nebyl a nepomohl jí. Děkuji.“ Podívala se na mě a její pohled byl dostatečně výmluvný. Říkal: Kdyby ti už tak nebylo dost špatně... Pak vyšla z pokoje a rukama si uhlazovala sukni, jako by ze sebe smetala všechny pochybnosti.

Vesele jsem zvolala: „Vidíš? Máma si nemyslí, že mě chceš sežrat zaživa!“

„Doufám, že ne. A kdyby snad ano, stejně bys mi pořádně ležela v žaludku.“

„To bych tě musela praštit do zad, abys mě vyplivnul.“ Řekla bych, že nevěděl, co na to říct. Samolibě jsem se usmála. Oba jsme prodělali pořádné dechové cvičení.

8

Po této příhodě, ačkoliv všichni ostatní členové rodiny byli jiného názoru, důvěřovali táta s mámou Ronimu natolik, že mě nechávali v jeho přítomnosti bez dohledu. A tak jsem se kolem něj pořád motala a hučela do něj, až ho z toho musely bolet uši. Ve čtvrté třídě jsem si získala punc tajemnosti. Pro mé kamarádky a sestřenice byl Ronie symbolem asi takového nebezpečí, jako kdybyste měli vzít do ruky hada. Já jsem se nebojácně vyhřívala na výsluní jeho „slávy“, takže se mi dostávalo všeobecného obdivu a brzy si o mně začaly šuškat, že jsem ho zkrotila, jako bych adoptovala vlka.

Teta Lucille postupně zrušila svůj zákaz a občas nechávala Violetu, aby šla se mnou ven. A tak jsem ji jednou v neděli zatáhla do garáže, kde právě Ronie spravoval motor traktoru. Na tyhle věci byl pašák. Musel se to naučit, aby mohl udržet nákladák Velkého Rona v provozu.

Violeta byla celá ustrašená. Zrzavé vlasy jí na hlavě vstávaly, jako by ji někdo zelektrizoval. Zavedla jsem ji do té veliké budovy, naplněné pachem benzinu a oleje. Ronie měl ruce i obličej od vazelíny. Vypadal strašně, v tom dobrém slova smyslu. Na sobě měl staré rozepnuté vojenské maskáče, pod kterými svítila jeho nahá hrud'. Šedé oči mhouřil ve světle dvou pracovních lamp zavěšených na volantu traktoru. Seděl mezi částmi motoru rozloženými na plachtě, s Generálem Pattonem u nohou. Netvářil se, že je zrovna nadšený naší přítomností. Ukázala jsem na něj, jako bych ho cvičila. „Řekni něco,“ přikázala jsem.

„Búú,“ zabučel s kamennou tváří.

Violeta se dala na úprk a celou cestu do domu utíkala jako o život.

„Vystrašil jsi ji,“ zlobila jsem se. „Chtěla jsem, abys udělal dobrý dojem!“

„Chtěla ses předvádět,“ opravil mě a utřel si ruce do mastného hadru. „Ale jestli za ní půjdeš a přivedeš ji zpátky, řeknu jí, že jsem si dělal jen legraci.“

„Proč nejdeš se mnou a neřekneš jí to přede všemi? Pak bys mohl dostat něco k jídlu. Mohl by ses najíst u stolu v kuchyni.“

„Ne, nemohl. Tam jí jen rodina. Kromě toho nejsem zvědavce na to, jak na mě zírá dav zvědavců, kteří si o mně mezi sebou šeptají.“

„Nebudou na tebe zírat ani si šeptat. Nedovolím jim to.“

„Moc bych si přál, abys mohla poručit celému světu, Claire. Opravdu bych si to moc přál.“

„Prosím, pojď do domu,“ zaškemrala jsem prosebně.

„Búú.“

„Tak si tady buč sám. Mě nevyděsíš.“

„Ty děsíš mě,“ pronesl temně. „Co ty na to?“

„To ne! Jak?“

Neodpověděl hned. Otřel mastné klíče a složil motor zase zpátky. Jeho ponuré a nekonečné mlčení bylo děsivé. Za hodnou chvíli prohodil: „Páč jednou vyrosteš a budeš jako všichni ostatní.“

„Nebudu.“ Neměla jsem nejmenší tušení, co tím myslel, ale byla jsem si jistá svou jedinečností. „Nikdy se tě nebudu bát, a až vyrostu, budu mít vlastní dům a ty můžeš sedět u mého stolu, kdykoliv se ti zlíbí.“

Vážně se na mě podíval. „Já budu mít dům, nejlepší dům na světě. A ty můžeš sedět u *mého* stolu.“

„Dobře. Ať už to bude, jak chce, plácneme si na to.“ Natáhla jsem k němu ruku. Vzal ji opatrně do svých mozolnatých, mastných prstů a plácli jsme si.

Nikdy jsem pořádně nechápala, co vlastně cítím k Sally McClendonové. Naháněla mi strach, žárlila jsem na ni, protože měla prsa a já ještě ne, ale taky mi jí bylo líto. Myslela jsem, že se toho vnitřního zmatku nikdy nezbavím.

Znovu jsem ji spatřila, zblízka a osobně, jednoho podzimního odpoledne. Seděla jsem na pultu v železářství strýčka Eldona Delaneyho a čekala na tátu, který byl se strýčkem vzadu a bavil se s ním o zážitcích z vojny, ale stejně nakonec skončili u politiky. Ta byla příčinou nejrůznějších sporů celý podzim, protože se proslýchalo, že náš guvernér Carter by se po volbách rád dostal do Bílého domu.

Slyšela jsem zezadu jejich podrážděné hlasy.

„Já jsem jednou pro vždy odpůrce demokratů,“ hřímal strýček Eldon. „Carter je tak mimo politický střed, že není o nic lepší než socialisté.“

„K čertu,“ hádal se táta, „vždyť ty bys socialistu nepoznal, ani kdyby sem teď vešel a praštil té kladivem.“

„Já jen vím, že demokraté už nemají co říct, co by stálo jen trochu za to, aby to člověk poslouchal.“

„Chceš říct, že bys volil *republikána*?“

„To si piš!“

„Dobrý bože!“

Zatřásla jsem se. Volit republikána? To bychom museli pořádně uklidit na rodinném hřbitově, protože z hrobů by létaly drny, jak by se v nich všichni ti pochovaní Maloneyové a Delaneyové obraceli.

A tak jsem tam seděla, mračila se a patami kopala do masivní bočnice pultu. Ráda jsem se odlišovala, ale neměla jsem ráda nečekané změny. Tento obchod a tento pult pamatovali už víc než století. Pult byl vyroben z lakovaných, dnes již dávno nepoužívaných kaštanových desek, z nichž každá měla dobrých šedesát centimetrů. Strom, ze kterého byly nařezány, musel být opravdu majestátní. Pokladna, která stála na druhém konci pultu, patřila pradědečkovi Thurmanovi Delaneymu. Byla to viktoriánská katedrála mezi pokladnami, zdobená mosazným kováním, s velkými klapkami číselníku, které hladce odskakovaly jako dřevěné terče na pouťové střešníci, když strýček Eldon markoval příslušnou částku.

Na pultu se také rozvalovaly stohy magazínů s hubenou Cher na titulní straně a dřevěná dóza plná špendlíků s hlavičkou ve tvaru smějící se tváře a s nápisem HEZKÝ DEN. Na tácku vedle ležely prstýnky, které - když si je nasadíte - mění barvu podle vaší nálady. Natáhla jsem ruku a vzala jeden z těch tmavých plastových šperků a čekala, jaká bude má nálada.

Byla prostě tmavá.

Jedno křídlo těžkých dřevěných dveří se rozlétlo tak prudce, až zařinčelo sklo v oknech. Dovnitř napochodovala Sally. Stehna jí kypěla v úzkých džínách, prsa se jí vzdouvala v úzkém svetříku a její červené střevíce na vysokém podpatku nesouměrně klapaly po dřevěné podlaze. Vlasy měla rok od roku delší a světlejší, vrstvu líčidel čím dál silnější, takže v osmnácti vypadala jako žlutý mýval s velkou hlavou.

Přivrávorala přímo ke mně a podívala se mi do očí. „Co může taková malá sladoučká holčička nabídnout klukovi, jako je Ronie?“

„No, v každém případě jsem mu dala dobrý domov a nový přední zub. A tobě navíc vůbec nepatří.“

„Ale bude, jen co bude trochu starší. Uvidíš!“

„Máš dost kluků. Velkých i malých. Nač bys potřebovala ještě dalšího?“

„Žádnej z nich není jako Ronie. Vy všichni ho akorát poblázníte, dáte mu naději a pak ho odkopnete.“

Napadla mě hrozná myšlenka a taky jsem ji hned vyslovila. „Starej se o sebe! Nechce mít děti ani s tebou, ani s kýmkoliv jiným!“

„Děti. Děti? Podívej, princezničko, já už nechci žádný děti. Jeden spratek z vašeho rodu je až až.“

„To dítě se vůbec mému strýčkovi Petrovi nepodobá! Měla by sis ho lépe prohlédnout! Kdyby si tím moje máma byla jistá, přišla by a vzala si ho.“

„Kdyby tvoje máma znala celou pravdu, platili byste jak mourovatí, že se ti o tom ani nesnilo.“

„Co to má znamenat?“

Poťouchle se usmála a naklonila se blíž ke mně. „Tví příbuzní jsou slepí jak patrona, když se jim to hodí. Ronie bude jednou litovat, že jim uvěřil. Jen to na vás hraje, aby dostával prachy. To je způsob, kterým lidi jako on nebo já dosahují svého.“

Popadla jsem jeden špendlík a namířila jím Sally na krk. „Chceš píchnout? Klidně tě bodnu!“

Oči se jí rozšířily. Couvla o pár kroků zpět. Myslím, že nebyla ani tak vystrašená jako překvapená.

Dveře obchodu se znovu otevřely a dovnitř vešel Velký Ron. Zezadu jsem slyšela přicházet kroky. Byl to táta se strýčkem Eldonem.

„Pohni tou svou prdelí a padej odsud,“ prohlásil Velký Ron tiše. „Rozhazuj moje prachy, a já tě stáhnou z kůže!“

„Roniho peníze,“ opáčila Sally, ale hned se pakovala. Přes rameno mi ještě věnovala jeden nenávistný pohled, druhý, hořký, patřil Velkému Ronovi. Sledovala jsem, jak za sebou bouchla dveřmi. Když byli venku, běžela jsem k oknu a dívala se za nimi. On kulhal, ona kroutila zadkem. Velký Ron jí jednou rukou zajel zezadu mezi nohy a stiskl ji tak silně, že málem vypadla z bot.

„Kdo to tu teď byl?“ zeptal se táta a zamířil ke mně, následován brunátným strýcem Eldonem, který ještě pořád mumlal něco o politice.

„Sally McClendonová.“

Táta ze zamračil. „Co chtěla?“

„Eh... eh, asi přijde později. Myslím, že sháněla šroubovák,“ vysypala jsem ze sebe a tvářila se při tom jako nevíňátko.

Táta se na mě přísně podíval, ale strýc Eldon začal bušit do pultu a znovu se pohoršoval nad guvernérem Cartrem, což tátu naprosto vyvedlo z míry.

Stáhla jsem si z ruky náladový prstýnek a vrátila ho na tácek. Plastový kamínek potemněl. Hodně potemněl.

* * *

Hledala jsem Roniho, jen co jsme dorazili domů. Byl ve skladu a ukládal pytle s hnojivem. Po špičkách jsem se k němu zezadu připlížila, chytala ho palcem a ukazovákem za kalhoty a ze všech sil štípla do zadku.

Upustil pytel, otočil se jako na obrtlíku a už už se napřahoval pěstí, která připomínala železnou palici. Když zjistil, kdo ho to napadl, spustil ruku zase dolů, ale jeho tmavě obočí bylo svraštěné do výrazného V. „Co děláš? Sahej si na sebe!“

„Ty si sahej na sebe!“ zavřeštěla jsem. „Nezačínej si s tou kozatou Sally McClendonovou, nebo na tebe příště půjdu s kleštěmi!“

„Kdo říká, že si s ní něco začínám?“

„Ona tvrdí, že jí patříš!“

„No, tak to lže!“

„Ty jsi... ty jsi... tys s ní někdy...“

„Ne, nikdy jsem s ní nic! A s tebou se o tom bavit nebudu! A teď se odsud dekuj!“

„To jsem jen chtěla vědět,“ sladce jsem zašvitořila. „Protože ti věřím.“

„Tak ti moc děkuju. Na malou holku máš dost chlípné myšlenky.“

Bylo to, jako by mi vypověděl válku. „Sally je stejně zadaná!“ popichovala jsem ho dál. „Viděla jsem ji s tvým tátou a taky jsem viděla, jak ji chytá za zadek!“ Pohlédla jsem mu do obličeje. Jeho tváře s vystouplými lícními kostmi byly červené studem. Kéž bych si tu novinku nechala pro sebe a tu podlou větu mohla vtáhnout zpátky! Ale na to už bylo pozdě. Posadil se na hromadu pytlů s hnojivem a díval se do země.

„Já... já... možná jsem se spletla,“ snažila jsem se rychle zachránit situaci „Jo, já, uff, já, neviděla jsem - „

„Ale viděla.“ Řekl to tak potichu!

„No, asi chtěl být jen přátelský. Aspoň myslím, páč Sally není jeho holka, nebo tak něco. On je, myslím, uff, spíš jako její otec a ona je dost mladá, uff, a kromě toho, Daisy je jeho holka.“ Zarazila jsem se a nešťastně se na něj dívala. „Že jo?“

„Jo.“

„Jsi... nejsi, hmm, našťvaný, protože máš rád Sally? Jako že je tvoje holka - „

„Claire, proboha, ona není moje holka.“

„Uff, jo. Dobře,“ polkla jsem na sucho. Slabým hláskem jsem

se ještě zeptala: „Chodí s Velkým Ronem jako, uff, Daisy?“ „Jo.“

„No, uff, pane..., uff, sakra.“ Posadila jsem se mu na zem k nohám. „Neboj,“ prohodila jsem nakonec a hladila špičku jeho pracovní boty, „nikomu to neřeknu.“

„Všichni to vědí.“ Jen tam tak seděl a hleděl do prázdna.

Pořád jsem mu hladila botu. Jen tak opatrně jsem ho laskala přes tvrdou kůži.

Není divu, že si nechtěl nic začínat s holkama, které byly dost staré na to, aby si s nimi začal. Velký Ron by ho mohl předběhnout.

Každý rok jsem dělala tu chybu, že jsem si pojmenovala nově narozená telátka, udělala z nich své mazlíčky, některé z nich si oblíbila ještě víc než ostatní a o rok později jsme je bez mrknutí oka snědli. Bylo to jako začarovaný kruh.

Toho podzimu se budoucím obsahem našeho mrazícího boxu měl stát volek, kterého jsem pojmenovala Herbert. Herbert Hereford.

Samozřejmě jsem věděla, že osudem těch roztomilých, bílorezavých mladých herefordských býčků bylo jediné - vyrůst, nabrat na váze, nechat se vykastrovat a jít na porážku, než bude jejich maso příliš tuhé. Buď jsme je pak snědli sami, nebo to za nás udělal někdo jiný. Pokud se ten rok chov vydařil, prodal je táta na jatka. V tom případě je naložili na velké nákladáky a navždy odvezli.

Herbert byl stejný jako všechno to naše hovězí zbavené koulí - klidný a hloupoučký, s tmavýma, něžnýma očima a dechem, který voněl po přežvýkané trávě. Jako mládě byl dost vyzábělý. Pomáhala jsem ho dokrmovat speciálním roztokem z velké lahve s dudlíkem. Drbala jsem ho mezi očima, když ho v létě obtěžovaly mouchy. Někdy jsem se smála a říkala mu: „Herberte, ty budeš chutnat přímo skvěle.“ Předpokládala jsem, že jakmile jednou půjde Herbert na porážku, přestanu o něm uvažovat jako o Herbertovi a uvidím v něm jen kus steaků.

Dokonale jsem chápala podstatu volího života a dokázala jsem o něm žertovat se stejně černým humorem jako mí bratři. Až na několik málo hodin před porážkou, kdy mě přepadl hrozný smutek.

V den Herbertovy porážky jsem se schovala na seníku největší stodoly a mohla si oči vyplakat. Ronie mě tam našel, jak ležím na břiše mezi balíky slámy, s hlavou schovanou v dlaních. Přinesl s sebou i Generála Pattona a posadil ho vedle mě. Generál Patton očíhával mě vlasy a kňučel. Rychle jsem se posadila, utřela si oči a smutně se podívala na Roniho. „Táta chystá Herberta na porážku. Nemůžu se na to dívat.“

„Myslel jsem si to. Děda Maloney mi říkal, proč sem vždycky utečeš. Řekl jsem mu, že tady radši budu s tebou.“

„Děkuji.“

„Za chvíli se budu muset zase vrátit dolů. Mám pomáhat se stahováním kůže.“

„Jo. Já taky.“

„Ty taky?“

Rty se mi chvěly, ale jen jsem pokrčila rameny. „Nejsem žádná padavka.“

Zasmušile přikývl. „Jo, já vím.“

„Už jsem viděla všechny druhy zabíjení. Viděla jsem, jak děda seká kuřatům hlavy. Člověče, ona pak ještě běhají! Potom je spaříš horkou vodou, oškubáš, vykucháš, naporcuješ a za chvíli vypadají jako kuřata v obchodě.“

„Jo. Tak alespoň nemusíš přemýšlet, jak se tam dostala.“

„Josh jednou zastřelil několik veverek. Snědli jsme je. Dal mi jejich ocasy. Udělala jsem si z nich náhrdelník.“

„Veverky mají tuhé maso.“

„Teta Arnetta chodí na lov. Sedí na posedu a střílí na všechno, co se jen hne. Táta říká, že strýček Evžen na podzim vůbec nevychází z domu. Bojí se, že by ho mohla trefit.“ Pozorně jsem se na Roniho zadívala. „Chodíš lovit?“

„Jo.“

„Dědeček už na lov nechodí. Josh toho nechal, co se vrátil z Vietnamu. A táta přestal poté, co mu máma řekla, že už se nám na stěny v obývacím pokoji nevejde ani jedna jelení hlava. Říkala, že už tam vůbec nemůže číst. Pořád má pocit, jako by ji sledovalo obecnstvo.“

„Já taky nelovím zrovna rád.“

„Tak proč to děláš?“

Podrbal generála Pattona na hlavě a hned neodpověděl. Až po chvíli řekl: „Zvykl jsem si na to. Bylo to lepší než se pořád cpát vložkami a sendviči s boloňským salámem.“

Chtěla jsem říct: My tě boloňským nekrmíme, když v tom se z dálky ozvalo pic z tátovy pistole a já se znova svalila do slámy. Zacpala jsem si uši dlaněmi. „Herberte,“ vzlykala jsem.

Ronie mi položil ruku na vlasy a lehce je pohladil. „Je to tak rychlé,“ utěšoval mě tiše, „že Herbert určitě nic necítil.“ Odmlčel se. „Řekl bych, že měl hezkou smrt.“

Roniho chápání štěstí bylo velmi omezené. Stačilo mu, když to nebolelo.

* * *

Jednou mu táta půjčil pušku a Ronie šel s Hopem a Evanem na lov. Za svítání střílel v lesích blízko soutěsky U Starého srubu šestnáctáka.

Ten šestnácták ho proslavil. Přinést domů jelena s takovým paroží - šestnácták znamená, že na každém parohu má osm výsad - je pro lovce, jako by přinesl korunovační klenoty. Tak obrovské paroží už pěkně dlouho nikdo neviděl. I dědeček Maloney měl problémy vzpomenout si, zda vůbec kdy něco takového spatřil.

Průvod mužů a chlapců se zastavil u naší farmy a všichni si dychtivě prohlíželi to ohromné větroví na jelenově hlavě, která byla pyšně vystavena na pracovním stole před stodolou. „Do břicha, nebo na komoru?“ ptali se Roniho s vážným zájmem jako doktoři, když konzultují stav pacienta. „Na komoru,“ odpovídal.

Vzala jsem svůj fotoaparát a vyfotila Roniho s jelení hlavou. Zнала jsem dobře pana Cicera, vydavatele týdeníku *Dunderrský trojlístek*. Byla jsem jednatelkou školního klubu a pan Cicero uveřejňoval mé krátké články o klubových setkáních, včetně podtitulku s mým jménem. Takže jsem se s klidným svědomím počítala mezi novináře.

„Příští týden budeš v novinách,“ oznámila jsem pyšně Ronimu.

„Do břicha, nebo na komoru?“ odpověděl mi na to. Nechápala jsem jeho morbidní humor, ale přesto jsem se usmála.

Strýček Cully přijel krátce poté. Se zadumaným a ohromeným výrazem si prohlížel jelení hlavu. Sám měl na stěně čekárny své zubní ordinace dobrých dvacet trofejí. Miloval je snad ještě víc než zuby. „Nádherný kousek,“ řekl Ronimu a znalecky hladil paroží.

Ronie se ho zeptal: „Bude to stačit na zaplacení mého zubu?“ Všichni jsme se na něj nechápavě podívali. Mezi lovci, kteří závistivě přihlíželi, to jen zašumělo.

Strýček Cully otevřel překvapením pusy. „Tvůj zub už byl zaplacen.“

„Já vím. Mohl byste panu Maloneymu vrátit jeho peníze?“

„To nemusíš,“ řekl táta a srahl čelo. „Řekl jsem ti přece, že mi to můžeš splácet po troškách každý týden ze mzdy.“

„Ten zub už mám napořád. Chci se s tím vypořádat.“

Táta si ho změřil pohledem. „Nerad jsi někomu něco dlužen, co?“

„Ano, pane. Není to nic osobního. Prostě to nemám rád.“

„V pořádku. Respektuji to. Ujednáno, Cully?“

„Propána, jistě,“ odpověděl rychle strýček, jako by se bál, že si to Ronie ještě rozmyslí. O pět minut později už si odvázel novou trofej v kufru svého auta.

„Stejně pošlu tvou fotku do novin,“ slíbila jsem Ronimu. „A až půjdeme ke strýčkovi Cullymu do ordinace, můžeš pozdravit svého jelena.“

Přikývl. Ale nemyslím, že by si dělal těžkou hlavu z toho, jestli to královské paroží ještě kdy uvidí. Svůj účel už splnilo.

„Oceňuji toho chlapce,“ řekla máma toho večera s nemalou dávkou obdivu v hlase. „Ten ví, co chce.“

Byla jsem pyšná. Ronie byl mnohem bystřejší, než si všichni kromě mě mysleli. Neznala jsem nikoho jiného, komu by strýček Cully spravil zub tak levně.

Babička Elizabeth a prabábi Alice se Roniho nebály tak jako mě tety. V podstatě neměly strach z ničeho, jen se vzájemně obávaly názorů té druhé. Ani jedna nesnesla pomýšlení, že by ji ta druhá mohla přežít. Obě chtěly mít poslední slovo.

Jedné mrazivé soboty, krátce před Dnem díkůvzdání, byl Ronie vtažen do babičkovské války.

Začalo to u snídaně. Když se v naší rodině jedlo, a nemuselo to být jen při nějaké zvláštní příležitosti, vždycky nás bylo plno. Snídalo se u dlouhého dubového stolu uprostřed kuchyně, která byla královstvím sama pro sebe. Velká a prosluněná, plná nádobí, s vrzající dřevěnou podlahou, vysokými bílými skříněmi a poškrábanou umakartovou pracovní deskou. Tato místnost měla své důležité poslání. Byla v ní obrovitánská lednička s ocelovými dveřmi a vedle ní ohromný mrazák, dvě velké pece a kovová police nad stolem, která se prohýbala pod horami hrnců a pánví. Dvojitý dřez byl tak velký, že byste v něm mohli koupat tele. V rohu stála myčka, jediný ústupek pošetilým vymoženostem moderní doby, který máma učinila. Téměř nepřetržitě rachtala a šplouchala, jak se v ní od rána do večera mylo nádobí.

Základní skupinu strážníků jsme toho rána tvořili já, Ronie, Hop, Evan, máma, táta, dědeček a babička Maloneyovi, kteří k nám často chodili na jídlo, a samozřejmě babička Elizabeth a prabábi Alice. Plus dělníci, kterým máma připravila na zadní verandu masové pirohy a kávu.

Spokojeně jsme pojídali vydatnou venkovskou snídani, sestávající z párků, smažených vajíček, pečiva a kousků posledních ananasových melounů z domácí zahrádky. Byla jsem ospalá, ještě v pyžamu a županu. Seděla jsem mezi babičkou Elizabeth a prababíčkou Alicí, které byly také ještě v županech. Jednou z mých povinností bylo podávat jim tácy s jídlem, aby spolu nemusely prohodit ani slovo.

„Dnes jedu nakupovat,“ oznámila nečekaně prababíčka. „Jedu do Atlanty. Do obchodního domu Rich's.“

To nebyl požadavek. To bylo rozhodnutí. Znamenalo to, že se někdo bude muset ujmout role řidiče, který absolvuje čtyřhodinovou okružní jízdu, včetně nasazení vlastního života při jízdě do centra Atlanty. Bez ohledu na to, kolik poboček měl Rich's v nákupních centrech na předměstí, pro prababíčku existoval jenom ten jeden pravý obchod.

Babička Elizabeth pípla: „Myslím, že pojedu také.“

Přibory přestaly cinkat. Šálky s kávou a sklenice džusu zůstaly na půl cesty k ústům. Hopova ochočená veverka Marvin spadla ze svého bidýlka na kraji stolu Hopovi do klína. Marvin poznal, když měly nastat potíže. Ztuhl. Jediný Ronie nechápal, o co jde. Ale také přestal jíst a bedlivě sledoval, co bude.

Prababíčka si upravila naslouchátko a povytáhla obočí. „Nezvala jsem tě, *Elizabeth*.“

„Mami, já s tebou pojedu příští týden,“ ujistila máma rychle svou mámu. „Slibuji.“

Babička Elizabeth si lehce otřela oči ubrouskem. Uměla své slzy spouštět a zastavovat jako kohoutkem vodovodu. „Jak mám zvládnout své vánoční nákupy, když mě každý odstrkuje, až se mu to bude hodit? Vám se to plánuje! Ale já už vám se svými silami nestačím.“ Po hebké bílé tváři jí stekla slza. „Asi budu muset přestat kupovat dárky, když už jsem stará a slabá. Budu se muset omezit jen na posílání přání a vložit do nich nějaké peníze. To už je úděl stalých, bezmocných žen. Doufám, že mi to odpustíte.“

Prababíčka našpulila rty. „Přestaň fňukat a starej se o sebe.“

Dědeček zvedl ruce, jako by se vzdával. „Mami,“ řekl prababíčce, jako by byl pořád ještě chlapec, „to bych si raději usekl obě ruce, než abych tohle ještě poslouchal.“

„Ona si začala, Josephe. A já jsem nikdy v životě z boje neutíkala.“

Babička Elizabeth zbystřila sluch. „V každém případě s tebou *jedu* dnes nakupovat. Vezmu si s sebou Claire, aby mi pomohla s balíky.“

Cítla jsem se jako Marvin. Bála jsem se jen pohnout. „Já si vezmu s sebou Claire, aby mi pomohla s balíky,“ opáčila prababíčka.

Babička jí to okamžitě vrátila. „Protože už jsi příliš stará na to, abys nás odvezla do Atlanty, *Alice*, nechápu, jak můžeš o něčem rozhodovat. Do toho, koho si s sebou vezmu, aby mi pomohl s balíky, nemáš co mluvit.“

„To zatracené auto je moje. Tak si ty svoje zatracené balíky tahej sama.“

„Nechci se mačkat v tom tvém malém, nepohodlném autě. Je celé nasáklé tím růžovým parfémem, co používáš.“ Babička Elizabeth se usmála na všechny u stolu. „Tak, kdo nás odveze? Kdo bude mít tu čest?“

Jeden přes druhého se všichni začali vymlouvat. Táta s dědečkem musí jít do Gainesville a koupit nový řetěz do jedné sekačky. Máma musí oloupat hromadu přežralých jablek a přepasírovat je na jablečné máslo. Evan byl ještě příliš mladý, než aby mohl řídit, a Hop ještě neměl tolik zkušeností, aby se mohl pustit na atlantské dálnice. Ovšem babička Dottie neměla úniku. A byla si toho vědoma. Viděla jsem jí to na očích. Nedokázala si rychle něco vymyslet. „Já, hmm, já, eh, musím - „ začala.

„Ty moc práce nemáš, snacho,“ rozhodla prababíčka. „Klidně nás můžeš odvézt. Je mi líto, že se k nám vecpala i Elizabeth. Kdybys nemohla vystát její společnost, svážeme ji a strčíme do kufru.“

„Já nejsem ta otravná koza v téhle rodině,“ odvětila babička Elizabeth kysele. „Všichni dobře víme, kdo tady kazí vzduch.“

„Dobře, dobře. Ticho, obě!“ vzdala to babička Dottie. „Já pojedu. Odvezu vás. Ale ticho!“ Zapálila si cigaretu a znechucena porážkou kouřila.

Dědeček se ji snažil zachránit. „No, stejně dnes nemůžete jet do Atlanty všechny. Nenechám vás tam jet, aniž bych s vámi jel já nebo Holt, nebo někdo z chlapců. Už tam není tak bezpečno.“

Táta přikývl. „To je pravda.“

„Řešení by tady bylo,“ rozhodla babička Elizabeth a svou hůlkou ukázala na Roniho. „Živá duše si nedovolí na ubohou, vetchou Alici, když bude mít po boku takového mladého, svalnatého rytíře. Může jet s námi.“

„A až Elizabeth zakopne o svou hůlčičku,“ rýpla si prababička, „může si ji hodit přes rameno jako pytel hnoje.“

Uteč, naznačovala jsem Ronimu. Díval se na mě a zmateně vraštil čelo.

Ale už bylo příliš pozdě.

Když babička Dottie řídila svého stejšna, svírala pravou rukou volant tak, až jí bělaly klouby. Levou ruku měla vystrčenu pootevřeným okýnkem a mezi prsty držela cigaretu. Vypadala jako Socha svobody. Ve tváři stoický klid, ve vztyčené ruce zapálenou pochoděň.

Ronie měl štěstí. Seděl na předním sedadle vedle babičky Dottie. Prohlížela jsem si jeho týl a sledovala, jak lehce otáčí hlavu, když se zahlížel po scénérii velkoměsta za oknem. Byla jsem zvědavá, na co asi v té chvíli myslí, jak se dívá na všechny ty činžáky, mrakodrapy, skladiště a billboardy. Přemýšlela jsem, zda je pro něj město příslibem něčeho nového. Do jeho myšlenek jsem se ale dostat „nemohla. Než jsme odjížděli, slyšela jsem tatínka, jak Roniho ujišťuje, že za ten den dostane stejnou mzdu, jako kdyby pracoval na farmě.

„Ale ten výlet, to není práce, pane Maloney,“ namítal Ronie.

„Věř mi,“ odvětil táta suše, „bude to dřina.“

Byla to dřina, alespoň pro mě. Na zadním sedadle jsem tvořila nárazníkovou zónu mezi babičkou a prababičkou. Seděla jsem tam a prožívala své utrpení, ruce složené v klíně na svých proužkovaných šatech, s nohama upocenýma v podkolenkách a mokasínech, přes ramena přehozený těžký svetr. Přála jsem si být žáruvzdorná.

„A pochopitelně jako jednatelka Britské asociace pěstitelů magnólií jsem měla čestné místo na galavečeru po premiéře,“ vyprávěla babička Elizabeth. „Takže když ona a Laurence Olivier -jistě, v té době to byl jen pan Olivier, protože to bylo dlouho před jeho povýšením do šlechtického stavu - takže když ona a pan Olivier procházeli kolem uvítacího sboru, natáhla jsem ruku a řekla: ‚Paní Leighová, je tak milé přivítat vás v Atlantě,‘ a Vivien mi tu ruku stiskla, věnovala mi ten nejkrásnější úsměv, jaký jsem kdy viděla, a pravila: ‚Ach, slyšet hlas domova! Jak milé od vás!‘,“

To byl babiččin příběh Jihu proti Severu, který byla ochotna vyprávět znova a znova při kapce whisky s mátou. Zasněně vzpomínala, jak s dědečkem navštívili v roce 1939 světovou premiéru filmu. Jak okouzlující bylo Velké divadlo s předválečnou fasádou nasvícenou reflektory. Vzpomínala na davy lidí, významné osobnosti, blýskání fotoaparátů. Na to, jak jí Margaret Mitchellová napsala do programu *Panu a paní Delaneyovým vše nejlepší. Peggy Mitchellová*. A také na šaty z hedvábí a taftu, které si vzala na galavečer, a na dědečka, kterému to ve smokingu moc slušelo. Vzpomínala, jak o tom nádherném večeru napsala dvě stránky do týdeníku *Dunderrský trojlístek*. A vzpomínala, jak všichni, všichni přísahali, že ona, Elizabeth Delaneyová, byla tak krásně anglická a jižanská zároveň jako Vivien Leighová. Jako Scarlett O’Harová sama.

Babička dokončila své vyprávění a vytáhla z kabelky pudřenku ze želvoviny, uhladila svůj hnědý přičesek, přetřela si rty rudou rtěnkou a pozorně si prohlížela svůj jemný, zestárlý obličej, jako by na ni ze zrcátka stále ještě hleděly Vivien a Scarlett.

Její příběh fascinoval každého kromě prababičky, která její vyprávění vždy ignorovala. Babička to věděla. Jak se dalo předpokládat, prababička, sedící po mé pravici, se dívala z okýnka a předstírala, že má na uších klapky. Ale přitom si hlasitě šeptala: „Úplný blázen.“

„Promiň?“ obrátila se na ni babička.

„Vivien Leighová,“ odfrkla prababička. „Než umřela, úplně se zbláznila.“

„To určitě ne.“

„A Margaret Mitchellová byla nafoukaná panička, která by se ne bavila s kdejakým hlupákem. Celý ten příběh vykradla z vyprávění veteránů, kteří jí líčili své zážitky, když ještě dospívala. A ty, ty stará lhářko, ty sis ten program podepsala sama a všem jsi navykládala, že to věnování ti napsala ona.“

Babička Elizabeth se zhluboka, dlouze, rozechvěně nadechla. „Dottie, zastav! Nech mě vystoupit! Půjdu raději pěšky.“

Babička vždycky při cestě autem s prababičkou chtěla během jízdy vystupovat. Za deště, ve sněhu, uprostřed města nebo v horách. Fičeli jsme stovkou po dálnici, obklopeni auty a tahači.

„Nech mě vystoupit, Dottie!“

Babička Dottie si mocně potáhla z cigarety a kouř vyfoukla z okénka. „Budu na to myslet,“ zamumlala si pro sebe, „jen co přijedeme k příštímú výjezdu.“

„Vyhod' tu ukecanou koketu na silnici!“ nakázala prababička. „Stejně ji nikdo nezval.“

„Já poznám, když nejsem vítána,“ pronesla babička a rty se jí třásly.

Prababička na ni houkla: „Dobře. Tak vystup.“

Ovládala jsem umění odvedení pozornosti. Naklonila jsem se přes přední sedadlo. „Babi? Co kdybychom si v Rich's zašli do cukrárny a koupili si pár větrníků s polevou?“

„To si piš, zlatíčko!“

Zaklepala jsem Ronimu na rameno. Otočil se na mě. V jednom koutku úst mu to cukalo, jak se mu chtělo smát. Hodil pohledem na nevrle babičky na zadním sedadle a otevřel pusku, že něco řekne, ale prababička najednou prohlásila: „Jsou židovského původu, víš?“

Podívala jsem se na ni. „Větrníky s polevou jsou židovské?“ Nevěděla jsem toho moc ani o Židech, ani o jejich jídle, takže možné bylo všechno. Alespoň jsme změnili téma hovoru.

„Ne. Lidé, co vedou Rich's, jsou Židé. Přišli sem kdysi z Maďarska.“

„Jo? Prima.“ Zase jsem poklepala Ronimu na rameno.

„Jsou to moc milí lidé,“ dodala prababička, „opravdoví lidumilové. Jsou na každého hodní. Nikdy by vás nenapadlo, že to bývali cizinci.“ Odmlčela se. „Na rozdíl od některých, které bych mohla jmenovat.“

„Jedna z mých tet byla Židovka,“ přidala se babička Elizabeth. Všichni jsme to věděli. Někteří členové rodiny Maloneyů si o tom šeptali, jako by to byla nějaká záhadná ostuda. „Polka a Židovka,“ rozvíjela téma dál babička. „Jedinečná kombinace.“

Prabábi popotáhla. „Pchá, bla-bla-bla. Za chvíli nám budeš tvrdit, že jsi příbuzná samotného Ježíše Krista.“

„Nerouhej se!“

„Ježíš a Vivien Leighová.“

„Dottie, zastav. *Chci vystoupit.*“

Babička Dottie přidala plyn.

Obchodní dům Rich's v centru Atlanty, to byl pohádkový zámek, prubířský kámen sociálního postavení pro celé generace. Mohli jste si tady vybavit celý dům. Dostali jste tu knihy, šperky, látky i kvalitní spodní prádlo. V restauraci jste se mohli naobědvat. Klidně jste si tu mohli nechat upéct dort. Platit jste mohli platební kartou, spoustou platebních karet. A když jste, třeba za deset let, přinesli blůzu, která už vyšla z módy, zabalenou ve staré, zaprášené, odřené zelené krabici z obchodního domu Rich's a řekli, že ji chcete vrátit, vzali vám ji zpět.

Tmaví nebo bílí, bohatí nebo chudí, z venkova nebo z města, pro nás pro všechny tady byl Rich's. Už když jsem byla malá holka, začínal ten velký, masivní, významný obchodní dům v centru města pomalu ztrácet svůj lesk, ale měl před sebou ještě spoustu let, než se všichni shodli na tom, že už tam vlastně nikdo nenakupuje.

Babička zaparkovala auto a zamkla ho. Byli jsme sami v tmavých betonových katakombách garáží obchodního domu. Pomalu postupující zranitelná skupinka, babička Elizabeth klepající svou hůlkou a prababička těžce kráčející kvůli bolavým kolenům. Položila ruku na mé rameno a opřela se o mě. Přála jsem si, aby trochu slevila ze své pýchy a konečně si taky koupila hůlku.

Na Roním byla znát sotva postřehnutelná, zato však významná změna. Jsem si jistá, že táta s dědou mu vysvětlili, že jeho úkolem bude chránit ženskou část našeho rodu. Ostražitě sledoval dlouhé řady spoře osvětlených parkovacích míst a opatrně našlapoval, jako by šel po ledu, s rukama lehce odtaženými od těla. Vypadal půvabně hrozivě, tak klidný a vyrovnaný.

Po zádech mi přeběhl mráz. Ne že bych se bála parkoviště nebo zlodějů, násilníků a všech dalších lidských monster, která, jak jsem doma často slýchala, žila tady ve městě. Ne, bála jsem se o Roniho. Nebo jsem byla přinejmenším vystrašená a cítila jsem podivnou závrať - byla to taková podivná směs pocitů, která měla patrně co do činění s mou ženskostí.

I když jsme se po chvíli ocitli ve světlech obchodního domu se všemi jeho vůněmi, příjemnými, hezky oblečenými zaměstnanci a krásným zbožím, stále jsem nervózně sledovala Roniho, jako bych cítila, že nastanou problémy.

Byli jsme právě v oddělení pánských doplňků, když se to stalo.

Bábrlinky se rychle unavily. Přešly ke svému standardnímu postupu nakupování, což znamenalo, že babička Dottie přesvědčila prodavače, aby z kabinky přinesl dvě židle, prababička s babičkou se posadily jako porota u soudu a my jsme jim předkládali k posouzení jednotlivé výrobky.

Babička Dottie je prozíravě usadila na opačných koncích oddělení, úlevou si vydechla a na pár minut utekla na toaletu. Mě a Roniho nechala obskakovat bábrlinky. Běhali jsme tam a zpátky, nosili vázanky, řidičské rukavice, pulovry a lahve s kolínskou, kterou bábrlinky pečlivě zkoumaly. To, co prošlo jejich výstupní kontrolou, bylo ukládáno vedle jejich židlí. To, co neprošlo, bylo opatrně uloženo zpět na své místo.

V oddělení bylo jen několik dalších zákazníků. Nejvíce mě zaujal dobře oblečený pár s rozpustilým, blondatým, asi čtyřletým chlapečkem, který pobíhal mezi věšáky a protahoval se mezi obleky na ramíncích. Jeho tatínek měl ostrý, netrpělivý pohled, který mi říkal, abych se měla na pozoru. Slyšela jsem, jak vrčel na svou ženu, když mu pomáhala do tvídového obleku, který zkoušel. „Zachytila jsi podšívku o mé hodinky. Dávej pozor!“ Žena se provinile usmála a omluvila se mu. Nedokázala jsem si představit, že by takhle mluvil táta s mámou, nebo že by se mu pokorně omlouvala, kdyby to udělal.

Uštváný prodavač, který mi připadal přísný a škrobený, ale kterému nemohlo být víc než pětadvacet, podlézavě tomu muži lichotil a neúnavně běhal za chlapečkem a rovnal na věšácích obleky, které dítě rozházelo. Ani jednou nepožádal jeho rodiče, aby mu domluvili. A když právě prodavač nedělal chůvu, sledoval každý Roniho krok a mračil se na něj, ačkoliv Ronie nedělal vůbec nic.

Roniho tvář každým okamžikem temněla. Přitočila jsem se k němu, žertovala a dělala přihloupulé poznámky, abych ho rozveselila, ale jen jsem viděla, jak zatíná zuby, aniž mi odpověděl. Neumím si představit, co by se dělo, kdyby babička Elizabeth nekývla na prodavače. Přišel k ní, předklonil se, ostentativně dával najevo svůj šarm, a já slyšela, jak mu babička šeptá: „Drahý mladíku, jestli se bojíte, že vám tady někdo něco ukradne, tak bych vám doporučovala, abyste přestal sledovat mé pomocníky a zaměřil se na támhleto postarší dámu na druhé straně. Je trochu senilní a má ve zvyku strkat si zboží do kapes.“

Prodavači poklesla brada. Utáhl si kravatu. Byla jsem vzteky bez sebe. Takže on si myslel, že Ronie by mohl něco ukrást! Prodavač přešel k prababičce a přes její rameno se nejistě díval po Ronim. Stoupla jsem si před něj a nazlobeně zašeptala: „Moje babičky jsou trochu podivínské, ale nekradou, pane. A nekrade ani můj... můj kluk. Nechte ho na pokoji, nebo vám nakope zadek.“

Prodavač si otřel zpoceně čelo. „Nikdy jsem neměl odejít z hotelové školy,“ povzdechl si a odešel k vitrině s kolínskými rovnat cenovky. Asi to vzdal. Schovával se před námi.

Babička Dottie se vrátila. Zасvětila jsem ji do situace - že babička chtěla dostat prababičku do potíží a že prodavač podezřívá Roniho jako zloděje. Na chvíli zavřela oči, promnula si víčka konečky prstů, zažloutlými od cigaret, a potom řekla: „Hýbej se, zlatíčko. Pojďme to dokončit, ať se dostaneme domů. Bolí mě hlava.“

To, co následovalo, se seběhlo rychle.

Malý blondatý chlapeček proběhl kolem nás. Jeho máma ho chytla dlouhými nalakovanými nehty za krk a domlouvala mu: „Jimmy, miláčku, pomalu.“ V tu chvíli vyšel z uličky mezi věšáky jeho otec a chytil chlapce za límec. „Říkal jsem ti, ať toho necháš,“ rozkřikl se na chlapce a zatřásl s ním, až dítě vyděšeně vykřiklo. „Buď zticha,“ nakázal mu otec, ale dítě se rozkřičelo o to víc. Žena bezmocně rozhodila rukama, muž se napřáhl a udeřil chlapce do obličeje.

Po takové ráně chlapeček zavrával a upadl. Na zemi se stočil do klubíčka a vzlykal.

Zírala jsem v němém úžasu. Jednou jsem viděla mámu, jak švihla Bradyho nějakým proutkem přes nohy za to, že řekl „hovno“. Táta mě v životě taky jen párkrát plácl rukou po zadku, ale to bylo tak zřídka, že jsem si to skoro ani nepamatovala. Někteří mí bratřenci a sestřenice se smáli, že dostávají počet pohlavků podle toho, co provedou. Ale nikdy jsem neviděla něco takového. Náhlý a nekontrolovaný útok proti malému dítěti.

Babička Dottie mi položila ruku na rameno. Cítila jsem, jak se celá třese, a když jsem s na ni podívala, zírala na muže a potlačovala v sobě výbuch časované nálože. Dělejte něco, křičelo to ve mně.

Chlapcova máma zvedla svého syna ze země, rozhlédla se kolem, začervenala se a uhnula očima před našimi pohledy. „Odved' ho někam,“ řekl jí muž. „Ty se máš o něj starat. Nemůžu nakupovat, když se mi motá pod nohama. Běž.“

„Promiň,“ zamumlala žena. „Je jenom unavený.“

Muž si všiml, že ho pozorujeme. „Nemáte nic lepšího na koukání?“ štěkl po nás.

„Nic horšího,“ odpověděla babička Dottie suše.

Muž se otočil a začal probírat regál s košilemi. Jeho žena odvedla chlapce pryč. Jeho fňukání pomalu sláblo.

„Já to viděla,“ ozvala se za námi prababička. „Bylo to nechutné.“

„Já to viděla první,“ přidala se babička Elizabeth. „Každého chlapa, který takhle zachází s dítětem, by měli spráskat bičem.“

Stály tam vedle babičky Dottie, bručely, pohledy probodávaly toho mužem, ale neudělaly nic. Byla jsem pohroužena do svého světa plného nezodpovězených otázek. *Proč jsme něco neudělali? Neměli jsme něco říct? Měli jsme někoho zavolat?*

Stalo se to tak rychle. Násilí je jednoduché. Spravedlnost složitá. Ronie, zvyklý na to první, ale už ne na to druhé, prošel uličkou a popadl muže za rameno. Na ten pohled nikdy nezapomenu: Ronie, hubený čtrnáctiletý kluk, vrhající vražedné pohledy na dospělého muže. Divoký mladý vlk útočící na zhýčkaného kokršpaněla. Tvář měl zkroucenou zlostí. Později jsem si uvědomila, že skoro brečel. „Ty zkurvysynu,“ vykřikl.

„Hej,“ obrátil se muž a o krok ustoupil, „nech mě na pokoji.“

„Zatracenej parchante.“

Muž zvedl obě ruce. „Poslouchej, nemusím se tady nechat urážet.“

„Jak by se ti líbilo, kdyby někdo praštil tebe?“

„Nevyhrožuj, usmrkanče.“

Ronie ho udeřil. Trefil ho přesně do brady. Muž rozhodil rukama a spadl mezi věšáky s proužkovanými obleky.

Vyjekla jsem. Vytrhla jsem se babičce Dottie a běžela k Ronimu. Postavila jsem se před něj a nakoukla mezi obleky. Muž napůl ležel, napůl seděl a sténal. Z horního rtu mu tekla krev. „Dej mu ještě jednu, Ronie!“ zavřeštěla jsem.

Přiběhl k nám prodavač, pusou otevřenou. „Uklidni se, uklidni se, chlapče,“ říkal Ronimu, ale raději se od něj držel dál. „Už jsem zavolal ochranku!“

Ach, ne. Přešla jsem z útoku do obrany. Přetlačit Roniho bylo jako chtít přetlačit zeď. Opřela jsem se mu o hrudník jako buldozer. Zvrátila jsem hlavu dozadu a úpěnlivě ho prosila očima. Jeho zrak byl skelný, ústa měl sevřená a zlověstně vrčel. „Ronie, to jsem já, Claire. Haló, haló. Podívej se na mě!“

„Už nikdy nemlat’ svoje dítě,“ zaburácel Ronie nad mou hlavou na muže. „Není to fér. Není to fér.“

„Ronie, já vím,“ škemrala jsem. „Pojď!“

„To je přepadení,“ sípal muž. „Dám tě zavřít.“

Najednou vedle nás stála babička Dottie a oba nás vzala kolem ramen. „Ronie,“ přikázala tichým, ale nesmlouvavým hlasem, „ty a Claire teď běžte na parkoviště. Přijdu s bábrlinkami za vámi. Teď jděte. Jděte.“

Ale kolem už se seběhli lidé. Přiběhli dva členové ochranky. Oběma rukama jsem chytila Roniho kolem pasu. Nejraději bych ho schovala, udělala neviditelným. *Vím, proč je takový. Takhle se k němu choval Velký Ron. Když byl ještě moc malý na to, aby mu to mohl vrátit. A nikdo neudělal nic pro to, aby tomu zabránil.*

„Zavolejte policii,“ vložila se do toho babička Elizabeth. Slyšela jsem její jemný, rozhodný hlas. Se zavřenýma očima a uchem na Roniho hrudi jsem cítila, jak mu tluče srdce, „víme moc dobře, koho by měli zavřít,“ pokračovala babička. „Řeknu jim přesně, co se tady stalo.“

„Já to také dosvědčím,“ řekla prababička hlasitě. „Tady musí přijít ke slovu zákon. Viděla jsem, jak dospělý člověk udeřil dítě, že odletělo dva metry a spadlo na zem.“

„O, ano. Já jsem viděla přesně totéž,“ znovu promluvila babička Elizabeth. „Na tom se perfektně shodneme.“

V tu chvíli jako by se přestal točit svět.

Abych to zkrátila. Když se bábrlinky pustily do líčení toho, proč Ronie muže udeřil, přestal chlap vyhrožovat, že dá Roniho zavřít. Prodavač, když na něj zatlačili, potvrdil verzi obou babiček. Členové ochranky se mračili a přešlapovali na místě. Očividně si přáli, abychom už zmizeli. Nakonec nás nechali jít.

Vypadli jsme odtamtud. Nebyla to žádná sláva, nebylo to žádné velké vítězství, už vůbec ne pro mě, která jsem visela na Ronim a držela se ho jako klíště. Babička Dottie nás popostrkovala dopředu, Ronie šoupal nohama a bábrlinky šly za námi jako závěrečný tandem.

Neměla jsem moc změnit nějak budoucnost toho malého blondátého chlapečka a jeho ušlápnuté maminky, tak jako jsem nemohla změnit Roniho minulost. Vše, co jsem v tu chvíli měla, byla Roniho paže ovinutá kolem mého ramene, to, že jsme společně sdíleli trable, a spravedlivou podporu dvou velmi starých babiček a jedné o něco mladší.

Babička a prababička probíraly tu příhodu celou cestu domů. Na zadním sedadle seděly vedle sebe. Já seděla vepředu mezi babičkou Dottie a Ronim. Musela jsem něco vědět. Pošeptala jsem Ronimu: „Kdyby nějaký, hmm, kriminálník chtěl - no, však víš, vztáhnout na mě ruku - co bys mu udělal?“

Ani na okamžik nezaváhal. Bez mrknutí oka prohlásil: „Zabil bych ho.“

Propletla jsem své baculaté prsty mezi jeho a chytila ho za ruku. Byla studená a zpocená. Tehdy jsem si to neuvědomovala, ale bylo to ze strachu, že se ukázal být stejně nenapravitelný jako Velký Ron. Že bude vyhnán za to, co udělal.

Samozřejmě že nic takového se nestalo. Táta mu vysvětlil, jaké následky může mít, když někdo prosazuje své argumenty pěsti, ale byla to přátelská lekce, kterou mu uštědřil, o nic horší, než jakou by dostal některý z mých bratrů. Potom ho máma posadila za stůl v kuchyni, na odřené klouby pravé ruky mu dala pytlík s ledem a trvala na tom, že si ho tam musí nechat, než prostřeme a přineseme večeři.

Pak přišli Hop s Evanem a dědeček Maloney - chtěli vědět každý detail o té bitvě v Rich's. Ronie stále vypadal, jako by se bál, že za to dostane elektrické křeslo. Museli jsme mu připadat divní - všichni jsme na něj zírali, prababička pokyvovala hlavou a babička Elizabeth se na něj spiklenecky usmívala, i když schovávala úsměv za svou hubenou, žilnatou ruku.

„Jsi hrdina,“ vyhrkla jsem na něj. „Hrdinové musí sedět u stolu a nechat se obdivovat.“

Instinktivně se stáhl. „Ale nic jsem tím nezměnil.“

„Snažil ses,“ přivětivě se usmála babička Dottie. „To je víc, než čím se může pochlubit většina lidí. Měl jsi víc kuráže než my všichni. A já se ti chci omluvit za to, že jsme nebyli s to zasáhnout dříve. V podobné situaci. V pořádku?“

„Naber si, Ronie,“ přikázala máma s britkou diplomacií. „Vystydne ti večeře.“

Prababička a babička Elizabeth se nad ním jen rozplývaly a donekonečna rozebíraly jeho účast v celé věci. A já mu slíbila, že až příště pojedeme do Rich's, koupíme si celou krabici těch větrníků.

„Ach, ano,“ pravila prababička. „Příští týden musím jet zpátky a ještě jednou pořádně nakoupit.“

„No, já musím jet také,“ přidala se ostrým tónem babička Elizabeth.

„Ne když pojedu já, Elizabeth.“

„Kdykoliv se mi bude chtít, Alice.“

Ronie jedl, poslouchal a útrpně to všechno snášel. Tak jako my všichni ostatní. Zašklebila jsem se na něho. Celý svět je protkán malými mosty mezi lidmi. On právě přešel další z nich.

10

Den díkůvzdání. Pro mě to byl jeden z těch dobrých svátků, které člověk bere jako součást kalendáře volných dnů. V žádném případě se nedal srovnat s Vánocemi nebo Velikonocemi, protože jsem nedostávala žádné dárky. Den díkůvzdání byl zasvěcen fotbalovým zápasům, krocánovi a příbuzným, kteří naplnili celý dům od sklepa až po střechu. Den díkůvzdání znamenal návrat domů.

„Krocání stehýnko?“ zeptala jsem se Roniho. Seděl na seníku stodoly, kousek od otevřených dveří, s Generálem Pattonem u nohou. Vmáčkla jsem se mezi ty dva, vytáhla krutí stehno z krabice plné jídla, které jsem posbírala doma, a strčila ho Ronimu pod nos.

Podívali jsme se na sebe jako dva lidé, kteří jsou už dlouho svoji, takže nevydrží dlouho jeden bez druhého, ale při tom se nemohou vzájemně vystát. „Proč za mnou vždycky lezeš, když máte nějakou rodinnou sešlost?“ zeptal se mě. „Já se do toho prostě nechci míchat, jasný?“

„Jen jsem si řekla, že se dnes najím tady nahoře. Ach, ty jsi tu taky. Má ty dobroto. Tak ticho a dobrou chuť.“

A tak jsme jedli. Romantika je jednoduchá, když se o ní nemluví.

Ze seníku jsme měli výhled jako z přední řady na balkoně na fotbalové utkání Maloneyovi versus Delaneyovi, které se odehrávalo pod námi. Opřeli jsme se každý o jedno futro otevřených dveří, nohy v džínách natažené před sebou na uválené slámě. Vzduch byl chladný, nebe modré, hory v dálce zbarvené západem slunce. „Teď je to ten pravý svátek,“ řekla jsem Ronimu.

„Jo,“ odpověděl tiše. „Tak nějak jsem si to tady představoval.“

Pod námi, na spasené, podzimem dohněda zbarvené pastvině, se sešly obě rodiny a usedly do zahradních křesílek a na deky. Táta už předem vyznačil vápnem brankové čáry. Hodně se křičelo, běhalo a také přátelsky faulovalo. Proto byla taková legrace to celé pozorovat.

Nejstarším hráčem byl mámin strýc Winston, který si barvil šediny a břicho měl jak mrož. Nejmladší byli Hop s Evanem, kteří byli dost podsadití na to, abych i v nich viděla budoucí rudovlasé mrože.

Josh a Brady přijeli domů ze školy, takže se zapojili také. A byl tam mámin bratranec Stuart Kehoe, starosta města, a jeho žena Noona, oblastní daňová poradkyně. A mámin bratranec Randy Pinkett, oblastní komisař, se svou ženou Edythou, která prodávala kosmetické výrobky značky Avon a obchodovala s realitami. Plus spousta příbuzných, s nimiž už Ronie měl tu čest, včetně strýčka Williama, tety Bess, strýčka Petra, jeho synů Arlana a Harolda, strýčka Dwayna a tety Rhondy, strýčka Evžena a tety Arnetty a samozřejmě Carltona.

Rozhodla jsem se říct Ronimu o našich příbuzných, kteří nebydleli ve městě a kterým se tedy Ronie neměl důvod vyhýbat. „To je Sonny Delaney,“ ukázala jsem prstem. „Ten žije nahoře v Blairsville. Je státním senátorem. Když potřebujeme něco od vlády, prostě jen zavoláme Sonnymu. Jsou velcí kamarádi s guvernérem Cartrem.“

„On se zná s *guvernérem*?“ zeptal se Ronie pomalu.

„Ach, jistě.“ Znovu jsem ukázala prstem. „A tamto je dědečkův bratr Mack. Prastrýček Mack Maloney. Ten žije v Tennessee. V Nashvihu. Hraje profesionálně na kytaru. Doprovázel Elvise na některých jeho starých nahrávkách.“

„On se zná s *Elvisem*?“

„Ach, jistě. Tedy vlastně, znal se s ním. Než Elvis odjel do Las Vegas. A tamhle ten, to je strýček Ralph Maloney. Je právníkem v Atlante. Jestli chceš vědět, jak někoho zabít a dostat se z toho, zeptej se strýčka Ralpha. Alespoň tak to říká táta. Ta žena, co sedí na dece, to je prateta Sue Maloneyová. Byla v mírových sborech. Celé dva roky žila v Africe. Taky se setkala s prezidentem Kennedym. Jistěže ne, když byla v Africe. Když se vrátila.“

„Dokážu toho víc než kdokoliv z nich,“ prohlásil najednou Ronie.

„Cože?“

„Řekl jsem, že *toho dokážu víc než kdokoliv z nich, jak jsou tady*.“

„Co to má znamenat? Zbláznil ses? Já se nevytahovala.“

„Lidé ke mně budou vzhlížet. Lidé se kolem mě budou motat a udělají, cokoliv řeknu. Přísahám. Však počkej. Uvidíš.“

Docela mě vyvedl z míry a trochu i naštvál. Má rodina řídila nebo vlastnila všechny významné podniky a instituce v kraji, nebo v nich měla alespoň vliv. Pod naší křehkou slupkou jsme byli pořádní tvrdí. Nikdo nás nemohl pokořit, nikdo nemohl náš rodinný strom vyvrátit z kořenů a nikdo neudělal ani krok, aniž bychom se také nepohnuli. Možná právě proto to měli lidé jako Ronie tak těžké.

Jenže Ronie byl naší součástí. Patřil mezi nás. Patřil mně. Neměl by mluvit tak, jako by nás chtěl srazit k zemi.

Předstírala jsem, že sleduji fotbalové utkání, ale po očku jsem se dívala na jeho ostře řezaný profil. Vždyť on je o dost starší než já, uvědomila jsem si a najednou mi z toho bylo smutno. A někdy je myšlenkami tak daleko, až se bojím, že se mi ho už nepodaří přivést zpátky.

Byli jsme na bleším trhu nedaleko Murphyho potravinářského závodu. Pan Murphy postavil v jednom ze skladů sto dřevěných stánků a o víkendech se sem sjížděli lidé z širokého okolí, aby smlouvali s těmi, kdo tu prodávali nejružnější haraburdí a, no, lepší haraburdí. Máma se vždycky pídila po knihách a keramice. Já se vždycky pídila po Beepovi.

Beep byl nejstarší syn pana Murphyho. Byl už dospělý, opravdu, ale byl postižený. Jeho kulatý obličej s mongoloidními rysy působil stále dětsky. Chodil po tržišti v montérkách a hrubém svetru a pořád se usmíval, jak tak zametal zem, čistil záchodky před budovou tržnice a sbíral odpadky, které strkal do bílého plastového kbelíku s kytičkami.

Miloval děti, protože uvnitř byl sám pořád velké dítě, a věděl, na koho z nás se může spolehnout. Když mě zahlédl, utekl bočním vchodem.

„Pojď,“ řekla jsem Ronimu.

„Proč?“

„Budeme honit Beepa. Ty jsi ještě nehonil Beepa?“

„Neee.“

„Pojď!“ Vyběhla jsem ven. Byl jasný, zářivý, chladný prosincový den. Pobíhala jsem mezi auty a nákladáky na šterkem posypaném parkovišti před skladištěm. „Beepe, Beepe, Beepe,“ volala jsem a mezitím prohledávala každou skulinku mezi auty. Obešla jsem jedno auto.

„BEEP!“ zabučel mi Beep za zády. Byl přikrčený za blatníkem. Jednou rukou tloukl do svého kbelíku na odpadky. Oba jsme propukli v hurónský smích.

„Jak se vám daří, pane Beepe?“

„Beep.“

Zezadu ke mně přistoupil Ronie. Beep se na něj zašklebil. „Beep.“

„Zabuč na něj taky,“ zašeptala jsem.

„Nemyslím, že bych měl,“ pronesl Ronie s určitou vznešeností.

„BEEP,“ zahučel Beep naléhavě.

„Zabuč na něj, Ronie. Jinak za tebou poleze, dokud to neuděláš. To je součást hry.“

Ronie mlčel a mračil se. „Beep.“ Bylo to to nejjádnější zabučení, jaké jsem kdy slyšela.

Ale Beep přikývl a spokojeně se zasmál. Vyskočil na nohy. „Beep!“ hodil ještě přes rameno a vrátil se na tržiště.

„Tak, teď jsi členem Beepovy společnosti,“ oznámila jsem vážně Ronimu. „*Probučel* ses mezi nás.“

„A já myslel, že jsem moc neuspěl,“ řekl z legrace.

„Ty nemáš Beepa rád?“

„Je mi ho líto. Chová se jako blázen. Lidi si z něj dělají srandu.“

„Já jsem si z něj nedělala srandu.“

„Nemyslím ty. Myslím tak, obecně. Neví, jak se bránit, tak to bere jako hru.“

„Ne! Je šťastný.“

„On tu legraci nechápe.“

„Jistěže chápe. Líbí se mu to.“

Ronie se tvářil nazlobeně, opřel se o auto a ruce strčil do kapes u riflí. „Jednou jsem ho viděl ve městě. Čekal venku, zatímco jeho otec nakupoval. Čtyři nebo pět kluků se rozhodlo, že se s ním trošku *pobaví*. Stoupli si kolem něj do kruhu a nadávali mu. Říkali mu, že je idiot a blbec. Rozplakal se.“

Cítila jsem se provinile, ale nevěděla jsem, co na to říct. Ronie musel dobře vědět, jak se cítí Beep, protože sám byl často vystaven špatnému zacházení. Chtěla jsem ho vzít za ruku nebo ho pohladit po rameni, ale věděla jsem, že by se mu to na veřejnosti nelíbilo. Vlastně to neměl moc rád, ani když nás nikdo neviděl. Jako by dotýkat se a nechat na sebe sahat bylo něco nebezpečného. A nemyslím proto, že bychom byli kluk a holka. „Nic jsem s tím tenkrát neudělal,“ dodal pochmurně. „Bylo jich na mě moc. Jen jsem přihlížel. Nenáviděl jsem je.“

„Já se cítila stejně, když tě mlátili kluci ve škole. A tenkrát o Velikonocích a loni při vánočním průvodu a když tě teta Bess poslala do domova.“ Hlas mi přeskočil. Díval se na mě, už ne našťavaně, ale zasmušile a něžně. „Nemohla jsem nic dělat,“ sypala jsem ze sebe, těžce polykala a snažila se potlačit chvění v horním rtu. „Když jsem tě loni na podzim prozradila a oni tě chytli na Deseti skocích, cítila jsem se strašně. Udělala jsem to, abych ti pomohla, ale bála jsem se, že to tak není správné. Promiň. Promiň.“

„Udělala jsi dobře. Udělala jsi toho hodně. Víc než kdokoliv jiný.“

„Ne, neudělala. Co?“

„Dalas mi důvod, abych se snažil.“

„Snažil co?“

„Nevzdat to.“

Rozzářila jsem se. „Opravdu?“

„Ať ti to moc nevleze do hlavy.“

Plácla jsem ho po rameni. „Teď si ze mě utahuješ!“

„Beep,“ zabučel temně.

„Usmrkanče!“

Otočili jsme se, že půjdeme do tržnice, ale kolem nás projel starý sedan a zaparkoval. Odloupaná barva, bez poklic, izolepou polepená okna. Jo. Auto Maloneových. Vylezla z něj Sally. Na sobě měla chlupaté bílé sako, upnuté džíny a chlupaté bílé boty. Vlasy měla stočené do kudrnatého žlutého drdolu. Zahlédla nás a její černé namalované oči si prohlížely Roniho od hlavy k patě. Možná ho nikdy před tím neviděla v pěkných šatech.

Ronie mě strkal před sebou do tržnice. Zabořila jsem paty do země a otočila se. „Co děláš? Chci s ní mluvit.“

„Ne.“

„Nelíbí se mi, jak si té prohlíží. Jdu jí říct, ať si hledí svého.“

„Ona jen štěká, ale nekouše. Jestli chceš někoho litovat, tak lituj ji.“ To mě umlčelo.

„Jsi dobrá chůva, Ronie,“ zavolala Sally a šklebila se na něj, jak kolem nás procházela. „Postrádáme tě.“

Chůva. Chtěla jsem jí jedním tahem stáhnout tu chlupatinu z těla. Ronie mi položil ruku na rameno. „Už mě unavovalo tahat tátu domů, když jste ho ty a Daisy vykoply. Měly byste ho vykopnout jednou pro vždy.“

Sally se před ním zastavila. Její úšklebek zmizel. „Ty už nás nikdy nepřijdeš navštívit, co?“ zeptala se slabým hláskem.

„Nemůžu změnit, co se tam dole děje, ale nemusím být při tom.“

„Ty nejsi jako tvůj táta.“ Prohodila to s lehkým úsměvem. „Nevydrží bez nás. Ani nevydrží se zapnutým poklopem.“

Ronie mě otočil a popostrčil směrem ke dveřím. V obličeji byl rudý. „Claire, běž dovnitř. Hned za tebou přijdu.“

Obrátila jsem se a podívala se na něj. „Ne, ani se nehnu.“

„Claire.“

„Ne.“

Zdálo se, že Sally má něco důležitého na srdci. Popošla ještě blíž k Ronimu. „Je to pes, ale většina ctihodných pánů tady u nás není o moc lepší. Jednou to praskne. Bude to učiněné peklo. V ten den se snad z té díry dostanu. Ušetřila jsem ty peníze, cos mi dal.“

Peníze? Ronie jí dal peníze?

„Nejsem jako ty, Ronie,“ mluvila dál smutně. „Já si nic nenalhávám.“ Natáhla se a upravila mu límec u kabátu.

Ronie zakroutil hlavou. „Jsou lidé, kteří ti dají šanci být lepší. Ale musíš je včas potkat.“

„Co?“ Ukázala na mě. „Ona a její famílie? Lžou ti. Nestojíš jim ani za zlámanou grešli. Ta její rodina, to není nic zvláštního. Její strýc Petr přefikne každou, která mu podrží. A není jediný.“

Zaskřípala jsem zuby a beze slova jsem se napřáhla pěstí. Ronie mě chytil za ruku. Neřekl ani slovo, zkroutil mi ruku a zvedl mě do vzduchu. Máchala jsem rukama a kopala. Sally se jen smála. „Nemusíš žárlit, princezničko. Ronie odešel dřív, než jsem měla šanci ho mít. Dobře se o něj starej, slyšíš?“

„Dej mě dolů!“ křičela jsem na Roniho, který mě odnášel pryč. Zanesl mě dovnitř a nacpal do rohu za stánky. Postavil mě na zem. „Uklidni se.“

„O čem to mluví?“ naléhala jsem na něj. „Ty jsi jí dával peníze?“

„Jo, dával.“

„Proč?“

„Protože potřebuje pomoci, Claire.“

„Proč?“

„Je to jako s Beepem. Nemůžu jen stát a dívat se, jak někdo dostává jeden kopanec za druhým.“

Několikrát jsem se zhluboka nadechla. „Snažím se ji litovat,“ řekla jsem mu. „Opravdu se snažím. Ale nejdřív ji musím stáhnout z kůže.“

Naklonil se ke mně. Jeho pronikavé oči se dívaly do mých vzdorovitých. „Zažila situace, se kterými jsem se já nikdy nemusel vyrovnávat. Chápeš to? Nebyla o moc starší, než jsi teď ty, a už se bála mužů. Bála. Proto se teď chová tak, jak se chová.“

Podívala jsem se na něj a z tváře mi pomalu mizelo zděšení. „Mela by poprosit o pomoc.“

„Jako já? Nikdy bych nepřijal pomoc, kdyby to nebylo kvůli tobě. Ona nemá... nemá nikoho, jako jsi ty.“

„Beep?“ ozval se Beep, vystrkoval hlavu zpoza rohu a mával na nás svým kbelíkem na odpadky.

Běžela jsem k němu. Objala jsem ho kolem pevných boků a silně ho stiskla. Vypadal ohromeně. „Beep,“ pípnul a bázlivě mě pohladil po zádech.

Otočila jsem se a mé oči se setkaly s Roniho utrápeným pohledem. „Starám se,“ řekla jsem pomalu. „Nezapomeň na to.“

* * *

Pověděla jsem mámě, že Sally by jednoho dne chtěla opustit město. Myslela jsem, že bude ráda, když to uslyší. Mýlila jsem se.

„To její dítě není přece cizí,“ slyšela jsem večer mámu mluvit s tátou. Plakala. S Ronim jsme se schovali na zadním schodišti. „Ubohý malý Matoušek. Všichni o něm vždycky mluvíme, jako by ani neměl jméno. Ani nevím, jestli ho Sally pojmenovala po apoštolu Matoušovi, nebo Mattu Dillonovi, co hrál v tom westernu. Co bude mít za život, jestli se Sally rozhodne s ním utéct?“

„Já ti řeknu, co se stane, když jí ho budeš chtít vzít,“ mluvil potichu táta. „Půjdeme k soudu a žádný soudce to nebude chápat tak jako my. Ona je jeho matka. Ona má na něj právo.“

„Ach, Holte! Slyšela jsem, že je jak kočka. Jakmile se objeví nějaký nový kocour, zapomene, že má nějaké dítě.“

„Miláčku, i kdybychom to dítě mohli adoptovat, nikdy nedonutíme tvého bratra, aby ho uznal. Co bys dělala? Donutila hojit na krevní zkoušku?“

„To bychom mohli. Ralph mi říkal, že by mohl vystavit soudní nařízení - „

„Poštvat mého bratra proti tvému bratrovi? Dobrý bože, miláčku, tohle bys chtěla udělat rodině? A co tvoje matka? Je stará a Petr už ji tak dost trápí. Jestli se budeš snažit dokázat, že Matouš je jeho dítě, zlomíš jí srdce.“

Slyšela jsem, jak máma pláče, zatímco táta ji utěšoval. Podívala jsem se na Roniho, který hleděl do prázdna a mračil se. Té noci by ho nic na světě nepřimělo mluvit o tom, co cítí.

Mnohem později jsem si uvědomila, že není nic horšího než se smířit s tím, že každý dobrý úmysl má své hranice.

Potíž s Ronim byla v tom, že ještě stále nevěděl, kde je jeho *místo*. Už mnohokrát se ho někdo snažil vyrvat z kořenů. U nás doma se o místě člověka v životě mluvilo hodně. To není jen tak, najít si své místo ve vesmíru. Nemyslím tím to, co říkají závistiví lidé, když o někom tvrdí, že *si drží svoje místo*. Mám na mysli pocit sounáležitosti. Místo u stolu. Místo v rodině. Místo na zemi. Místo v srdci.

Možná právě toto je typicky jižanské - vztah k místu. Teta Jane byla zakladatelkou a prezidentkou Literární společnosti Eudory Weltyové, jejíž členové se scházeli každé úterý večer v knihovně. Sám za sebe hovoří už fakt, že teta pojmenovala společnost po jižanské spisovatelce, která tvrdila, že náš pocit sounáležitosti je výjimečný, že veškeré naše city jsou vázány na naše místo.

Ronie měl své místo v naší rodině - alespoň já jsem to tak chápala - a navíc měl pevné místo hluboko v mém srdci. Ale sám potřeboval ještě něco jiného a já nemohla přijít na to, co by to mohlo být, dokud nás jednoho dne nevzal dědeček na Dunshinnog Mountain trhat jmelí.

Hora Dunshinnog se tyčila nad východním okrajem našeho údolí jako vládce mezi horami. Maloneyové tu horu vlastnili už od dob prvních přistěhovalců. Což je něco úžasného, když si uvědomíte, v jak skromných podmínkách museli staří Sean a Bridget Maloneyovi vydržet, aby vůbec přežili a uživili se v už lak rozparcelované divočině.

Koneckonců, Dunshinnog, to nebyla žádná hodnotná úrodná zemědělská půda jako údolí. Na tu horu jste se mohli jen dívat. A milovat ji. Myslím, že by si za to mí předci zasloužili alespoň trochu ocenění, protože to vypovídalo o tom, že byli opravdovými romantiky. I bez těch svých zubů.

Vrcholek hory byl široký a skoro rovný, s loukou na jednom konci. Procházeli jsme řadami borovic, které lemovaly nejvýchodnější stranu hory, tam kde kdysi již dávno mrtví Maloneyové vybudovali terasovité pastviny pro dobytek. Rozeznávala jsem základy starého domu a stodoly na úpatí hory, ale jenom proto, že jsem věděla, kam se podívat.

Jinak byla celá hora porostlá stromy a keři a my jsme se každé jaro dívali, jak se obaluje nejprve bílými květy svídy a posléze růžovými chumáči rododendronů. Na podzim se celá zbarvila do zlatočervena. Teď, na počátku zimy, kdy jsme se sem s Ronim a dědečkem vypravili, to byla šedá neutěšená pustina. Pobíhala tu malá stáda jelenů, tu a tam se objevili mývalové a divocí krocani. Nad námi se na jasném nebi vznášeli jestřábi a jednou jsme zahlédli orla. Když jsem byla ještě malá, tak tam bývali i jeden nebo dva medvědi, ale ty jsme nikdy neviděli.

Zato o *liškách* se tady vyprávěly úplné legendy plné sentimentality starých irských příběhů. Tak jako pan Tobbler se svými vosami, tak i my, slepičáři Maloneyové, jsme uzavřeli příměří s našimi úhlavními nepřáteli.

„Dědo, řekni Ronimu, jak Sean a Bridget tu horu pojmenovali,“ přerušila jsem mlčení, které provázelo náš dlouhý pochod.

Dědeček se ušklíbl. „V té hoře bydlí *sidhy*.“

„Irské víly,“ vysvětlila jsem Ronimu, který povytáhl tmavé obočí, ale nedovolil si zasmát se.

„*Sidhy* pomáhali liškám slézat v noci do údolí a krást Maloneyům slepice,“ pokračoval dědeček napínavým hlasem. „A lišky k nim byly hodné, protože ty víly jim dávaly na drápky návleky, aby je nikdo neslyšel, když se budou vkrádat do kurníku.“ Dědeček zvedl své krátké, silné ruce a zahýbal prsty. „Každou noc sbíraly víly květy a obalovaly jimi liškám tlapky. A když se lišky ráno vrátily zpátky na horu, víly daly ty květy zase zpět, aby to kouzlo nikdo neodhalil.“

„Květy náprstníků,“ dodala jsem na vysvětlenou. „Proto se náprstníkům říká náprstníky. Kromě toho v jejich květech najdeš otisky víl. Takové malé tečky. To je jediná stopa, kterou víly zanechaly.“

„Claire,“ okřikl mě dědeček, „mlč a neskákej mi do řeči. Až budeš stará, taky to budeš svým vnoučatům vyprávět. Teď je řada na mně.“

„Promiň.“

„Protože Sean a Bridget byli ze staré školy, věděli, že jediné, co mohou udělat, bylo uctívat víly a lišky, nechat jim, co jim náleží, a děkovat bohu za ty dary, o které je třeba se dělit.“ Svě vyprávění zakončil dědeček významným pokýváním hlavy. „A tak tu horu pojmenovali *Dun-sionnach-sidh*, což je irsky ‚pevnost lišek a víl‘.“

„Na tak dlouhém jménu si museli polámat jazyk,“ litoval je Ronie. „A i na psaní to muselo být těžké. Tak to nakonec zkomolili na Dunshinnog. Co myslíte?“

Ronie to celé vyhrkl v jedné vteřině. Kdyby se byl tomu příběhu zasmál, byl by ten den v očích Maloneyů hodně klesl. „Dává to smysl,“ řekl však místo toho.

Zelené jmelí viselo na vrších těch nejvyšších stromů jako zapomenuté pomníčky léta. Dědeček vytáhl z batohu pušku s upilovanou hlavní. Střídali se s Ronim a každý chvíli stříleli do větví. Kusy jmelí padaly na nižší větve a dědeček mě vždycky vysadil a já je sundávala. Lov jmelí byla bezva hra. Úlovek jsme nacpali do batohu, ale jednu větvíčku jsem si nechala pro sebe.

Pozvedla jsem svou snítku k obloze. I já jsem měla své tradice. „Nechť se vyplní všechna přání,“ pronesla jsem.

Dědeček se zasmál. Předklonil se, já chvíli podržela snítku nad jeho hlavou, políbila ho na tvář a on políbil mě. Potom jsem se podívala na Roniho. Zase jsem cítila tu závrať jako v garážích obchodního domu Rich's a nechápala jsem, co se to děje. Věděla jsem jen, že ho musím také políbit. „Pojď sem.“

Ošil se a strčil ruce do kapes. „Vydrž to,“ smál se ještě víc dědeček. „Tohle dělá Claire každý rok.“

Ronie si sedl na bobek. Ruka se mi třásla. Podržela jsem jmelí nad jeho černou hřívou a potom se rty letmo dotkla jeho tváře. Byla tak horká! „Teď to ještě musíš udělat ty mně,“ nařídila jsem slabým, ale rozhodným hláskem. Nikdy předtím mě nepolíbil a nebyla jsem si jistá, jestli to udělá tentokrát. „No tak, do toho,“ pištěla jsem netrpělivě. „Vydrž to!“

Podíval se mi do tváře. Jeho šedé oči se na okamžik setkaly s mými. „Myslím, že ty sama jsi taková malá víla,“ popíchl mě. Potom přitiskl své rty na mé čelo. Zavřela jsem oči.

Cítila jsem se jako v jednom ohni a chtělo se mi létat.

„Pojďte se rozhlédnout,“ navrhl dědeček a vedl nás na stříbrošedou žulovou skalní římsu, která vyčnívala z hory jako kšilt z čepice. Svět, tak jak jsem ho znala, ležel pod námi - pole a pastviny Maloneyů, náš velký dům s širokými verandami a třemi komíny, naše stodoly, dlouhé nízké velkokurníky a malý domek, kde žili dědeček a babička Maloneyovi. V dálce bylo možné rozeznat úzkou linku staré dlážděné cesty Soap Falls Road, která se klikatila mezi stromy. Vypadalo to, jako by Sullivanovo údolí vůbec neexistovalo, protože to bylo jediné místo, které jsme z Dunshinnogu *nemohli* vidět.

„To je dobré místo,“ zhodnotil naši rozhlednu Ronie krátce. „Tady je člověk nade všemi. Je to skvělé místo. Jo. Ani se nedivím, že je to tady samé kouzlo.“

Dědeček nám předvedl malý rituál. Naučil se ho od svého dědečka, kterého to naučil zase jeho dědeček a ten to znal od svého dědečka. Rituál, který se dědil z generace na generaci už od dob samotného Seana Maloneyho. Z kapsy u košile vytáhl malou irskou pikolku, prsty položil na šest malých dírek v zářivém plechovém těle flétny, přiložil nástroj k ústům a zahrál „Amazing Grace“.

Krásná, až strach nahánějící píseň nás pohltila a byla nesena větrem až do údolí. Na těle mi naskakovala husí kůže. *Byl jsem ztracen, ale našel jsem se, býval jsem slepý, ale už jsem prohlédl.* Roniho oči zářily a ústa měl pootevřená úžasem.

Tam, na vrcholku hory, se z Roniho stal chlapec, který objevil tajemno a historii, který se připojil k tradici a ta vyplnila prázdné místo v jeho srdci. *Sidhy* daly mému *lišákovi* užít nový svět a zároveň ho odevzdaly do mé péče. Naše tlapky byly opředeny jejich kouzlem. Mohli jsme teď jít, kam nás napadlo. Společně.

Od té chvíle byla hora Dunshinnog naším *místem*.

Josh a Brady přijeli ze školy domů na Vánoce. Už z nich byli opravdoví muži, rozvázní a pohlední, s rudými kšticemi a krásným úsměvem. Na pažích měli tvrdé svaly a pevná břicha, která se netřásla jako sulc, když jsme se z legrace prali. Jezdili ve sportovních autech a zvali na rande krásné spolužačky, které mi bezostyšně podlézaly, protože jsem byla Joshova a Bradyho malá sestřička.

Joshovi bylo pětadvacet - o čtyři více než Bradymu -, ale oba byli ještě na univerzitě, protože Josh strávil několik let po střední škole v armádě. Dvakrát byl u vojenské policie v Saigonu.

Matně jsem si pamatovala na to, jak všichni u nás doma s obavami sledovali každý večer zprávy v televizi, jak jsem často viděla mámu plakat, když posílala Joshovi balíčky a dopisy, ke kterým jsem přikládala dětské čmáranice naší farmy a rodiny, aby Josh věděl, že jsme v pořádku. Obrázky nakreslené neumělými tahy, možná sem tam s nějakou tou kaňkou, ale malované s láskou.

Později jsem zjistila, že Josh trávil většinu času likvidováním hospodských rvaček, hlídáním nevěstinců a taháním vojáků z opiových doupat. Bylo toho hodně, co nám o sobě neřekl a co mámu s tátou trápilo. Nebyl jen můj nejstarší bratr. Byl to můj starý dobrý bráška s vráskami kolem očí, který se nikdy moc nesmál, a když mluvil, tak většinou o politice.

Zato Brady, ten nikdy nic nebral moc vážně. Ten měl své velké sny, takové, co jsou módní záležitostí. Hrál na bubny asi tak dobře jako cvičená opice, ale na střední škole dal dohromady svou vlastní rockovou kapelu. Táta mu dovoľoval pořádat koncerty na jednom z polí. Brady si tam natáhl elektriku a ze starých prken stloukl jeviště. Ale na žádnou z jeho akcí nepřišlo víc než dvacet kamarádů. Tak špatně ta Bradova kapela hrála.

Jedné noci mámin nejoblíbenější teriér, kterého jsme pojmenovali Čelist, překousl Bradymu elektrickou šňůru. Koncert tak byl předčasně ukončen teriérovým vyděšeným zavytím a posledním kvílivým kytarovým akordem nějaké písně od Rolling Stones. Pes už se z toho šoku nikdy nevzpamatoval a máma to dávala za vinu Bradově touze stát se bohatou a slavnou rockovou hvězdou. Na univerzitě se zaměřil na obchod, stal se prezidentem vlastního spolku, a když právě nemluvil o holkách, mluvil o penězích.

Zdálo se, že Brady nebere Roniho ani tak, ani onak. Josh jako by se mu vyhýbal. Jednoho odpoledne si mě posadil na záda a šli jsme dolů k potoku. „To ještě pořád potřebuješ chuť? Chceš dalšího bráchu?“ zeptal se mě.

„Eh?“

„Roniho.“

Vesele jsem se zasmála. „On je lepší než brácha. Můžu ho komandovat.“

Usadili jsme se na břehu řeky. Josh hleděl do chladné průzračné vody. „Člověk se v lidech snadno splete,“ řekl trpělivým tónem velkého bratra. „Někdy si člověk najde přátele jen proto, že se právě cítí osaměle. A když už se osaměle necítí, najednou zjistí, že ty kamarády vlastně nepotřebuje. To vůči nim není fér, ne?“

Nikdy jsem si nedokázala představit, že by se Josh v životě v něčem zmýlil. „Já nejsem osamělá. A s Ronim jsem se neskamarádila jen tak pro nic za nic.“

„Když jsem byl ve Vietnamu, skamarádil jsem se s mnoha lidmi, co měli odlišné názory. Začal jsem mluvit jako oni, jednat jako oni, myslet jako oni. Když jsem se vrátil domů, bylo těžké se zase změnit. Musel jsem násobě hodně pracovat. Vlastně násobě někdy ještě pořád pracuji.“

„Co za špatné kamarády sis to tam našel?“

Josh si přejel rukou obličej. Po spánku mu stekla kapka potu. Venku bylo chladno, ale Josh vždycky vypadal, jako by v něm sálal nějaký vnitřní žár. „Jde o to, sestřičko, že člověka můžeš zranit tím, že se s ním spřátelíš ze špatného důvodu. A můžeš tím ublížit i sobě a své rodině.“

Přemýšlela jsem nad tím, co řekl, a mezi námi se rozhostilo hrobové ticho. Nemělo smysl cokoli Joshovi vysvětlovat. Někteří lidé, říkával dědeček, tráví veškerý svůj čas tím, že nadávají na tmu, a přitom by stačilo, aby zapálili svíčku.

Toho roku proběhl vánoční průvod bez jakýchkoliv zádrhelů. Ale Ronie nešel, i když jsem ho prosila a hádala se s ním a celý den pak na něj byla našťavaná.

Druhý den jsem se doslechla, že požádal šerifa Vince, aby v den průvodu poslal svého zástupce k sestrám McClendonovým. Ronie s ním proseděl celý průvod v hlídkovém voze, aby si byl jistý, že Velký Ron nevytáhne paty z Daisina domu.

12

O těch Vánocích jsem se opět znatelně zdokonalila v umění sebeovládání. Na Štědrý den ráno jsem byla vždycky první vzhůru, vždycky. První, co jsem udělala, bylo, že jsem ještě v županu, pyžamu a chlupatých růžových pantoflích seběhla dolů. Za okny se teprve rozednívalo a celý dům byl ponořen do tajemného, napjatého ticha. Otevřela jsem dvoukřídle dveře do obývacího pokoje a po špičkách vklouzla dovnitř.

Ale tentokrát jsem seběhla ze schodů a potichu spěchala kolem zadní haly k Roniho pokoji. Sebrala jsem veškerou odvalu a potichu, ale vytrvale klepala na jeho dveře. „Ronie, *probud'* se“ šeptala jsem, dokud lehce nepootevřel dveře a nepodíval se na mě. Bylo vidět, že je ještě rozespalý, a v první chvíli nevěděl, co se děje.

„Co je?“ zeptal se okamžitě.

„Nic. Jsou *Vánoce*. Pojď se mnou.“

„Počkej. Co?“

„Ach, ty *nevíš*. Zapomněla jsem. Ty *nevíš*, co to znamená.“ Významně jsem se rozhlédla po ztichlé, tmavé hale. „Pojď!“ zašeptala jsem naléhavě.

„Čekej. Musím se obléct.“

„Ne, ne, ne. Nikdo se na Vánoce hned neobléká.“ Nakukovala jsem škvírou mezi dveřmi do pokoje, abych zjistila, v jakém pyžamu spal. Zpod županu, který měl na sobě, vykukoval rozedřený límec šedé mikiny. Dole vylézaly tepláky s vybledlými skvrnami a dírou na koleně. Na nohách měl bílé sportovní ponožky, na kterých se mu klubaly oba palec. „Vypadáš skvěle,“ dušovala jsem se. Chytla jsem cíp županu a zatahala Roniho. „Tak pojď. Hop s Evanem se vyhrabou za pár minut a pak budou vstávat všichni ostatní. Nemáme moc času.“

Sice se mračil, ale přesto šel za mnou. Zavedla jsem ho do přední části domu a zastavila se přede dveřmi do obývacího pokoje. „Teď se dívej,“ zašeptala jsem. Se zatajeným dechem jsem uchopila mosazná držadla dveří a roztáhla obě křídla tak, aby nevrzla.

Bylo to jako podívat se přes zrcadlo do říše divů.

V krbu praskal oheň a vedle stál rozzářený vánoční stromek ověšený malinkými svítícími nebo blikajícími žárovkami. V té době jsem už byla dost stará na to, abych věděla, že to nebyl Santa Klaus, kdo v noci přinesl stromek a zapálil oheň v krbu, že to byla máma, která půl hodiny přede mnou sešla dolů a všechno to nachystala. Ale před Ronim jsem si to nechala pro sebe, protože si musel vychutnat tu nádheru, kterou po sobě Santa Klaus zanechal.

Dárky zabalené do lesklého papíru ležely pod stromkem, tak jak je tam v průběhu noci postupně jednotliví členové rodiny naskládali. Zabíraly celý jeden roh pokoje, kam se oko podívalo. Z rádia se ozývaly tiché tóny vánočních koled.

Slyšela jsem, jak se za mnou Ronie zhluboka nadechl. Napjatě jsem se mu podívala do tváře a výraz, který jsem v ní našla, nebylo těžké rozluštit. „Pojď!“ pobídla jsem ho. Vklouzl za mnou do pokoje. Popostrčila jsem ho blíž ke krbu. „Podívej!“ Na stolku vedle krbu stála prázdná sklenice s trochou mléka na dně a talíř, na kterém zbylo pár drobků z mámina skořicového cukroví. „Samozřejmě, snědl to táta,“ připustila jsem smutně. „Ale dřív jsem si myslela, že to byl Santa.“

„Nikdy sem nevěřil, že uvidím něco takového. Leda tak v televizi.“

„Vidíš, a tady je to opravdové. Sedni si. Posad' se ke krbu. Já si rozbalím *jeden* dárek dřív než ostatní, protože jsem vstala první. A ty si taky můžeš jeden rozbalit. To se smí.“

Zíral na mě, jako bych si dělala legraci. „Já dostal dárky?“

„*Samozřejmě.*“ Vlezla jsem pod stromek, rozhrabala hromadu dárků a úplně zespod vytáhla obdélníkový balíček zabalený do červeného celofánu a převázaný ozdobnou žlutou stuhou. „To je ode mě.“

Dychtivě jsem k němu natáhla ruku s balíčkem. Ronie na okamžik naprosto zkoprněl, ale vzápětí vlezl za stromek a sedl si na bobek. Když se zase postavil, držel v rukou malinkou krabičku. Byla zabalená do zeleného papíru potištěného červenými zvonky. Zelená stuha byla větší než dárek sám.

„Tohle jsem ti koupil,“ prohodil jakoby mimochodem. „Babičky mi to pomohly vybrat.“ Pokrčil rameny. Z toho pokrčení jsem pochopila, jak je to pro něj důležité.

Cítila jsem se rozpálená jako žárovka na vánočním stromku. „Dej!“

Vyměnili jsme si dárky a potom se posadili na zem ke krbu.

„Nejdřív rozbal ty ten svůj,“ nařídila jsem Ronimu, ale to už mé prsty automaticky trhaly papír z balíčku, který jsem v ruce držela já.

Ronie dával takový pozor, aby ten krásný papír na svém dárku neroztrhl! Třela jsem nohama o podlahu a kroutila se nedočkavostí. Otevřel krabici a vytáhl modrý pulovr, který jsem mu nadělila. Prohlížel si ho stejně opatrně, jak opatrně před tím sundával papír z krabice, něžně a nejistě. Prsty lehce přejížděl po hrubém úpletu. „Je nový,“ zadrmolila jsem. „Teda, to jen, abys věděl, proč tam je pořád ještě ta visačka. Takže kdyby ti nepadl nebo se ti nelíbil, můžeš ho vyměnit za jiný.“

„Žádné díry od molů,“ zhodnotil dárek Ronie. „Voní novotou. Líbí se mi.“

„Vyzkoušej si ho.“

Spustil si župan do půl pasu a přetáhl si svetr přes mikinu. Vypadal tlustě, ale dobře. „Chtěla jsem ti dát něco pro zábavu,“ jistila jsem se pro případ, že by jeho reakce nebyla příliš nadšená. „Lovecký nůž, nebo tak něco. Ale babička Dottie povídala, že tohle se ti bude líbit.“ Vzdychna jsem. „S oblečením není moc velká *zábava.*“

Podíval se na mě. „Je to poprvé, co jsem dostal cokoli nového, Claire. Je to skvělé.“

Zašklebila jsem se. „Věděla jsem, že se ti to bude líbit.“

„Rozbal si svůj.“

Mé prsty se pustily do práce jako mravenci na pikniku. Roztrhala jsem papír, servala stuhu a odklopila víko krabičky. Uvnitř, na kousku bílého plátna, ležel smaltovaný zelený přívěsek ve tvaru trojlístku, asi tak velikosti desetníku. Visel na tenkém zlatém řetízku.

„Ach!“ Milovala jsem šperky asi tak jako Hopova veverka ořechy. Máma omezila mou sbírku na několik decentních náhrdelníků, stříbrné hodinky a pár klipsových náušnic, s perlou na každé z nich. Jinak bych koupila v každém druhém krámku kdejakou cetku. „Je krásný!“

Řetízek byl tak akorát dlouhý, že jsem ho mohla přetáhnout přes hlavu, aniž bych ho musela rozepínat. Pověsila jsem si ho na krk, upravila zamotané vlasy a sevřela trojlístek v dlani. „To je ten *nejlepší* dárek, jaký jsem kdy k Vánocům dostala.“ Srdce mi tlouklo jak o závod, když jsem se dívala na Roniho a pronášela: „Miluji tě.“

„Pššš,“ rozhlédl se kolem, jako bychom nebyli sami. „Já vím, jak to myslíš, ale ostatní by to nepochopili.“
„Stejně chci, abys mi to řekl také. Řekni to.“
„Nemyslím, že by to byl dobrý nápad.“
„Jen řekni, že je to navždy.“
Podíval se mi do tváře a bez mrknutí oka jemně připustil: „Je to navždy.“

* * *

Ten den se s návštěvami netrhly dveře. Ronie sledoval všechno to hemžení z kouta a nasával tu jedinečnou atmosféru s tichou naruživostí zvířete, které bylo zavřené v kleci příliš dlouho na to, aby jen tak vyběhlo ven jen proto, že někdo otevřel dveře.

Nakonec musím připustit, že jsem byla i ráda, že se držel trochu stranou, protože některé věci, které se toho dne udály, poněkud otřáslý mým optimismem.

Má sestřenice Aster, ta, která loni o Vánocích zakopla v průvodu se svou tubou, byla leadrem ženské antiRoniovské frakce. Byla v „plném rozpuku“. Šestnáctiletá, značně podsaditá i na naše gusta dobře živěných žaludků, se silnými nohama, které se jí sbíhaly v oblasti kolen. Ve svých šestnácti ještě pořád nosila rovnátka. Chce to tvrdou národu, když má holka foukat do tuby přes drátěnou mříž. Vlasy měla hnědé, dlouhé, s dokonale naondulovanými konečky. A oči si malovala modrými stíny. Byl na ni teda pohled.

„Kde máš svého přítele, Claire?“ utahovala si ze mě Aster. Přišla do mého pokoje, kde jsme si s Violetou a Rebekou prohlížely své dárky.

„Ukaž mi ten řetízek,“ naklonila se ke mně Aster a prsty přejížděla po mém trojlístku.

Odstrčila jsem její ruku. „Hej, to je osobní dárek.“

Aster odfrkla. „Moc velkou cenu to nemá. Ted' je sice zelený, ale počkej pár měsíců.“

„Dej si odchod,“ okřikla ji Rebeka. „Nezajímá nás, co si myslíš.“

Kysele jsem se na Aster ušklíbla a zastrčila přívěsek pod límec svého červeného vánočního svetru. Seděla jsem na posteli se zkříženými nohama a zkoumala malý kufříkový psací stroj, který jsem dostala od rodičů. Aster se opřela o podpěru baldachýnu nad mou postelí a zamávala mi rukou před očima. „Čím budeš? Chceš být sekretářka?“

„Ne, budu spisovatelka. A jednou napíšu o tobě. Tak si dávej bacha.“

„Jsi rozmazlený mazánek. Myslím, že tetu Marybeth nezajímá, co si lidé myslí. Kdyby té vychovávala moje máma, nikdy by ti nedovolila přijmout takovou cetku, kterou Ronie Sullivan stejně nejspíš ukradl v nějakém levném krámku.“

Podívala jsem se jí zpřímá do očí. „Proč si nepřetáhneš prdel přes hlavu, když ji máš stejně plnou hoven?“

Violeta s Rebekou zalapaly po dechu. Najednou jsem si uvědomila, že jsem nikdy před nikým neřekla „hovno“, jen před Ronim. „Blbečku,“ dodala jsem spokojeně.

Aster na mě užasle civěla s otevřenými ústy. „Hádám, že tohle ses naučila od Roniho Sullivana.“

„Ne, to jsem vymyslela sama.“

„Ten kluk není nic jiného než pěkný ničema. Jednou bude prohánět děvky úplně stejně jako jeho táta. Přála bych si, aby odtud zmizel.“

„Já bych si zase přála, abys odtud zmizela ty. Na něm není nic špatného. Všichni ho tu máme rádi. Já ho mám ráda.“

Aster se sladce usmála. „Takže ty budeš spisovatelka a děvka?“

Violeta s Rebekou si zakryly rukama pusy. Ne uši, pochopitelně. Chtěly slyšet každé neslušné slovo. Jenom se bály, že to, co uslyší, by z nich mohlo druhým koncem vyjít ven.

Zaculila jsem se na Aster. „Jistě! Budu ta největší děvka v Dunderry! Ale aspoň se nebudu kolébat na křivých nohách v průvodech a prskat do tuby.“

„Umím si představit, na co tak asi budeš prskat ty,“ urazila se Aster a vypadla z pokoje.

Rozzlobená a pohoršená, pokrčila jsem rameny. Violeta si pomalu sundala ruku z pusy, ale panenky měla pořád ještě rozšířené. „Co myslíš, že tím chtěla říct?“

„Ale, koho to zajímá?“

Červenající se Rebeka přiložila Violetě ruku k uchu a něco jí pošeptala. Violetě se rozšířily nosní dírky a pak se podívala na mě. „No teda.“

Seděly jsme tam v naprostém tichu. Pozorně si mě prohlížely, jako by mi hlavou probíhaly ty nejpřekvapivější myšlenky. Můj trojlístek na krku mě hřál na hrudi. „Hele, já nechci být děvka. Jen jsem si z ní dělala legraci,“ ubezpečila jsem je.

„Tak už nikdy neříkej to slovo na h,“ zaprosila Violeta.

Rebeka se ke mně dychtivě naklonila. „Co tě ještě Ronie Sullivan naučil?“

„On mě neučil, abych to říkala.“

„To by muselo být vzrušující, kdyby ten přívěsek pro tebe ukradl,“ přidala se Violeta.

„On ho neukradl! On nekrade!“

Rebeka s Violetou se na sebe vážně podívaly. „Myslím, že je to vzrušující,“ zopakovala Rebeka. „Až bude mít řidičák, vsadím se, že ukradne auto.“

Byla jsem tak rozčilená, že jsem málem znovu řekla „hovno“. Ale v tu chvíli jsem si uvědomila, že všichni hodnotí Roniho podle mých neslušností.

Když vezmu v úvahu své přirozené sklony, leželo na něm mnohem větší břemeno, než jsem si kdy uvědomila.

Toho večera jsme šli do kostela.

Ronie v kostele! Na sobě měl Joshův jasně modrý oblek a tatínkovu širokou kravatu s růžovými proužky. Byl na něj takový pohled, že lidé otáčeli hlavy víc než při ping-pongovém utkání.

Seděl s námi v lavici, tak plný života asi jako neotesaný špalek. Ale velmi pohledný špalek. „Zpívej,“ pošeptala jsem mu, když začali hrát „Tichou noc“, a dloubla jsem ho loktem pod žebra.

„Cák jsem nákej zpěvák?“ odpověděl šeptem. „A ty zpíváš tak nahlas, že vydáš za nás za oba.“

„Cožpak jsem nějaký zpěvák?“ opravila jsem mu výslovnost. „Já nejsem zpěvák, ty nejsi zpěvák, my nejsme zpěváci.“

„Dobře.“ Zkřivil pus. „Taky nejseš nákej zpěvák.“

Když jsme přišli domů, zeptal se táta Roniho, jestli by chtěl studovat bibli a jít jednou řádně k přijímání před oltářem. Aby byl spasen, vysvětlil tatínek. Být spasen bylo jako nominovat se do fotbalového týmu. Božského fotbalového týmu. Znamenalo to, že jste ochotni hrát podle pravidel.

„Už jsem byl spasen, pane Maloney,“ odpověděl tiše Ronie.

Tatínek, díky bohu za jeho dobré srdce, to nechal bez poznámky.

Na Silvestra jsem slyšela, jak si Josh a Brady povídají v hale za mými dveřmi. Měla jsem nos na intriky jako myš na sýr. Šla jsem ke dveřím, lehce je pootevřela a poslouchala.

„Myslím, že bychom ho vyřídili.“

„Viděl jsi ten pohled v jeho očích? Když mu táta řekl, že mluvil s tetou Bess a strejdou Billym? Myslel jsem, že vezme do zaječích, než mu táta vysvětlil, proč vyplňovali soudní formuláře.“

„To dítě má odvahu.“

„On není dítě. Už celé roky nebyl dítětem.“

„Jo, no, mohlo by to být zajímavé.“

„Máma říká, že by se popral i s tygrem, jen aby ochránil Claire. Řekl bych, že má pravdu.“

„Jen si poslechni, co o něm říkají bábrlinky. Ty se do něj snad taky zamilovaly.“

„Jo, to je ale sranda.“

Ronie. Mluvili o Ronim. Vyšla jsem z pokoje a podívala se na ně. „O co jde?“ chtěla jsem vědět.

Josh se vyplašeně podíval na Bradyho. „Před dětmi si člověk musí dávat pozor na jazyk.“

„Bavíte se o Ronim. O co jde?“

Vyměnili si starostlivý, dospělácký pohled. Škaredě jsem se na ně podívala a utíkala po schodech dolů. Srdce jsem měla až v krku.

Máma s tátou seděli v kuchyni u stolu a tvářili se vážně. Zarazila jsem se. „Co je s Ronim?“

Ted' si zase oni vyměnili vážné pohledy. Pak si mě táta posadil na kolena a ruku mi položil kolem pasu. „Zajistili jsme, že se Ronie už nikdy nevrátí do Údolí. Už je to jisté, zlatíčko.“

„Chcete říct, že Ronie u nás může zůstat napořád?“

Tatínek se na mě podíval, jako by na mé reakci nebylo něco v pořádku. Sotva jsem dýchala. „To chci říct, miláčku.“

„Oba slibujete?“

„Slibujeme,“ přikývl táta. Máma se pokřižovala a zvedla dva prsty. „Už jsme podepsali nějaké papíry na úřadech.“

Vyběhla jsem ven. Nedalo mi moc práce najít Roniho. Byl venku na pastvině. Seděl na malém pahorku. „Už jsem to slyšela,“ vykřikla jsem a složila se vedle něj do trávy. „Už jsi náš!“ Opatrně jsem se dotkla jeho paže. „Miluji tě.“

Odvrátil hlavu. Po chvíli se na mě podíval. „Já tebe taky. Ale nikomu to neříkej.“

Těsně před západem slunce jsme se s Ronim vydali na vrchol Dunshinnogu. Zapálili jsme pár prskavek a dívali se, jak hoří proti purpurovým a růžovým pruhům na večerní obloze.

Ronie stál vedle mě, hlavu zvrácenou dozadu. Byl zamlklejší než obvykle. Podívala jsem se mu do tváře a výraz v jeho obličeji prostoupil celou mou hrud'. V kostele by nezpíval, nemohl zpívat, ale teď zpíval, aniž vydal hlásku.

Vyrostl v Sullivanově údolí, tak nízko, jak nízko se jen člověk může ocitnout. Miloval vysoká místa.

13

Báječná hra Monopoly potvrdila to, co jsem už dlouho tušila: že když jde o půdu a peníze, je Ronie tak vychytralý jako kterýkoliv Maloney nebo Delaney.

Všechny televizní stanice v Atlante předpovídaly, že je příliš teplo, než aby přišla sněhová nadílka. Ale dědeček to věděl lépe. „Bude mrznout tak, že i Eskymákům by z toho upadl nos,“ varoval mámu s tátou, když toho sobotního rána nakládali do auta prababičku Alici a babičku Elizabeth, aby je vzali na výlet do Atlanty. Bábrlinky chtěly navštívit představení muzikálu „*Helo, Dolly!*“ s Carol Channingovou v hlavní roli. Klidně by jely přes celou Arktidu na saních tažených psím spřežením, jen aby viděly Carol Channingovou.

„Snad budeme zpátky, než uzavřou silnice,“ doufal táta. „Raději budu riskovat omrzliny, než abych řekl bábrlinkám, že se na Carol Channingovou nejede.“

„Synu, budeš si připadat jako na lední revue,“ sliboval dědeček.

Ale oni přesto odjeli. Hop a Evan byli na víkend v Jižní Karolíně. Církev tam pořádala setkání mladých. Zvali Roniho, ať jede s nimi, ale on odmítl. Řekl, že musí psát ročníkovou práci. Ale možná mělo jeho rozhodnutí co do činění s podivným obrázkem, který jsem na téma těch církevních mejdanů namalovala. „Musel bys číst bibli a jíst koňské hot-dogy a celou dobu se modlit,“ vysvětlila jsem mu. Jen jsem zapomněla zmínit, že mladé dívky se těch setkání účastní také.

V každém případě, já a Ronie jsme zůstali doma s dědečkem a babičkou Maloneyovými. A přesně tak, jak dědeček předvídal, okolo čtvrté hodiny byla celá farma schována pod bílou, křišťálově zářící sněhovou pokrývkou a policejní hlídky uzavřely všechny silnice. Dědeček s babičkou zůstali v našem domě se mnou, Ronim, Generálem Pattonem, ostatními psy, kočkami a veverkou Marvinem, který se schoulil do klubíčka u krbu. Potom zavolal táta a oznámil dědečkovi, že i s mámou a bábrlinkami uvízli na noc v hotelu. Když dědeček dotelefonoval, obrátil se na babičku Dottie a vítězoslavně se zasmál. „To ho naučí! Matka a Elizabeth se hádají o ceny za hotelové služby.“

Nemohla jsem být šťastnější. Dívali jsme se s Ronim na televizi a udělali si popcorn. Brodili jsme se s dědečkem ve sněhu a málem umrzli při krmení dobytka. Generál Patton jen tak pro legraci honil Marvinu. Kočky si myslely, že Marvin je kotě s dlouhým ocasem, které schovává ořechy za polštáře na gauči. Ostatní psi, kromě Generála Pattona, byli příliš líní, než aby se o ně zajímali.

Krátce po setmění přestala jít elektrika. Snědli jsme pár sendvičů. Dědeček usnul vsedě, přikryt dekou, a na břiše mu spala kočka. Babička zapálila dvě petrolejky na konferenčním stolku, protáhla si klouby, až v ní zakřúpalo, a potom se na nás lišácky usmála a zeptala se: „Kdo je připraven dát si se mnou Monopoly?“

„Já ne,“ vyhrkla jsem okamžitě. „Ona je úplný žralok,“ pošeptala jsem Ronimu. „Obere tě o všechny peníze a ještě se ti vysměje, když po ní budeš chtít půjčku.“

Ronie byl v Monopolech skvělý. Když hrál s Hopem a Evanem, vyhrál jejich peníze, ani nestačili mrknout. Já jsem všechno prodala a vsadila na divokou kartu, ale Ronie se držel svých nemovitostí jako skrbílek.

„Já si zahraju,“ souhlasil s potměšilým úsměvem.

A tak se babička s Ronim posadili naproti sobě ke stolu a hrací plán Monopolů rozložili mezi sebe jako bitevní pole. V očích se jim odrážely plamínky petrolejek a oheň v krbu. Pozorovala jsem je z gauče, zamotaná do deky, s pusou otevřenou, jak jsem zívala únavou. „Ona nikdy neprohráje,“ zamumlala jsem ještě a usnula.

Nad ránem mě probudil chlad. Oheň dávno dohořel, lampy zhasly, Generál Patton mi ležel stočený do klubíčka v náručí a dědeček chrápal.

„Ještě jednu hru,“ slyšela jsem, jak říká babička ochraptěle. „Nejlepší čtyři z pěti. Ted' to nemůžeš vzdát. Zasloužím odvetu.“

Zamrkala jsem, protřela si oči a pozvedla se na jednom lokti. Ronie seděl vmáčkнутý za stolem, oči měl zakalené a hlavu opíral o dlaň jedné ruky. Podíval se na babičku. „Už jsem tak unavený, že nemůžu najít ani parkoviště,“ zaskřehotal. „Vzdejte to, paní Dottie. Mě nemůžete porazit.“

„Ještě jednu hru.“ Zhroutila se na židli u stolu, rudé vlasy rozčuchané, jako by prolezla houštím.

„Promiňte. Už nemůžu.“

„Uvařím kávu. Jsi dobrý obchodník, Ronie Sullivane. Tu jednu odvetu mi nemůžeš odepřít. Dobře, tady je má nabídka. Když budeš hrát, dám znovu do hry všechny výnosné akcie.“

Hlava mu poklesla. „Tak jo,“ zamumlal.

Babička vyklopýtala z obývacího pokoje. „Jste cvoci,“ ozvala jsem se. Ronie se těžce zvedl ze židle, sklátil se vedle mě na zem, opřel se zády o gauč a zavřel oči. „Tak jí řekni, že jsi vyčerpaný. Pochopí to. Snad.“

Zívnu. „Slíbila mi, že mě naučí obchodovat na burze. Já to chci... umět.“ Hlava mu poklesla na Generála Pattona. Pomalu oddychoval, jak tak tvrdě usnul.

Opatrně jsem se rozhlédla a potom ho jemně pohladila konečky prstů po vlasech, tak aby to necítil. Ronie měl živý zájem o peníze. Táta vždycky říkal, že je v něm kus Ira. Už měl svůj vlastní spořivý účet v bance. Každý týden rozděloval peníze, které vydělal, na tři části - jednu dal do obálky a vhodil v Údolí do schránky svého otce, druhou část uložil v bance a tu nejmenší si nechal pro sebe.

Babička se brzy vrátila a vzbudila ho. Přiměla ho vypít dva šálky kávy. Hráli, dokud se dědeček neprobudil a nemuseli jsme jít znovu ven nakrmit dobytek. Pak s ní Ronie musel ještě jednou hrát Monopoly.

Když se odpoledne vrátili máma s tátou a s bábrlinkami, našli Roniho, jak spí v obývacím pokoji na podlaze, a babičku, která usnula na gauči. Oba drželi v rukou peníze z Monopolů.

Všichni jsme se shodli na jednom: kdo dokázal porazit babičku Maloneyovou v Monopolech, byl předurčen k velkým věcem.

Rozhodla jsem se, že i mým osudem je stát se slavnou. Chystala jsem se udělat velký krok směrem k popularitě ve světě literatury, v němž jsem zatím jen tu a tam došla uznání coby dopisovatelka týdeníku *Dunderrský trojlístek* za náš školní klub.

„*Zajímají nás příběhy z vašeho rodného města*“ hlásal titulek v jednom z máminých magazínů pro ženy. Byl to jeden z těch časopisů, které radí ženám, jak udělat výborný pudink a mít krásně tvarovaná stehna. Na obálce toho časopisu byla Mary Tyler Moorová jako vzor pro ženy, které by se chtěly stát hvězdami televizní show, ale přitom zůstat stále milé a skromné.

Časopis nabízel padesát dolarů za příběhy z rodného města. Padesát doláčů! Proboha, vždyť já byla plná příběhů! Vedena neotřesitelnou sebedůvěrou, naťukala jsem tajně na svém novém psacím stroji pět stránek jednoduchým řádkováním. Používala jsem vzletné metafory a všechna možná přídavná jména, která jsem jen našla ve velkém, v kůži vázaném slovníku z knihovny v obývacím pokoji. Popsala jsem, jak Ronie zastřelil jelena, aby mohl zaplatit strýčkovi Cullymu. K tomu jsem připsala spoustu informací o tom, jak dědeček střílel japonské vojáky a jak táta zastřelil mého milovaného Herberta. Hlavní myšlenkou bylo vyjádřit, že lidé v mém rodném městě jsou smutní, kdykoliv mají něco zastřelit. Z toho vyplývá, že jsme tak dobří lidé jako Mary Tyler Moorová.

Počínala jsem si velmi profesionálně. Zakroužkovala jsem si překlapy a zredukovala je při přepisování na nějakých pár tuctů, nebo tak. Sepsala jsem i průvodní dopis, ve kterém stálo zhruba toto: *Vím, že se vám to bude líbit. Prosím, pošlete hotovost.* A dole jsem to červeným inkoustem podepsala: *S veškerou úctou Claire K. Maloneyová.* Potom jsem svůj výtvar strčila do růžové obálky a zlatým inkoustem napsala zpáteční adresu.

Kanceláře časopisu byly v New Yorku. Napsala jsem zpáteční adresu zlatým inkoustem. To je musí ohromit! Na obálku jsem nalepila dvě známky kvůli pojištění zásilky a potom už jsem dychtivě vhodila dopis do schránky na zastávce, když jsem jednoho chladného rána čekala na školní autobus.

A odpověď přišla vzápětí. Strohý úřední dopis v obyčejné bezové obálce. Díky bohu, že jsem ten den vybírala poštu já, což jsem dělala od toho dne, kdy jsem odeslala svůj příběh, aby o tom nikdo nevěděl.

Vážená slečno/paní Maloneyová!

Vaše psaní postrádá vyzrálost a vytríbenost. Díky jednoduchému řádkování a mnoha překlepům je váš příspěvek téměř nečitelný. Navíc byl minimálně dvakrát tak dlouhý, než byl požadovaný rozsah. Nemůžeme Vám příspěvek vrátit, neboť jste nepřiložila o frankovanou obálku se zpáteční adresou. Navíc, jako žena japonského původu, jsem se velmi pohoršovala nad vaším průměrem mezi japonskými vojáky a dobytkem. Hodně štěstí v další tvorbě.

Jane Takahashi, zástupkyně šéfredaktora

Byla jsem zdrcena. Roztrhala jsem původní kopii svého rukopisu a spálila ho v krbu. Ronie buď ucítil kouř, nebo vycítil mé neštěstí. Našel mě zhroucenou na zemi za kurníkem, se zbytky popela na riflích a s obličejem oteklym od pláče.

„Co se děje, kuře?“ zeptal se starostlivě a usadil se vedle mě. Rukama si objal kolena.

„Nic.“ Osobní ponížení vyžadovalo samotu.

Přimhouřil oči a vstal. „Porozhlédnu se kolem a podívám se, co všechno jsi ještě zapálila.“

„Ne, běž pryč. Přemýšlím.“

Bez ohledu na to, co jsem mu říkala, se zase posadil. „Proč nepřemýšlíš nahlas? Předstírej, že tu nejsem.“

„Tady nejsem. To neumím předstírat. Já... vůbec neumím moc předstírat.“ Dala jsem průchod jednomu z těch zvuků, které člověk vydává při vzlykání. A potom jsem, se zlomeným srdcem, všechno vyklopila a on mi pozorně naslouchal. „Neumím psát na stroji jako opravdový spisovatel,“ sténala jsem. „Nemám vkus. Urazila jsem japonskou dámu. Měla jsem poslat ofrankovanou obálku. Ani nevím, co je to *ofrankovaný*.“

„Ty jsi psala o mně?“

Utřela jsem si oči. „No jo, ale neboj. Změnila jsem ti jméno. Změnila jsem všechna jména.“

„Jaké jméno jsi mi dala?“

„Dirk DeBlane.“ Obočí mu zacukalo. Přikrčila jsem se. Když jsem psala, znělo to jméno romanticky. Jako jméno jednoho rytíře z mámina románu. „Nelíbí se ti to,“ posteskla jsem si smutně.

„Ne. Mně, hmm, mně se to líbí. Nikdo před tím o mně nic nenapsal.“ Chvilí si to jméno opakoval pro sebe a pokyvoval hlavou. „Proč jsi o mně psala zrovna takhle?“

„Protože... je to romantické.“ Začervenala jsem se. „Je mi skoro deset. Máma říká, že s klukama můžu začít chodit, až mi bude šestnáct. Takže si musíš ještě šest let počkat, abys se mnou mohl jít na rande. Ale romantičtí můžeme být už teď.“

„Tak děkuju,“ řekl suše.

„Stejně budeš mít moc práce, až půjdeš dál na školu.“

„Možná. Ještě jsem o škole nepřemýšlel.“

„Jistěže půjdeš. A potom půjdu na univerzitu i já, a až skončím, odjedeme spolu a budeme poznávat svět. Jako moje sestřenice Lisa. Jela na rok do Anglie.“

„Cokoliv řekneš, kuře.“ Někdy uměl být tak starý, tak trpělivý a vážný, že jsem si připadala jako moucha, která ho obtěžuje.

Zaklonila jsem hlavu a bedlivě jsem si ho prohlížela. „Ale myslím, že potom se budeme muset vzít. Abychom v hotelu nemuseli platit dva pokoje.“

„Jednou vydělám spoustu peněz,“ prohlásil a odhodlaně se na mě podíval. Ale v jednom koutku mu zacukalo. „Budeme si moct dovolit dva pokoje. Nemusíme se brát.“

„To je v pořádku. Pokud si nevezmeš někoho jiného.“

„Zatím se nechystám.“

„Takže ani nepotřebuješ nějakou přítelkyni, je to tak? Myslím, když už máš mě.“

„Zklidni se. V nejbližší době nehodlám pozvat žádnou holku na rande. Leze to do peněz. A potřebuješ auto. Není lehký začínat si něco s holkama.“

„Není lehké začínat si s holkama,“ opravila jsem ho přísně.

„Tak dobře,“ zasmál se.

„Podívej, já nejsem cvok. Vidím, jak se díváš na holky, co se motají kolem Hopa a Evana. A taky vidím, jak se dívají ony na tebe. Všimla jsem si. Mají prsa a já ne. Ale já je budu mít taky. Však počkej.“

Zachmuřil se. „Ty nejseš - nejsi - holka. Ty jsi Claire.“

„Proč se po nich díváš?“

„Je legrace je pozorovat. Ale jsou z toho problémy.“ Řekl to s důrazem na problémy.

„Jo. Ale já nedělám problémy. A je se mnou spousta legrace.“

„To není totéž.“ Oči se mu zúžily. „Jsou věci, o kterých se spolu nebudeme bavit. Tohle je jedna z nich. Přestaň vykládat lidem, že jsem tvůj kluk. Tak to není a ještě mě dostaneš do průšvihů.“

„Tak jak to je?“

Dlouho si mě prohlížel, jako by mě do sebe vstřebával. „Víš, co jsi?“ řekl pak jemně. „Jsi ztělesnění všeho dobrého, co si umím představit.“

„Cože?“ naklonila jsem se k němu, rozpálená uvnitř, s vyschlým krkem, vyvedená z míry.

„Díváš se na věci tak, jak to jiní lidé nedokážou. Dala jsi mi šanci, když mě ostatní zavrhovali. Jednou ti lidé budou naslouchat. Možná ne ti lidé v redakci časopisu, ale lidé, kteří vědí, čemu je třeba naslouchat. Jen to nevzdávej. Piš dál. My ostatní budeme jako němí, když za nás nebudeš promlouvat.“

Málem jsem se zalkla novou nadějí. Zabořila jsem mu hlavu do ramene a rozplakala se ještě víc. Objal mě kolem ramen. „Až na to budeš dost stará, zkusím žít jako starý dobrý Dirk,“ řekl.

„Podívej se na něj,“ slyšela jsem jednoho pátečního večera, jak teta Lucille šeptá mámě. Seděly u stolu v jídelně střední školy. Kapela pořádala první večeři v novém roce, aby vybrala peníze na nové uniformy. A teta

Lucille ani máma nevěděly, že stojím za nimi. „Nehodí se sem, Marybeth. Podívej. Táhle jde. Nabere si talíř, jde s ním ven a sedí sám na zimě.“

„Je trochu ostýchavý,“ vysvětlovala máma.

„Když ho s sebou přivedete k nám, vždycky odejde ven. A stejné je to, když přijdete k Ireně. A stejné u Jane. Je to stejné, ať přijde kamkoliv. A Claire pak vyběhne za ním a sedí spolu jako dvě slepice na jednom hradu. A když vás přijde navštívit celá rodina, není ho nikde vidět. Ani Claire. Co spolu ti dva, proboha, pořád dělají?“

„Pracujeme na jeho výslovnosti,“ vložila jsem se do toho. Otočily se a hleděly na mě. „Učím ho mluvit spisovně.“

„No, to je od tebe velmi hezké,“ prohlásila teta Lucille poněkud podrážděně a myslím, že to nemyslela vážně. „Ale to by si mohli vzít na starost Hop s Evanem, abys mohla trávit více času se svými kamarádkami.“

„Nevadí mi to. Dělán to ráda.“

„Ronie si potřebuje najít nějaké kamarády v jeho věku, Claire. Víš, ty jsi pro něj jako mladší sestřička. Zanedlouho už na tebe nebude mít čas. Bude chodit na rande. Bude mít přítelkyni.“

To se nestane. Nedovolila bych to. Bylo to nepředstavitelné. „Nechápu proč,“ namítla jsem. „Nebude se učit mluvit spisovně s nikým jiným než se mnou.“

Teta Lucille vydala neurčitý zvuk a podívala se na mámu. „Claire,“ napomenula mě máma.

Teta Lucille se nervózně usmála. „Claire, schovej si desetník za každého kluka, kterého potkáš ode dneška do doby, než se za některého z nich vdáš, a budeš bohatá. Slibuji.“

„Když budu bohatá, tak se nebudu muset vdávat.“

„Ale ano, budeš.“

„No, tak to si pak vezmu Roniho.“

Teta Lucille na mě nevěřícně zírala. Máma rezignovaně zavřela oči a potom mě poslala ven.

Šla jsem ráda. V tu chvíli jsem si to ještě neuvědomovala, ale dokázala jsem svérázně přerušit jakoukoliv konverzaci o Ronim. Tedy alespoň tu, které jsem byla svědkem.

14

Roniho patnácté narozeniny byly posledního března. Nikdy před tím nikdo jeho narozeniny neslavil. Dozvěděli jsme se o nich jen proto, že pár dní před tím datem se o tom zmínil dědečkovi.

Dědeček byl oficiálním dohlížitelem nad řidičským výcvikem mých bratrů. Vozil je na hodiny teoretické výuky a dbal na to, aby řádně absolvovali jízdy. Evan dostal povolení k cvičnému řízení motorových vozidel v září. Od té doby stihl nacouvat s máminým autem do dědečkova stejšnu, porazit stopku tátovým nákladákem a přejet tetě Ireně šerifový keř na zahrádce před domem. A když potom couval zpátky, vrazil do vodotrysku, který sloužil jako koupadlo pro ptáky.

Dědečkovi se teprve nedávno vrátil jeho smysl pro humor, který před tím coby učitel jízdy nikdy nepostrádal.

„Ronie mi říkal, že mu v sobotu bude patnáct,“ slyšela jsem dědečka, jak mluvíš tátou. „Tak jsem mu slíbil, že ho vezmu příští týden do města a vyřídíme pro něj povolení k cvičnému ježdění. Potřebujeme tady dalšího řidiče. S Evanem by do auta nesedly ani bábřlinky.“

Patnáct. Narozeniny.

Prozradila jsem to mámě. „Ach, můj bože,“ posteskla si. „Měli jsme na to s tatínkem pamatovat.“ Vždyť byli u toho, když nebohá Jenny Sullivanová přiváděla Roniho na svět.

Plna lítosti a odhodlání upekla máma veliký, několikapatrový dort s bílou polevou, modrými marcipánovými poupaty a patnácti modrými svíčkami. Musela jsem umělecky přispět, a tak máma udělala ještě trochu zelené polevy a já na dort napsala *Všechno nejlepší, Ronie*.

Můj polevový rukopis vypadal jako stopa v trávě po opilém šnekovi. Máma mi chtěla udělat radost a tvrdila, že tím dort dostal osobitý ráz, ale přesto přepsala Ronie na Rone. „*Už je příliš starý na to, abychom mu pořád říkali tak, jako když byl malý chlapec,*“ vysvětlila mi.

Nechtěla jsem, aby byl tak starý. Neměla jsem žádné vhodné jméno, kterým bych ho mohla oslovovat. Kdybych vypustila z konce svého jména *Claire*, pořád by znělo stejně.

Nikdy před tím jsem neviděla takový výraz v Roniho obličeji, jako když jsem ze spížky přinesla dort se zářícími svíčkami a postavila ho při snídani na stůl před něho. To nebylo jen překvapení nebo vděčnost, co se mu zračilo ve tváři. Bylo na něm vidět, jak mu to všechno pomalu dochází. Kvůli tomu je tady rodina - aby vám měl kdo ukázat, jak je rád, že jste se narodili.

„Přej si něco a sfoukni svíčky, Rone,“ radila mu máma, co má dělat.

„Přej si hasicí přístroj,“ skočil do toho Hop. „Člověče, jestli se ještě kousek nakloníš nad ten dort, tak přijdeš o obočí.“

„Přej si, aby se mi už přestaly plést věci pod kola,“ požádal Evan rozmrzele.

„Ne, přej si, aby co nejdříve přišlo jaro,“ vyslovil se dědeček. „To je naše jediná naděje, jak ho konečně přivolat.“

„Přej si, aby letos v létě vydatně pršelo,“ přisadil si táta.

„Přej si, aby mě přestal bolet můj tenisový loket,“ usmála se na Roniho babička Dottie.

„Já vím naprosto přesně, co bych si přála,“ prohlásila babička Elizabeth a očima probodla prababičku.

„Já si taky přeji, aby sis už šla lehnout a víckrát se neprobudila,“ oplatila jí to prababička.

„Byla výjimečná, že?“ ozval se náhle Ronie.

Zmatené ticho. „Kdo?“ zeptala jsem se potichu.

Jeho smutný pohled objel všechny u stolu a zastavil se u mámy a u táty. „Moje... moje máma. Chci říct, neublížila nikomu. Byla by z ní opravdová dáma, kdyby dostala šanci. Že ano?“

Ještě větší ticho. Křehké, choulostivé jako tenké skleničky v našich prstech. Babička Maloneyová si dala ruku na ústa, aby zarazila slabý zvuk, který se jí z nich vydral. Máma rychle zamrkala. Táta s dědečkem měli ten legrační výraz, který mají muži, když nechtějí, aby někdo viděl jejich city. Hop s Evanem vypadali, jako by je někdo požádal, aby recitovali skupině dívek milostné básně. Necítili se právě příjemně.

„Jistě,“ řekla jsem rychle. „Vdala se a tak. Byla to dáma.“

Máma si odkašlala. „Rone, byla to milá dívka, která tě hluboce milovala. Dala ti všechno, co mohla. *Byla* to dáma. Víš, že by na tebe byla pyšná.“

Po chvíli nehybnosti, kdy se v jeho tváři odráželo jako světlo svíček oněch patnáct let nejistoty, přikývl a potom sfoukl plamínky.

„Přál sis něco?“ zeptala jsem se dychtivě. „Zapomněl jsem.“

„Tak si rychle něco přej! Než přestanou svíčky kouřit.“ „Já, hmm, já si přeji - „

„Ne nahlas! Když to řekneš nahlas, tak se ti to nesplní.“ Hop odfrkl. „Claire zná všechna zaříkávačí pravidla. Ona je takový malý skřítek z pohádky.“

„Nejsem!“

„Zubatá víla,“ prohlásil Evan s kamennou tváří. „Skřítek s –“

Ronie foukl na kouřící svíčky. „Přál sis něco?“ hleděla jsem na něj.

„Jo.“

„Dobře. Dej mi vědět, až se ti to splní.“

„Dám,“ řekl tiše.

Kletba špatné nálady byla zažehnána. Odfoukli jsme ji s kouřem. Uvolnění. Pohyb. Běžela jsem do spížíky a zpátky s náručí plnou dárků. Ronie na ně jen zíral. Musela jsem ho štipnout do ramene, aby začal rozbalovat jednotlivé balíčky.

Máma vybírala dárky podle toho, jak moc je shledala užitečnými. Kožený opasek, nové ponožky, sada manžetových knoflíků, samé takové věci. Mně se podařilo přemluvit ji, aby mi dovolila dát mu něco *kvalitního*. Rozbalil můj dárek a prohlížel si ho s lehkým potěšeným úsměvem. Byl to jeden z těch velkých vojenských nožů, jaké používá švýcarská armáda. Postupně otvíral jeho jednotlivé části, až na světle zářily všechny čepele, otvírač lahví, vývrtka a nůžky. Pro mě to nebyl jen kapesní nůž. Byl to symbol. Za těch pět let od chvíle, kdy držel Carltonovi pod krkem starou rezavou kudličku, jsme urazili notný kus cesty. Už nikdy by nemířil na někoho nožem. A kdyby přeci jen musel, tak to bude alespoň dobrý nůž.

„Podívej,“ vytáhla jsem z jednoho konce nože kovové párátka. „To je skřítkovský meč.“ Poklepala jsem Roniho tím *mečem* po jednom i druhém rameni. „Nyní jste Sir Ron. Můžete zabíjet draky v družině krále Artuše a přejít po duze do Smaragdového města.“

„Ach, Sir Ron!“ zatleskala lehce babička Elizabeth. „Neohrožený rytíř! Drakobijec!“

„Máš ty pohádky trochu pomíchané,“ odhadla správně máma.

No, vždyť já jsem to věděla. Povzdechla jsem si. Ronie se na mě starostlivě podíval. „Přiveď mi nějakého draka, Claire. Vyčistím mu zuby.“

Všichni se zasmáli. I já.

* * *

Mé desáté narozeniny, v květnu, byly nade vše pochybnost významným mezníkem. Toho dne ráno mi Ronie položil před dveře deset rudých karafiátů a já myslela, že umřu štěstím.

Neumím dost dobře popsat, co jsem pro něj musela znamenat - nevinnost, oddanost, pochopení. Malá panovačná holka, kterou mohl škádlit a ochraňovat zároveň a se kterou si mohl povídat s takovou upřímností, jakou nikdy před tím nezažil. Náš věkový rozdíl a to, že jsme měli oba jiné sny, bylo pro mě v té době naprosto nepodstatné. Milovala jsem ho ze svého dětského pohledu, neovlivněna tvrdou realitou a bouřícími se hormony.

Nikdy nepochopím, jak se to mohlo změnit, když jsme byli starší. Jako malá jsem četla „*Na větrné hůrce*“ a nenáviděla Cathy za její snobskou krutost vůči Heatheliffovi. Četla jsem tu knihu znova o mnoho let později a s hrůzou si uvědomila, že jejich osudy byly zpečetěny už od samého počátku.

V den svých narozenin jsem to ještě nevěděla, ale došli jsme tak daleko, jak daleko jsme jen mohli dojít.

15

Kouzlo našeho vztahu přestalo působit v sobotu na počátku června. Byl zamračený, bouřlivý den. Po obloze nad horou Dunshinnog se honila černá mračna a vzduch byl těžký. Pamatuji si na vůni poorané země, na zeleň kolem, na květiny, na vítr. Pamatuji si, jak mi nechutnal první studený červený meloun, který jsme toho léta jedli. Pamatuji si, jak kolem bzučely včely a venku na zadní verandě zpíval kolibřík.

Pamatuji si ten den do všech bolestných podrobností, jak začal i jak skončil.

Máma s babičkou Dottie vzali babičku Elizabeth do Atlanty na nákupy. Táta s dědečkem šli na oběd pořádaný pro členy Asociace chovatelů drůbeže v Gainesville. Hop s Evanem spolu se strýčkem Winstonem a jeho syny chytali okouny. Josh a Brady byli ještě ve škole.

Ronie zůstal doma, aby se podíval na motor starého volkswagenu, který dědeček kdesi vyměnil za nějaké farmářské náčiní. Ronie měl od dědy slíbeno, že jestli se mu to auto podaří opravit, prodají ho a výdělek si rozdělí. Ron s tím šeredným žlutým broukem zacházel, jako by byl pozlacený.

Co se mě týče, měla jsem doprovodit prababičku Alici do salonu krásy. Mimochodem, nedávno oslavila devadesáté třetí narozeniny. Sama už autem nikam nejezdila. Vlastně už by vůbec neměla řídit. Potřebovala pomoc při vystupování ze svého krabicovitého modrého chevroletu. A taky potrebovala někoho, kdo na sedadle spolujezdce ječel, kdykoliv se přiblížila nebezpečně blízko k nějakému předmětu, který nemohl utéct. Například ke stromu. Jezdit s prababičkou, to byl přímo cestovatelský rituál - mí bratři to přezívali, dokud neměli svá povolení k cvičným jízdám. A teď byla řada na mně.

Cesta Soap Falls Road se klikatila mezi listnáči a vavříny, kterými byly okolní příkré svahy přímo poseté. Táta s dědečkem trvali na tom, aby prababička jezdila do města vždy tudy, protože na Soap Falls Road nebyl téměř žádný provoz, a navíc byla po obou stranách lemována kopci, takže člověk nemohl sjet ze silnice.

A tak jsme jely, fičely si to prostředkem silnice jako boby na ledové dráze, babička měla své bílé rukavice volně položené na klíně, v celém autě bylo cítit pudr na obličej a parfém s vůní čajové růže. Já na sobě měla montérky, růžové tričko a tenisky. V ruce jsem držela knihu od Laury Ingalls Wilderové, kterou jsem si vzala s sebou na čtení, až si bude babička nechávat dělat trvalou. Přála jsem si být s Laurou v prérii. V té době bych mohla Lauru naučit něco o odhodlané vytrvalosti.

Ze zatáčky vyjel velký nákladák na kuřata. Řidič to nezvládl - měl štěstí, protože jinak by nestihl dost rychle zareagovat, aby udržel ty tuny ocele a kuřat na úzké krajnici končící ve svahu kopec. „*Pozor!*“ vykřikla jsem.

„Sakra,“ stačila ze sebe vypustit prababička a strhla auto na druhou stranu. Přikrčila jsem se na sedadle, když kolem nás prosvištěly bedny s vyděšeně vypadajícími kuřaty a znak Kehoeovy drůbeží farmy. Právě světlo chevroletu se zabořilo do svahu a my zastavily. Zpod kapoty se vyvalila oblaka páry.

Řidič i s nákladákem zmizel za zatáčkou a už se nevrátil. Buď si vůbec neuvědomil, co se stalo, nebo chtěl vyděšená kuřata dopravit ke zpracování dřív, než z té jízdy pojedou.

Celých dalších pět minut ze sebe prababička chrlila jednu větu za druhou o tom, že celý ten střet zavinil ten blázen. Potom si vzala z kabelky tabletku nitroglycerinu, vložila si ji pod jazyk a hlavu opřela o sedadlo. Její kostnaté, žilnaté ruce se trásly. Já se trásla po celém těle. „Babi, jsi v pořádku?“

„Musím se jen trochu uklidnit,“ odpověděla slabě.

„Přivedu pomoc!“

Vypadla jsem z auta. Byla jsem ráda, že mám vůbec nohy. Podívala jsem se zpátky na cestu, kterou jsme přijely. Domů? Ano. Ne - to je příliš daleko. Otočila jsem se a dívala se na zatáčku před sebou. Údolí bylo blízko.

Údolí. Velký Ron.

Nemohla jsem ztrácet čas tím, že bych běžela domů. Vyrazila jsem do Údolí.

Můj mozek pracoval tak akorát na to, aby udržoval mé nohy v pohybu. Když jsem doběhla na hlavní cestu, zastavila jsem se u nahnuté poštovní schránky. Prudce jsem dýchala a přála si, aby se teď zjevil anděl a zbytek cesty mě doprovodil, což kazatel na metodistických setkáních tvrdil, že andělé dělají.

Spustila jsem se z kopce. Nikdy jsem nebyla na dvoře Velkého Rona, nikdy jsem nebyla v jeho strašném přívěsu. Rezavý nákladník byl zaparkovaný u přívěsu. Těžce jsem polkla. Připadalo mi, jako bych měla v krku místo ohryzku baseballový míček.

Opatrně jsem šla dál. Všude odpadky, staré pneumatiky, nápravy z aut, rezavá pračka s utrženými dvířky a hromady oslzlých plechovek, které se úplně hýbaly, jak po nich lezli červi. Nad tím vším poletovala hejna much. Cítila jsem ten puch, ve kterém musel Ronie žít, zápach, který si přinesl s sebou ve svých šatech. Chtělo se mi zvracet.

Nejistým krokem jsem vystoupila po dřevěných schodech ke vchodu do přívěsu. Otevřela jsem moskytiéru a lehce zaklepala na dveře s rozbitým kukátkem. Po chvíli jsem zaklepala znovu, hlasitěji. Slyšela jsem, jak uvnitř padají věci, potom nejisté kroky. Velký Ron rozrazil dveře a podíval se na mě. Tmavé vlasy měl umaštěné a triko samý mokrá flek. Protézu měl, díkybohu, nasazenou. A taky kalhoty. „Co chceš?“ zaburácel a kymácel se ze strany na stranu. Dolehl ke mně závan jeho páchnoucího dechu.

Ať už přiletí ten zatracený anděl.

„Mohu si od vás prosím zavolat, pane?“

„Kvůli čemu, sakra?“

„Prababička měla nahoře na cestě nehodu. Potřebuji přivolat pomoc.“

Ronie. Ronie pro nás přijede.

„Aha.“ Škrábal se ve vousech. Potom se jeho rty roztáhly do něčeho, co připomínalo úsměv, a vycenil zuby. Oči měl podlité krví a na tvářích spoustu popraskaných žilek, jako když je popraskaná glazura na starém talíři.

Ustoupil na stranu a já se protáhla kolem něho. Mezi neuspořádaným nábytkem byla jen malá ulička. Na stole vrčel ventilátor a vířil těžký vzduch. V malé černobílé televizi s pokroucenou anténou zabalenou do staniolu právě běžci baseballový zápas. Všude se válely plechovky od piva a lahve od alkoholu.

„Bojíš se mě?“ zeptal se Velký Ron.

„Ne, pane.“ Narazila jsem do křesla, ze kterého se zvedl oblak prachu. Natáhl se do prohnutého zeleného lehátka. Už neřekl ani slovo, jen mě sledoval s roztaženými nohama, protézu před sebou přes uličku. Špinavý černý telefon ležel na hromadě časopisů u jeho křesla. Na obalu časopisu byla nahá žena. Viděla jsem ji jen od pasu dolů, protože na ní stál telefon.

Přeskočila jsem Ronovu protézu jako kůzle.

Sledoval mě pohledem, jak jsem vytáčela číslo. Vzala jsem do ruky sluchátko. Telefon vyzváněl. Vyzváněl. Ronie byl někde venku. Neslyšel ho. Nikdo jiný nebyl doma. Měla jsem běžet domů, ne do Údolí. Ne k odpornému Velkému Ronovi s rozpáleným obličejem a hrůzostrašným pohledem.

„Haló?“ zvedl konečně Ronie telefon. Andělé přeci jen existují.

„Přijed' pro nás! Měli jsme nehodu! Jsem v Údolí. Prababička sedí v autě! Jsem v Údolí! Přijed' pro nás!“

„Claire, běž zpátky k autu,“ řekl okamžitě. Hlas měl vážný, rozhodný a uvědomila jsem si, že se snaží, abych nepoznala, že si dělá starosti. To mě vyděsilo. „Jdi hned,“ dodal ještě. „Vezmu si auto dědy Maloneyho a budu tam za pět minut. Přísahám bohu. Jen zavěs telefon a jdi zpátky k autu.“

„Jo! Pospěš si!“

Opatrně jsem zavěsila telefon. „Děkuji, pane Sullivane.“ Hlas mi přeskočil. „Počkám na silnici. Děkuji.“ Otočila jsem se. Velký Ron na mě zíral. Najednou si odepnul protézu a položil ji na gauč. Jako by ta protéza byla závora, která se spustí, když projíždí vlak. Byla jsem v pasti.

„To byl můj kluk v tom telefonu, co?“ zeptal se monotónním hlasem. „Pištělas, aby si pro tebe přijel.“

„Já - já už musím jít, pane Sullivane.“

„Ne, zůstaneš pěkně tady. Chci si s tebou promluvit.“ Dívala jsem se, jak závěs jeho protézy visí z kalhot, jako by pod nimi nebylo už nic než kostra.

„Raději byste měl dát tu protézu pryč, pane Sullivane.“ Sotva jsem dýchala. „Nerada bych přes ni musela lézt, nebo tak něco. Mohla bych vám ji ohnout.“

Odfrkl. „Hovno.“ Ani se nehnul. Ani já. Dívali jsme se jeden na druhého a mně to přišlo jako celá věčnost. Probodával mě pohledem a jeho oči byly studené jako mramor. Snažila jsem se ze všech sil vypadat klidně. Z televize jsem slyšela zvuky baseballového zápasu. Cítila jsem, jak mi v uších buší krev do bubínků. Potichu jsem sledovala, jak plynou minuty na hodinách nad televizí. Konečně se pohnul, naklonil se dopředu a řekl: „Poštvalas mého syna proti mně.“

Krev mi ztuhla v žilách. „Ne,“ zašeptala jsem. „Ne, pane. Já, ne-nemyslím.“

„Co je na tobě tak zvláštního?“ Natáhl ruku a chytil mě za rukáv trička. Vytrhla jsem se mu. Sevřel mě ještě pevněji.

„Moc nóbl, než aby ses se mnou bavila, co?“

„Bavím se. Vidíte? Bavím se. Ale už musím jít, pane.“

„Čím sis ho získala, ty načančaná panenka?“ Promnul konec mého rukávu mezi palcem a ukazovákem. „Ty malá růžolíci, zrzavá všetečko. Myslíš si, že si takový pěkný drobeček, co?“

Zdvořilost nezabírala. Hlava se mi motala z jeho blízkosti, zápachu, horka, násilí. Zkusila jsem to po zlém. „Pusťte moje tričko. Dejte tu nohu dolů. Ted' hned. Nebo... nebo to řeknu tátovi a ten sem přijde a vytřepe z vás duši.“

Měla jsem jen omezenou zásobu výhrůžek, které jsem slýchala od táty. Ale každý, kdo to měl v hlavě jen trochu v pořádku, věděl, že si nemá nic začínat s dětmi Holta Maloneyho.

Velkému Ronovi zablyškaly oči. Neměl šedé oči jako Ronie. Jeho oči byly vybledlé, schované pod napučenými víčky jako oči aligátora v bahnité vodě. Prudce mě zatahal za rukáv. „Nejseš tátova holčička. Seš malá děvka, co umí akorát vrtět prdelí.“ Natáhl ruku, že mi sáhne na vlasy.

Praštila jsem ho do obličeje.

Překvapeně zařval a chytil mě oběma rukama. Křičela jsem, kopala a tloukla pěstmi na všechny strany. S chroptěním a nadávkami si mě přehodil přes stehna. Znovu jsem ho udeřila do obličeje a on mě praštil, tvrdě, nejen přes pusku, ale do hlavy. Do něčeho jsem narazila. Slyšela jsem, jak se něco rozbíjí. Nic jsem neviděla, jen před očima jsem měla na chvíli hvězdičky. Nedovedla jsem uvažovat, nevěděla jsem, kde jsem.

Potom mě chytil za ruku a povalil tvář na špinavou zem. Napresoval mě mezi nábytek, sedl si na mě a vytlačil mi všechen vzduch z plic. Zuřivě jsem ječela a vnímala své vlastní pisklavé výkřiky. Zkroutil mi ruku za záda a něco prasklo. Něco v mé paži. Po těle se mi rozlila palčivá bolest. Serval mi z ramen široké kšandy mých montérek a stáhl mi kalhoty ke kotníkům. Vrazil mi ruku mezi nohy.

Jediné, co jsem věděla, bylo, že mě uchvátila noční můra, že příšery, které bydlí pod dětskými postýlkami a v jejich skříních, jsou skutečné a že nic, nic v mém životě už nebude takové jako dřív.

Potom jsem slyšela nějaký hluk, výstřely, Roniho hrdelní, šílený hlas, jako když zuřivě štěká pes. Nevím, co přesně se stalo. Dunění, násilí, chaos. Byla jsem volná, zbavená tíhy těla Velkého Rona, slyšela jsem ho, jak chroptí a řve, cítila jsem Roniho ruce na mém těle, jak mě táhnou po špinavé podlaze.

Slyšela jsem Velkého Rona, jak huláká: „Zasranej parchantě, šáhni na mě a já tě - „

A potom výstřel.

Ten výstřel mě vzpamatoval, prozářil tmu před mýma očima. Sténající, plačící jsem se plazila po zemi a zírala. Dobrý ftože, dobrý bože, dobrý bože.

Nikdy před tím jsem neviděla člověka s vystřeleným mozkiem.

Ronie se ke mně plazil po čtyřech. Celé tělo mě bolelo. Na chvíli jsem ztratila vědomí. Když jsem zase přišla k sobě, byl i jsme venku. Ron klečel na kolenou a skláněl se nade mnou. Držel mě za ruku. Brečel. „Claire,“ vydal ze sebe. „Claire.“

V tu chvíli jsem si uvědomila, že to byla scéna, na kterou se Bůh a Ježíš a všichni andělé - ať už to záleželo na komkoliv z nich - jen dívali: skoro dospělý chlapec a malá holka, oba se zkrvavenými obličejí, schoulení na tom nejhorším, nejšpinavějším místě na světě, vystrašení a zranění.

Všude kolem bylo takové ticho.

Vše, co se ten den ještě stalo, mi připadalo nejasně a mlhavě -asi to bylo následkem šoku, myslím - jako bych se dívala na horor v televizi, jedno oko zavřené a s rukama na tváři. Nikdy před tím jsem neviděla mámu a babičku Dottie v takové hysterii. Nikdy před tím jsem neviděla tatínka brečet vzteky. Ani Hop s Evanem ke mně nikdy před tím nebyli tak hodní.

Roniho a mě vzali ke strýčkovi Mallorymu. Oteklé rty, monokl pod okem, vykloubené rameno - nevnímala jsem nic z toho, jak mě ošetřovali, dokud mě máma s babičkou nesvlékly a strýček Mallory se mi chtěl z nějakého důvodu podívat mezi nohy. V tu chvíli jsem začala křečovitě vzlykat. Musela jsem si lehnout na stůl, na sobě jsem neměla nic než kus papírového ručníku, máma plakala, držela mě za zdravou ruku a on si mě prohlížel tam, kam se mi nikdo kromě mě nesměl nikdy podívat.

Potom mě znovu oblékli, omámenou nějakými léky, po kterých jsem se cítila jako opilá, pravou paží zavěšenou na šátku, roztržený ret potřžený žlutou dezinfekcí. Tatínek mě odvedl do čekárny a tam seděl Ronie. vystrašené oči upřené na mě, bradu a spodní ret taky celé žluté. Jediné, co jsem v tu chvíli byla schopna udělat,

bylo natáhnout k němu zdravou ruku. Moc jsem se ho chtěla dotknout, ale když ke mně taky natáhl ruku, táta mě od něj odvrátil. „Jev pořádku?“ zeptal se Ronie chraplavě.

„Jo,“ odpověděl táta. Odsekl Ronimu tak, že si to určitě nezasloužil. Tátův hněv jsem vnímala i svým rozumem otupělým léky.

Odvezli mě domů a uložili v ložnici rodičů. O prababičku se postarali už přede mnou, teď u ní seděla babička Elizabeth a popíjely broskvovou vodu. Babička držela prababičku za ruku.

Přišel k nám pan Tobbler. „Hnusnej, odpornej Sullivan,“ řekl rodičům místo pozdravu a rozplakal se. Renfrew neplakala. Šla do kuchyně a začala vařit pro ten dav.

Všichni příbuzní se seběhli, jakmile se to doslechli. A zanedlouho se objevil i strýček Vince se svými zástupci a ještě s nějakými muži v uniformách, odvedli Roniho do obývacího pokoje a zavřeli za sebou dveře.

Pořád jsem se snažila zeptat, co s ním bude, ale jazyk mě neposlouchal. Beznadějí jsem upadla do polospánku. „Moje malá holčička, moje malá zraněná holčička,“ slyšela jsem vzlykat mámu. „Všichni měli pravdu, Holte. Podívej, kam to došlo.“

„Je statečná,“ odpověděl táta. „Alespoň, že nebyla... že ji Velký Ron...“ Tátovi selhal hlas.

„Byl by to udělal,“ máma na to. „Určitě to chtěl udělat. Ach, můj bože.“

„Ale Ronie mě zachránil, neudělal nic špatného,“ blábolila jsem, kdykoliv se někdo objevil v mé blízkosti, dokud nepřišel dědeček, tak potichu, jak to dovedl jen on, a když zjistil, co mě trápí, zašeptal: „Neboj se, zlatíčko, Ronie nepůjde do vězení. Udělal správnou věc.“

Dobře. Tak zapomeneme na Velkého Rona, uzdravíme se a všechno bude zase jako dřív. Jasně. Usnula jsem.

„Kde je Ronie?“ To bylo první, co jsem chtěla vědět, když jsem se probudila. Venku už byla tma.

„Je ve svém pokoji,“ pohládila mě máma po vlasech a vypadala, jako by se měla každou chvíli zase rozplakat. „Hop s Evanem jsou u něj.“

„Chci ho vidět. Musím ho vidět.“

„Teď ne.“

„Proč ne?“

„Vince chce s tebou mluvit,“ řekl zachmuřeně táta. „Jestli myslíš, že to teď zvládneš. Nemusíš.“

„Nevadí mi to. Proč se zlobíš na Roniho?“

„Já - já se zlobím jen tak, na všechny, miláčku. Protože mé malé holčičce někdo ublížil.“

„Ale Ronie neudělal nic špatného! Přišel mi na pomoc. Byla to moje chyba.“

„Ach, miláčku, to vůbec nebyla tvá chyba. Teď se o Roniho nestrachuj.“

„A kdy se mám o něj strachovat?“ Pořád ještě jsem byla zmatená.

„Už nikdy, jestli to půjde zařídit,“ řekla máma. Měla jsem pocit, že to zní jako příslib.

Máma mi pomohla obléct noční košili a můj růžový froté župan. Dala mi prášek. Už mě nic nebolelo. V podstatě jsem se cítila celkem spokojeně. Tatínek mě odvedl dolů. Byli tam všichni mí strýčkové a tetičky a někteří mí dospělí bratřenci a sestřenice. Pamatuji si uplakané obličejy, vráscitě, přísné obličejy, povzbudivé obličejy. „Ahoj. Je mi fajn,“ pozdravila jsem je, jak jsme tak procházeli tím davem v hale. „Ronimu už je taky dobře. Je nám fajn.“

„Podívejte se na její oko,“ zalkala teta Lucille. „A její pusu. Ach, bože.“

„To je důsledek toho, když se člověk sbližuje se spodinou,“ řekla nahlas teta Arnetta. „Já jsem to říkala, že z toho nevzejde nic dobrého. Ale copak mě v tomhle domě někdo poslouchá?“

„Teď se s tebou nikdo nehádá,“ zavrčel strýček Eldon.

Byla bych se s ní pohádala, ale šli jsme dál do obývacího pokoje a já nebyla schopná tak rychle přemýšlet.

Věděla jsem, že je to špatné, když jsem uviděla strýčka Ralpha. Jestliže přijel z Atlanty strýček Ralph, potřebovali jsme právní pomoc. Seděl vedle nás na gauči a řekl mi, že jsem statečná čipka.

Táta si mě posadil na klín. Stiskla jsem mámě ruku. Šerif Vince seděl naproti nás. Usmál se na mě a požádal mě, abych mu řekla, co se přesně stalo. Řekla jsem mu to jednou. A ještě po druhé. Dělal si poznámky.

„Ronie brečel,“ vyhrkla jsem. „Brečel, protože musel zastřelit vlastního tátu. Víím, že mu to bylo líto.“

„Teď si zkus vzpomenout,“ řekl Vince. „Co jsi slyšela křičet Velkého Rona, než zazněl výstřel?“

„Už jsem to říkala dvakrát: ‚Zasranej parchante, šáhni na mě a já tě-‘“

Ale došlo mi, do čeho se dostal a co pro Roniho musím udělat. Zírala jsem do stropu. Předstírala jsem, že usilovně přemýšlím. Potom jsem se zhluboka a významně nadechla a podívala se Vincovi zpřímá do očí: „Pan Sullivan zařval, ‚Zasranej parchantě, šáhni na mě a já tě zabiju.‘“

Jedno slovo. Nic víc jsem nemusela udělat. Zdálo se, že si Vince oddechl. „Jsi si tím koncem jistá, Claire?“

Horlivě jsem přikývla. „Před tím jsem na to zapomněla. Ale teď si jsem jistá.“

„Tak běž,“ pronesl strýček Ralph. „To stačí. Není pochyb, že šlo o obranu. Teď jsme si to jen potvrdili. Případ je uzavřen.“

„Ronie nesmí jít do vězení!“ vykřikla jsem. „Nebyla to jeho chyba!“

„Hou, hou,“ uklidňoval mě Vince. „To je v pořádku, Claire. Jen potřebujeme znát všechny detaily. Nedostane se do problémů.“

Otřepala jsem se a vydechla si. „Slibuješ?“ podívala jsem se na mámu, na tátu, na strýčka Ralpha. „Slibuješ?“ „Slibuji, čiperko,“ odvětil strýček Ralph. „Všichni slibujete?“

„Nepůjde do vězení,“ řekl táta a díval se stranou. „Mami?“

„Slibuji,“ zakryla si máma dlaní tvář.

„Dobře. Tak se na něj půjdu podívat.“

„Ne,“ zarazila mě máma. „Potřebuje si odpočinout.“

Něco tu nebylo v pořádku. Jen jsem nemohla přijít na to, co.

Ležela jsem po tmě ve velké posteli mých rodičů a zírala na trámy na stropě. Připadala jsem si jako ve snu, v takovém tom, ve kterém může člověk jen přemýšlet, ale nemůže se pohnout ani mluvit. Moje malá lež mi ležela na prsou jako těžký kámen a myslím, že máma s tátou mě z toho podezřívali.

Josh a Brady přijeli ze školy kolem půlnoci. Slyšela jsem, jak hodiny odbily dvanáctou a jak si dole potichu povídají. Spolu s tátou a dědečkem Maloneym se odešli radit na Bertovu farmu.

Ronie už teď u nás určitě zůstane napořád, říkala jsem si, když jsem usínala. Protože Velký Ron je po smrti a Ronie udělal správnou věc. A my jsme spravedliví.

Tehdy jsem to nemohla vědět, ale spravedlnost s tím neměla nic společného.

16

Sullivanovo údolí té noci shořelo. Krev a mozek Velkého Rona, jeho přívěs, jeho smetiště, jeho haraburdí, jeho starý nákladák, všechno. Jistěže to nebyla nehoda. Udělal to táta s mými bratry a dalšími příbuznými, ale nikdo o tom nemluvil.

Druhého dne ráno pak táta odjel s naším buldozerem a srovnal všechny pozůstatky existence Velkého Rona Sullivana se zemí. Nahrnul to všechno do průrvy na konci údolí, zahrnul a vysadil tam psí víno, což je asi to nejhorší, co může farmář udělat s půdou. Vytrhl starou poštovní schránku a rozryl příjezdovou cestu. Z názvu Sullivanovo údolí jednou pro vždy vymazal *Sullivana*.

A chtěl vymazat i Roniho.

Ale o tom jsem se dozvěděla až mnohem později.

„Kde je Ronie?“ ptala jsem se, když mě ráno vedl tatínek po schodech dolů. U stolu v kuchyni byl jen on a máma. Dům mi připadal příliš ztichlý, až hrůzostrašně ztichlý.

„Sel s dědečkem na Dunshinnog,“ odpověděl mi táta. Všimla jsem si, jak si s mámou vyměnili opatrné pohledy.

„Proč?“

Máma se postavila za mě a rukama mi čechrala vlasy. „Promluvit si,“ zamračil se táta. Zamrkala jsem. To nedávalo smysl. Bylo to tak podivné. Myslela jsem, že mi mozek vyskočí z hlavy. Byla jsem schopna přemýšlet, ale nedařilo se mi ty myšlenky uspořádat.

„Pro boha živého, Holte,“ ozvala se máma plačky. „Ráno jsem jídala nějaké léky. Ona to teď nepochopí. Tak jí to teď neříkej.“

„Ona rozumí. Musí to vědět. Claire, snažíme se rozhodnout, co je pro Roniho nejlepší.“

„Jdu za nimi na Dunshinnog,“ zašeptala jsem. „Musím mu pomoci. Víte, že mě potřebuje. Protože je to moje vina, že musel zastřelit Velkého Rona.“

Máma se znovu rozplakala. Nedostala jsem se na Dunshinnog. Nemohla jsem pomoci Ronimu, když mě potřeboval. Musela jsem jít zpátky do postele. Hloupě bylo, že mi to nevadilo.

Trápila jsem se pro Roniho tak, že jsem nemohla přemýšlet.

Má rodina by nepřipustila, aby byl Velký Ron pohřben kdekoli v kraji, natož v dunderorské půdě, jako by do ní mohl prosáknout a otrávit ji. To, co z něj zbylo, bylo odvezeno na nějaký anonymní veřejný hřbitov. Babička s dědečkem vzali Roniho na pohřeb, ne na Dunshinnog. Byli to jen oni tři a teta Dockey, kteří byli ochotni se za něj alespoň neoficiálně pomodlit, protože žádný farář by to neudělal.

O něco později se na farmě objevila Daisy. Slyšela jsem ji ječet na dvoře, že Ronie zabil Velkého Rona ze žárlivosti kvůli Sally, že Velký Ron by nikdy neublížil malé holce, že jsme tomu klukovi popletli hlavu a obrátili ho proti vlastnímu tátovi.

Sally ještě přidala těm pomluvám tím, že se uprostřed noci sbalila, sebrala svého malého Matouše a zmizela, aniž svým sestrám řekla, kam jde. Velký Ron po smrti. Malý syn strýčka Petra pryč. Celý svět se točil okolo Daisina obvinění - nebyl způsob, jak těm pomluvám zabránit, stejně jako nešlo vyvrátit všeobecný názor, že jsem zničená, že jsem byla málem znásilněná a že to na mně už napořád zanechá nějaké stopy.

Ale já nic z toho neslyšela, alespoň ne tehdy, protože jsem se potácela ve svém bolestném, ospalém, houpávám světě, skoro jako vězeň v ložnici svých rodičů, zavřená pro svoje vlastní dobro, protože to si alespoň mysleli.

Slyšela jsem zespoda hlasitý hovor, to už bylo po pohřbu, a vyhrabala jsem se z postele. Babička Elizabeth u mě držela čestnou stráž, ale spala v křesle vedle postele. Nohy se mi podlamovaly. Šourala jsem se po zadním schodišti dolů za kuchyň, zdravou rukou jsem se přidržovala zábradlí, druhou zavěšenou na pásce. Růžová noční košile se mi pletla pod nohy.

Slyšela jsem tátův hlas. „To není trest. Není to vězení. Je to internát vedený Metodistickou církví. Jsou to hodní lidé. Je to jen dočasně, než se to tady uklidní.“

Posadila jsem se na poslední schod. Zatajila jsem dech a rychle mrkala. Hlava mi třesla. Vykloubené rameno mě bolelo, jak jsem si nervózně hryzala prsty, *internát*? Cože?

„Nejsem pro vás dost dobrý.“ Roniho hlas, zlý a zlomený. „To tím chcete říct. Už nikdy nebudu dost dobrý. Pro všechny jsem vrah a vy na to myslíte, kdykoliv se na mě podíváte. A i když jsem udělal jen to, co jsem musel udělat, a vy to víte a říkáte, že to bylo správné, stejně o tom v hloubi duše pochybujete. Říkáte si: „Jeho otce chtěl ublížit Claire. Nemůžeme si ho přeci nechat v domě.“

„Ronie, jestli tě někdo podezírá, tak to není nikdo z tohoto domu.“ Mámin hlas. „Prosím tě, snaž se to pochopit.“

„Všem jsem vám věřil. Pracoval jsem, jak nejpilněji jsem dovedl. Všechno jsem dělal tak, jak jste chtěli. Nemůžete mě poslat pryč. Nemůžete.“

Poslat ho pryč?

Nevím už, jaký zvuk jsem tenkrát vydala. Vpotácela jsem se do kuchyně. Brečela jsem. „Co mu to všichni děláte? Ne. Ne.“ Byli tam máma, táta, Josh, Brady a babička s dědečkem. A Ronie. Stál mezi nimi se zaťatými pěstmi.

Podíval se na mě. Ach, vypadal strašně. Zraněný na těle i na duši, s kamennou tváří, v očích takový výraz zničení a osamění, až jsem se zděsila. Odstrčila jsem Joshe, který mě chtěl zastavit, běžela k Ronimu a zdravou rukou ho chytila kolem pasu a držela se ho jako klíště. Nejraději bych vlezla do něj a přesvědčila se, že mu ještě tluč srdce. Klesl na kolena, objal mě a hlavou se opřel o mé čelo.

Ani jedno oko v tu chvíli nebylo suché. „Můžeš mu psát, Claire,“ těšila mě máma. „Slibuji.“

„Neposílejte ho pryč! Jsme *rodina*. Nemůžete ho poslat pryč! To není fér!“

„Nebude to navždy,“ přidřepal si k nám táta.

„Budu se starat o Claire,“ prosil Ronie. „Prosím. I před tím jsem se snažil. Už nikdy nedovolím, aby se jí něco stalo. Prosím.“

„Ne,“ řekl táta chraplavě. „Jsou chvíle, kdy to jde nechat jen tak, a jsou chvíle, kdy je nutné jednat. Všichni si musíme odpočinout. Potřebuješ čas, Ronie. Podívej se na ni. Je nemocná. Je zraněná. Víš, že tě neviníme z toho, co se stalo. Ten církevní internát - je to jen na pár měsíců. Máš mě slovo.“

„Jestli ho vyženete, umřu!“ vzlykala jsem. „Nechci mu psát! Chci ho mít tady!“

„To bude v pořádku, miláčku, věř mi,“ vzal mě táta za zdravou ruku. „Pojď, půjdeme.“

Ale já nešla. Otočila jsem se a podívala se na Roniho. „Nedovolím nikomu, aby tě poslal pryč. Uvidíš. Jsou jen zmatení, to je vše. Řekni jim to. Řekni jim, že mě miluješ a že až vyrosteme, tak se vezmeme!“

Tím oznámením jsem to asi zpečetila. A když se pak ke mně naklonil a pošeptal mi, hořce, rezignovaně a žalostně: „Nikdy na tebe nezapomenu, nikdy na nic z toho nezapomenu,“ věděla jsem, že odjede a já tomu nebudu moct zabránit.

Políbila jsem ho. Přitiskla jsem svá vyschlá ústa na jeho rozbitý ret. Neodtáhl se, neopětoval můj polibek, byl jako studený kámen.

To jsme mu udělali. Navždy jsme ho uzavřeli sama do sebe. Táta s některými mými strýci ho druhého dne ráno odvezli pryč.

Nikdo nechtěl, abych věděla, kdy budou odjíždět, ale dědeček by to nepřipustil. Přišel za mnou do ložnice rodičů a vytáhl mě z postele. Seděl v křesle u okna, mě na klíně, a vyprávěl mi. Nevěděla jsem, co mám dělat. Ztratila jsem veškerou naději. Když jsem uviděla Roniho jít k autu, přitiskla jsem svou zdravou ruku na okno.

Chtěla jsem, aby se podíval. Chtěla jsem mu dát nějak vědět, že tam jsem.

Nepodíval se. Duchem byl už dávno pryč.

Prázdný v jeho pokoji. Jeho hlas mi stále zněl v uších. Před očima jsem měla stále jeho úsměv. Ten církevní internát, kam ho poslali, byl někde v Tennessee. Ne zase tak daleko. Jen v sousedním státě. Ale nikdy jsem necítila takovou bolest, takovou prázdnotu. Každou noc jsem spala na jeho posteli s Generálem Pattonem.

Máma mi dala adresu toho internátu. Nemluvila jsem s ní. S nikým jsem nemluvila. Violeta s Rebekou mě přišly navštívit, ale ani jim jsem neměla co říct. Změnila jsem se. Myslely si, že jsem zničená a nešťastná, ale mě naplňoval vztek. Myslím, že byly rády, když jim máma řekla, že mě mohou navštívit jen krátce.

Měla jsem své plány. Ronie se nejpozději za několik měsíců vrátí. Věděla jsem, že mu napíšu hned, jakmile se mi uzdraví ruka. Seděla jsem u okna, zírala ven a přemýšlela, co mu napíšu.

Půjďme spolu plavat. Na Dunshinnogu vystřelíme pár světlic. Všichni už zapomněli na to, co se stalo. Už o tom vůbec nemluví. Až se vrátíš domů, také o tom nemusíme mluvit.

Začala jsem mu psát o týden později. Týden uplynul a nepřišla od něj žádná odpověď. Cítila jsem v domě něco divného, něco smutného a tajemného, co se skrývalo za vším tím mlčením. „Měla bych mu zavolat,“ oznámila jsem všem. „Prostě mu zavolám telefonem. Dobře? Kdy mu můžu zavolat? Co takhle hned teď?“

Nejprve to oddalovali, potom se několik dní vymlouvali, ale nakonec mi táta s mámou řekli pravdu. Ronie utekl z toho internátu v Tennessee hned druhý den po tom, co ho tam přivezli.

A nikdo nevěděl, kde je.

Ani tehdy jsem nevěřila, že zmizel navždy. Pořád jsem mu psala. Nevím, co lidé v internátu s mými dopisy dělali. Možná je vyhazovali. Čekala jsem celé léto. Naše rodina byla naplněna studem a lítostí. Ty pocity se vznášely ve vzduchu jako horký, zatuchlý vzduch. Často jsem poslouchala za dveřmi nekonečné rodinné debaty. Věděla jsem, že se mí rodiče upřímně trápí, a toužila jsem, aby Ronie nějak vycítil, jak moc by si přáli mu to všechno vynahradit, kdyby se jen vrátil domů.

Najali soukromého detektiva, kterého jim doporučil strýček Ralph. Strýček Vince rozeslal zprávu šerifům a velitelům policie ve všech státech. Teta Bess mluvila s ostatními sociálními pracovníky po celém jihu. Hledali i Sally a malého syna strýčka Petra.

Nic z toho nepomohlo. Jak Ronie, tak Sally se celý život učili schovávat před dobrodiním lidí, kterým nevěřili.

Dědeček, který jako by na podzim náhle zestárnul, mě nakonec vzal na Dunshinnog. V posledních měsících jsem moc nevycházela z domu. Choulila jsem se na lavici, vzlykala a dědeček mě hladil po vlasech třesoucími se pokroucenými prsty.

„Podívej, co jsem přinesl,“ - vytáhl z kapsy u kalhot zelenou změť listů a kořínků. „Něco tady zasadíme, Claire Karleen. Připravíme si místo.“

Zнала jsem ty malé rostlinky. Na konci léta vyrašily jako výhonky ze svých mateřských rostlin podél bílého plotu okolo záhonků babičky Dottie a na jaře už na nich pučely velké, jemné listy a vyrážely dlouhé stonky. A ty stonky končily úzkými, narůžovělými, zvonkovitými květy, které byly uvnitř poseté drobnými tečkami.

Náprstníky. Náprstníky byly právě v plném květu, když od nás Ronie odcházel. „Kouzlo,“ pronesl dědeček. Věřil, že Ronie se jednou vrátí, pokud tady budou náprstníky, aby tlumily jeho kroky. Pomohla jsem je dědečkovi zasadit do měkké, kypré půdy na louce. Jsou to silné rostliny, a navíc se o ně starají irské víly. Jsou vytrvalé, protože ať rostou kdekoli, i kdyby to bylo na pusté skále, vždy na tom místě vykvetou znovu.

Jenže jednoho rána nedlouho poté, těsně před chladným, mrazivým rozbřeskem, jsem se vytrhla ze špatného snu a cítila, že Ronie někde mrzne, že někde umírá a já mu nemůžu pomoci, protože ani nevím, kde je.

Sešla jsem po schodech dolů, vzala mámě ze šití nůžku, vrátila se do pokoje a velmi pečlivě si ostříhala všechny vlasy, až mi na hlavě zbyl tak centimetrový ježek. Někde jsem našla pinzetu a vytrhala si všechno obočí i řasy.

Máma mě přišla vzbudit na snídani, podívala se na mou nakrátko ostříhanou hlavu a holé, vzdorovité oči, sedla si na zem a dala hlavu do dlaní. Táta přišel chvíli po ní a našel nás, jak tam sedíme, máma na zemi s hlavou v dlaních, já na posteli s výrazem naprostého utrpení ve tváři, které mi ve skutečnosti rvalo srdce. Ztrápeně se posadil mezi nás. „Brzy to budeme mít za sebou. Budeme dál pátrat.“

Od té chvíle uplynula dlouhá doba.

Část druhá

NOSIL S SEBOU ŽEBŘÍK
TÉMĚŘ VŠUDE, KAMKOLIV ŠEL,
A ZANEDLOUHO MU LIDÉ
PŘENECHALI VŠECHNA VYSOKÁ MÍSTA.
Brian Andreas

Únor 1983
Drahá Claire,

píšu ti dopisy, které nikdy neodešlu. Možná ti zprávy o mně nechybí. Možná ano. Byla jsi tak malá a zmatená, když mě tvoji rodiče poslali pryč. A teď už mám na starost pár věcí. Něco, co musím udělat pro tebe, pro sebe a i z jiných důvodů. Není pravda, že bych tvou rodinu nenáviděl. Asi už bych jim nevěřil, nebo od nich nic neočekával, ale příliš zahořklý nejsem. Musel jsem se s tím vyrovnat, abych mohl dělat to, co potřebuji udělat. Takže to není důvod, proč jedním tak, jak jedním. Dním své slovo. Musím. I tys mi ho dala. Musím dokázat, že jsem lepší než můj táta.

Už dlouho si schovávám všechny tvé články. Mám předplatné na univerzitní noviny od té doby, co do nich přispíváš. Takže si můžu přečíst každé slovo, které napíšeš. A taky jsem četl o všech tvých oceněních. Opravdu sis prorazila cestu slovy. Ale to já vždycky věděl, že to dokážeš. Je snadné uvědomit si, že už nejsi dítě. Ani ty, ani já. Kdybys mě viděla, asi by sis řekla, že mám pořád ten ostrý pohled, jen jsem trochu vyrostl a přibral. Dostal jsem sice několik kopanců, ale teď je vše v pořádku. Mám zodpovědnost. Jak ti to mám říct? Nevím, jak popsat, co se mi stalo. A jak to bylo nakonec bláznivé. Co by s tebou a tvými rodiči udělala holá pravda?

Musel jsem tě vidět. Jel jsem do Georgie a hnal se jak blázen. Málem jsem umrzl ve vánici. Pátral jsem po tobě ve škole. Škola mě nikdy nepřitahovala. K čertu s ní, peníze se dají vydělat i bez ní. Ale já OPRAVDU čtu. Přísahám. Čtu, přemýšlím, studuji, vydělávám. Naslouchám moudrým lidem. Učila jsi mě. Znáš mě. Vždycky jsi mě znala.

Tak jsem na tebe čekal před ubytovnou. Jen abych tě viděl. Díval jsem se, jak jdeš po dvoře. Jen jsem chtěl vidět, jak jsi vyrostla. Šla jsi tak lehce. Bože, ty tvoje vlasy, moc ti sluší. Už jsem myslel, že tu zrzavou barvu víckrát neuvidím. Oči máš tak velké a modré. Zdálo se, že spěcháš. Vypadala jsi tak urostle a uhlazeně. Vypadala jsi tak dobře! Jak ses pohybovala. Jak ses otočila. V devatenácti tak - zapomeň na to. Nevysnil bych si tě krásnější, než jsi. Řeknu to takhle.

Co to bylo za legrační jméno, cos mi dala, když jsi o mně tenkrát psala tu povídku? Dirk De Blane? Říkala jsi, že je to romantické. Rád bych věděl, jak bys chtěla, aby ti tohle všechno řekl.

Támhle jde. Jeden pohled, a chtěl jsem tě unést. Ne, chtěl jsem říct nést v náručí. K čertu, tohle stejně nikdy nebudeš číst. Chtěl jsem tě políbit. Chtěl jsem všechno. Ale my už nejsme děti a city jsou jiné.

Chtěl jsem tě milovat. No dobře, myslím to, jak to říkám. Odjet s tebou a milovat se s tebou a líbat tvé vlasy a slyšet, jak říkáš mé jméno, jak se směješ, protože jsme jeden pro druhého výjimeční, ale tak nějak nově. Bláznivě. Už mě neznáš. Možná už mě nikdy znát nebudeš. Možná mě ani nechceš znát. Dospěla jsi a já taky.

Promiň, že jsem se na tebe přijel podívat. Teď alespoň vím, jak si tě v představách vybavovat. Bolí to. Moc. Ale já budu všechno sledovat. Budu číst. A jestli mě někdy budeš potřebovat, budu to vědět. Budu tam. Slibuji. Jestli mě někdy budeš potřebovat.

Budu tam.

Ron

Život se točí ve velkých cyklech, příliš velkých, než abyste si toho všimli, dokud vás vaše dny nepřivedou zpět ke stejnému milníku, domů nebo k útržkům vzpomínek na útočiště, o kterém jste se domnívali, že už je nikdy nebudete potřebovat.

Jednoho vlahého floridského dopoledne z kraje března jsem se vydala na oběd do boční uličky, která hraničila s broskvově natřenou budovou redakce jacksonvillského časopisu Herald-Courier. Ranní vydání bylo stále ještě na stáncích při okraji chodníku. Hlavní zpráva pod barevnou fotografií nového nadhazovače místního klubu se týkala vyhlídek na příští baseballovou sezónu. Vedle, ve sloupci mezi upoutávkami, zvýrazněnými jasně modrou a zlatou, byla nakladatelská reklama, která vytrubovala do světa:

TERRI CAULFIELDOVÁ - OD STRACHU K NADĚJI Loni zapůsobil na čtenáři; v celém městě i v celém státě její příběh zneužívání, odvahy a vítězství. Terri Caulfieldová nyní plánuje svou světlou budoucnost, alespoň podle novinářky Claire Maloneyové, jejíž reportáž byla oceněna několika cenami a pro niž byl boj mladé jacksonvillské ženy výzvou k veřejnému odporu proti násilí v domácnostech.

Potěšena jsem kráčela dál. Terri Caulfieldová neměla moc šancí, že si jí někdo všimne, nebo že se o ni bude někdo starat. Zneužívaná strýcem, který ji vychovával, bita a posléze pronásledována manželem, se kterým se rozvedla, byla Terri ve svých dvaadvaceti vystrašená, v depresi a ochotná mluvit.

Poprvé jsem se s ní setkala, když jsem sháněla materiál pro článek o programu na pomoc týraným ženám v Jacksonville. Když jsem se potom vrátila do redakce a řekla šéfredaktorovi, že jsem našla případ, který by vydal na celou sérii článků o násilí v domácnostech, rozzářil se mu obličej úsměvem podpořeným whiskou s ledem. „Mohla bys sledovat, jak jí program pomáhá,“ zamumlal. „Uvidíme, jak to funguje.“

„Nefunguje to,“ reagovala jsem okamžitě. „Její bývalý manžel porušil dvakrát za poslední rok soudní zákaz styku mezi manželi během rozvodového řízení. Jakmile se dostal z vězení, zase ji začal pronásledovat. Chodil za ní do bytu, do zaměstnání, všude. Minulý měsíc jí zapálil auto. Terri se teď schovává v útulku pro osamělé ženy, i když soudce na něj uvalil vazbu pro podezření ze zhářství. Vyhrožoval, že ji zabije, když proti němu bude svědčit. Když její příběh zveřejníme, mohlo by ho to zastrašit.“

„Hmm. Bude se mi líbit? Budu jí fandit? Není to nějaká závislačka s kupou nemanželských dětí?“

Kousala jsem se do jazyku. List Herald-Courier si najal tým specialistů na média, aby zjistili, co zvyšuje náklad tisku. Noviny bojovaly o svou pozici ve světě, který ovládal list National Enquirer a televizní zprávy. Tým poradců doporučil strategii „*Když se dobrému čtenáři stane něco špatného*“. Což zjednodušeně znamenalo, že sexuální delikty, vraždy a rodinná dramata týkající se příslušníků střední třídy zvýší zájem o tisk právě mezi střední vrstvou obyvatelstva. Chápala jsem ekonomické aspekty novinářiny.

„Je to milá, pěkná, mladá zubní laborantka,“ poznamenala jsem cynicky. „Tedy alespoň byla zubní laborantkou, než za ní do práce začal chodit její exmanžel. A co jí shořelo to auto, je bez práce. A co tohle: loni na podzim poslala guvernérovi dopis s žádostí o pomoc. V jeho kanceláři se spletli a do obálky strčili špatný tiskopis - *Děkujeme Vám, že podporujete naše parky*.“

„A sakra!“ ušklíbl se můj šéfredaktor.

Po poradě se zbytkem vedení redakce mi spokojeně oznámil: „Jdi po tom. Jestli ta holka stojí za to, tak z ní uděláme mediální hvězdu utrápenou manželstvím.“

O šest měsíců a šest článků později byla Terri Caulfieldová díky mě maličkosti pro celou severní Floridu hvězdou, i když poněkud menší velikosti. Společně jsme se objevovaly na nejrůznějších akcích. Také s námi dělali rozhovory do rádia. Ve večerních zprávách uveřejnili její příběh a zaplatili jí dva tisíce dolarů za interview. Mé články o ní obléty prostřednictvím syndikátu novinářů celou Ameriku.

Pod nátlakem veřejného mínění udělil soudce jejímu bývalému manželovi trest za zhářství na horní hranici sazby. Od té doby byl její bývalý za mřížemi.

Město kolem mě pulzovalo a žilo, jas prudkého floridského slunce se odrážel od zaparkovaných aut, na jejichž náraznících se usazovala mořská sůl a ve zpětných zrcátkách se tetelil zvlněný vzduch prodchnutý svěží vůní palem. Žila a pracovala jsem na Floridě od té doby, co jsem dokončila vysokou. Bylo to jen den jízdy od Dunderry, ale nebyla jsem doma od té doby, co loni na jaře umřel dědeček.

Den se zdál být krásný, klidný, všechno jsem měla pod kontrolou a dařilo se mi, na co jsem sáhla. Byl to rok, kdy měl můj život začít dávat smysl. Alespoň to mi předpověděl prastrýček Fen Delaney, když mi bylo

třináct. Tenkrát jsme ho jeli navštívit do Jižní Karolíny u příležitosti svatby jeho vnučky. Vysoký, štíhlý, reaganovský republikán, který vlastnil síť obchodů s potravinami v Charlestonu, ale pod jeho konzervativní slupkou bylo podivné jádro. Věřil v magický význam čísel, UFO a yettiho.

Vzal mě s sebou na procházku. Jistěže věděl o mé nezáviděníhodné pozici v rodině. Posadili jsme se na velký kámen v parku na nábreží a pozorovali pelikány. „Šestka je tvé číslo, Claire Karleen,“ řekl mi. „Máš šest písmen ve jménu. Jsi jedna z pěti dětí a šest krát pět je třicet. Takže předpokládám, že ti bude třicet, než pochopíš, kdo vlastně jsi. V tom roce zažiješ změny, které pro tebe budou velmi důležité.“

Doufala jsem, že má pravdu. Snažila jsem se prožívat svůj život tak, aby v něm nebylo moc zádrhelů. Nesnadná cesta ke kariéře a dlouhé pracovní dny - to byl můj život. Samota se ztrácela v koloběhu života mezi redakcí, mým malým bytem a nekonečnou řadou lidí a událostí, o kterých bylo třeba napsat, zatímco jsem šla po nových lidech a jejich příbězích jako hladový sup. „Žiješ nadoraz,“ řekla mi Violeta, když u mě před nedávnem strávila se svými dcerkami víkend. „Je to vzrušující? Všechny to zajímá. Tví rodiče, Claire... Tolik se o tebe strachují!“

„Život je krátký,“ prohodila jsem nenuceně. „Pracuj pilně, hraj rychle a nikdy se neotáčeš ani neříveš pod sebe.“

„Pořád tam v té hlavě někde je, že?“ zeptala se potichu. „Ronie Sullivan.“

S trochou sebezapření jsem se na ni podívala. „Možná je dávno mrtvý. Snažím se na něj nemyslet.“

Tlachy, tlachy, tlachy. Zatracené lži. Málem jsem přesvědčila sama sebe.

Zabočila jsem za roh kolem stánku s mexickými topinkami a obchodu s tričky. Sledovala jsem svůj obraz ve vitrínách výkladních skříní, které mi nabízely matný odraz modré sukně a šedého saka, zatraceně pěkných bosých nohou, které si to vykračovaly v bílých pantoflích, zrzavé hřívy schované pod stočeným bílým šátkem a plátěné kabelky plné papírků s poznámkami a malým diktafonem. Když jsem nebyla zrovna v práci, nosila jsem nejraději vytahané staré džíny a tričko. Na rande, na které jsem šla jen tu a tam, jsem si někdy vzala černé koktejlové šaty nebo jiný společenský oděv. Ne moc ozdob, ne moc nalíčená, s masivními hodinkami na zápěstí, s nehty zamazanými od inkoustu a s mozolem na palci od ustavičného zapínání diktafonu.

Měřila jsem sto šedesát tři centimetry, nic moc smyslného, jen samá vycpávka, které mi dodávaly pocitu větší sebejistoty. Byla jsem celkem pohlednou kombinací maloneyovské kostnatosti a delaneyovské souměrnosti. Nějaký řidič nákladáku si na mě zahvízdal. Zamávala jsem mu.

„Jak se vede, Emilio?“ pozdravila jsem poletovaného pouličního prodavače, který na velkém vozíku připravoval kubánské sendviče. Ušklíbl se jako vždycky a odpověděl: „Horko, madam. Kdypak o mně napíšete?“

„Až mi dáš sendvič zadarmo,“ popíchla jsem ho a natáhla se pro papírový ubrousek. Zasmál se.

Zatímco jsem čekala na svůj sendvič, všimla jsem si, že na konci bloku přede mnou zastavil taxík. Jen tak ze zvědavosti jsem se podívala, kdo z něj vystoupí. Vysoký, tmavovlasý muž. Málem jsem zahlédla i jeho obličej, než vešel do blízké kavárny. „Kam běžíte?“ volal za mnou Emilio. Strčila jsem mu do ruky pětidolarovku a utíkala ulicí. Taška, kterou jsem měla na rameni, mně při běhu narážela do boku.

Vřítila jsem se do kavárny, zhluboka se nadechla a zastavila se za tím mužem, který se opíral o pultík u vchodu a čekal, až bude usazen. „Ron Sullivan?“ zeptala jsem se tiše.

Otočil se. Oči měl modré, ne šedé, a v obličeji ani stopy po něčem známém. „Promiňte?“ opáčil s tvrdým, neidentifikovatelným přízvukem. Povytáhl obočí a se zájmem si mě prohlížel. O jeho zájem jsem ale nestála. Otočila jsem se a šla pryč. V prudkém slunci jsem mhouřila oči a jednou zpocenou, třesoucí se rukou si přidržovala kabelku.

Za posledních dvacet let jsem tohle udělala už tisíckrát. Pořád jsem vyčkávala, sledovala a byla ve střehu. Před mnoha lety, když jsem byla ve druhém ročníku na univerzitě, jsem měla pocit, že jsem zahlédla Rona před ubytovnou, kde jsem bydlela. Šla jsem přes trávník a něco mě přimělo ohlédnout se přes rameno. Byla bych přísahala, že jsem ho viděla v nákladáku zaparkovaném za živým plotem, který lemoval kraj chodníku. Na sekundu jsem byla stoprocentně přesvědčená, že to musí být Ron - jako bych naprosto přesně věděla, jak bude vypadat, až z něj bude mladý muž - ale než jsem se otočila úplně, nastartoval a odjel. Běžela jsem dobrého půl kilometru, abych ten zatracený nákladák dohonila.

Běhala jsem za přeludy už moc dlouho. To sebeničení už muselo přestat. Slíbila jsem si, že už to neudělám. Byla jsem příliš stará na to, abych pořád takhle fantazírovala.

O týden později byl díky nějaké byrokratické chybě Terriin bývalý manžel propuštěn z vazby na kauci. Vzápětí našla ve schránce mrtvé kotě s cedulkou na krku. *Ty budeš další, ty prolhaná děvko.*

Toho večera seděla celá vyděšená na gauči v mém obývacím pokoji. Na sobě měla vybledlé žluté tričko a staré džíny. Když jsem jí přinesla šálek horkého čaje, nervózně ho usrkávala a sledovala, jak znova kontroluji závoru na dveřích do bytu.

„Tady dnes budeš v bezpečí,“ slíbila jsem jí. „Zítra odletíš na Miami a ubytuješ se v nějakém pěkném hotelu. Budeš pít jeden drink za druhým a opalovat se. Policajti ho dostanou tak rychle, že se ani nestihneš opít nebo spálit na sluníčku.“ Snažila jsem se to říkat co nejveseleji a modlila se, aby byl můj optimismus oprávněný.

„Proč to pro mě všechno děláš?“ zeptala se mě smutně.

Rukou, ve které jsem držela džbánec s pivem, jsem ukázala na zed' plnou cen Floridské tiskové asociace. „Třeba jsi moje poukázka na Pulitzerovu cenu. Dobře prodáváš noviny. Jsi dobrý příběh.“

„Ach, nech toho. Vždycky píšeš o bezdomovcích, o dětech, které utekly z domu, nebo o ženách, které doma muži bijí. Ale já ti nerozumím, Claire. Proč se tak staráš o cizí a přitom sama nemáš ani muže, ani děti?“

Zasmála jsem se. „Na manželku jsem moc vrtošivá a na matku moc bláznivá.“

„Potřebovala bych trochu rozptýlit.“ Procházela se po mém bytě, kroutila hlavou, prohlížela si záramované plakáty z muzeí a stohy knih, renovovaný nábytek z blešího trhu a starožitný mahagonový psací stůl, který mi zbyl po dědečkovi. Na tom stole, vedle počítače a faxu, byla hromada alb s rodinnými fotografiemi. Máma mi každý rok poslala k narozeninám nově. Ta alba, to byla výzva, to byla má obhajoba a můj sentiment vyvolávající pocit viny. Kdybych nejezdila domů na návštěvu, domov by přišel za mnou.

Terri si s těmi alby sedla na gauč, začala v nich opatrně listovat a byla jako u vytržení. „To jsou všichni ti lidé tví příbuzní?“ zeptala se po chvíli.

„Tohle jsou mí bratři,“ řekla jsem, když ukázala na jednu stránku. „A jejich manželky. Mám jedenáct synovců a neteří. To je můj nejstarší bratr Josh. Jeho žena zemřela, když se jim narodila dcera. To je ona na té fotce. Se svými bratranci a sestřenicemi. Amanda. Je jí deset. Žije u mých rodičů.“

„Je ti podobná. Vsadila bych se, že je to takový vtipálek.“

„Nevím. Možná.“

Terri se na mě udiveně podívala. Mluvila jsem dál, vykládala jí o tom, že Brady má realitní kancelář, Hop a Evan že společně vlastní stavební firmu a Josh je státním senátorem.

„Ježíši!“ žasla.

Pokřčila jsem rameny. „Chce v příštích volbách kandidovat na viceguvernéra. Konzervativec. Vystudoval filozofii.“ „Vypadá důležitě.“

„Hmm. Je zaneprázdněnější, než by měl být. Cestuje, přednáší projevy. A taky má podíl v rodinném drůbežářském podniku. Můj otec šel na odpočinek poté, co měl dědeček před několika lety lehkou mozkovou příhodu.“ Ukázala jsem hlavou směrem ke dvěma kameninovým vázám na konferenčním stolku. „Máma je hrnčířka. Dřív to měla jen jako koníček. Teď dodává do několika obchodů. A táta má spoustu práce s několika lamami, které koupil.“

Terri otočila stránku a usmála se nad fotkou stáda lam. „Vypadají jako malí velbloudi v huňatém kožichu.“

„Táta říká, že když je něco rozzlobí, tak kolem sebe plivají. Myslím, že jc přímo zbožňuje.“

„Vy jste ale velká rodina! Jezdíš domů často? Musí se ti po nich stýskat, když žiješ tady dole na Floridě.“

„Odstěhovala jsem se, když jsem začala chodit na univerzitu. Od té doby moc často domů nejezdím.“

„Ale proč?“

Dvacet let tichého odloučení nelze shrnout několika slovy. Nebo bezbolestně. „V některých věcech jsme si nerozuměli,“ vysvětlila jsem. Byly to tiché výčitky z mé strany, ta smutná směs lásky a odplaty, která ochlazuje vztahy v mnoha rodinách. Jejich odmítavé postoje k oteplení našich vztahů rozhodně nepřispěly.

Terri si povzddechla. „Kdybych já měla velkou rodinu, posadila bych se doprostřed mezi ně všechny a děkovala za takové požehnání. Máš štěstí.“

„Taky budeš mít rodinu. Hodného manžela, jednou i děti a krásný dům. Slibuji.“

„Claire, nikdy dřív jsem žádným slibům nevěřila. Ale teď vím, že tohle všechno bych mohla překonat,“ - nervózně se podívala z okna - „protože vím, že jsou lidé, kteří mi chtějí opravdu pomoci. Protože se o mě staráš.“

„Potřebovala jsi jen trochu publicity a popostrčit správným směrem,“ bránila jsem se chvále.

Náhle jsme uslyšely těžké kroky, které stoupaly po schodišti za dveřmi mého bytu ve druhém patře, Terri zbledla. Sevřela v náručí alba, která měla na klíně. Zasmála jsem se. „To je jen účetní, co bydlí vedle. Uklidni se.“

„Na účetního dupe příliš těžce.“

„Možná si nese domů vybrané daně.“ Postavila jsem džbánec s pivem na stůl. „Podívej, tvůj bývalý tě tady nemůže najít. Nemá ani tušení, kde jsi.“

Kroky byly hlasitější a rychlejší. „To je on, Claire.“ Terri byla vyděšená k smrti. Cítila jsem, že za ni nesu odpovědnost. Odešla jsem do kuchyně a vrátila se s nabitou pistolí, kterou jsem měla v zásuvce vedle dřezu. Odjistila jsem. Kroky se zastavily. Někdo zabušil na dveře mého bytu. „Vím, že jsi tam, ty děvko!“

Terri vyskočila. „Musíme odsud pryč!“

Nastalo podivné, ledové ticho. Ve vzduchu byl cítit jen strach. Postavila jsem se mezi ni a dveře, pistolí v natažené ruce. „Zvedni telefon,“ poručila jsem jí tiše. „Zavolej policii.“

Dveře se chvěly pod úderu pěstí. „Říkal jsem ti, že si tě najdu! Ty zatracená lhářko! Otevři ty zasraný dveře!“

„Dostane se sem. Dostane mě!“ Terri stála za mnou jako přimražená.

„Do tohoto bytu se nedostane. Zastřelím toho bastarda, jestli budu muset.“

Dveře se otřásaly pod nápořem zuřivých kopanců.

„Zavolej 911!“ opakovala jsem. Terri sáhla po telefonu na nočním stolku. „Devět, jedna...“ Ohlušující výstřel mě umlčel. Z mých dveří začaly létat třísky. Jeden úlomek mě udeřil do paže. Zírala jsem na díru, kterou vystřelil uprostřed mých dveří.

Terri popadla z misky na stolku klíčky od mého jeepu a rozběhla se k zadním dveřím požárního schodiště. Křičela jsem za ní, ať se zastaví. Její bývalý manžel prorážel zbytek dveří pažbou pušky.

Zahlédla jsem, jak Terri slepě najela do hloučku dětí, které hrály v noci na ulici basketbal ve světle pouličních lamp na parkovišti. Utíkala jsem za ní. Za sebou jsem ještě zaslechla poslední zapraskání, jak se její exmanžel vlámal do bytu.

Měla jsem ho zastřelit. Utéct bylo to nejhorší, co jsme mohly udělat.

* * *

Terri se krčila na sedadle spolujezdce a s hrůzou v očích sledovala proud světelných aut jedoucích za námi po staré floridské dálnici. Podél cesty se míhaly borovice ve světle lamp, které vrhaly stíny na betonovou silnici. Bylo dusno. Vzduch byl těžký a otevřeným okýnkem jsme cítily pach rozbahněných příkopů.

Moje pistole ležela na opěrce mezi námi. Hodila jsem jí do klína svůj mobilní telefon. „Zavolej policii!“ poručila jsem jí znovu, opět bezvýsledně, protože oběma rukama svírala opěrku sedadla a upřeně sledovala provoz za námi. Proplétala jsem se sto šedesátkou mezi pomaleji jedoucími auty.

„Támhle je!“ zaječela. Mrkla jsem do zpětného zrcátka a všimla si starého sedanu, který divoce přejížděl z pruhu do pruhu. Ostatní řidiči na něj blikali. Houkačky vrískaly. Rychle se blížil.

Před námi se objevily dvě cisterny jedoucí vedle sebe, každá v jednom pruhu. Strhla jsem jeep do odstavného pruhu a předjela je. Prořítily jsme se kolem řady předměstských obchůdků. Proti temnému nebi se tyčily mrakodrapy v centru města.

Najednou byl ten sedan vedle nás. Otočila jsem se a přikrčila. Terriin exmanžel řídil jednou rukou, v druhé držel pušku. Namířil na mě. Všechno se změnilo v děsivý zpomalený film. Dupla jsem na brzdy. „Ach bože!“ sténala Terri. Okýnko na mé straně se roztránilo. Instinktivně jsem zvedla ruku, jak mě zasypalo rozbité sklo.

Chaos. Zmítání. Celý svět byl vzhůru nohama. Tápala jsem rukama kolem sebe. „Dostala jsem to, dostala jsem to, dostala jsem to,“ křičela jsem, dokud všechno kolem mě nezmizelo ve tmě. Ticho. Jasná světla. Má pravá ruka bolela, jako by ji někdo sevřel do svěráku. Pár centimetrů od mého krku byl volant. Zírala jsem nepřítomně na ocelovou tyč předního nárazníku, která byla pokroucená jako slámka na pití. Oblaka páry z chladiče se valila se sykotem zpod kapoty. Auto bylo zabořené v příkopu. Na parkovišti u čerpací stanice blikal zelený neon.

Terri byla zhroucená na sedadle, trásla se a její krev stříkala všude kolem. „Promiň,“ zašeptala jsem na adresu mladé ženy, kterou jsem slíbila ochránit. Bolest mě zbavovala vědomí. Byla jsem duchem nepřítomná, ztracená, myšlenky mi hlavou plynuly tak volně, jako protéká voda okapem.

Smrt a neuskutečněné plány, Ron, já, my. Všechno to na mě dopadalo jako kletba.

* * *

„Komu chcete, abychom zavolali?“ zeptali se mě v nemocnici. Byla jsem naprosto ochromená z prodělaného šoku a jen matně jsem vnímala rozmazané obličejy kolem mé postele. Doktoři, sestry, policisté a kolega z listu Herald-Courier, který proklouzl dovnitř a už si dělal první poznámky. „Komu máme zavolat?“ ptali se pořád dokola. Žena v nemocniční uniformě mě systematicky uklidňovala, že o pravou nohu určitě nepříjdu. Byla jsem úplně otupělá - nic jsem nechápala, jen jsem tam ležela, omámená nějakými tisíci

prostředky, a připadalo mi, že celé mé tělo je jen výplodem mé fantazie. Vnímala jsem jen myšlenky, které se mi honily hlavou. Obavy, neúspěch, zmatení, děs.

„Noha,“ opakovala jsem po ženě v uniformě. „Co Terri?“

„Prosím, snažte se to pochopit. Slečna Caulfieldová byla zastřelena. Nepřežila to. Je mi líto.“

Později jsem se dozvěděla, že její bývalý manžel stál vedle mého jeepu a mířil svou puškou s uřezanou hlavní na mě, pak si to rozmyslel, strčil si hlaveň do úst a zmáčkl spoušť.

Nepřežila to. Suché konstatování. Terri zemřela sekundu poté, co ji zasáhla střela. Všechno to byla moje chyba. Co jsem to jen byla za blázna! Chtěla jsem tahat za nitky osudu druhých. Tak jako dřív.

„Komu máme zavolat?“ ptala se žena v uniformě trpělivě.

Kdo vlastně jsem? Kdo jsem kdy byla?

„Maloneyovým,“ vypravila jsem ze sebe.

„Rodině,“ poznamenal doktor. „Komu konkrétně?“

Nebyla jsem si jista sama sebou, ale rodinou naprosto. Tedy skoro. *Mámě a tátovi Marybeth a Holt Maloneyovi z Dunderry v Georgii.* Zamumlala jsem telefonní číslo. „Řekněte jim, že jsem v pořádku. Nevýděste je.“

Byla jsem právě vzhůru, když máma s tátou ještě té noci přijeli. Táta mě sevřel v náručí a máma mi tiskla tvář mokrou od slz na mou. Chtěla jsem svou rodinu, zoufale a bez odsuzování. Poprvé za dvacet let.

Claire,

tohle upíšu v noci v letadle, které letí na východ. Myslel jsem, že přijdu o rozum, jestli s tebou nebudu moct „mluvit“, i když spolu nemluvíme doopravdy.

Před dvěma hodinami jsem se od detektiva, kterého jsem si najal na Floridě, dozvěděl, co se ti stalo. Toho detektiva jsem najal loni, když jsi začala psát o Terri Caulfieldové. Řekl jsem si, že z toho kouká malér. Můj šestý smysl. Muži jako její bývalý manžel mi připomínají mého otce. Nemohl jsem o tom jen tak číst. Dělal mi to starosti, sakra. Sakra. Sak-

Nechal jsem tě v tom. Měl jsem tam být s tebou. Měl jsem něco udělat. Celé roky jsem se držel stranou z dobrých důvodů - co na tom teď záleží? Nic teď nemá větší cenu, než abych tě zase viděl. Abych se ujistil, že budeš v pořádku. Pak to budeš mít všechno za sebou. Nemohu ti říct pravdu, dokud nebudeš silnější. Mohlo by to zranit příliš mnoho lidí.

Prosím, buď v pořádku, až se k tobě dostanu. Buď v pořádku. Prosím.

2

Jak jsem se začala zotavovat po operaci - poprvé po dvou dnech plně při vědomí - začaly se mi hlavou honit všelijaké nesmysly.

„... potrhané vazivo, natržené svaly,“ vysvětloval chirurg babičce Dottie, která seděla u mé postele. „Lehčí zlomenina femuru... znovu jsme spojili měkké tkáně... nějaké poškození nervů, rekonvalescence potrvá tak šest měsíců, ale ta noha ještě dlouho nebude úplně dobrá. To tak nejdříve za rok.“

„Byl tu někdo?“ zeptala jsem se, když odešel. Babička Dottie se ještě pořád držela při síle, jen vlasy jí zbělely a trpěla artritidou. Na klíně měla položený výtisk listu The Wall Street Journal. Pečlivě ho poskládala a podívala se na mě.

„Byla jsem v noci sama?“

„Byli jsme tu všichni,“ odpověděla láskyplně.

„Celou dobu? Každou minutu?“

„Ne, každou minutu ne, miláčku. Ale sledovali jsme tě jako ostříži. Půl rodiny přijelo na Floridu, aby se u tebe vystřídali.“

„Nikdo neviděl nikoho cizího?“

Zadívala se na mě skrz brýle, vyplašená - pochopitelně - a trochu nejistá. I já byla zneklidněná, ale nedávala jsem to najevo. „Myslíš, že tady byl někdo cizí?“ zeptala se babička opatrně.

„Já nevím.“

Do pokoje vešli máma s tátou a přinesli další květiny a koše ovoce, které přidali k tuctům těch, co už tvořily výzdobu pokoje.

„Myslí si, že v noci byl u ní v pokoji někdo cizí,“ slyšela jsem, jak jim šeptá babička. „Myslím, že se jí to jen zdálo, jak na ni ještě působila narkóza.“ Máma se na mě podívala, zjistila, že už jsem natolik při vědomí, abych mohla mluvit, a znovu se rozplakala. I já se dala do pláče, ale z jiného důvodu.

Protože jsem měla za to, že jsem si dlouho povídala s Ronem.

Když jsem byla mladší, pěstovala jsem si představu, že jednoho dne vzhlednu a nade mnou bude stát Ron. Přejde ke mně a v oku bude mít víc než jen jiskru poznání. Prohlédne si mě od hlavy až k patě, podiví se a řekne: „Jsi krásná. Vždycky jsem věděl, že budeš krásná.“

Nebo neřekne nic, ale já z jeho pohledu poznám, že nic na mně ho neodpuzuje, že nic na mně ho nezklamalo a že už zapomněl na tu malou, zbitou holčičku se spuštěnými kalhotami na špinavé zemi v přívěsu Velkého Rona.

Ale to, co se stalo té noci v nemocnici, musel být jen sen vyvolaný působením léků. Vzpomínky se mi vracely a zase mizely, na něco jsem si vůbec nemohla upamatovat a některé části našeho rozhovoru jsem si vybavovala slovo od slova.

Jedna lampa v rohu pokoje byla stále rozsvícená. Sestřičky přicházely a odcházely. Kontrolovali mě častěji než vánočního krocana. Trápily mě noční můry - auto, havárie, Terriina hlava v tratolišti krve na palubní desce, prázdný pohled v jejích očích - a také vzpomínky na smutnou minulost - Velký Ron klečící nade mnou, jeho hlava zbrocená krví, když ho Ronie zastřelil. Panická hrůza z násilí, smutek a strach - to všechno mi běželo hlavou. Bylo to, jako bych sledovala video natočené teprve nedávno. Bylo mi z toho hned nevolno, hned zase úzko.

Slyšela jsem kroky blížící se po tvrdé, vydezinfikované podlaze nemocničního pokoje. Ťukání podpatků, potom ruka na mé peřině a lehký stisk na mém rameni. Zamrkala jsem a otevřela oči. Byla jsem jako ve vyhřátém tunelu - s hlavou otočenou na bok jsem se dívala ze tmy do světla. Přesně takhle jsem si vždycky připadala na seníku velké stodoly, kde jsme sedávali s Ronim, když bylo venku krásně.

Konečky prstů mě hladily po vlasech, pak po čele a nakonec sjela ruka na mou tvář. Podívala jsem se na druhou stranu, aniž bych pohnula hlavou. Uviděla jsem lesklé oči zalité slzami a tvář ošlehanou větrem s bolestně známými rysy - i když teď poněkud jinými, staršími, tvrdšími. Pevné lícni kosti ohraničené tmavými vlasy. Pohledný, statný muž ve světlé kožené bundě a košili rozepnuté u krku. Jeho prsty byly cítit tabákem.

Sevřelo se mi srdce. Ten živý obraz byl spojen s úlevou a velkou láskou. „Claire,“ řekl tichým, hlubokým hlasem.

Čas se mi najednou v hlavě popletl. Jako by nám neutekla ani minuta života. Byla jsem ráda. „Nenechají tě v tom domově,“ řekla jsem mu. „Vědí, že udělali chybu. Neboj. Ach, Ronie. Tolik tě miluji.“

„Myslel jsem“ naklonil se ke mně a hladil mě po vlasech, „že jsi zapomněla. Že jsi chtěla zapomenout.“ Hlas měl ochraptělý.

Na chvíli jsem ztratila koncentraci, ale hned se mi zase vrátila. Přeladila jsem v hlavě programy. Uplynulo dvacet let. „Rone,“ zamumlala jsem těžce. „Terri zemřela kvůli mně. Tak jako Velký Ron. Je mi to líto.“

„Bože,“ zašeptal. Sklonil hlavu ještě blíže ke mně. Ten pohled jeho šedých očí mě provázel ve snech - divoký a mučivý. „Vím o tobě všechno,“ pronesl. „Co píšeš, co děláš. Nebyla to tvá chyba. Ani tehdy, ani teď.“

A potom se posadil na židli, kterou si přitáhl k posteli, a mluvil na mě - mluvil snad celé minuty, hodiny, dny, roky - to jsem v tu chvíli nevěděla přesně. Sledovala jsem ho jako ve snu, ale slyšela jeho hlas. Ne slova. Ale proud řeči, který byl uklidňující. Nakonec jsem prohlásila: „Už nepotřebuješ pomáhat s gramatikou.“ A on si dal hlavu do dlaní a chvíli nic neříkal. Mluvila jsem na něj, dokud tam seděl. Co jsem mu říkala, nevím.

Cítila jsem se dobře a vyrovnaně, protože jsem ho úplně neztratila. Vrátil mi mé vzpomínky. Všechno mi to teprve docházelo. A i on pochopil, že nikdo nechtěl, aby musel začít nenávidět naši rodinu, aby musel zmizet zahanben a ponížen. „Pořád tě miluji,“ ujistila jsem ho ještě jednou.

Vstal, lehce přejel rukou po obvazech, kterými jsem měla ovázanou pravou nohu od kotníku až po bok, a potom mě políbil na ústa. Jeho dech byl teplý, jako by byl skutečný. „Taky tě pořád miluji,“ řekl ještě. „A až mě příště uvidíš, tak ti to dokážu.“

Trvala jsem na tom, že se musím zúčastnit Terriina pohřbu. Máma s tátou povolali rodinu z hotelů v Jacksonville. Na hřbitov jsme přijeli v koloně vypůjčených aut. Nebe nad Floridou bylo ten den zatažené a od moře foukal těžký vzduch. Táta mě tlačil v kolečkovém křesle po travnatých pěšinkách. Ostatní členové rodiny šli v houfu kolem nás.

„Ach bože,“ vydechla jsem vyčerpaně. Dav u hrobu čítal nejméně tisíc lidí. Všude kolem se tyčily transparenty jako podivné květiny.

MUŽSKÁ VLÁDA = MRTVÉ ŽENY
ZBRANĚ ZABÍJEJÍ = ŘEKNĚTE TO ÚŘEDNÍKŮM
BAREVNÉ ŽENY JSOU SKUTEČNÉ OBĚTI
BOJUJTE ZA VÝCHOVU PROTI NÁSILÍ V NAŠICH ŠKOLÁCH

Jacksonvillská policie řídila dopravu. Nad hlavami nám kroužila helikoptéra nějaké televizní stanice. Všude kolem byli kameramani a reportéři z několika floridských zpravodajských pořadů. Jeden z nich mě zaregistroval a zamířil ke mně. Dva policisté mě poznali a uvolnili nám cestu.

Teta Jane zasípala svým pisklavým hláskem: „Je to pohřeb, nebo politická demonstrace?“

Hlas kněze vítal ty, kteří přišli promluvit nad hrobem a teď se tísnili kolem rakve. Postupující televizní štáby se snažily prodrat kolem mých bratrů, kteří jim s Joshem v čele bránili v přístupu ke mně. „Claire, tady Mark Creeson z Kanálu 3. Věnuj mi deset vteřin.“

„Odeženeť toho člověka,“ sykla máma. Táta zastavil a stoupl si přede mě. Violeta a Rebeka se postavily každá z jedné strany. Babička Dottie držela stráž za mnou a tiskla mi ramena. Roztřásla jsem se. Na čele mi vyvstaly kapky potu a stékaly mi po skráních na tváře. V zafačované noze, kterou jsem měla nataženou před sebe, mi začalo škubát. Skupiny zvědavců odbíhaly od hrobu a snažily se protlačit hradbou těl kolem mě. Lidé natahovali krky, aby mě zahlédli. „Můžete se mi podepsat?“ ječela nějaká žena.

„Musím odsud pryč,“ nevydržela jsem. to. „Tohle není pro Terri. Je to cirkus a já jsem za něj zodpovědná.“

„Jsme v pasti,“ zasténala sestřenka Rebeka.

Najednou se před námi objevili dva urostlí muži. Táta si je nevraživě změřil ostrým pohledem.

„Jsme tady, abychom vám pomohli, pane Maloney,“ řekl jeden z nich zdvořile. „Uvolníme vám cestu zpátky k autu.“

„Kdo sakra jste?“ zahromoval táta.

„Osobní ochranka. Najata přítelem.“

„Přítelem koho?“

„Vaší dcery, pane.“

To všechno jsem vnímala jen nejasně, protože se o mě pokoušely mdloby. Jaký přítel? Matně jsem se snažila rozpomenout, zatímco celá naše rodina následovala dva osobní strážce, kteří nám nekompromisně razili cestu davem. Hop a Evan mě vysadili do auta na zadní sedadlo. Muži z ochranky zmizeli dřív, než jsem se jich stačila zeptat, kdo je poslal.

Měla jsem pocit, že si musím rychle vzpomenout, kdo jsem a co tady dělám, protože jinak přijdu o rozum.

„Chtěla bych domů,“ vypravila jsem ze sebe.

3

A tak jsem přijela domů, mezi modrozelené kopce, rodinu, farmu, do toho velkého domu, kde vyrůstaly generace Maloneyů, mezi všechno to neustálé dění spojené s rodinnými událostmi a obchodem. Dělníci z farmy přicházeli do kuchyně a zase odcházeli, tak jako tomu bylo, když jsem byla ještě holka. Plus další tucty lidí, kteří volali Joshovi, nebo ho navštěvovali, protože jako státní senátor zastupoval horské oblasti. Každý den se k nám také valily proudy lidí, přicházející na poradu s tátou, který byl teď oblastním komisařem, za něhož ho zvolili poté, co farmu předal Joshovi. A spousty žen, které byly členkami některé z máminých uměleckých nebo dobročinných organizací. Joshova dcera Amanda bydlela u mých rodičů, protože Josh hodně cestoval. Stala se mou stálou společnicí.

A tak jsem tam žila. Bezmocná, nemotorná, v kolečkovém křesle. Byla jsem jedinou nepohyblivou součástíkou dobře promazaného stroje.

Odešla jsem z domu na univerzitu, když mi bylo sedmnáct, přesvědčená, že už se do Dunderry nikdy nevrátím. O rok později měl táta infarkt a já nemohla nepřijet, tak jsem se v létě vrátila. Celý rok poté, co jsem se po ukončení studií přestěhovala na Floridu, brala máma uklidňující prášky. Přijela jsem domů, když při porodu Amandy zemřela Joshova žena. Přijela jsem, když babička Dottie spadla a zlomila si pánev. Přijela jsem, když umřel dědeček. Ale ujistila jsem se, že všichni chápou, že jedině narození, smrt nebo nemoc mě mohou přimět se na pár dní vrátit.

Nakonec jsem ten koloběh porušila tím, že jsem se sama stala jeho součástí.

Máma mě uložila do staré Ronovy ložnice, protože ta byla v přízemí a blízko kuchyně. Mohla jsem požádat o cokoli a byla bez řečí obsloužena. O pomoc jsem volala klaksonem, který mi přinesla teta Irena.

Jen co bylo jaro v plném rozpuku, sedávala jsem co nejčastěji na verandě nebo u okna a hltala pohledem všechno okolo s přímo mystickou dychtivostí a snažila se přebít pocit viny pocitem sounáležitosti s rodinou.

Snažila jsem se zapomenout na to, kdo jsem byla před nehodou. Chtěla jsem vystoupit z té ambiciózní, bezohledné ženy, která riskovala životy druhých. Chtěla jsem v sobě potlačit tu Claire, která považovala práci v novinách za hru plnou intrik, čmouchání po intimních záležitostech jiných, uplácení, okouzlování svým půvabem a vnučování se do přízně vlivných přátel. Byla jsem tím typem reportérky, která si bezostyšně oblékne přiléhavé krátké černé šaty a pronikne na inaugurační ples guvernéra, kde potom tančí s jedním z guvernérových mladých pobočníků. Dovolila jsem mu koukat mi do výstřihu, zatímco jsem se ho vyptávala, zda guvernéř přijímal finanční příspěvky na předvolební kampaň i od těch, kdo se staví proti vybudování sítě sociálních zařízení pro bezdomovce.

Ten pobočník byl ještě takový politický zelenáč, že mi byl ochoten sdělit i ty nejdůvěrnější informace. Dokonce připustil, že se se mnou touží vyspat. Ale já na té párty nebyla proto, abych ukojila něčí touhy.

Měla jsem svůj článek a ten mi vynesl další cenu Asociace novinářů. Toho pobočníka vyrazili. Spousta lidí toužila dostat místo v guvernérově kanceláři, ale ten mladík byl ten poslední, koho jsem měla pro svůj záměr zneužít.

Krátce řečeno, chtěla jsem z paměti vymazat tu Claire, která ne vždy dělala jen samá dobrá a čestná rozhodnutí. Claire, která by se nemusela spoléhat jen na podporu svých informačních zdrojů. Claire, která byla ještě stále natolik v zajetí svých dětských fantazií a nočních můr, že trpěla halucinacemi, v nichž si povídala s mužem, který musel být poslán pryč jen kvůli jejímu bezohlednému chování před dvaceti lety. Snažila jsem se - bezvýsledně - vybavit si vše, co mi té noci řekl v nemocnici Ron a co jsem mu já odpovíděla.

Jako by byl skutečný. Ale Ron, na rozdíl ode mě, nikdy cestu zpátky domů nenašel.

Renfrew pořád ještě pracovala pro mé rodiče stejně jako Nat Fortner. Celá naše početná rodina se stále ještě scházela v neděli na oběd. Mnohé se změnilo, mnohé jen vyzrálo.

Silnice do města stále ještě vedly kolem starých hospodářských budov s červenými střechami, kolem pastvin a stodol, okolo nichž byla půda tak kyprá, že vyšlapané pěšiny a vyježděné cesty jako by jen doplňovaly přirozený ráz krajiny. Dunderry - to byly pořád ještě především farmy.

Strýček Dwayne a teta Rhonda přišli o většinu svého drogistického podniku na úkor velkého supermarketu K-mart, který vyrostl u dálnice dvacet kilometrů za městem. A tak zrenovovali starý pult na nápoje, přistavěli kavárnu a police v obchodě zaplnili serepetičkami pro turisty.

Teta Irena se stala viceprezidentkou Asociace výtvarných umění, kterou založila spolu s mámou. Jejich cílem bylo odkoupit a zrekonstruovat staré dunderreské kino.

Z krámků s levným zbožím se stalo starožitnictví. Strýček Eldon se přestěhoval se svým železářstvím za město a rozšířil ho o zahradnictví a prodejnu bytových doplňků. Ve staré jídelně teď prodávali smažená zelená rajčata. A avokádové sendviče. A sýrové koláče. Radnice postavila několik nových administrativních budov na kraji města a stará radnice uprostřed náměstí se stala uvítacím centrem a galerií výtvarného umění. Máma tam prodávala něco ze své keramiky.

Zastupitelstvo po vášnivých náboženských diskusích odhlasovalo vyhlášku o prodeji piva a vína. Metodisté byli neutrální, baptisté tvrdili, že jen přes jejich mrtvolu, katolíci a episkopalisté byli jednomyslně pro a všichni ostatní jen doufali, že už nebudou muset dojíždět do Gainesville, když si budou chtít koupit pár plechovek piva nebo láhev stolního vína.

Teta Jana odešla z knihovny a společně se sestřenkou Ruby si otevřela knihkupectví s čajovnou v místech, kde Ruby dřív prodávala nejlepší pánské tesilové kalhoty v severní Georgii.

Rebeka, stejně jako Violeta, se vdala za hezkého muže a měla hezké děti. Otevřela si butik a v něm prodávala lněné zboží dovezené z Irska. Tula Tobblerová zdědila jablečný průmysl v Dunderry poté, co její dědeček Boss zemřel. Její bratr Alvin dělal přesně to, co mu předpověděla - skoro deset let hrál profesionálně fotbal za Dallas Cowboys, než mu přestaly sloužit nohy. Tula investovala Alvinovy peníze do rodinného jablečného podniku, otevřela si obchod, začala prodávat podle katalogu a prosperovala. Když Alvin skončil s fotbalem, vrátil se domů a přijal místo šerifova zástupce. Před dvěma lety, když Vince odešel do důchodu, byl Alvin zvolen šerifem.

Měli jsme teď i Komisi na ochranu historických památek, která se s každým handrkovala o každý čtvereční centimetr okolo náměstí. Rebeka omylem zasadila do truhlíků za oknem svého krámků růžové květiny a o hodinu později jí je Aster, která komisi předsedala, vytrhala i s kořínky.

„Červená a bílá jsou barvy, na kterých jsme se dohodli, že budou letos náměstí dominovat,“ řekla Rebece. „Nečetla jsi vyhlášku?“

Od té doby říkala Rebeka, že je to komise na ochranu *hysterických* památek.

Betlém, který se dříve stavěl na náměstí za využití velkých dřevěných malovaných figurín, byl nahrazen živým betlémem, který tvořili dobrovolníci přestrojení do kostýmů, dvě živé ovce, osel a trio velbloudů, kteří sem za tím účelem byli převezeni ze zoo v Gainesville.

Tatínek chtěl dobrovolně zapůjčit své lamy toho roku, kdy komisi pro zřízení betléma předsedala teta Dockey. „Ve svaté zemi nebyly žádné lamy, Holte!“ řekla mu na jeho nabídku uštěpačně.

„No, však Ježíšek se taky nenarodil v jesličkách na volném prostranství vedle Dwaynovy drogerie,“ odpověděl na to táta.

Asociace obchodníků převzala záštitu nad vánoční atmosférou v Dunderry. Majitelé obchodů zdobili výlohy bílými žárovkami a přírodními, občas však i jedlými věnci a girlandami. Už žádní umělohmotní Santa Klausové, už žádný umělý sníh, už žádné kovové, stříbrně natřené vánoční stromky zavěšené na pouličních lampách.

Strýček Evžen konečně našel své koule a utekl se svou sekretářkou z pobočky automobilky Ford. Teta Arnetta to přežila a i nadále byla oblastní daňovou poradkyní. Carlton se dal na bankovnictví, odstěhoval se do Virginie a loni ho zavřeli za zpronevěru. Strýček Ralph tam najal nějaké dobré advokáty a ti dostali Carltona ven na podmínku.

Neely Tipton si vzal jednu z mých sestřenic. Slyšela jsem, že jejich syn se ve škole schovával za dveřmi a tahal holky za vlasy. Ale nikdy si nedovolil vztáhnout ruku na některou z maloneyovských či delaneyovských dívek.

Strýček Petr zahynul při neštěstí na lovu. Jeho syn Harold se zabil při automobilových závodech v Talladeze. Arlan se přestěhoval do New Orleansu a moc jsme o něm neslyšeli. Pro celou rodinu to byla úleva.

Daisy McClendonová a její dvě zbývající sestry se přestěhovaly neznámo kam krátce poté, co Ron utekl a Sally zmizela. O Sally jsme od té doby neslyšeli ani slovo.

Rodina se vypořádávala se všemi zrozeními, úmrtími, ztrátami a skandály způsobem, jakým tyto situace vždy řešila, tedy tolerantně nebo okázale, s tichým úsilím nebo halasnou vervou.

Ale nikdo se nikdy nebavil o Ronovi nebo Velkém Ronovi. Alespoň ne přede mnou.

* * *

Pan Cicero, můj starý šéfredaktor z *Dunderrského trojlístku*, mě přišel navštívit. Tvář měl vrásčitou jako tahací harmoniku, na nose silné brýle a řídké šedé vlasy měl sčesané na bok, aby zakryl pleš. Za druhé světové války byl korespondentem v Evropě a potom šéfredaktorem velkého listu v Mississippi v době bojů za občanská práva. Pyšně mi ukazoval fotografie nových kanceláří listu a distribučního centra s jedním nákladákem. Zatížil vlastní dům hypotékou, aby to mohl všechno postavit.

Strukturou připomínala budova redakce malý betonový bunkr v radarové stanici NASA. Pan Cicero měl na střeše satelit, aby mohl přes den sledovat CNN, jako by musel pořád mít ty nejčerstvější informace z celého světa, kdyby náhodou některé z nich mohly ovlivnit život v Dunderry. Kromě toho byl ve spojení s jednou národní informační kanceláří prostřednictvím počítačové sítě. Jeho předplatitelé a inzerenti sotva stačili pokrýt náklady, ale jeho sny byly celosvětové.

Vždycky mi říkal „děvenko“. „Děvenko,“ pravil, „psala jsi mi celou dobu, co jsi byla na střední škole. A nemohu být pyšnější na to, co jsi od té doby dokázala.“

„Pane Cicero, dívám se na vás a říkám si, že snad ještě pořád je být na co pyšný.“

„Samozřejmě! Proč vůbec říkáš něco takového, děvenko?“

„Začala jsem věřit svým vlastním úspěchům. Myslím, že jsem asi chtěla být slavná.“

„Fí! Zapletla ses do příběhu, který tě málem zabil. Neudělala jsi nic špatného.“

Ukázala jsem na televizi naproti posteli. „Sledovala jsem zprávy. Po zprávě o dvojnásobné vraždě hned dali novinku o tom, že se v atlantské zoo narodilo mládě gorily. Neměli ani tolik slušnosti, aby mezi ty dvě zprávy dali reklamu. Nic už není svaté, dost šokující nebo závažné. Všechno je to jen zábava. A i já začala myslet stejně.“

„Jistěže ano,“ podotkl sarkasticky. „Víš, že potřebujeme v životě ještě víc vykořisťování a násilí.“

„Potřebujeme víc zahanbení a pocitu viny,“ prohlásila jsem vážně. „Reportéři strkají kamery do obličeje lidem, kteří právě přežili nějakou hroznou tragédii, a ukazují je celému světu, který na ně jen tak zírá a nakukuje jim do života, a říkají nám, jaká to není důležitá zpráva. Ale není to pravda. To je voajérismus.“

Rozzlobeně se na mě zamračil. „Viděla jsi někdy nějaký takový obrázek v *Trojlistku*?“

„Samozřejmě že ne. Ale víte, co tím chci - „

„Já jen vím, že jsou kolem nás problémy, které vyžadují někoho mladšího, než jsem já, aby se jimi zabýval. Nenasytní starouškové a ještě nenasytnější novodobí světáci se tady tahají o místo na zemi, půda se dělí na kousíčky, jako by každého posedla touha vlastnit. Letos na podzim chodí zatím samé důležité zprávy, děvenko. Ze se tvůj bratr uchází o místo viceguvernéra je zrovna jedna z nich. Nebo že se zástupci církve chystají na zástupce školství. Letos se budou mnohem víc než kdy jindy hádat o tom, zda je školství dostatečně kreativní a vyvíjí se správným směrem. Mohl bych tě potřebovat.“

„Neodjízďím z města. Ale ani se nechystám vrátit zpátky k novinářině.“

Zvedl se k odchodu, ale ještě přátelsky dodal: „Nějak mi to připadá, že se chystáš nedělat nic a jen tak sedět na zadku a litovat se.“

Claire,

tvůj dědeček Joe říkával, že jsou na světě dva druhy lidí. Jedni natolik stupidní, že nic nevědí, natož aby si s něčím dělali starosti. A druhí, kteří jsou natolik chytrí, že vědí, že nic nestojí za to, aby si s tím člověk lámal hlavu.

Snažím se pořád něco dělat a nestrachovat se o tebe. Můžeš namítnout, jak to že jsem se dostal k tvým zdravotním záznamům. Koupil jsem je od lidí, co se specializují na informace. Promiň, ale musel jsem vědět, jak se ti daří.

Mé informace říkají, že ne zrovna nejlépe. Copak bych ti mohl ještě přitížit tím, kdybych se teď objevil? Kdo ví.

Až ti bude lépe, budu u tebe, abych ti pomohl. Zavezu tě, kam budeš chtít, pomůžu ti znovu začít psát, nebo začít jakoukoliv práci v médiích, kterou budeš chtít dělat. K čertu, třeba pro tebe koupím nějaké noviny, když to bude to, co bys chtěla. Nenechám tě jen tak sedět tam u vás na farmě a zapomenout na všechno, co jsi dokázala. Jestli se budeš pořád obviňovat za to, co se stalo, a budeš chtít všechno vzdát, tak já tvůj názor změním. Přísahám.

Vím, že se budeme muset zase znovu poznat, než bude mít všechno tohle moje plácání nějaký smysl, ale už na tom pracuji.

Nevzdávej to. Nikdy před tím jsi nic nevzdala.

Šest měsíců, předpokládali chirurgové. Za šest měsíců budu chodit bez berlí. Měla jsem štěstí. Má noha jevila veškeré známky rychlého uzdravování. Sešité svaly sebou hbitě škubaly. Pod sádkou jsem cítila, jak mi jizvy pulzují krví. Oživené konečky nervů už byly s to vnímat bolest. Brala jsem spousty tisících léků a sotva mohla vstát z postele.

Toto utrpení bylo známkou dobrého vývoje.

Žluté květy dubnových narcisů mě přímo hypnotizovaly. Vůně jasmínu, která se šířila po verandě, byla téměř nesnesitelně krásná. Celý Dunshinnog rozkvetl jako přírodní katedrála bílými květy svídy, které zářily proti tmavě modrému nebi.

Ted' to všechno patřilo mně. Dědeček mi tu horu odkázal ve své závěti. Loni vyšel až nahoru, aby viděl kvést náprstníky. Když se dlouho nevracel, táta se vydal za ním. Našel ho sedět opřeného o strom, s nepřítomným pohledem upřeným přes údolí, ve kterém se narodil, kde žil a kde zemřel. Dědeček mi moc chyběl a žasla jsem, jak babička Dottie dokázala zůstat čínorodá, jak se dokázala starat o všechna svá vnoučata a pravnoučata, jak stačila sledovat své investice na burze a tenisové zápasy v televizi. Spala v dědečkových flanelových košilích a nosila jeho hodinky.

Pamatuji se, jak jsem se jako pubertáčka často ptala dědečka, proč babička Elizabeth a prababička Alice tráví tolik času u oken svých ložnic a dívají se na Dunshinnog. „Kdyby mohly, tak by seděly tam nahoře,“ řekl mi tenkrát. „Mají plnou hlavu vzpomínek. Ty holky se rády dívají tak daleko, jak jen mohou.“

Myslím, že tak jako on, i ony nakonec dohlédly dost daleko. Když mi bylo asi tak čtrnáct, obě bábrlinky zemřely pod naší střechou, ve svých postelích, stejnou noc. Po všech těch letech, kdy jedna druhou popichovaly tím, že tu druhou přežijí, ani jedna z nich neměla poslední slovo.

Babičku Elizabeth jsem objevila já, když jsem ji šla budit na snídani. Byla perfektně uložená, ležela na zádech, jako by spala, ale oči měla pootevřené a její obličej vypadal v posmrtné úlevě mnohem mladší. Věděla jsem, co se stalo, jakmile jsem ji uviděla.

Dotkla jsem se jejího studeného obličejce, posadila se na zem a upadla jsem do něčeho, co jsem až mnohem později, když jsem byla starší, zjistila, že byl tichý šok. Vyskočila jsem teprve ve chvíli, kdy do pokoje vběhla máma, která jen chvíli před tím objevila v ložnici v přízemí mrtvou prababičku Alici. „Nedívej se,“ řekla jsem, ale máma si sedla na zem vedle postele a vzala do dlaní jednu ruku své maminky. „Ach, mami,“ šeptala. „Ty jsi

prostě nemohla babičce Alici vypálit rybník, co?“ Rozplakala se, a když jsem se vedle ní, taky celá uplakaná, postavila, vzala mě za ruku a utvořily jsme jakýsi řetěz, babička s matkou a matka s dcerou. Tak jsme tam ruku v ruce ležely, seděly a stály, dokud do pokoje nevpadl táta a neřekl „Ach, můj bože, miláčku, je mi to líto,“ a nesevřel mámu v náručí.

Dědeček seděl toho rána u své matky, prababičky Alice, a hladil ji po rameni. Syn a matka. Byla otočená na bok, vypadala mladší, stejně jako babička Elizabeth, a poprvé v životě jsem viděla dědečka plakat. Babička Dottie se nad ním skláněla, hladila ho po plešaté hlavě a konejšila ho, jako by byl malé dítě. Bylo v tom poučení a uklidnění, když jsem viděla, jak se trhají jednotlivá pouta mezi generacemi. Uvědomila jsem si, že i já jsem součástí té dlouhé cesty. Další stupeň. Právě na to jsem teď myslela.

Na farmě panoval klid a já se dívala z okna na nádhernou jarní paletu zeleně. Chundelaté lamy na pastvinách vypadaly jako malé tečky. Pořád mě něco bolelo, špatně jsem jedla, spala co možná nejvíce, často jsem brečela, když jsem byla sama, a byla posedlá myšlenkou, že jsem zničila Terri Caulfieldovou.

Ze všeho nejvíc skličující bylo to, že jsem trávila celé hodiny v ložnici a volala mobilním telefonem na Floridu. Ptala jsem se sester v nemocnici, doktorů i ochranky, všech, kdo měli službu noc poté, co mě operovali. Nikdo z nich neviděl muže, který by odpovídal popisu, který jsem jim dala. Popisu Rona.

Některé mé části se nehojily vůbec.

Má neteř Amanda, zrzavá, pihovatá, tak trochu klukovská, ale přirozeně půvabná, mi kupovala čerstvé koláčky. Přinesla mi do pokoje ukázat malá štěňátka - potomky Generála Pattona. Ptala se mě na mé názory v otázce holčičích problémů. Kreslila mi na sádro hvězdy a kytičky a lepila mi na ni obrázky jednorožců.

Byla zoufale osamělá, bez matky, trestuhodně zanedbávaná Joshem. Přímo nasávala každý projev pozornosti ze strany svých prarodičů, bratranců a sestřenic, tet a strýčků a ode mě. A já šiji okamžitě zamilovala, protože mě potřebovala.

Sama jsem nevěděla, co potřebuji. Prostředkem útěchy mi byla senzace. „Co tam venku děláš?“ volala na mě jedné noci máma ze zadní verandy. Odpověděl jí můj neosobní hlas. „Hledám v kuchyni semínka.“

„Co konkrétně?“ chtěla máma vědět.

„Chci sázet melouny.“

„Je tma.“

„Nepotřebuji vidět. Potřebuji sázet.“

Jednou odpoledne jsem spadla, jak jsem se snažila posadit na mísu v koupelně. Renfrew mi přispěchala na pomoc. Vlasy pod černou síťkou jí dávno zešedivěly. Před pár lety přestala kouřit, ale začala žvýkat tabák. Vyplivovala tabák do plechovky, kterou nosila v zástěře. Byla známá tím, že plivala po mých neteřích a synovcích, když ji provokovali. Po mně ještě neplivla.

„Přineste mi nočník, slečno Mac,“ řekla jsem sarkasticky. „Asi zůstanu sedět tady na zemi a vyčůráám se do něj.“

„Dávejte si pozor na pus.“ Hodila po mně těmi slovy a rukama při tom šermovala ve vzduchu. „Já se s vámi nehodlám mazlit jako všichni ostatní v tomhle baráku. Vždycky jsem říkala vaší matce, že byste byla v pořádku, kdyby se nám podařilo dostat vás domů. Ale nemůžete být takhle apatická. Chovejte se jako dáma.“

„Nikdy jsem nebyla dáma, slečno Mac. A tohle je teda pěkně zatracený návrat domů.“

„Raději byste se měla zvednout a hýbat se!“

„Já se nemůžu zvednout,“ ječela jsem, „a nemůžu se hýbat.“

„Tak se vymočte na zem,“ řekla a odešla.

Když mi sundali sádro, ještě jsem nějakou chvíli chodila o berlích. Má pravá noha byla divná - prostě tam byla, nateklá, ale ohebná, jako by mi ji přidělali bez mého vědomí, jako by se část mého těla vrátila ke mně po návštěvě u někoho jiného. Věděla jsem, že se uzdravuji, rehabilitace byla jen otázkou času, ale připadalo mi, jako by se mě to ani netýkalo.

Sladká, milá Viola, malá žena atletické postavy s kaštanově hnědými vlasy, byla terapeutkou. Nosila růžový cvičební úbor a vesele se smála. Starala se o mou každodenní rehabilitaci v zahradním domku, který máma s tátou přistavěli za domem. Protahovala jsem nohu, učila se držet rovnováhu, dokonce jsem i začala zvedat činky.

Jenže Violeta příliš často říkala: „Ach, budeš jako znovuzrozená.“ Jednoho dne, když se ke mně otočila zády, píchla jsem ji skrz polštář na pohovce špendlíkem, jak nejsilněji jsem mohla.

Prudce se otočila a zírala na mě. „Claire?“

„Ta žena zemřela, protože jsem nedokázala udělat dost pro to, abych jí pomohla. Jenže všichni kolem mě si myslí, že na to můžu jen tak zapomenout. Čeká se ode mě, že budu předstírat, že se nic nestalo, a budu se

vesele zotavovat. Ještě jednou na mě takhle zašvitoř, a srazím tě k zemi. Nohu možná budu mít jako novou, ale jinak jsem úplná troska.“

Tento útok proti té dobré duši vyvolal rodinnou poradou. „Já ti rozumím, sestřičko,“ trpělivě mě přesvědčoval Josh. „Vím, čím jsi prošla. Ideály nic neznamenaají, co? Tak jsi udělala chybu. Dobrá. Tak se s tím smiř.“

Brady seděl v křesle s kufríkem na klíně. „Ten tvůj příběh stojí za to, aby ho někdo koupil,“ řekl. „Možná by z toho mohla být i knížka, Claire. Čtyři společnosti chtějí koupit práva na televizní zpracování. A co teprve talk show... Podívej, mám tady smlouvy od agentů. Procházeli jsme je se strýčkem Ralphem. Jsou to solidní nabídky. Měla bys to podepsat. Kuj železo, dokud je žhavé.“

Podívala jsem se na mámu s tátou. Vypadalo to, že jsou z Bradyho a Joshe znechucení. Nikdy to neřekli, ale hodně jsme teď cítili společně, mí rodiče a já. Dobré záměry někdy neudělají dobrou službu.

„Ten zavšivený chlap by svou ženu asi stejně zabil, ať už bys udělala cokoli,“ poznamenal táta. „Udělala jsi pro ni, co bylo v tvých silách.“

„Využila jsem ji, tati. To to všechno zavinilo. Mé články dobře prodávaly noviny. Prodala jsem ji.“

„Hlavní je,“ vložila se do toho máma našťavaně, „že jsi málem přišla o život, když ses té chudince snažila pomoci, a teď na tom chce hejno supů vytrískat peníze. A jeden z nich,“ - podívala se na Bradyho - „je tvůj vlastní bratr.“

„Je v tom celá filozofie,“ namítl Brady, aniž cokoli pochopil. „Sestřička má právo těžit ze své publicity - prodat svůj příběh...“

„Nemám vůbec žádné právo vydělávat peníze na životě Terri Caulfieldové.“ Prudce jsem se v posteli napřímila. „Pojďme ji vzkřísit a řekněme jí, jak dobré pro ni máme zprávy. Kolik lidí si na ní chce namastit kapsy. Kolik bych na ní mohla vydělat, kdybych chtěla. Bude šťastná. Mrtvá, ale šťastná.“

Brady na mě jen zíral. Josh si kousal spodní ret a pozoroval mě přimhouřenýma očima. Byla u toho i teta Dockey, která se stala unitářskou duchovní. „Udělala jsi správnou věc, a nestačilo to. Není to tvoje chyba. Je čas pustit se zase do života, Claire Karleen. Jsi dospělá žena. Vypadáš dobře a jsi bystrá. Co chceš dělat - odsoudit se k výstřednosti?“

„Netuším, co budu dělat. Jen vím, že nechci poslouchat, jaké jsem měla štěstí.“

„Dáš se na modlení?“

„Jen to ne!“

„Co takhle nějaký koníček?“

„Ne.“

„Co takhle pořádně nakopat do zadku?“ Zasmála jsem se. Ona ne.

Máma vybalila mé novinářské ceny. „Proč je vlastně nerozvěším kolem tvé postele?“ zeptala se.

„To už není můj život,“ řekla jsem jí na to. „Klidně je strč všechny zpátky do krabice.“

Máma, jinak silná, vyrovnaná žena, která byla pozvaná do Anglie na seminář o glazurování, se na mě podívala, jako bych z ní v tu chvíli udělala tu nejkřehčí věc na světě. „Kdy budeš mít právo být šťastná? Kdy se v tvém srdci najde místo na lásku? Na manžela, domov, děti?“

„Já nepotřebuji to co ty, mami.“

„Lhářko. Chodila jsi s několika prima muži. Violeta a Rebeka mi o nich řekly vždycky, když tě jely navštívit a ty jsi jim je představila.“

„Chodit s mužem a vzít si ho jsou dvě různé věci.“

„Nikdy se nikdo nevyrovnal Ronovi Sullivanovi. Tak je to. Připusť to.“

„Mami, bylo mi deset, když odešel. V té době jsem ještě nevěděla, co jsou pravé hodnoty. Takže ne, to není ten důvod - „

„Kdyby se teď Ron Sullivan vrátil, vešel do pokoje a řekl: ‚Vezmi si mě a odejdi se mnou,‘ ty bys šla.“

„Kdyby o mě tak stál, byl by se vrátil už před lety. Buď o mě nestojí, nebo už nežije. Ať tak, či onak, nikoho jiného si nevezmu.“

„Vidíš? Nikoho jiného.“

„Nikoho. Nikoho si nevezmu, to jsem myslela.“

„Nechci, abys tady zůstala, protože nemáš to srdce uspořádat si život podle něho.“ Odvrátila jsem se a neřekla na to nic.

Seděli jsme s tátou na pastvině na korbě jednoho z našich nákladňáků a lamy, které se pásly kolem nás, nám svými sametovými pysky žraly z ruky zrní. Táta mě sem zavezl, abych mu pomohla pojmenovat jedno z jeho nových mlád'at. Ta malá stála na vratkých nohou vedle své chundelaté mámy a svůj dlouhý krk natahovala jako periskop a prohlížela si mě velkýma tmavýma očima.

„Dolly,“ řekla jsem. „Bude to lama Dolly.“

Táta si prohrábl šedou ofinu a zasmál se. Horké jarní slunce nás páliło, svítilo mu přímo na pleš a ve vzduchu byla cítit čerstvá tráva. Voněla jako parfém. Přestal se smát. Chvíli jsme seděli potichu. Lamy mlely hubou a snažily se sesbírat mi zbytky zrní z riflí.

„Ty chceš úplně přestat psát?“ zeptal se po chvíli.

„Nevím, tati. Nemůžu přemýšlet.“

„Pan Cicero z *Trojlistku* chce jít na odpočinek. Říkal, že by ti udělal slušnou nabídku, kdybys chtěla vzít jeho místo šéfredaktora a vydavatele.“

„Teď si to neumím představit.“

„Hodně se toho ve městě změnilo. Více turistů, více sousedů. Lidé se sem stěhují z Atlanty. Odevšad. Mluvíme o tom často na oblastní radě. Ještě pár let, a v mapách nás povedou jako satelitní městečko. To se mi moc nelíbí.“

„Je to jen lepší název pro předměstí s čistším vzduchem a menší hustotou dopravy.“

„Pan Cicero už teď musí soutěžit s několika malými víkendovými listy, co začali vydávat ti noví přistěhovalci. Říká, že jsou to jen takové inzertní plátky, ale já jsem je viděl. Otiskují vedle inzerátů i články, stejně jako běžné noviny.“

„Pochybuji, že já jsem ta pravá, kdo může *Trojlistek* zachránit před konkurencí.“

„Mohla bys ten list koupit za peníze, které ti odkázal děda. Já a máma můžeme investovat. Bratři by také pomohli. A nejen proto, že bychom chtěli, abys tady zůstala. Byli bychom hrdí, že to můžeme udělat.“

Stiskla jsem mu ruku. „Budu o tom uvažovat. Víš co? Miluju tě. Tebe a mámu. Všechny.“

Sledovala jsem úlevu v jeho obličeji a mé neštěstí se potopilo ještě hlouběji do mě. Pohlédl nahoru na Dunshinnog. „Až se jednou vdáš, můžete si tam nahoře postavit s tvým mužem pěkný dům.“

Pochybovala jsem, že bych se kdy mohla vdát. Pochybovala jsem, že ještě vůbec kdy opustím domov.

V Herald-Courieru mě čekalo povýšení a vzestup. Koncem května jsem svému šéfredaktorovi oznámila, že se nevrátím.

Tak ty ses vzdala své práce. Mám své zdroje informací, takže to vím. Snažím se tě pochopit, Claire. Zbaběle předtím utíkáš? To nejsi ty. Brzy se vrátím - už jsem skoro všechno zařídil - a doufám, že mi to vysvětlíš.

Dívej se v noci na kopec. Bože, mluvím s tebou, jako bys to četla. Ze začátku bude těžké mluvit s tebou tváří v tvář.

To je vše, na co jsem teď schopný myslet. Na brzkou shledanou.

4

Slyšela jsem hlasitý hovor z obývacího pokoje. Navlekla jsem se do županu, dobelhala se tam o berlích a uviděla mámu s tátou zabrané do vzrušeného hovoru s Hopem a Evanem.

„Wilmina dcera prodává Deset skoků,“ uvedl mě Evan do problému. „A vypadá to, že má kupec. Nevíme, kdo to je, ale slyšeli jsme, že opravdu rozprodává majetek.“

Wilma byla naše příbuzná z Minnesoty, která Deset skoků zdělila a odkázala je své dceři.

„Přisahala, že to jednou udělá,“ řekla máma smutně. „Měli jsme jí to věřit.“

„Musíte mě tam někdo zavést.“ Hlas jsem měla slabý a zněl jakoby z dálky. Udivené pohledy. Přikulhala jsem blíž. Smělý požadavek na samotářského invalidu.

„Proč?“ zeptal se táta se zvědavou opatrností.

„Prostě tam musím jet. Hope? Evane?“

„Jestli chceš jet,“ odpověděl pomalu Evan a při tom si mě prohlížel a mnul si vousy, „vezmu svůj Land Rover. Včera v noci přelo. Možná se nakonec dostávat z bláta navijákem.“

„Dobře. Budeme potřebovat taky páčidlo a baterku.“

A s hranou statečnosti jsem se otočila a vrávoravě se odpotácela zpátky do pokoje, lehla si na postel a zírala do stropu.

Vydali jsme se k jezeru. Já, Evan a jeho žena Luanne, kterou se nám nepodařilo od cesty odradit. Než jsme dojeli do zátoky jezera, kde stál malý srub, bořil se Land Rover do bláta až po stupačky.

„Úžasné,“ vydechla Luanne. „Jak to, že ten srub za celá ta léta nespadl?“

Evan obdivně přikývl. „Klady, co mají třicet centimetrů v průměru, a střecha z dvojitého plechu, to už něco vydrží. A kamenná část je taky poctivě stavěná. Takové sloupy by udržely i ten zatracený Buckinghamský palác. Podívej na ten komín. A na ty sloupy na verandě.“

„Dobrý bože. To není srub. To je dvoupokojová loď, která zakotvila na mělčině. Je to taková malá archa, jakou měl Noe,“ Luanne na to.

„Je to chatrč s rodokmenem,“ přidala jsem se.

Vystoupili jsme z auta. Otevřela jsem dveře a zůstala sedět, dokud Evan nevytáhl moje berle. „Je tu hezky,“ poznamenala Luanne. „Klid a divočina. To jezero se mi líbí.“

Evan mi pomohl z auta na nohy. „Dobře, sestřičko, tak jsi tady. K čemu to všechno?“

„Ukážu ti to, až se dostaneme dovnitř. Možná už to dávno prožrali termity. Možná už se to rozpadlo na kousky. Jen mě nech, ať to zjistím.“

Prodírala jsem se houštím a Evan s Luanne mi razili cestu.

„Sedí tu jak hřib v mechu,“ okomentovala Luanne pozici srubu a začala zkoumat jeho interiér, na kterém se podepsalo deštivé počasí. Poklepala na zdi a potom podpatkem o podlahu. „Pevná.“

„Je to tu samá pavučina,“ zamotal se do jedné Evan. Posvítíl baterkou na prázdná hnízda a hromady skořápek od ořechů, které tady zanechaly veverky. V komíně hučel vítr.

„Támhle vzadu.“ Pokynula jsem hlavou ke dveřím. „V zadním pokoji.“

Evan mi svítil na cestu a já se na berlích dokulhala do druhého pokoje. „Tam.“ Paprsek světla dopadl na výklenek, ve kterém ještě na věšácích viselo několik hadříků. „To sis přišla prohlížet šatník?“ zavrčel Evan. Strhl zbytky šatů na zem. Z podlahy se zvedl oblak prachu. Posvítíl baterkou do malého otvoru, rychle tam nahlédl a potom se na mě zvědavě podíval s výrazem morouse. „Jo. Ještě pořád je to šatník, sestřičko.“

Protáhla jsem se kolem něj do výklenku a opřela se o studenou sroubenou zeď za mnou. Chvěla jsem se. „Světlo!“ Evan mi podal baterku. Se zatajeným dechem jsem posvítila nad sebe. „Tohle je to, co chci.“

Evan se vmáčkl vedle mě, zvrátil hlavu a podíval se tam, kam jsem svítila. „Bože, sestřičko,“ zamručel rozmrzele.

Na pěkném schovaném místě, kam už léta nevšlula lidská noha, se ve světle baterky objevil jednoduchý vyrytý nápis: *Ron a Claire*.

„To vyryl Ron,“ vysvětlila jsem. „Objevila jsem to, až když odjel.“

Vzala jsem si to prkno domů a schovala ho do svého prádelníku. Nikdo neřekl ani slovo.

„Teď už tady budeš žít napořád, vid’?“ zeptala se mě Amanda při nedělním rodinném shromáždění, když jsme se usadily do proutěných křesel na zahradě. „Vid’?“ zopakovala. „Už tady zůstaneš napořád?“

„Nevím. Ale chvíli si tu určitě pobudu.“

Amanda točila v prstech stonek lehce narůžovělé květiny. „Ale můžu s tebou počítat, že mi občas pomůžeš? Protože babička má pořád plno práce s keramikou a táta je celé dny pryč. A teta Luanne a teta Ginger a teta Simone, ty mají svou práci a své děti a své starosti. Ale ty už nemáš nic na práci a nemáš děti, tak... tak můžeme pracovat spolu, ne?“

„To si piš. Budu s tebou pracovat, a až budu stará dáma, tak se k tobě nastěhuji a tvoje děti budou říkat, že jsem skvělá babička.“ Smetla jsem si z klína drobký čajových sušenek. Mé prsty přejely po velké jizvě schované pod džínsovinou. „A až umřu, tak si můžeš nechat mé peníze.“

„Fajn!“ zašklebila se. „Nestarám se, jestli budeš mít nějaké peníze. Prateta Arnetta říká, že se dřív naučí prasata létat, než ty budeš mít nějaké peníze. Co to znamená?“

Pokrčila jsem rameny. „To znamená, že se musím naučit šetřit.“

„Táta říká, že s tebou musíme mít trpělivost. Slyšela jsem, jak o tom včera mluvil s dědečkem. Táta se docela zlobí, že jsi ranila babičku.“

Moje máma je babička pro všechny mé neteře a synovec.

„Nechtěla jsem ji ranit,“ odpověděla jsem. „Tvá babička má skříň plnou oblečků pro děti, které já nemám. Řekla jsem jí, že by se jich měla zbavit.“

„Proč?“

„Aaah, pojďme se bavit o něčem jiném.“

Amanda svažila čelo, jak vylizovala náplň z koláče. Jsme jedlíci, obě. Většinou si toho strkáme do pusy víc, než kolik můžeme pokousat. „Neměla bych poslouchat, co si s někým povídá táta,“ pošeptala mi do ucha, „ale nemohla jsem si pomoci.“

„Tak co o mně ještě on a tvůj dědeček říkají?“

„Dědeček říkal, že ti musíme dělat ústupky. Protože se ti stalo něco ošklivého, když jsi byla malá, a nikdy ses s tím nevyrovнала. A teď že je ti ještě hůř, povídal. Musím to vědět. Jak moc to bylo ošklivé? Co se stalo?“

Emocionální léčka. Celá jsem se stáhla a cítila, že mě uplynulá dvě desetiletí pálí na hrudi jako žhavě uhlí. „Bylo to ošklivé jenom proto, jak to skončilo.“ Opatrně jsem volila slova. „Před tím to bylo úžasné.“

Vyprávěla jsem jí o Ronovi. Od karnevalu na svátek svatého Patrika až po chvíli, kdy byl poslán pryč. O krásných Vánocích, které jsme spolu prožili, a o přívěsku, který mi dal. O Velkém Ronovi. O Sullivanově údolí, které je zarostlé borovicemi a už vlastně neexistuje, tak jako neexistuje ani Ron. Nechutné detaily jsem vynechala. Neřekla jsem jí, že Ron zmizel proto, že mí rodiče, její milovaný dědeček a babička, ho poslali do církevního internátu. Byla ještě příliš malá na to, aby pochopila, jak hrozné chyby mohou nadělat dobrosrdeční lidé pod tlakem situace.

„Ron se odstěhoval,“ řekla jsem jí. „To bylo naposled, co jsme se viděli. Když tvůj dědeček říká, že jsem se z toho nikdy nedostala, je to stejné, jako když mi ty někdy vyprávíš o své mamince. Pamatuješ, jak jsi mi říkala, že se ti někdy zdá, že stojí na druhé straně kaňonu a ty nemůžeš doskočit dost daleko na to, abys za ní mohla? To se stává, když odejde někdo, koho miluješ. Vždycky ti něco v tobě našeptává ‚skoč‘, i když víš, že je to moc daleko.“

Amanda na mě zírala s pusou otevřenou a s očima plnými romantického smutku, jaký mívají v očích malé holčičky, které pochopí, že něco je nemožné.

„Ach, teto Claire,“ zašeptala. „Ron Sullivan pro tebe skočí. Já to prostě vím.“

To mám za to, že se svěřuji. Úder přesně na solar. Hvězdičky před očima. Hluboký nádech a teprve potom se mi vrací zdravý rozum.

„Ne, zlatíčko,“ řekla jsem klidně. „Lidé se někdy změní. Vyrastou a jeden druhému se příliš vzdálí, až už k sobě prostě nemohou doskočit.“ Nezmínila jsem to, co bylo tak zřejmé. Nemohla jsem skákat, i kdybych chtěla. „Já nejsem žádný skokan,“ uzavřela jsem to. „Já musím jen sedět.“

Její modré oči se zaleskly. Podívala se na mě tak, jak bych se na sebe podívala já, kdybych byla malá, tvrdohlavá a sentimentální. „Někdy si myslím, že se jen dost nesnažíš,“ obvinila mě nepřímě. „Nejsi pro mě stará nebo cizí, teto Claire.“

Hrdlo se mi sevřelo a nebyla jsem schopna dalšího slova. Vypadalo to, že začnu opět mluvit až jednou, když už si budu povídat jen s rajčatovými stromky a plést svetry pro kočky.

V noci jsem se najednou probudila a zjistila, že nepláču, ale přímo ječím a tluču pěsti do polštářů. Dobelhala jsem se ke skříni a prohrabovala se malou, dřevěnou lakovanou krabicí, kterou jsem měla už celá léta. Schovávala jsem si v ní mementa. Taková ta, co se na ně člověk nemůže ani podívat, ale zároveň je nedokáže vyhodit. Z malinkého látkového pytlíčku jsem vytáhla svůj starý omšelý přívěsek ve tvaru trojlístku na řetízku. Nosila jsem ho na krku tak dlouho, až se zelená barva trojlístku odřela a řetízek ztratil svůj zlatý lesk.

Nemohla jsem spočítat ty hodiny, které jsem strávila na veřejných místech a pozorné si prohlížela kolemjdoucí muže, ani všechny ty narozeniny a svátky, kdy jsem se jako o překot přehrabovala v došlé poště a doufala, že tentokrát mi přijde pohled od něj. Kdykoliv zazvonil telefon nebo zvonek u dveří, vždycky jsem si na okamžik pomyslela, že by to mohl být Ron. To by mohl být on.

Málem jsem zapoměla na tu malou holčičku, která byla natolik statečná, že se dokázala postavit za chlapce, kterého nikdo nechtěl.

Nemohla jsem spát. Seděla jsem po tmě u okna své ložnice. Hora Dunshinnog byla zahalena do hustých mraků, které zakrývaly úplněk, a celá hora se topila v inkoustově černé tmě, která byla tak skličující jako mé vlastní myšlenky.

Uviděla jsem světlo. Malé a blikající na vrcholku hory. Mrkla jsem a bylo pryč. To se mi nemohlo zdát. Táhle je! Znova!

Zatraceně, někdo byl tam nahoře na mé hoře. Než bych vzbudila dům a vysvětlila jim, o co jde, mohl by ten narušitel zmizet. A znovu by se začalo vzrušeně šeptat o podlomenosti mého duševního zdraví.

Přehodila jsem si přes noční košili větrovku a vysoukala se ven oknem od ložnice. Bylo to bolestivější než kterákoliv z prodělaných terapií. Když jsem dopadla do kupy slámy pod oknem, zalapala jsem po dechu.

Obešla jsem dům a za chůze jsem pozorovala Dunshinnog. To světlo tam pořád bylo. Vlezla jsem do starého otlučeného nákladáku, který stál za stodolou, nastartovala a šhubavě se rozjela. Pedály jsem mohla šlapat jen levou nohou.

Když jsem po staré cestě s vyježděnými kolejiemi, která lemuje jižní svah, dojela na louku na vrcholku hory, uviděla jsem ve světle reflektorů neznámě auto s poznávací značkou z půjčovny. Na kamenném okraji hory hořela malá pyramida z větví keřů a stromů.

Ohromeně jsem se vydala k ohni a celou dobu se rozhlížela kolem sebe. Nikoho jsem u ohně neviděla, nikoho, kdo se v noci odváží vstoupit na můj pozemek. Měsíc a hvězdy se už úplně schovaly za mraky, které tu a tam prořizl blesk. Ve vzduchu byl cítit déšť.

„Kdo jste?“ zaječela jsem. „Kde jste? Toto je soukromý pozemek! Soukromý!“

Bosky jsem chodila mezi náprstníky, potomky těch, které jsme tady zasadili s dědečkem před dvaceti lety. Rozhlížela jsem se, poslouchala a přešlapovala na místě. Najednou jsem ty náprstníky nenáviděla za to, že přežily, že nedodržely, co slíbily, za to, že sem nechaly proniknout nějakého cizáka. Začala jsem je sekat jednou berlí jako nějakou dřevěnou kosou. „Vylezte z lesa!“ křičela jsem směrem ke stromům po obou stranách.

Spustil se déšť - studený, hustý, průtrž, která mě ve chvíli promáčela. Oheň zhasl a z pyramidy stoupaly jen husté oblaky bílého kouře. Uklouzla jsem a spadla na zem.

Další věc, kterou si pamatuji, je, že mě silné paže zvedly do vzduchu.

Nevěděla jsem, kdo nebo co mě uchopilo. Byla tma a studená dešťová voda mi tekla do očí, ještě jsem se nestačila vzpamatovat z toho pádu, chvěla jsem se, jako bych se vznášela, a zároveň se opírala o neznámou zeď z masa a kostí. Až moc to připomínalo noční můru. Začala jsem se přát.

„Claire,“ řekl hluboký hlas vyčerpaně.

To stačilo. Otočila jsem se za hlasem, nad horou se zablýsklo a já uviděla proti noční obloze jeho obličej a jeho oči upřené do mých. Držel mě.

„Ron,“ zašeptala jsem ve chvíli, kdy zaburácel hrom, který mi vzal vzduch z plic.

Ron.

5

Tu noc jsem prožila, jako bych se topila, a mnohé detaily už si nikdy nevybavím, snad kromě mlhavých náznaků, na které jako bych se dívala skrz tmavé sklo.

Déšť nás bičoval. Blesky křižovaly oblohu a nad údolím burácely hromy jako oslavné salvy. Ten oheň - signál, nebo snad nějaký prvotní pokus o upoutání pozornosti? - uhasl pod tíhou kouře a mlhy, která byla kolem nás, když mě Ron nesl do vypůjčeného auta. Neptala jsem se, kam jedeme. V tu chvíli mě to nezajímalo.

Řídil a já se opírala o dveře spolujezdce a snažila jsem se zkoumat jeho profil, kdykoliv mu tvář osvítil blesk. Na zemi ležel zmačkaný obal od letenky. Mezi sedadlem řidiče a středovou opěrkou ruky vykukovala aktovka z hladké kůže. V otevřeném popelníku byl vyhaslý zbytek doutníku.

Hlas jsem měla zadržlý někde hluboko v krku. Dešťová voda mi stékala po tvářích, měla jsem mokré cíp své noční košile i větrovku. Bosé nohy jsem měla zablácené. Nevěděla jsem, kde jsou mé berle.

On žije. On přijel domů. On na mě nezapomněl.

Zanedlouho jsem si uvědomila, že auto projíždí po nerovném neupraveném terénu, boří se do bláta a bojuje o každý metr cesty. Větve stromů škrábaly o střechu, kolem oken stříkaly gejzíry bláta a stěrače měly co dělat s návaly vody.

„To mě jako unášíš?“ zeptala jsem se.

Podíval se mým směrem. Neviděla jsem mu do očí, ale zahlédla jsem letmý úsměv na jeho tváři. „Už jo.“ „Rone.“ Bylo v tom prosím i děkuji.

Najednou prudce zabrzdil, vystoupil do deště a obešel auto k mým dveřím. Lehce mě zvedl opět do náruče a nesl mě nějakým houštím po kluzkém terénu. Blesk na chvíli projasnil tmu a já zahlédla starý srub. Deset skoků. Přivezl mě na Deset skoků. Strčila jsem mu jednu ruku do košile. Jeho kůže i vlasy voněly letním deštěm. Na tváři jsem cítila jeho tvrdé čelisti.

Nic nedávalo smysl. Vystoupal po rozvrzaných schodech na verandu, bokem mě pronesl futry, ve kterých nebyly dveře už dávno před tím, než jsme se narodili, a stanul i se mnou v té sluji ze dřeva potopených lodí. Dírou, kde kdysi bývalo okno, do srubu foukal vlhký vítr, ale neskutečnost té situace mě ochraňovala před veškerou nepřízní počasí.

Položil mě na zem, ale něco pode mě dal. Neviděla jsem ho, jen jsem slyšela, jak se pohybuje po srubu. Opřela jsem se na loktech, obě nohy jen tak bezvládně položené. Uslyšela jsem nějaký zvuk a potom celou místnost zalilo světlo. Ron se posadil na bobek vedle polní lampy. Zjistila jsem, že sedím na nafukovací matraci. V rohu malé, holé místnosti byla dřevěná truhla a lodní vak.

Během těch let se mi mnohokrát zdál sen, ve kterém se ke mně od ohně natahoval nějaký cizinec bez obličeje. Intuitivně jsem cítila, že je to Ron, ale protože jsem neviděla jeho obličej, nemohla jsem ho vzít za ruku. Všechny solidní důkazy jeho existence zmizely a zbylo jen to, co si o něm povídali druzí.

Bude ti třicet, než opravdu pochopíš, kdo vlastně jsi.

A teď jsem tu byla s celou svou historií za sebou, třicetiletá, s bolestí v srdci, zvědavá, jaká věštba přivedla Rona zpátky ke mně.

Posadil se vedle matrace a bradu si opřel o dlaň jedné ruky. Ve světle lucerny vypadal, jako by byl z mramoru, až na ty jeho šedé oči barvy rtuti, pronikavé a živé. Nemělo smysl cokoli říkat. Sok mi vzal z úst všechna slova. Vyčkávali jsme jako dvě divoká zvířata, když vycítí nebezpečí, a bez mrknutí pozorovali jeden druhého.

Nakonec, po dvaceti letech neobjasněné absence, řekl spíš smutně než sarkasticky: „Domov, sladký domov.“

Dívala jsem se do tváře chlapce, kterého jsem si pamatovala, nyní dospělého muže s očima schovanými v mužné tváři, s tmavými vlasy uhlazenými dozadu z širokých skrání a vysokého čela. „Ano,“ řekla jsem jemně. Natáhl ruku k mému obličejí. Konečky prstů setřel kapky deště z mých víček, rtů, opsal linku mě brady. Pozorně si mě prohlížel. „Znám tě,“ zašeptala jsem omámeně. „Pořád tě poznávám.“

„Nebyl bych tady, kdybych si myslel, že už mě nechceš znovu vidět.“

Zaburácení hromu otřásl srubem. V mých horečnatých představách byl v tu chvíli konec světa a počátek nového, míchala se mi minulost a budoucnost, z nichž vystupovaly na povrch jen skutečné pravdy.

Vzal červenobílou deku, která ležela na zemi vedle něj, a přehodil mi ji přes ramena. Teprve v tu chvíli jsem si uvědomila, že se třesu. V tom rychlém pohybu, kterým mě přikryl, byla nenucenost a elegance hry mužských svalů. Možná si všiml překvapené reakce v mé tváři. Svrátil čelo, posadil se na paty a rozhlédl se po místech, kde žili mí předkové, jako by něčeho litoval. „Koupil jsem to tady,“ řekl.

Zase ticho. Potřebovala jsem čas, abych si srovnala v hlavě, že nějakým způsobem vydělal tolik peněz, že je investoval tajně a že jeho záměry měly co do činění se mnou.

Děšť bubnoval do střechy. Představila jsem si, jak hladina jezera stoupá, zaplavuje srub a voda nás unáší pryč. Ty želvy, po kterých kdysi přešel jezero indiánský bojovník, by se nám teď mohly hodit.

Posadil se na zem, pokrčil jedno koleno a objal ho rukama. Noha mě začala zase bolet. Najednou jsem byla vyčerpaná a točila se mi hlava. Na tváři jsem měla čerstvý šrám, jak jsem tam venku upadla. Byla jsem úplně otupělá. „Musím si odpočinout,“ připustila jsem.

„Dnes v noci tě nechci odvézt zpátky na farmu,“ řekl. Ta slova mu vzala z tváře veškerou jemnost. „Chceš, abych tě tam dopravil?“

Nebyl by přijal slovo chtít. Bral mou rodinu jako povinnost. Nevysvětlila bych mu, že teď se dám na ústup a potom se k němu vrátím. Měl mi také co vysvětlovat. „Ne, nehodlám tě spustit z očí. Ještě pořád nevěřím, že jsi skutečný.“

Opatrně natáhl ruku a na okamžik se dotkl mé tváře. „Tak skutečný jako ty,“ zašeptal.

Dvacet let. Nemusela jsem to říkat nahlas. Jeho oči potměly, pokýval hlavou. Choulila jsem se pod dekou a položila se na bok se snahou, aby to působilo co nejelegantněji. Nebyla v tom ani špetka elegance. Odněkud vytáhl tlustý polštář nacpaný v kvalitním modrém povlečení. Položil mi ho na dosah ruky, jako by to byl dárek. V mé mysli všechno působilo symbolicky. Přitáhla jsem si polštář pod hlavu. Na nafukovací matraci ve srubu bez jakéhokoliv pohodlí, bez jediné živé duše, kromě něho, která by věděla, kam jsem zmizela.

Otočil se k lampě a ve světle jsem uviděla jeho siluetu. Pomalu natáhl ruku a sevřel knot mezi prsty. Obklopila nás černočerná tma, umocněná deštěm a vlhkou zemí. Na sekundu jsem ztratila orientaci. „Mluv na mě,“ řekla jsem rychle. „Řekni mi cokoli o sobě. Chci slyšet tvůj hlas.“

„Sedím vedle matrace,“ ozval se chraplavě. „Poslouchám déšť. Poslouchám tvůj dech. Tohle je pro mě nejklidnější okamžik za poslední roky.“

Jako by se mi v hlavě rozprostřela mlha, která přišla s jeho hlasem. Najednou jsem věděla, že někde hluboko ve mně dřímá vztek. Vztek na něj. Celá tu léta mě sledoval a nedal o sobě vědět. „Zdálo se mi, žeš za mnou přišel do nemocnice,“ zašeptala jsem nakonec.

„Přišel.“

* * *

Ranní slunce projasnilo spartánský interiér srubu. Dva kolibříci se prali o květ oranžové květiny, která se popínala po římsě okenního rámu. Slyšela jsem tlukot křídel, jak na sebe ptáci útočili. Má nálada byla směs zoufalství a vzrušení.

Ron.

Chytala jsem se zdí a rámu dveří, abych se postavila, a vypořádala jsem se na verandu. Moje berle byly opřené o polámané zábradlí terasy. Nepamatovala jsem si, že by je byl Ron přinesl minulé noci s sebou.

Ron stál na malé pasece asi padesát metrů od srubu zády ke mně. Starší, silnější, urostlý. Ta zvláštní strnulost, kterou měl jako chlapec, útočná, ale zároveň obranná, mi teď připadala jako znak jeho duševní síly. Zdál se ještě větší s modrým ranním nebem nad hlavou a s tmavou hladinou jezera za sebou.

Je tady. Opravdu je doma.

Studovala jsem terén, který mě dělil od Rona. Mokré, kluzké drny, úzká pěšinka mezi vřesy tak pro lesní zvěř.

Opatrně jsem našlapovala krok za krokem. Ronova pokrývka mi sklouzla z ramen. Chytala jsem se vřesů a nemotorně se snažila udržet rovnováhu. Na sobě jsem měla noční košili s palmou na hrudi a žlutou větrovku. Šla jsem bosky. Bolelo to, klela jsem pro sebe za každým krokem, ale přece jen jsem se blížila k pasece. Ron mě uslyšel, otočil se a natáhl ke mně ruce. Ve chvíli, kdy jsem měla pocit, že mám vyhráno, jsem zavadila levou berlí o kámen.

Zachytil mě ve chvíli, kdy jsem už už padala. Červenala jsem se rozpaky až do okamžiku, než jsem si všimla velkých kruhů pod jeho očima, a zapomněla na svou vlastní nemotornost. „Hezky jsi mě chytil,“ řekla jsem chraplavě.

„Jsem rád, že jsem ti překazil pád. Kéž bych ti byl nablízku před dvěma měsíci.“

„Byl jsi. Všechno, co jsem dělala pro druhé, bylo jen náhražkou za to, co jsem nemohla udělat před dvaceti lety pro tebe.“

„Tak to jsme stejní. Taky jsem se snažil žít tak, abych vynahradil to, co se stalo.“

Tolik nezodpovězených otázek, všechny ty roky, tolik změn, a ještě je to málo. „Teď mi to zrovna moc nemyslí,“ řekla jsem omluvně. „Jen se na tebe potřebuji dívat.“

Zdálo se, že ho to potěšilo, ale zároveň mu to dělalo starosti. Ohnul paže a se zaťatými zuby se mi díval zpřímá do očí. „Proč mi neřekneš, co vidíš?“

Mohla jsem popsat, co vidím, ale nedokázala bych vystihnout podstatu. Měl určitou stavbu: hrubé khaki kalhoty, pohorky s černými tkaničkami, starou šedivou plátěnou košili s vyhrnutými rukávy. A měl kontext: masivní zlaté hodinky, husté tmavé vlasy, možná trochu moc dlouhé, které se neposlušně kroutily, mozolnaté ruce a na bradě a kolem úst měl strniště neoholených vousů. Ale slušelo mu to.

„Jsi dokonalý,“ zhodnotila jsem ho. Najednou jsem si uvědomila svou bledou, tenkou nohu posetou jizvami po operaci a zakryla jsem ji dekou. Pohledem sklouzl na nohu, kterou jsem se snažila schovat, a potom se zase podíval na mě. Vedli jsme jeden druhého neviditelnými signály.

„Jsi ta nejkrásnější žena, jakou jsem v životě viděl,“ řekl potichu. „Pojďme si všechno ujasnit hned teď.“ Když muž mluví takto, je v něm jakási síla. Nejen ve slovech, ale i v tónu a hloubce hlasu, kterým promlouvá. Intenzivně jsem ho zkoumala. Všechno, co se nás týkalo, každý kousek poznání, všechno to bylo, jako když dopadá voda na vyprahlou zem. Chvilí trvá, než vsákne, než zem změkne a voda si najde staré cestičky.

„Vždycky jsem se bála,“ začala jsem pomalu, „že tě jednoho dne někde uvidím - v obchodě, v restauraci, někde mezi lidmi. A že tě poznám. A že přijdu k tobě, oslovím tě tvým jménem a ty se na mě podíváš a nebudeš mít nejmenší tušení, kdo jsem. Musela bych se ti představit. Byl bys zdvořilý, ale odměřený - možná chladný -, protože to poslední, co bys chtěl, by bylo oživovat strašné vzpomínky. Snažila bych se ti říct, jak moc jsi pro mě znamenal, když jsme byli děti, ale nic by ti to neříkalo. A v tu chvíli bych si uvědomila, jak moc to všechno byly jen sentimentální sny malé holky o starším klukovi.“

„Já jsem si to představoval tak,“ řekl pomalu, „že k tobě přijdu, vyslovím tvé jméno a ty ucouvneš. Zeptáš se mě, co po tobě, k čertu, chci. Zeptáš se mě, proč chci, aby sis na všechno znovu vzpomněla. Podívala by ses na mě, ale viděla mého otce.“

Vzlykla jsem. Vytáhl skládací židli a postavil ji vedle vařiče, na kterém v konvici bublala voda. Celá zesláblá jsem se posadila. Nalil mi šálek kávy.

Postavila jsem šálek bokem a dala si hlavu do dlaní. „Jak ses měl?“ Ta otázka byla téměř zdvořilá. Jako bychom byli dva cizí lidé. Bylo to bolestné a absurdní.

„Když jsem tě uviděl v nemocnici, když jsem zjistil, že mě potřebuješ, bylo to to jediné, o co mi v tu chvíli šlo. Jen bych si kvůli tobě přál, aby se to všechno stalo trochu jinač.“

„Jinak,“ opravila jsem ho. Prostě mi to vyjelo z pusy. Staré zvyky se těžko mění. Podívali jsme se na sebe a zasmáli se tomu. Naklonil se ke mně a jeho rozčuchané vlasy se málem dotýkaly mého čela. Jeho vůně a má vůně připomínaly pach raněného zvířete a žáru. „Je to jednoduché. Jako když jsme spolu. Nikdo tomu tenkrát nechtěl věřit a ani dnes to jen tak nepochopí.“

Opřela jsem se dozadu. „Jak to, že toho o mně tolik víš?“

„Přečetl jsem každý článek, který jsi napsala. Nejen do Herald-Courieru, ale od té doby, cos byla šéfredaktorkou univerzitního časopisu. A ještě před tím. Všechna čísla *Trojlistku*. Nikdy jsi nevydala ani řádek, který bych nečetl.“

Dlouho jsme mlčeli. Jezero se vlnilo. První vážky se vznášely nad hladinou. Malá laň vyšla na druhém břehu z lesa, prohlédla si nás a zase se ponořila do houští. Když jsem se znovu podívala na Rona, připadalo mi, že musí být tak omámený jako já. Oči a ústa měl ztěžklá samotou.

„Za těch dvacet let jsem si vytvořila několik podivných představ,“ prolomila jsem ticho. „Jako třeba - protože jsi mi o sobě nedal vůbec vědět -, že jsi na mě zapomněl, nebo že jsi umřel.“

„Když jsem tenkrát v noci seděl u tvé postele v nemocnici, řekla jsi mi, že bys mi zničila život. Že se viníš za to, co se stalo Terri Caulfieldové, stejně jako za to, co se stalo mně.“ Pokynul hlavou směrem k Údolí, na východ přes prolákliny a útesy, kudy chodil jako kluk, když se chtěl dostat sem, do své svatyně. „To je to, co tě tlačí? Já vím, co vidím, když se na sebe podívám. Svěho otce. Je to to, co vidíš?“

„Ne. Měl jsi mi dát alespoň vědět, že žiješ a máš se dobře.“

„Zabýval jsem se minulostí svého otce tak jako nikdy před tím. Nenechám jeho démona, aby tě šířal zažíva.“

„Zabýval ses tím?“ zašeptala jsem. „Celé jsi to tu koupil tajně. V nemocnici ses neukázal mé rodině a neřekl jsi jim, že jsi mě přišel navštívit. Proboha proč? Proč? Nevěřím, že se stydíš za to, kdo jsi byl. Kdo jsi teď? Kde jsi celou tu dobu byl? To naši rodinu tak nenávidíš, že musíš jít nejdřív na Dunshinnog, abys dokázal, že –,

„To ty jsi mě o to požádala.“

Když jsem se na něj nevěřícně podívala, řekl: „Ty se nepamatuješ? V nemocnici. Řekla jsi mi, že nejdřív musím dát vědět hoře, že jsem se vrátil domů. Něco o náprstnících. Nerozuměl jsem ti, ale slíbil jsem, že půjdu tam nahoru a rozdělám oheň.“

„To jsem ti taky řekla, abys to tu koupil?“

„Ne.“ Usadil se vedle mě. „Vlastním hodně pozemků. Kupuji. Prodávám. Je pro mě přirozené, že si koupím cestu k tomu, co potřebuji. Velmi jednoduché. A tohle místo jsem chtěl. Něco to pro mě znamená. Nechci ten srub jen proto, abych tady seděl a dřevěněl. Budu se muset rozhodnout, co s tím místem později provedu. Zatím se chystám udělat pro tebe totéž, cos udělala ty pro mě, když jsme byli ještě děti.“

„A co to má být? Budeš se mi taky plést do života, slíbíš mi, že všechno bude v pořádku, jen když ti budu věřit, a potom mi ublížíš? To je přesně to, co jsem pro tebe udělala já.“

Nekomentoval to. „Zavolal jsem místo tebe k vám domů,“ řekl nečekaně. Postavil se a svažtil čelo. „Z telefonu v autě. Zavolal jsem tam za svítání. Možná jsem trochu domýšlivý, Claire, ale řekl jsem jim, že jsi tady a v pořádku. Zvláštní je, že se tady neobjevili, aby zasáhli. Myslím, že jsou v šoku.“

„Ani nevíš, jak moc si celé ty roky přáli tě najít.“

„To mě nezajímá.“

„Musí tě to zajímat. Já... potřebuji odpovědi. Chceš, abych ti věřila, že jsi tady, abys vyrovnal staré dluhy. Nechci, abys se mnou zacházel jako s dluhem, který musíš splatit. Nerozumím ti. Něco přede mnou tajíš. Chci o tobě vědět všechno.“

Velmi zvažněl, jeho oči byly tak tmavé jako naplno otevřená čočka fotoaparátu, stejně jako moje, které se na něho dívaly. Sáhl do košile a vytáhl kus zažloutlé, pomačkané stránky ze zápisníku, která byla už tak dlouho poskládaná, že ohyby byly vetché jako stará kůže. „Tohle jsem ti napsal hned první léto,“ řekl na vysvětlenou. „Mám ještě víc dopisů, které by sis možná chtěla přečíst, ale teď se prosím podívej na tenhle.“

Srdce jsem měla až v krku a ruce se mi třáslly, když jsem do nich brala chatrný list papíru. Slova na něm byla načmárána neostrou-hanou tužkou. Oči se mi zalily slzami.

Ty jsi vždycky hledala slova lehce. Já nikdy neměl dost slov po nice tak jako ty. Ale budu se cvičit v psaní tak, jako jsi mi kdysi psala ty, když jsem byl na Deseti skocích tak sám, že se mi chtělo umřít. Mám pocit, že i teď by se mi chtělo samotou umřít. Neumím správně pravopis, neumím skoro ani psát. Těžko se mi dnes v noci přemýšlí. Jsi v mém srdci.

Dnes v noci opustím tenhle podělanej internát. Uteču. Promiň. Tolik to bolí. To, co ti udělal můj táta. Co tvoji rodiče udělali mně. Promiň. Pokusím se být novým člověkem. Budu lepší než můj otec. Nějak li to dokážu.

Jestli tě ještě někdy uvidím, nebudu toužit po ničem jiném, než abys zapomněla, co ti provedl můj táta. Když odejdu, možná vyrosteš a už nikdy nebudeš ta malá holčička, co jí Velký Ron Sullivan tak ublížil. Jsi pořád malá holka, slyšíš? Zapomeň na to, co se stalo, zapomeň na mě, a bude všechno v pořádku. Bojuj za lidi, jako jsi bojovala za mě. Neboj se kluků kvůli mně nebo mému tátovi. Neobviňuj své rodiče za to, že mě poslali pryč. Musel jsem jít. Víím to, mám to hluboko v sobě.

Ale miluju tě, kuřátko. A není na tom nic špinavýho, nebo že by to bylo kvůli sexu. Je to ta jediná snadná věc, kterou jsem v životě udělal.

Složila jsem dopis a pevně ho sevřela. Brečela jsem. „Chci si je přečíst všechny,“ řekla jsem mu. „Všechny tvé dopisy. Každý dopis, který jsi mi napsal. Musím pochopit, proč jsi nemohl přijet dřív.“

Natáhl ke mně ruce. „Jen pro to dnešní ráno buď prosím ještě malou holkou. Tou, co nepotřebovala odpovědi, dokud mě nepotkala.“

Má mysl jako by balancovala na ostří žiletky. Tušila jsem, že v nás obou je cosi těžkého, ničivého, ale upřímného. Vzala jsem jeho ruce do svých dlaní.

6

Vlastnil dvoumotorovou česnu. Když zvážím své zkušenosti s létáním, znamenal pro mě tento okamžik sám o sobě mnohem víc než prostý fakt, že si mohl dovolit koupit osobní letadlo.

Když moje maminka vyrůstala se svými rodiči, pomáhala jim starat se o babičku z tatínkovy strany. Queena Kehoe Delaneyová byla postarší vdova a žila s máminou rodinou ve velkém domě Delaneyových ve městě. Queena mluvila zpěvavým, starovenkovským nářečím, byla oddaná katolička a měla patologicky vulgární způsoby, o kterých tvrdila, že jsou typicky irské.

Kehoeové byli prominentní irská rodina. Přišli do Bostonu, když byla Queena v pubertě, za celkem luxusních podmínek. Bylo to v devadesátých letech osmnáctého století, více než půl století poté, co se první Maloneyové, Delaneyové a další irští uprchlíci usadili v horách Georgie. Queena měla dva bratry. Jeden z nich byl kněz. Spatně informovaná katolická diecéze ho poslala na jih do divočiny Dunderry, protože se domnívali, že město založené irskými rodinami a plné jejich předků nezbytně potřebuje pastora. Queena a její druhý bratr odešli do Dunderry s ním.

Otec Kehoe rychle zjistil, že má co do činění s třetí generací jižanů, vesměs metodistů, kteří byli nezřídka zaujatí proti novým přistěhovalcům, byť by to byli Irové. Se stoickým klidem vybudoval malou farnost a postavil kostel, ale nakonec se stejně vrátil do Bostonu. Queena si vzala Thurmana Delaneyho, mého pradědečka. Ryan Kehoe se oženil s ženou z rodiny O'Brienových, která byla první sestřenicí Maloneyových, a ti dva založili v Dunderry klan Kehoeovců.

Když byla máma ještě malá holčička, tak někdy ve čtyřicátých letech, letěla její babička Queena do Bostonu na setkání rodiny Kehoeových. Vše probíhalo hladce až do chvíle, kdy se moje prababička vracela na letiště v Atlante, což nebylo v té době víc než špinavé provinční letiště. Letadlo při přistávání vletlo do hejna zbloudilých kuřat, která se potulovala po ranveji. Prababička Queena od té doby odmítala vkročit do letadla a v době, kdy máma prožívala období bujně dívčí fantazie, jí znovu a znovu dopodrobna vyprávěla o té hrozné katastrofě jejich letadla. Líčila jí, jak vrtule letadla rozsekaly na kousky mrtvolky kuřat a jak ty cáry létaly kolem průhledů pro cestující, takže nikdy nezapomene na ten pohled, když o její okénko pleskaly krvavé kusy masa.

Nikdy jsme přesně nezjistili, zda tou groteskní historkou mámě úplně vymyla mozek a vyvolala u ní fobii z létání, nebo jestli máma měla v sobě jen něco keltské pověrčivosti.

V každém případě měla máma z létání vždycky panickou hrůzu. Byla ochotna ho absolvovat jen v nejnutnějších případech, a to jen proto, že měla odpor k jakýmkoliv projevům lidské slabosti, ať už vlastním, nebo u druhých. Jako dítě jsem ji několikrát viděla nastupovat do letadla. Nohy se jí třáslly a v obličeji byla bílá jako křída. Myslím, že jen proto, že jsem chtěla být ještě statečnější než máma, stala jsem se doslova leteckým kavaléristou.

Jednou jsem letěla do Tallahassee dělat nějakou reportáž. Nebe nad Floridou bylo zatažené hustými mraky, které byly předzvěstí blížícího se hurikánu, a já seděla v klaustrofobicky působícím dopravním letadélku. Ostatní pasažéři se vši silou drželi opěrek sedadel a raději se opíjeli. Já jsem si přečetla knížku a usnula. Další rok jsem absolvovala tucet instruktážních letů s přítelem, který měl leteckou dopravní společnost.

Na malém polním letišťátku v Dunderry - byly to vlastně jen dva asfaltové pásy, hangár a věž - jsem seděla vedle Rona v kokpitu jeho modrozlaté cesny, do očí se mi samovolně draly slzy a u srdce mě příjemně bolelo. „Jsem to opravdu já? Opravdu sedím v letadle? Je to všechno pravda?“ zeptal se, když si nasazoval sluchátka a tmavé letecké brýle.

„Mám ráda létání. Děkuji ti.“

Podal mi sluneční brýle, o kterých jsem předpokládala, že jsou určeny pro spolucestujícího. Jakého spolucestujícího? Ženu, nebo muže? Nějakého obchodního partnera, nebo partnera pro zábavu, který s ním létá pravidelně? Nasadila jsem si ty brýle.

„Překvapuje mě, že jsi neznala ředitele letiště,“ řekl Ron, když už jsme se vznášeli nad zelenou krajinou a vzdalovali se.

„Už neznám každého v Dunderry. Co jsem skončila univerzitu, tak jsem tady moc času nestrávila. Je tu spousta nových lidí. Už to není, jak to bývalo.“

„Dobře.“

O pár minut později jsme se vznášeli na vzdušných proudech v záři slunce na nebi bez mráčku. „Máme nějaký cíl?“ zeptala jsem se.

„Jen malý vyhlídkový let.“

„Chceš, abych řekla, jaký to na mě udělalo dojem? Udělalo to na mě dojem.“

„Tu cesnu jsem koupil před několika lety. Používám ji na obchodní cesty.“

„Kam?“

„Na západ.“

„Jak daleko na západ?“

„Na západ od Rocky Mountains.“

Proletěl nízko nad Deseti skoky. Hejno divokých kachen přeletělo pod námi a nechávalo na hladině stíny, jako by to byli nějakí létající duchové. Po pravé straně jsem v dálce viděla naši farmu a Dunshinnog. Po levé straně byly hustě zarostlé hřebeny hor, vedoucí na západ od Deseti skoků k Údolí. Údolí byla houština zarostlá borovicemi a psím vínem, džungle na kraji pěkného lesa. Co jsem měla dodat k jeho i mým palčivým vzpomínkám?

„Musel ses na to podívat shora, že?“

Se zaťatými zuby zakroužil nad tím místem a ostře to klopil, jak se díval dolů. „Prohlédni si to z ptačí perspektivy.“

„Leť dál. Pryč od toho. Ohlédla jsem se za všemi těmi roky, za každým dnem, kdy jsem tudy jezdila do školy. Když jsem potom měla své vlastní auto, nikdy jsem tudy nejela. Nechci, abys na to myslel.“

„Pořád je to tam. Vždycky bude.“

Cítila jsem, jak se ve mně bouří emoce, jako by mě uvnitř řezalo rozbité sklo. Zadívala jsem se na chvíli na otevřené nebe, než jsem si uvědomila, že přelétáme nad Dunshinnogem a klesáme do širokého zeleného údolí farmy.

Všechno si to dát do souvislostí. Ve zmenšeném měřítku.

Dům byl i z výšky velký a pěkný, všude kolem keře a zahrady.

Nebyli jsme výš než nějaké tři metry nad domem. Rodiče a Amanda vyběhli ven v doprovodu dalších příbuzných, které jsem neměla čas poznat. Na dvoře stál dobrý tucet aut. Víkendové návštěvy, Amanda nemusela do školy. Událost. Návrat Rona Sullivana.

Vesele jsem zamávala. Všichni si zakrývali oči a dívali se vzhůru. Amanda mi divoce mávala na pozdrav. „Cítíš se lépe?“ zeptala jsem se, když jsme rodinu i Údolí nechali za sebou. „Co se mi snažíš ukázat? O čem to všechno je, Rone?“

„Jen můj pohled na věc.“

Letěli jsme na sever, směrem k městu, nad novými domy, které vyrostly na okolních kopcích, nad novými silnicemi, nákupním střediskem a supermarketem, který tu vyrostl před několika lety. Hodně nových přistěhovalců.

„Nech mě řídit to letadlo,“ řekla jsem najednou. „Mám za sebou nějaké hodiny.“

„Já vím.“ Podíval se na mě a i pod tmavými brýlemi bylo vidět, jak povytáhl jedno obočí. „Ten dopravní pilot. Před několika lety jsi o něm napsala článek. Myslel jsem, že ho popisuješ zajímavěji, než jaký doopravdy byl. Myslel jsem, že to bylo pro tebe zajímavé. Že ses dostala do problémů.“

„No,“ zamyslela jsem se, „je dobře, že jsem nepsala o ostatních mužích, se kterými jsem chodila.“

Opřel se dozadu a ruce položil na kolena. Vyplašeně jsem uchopila knipl na své straně. Letadlo šlo střemhlav dolů, ale podařilo se mi ho vyrovnat. Museli jsme spolupracovat. On šlapal na pedály směrovek, já držela výšku. „Podívej na tohle,“ procedila jsem mezi zuby a prolétla těsně nad náměstím a potom nad ulicí lemovanou velkými domy za ním. Nějaká rázná, šedovlasá žena vyběhla ven a hrozila nám pěstí.

„Tetě Arnettě se právě dostalo oficiálního varování, že ses vrátil,“ poznamenala jsem. Když jsem se podívala na Rona, sledoval mě s lehkým úsměvem na rtech. „To jsi zase přišel o ten zub?“ zeptala jsem se.

„Co?“

„Ten zub, co ti spravil strýček Cully. Musel jsi ho ztratit. Neukazuješ zuby, když se směješ.“

Pomalou roztáhl rty. „Všechny na svém místě.“

Ruce se mi třáslly. Jako bych se styděla za své vzrušení, ale zároveň na něm byla závislá.

„Věříš mi,“ řekl. „*Claire*.“

Nasměrovala jsem cesnu nad krajinu za městem. Mezi poli se objevil malý přístávací pás. „A ty mi věříš?“ zeptala jsem se. „Nikdy před tím jsem s letadlem nepostávala. Mohla bych nás...“

„Přistaň.“

A já přistála. Ne zrovna hladce, ale nehnul ani brvou. Když už jsme popojížděli po úzké ranveji, předala jsem mu řízení a on zastavil. Zhluboka vydechl. Byla jsem mokrá potem a sraženým vzduchem. „Pamatuješ na příběhy, které máma vyprávěla o své babičce Queeně?“

Svraštil čelo a mnul si bradu. Pochopitelně si to nemohl pamatovat. Za tu dobu, co u nás bydlel, byl historikami ze života Maloneyů a Delaneyů přímo zahlcen. Mrzelo mě, že jsem tu otázku vůbec položila, protože jsem nevěděla, jestli ho všechny ty historiky ještě více nevyčleňovaly z naší rodiny a on se potom necítil ještě osamělejší. Zaklonil hlavu a podíval se na mě. „Předvedla jsi přistání, které rozhodně nemá nic společného s mrtvými kuřaty.“

Takže si to pamatoval, a dokonce minutu po minutě. Zůstal věrný, ať už chtěl, nebo ne. „Ach bože,“ zašeptala jsem. „Ať už směřujeme kamkoliv, musím ti něco říct. Jestli teď zase zmizíš, tak už se nevracej. Zlomilo by mi to srdce.“

Vzal mé ruce do svých. „To není varianta, kterou se musíme zabývat. Můžeš si přát, abych se nikdy nebyl nevrátil, nebo abych ti už konečně zmizel ze života.“

„Nemyslím.“

Položil mi ruce na hlavu, prsty vjel do vlasů a palci mi masíroval spánky. V očích měl slzy a v mých jich bylo ještě víc. Už nevím přesně, co jsme si říkali. Moc toho nebylo, možná nic. Nedíval se na mě jen tak, vstřebával mě, mé oči, můj obličej, můj pocit ponížení. A já vstřebávala jeho.

A pak, protože jsem pořád ještě běžela v rytmu té staré, malé Claire Maloneyové, která se nikdy nevymlouvala, tak jak jsme ji znali, nadechla jsem se a přiškrceně vyhrkla: „Měla bych tě zaživa stáhnout z kůže, chlapče.“

Zachránil mě a já mu dala svou lekci. Začal se smát. Jako za starých časů, ale ani zdaleka to nebylo totéž.

Odvezl mě zpátky na Dunshinnog k mému autu, které jsem tam předchozí noci nechala opuštěné, ale auto bylo pryč. Táta pravděpodobně poslal starého dobráka Nata, aby ho přivezl. Ne kvůli tomu autu, ale aby mě Ron musel dopravit na farmu osobně.

Stála jsem tam, pořád ještě ve své noční košili a větrovce, a balancovala na berličích v záplavě rozkvetlých náprstníků, které na slunci přímo zářily. Řekla jsem Ronovi, proč jsme je s dědečkem zasadili. „Měl pravdu,“ zakončila jsem svou řeč. „Přivedly tě domů.“

Ron se procházel mezi květinami, a jak kolem nich špacíroval, zvonkovité květy se mu otíraly o ruce a stonky se kývaly kolem těch náprstníků, které mi ho přivedly zpátky. To byl obraz, který jsem si dnes a denně představovala. Zastavil se přede mnou, podíval se na mě, potom na náprstníky kolem nás a zase na mě. Byla mezi námi mučivá slast, kterou nemohlo žádné nevysvětlené utrpení vymazat.

Dvacet let. Dospělý muž, dospělá žena. Už žádná holčičí nevinnost, už žádný bratrský odstup. Tisíce nezodpovězených otázek, ale tep zrychlený překvapením byl dravým proudem, zralým a provokativním.

„Polib mě, prosím,“ řekl.

Naklonila jsem se k němu a políbila ho na tvář. Dotkla jsem se koutku jeho úst. Sklonil hlavu. Podělili jsme se o svůj dech. Velmi pomalu jsme splynuli. Nejprve to bylo něžné políbení, ale potom už horečné přivítání, které pohltilo ten žhavý, hebký, vlhký svět mezi námi.

Držel mě za ramena, hlavu skloněnou ke mně. Dotkla jsem se jeho tváře a on mi ji nastavil k pohlazení. Sevřela jsem ruce v pěst a přitiskla si je na hrud’.

Náhle jsme uslyšeli divoké šustění v houštině vysokých vřesů, které lemovaly okraj lesa. Vyřítla se odtamtud Amanda, rudé vlasy plné úlomků větví a listů, na krku pověšené brýle na koženém řemínku. Na nohou měla plátěné tenisky, na sobě tepláky a tričko tak růžové jako její obličej. Zarazila se na kraji louky, dobrých dvanáct metrů od nás, s rukama na puse v němém úžasu. „Teto Claire, on se *vrátil*! Já jsem ti *říkala*, že se vrátí! Všichni ho chtějí vidět. Ach! Je dokonalý!“

Potom se otočila, vběhla mezi vřesy a běžela zpátky z kopce, až se nám ztratila z očí.

„Ty jsi jí o mně řekla,“ pronesl Ron jemně. „Své neteři? Kdy?“

„Nedávno.“

„Proč?“

„Protože potřebuje věřit na kouzla.“ Co práce mi dalo, abych se ovládala. Odvrátila jsem se prudce před pohledem v jeho očích. „Myslím, že jsme byli očarováni vílami,“ řekla jsem.

Stará stezka, která vede z vrcholku hory, se napojuje na Soap Falls těsně nad příjezdovou cestou k farmě, na kterou jsme zabočili u poštovní schránky, na níž bylo bílými tiskacími písmeny napsáno MALONEYOVA FARMA. Dvacet let po jeho bezmocném vyhnání přeměnil Ron svůj obličej v masku a bezpečně vedl

nablýskaný vypůjčený sedan po dlážděné cestě mezi širokými jarními obilnými lány a poli kukuřice. Smečka vykrmených psů z farmy nám vyběhla naproti, štěkali a vrtěli ocasy.

Máma s tátou čekali na verandě. Doufala jsem, že je Ron viděl stejně jako já - mnohem starší, lidské, ne ztělesnění autority, jak tomu bylo, když byl kluk. Táta se začínal podobat dědečkovi, taky už plešatěl a pohyboval se klátivě jako starý medvěd. Máma byla za svým mladistvým vzhledem zranitelná, křehká ve svých běžových kalhotách a zlatém svetru, dlouhé vlasy měla nabarvené nahnědo s měděnými stíny, v koutcích očí se jí dělaly vějířky vrásek.

Babička Dottie trůnila v bílém houpacím křesle jako královna a Ron určitě zaregistroval, že je z ní stará vetřchá dáma, až na modré kamaše a tričko s Pavarottim, které si objednala podle televizního katalogu. Celá byla zahalená do kouře z dlouhého doutníku, který svírala v koutku úst, a její oči za skly silných brýlí byly doširoka rozevřené nadějí.

Amanda stála na širokých kamenných schodech k verandě a přešlapovala z nohy na nohu, jako by se houpala do rytmu nějaké písně, která zněla v ní. Viděla jsem, jak Renfrew vykukuje z okna nad schody a schovává se za velkou péřovou prachovku, takže vypadala jako střed nějaké podivné květinové vazby. Nat vykukoval jako skřítek zpoza keře na dvoře, břicho nacpané do montérek, prošedivělé vlasy načechrané lehkým vánkem. Auta hostů byla pryč. Rodiče prozíravě vyprovodili celý ten dav.

Neměla jsem nejmenší tušení, co mám říct, nebo jak okomentovat to shledání. Žaludek se mi svíral. Ron zaparkoval vedle záhonu růžových keřů, které byly obsypané červenými květy. Než stačil otevřít dveře auta, chytla jsem ho za paži a zarazila ho. Pod srolovaným rukávem košile jsem ucítila tvrdé svaly. V tu chvíli jsem měla pocit, že by pěstí dokázal rozbořit zeď. „Ten den, kdy tě táta odvážel, jsem stála za oknem, dívala se za tebou a brečela, až jsem nemohla dýchat,“ řekla jsem mu. „Dědeček mě vysadil, abych tě viděla. Dnes už mě nikdo vysazovat nemusí a nemám v úmyslu brečet. Jediné, co teď musíš udělat, je, že budeš poslouchat, co ti budou říkat, a nezapomeneš, že jsem tady tenkrát byla a jsem tu i dnes.“

Nic neřekl a rychle vystoupil z auta. Otevřela jsem dveře, než k nim stačil dojít, a vydrápala se ven. Přidržovala jsem se rámu dveří a pohledem hledala mámu a tátu. V obličejích měli ohromený výraz, který odrážel starou bolest a usilovné soustředění. Pro všechny zúčastněné to byla bolestivě ponižující konfrontace. K mému zděšení nikdo neřekl ani slovo, všechno se to odehrávalo mlčky.

Ron vzal ze zadního sedadla mé berle a pomohl mi najít rovnováhu. Zavřel dveře, postavil se přede mě a zůstal stát. Stál strnule, stejně jako mí rodiče, beze slova, s hlavou vztyčenou, s rukama volně svěšenými podél těla.

Všichni si ho prohlíželi, jako by náhle vystoupil z nějakého jedovatého mraku. A prohlíželi si i mě v mé noční košili, bosonohou, s rozčuchanými vlasy.

Táta natáhl ruce a šel po schodech z verandy k nám. Máma spěchala za ním. „Ani já, ani matka ti neumíme říct, co dělat,“ obrátil se ke mně. „Ale můžeme říct, že není důvod, aby ses nás stranila. Ron je v našem domě vítán. Slyšíš Rone? Taková je pravda.“

Ron lehce nachýlil hlavu na stranu, jako by to přijímal i odmítal zároveň.

Máma řekla: „Claire potřebuje pokoj, klid a odpočinek. Nejsem si jistá, jestli to chápeš.“

„Pořád si myslíte jen to nejhorší.“

„Ne, Rone. Ne.“ V obličejích byla bledá. Oči se jí leskly. „Mysli si, co chceš, Rone. Neobviňuji tě. Jestli jsi jen z poloviny tak čestný, jako jsi byl, když jsme tě tak trestuhodně poslali jako chlapce pryč, pak nemusíš nic vysvětlovat ani mně, ani nikomu jinému.“

„Přijel jsem, abych pro Claire udělal, co budu moci. Pomůžu jí, jakkoliv mi to dovolí. Od nikoho jiného nic nečekám.“

„Máme svou víru. Budu to říkat znova a znova a znova - všechno, co jsem měla říct, když jsi byl malý kluk. Budu to říkat, dokud tomu neuvěříš. Jsi u nás vítán. Pořád máš domov mezi těmito lidmi, kteří tě nikdy nechtěli ztratit.“

„To teď pro mě opravdu není důležité.“ Ron se obrátil na mě. „Mám práci na Deseti skocích. Musím udělat nějaké plány. Takže víš, kde budu.“

„Neodcházej takhle. Pojď dovnitř,“ přemlouvala jsem ho horlivě. „Myslela jsem, že chceš.“

„Ano, prosím, prosím. Pojď dál,“ přidala se rychle máma. „Popovídej si s námi. Řekni nám o sobě.“

Ron se napřimil. „To není tak jednoduché.“

Táta se do toho vložil. „Deset skoků nemá moc co nabídnout. Tady je pro tebe místa dost. Myslím to vážně. Není to to pravé pozvání, já vím, zní to divně. Odstrčili jsme tě jako chlapce, když jsi potřeboval pomoc, a teď tě zveme dál jako hosta, když jsi dospělý, úspěšný muž. Ale poslouchej mě, Rone. Tenkrát jsme udělali jen to, co jsme si mysleli, že je správné. Nemělo to vyznít, jako že je to konec mezi tebou a touto rodinou.“

„Tohle,“ - Ron palčivým pohledem přejel po mých rodičích, domě, údolí, Dunshinnogu a celé farmě - „bylo všechno, o co mi šlo. Pořád mi o to jde. Ale jinak. Podle mých podmínek.“

„Takhle se k tomu chceš postavit?“ zeptala jsem se ohromeně.

Zírala jsem na něho s otevřenou pusou. Chtělo se mi s ním zatřást. „Nedávej si žádné podmínky. Z lidí, co se chtějí pořád řídit jenom svými posranými nezvratnými podmínkami, jsou nakonec ruiny.“

Zloba a frustrace zabarvily ta slova ještě temněji než to sprosté slovo. Jen jsem to řekla, dotkl se konečky prstů mé tváře, podíval se na mě pohledem, který prozrazoval, že jsem ho zradila tím, že mu nerozumím, a potom se vrátil k autu.

Náhle jsem poprvé - naprosto jasně a zřetelně - uviděla sama sebe tak, jak mě musel vidět on. Mou potřebu rodiny, ten nesmazatelný důkaz toho, že jsem jednou z těch, kdo mu ublížili.

Slepá zuřivostí a zmatkem, který mě v tu chvíli zalil jako přílivová vlna, naprosto proti vlastní vůli jsem klopýtala za ním. „Tady nejde o volbu! Jsi jedním z nás! Pořád jsi součástí této rodiny, ať se ti to líbí, nebo ne! Musíš mít vůli jim odpustit!“ Dobelhala jsem se až k místu, kde chodník tvořily jednotlivé kameny. Koncem berlí jsem se o ně zarazila a zakopla.

Minulou noc jsem spadla na Dunshinnogu, pak málem u Deseti skoků a teď tohle. Chtěla jsem se vpít do toho placatého kamene pode mnou a vzít s sebou každý bolestný nádech, každý bolavý kloub a každou zuřivou myšlenku na mou bezmocnost. Slyšela jsem, jak máma zalapala po dechu. Slyšela jsem, jak spolu s tátou běží ke mně.

Ron byl vedle mě, na kolenou. „Pomalů, pomalů,“ uklidňoval mě. Vzal mě za ramena.

„Nedotýkej se mě. Už jsem ti řekla, že nepotřebuji ničí pomoc. Ani tvoji. Příště už mě nikdo nezachytí v pádu. Je to stupidní. Přijel jsi domů. Nevynaložil jsi tolik úsilí bez nějakého dobrého důvodu. Teď se od toho nemůžeš jen tak distancovat.“

„Holte, počkej. Nechej je-“ slyšela jsem, jak říká máma plačky.

„Nechávám je. Ale tohle pro ni není zrovna dobré. To jí moc nepomůže. Rone, sakra, taháš ji po okolí a pak ji přineseš domů jako hadrovou panenku -“

„Holte!“

Táta už zase mlčel.

Ron řekl: „Podívej se na mě.“

Jazykem jsem si přejela rty, protáhla čelist a potom jsem zvedla hlavu a věnovala mu krutě upřímný pohled. „Já ti po stopě jít nemůžu.“

Věnoval mi ten nejpřímější pohled, srdcelomný a hypnotizující. Zvedl tu svou, mně tak známou ruku s velkými klouby a silnými prsty a jemně mi sundal vlasy z očí. „Musíš se snažit,“ řekl. „Jestli se mi nepodaří přinutit tě, aby ses snažila, tak tady budeš sedět jako nějaký zatracený invalida.“ Otrásla jsem se. Jeho hlas přešel do měkké, temné roviny. „Pamatuji si děvče, které mě nikdy nenechalo, abych se schovával, dokud bylo se mnou, dokud se nepřesvědčilo, že jsem v pořádku,“ pokračoval a jeho slova mě drásala. Pomalu mě objal a přitáhl k sobě. Ještě víc jsem se schoulila do jeho náruče.

Opřel si hlavu o mou. „Kolikrát jsi ty mě viděla v průšvihů, špinavého, zraněného a osamělého?“

„To není totéž.“

„Chceš být odkázaná na cizí pomoc?“

„Ne.“

„Tak se vzchop. Máš na to.“

Chytla jsem ho za ruce. Nohy jsem měla jako z olova. Bojovala jsem. Potila jsem se, těžce dýchala, celou dobu jsem se mu dívala do očí, třásla jsem se v kolenou, jednu nohu jsem přitáhla pod sebe a zoufale se snažila vstát. Noční košile se mi pletla mezi nohy. Vnímala jsem, jak Ronův stisk na mých pažích ještě zesílil. Cítila jsem jeho mozoly, jeho pevné, ale něžné prsty, které mi sjely na zápěstí. Lehce mě sevřel a potáhl. Z posledních sil jsem se snažila vstát.

Postavila jsem se. Stála jsem. Bez berlí. Motala jsem se, točila se mi hlava, zuby mi drkotaly, ale stála jsem. Byla mezi námi nepopsatelná oddanost a výzva. „Chci ty dopisy, cos mi napsal,“ řekla jsem. „Chci, abys mi je teď hned přinesl a sedl si tu se mnou a byl u mě, než si je přečtu. Všechny.“

Povytláhl obočí. „Jestli chceš ty dopisy, budeš si pro ně muset dojít na Deset skoků.“

Zírala jsem na něj. Nedaroval mi ani ň. Amanda se přitočila k nám. „Popros ho, ať zůstane a jde dál! Popros ho, teto Claire!“

„Už jsme ho prosili, zlatíčko.“ Opřela jsem se o kolena. „Chápe, že se ještě necítím úplně fit. Přijde se mnou posedět a navštívit nás.“

Ron se usmál tomuto mému triku, ale potom se naklonil k mé neteři a něžně se na ni podíval. Byl to jen nepatrný, ale ohromující pohyb, který nás všechny překvapil. Málem mě to zlomilo. „Už ti někdy teta řekla, jak mazat lidem med kolem pusy?“

Na sekundu si zakryla ústa rukou, příliš překvapená, než aby mu hned odpověděla. Ten legendární Ron Sullivan, chladný a mocný - nejen že se obtěžoval věnovat jí pozornost, on to dokonce udělal s velkým šarmem a laskavostí. „Ano, pane,“ řekla slabým hláskem. „Tvrdí, že člověk má lidem říkat to, co chtějí slyšet, a potom mu budou zobat z ruky.“

„Už jí z ruky zobaly i vosy,“ zamumlal. „Bála se, ale nikdy by to nepřipustila.“

„Protože jim mazala med kolem pusy,“ zašeptala Amanda jakoby na vysvětlenou.

Přikývl. „Mám takový pocit, že se zase snaží získat vosy na svou stranu. Dávej na ni pozor a dej mi vědět.“

„Ach! Jistě!“

Ron se na mě podíval. „Budu poblíž. Najdeš mě, když budeš chtít.“

„To je pro mě něco nového,“ podotkla jsem. „Mít možnost tě najít.“

Sledovat ho, jak odjíždí, byla jedna z nejtěžších věcí, jaké jsem kdy musela vydržet.

Rodiče, kteří stáli celou tu dobu za mnou, neřekli nic. Když jsem se k nim otočila, vypadali otřeseně, ale rozhodně.

„Zpracujeme na něm,“ řekl táta.

„Očekává od tebe příliš mnoho,“ řekla máma, „a ne dost od nás.“

„Myslí si, že jsi sladká,“ povzdechla Amanda. „Ze jsi celá z medu.“

Nepochopila, co tím myslel. Díkybohu.

Tak mi letos bylo třicet, Claire, a v bance jsem uložil svůj první milion. Co bys tomu řekla? Myslím, že bys to čekala. Peníze znamenají moc. Snad bys na mě byla hrdá. Tohle píšu na kvalitní ruční papír. Pěťadvacet dolarů za krabici. Používám je na psaní dopisů s poděkováním za pozvání na různé večírky, na které mě zvou. Velký byznys. Velké večírky. Peníze. Pozemky. Příležitosti. Zeny...

Ty ženy. Snad ti o nich budu moct jednou vyprávět. Cokoliv budeš chtít vědět. A ty mi řekneš o mužích, se kterými jsi byla. A potom už o téhle části naší minulosti nebudeme nikdy mluvit, nikdo z nás, protože to všechno bylo jen z pocitu osamělosti a kvůli prostým lidským potřebám.

Učím se hrát golf. Představ si to! Je to úplný rituál, Claire. Prostředek, jak se přizpůsobit. Co znamenají rituály, jsem se naučil ve vaší rodině. Když budeš hrát podle určitých pravidel, zapadneš. Nebudeš hrát, nezapadneš. Lidská přirozenost, myslím.

Golf je hra pro cucáky. Vypadá to jednoduše, ale vyhrát znamená pochopit. Respektuji to, nechápej mě špatně. Ta hra se mi líbí. Je to o přesnosti. Ale bože, představ si mě oblečeného v golfovém tričku a kalhotách a v botách s hřebíky, jak utrácím tisíce dolarů za jednu hru. Dívám se na to jako na obchodní investici. Všechno je pro mě obchod. Sakra, převlékl bych se třeba za opici, kdyby to bylo nutné pro uzavření smlouvy s ostatními opicemi...

Divná věc, tyhle dopisy. Mluvím k tobě přes papír, který potom zamкну do krabice. Nikdo z těch, kdo mě teď zná, by nevěřil, že dělám něco tak sentimentálního. Ale v tom případě mě dobře neznají. Zatracená rozmařilost. Pěťadvacet dolarů za dopisní papír.

Ale tobě bych psal na čisté zlato, kdybych mohl.

7

Několik dní jsem se nemohla skoro hýbat. Koleno a kotník hojící se nohy jsem měla oteklé a na dotek horké. Každý sval v mém těle mě trestal za to, že jsem spala ve sruhu na nafukovací matraci. Za to, že jsem dvakrát během jednoho dne spadla, za to, že jsem nohu moc přetěžovala. Co se týče emocí, cítila jsem se jako kdysi, když jsem měla na Floridě psát o hurikánu. Vystrašená, vzrušená a snažící se za každou cenu pracovat na plné obrátky.

„Ron se přijel pomstít,“ říkali někteří členové rodiny.

„Zaslouží si zadostiučinění z naší strany,“ oponovali druzí.

Nechutně, ne zrovna lehce oživované vzpomínky si opět našly své místo v naší rodině a mezi starými přáteli. Mluvílo se o Velkém Ronovi a Jenny, o Údolí, o Ronovi a sestřích McClendonových, o strýčkovi Petrovi a Sally, o Ronovi a mé rodině, o Ronovi a o mně. Lidé si rádi smlsli na kdejakém klepu o nás, když tak posedávali na verandách před domy za vlahých jarních večerů, když seděli v restauraci u kávy nebo v jídelně nad polévkou, v obchodech, na polích a v úřadech. A slyšela jsem dokonce, že Ron přišel k penězům prodejem

drog nebo v hazardních hrách. Nebo že se chystá postavit veřejný park na památku své matky a že koupil Deset skoků, aby tam mohl postavit byty, průmyslové sklady, nákupní středisko nebo koňskou farmu.

Slyšela jsem, že mě Ron tu první noc unesl z Dunshinnogu proti mé vůli a nabídl mi hromadu peněz, když s ním uteču, že máma s tátou nedopustí, aby vstoupil na naši farmu, že mí bratři mu vyhrožují, ať se ani neopovází se se mnou setkat, a že jsem se z jeho návratu nervově zhroutila, a proto jsem tak bledá a nevyspaná a že proto jsem se teď tak uzavřela do sebe.

Ty pomluvy byly tak dobré jako kterýkoliv z příběhů, jež jsem kdy napsala.

Za dobu své novinářské kariéry jsem se nespočetněkrát hrabala v cizích životech a nabízela utrpení, bolesti a pády jiných ostatním k přečtení. Žurnalistika je vznešené, ale kruté poslání ve svobodné společnosti. Vždycky se budete schovávat za to, že jen bráníte základní principy, ale jako nezaújatý pozorovatel nikdy nepochopíte, co to znamená, když se váš život stane předmětem nemilosrdného zkoumání. Chtěla jsem Rona ušetřit všech těch lží a spekulací, které se kolem mě objevily.

A chtěla jsem ho přimět, aby přijel za mnou, protože jsem byla zoufalá a raněná. Dvacet let mě nechal trpět, strachovat se a pátrat po něm, zatímco on sám mě klidně zpovzdálí pozoroval. Dlužil mi vysvětlení.

Josh přijel z nějakého zákonodárského zasedání v Atlante, kde měl v centru pronajatý drahý byt. Přijel i Brady a Hop a Evan. Jednoho večera, když už byla Amanda v posteli, sesedla se celá rodina v obývacím pokoji. Josh, který měl zvláštní schopnost dělat z utrpení jiných své vlastní problémy, řekl příkře: „Dokážu pochopit, že někdo může párat po někom, o koho mu jde, ke komu cítí loajalitu, a že to nevzdává. Ale Ron celou tu dobu věděl, kde jsi. Tak proč mu trvalo dvacet let, než se vrátil?“

To byla ta mučivá otázka, která ležela každému v hlavě.

Cítila jsem, jak se mi rozpalují tváře. „Já nevím.“

Josh našpulil pusou. „Chce něco dokázat celé rodině. Mohl se s tebou spojit - zavolat, poslat dopis. Co mu v tom zabránilo? Místo toho tě špehuje, a když jsi zranitelná, vřítí se ti do života jako buldozer. Právě ve chvíli, kdy ses vrátila domů a chtěla se usadit. Protože kdyby se mu podařilo ještě jednou tě poštvat proti rodině, bylo by to pro něj to největší zadostiučinění. Chápu, že celou tu dobu mohl přemýšlet o návratu, o tom, jestli ho chceš ještě vidět, jestli byla chyba, že od tebe jako dítě odešel - ale na druhou stranu, vždyť ty pro něj nemusíš být nic víc než pouhá trofej, sestřičko.“

„To by teda byla trofej!“ odsekla jsem otráveně.

„Přišel tě navštívit do nemocnice, ale potom čekal cele dva měsíce, než tě zase uvidí. Myslím, že tě to zraňuje a že z toho pomalu začínáš bláznit. Myslím, že čekáš odpovědi, které ti nikdy nedá. Řekni mi, co se domníváš, že od tebe a od rodiny chce, sestřičko, protože nikdo jiný tě ještě nenutil o tomhle přemýšlet.“

„Já ještě nevím.“

Josh se naklonil dopředu, své růžové ruce opřené o kolena schovaná v kvalitních kalhotách. Jeho obecná výbušnost někdy hraničila až s krutou neústupností. Jako by už sám něčím podobným prošel. Byl by z něj dobrý reportér. „Nechci mu způsobit problémy,“ pokračoval Josh, „ale znám příliš mnoho mužů, kteří se vydrápali nahoru pomocí prostředků, o nichž by raději nemluvili, a jejichž jediným cílem je pomstít se těm, kdo do nich kopali, když byli na dně. To je základní filozofie politiky a jinde to není lepší. Pomáhej přátelům, nič nepřátele, dělej kompromisy jen proto, abys dostal, co chceš, a nikdy nepřiznej své pravé záměry.“

Táta se zamračil. Máma se lehce napřímila. „Synku,“ řekla hlubokým, ale něžným hlasem, „měl bys trávit méně času mezi politiky a více mezi citlivými lidskými bytostmi. Myslím, že za vším zbytečně hledáš nečisté úmysly a spiknutí.“

To na chvíli přerušilo diskusi, protože všichni čekali, až se zklidní vyhrocená atmosféra.

„Nedělejme ukvapené závěry,“ ozval se po chvíli Brady. „Možná má Ron zájem investovat tady ve městě. Mohl bych s ním o tom promluvit.“

„Brady, proboha,“ nevydržel to Evan, „copak musíš pořád myslet jen na peníze?“

„Ron nemá důvod věnovat komukoliv z nás svůj čas,“ přidal se Hop rozmrzele. „Ale nevěřím, že se vrátil proto, aby dělal potíže. Myslím, že mu leží na srdci zájmy Claire.“

„S tím souhlasím,“ mnul si Evan vousy.

Matně jsem vnímala, jak se rodina pustila do diskuse, jak se bratři a otec zabývají mými problémy, jako by žili v době patriarchátu. Za jiných okolností, kdybych byla silnější, přijala bych to od táty zdvořile, protože to koneckonců byla otcovská starost, kterou projevoval, a potom nakopala bratrům koule, až by si ucvrkli do kalhot, a přidala pár ostrých slov. Ale teď jsem se nezmohla na sebemenší odpor.

„Jedna věc je jistá - Ron nikdy nepřestal myslet na Claire, tak jako ona se nikdy nevzdala jeho,“ zakončila tu debatu máma.

Odplazila jsem se na verandu, posadila se do houpacího křesla, nechala kolem sebe poletovat vážky a dívala se na Dunshinnog a směrem k Deseti skokům, sama, daleko ode všech.

Sledovala jsem Dunshinnog s nadějí, že uvidím další světlo. Žádné tam nebylo. Cítila jsem to téměř jako úlevu. Čekal, že za ním půjdu kamkoliv, jako jsem to dělala, když jsme byli děti. Tentokrát pryč od rodiny, pryč od domova, aniž bych přemýšlela, jestli tím někoho zradím. Bála jsem se, že bude chtít, abych s ním odešla.

A určitě očekával, že dříve nebo později půjdu.

Claire, jsem si moc dobře vědom toho, kdo jsem byl. Proto se teď snažím ze všech sil dělat na lidi dojem. Určitý dojem. Není pochyb o tom, jaký musí být člověk, se kterým má někdo jednat vážně.

Když jsem byl ještě dítě, byla jsi jediná, kdo se na mě dokázal dívat a vidět nejen to, odkud pocházím.

Mockrát jsem přemýšlel o tom, jak se k tobě a tvým bratrům chovali tví rodiče. Učili vás, vedli k poslušnosti, k disciplíně. Zkouším přijít na to, jak to dělat jako oni. Nebo jak by to dělal tvůj dědeček Joe. Je to zvláštní, Claire. Snažím se dívat na svět jejich očima, abych se od nich něco naučil. Naučil jsem se toho víc, než jsem čekal.

Pokusím se to předat svému synovi.

8

„Koupil ode mě krabici čaje Earl Grey a krabici čaje English Breakfast,“ sdělovala teta Jane mámě a ostatním sestrám, když se v sobotu sešly v Hawks Ridge Country Club, což byl Bradyho golfový klub asi patnáct kilometrů jižně za městem. Hop a Evan byli dvěma z hlavních partnerů klubu a stavěli v té oblasti domy za půl milionu dolarů na pozemcích tak malých, že se na nich stěží dala třeba jen posekat tráva, navíc plná drnů.

Název Hawks Ridge, tedy Jestřábi hřeben, dostal klub v době, kdy na okolních hřebenech hor opravdu ještě žili jestřábi. Dnes už tam žádní jestřábi nejsou a stromy na hřebenech byly vykáceny. Dokonce ani máma, ani žádná z jejích sester nehrají golf, ale tyto paradoxy nebyly ničím proti tomu, že Ron koupil čaj u někoho z naší rodiny. „Byl velmi zdvořilý, ale moc toho nenamluvil,“ svěřovala se teta Jane. „Pokládám to za znak toho, že si mě pamatuje v dobrém světle. Věřím, že jsem byla jednou z těch, které měl nejraději.“

„Dobrý bože,“ zhrozila se teta Irena. „Já jsem byla ta, ke které si chodil pro přídavek při našich nedělních obědech. A taky při těch obědech nemluvil s nikým jiným než se mnou.“

„Jste všechny horší než Arnetta,“ řekla jim máma. „Ta zase trvá na tom, že se mě a Holta snažila přemluvit, abychom Rona neposílali do toho církevního internátu. Já si ale pamatuji, že tak to rozhodně nebylo. Bůh nám všem odpust.“

„Naše vzpomínky jsou k nám milosrdnější než krutá realita,“ připustila zadumaně teta Jane. „Myslím, že jedině, co chtěl, bylo koupit si nějaký čaj.“ Po této větě se kolem stolu rozhostilo ticho.

Brzy jsem pochopila, že Ron nepotřebuje ničí dobrá doporučení, včetně mých.

Přivedl si své vlastní lidi, aby mu pomohli zrenovovat srub na Deseti skocích. Strýček Eldon nám o tom řekl ještě ten den, kdy u něj Ronův předák nakoupil dřevo, vodoinstalační a elektroinstalační materiál, hřebíky, šrouby, betonovou směs a spoustu dalších potřebných věcí. Dohromady to zabralo celý valník traktoru.

Potom nám zase strýček Winston, který získal licenci na provozování motelu ve městě, sdělil, že se u něj ubytoval tucet Ronových dělníků a že na Deseti skocích pracují ve dne v noci. „Koupili si pár výkonných generátorů a tolik silných reflektorů, že by tím nasvětili i fotbalový stadión,“ pokračoval strýček Winston. „Když se v noci podíváte západním směrem, tak tu záři uvidíte.“

Měl pravdu. Posadila jsem se toho večera na verandu spolu spočetnou skupinou svých příbuzných a dívali jsme se. Obzor nad Deseti skoky byl ozářený.

Dělníci nejprve vyčistili, strhli a znovu vydláždili příjezdovou cestu k jezeru a ke srubu a potom tam, kde se cesta napojovala na silnici, postavili dva kamenné sloupky a na ně zavěsili krásně kovanou, majestátní železnou bránu. Všechny to ohromilo. „Nevím, co si mám o té bráně myslet,“ prohlásil táta rozzlobeně. „Ron nad námi ohruje nos. Co s tím budeš dělat?“

„Co s ním budeš dělat?“ upřesnila to máma. „Protože sem se nevrátí. To je jasně.“

„Jestli za ním půjdu, bojím se, že něco ztratím,“ řekla jsem a kroutila hlavou nad svou vlastní slabostí. „Bojím se, že mě přinutí, abych se rozhodla, kde chci žít, a že to bude už napořád. Nevím, ke komu bych se přiklonila. Nepřeji si, aby po mně chtěl rozhodnutí.“

Rodiče na mě zírali a bylo vidět, že znejistěli pod dojmem té upřímné informace.

„Rozhodni se rychle,“ naléhal táta. „Dřív, než si to své místo začne opevňovat.“

Máma za mnou později přišla, když jsem byla sama. Říkala mi, jak moc jí chybělo, že nemohla být při tom, když se ze mě stávala žena, protože jsem odešla na univerzitu a měla pořád tolik práce. Ale obě jsme věděly, jaká je skutečná pravda - že jsem ji a tátu zavrhla, sotva jsem byla dost stará na to, abych odešla z domu. Říkala mi, jak moc jí celou tu dobu chyběl ten kontakt mezi matkou a dcerou, a já připustila, že i mně to scházelo. Okamžitě se rozzářila a přešla přímo k věci. „Nikdy jsem vlastně nevěděla, kdy jsi začala se sexem,“ pravila. „Předpokládám, že nějaký pohlavní život máš.“

Zírala jsem na ni. Cítila jsem, jak se mi rozpalují tváře. „Ano,“ bylo to jediné, co jsem ze sebe dokázala vypravit.

„Jde mi o to, že vím, že jsi v těžké situaci. Žiješ u rodičů, dospělá žena. Jestli si potřebuješ koupit nějakou antikoncepci, klidně to řekni a nemusíš ji tajně hledat po domě. Já ti to obstarám.“ Odmlčela se. „Tátovi o tom samozřejmě říkat nebudeme.“

Chtěla jsem se jí vysmát, ale zároveň jí padnout k nohám, obejmout ji a hlavu jí položit na prsa. Být zase malá a oběma nám dát alespoň na chvíli šanci vynahradit si ta ztracená léta.

Vzala jsem ji za ruku. „Nehodlám jít v brzké době s Ronem do postele, pokud vůbec. Ale děkuju. Miluju tě.“

Na chvíli se zamyslela a potom mi oznámila: „Myslím, že bude mít svoje, ale pro jistotu ti dám nějaké kondomy.“

Té noci se mi zdálo o ženách bez tváře, které tančí nahé, a o kočkách, které spí na tvrdých polštářích. A měla jsem ještě spoustu takových vtíravých snů, v jejichž symbolech jsem poznávala sebe a Rona a které mi daly zapomenout na to, že mě bolí noha, když se pohnu.

Jídlo. Samozřejmě. Jako za starých časů. Pošlu mu jídlo.

Zaúkolovala jsem Hopa a Evana, strýčka Winstona a některé z mých bratranců, aby mu ho zavezli. Za pomoci mámy, Renfrew a několika sestřenic jsem dala do krabic a přenosných chladniček tolik jídla, aby vystačilo pro Rona i celou jeho pracovní četbu na několik dní. Jídlo je takovým primitivním symbolem přivítání. Jídlo je omluvou. Jídlo je svátost. Koláče a talíře plné jídla jsou daleko výmluvnějším projevem šlechtnosti než tisíce vznešených frází. To jsme měli oba zapsáno v srdci. Doufala jsem, že si to pamatuje.

Prohrabala jsem několik kufrů, v nichž jsem si přivezla věci ze svého bytu na Floridě. Našla jsem autoatlas, jedno z těch zbytečně velkých barevných vydání, ve kterém jsou na samostatných stranách mapy jednotlivých států. Stránky byly ohmatané a měly ohnuté rohy. Nejvýznamnější města v každém státě byla podtržená černou čarou.

Zabalila jsem atlas do hedvábného papíru a připojila poznámku.

Stálo mě to spoustu let a kdovíkolik peněz za telefonní účty, ale každá ta černá čára znamená místo, kde jsem telefonovala na informace a chtěla číslo na Rona Sullivana. Každému z nich jsem zavolala. Nikdy jsi to nebyl ty. Ted' jsi to ty?

„Co říkal?“ ptala jsem se, když se mí chladní, klidní bratři vrátili z roznášky. Seděla jsem s Hopovými dětmi v rohu obývacího pokoje a sledovala nějaký kreslený seriál v televizi. „Vypadal, že ho to potěšilo,“ řekl Hop se sraženým čelem. „Víš co? Pamatuji si jeho pohled, když byl ještě kluk. Ten výraz mu zůstal, jen poněkud ztvrdl. Má takový ten pohled jako Clint Eastwood, když se na tebe zadívá a ty nevíš, jestli se začne smát, nebo tě chytí pod krkem. Říkal jsem mu, že si sem nemusel tahat cizí lidi, že bychom mu s Evanem dělníky poslali, ale jen pokrčil rameny. Kdyby nám nebyl podal ruku, asi by se mě to dotklo. Pracuje se svými lidmi, jako by ani neměli čas vydechnout. Měla bys vidět, co s tím místem za týden udělali.“

„Tohle Ron povídal,“ přerušil ho Evan. „Řekněte jí, ať se přijde podívat sama. Chtěl jsem nějaké hezké místo, kde bychom se my dva mohli znovu poznávat. Už je to skoro hotové. Může přijít kdykoliv.“ Horlivě pokýval hlavou. „Když uviděl ten balík jídla, cos poslala, měl ve tváři takový směšný výraz. Trefila ses mu na nějaké citlivé místo, sestřičko. Něco mi pro tebe dal. To je začátek.“ Evan mi podal velkou, tlustou obálku z manilového papíru.

Položila jsem si ji na klín, rychleji otevřela a vytáhla centimetr tlusté kožené desky.

Rychle jsem listovala krásně vytištěnými sloupci a seznamy uvnitř desek a při tom si jednu ruku tiskla na hrdlo. Všimla jsem si adresy v Seattlu. Na druhém konci země. Právě Seattle, ze všech těch míst. Proč tam? Hop a Evan mi zvědavě nakukovali přes rameno.

Pozemky. Domy. Byty. Sklady. Nákup. Prodej. Pronájem. V několika státech, v každém v několika městech. Dobrý bože. Byla jsem ohromena tím, kolik toho bylo, už jen když se to dalo na papír. Byl na sebe

hrdý, ale tenhle velký úspěch byl jen součástí mnohem většího utrpení, kvůli kterému se dvě desetiletí držel stranou.

„Dobrý bože,“ vydechl Hop. „Tohle je něco jako katalog jeho majetku a investic.“

Evan ze sebe hlasitě vyrazil: „Tím ti říká, jakou má cenu. A tohle teda stojí za to.“

I Ron mi poslal vzkaz. Na světle šedém dopisním papíru stálo:

Tvůj dědeček Joe mi jednou vyprávěl, že si s babičkou vyměňovali šest měsíců dárky, než se s ním poprvé sešla bez doprovodu. Měl špatnou pověst. Ona mu posílala jablkové koláče a on jí květiny. Nakonec jí koupil nějaké gramofonové desky. Vážnou hudbu. „Už si nepamatuju, co to tam vrzali,“ říkal mi. „Ale hrála tam spousta houslí a ona se z toho a ze mě mohla zbláznit.“

Tak tady máš dárek ode mě za to jídlo. A za ten atlas. Ted' mi zase dlužíš dárek ty. Vidíš, pamatuji si, jakou roli hrají v rodině tradice. Nikdy nezapomenu na to nejlepší. Nebo nejhorší.

Myslím, že vím, čeho se obáváš.

Dostanu tě z toho domu, z tvé postele, Claire. Dá bůh a ty se přestěhuješ sem a vezmeš svůj život do vlastních rukou. Za to ted' můžeš vinit jen mě. Ted' už jsem skutečný, nejen tajné telefonní číslo.

Vytáhla jsem ten kus dřeva, na který kdysi vyryl naše jména. Zabalila jsem ho do dárkového papíru, převázala stuhou a Hop to odnesl Ronovi spolu s mým vzkazem:

Nestojím o tvoje resumé. Nechci vědět, kolik zatracených peněz jsi vydělal, nebo že se zabýváš pozemky a domy, nebo že máš dům u Pacifiku. Chci vědět vše, co se stalo tomu chlapci, který vyryl své a mé jméno na tuhle desku. Pokud nemáš dost silné „koule“, aby ses SE MNOU O TOHO CHLAPCE PODĚLIL, tak nic jiného nemá smysl. PŘIJĚ SEM A PŘINES TY DOPISY.

Žádnou odpověď mi neposlal.

Následujícího dne jsem vstala za úsvitu, oblékla si své bílé froté šaty a tenisky, šla do obývacího pokoje a velmi pomalu vylezla na rotoped, který mi poslala Violeta poté, co jsem ji píchla špendlíkem. Napsala jsem jí tenkrát dlouhý omluvný dopis a ona mi odepsala, že mi odpustila, ale že nechce riskovat další útok. Poradila mi, abych chodila.

Do pokoje vešel Josh. Vrátil se z Atlanty hodně po půlnoci. Přijel velkým šedým autem s odděleným místem pro řidiče, které prozrazovalo, že je úspěšný, konzervativní a že nemá rád malá sedadla. Klapot podpatků mého nejstaršího bratra po vykachličkované podlaze - ty kachličky vyrobil mámě na zakázku jeden známý hrnčír - mě znervóznil.

Letmo jsme si popřáli „dobré ráno“. Posadil se do proutěného křesla a do klína si položil hrnek s kávou. Rezavé vlasy měl značně prořídle. Říkala jsem, že to má republikánský skalp. A když jsem mu to řekla, vždycky měl dost smyslu pro humor, aby se sám sobě zasmál.

Uhladil si bílou košili, jednou rukou si upravil uzal od kravaty pod krkem a do drahé vzal šálek s kávou. Řekl mi, že už má zase celý týden naplánovaný: projevy, mítinky, starání se a zvelebování svého volebního okrsku. Když byl doma, pořád ještě spal ve své staré ložnici a druhou si předělal na kancelář. Ale byl pryč tři týdny v měsíci, buď na cestách, nebo na zákonodárných zasedáních v Atlante.

Chodil s administrativní asistentkou ze státního ministerstva dopravy. Jmenovala se Lin Su. Kromě zaměstnání studovala na Georgijské státní univerzitě politologii. Bylo jí pětadvacet, narodila se v Americe, ale měla vietnamské předky. Máma s tátou naléhali, aby ji přivedl domů představit, ale on tvrdil, že to není podstatné.

„Jestli se Ron vrátil, aby dělal problémy, tak já ho v tom podporovat nebudu,“ pronesl Josh po chvíli. „Vydělal si peníze, ale peníze nejsou rodina. Rodinu si koupit nemůže.“

„Nedělej mi tady kázání,“ ohradila jsem se.

„Žila jsi mimo rodinu. Jen ty a já víme, jaké to je, starat se sám o sebe. Brady se dívá na svět jako pták z klece. Hop a Evan nemají dost fantazie na to, aby se starali, co je za obzorem. Máma s tátou si tajně přejí, aby prezidentem byl ještě pořád Eisenhower.“

„A velký bratr se tu cítí jako v kleci.“

„Pro mámu a tátu to moc znamená, že tě mají zase doma. Že ti mohou být nablízku. Nechci, aby se kvůli tobě a Ronovi rodina rozpadla.“

„Tak nikomu nestraň.“

„Máma řekne, co budeš chtít slyšet, protože chce, abys jí odpustila. Táta si zakládá na tom, že je čestný. Postaví se třeba na hlavu, jen aby odčinil starou chybu. Ostatní z rodiny budou brát ohledy a raději držet pusy. A já abych hrál d'áblova advokáta. Někdo holt musí.“

„Rozhodně nemám v úmyslu trhat rodinu. Ron tuhle rodinu přehodnotil,“ zasupěla jsem. „Předvedli jsme mu to nejlepší i to nejhorší, co v nás je. Teď je na čase, abychom dokázali, že jsme se změnili jen k tomu lepšímu.“

„Myslíš si, že jsem pokrytec.“

„Naopak, myslím si, že se zoufale bojíš uvěřit, že svět není úplně špatný. Proto se taky bojíš sblížit se svou vlastní dcerou. Bojíš se, abys nebyl příliš starostlivý. Chápu, jak to je.“

„Nezamlouvej to. Jak to hodláš s Ronem vyřešit?“

„Jsem rozhodnuta udělat cokoli, aby pochopil, že je v této rodině vítán. Aby uvěřil, že ještě stále může být součástí této rodiny.“

Josh zvedl hlavu. „Mluvíš, jako by sis svou budoucnost plánovala s ním. Ale on je tu cizí, Claire.“

„Pro mě není cizí. Nikdy nebude.“

„Smiř se s tím, že Ron si třeba nebude chtít cokoli vyjasňovat. Smiř se s tím, že by ses na něj mohla... upnout a potom byla přinucena učinit rozhodnutí, kterého bys litovala po zbytek života.“

„To se nestane. Nepřipustím to.“

„Poslouchej.“ Josh se ke mně naklonil. Mluvil jemně, silně monotónním hlasem. „Když jsem byl jednou v noci v Saigonu na stráži, uviděl jsem holku z baru, co byla nešťastně zamilovaná, jak na sebe vylila láhev vodky a zapálila se. Stalo se to tak rychle, že jsem jí v tom nestačil zabránit. Chytla jak vánoční stromček. Trvalo to možná deset sekund, ale to, co jí zbylo z obličeje, rozhodně nevypadalo jako lidská tvář. Byla to moje vina? Ne, sakra. Kdybych byl celé ty roky jen seděl a přemýšlel, co jsem tenkrát mohl udělat jinak, asi bych sám musel sáhnout po nějaké flašce a sirkách.“

Slezla jsem z rotopedu a několikrát se krátce nadechla. Můj nejstarší bratr toho na sebe tím příběhem prozradil víc, než jsem kdy před tím mohla pochopit. „Všichni se ze svých válek vracíme s jizvami, na které nemůžeme zapomenout,“ řekla jsem tiše. „Proto nemůžeš Amandě odpustit, že se narodila? Ztratil jsi ženu a dostal za to dceru a s takovou náhradou se nemůžeš smířit? Proto spíš se ženou, která ti připomíná Vietnam, ale odmítáš ji přivést do rodiny? Za co se stydíš?“

Škubnul hlavou ke mně. „Je toho moc, co o mně nevíš, sestřičko,“ řekl zamyšleně. Nervózně si upravil kravatu, vstal a odešel.

Další žena mi řekla, že jsem ztracený případ. Že mě přistihla, jak se dívám skrz ni, jako by tam nebyla. Mám ji rád a je mi líto, že se musíme rozejít s takovými pocity. Ale má pravdu. Něco ve mně ještě nevyzrálo. Něco ve mně chybí. Víím, že to nedává smysl, když řeknu, že s tebou bych byl jiný. Víím, že po všech těch letech nic z tohohle nedává smysl.

Nebudeme mít žádnou budoucnost, dokud se nevypořádáme s minulostí a nevyjasníme si to, co bylo mezi mnou a tvou rodinou, Claire. Dokud se na sebe nepodíváme a neřekneme si, kolik lidí chceme zranit. Pořád něco skrývám. Posloučám, jak druzí lidé vyprávějí o tom, jak vyrůstali, o svých rodičích a o všem pěkném, co zažili, a já víím, že nemám na co vzpomínat, kromě té doby, kterou jsem prožil s tebou a tvou rodinou. Je to, jako bys mě jednoho dne pomohla stvořit. Jako Frankenstein. Jsem utvořen z kousků, které mi dali jiní lidé.

Nechci se sblížovat s jinými lidmi, protože jim nechci vyprávět o sobě. Zabil jsem vlastního tátu. To není zrovna něco, co by měl člověk vyprávět na potkání. Vždycky stojím stranou.

Chci si pamatovat něco hezkého, Claire. Něco, čeho bych se mohl držet, něco, co by vymazalo to, co se stalo. Jestli mě ještě někdy uvidíš, možná si budeš pamatovat jen to špatné - to, co se pokazilo.

Chtěl bych, abys promluvila s tím dítětem, kterým jsem býval, a řekla mu, že je všechno v pořádku, že se může vrátit domů. Ze ho pořád miluješ.

A chtěl bych, abys řekla mému synovi, že na mě může být hrdý.

9

Amanda na mě byla navztekaná. Příštího odpoledne jsme se srazili v přední hale. „Nemluvím s tebou,“ řekla mi. Hvízdla jsem překvapením nad tím útokem. Podívala se na mě s naprostým znechucením. „Proč nejdeš navštívit pana Sullivana?“

„Zlatíčko, tomu nerozumíš. Musíme jeden druhého znovu poznávat. Pomalu a opatrně, abychom -“

„Dědeček a babička mi to vysvětlili. Řekli mi, že ho před mnoha lety vyhnali a tebe to ranilo a jeho to taky ranilo a že toho litují a snaží se to ze všech sil napravit. Ale měla bys jim pomoci.“

„Snažím se jim pomoci, zlatíčko. Ale až budeš velká, tak pochopíš, že dospělí muži a dospělé ženy musí být velmi opatrní při navazování přátelství. Musí postupovat pomalu. Musí k sobě být naprosto upřímní a musí si stanovit určitá pravidla, co se týče jejich -“

Do očí jí vyhrkly slzy. „Mluvíš jako tatínek. Tak moc se zabývá stanovováním pravidel a zákonů, že úplně zapomněl, že jsem tu taky já.“

„Tvůj tatínek má jen moc práce. Moc tě miluje.“

„Ne, nemiluje. Nikdy mi to neříká, takže mě určitě nemiluje. Už se nikdy znovu neožení, abych mohla mít bratříčky nebo sestřičky, protože mě nemá ani rád. Stejně jako ty určitě nemiluješ pana Sullivana, protože ti nestojí ani za to, abys mu to řekla.“

„Zlatíčko, miluji pana Sullivana svým způsobem. Ale někdy, i když někoho moc miluješ, nevíš, co mu máš říct. A to si potom přeješ, aby ten člověk byl od tebe co nejdál, dokud nepřijdeš na to, co mu říct.“

„Políbila jsi ho! Na pusu. Hned jak se vrátil domů! Líbala jsi ho a on líbal tebe, dlouho!“

„Lidé se líbají z nejrůznějších důvodů -“

„Řekla jsem mu o tobě.“ Vítězoslavně se na mě podívala. „Byla jsem včera v obchodě s tetou Luanne a on tam byl. Kupoval si noviny a všichni na něho zírali, ale já jsem šla k němu a řekla jsem mu: ‚Teta Claire je pěkná, že?‘ a on řekl: ‚Je to ta nejpěknější, nejchytřejší a nejsilnější žena, jakou jsem kdy viděl.‘ A já mu na to řekla: ‚Jestli ji nepřijdete navštívit, tak už ji nikdy neuvidíte, páč ona nedojde ani do města.‘ A on řekl, ať se vsadím, že tě přiměje do města dojít.“

„Ty se tak podobáš svému tátovi. Jsi takový malý politik. Až budeš prezidentkou, tak já budu spát v Lincolnově posteli a budu ti krást polštáře.“

„Pověděla jsem mu všechno, cos mi o něm řekla ty! Jak jsi o něm říkala, že je úžasný, že jsi na něj nikdy nezapomněla a jak jsi byla smutná, když jsem ti tvrdila, že se pro tebe určitě jednou vrátí!“ Oběma rukama šermovala ve vzduchu. „A taky jsem mu řekla, že máš ještě pořád ve šperkovnici ten jeho trojlístek na řetízku!“

Zavřela jsem oči. „A ukradnu ti i Lincolnovo povlečení,“ zakončila jsem tu debatu.

Dnes jsem v televizi sledoval Alvina Tobblera. Byla sobota, docela vlhko a chladno i na Seattle. Seděl jsem na gauči, v krbu mi hořel oheň a já sledoval, jak Al Tobbler hraje fotbal někde na druhém konci země, a vzpomínal jsem, kolikrát jsem ho v pátek sledoval osobně při školním utkání. A vzpomněl jsem si na ten večer, kdy jsme oba přišli o zuby.

To byl ten večer, kdy mě tvá rodina vzala k vám na farmu. Nikdy před tím jsem nespál v posteli s čistým povlečením. Ložnice voněla jako květiny. Nemohl jsem uvěřit, že tam jsem. Že se tvoje rodina stará tak, jak jsi mi řekla, že se bude starat. Že ještě někdo kromě tebe se o mě stará.

Přemýšlel jsem, jestli se právě taky díváš na Alův zápas, a uvědomil jsem si, že jsi každodenní součástí mého života, jako bys v tu chvíli seděla vedle mě na gauči.

Alvin Tobbler, vnuk pana Tobblera, Tulin bratr, bývalý zadák Dallas Cowboys, můj vzdálený tmavý bratranec, nástupce strýčka Vince v úřadu šerifa, mě přišel navštívit. Vysoký a robustní, v nažehlené uniformě, tam se mnou seděl na verandě.

„Šel jsem říct ahoj Ronovi. Potrást mu rukou. Dát mu dárek na uvítanou. Sestra to připravila. Pečená jablka. Želé. Jablečné koláče. Však víš. Vzorky celého sortimentu. Pořád hledá nové zákazníky.“

„Děkuji.“

„Jen jsem si myslel, že bys to třeba chtěla vědět. Onehdy navštívil pana Leroye.“

Poté, co Alvin skončil s profesionálním fotbalem a vrátil se domů se zničenými koleny, s budoucností zajištěnou a vybouřený, oženil se s Mae Brandy Walkerovou, první roztleskávačkou tmavé pleti v dějinách amerického fotbalu v Dunderry, jeho starou láskou. Mae Brandy se vyrovnala s jeho nepřítomností i s horami fanynek, se kterými Alvin chodil. Byla něco jako symbol vítězství domova nad světem. Pýcha rodu Walkerových byla v dlouhodobém zdokonalování grilovacích technik a maso z jejich grilů bylo to nejlepší, jaké se kdy dostalo na stůl strážníků. Pan Leroy měl na náměstí svou vlastní restauraci, kterou vedl, dokud neodešel do důchodu a budovu neprodal tetě Jane. „Co chtěl tvému tchánovi?“

„Pan Leroy se dřív staral, aby Ron dostával najíst,“ vysvětlil Alvin. „Víš, když byl malý, ještě než si ho vzali tví rodiče.“

Překvapeně jsem se naklonila k Alvinovi. Přikývl. „Ronie chodíval do restaurace zadní verandou a kradl zbytky ze stolů. Pan Leroy mu potom nechával sendviče. Nikdy na to nic neřekl. Jen je tam tak nechával.“

Alvin se mi díval do tváře. „To jsi nevěděla, co?“

„Ne.“

„Ron přišel onehdy k panu Leroyovi domů. Řekl mu, že ho chce vzít na večeři do nejlepší restaurace v Atlante.“ Alvin se hořce usmál. „Ron Sullivan je přesně ten typ muže, který nikdy nezapomene na někoho, kdo se k němu choval slušně. Ani my na něho nezapomeneme. Však víš, že můj dědeček měl o něm vysoké mínění.“

„Mlčela jsem a vzpomínala na Bosse Tobblera a jeho přísnou laskavost. Jak on a můj dědeček měli cit pro lidskost jako všichni muži, kteří přežili válku a zažili netoleranci. Alvin se zahleděl do nebe a potom řekl tiše: „Jeden z mých strýců, někde v Alabamě, byl v šedesátých letech stoupencem doktora Kinga. Pokousali ho policejní psi, srazil ho proud vody z hadice, kterou rozháněli demonstranty. Něco takového se tady nikdy neudalo, ale ani oni nebyli žádní svatouškové.“

„Alvine, já vím. Nikdo o tom otevřeně nemluvil, ale všichni jsme o tom věděli.“

„Nejhorší zápas, jaký jsem kdy hrál, byl v Pittsburghu - „

„Když sis naposledy utrlh meniskus?“

„Jo. Ležel jsem tam na hřišti, cítil jsem se, jako by mi někdo do nohy vrazil žhavý pohrabáč, ale jediné, co jsem slyšel, byl řev tisíců pittsburghských fandů, jak skandovali „Přidej mu, přidej mu!“

„Alvine, je mi to tak líto.“

„Podělaní Yankees.“ Zasmál se pro sebe, potom protáhl obočí a podíval se na mě. „To bylo v době, kdy jsem věděl, že se vracím domů. Že v Dunderry mám pořád domov. Řekl jsem Ronovi, proč jsem se vrátil a jak se to tady změnilo. Žádné místo není dokonalé, ale některá jsou zvláštní.“

„Co na to řekl?“

„Řekl, že si nemůže dovolit být sentimentální.“

„To je všechno? Nevysvětlil ti, co tím myslí?“

„Nemyslím, že někomu něco vysvětluje, Claire. Myslím, že ten chlap má nějaká tajemství.“

Po zádech mi přeběhl mráz. „Doufám, že se pleteš. Ale bojím se, že máš pravdu.“

Alvin si posunul svůj stetson z čela, zamračeně se na mě podíval a potom vydal jeden z těch svých hlubokých, světáckých, všeobjímajících vzdechů. „Pracuj na něm. A pracuj i na sobě.“ Mnul si koleno. „Nohy se hojí. A co se týče té dívky - té ženy, cos -“

„Terri. Terri Caulfieldová. Nemůžu ji nechat v anonymitě. Celý život ji budu lidem tak či onak připomínat.“

„Dělej to. Celou dobu vozím ženy do útulku v Gainesville. Všechny mají jedno společné. Myslí si, že nikoho nezajímají. Že jsou v tom samy. No, ty ses starala a ony o tobě vědí. Mají tam na nástěnce některé tvé články. Nemyslí si, že jsi udělala něco špatného. Domnívají se, že to, co se jí stalo, by dříve nebo později přišlo tak jak tak, ať už jsi udělala cokoliv.“

„Děkuji, že jsi mi to řekl.“

„Rodina se musí starat o své členy.“

„Co takhle zajít si na operu,“ nadhodila jsem téma, které vždycky rozčeřilo hladinu mezi Maloneyovými a Tobblery.

„Ty a já. A Tula. To by byla akce!“

Zvedl se. Zasalutoval mi na rozloučenou. „Nehodlám se dostat do televize a připustit, že Tobblery mají nějaké zářivě bílé bratrance a sestřenice, byť z třetího kolena.“ Odmlčel se. „Zvlášť jednu zářivě bílou sestřenici, která plýtvá časem tím, že jen tak sedí na verandě, místo aby se starala o své záležitosti, jestli víš, koho tím teda myslím.“

Odešel a já dál seděla na verandě.

Ulice okolo Dunderry nebyly pojmenovány jen tak náhodně. Směřovaly přichozí k majetku starousedlíků, k zeměpisným zajímavostem, k praktickým cílům i k cílům zvláštních tužeb. Jméno cesty vám řekne, nejen kam jdete, ale také proč tam jdete.

„Trochu doleva,“ radila jsem. Slunce na mě pálilo. Seděla jsem na korbě žlutého údržbářského traktoru zaparkovaného vedle Ronovy nové vstupní brány. Na hlavě jsem měla velký slaměný klobouk a tmavé sluneční brýle. V puse jsem žmolala stébko trávy. Táta, který seděl vedle mě, zakroutil hlavou. „Levá je ta ruka, co na ní nosíš hodinky, Nate.“

Nat se na nás úkosem podíval a posunul ceduli na správné místo. „Aha.“ Oliver Kehoe, můj mladý bratranec, který právě opustil univerzitu s titulem stavebního inženýra, si pro sebe něco zahučel, jak naléval do díry kolem sloupu cedule beton. Táta se podíval na bránu s velkým visacím zámekem za námi. „Tak bych řekl,“ konstatoval, „že Ron tam dal tu bránu proto, aby mu na pozemek nelezli zvědaví čmuchalové, ne kvůli nám.“

Oliver a Nat dokončili práci. Poodstoupili kousek dozadu. Podívala jsem se na světle zelenou tabuli, která teď stála u vstupu k Deseti skokům. „Děkuji,“ řekla jsem tátovi, který vytáhl z kapsy doutník a celou akci

ukončil lehkým zachrochtáním. „Má na to právo. Je dobré, že jsem oblastním komisařem. Alespoň se věci hýbou.“

SULLIVANOVA CESTA, oznamovala cedule všem.

„Teď už je to oficiální,“ řekla jsem.

On postavil bránu. Já ho zanesu do mapy.

Ronův předák, statný muž středního věku, který si položil ruku na srdce, když se díval z domu na mě, mámu a Renfrew, jak jsme byly na verandě, nám doručil malou zlatou krabičku. „Nevím, co je pohlednější,“ pronesl s nečekanou uhlazeností. „Jestli vy, dámy, nebo to dílo, co jste tady vytvořily. Pan Sullivan mě měl varovat.“

Opřela jsem se o hůlku, kterou jsem si půjčila od babičky Dottie. Ron si pronajal nějakého herce, pomyslela jsem si a kousala se do jazyku. „Už jste dříve pracoval pro pana Sullivana?“ zeptala jsem se.

„Tu a tam během těch let.“

„Na jakých projektech?“

„Ále, tohleto a támhleto.“

„Aha. Tuhle a támhle. To i ono. Žádná kdyby, anebo ale. Jste diskrétní muž.“

Usmál se. „Jsem dobře placený a pro pana Sullivana pracuji rád. A jelikož jsem už slyšel, že jste bývala novinářkou, mám takové podezření, že ze mě budete chtít vytáhnout nějaké informace.“

„Jsem moc průhledná. Budu se muset naučit lépe přetvařovat.“

„Jestli vás zajímají nějaké detaily, musíte se zeptat pana Sullivana.“

Máma chápavě pokývala hlavou. „Pana Sullivana,“ zamumlala.

„Velkého šéfa,“ přizvukovala jí Renfrew.

Odmítly se hnout z místa, zatímco já jsem rozbalovala dárkový balíček.

Uvnitř dlouhé, úzké krabičky na šperky byl jemný zlatý řetízek s malým zeleným přívěskem ve tvaru trojlístku, který byl osázený třpytivými kamínky. Trojlístek, který měl nahradit ten původní z levného krámku. Zatajil se mi dech.

„Dobrý bože všemohoucí,“ vypravila z sebe Renfrew. „Ty kamínky nejsou ze skla.“

„To jsou smaragdy,“ konstatovala máma v úžasu. „A diamanty.“ Ron se snažil oživit, vymazat nebo zlepšit vše, co se týkalo naší minulosti.

„Chcete po mně panu Sullivanovi něco vzkázat?“ zeptal se muž.

Váhala jsem. Máma se na mě pevně podívala. „Nevychovala jsem tě, abys utekla a ani se neohlédla, jako jsem to kdysi udělala já s tvým tátou nebo babička Elizabeth, když za první světové války potkala v Londýně dědečka Patrika. Ale nedá se zapřít, že pocházíš ze dvou generací, které nemohly odolat pokušení. To pokušení dopadlo dobře pro tvé prarodiče a dopadlo dobře i pro mě a tatínka. Takže jestli máš teď pokušení jít na Deset skoků a Ron tě vyvádí z rovnováhy, slib mi alespoň, že se občas přijdeš podívat domů a jeho přivedeš domů s sebou.“

Měla jsem pocit, jako bychom to byly my dvě s mámou, kdo se právě vrátil domů, zpátky k důvěře, kterou jsme k sobě měly, když jsem byla dítě. Přikývla jsem. „Slibuji.“ Potom jsem se obrátila k temperamentně vypadajícímu předákovi. „Řekněte panu Sullivanovi,“ řekla jsem, jak nejklidněji jsem dovedla, „že ho přijdu navštívit za rozbřesku a že hodlám tento náhrdelník vyměnit za dopisy, které mi dluží.“

„Těm překvapením prostě nikdy nebude konec,“ povzdechla si Renfrew.

Máma mě sevřela v náruči.

Vydechla jsem, jako bych zadržovala dech celé roky.

10

To, co dokázal Ron se svými lidmi udělat z Deseti skoků za méně než dva týdny, se stalo málem místní legendou.

Pruh země upravil na přistávací dráhu pro svou cesnu. Malé letadélko tam přistávalo s takovou samozřejmostí, jako vážky dosedají na kapradí na břehu jezera.

Přestavěl starý srub. Nová střecha, nová veranda, dveře, okna, elektřina, vodovod. V zadní části přistavěl malou kuchyňku a vpředu nízký, široký můstek, který vedl od srubu dolů ze svahu až k jezeru, kde se zužoval a kde na něj navazovala pěšina vyložená kameny, která vedla k malému altánku pod stromy.

Když jsem tam za ranního rozbřesku přijela, byla jsem oblečená jako na stavbu, ne jako na návštěvu místa tak pohledného, že by mohlo tvořit ilustraci pro katalogy cestovních kanceláří. Vylezla jsem z auta v džínách,

tričku a pohorkách, a ocitla jsem se v půvabném malém ráji, kde právě dělníci kladli drny trávy na hladce uválcovanou zem, tam kde kdysi bývalo houští ostružin.

„Je to perfektní,“ zašeptala jsem, ještě než Ron došel k autu, vzal mě za lokty a prudce mě políbil na ústa. „Až teď,“ opravil mě.

Ten polibek přišel tak rychle, ale jeho otisk jsem ještě dlouho cítila na rtech. Točila se mi hlava a tajil se mi dech. Tucet mužů tam stál s travnatými drny v rukou a dychtivě nás pozorovali.

Sklonila jsem hlavu k hůlce, o kterou jsem se opírala. „Půjčila jsem si ji od babičky. Už žádné berle.“

„A už žádné výmluvy?“ zeptal se Ron tiše.

„Kdo uhýbá před skutečností? Já, nebo ty?“

Povytláhl obočí a potom mě vzal pod paží tak lehce, jako když jdou dva staří přátelé na procházku, až na to, že jeho paže byla horká a pevná, schovaná v modrém plátěném rukávu, a že se svým předloktím otíral, myslím že záměrně, o mé ňadro. „Pojďme na chvíli oba utéct před realitou,“ usmál se a v tu chvíli byl tak hezký, jak jsem si ho vždycky představovala, a já byla celá na měkko a trochu vystrašená.

Za těch dvacet let se toho tolik naučil. Věděl přesně, co dělá.

„Dnes dopoledne končí,“ prohlásil na adresu dělníků, jako by celý ten projekt byl hračka. „Před polednem budou odjíždět. Už jsem srub kompletně vybavil i uvnitř. Chceš malou exkurzi?“

„Ne,“ odpověděla jsem. Málem jsem po něm štekla. „Ne, děkuji,“ dodala jsem už poněkud normálnějším hlasem. „Možná později.“

Posadili jsme se do altánku k malému zahradnímu stolku, který byl prostřen látkovým ubrusem, na němž stála stříbrná váza s kyticí rudých růží. Z reprobedny na valníku jednoho z trajlerů se linuly tóny nějaké Mozartovy skladby.

„Odsud,“ řekl Ron, „si ani nevšimneš, že za srubem je přístavba.“

„Dědeček by byl rád, že jsi to místo koupil.“

„Jsi spokojená?“

Několik vteřin jsem si ho prohlížela. „Vždyť víš, že jsem,“ řekla jsem po chvíli.

„Přál bych si, abys nosila ten náhrdelník.“

„Nosila jsem ho.“ Vytáhla jsem ho zpod límce trička. Byl to ten starý, odřený přívěsek na řetízku, který dávno ztratil lesk.

Ron mě sledoval přimhouřenýma očima. „Chci, abys nosila ten nový.“

„Chci ty dopisy, cos mi napsal. Jsou moje.“

Přikývl a klidně pokynul směrem ke kabině. „Řekl jsem přece, že stačí, když sem přijdeš a vezmeš si je. Ale ocenil bych, kdybys počkala, až odjedou dělníci. Dopisy jsou přeci jen soukromá záležitost.“

Vyměnili jsme si zdvořilé přikývnutí na znamení souhlasu. Bylo to jako kývnout na ukřižování.

Ron mi představil každého svého dělníka. Wolfgang, předák středních let, který mi doručil ten náhrdelník, se mi uklonil. Ve skutečnosti to nebyl předák. Byl to soukromý podnikatel. Ti dělníci byli jeho zaměstnanci.

Ron mi řekl, že Wolfgang se dal na podnikání, aby uživil ženu a pět dětí, ale že před tím byl diskžokejem v malém rádiu, které hrálo vážnou hudbu. Mozart byl jeho nejoblíbenější skladatel. Ta reprobedna patřila jemu a všichni jeho chlapi si z něj pořád dělali legraci a místo Mozarta mu podstrkovali ty největší vypalováky poslední doby.

V tom vyprávění bylo tolik citu a zasvěcenosti, tolik lidí a událostí z Ronovy minulosti, které jsem neznala, a stejné to bylo s tím, co věděl on o mně. „Myslela jsem, že kupuješ a prodáváš pozemky,“ řekla jsem. „Nač potřebuješ člověka, který podniká ve stavebnictví?“

„Začal jsem tím, že jsem kupoval domy v chudých částech města. Koupil jsem jeden dům, celý jsem ho opravil, se ziskem jsem ho prodal a koupil dva další. Zrenovovat a prodat. Koupit víc. Wolfgang teď pro mě dělá veškeré renovační práce. Je to taková přidružená výroba.“

„Copak to děláš jen pro peníze? To se mi nezdá.“

„Pro peníze a pro uspokojení,“ pokrčil rameny.

„Řekni mi víc o svém podnikání. A řekni mi, jak ses dostal až na západní pobřeží.“

Posunul si židli tak, aby mi viděl do tváře. Spojené ruce jsem sevřela mezi stehny, skrčila ramena a snažila se být co nejmenší. Pokoušela jsem se co nejvíce soustředit, abych vsřebala všechny informace, které mi sděloval. „Hledám pozemky na atraktivních místech,“ začal opatrně. „Vhodné pro komerční nebo průmyslové účely. Studuji územní plány a rozvojové projekty. Čtu místní noviny, zkoumám místní trh.“ Odmlčel se. „Proniknu tam a koupím pozemky, dokud nemají příliš vysokou cenu, podržím si je a potom je prodám ve chvíli, kdy se jejich cena několikanásobně zvýší.“

„Levně koupit, draze prodat. Získat to, co všichni považují za bezcenné, a potom dokázat, že je to něco extra.“

„Je to všechno o tom, sledovat věci podrobněji než ostatní a dívat se dál do budoucna. To jsem se naučil od tebe.“

Nálada mezi námi byla velmi křehká, jakoby nabitá elektřinou a podivně klidná. Ale protože neexistoval jednodušší způsob, jak to udělat, zeptala jsem se potichu: „Jsi ženatý?“

„Dobrý bože. Ne.“

„Proč to říkáš takhle?“

„Protože by sis mohla myslet, že kdybych byl, tak bych ti to neřekl.“

„Proč nejsi ženatý? Nikdy ses neoženil?“

„Nikdy,“ řekl pomalu a díval se mi do tváře. „Proč ty ses nevдалa?“

„Byla jsem pořád v jednom kole. Nikdy jsem nad tím moc nepřemýšlela.“

„To je jako se mnou.“

„Ještě pořád jsi mi toho spoustu neřekl.“

Sáhl pod stůl, vytáhl složku z manilového papíru a podal mi ji. Otevřela jsem ji a spatřila další dokumenty. Nemovitosti, které vlastnil na západním pobřeží. Adresa zněla na firmu Racavan, a.s. Zavřela jsem složky a položila je stranou. „Pořád ještě si myslíš, že tohle je to, co mě nejvíc zajímá? Kolik máš peněz?“

„Jen jsem chtěl, abys o mně nejdřív věděla tohle.“

„Chceš říct, že jsi chtěl, aby se to dozvěděla rodina.“

„Dobře. Chtěl jsem, aby to věděli.“ Naplnil dvě křišťálové skleničky šampaňským, které chladil v kbelíku špinavém od zaschlého betonu. „Naservíruju ti to zrovna jako někde v interhotelu,“ řekl v legraci, „ale to šampaňské je jedno z nejlepších.“ Podal mi skleničku a potom ťuknul svou o moji. Podržel si číši proti rannímu světlu, chvíli zkoumal barvu a lesk a potom řekl: „Nepiju moc. A když, tak pro kvalitu, ne pro kvantitu.“

Je na sebe tvrdý, protože Velký Ron byl notorik, pomyslela jsem si. Chtěla jsem to říct a podle výrazu v jeho tváři i on čekal na ta správná slova, ale potom jsme jen znovu ťukli jednou křehkou skleničkou o druhou. Odkáslala jsem si. „Naposledy jsem pila před, no, před tou - „

„Před tou nehodou. Jen to řekni. Přenes se přes to.“

„To nebyla nehoda. Nevím, jak to nazvat.“

„Byla to úplně stejná nehoda jako každá jiná, kterou život lidem přichystá.“

Ron se ke mně naklonil. „Jediná část mého života, která připomíná osud a ne jednu velkou nehodu, jsi ty.“

Zaklonila jsem hlavu. Z nějakého důvodu jsem před ním nechtěla brečet. Už jsem nechtěla být tak zranitelná. „Vzchop se a užívej života,“ zašeptal. „Se mnou jsi v bezpečí.“

Bezpečí s námi nemělo co dělat. Zoufalá potřeba být spolu, laskavost, něco tajemně sexuálního a zdvořile odtažitého, dvacet let mezi dětstvím a dospělostí, které uběhly jako zrychlený film.

Narovnala jsem se, polkla šampaňské a nepřítomně zírala na několik přenosných staveništních toalet. Jedna z nich byla poněkud stranou, ukryta za keři, s ručně psaným nápisem JEN PRO DÁMU.

„Děkuji, že jsi můj záchodek schoval za keře. Teď už máš toaletu i uvnitř, ne?“

„Chtěl jsem být připraven, kdybys přijela dříve. Nechtěl jsem, aby sis připadala jako na výstavě.“

„Doufala jsem, že se mi podaří odmítnout, kvůli nám oběma.“

„To nemůžeme. Pochopil jsem to, když jsem se vrátil.“

Jenny Sullivanová dala svému synovi tvář, která se ani vzdáleně nepodobala proklatému výrazu jeho otec. Po Velkém Ronovi byl vysoký, s širokými rameny, pevnými čelistmi a tmavými vlasy, ale po Jenny měl velké tmavé oči a hezká ústa. A udělal ze sebe muže se vším, co k tomu náleží. „Zdáš se být nedotknutelný, ale já tě znám lépe,“ zhodnotila jsem. „A já se tě chci dotknout, ale nechci tě zranit.“

„Totéž cítím já k tobě.“

Seděla jsem tam a bezmocně mrkala. Oba jsme žalostně toužili dostat se už přes ty obezřetné formality, ale ani jeden z nás ještě nevěděl jak. „Co znamená název Racavan?“ zeptala jsem se.

Z ušpiněné náprsní kapsy své pracovní košile vytáhl propisku, položil mezi nás papírové složky a napsal *Rathacabhain*. „To je irsky,“ vysvětlil melancholicky. „Jsem... sentimentální. Tak jako Maloneyové a Delaneyové. Jen jsem to zkrátil na Racavan.“

„*Rath*. Pevnost.“ Přivírala jsem oči a snažila se přeložit i druhou část toho slova.

„Údolí,“ pomohl mi. „Pevnost v údolí.“

Dělníci odjeli těsně před polednem. Sledovala jsem, jak za Ronem přicházejí s dotazy nebo návrhy a jak je na něm vidět, že je zvyklý, aby se mu říkalo „pane“, i když nikdo z dělníků se k němu tak formálně nechoval.

„Potřebuješ oběd,“ řekl Ron, když jsme osaměli, a než jsem stačila říct, že teď si potřebuji přečíst ty dopisy, vstal, nechal mě sedět v altánku a zmizel ve srubu. O pár minut později přinesl proutěný koš a na stůl položil porcelánové talíře, těžké stříbrné příbory, bílé ubrousky a vysoké leptané sklenice plné ledu. Potom se na stole

objevily keramické misky a se zručností školeného číšníka rozporcoval vařené krevety a přidal míchané saláty a pečivo. Nakonec rozmáchlým gestem vytáhl vysokou láhev vychlazeného bílého vína a nalil.

Zírala jsem na tu hostinu. „To je ten koš bezedný?“

Naklonil trochu hlavu. „Ne, ale má vůle dobře se o tebe starat je bezmezná. Ty jsi mi taky vždycky nosila jídlo. Teď chci nakrmit já tebe.“

„No, tak to asi budu muset všechno sníst,“ připustila jsem bezmocně, ale ve mně jako by všechno zpívalo. Ty dopisy, našeptával mi zdravý rozum.

Povídali jsme si celé odpoledne.

S každou sklenicí vína mi ten den připadal ještě poklidnější. Nebeská modř prosákla i do vzduchu a zanedlouho mělo světlo kolem nás duhový nádech, jako by procházelo barevným sklem oken v kostele. A vůně vody, lesa a kypré půdy se promíchaly s vůní vína a emocemi a způsobily, že jsem se najednou přitočila blíž k Ronovi, vzala ho za ruce a dívala se na něj očima plnými slz. Mé obavy, že na něm najdu něco falešného, byly zbytečné. Vyzařovala z něj vlídnost a byly na něm vidět známky bolestného sebeovládání, jako by musel zvažovat každé slovo a každé gesto.

Řekla jsem mu, že jsem konečně zakotvila a že i on už našel svůj přístav. Vzešli jsme ze stejných lidí, i když ne v přímé pokrevní linii. Zavedením konverzace tímto směrem jsem určitě o něco ochladila náladu mezi námi, i když jeho velké, silné prsty stále dychtivě hladily mé ruce. Se svraštěným čelem se mě zeptal, zda si myslím, že všichni lidé s irskými kořeny jsou příbuzní. Já mu na to odpověděla, že pochopitelně, že z toho alkoholu začínám filozofovat, ať jen poslouchá.

Věděl, jak se to má s mou rodinou. Ty nejhezčí věci, které jeden druhému říkáme, jsou zřídka vysloveny nahlas. Nosíme jídlo, poskytujeme osobní podporu, posíláme malé dárky a fotografie. Ze své nacpané plátěné kabelky jsem vytáhla album a položila ho na stůl. „Tady,“ poklepala jsem prstem na album. Průvody, slavnosti, rodinná setkání, zahradní slavnosti. Církev, stát, komunita. „Jsi součástí toho všeho,“ řekla jsem mu.

„Na těch fotkách mě nemáš, že?“ opáčil unaveně.

„Kdybys nebyl utekl z toho církevního internátu, tak bychom tě byli přivezli zpátky na farmu. Všechno by bylo v pořádku. Kdybys mi byl jen trochu víc věřil.“

„Věřil tobě? Kuře, vždyť ty jsi jediný člověk, kterému jsem věřil. Ale tys nemohla změnit, co se mi stalo, ať už sis myslela cokoli.“

Kuře. Po tvářích mi tekly slzy. Naštvaně jsem si je utřela. „Budeš se tu brzy cítit jako doma,“ naléhala jsem. „Přinesu ti sazeničky keřů, co máme na farmě. Výhonky rostlin, které vyšlechtili pradědeček s prababičkou z výhonků, které dostali jejich prarodiče od příbuzných a sousedů.“

„Výhonky?“ zopakoval po mně s úsměvem, ze kterého šel až strach. „Už tak mám kolem sebe dost maloneyovského vlivu.“

Horlivě jsem pokračovala, přesvědčovala ho o tom, že zdvořilý kompromis může být známkou mužnosti. Spory se řeší v tichosti, protože nic není důležitějšího než chránit své kořeny. Naléhavě jsem mu vysvětlovala, že vím, jak se naše rodina dostala do Ameriky. Sullivanové sem přece museli přijít stejnou cestou - osamělí a chudí, cizinci v hornaté divočině, kde člověk mohl v zimě třeba umrznout a kde vdova s dětmi mohla klidně umřít hladu, než lidé začali spolupracovat.

Teď se stěhujeme sem a tam. Po silnicích se jezdí rychle, prostřednictvím satelitů žijeme doma s lidmi z druhého konce světa, můžeme si kamkoliv zaletět letadlem. Svět je dnes mnohem menší, než když jsme on a já byli děti, a je nám mnohem blíž. Otec dnes sedává s mými bratry v místní restauraci a probírají otázky nejnovějšího softwaru a diskutují o Internetu. Máma si dopisuje s hrnčiči po celém světě e-mailem. Tátovy lamy už zapoměly, jak daleko na sever se dostaly ze své peruánské domoviny, ale táta jim pořád brousí kopyta železnou rašplí, kterou kdysi ukul jeho dědeček kovář ještě před tím, než se táta narodil. Josh doprovází na večere japonské státníky, kteří přijíždějí na návštěvu do Atlanty, a po návratu domů sedává ve svém pokoji, kde spával jako kluk, a kouří dýmku, kterou kdysi koupil jeden z jeho praprapradědek od cherokeezkého bojovníka, když vojáci vyháněli poslední indiány z jejich domova, z těchto hor.

A protože se Ron narodil s pomocí mých rodičů a protože má matka ho držela v náruči dřív než jeho vlastní máma, byl náš. Jednou jsme ho opustili, ale ještě je tady naděje do budoucna. To všechno jsem mu řekla.

On toho řekl jen málo, ale něco se mezi námi pohnulo. „Ty doopravdy nevěříš, že jsem se vrátil, abych se tu usadil,“ pravil. „Tohle není nastálo. Už dlouho umím vést domácnost dost dobře na to, abych tě přesvědčil, že se mnou můžeš odejít.“

„Zůstaneš. A teď zrovna si neumím představit, že bys tady měl být v noci sám. Pojed' se mnou domů. Byl jsi pozván. Pojed'. Snaž se trochu.“

„Jsi dospělá žena. Nemusíš být zdrženlivá. Zůstaň tady. Dělej mi společnost.“

„Žiji pod střechou svých rodičů. Tak jsem si to vybrala. Nechci, aby se zlobili, nebo aby si o tobě mysleli něco špatného.“

„Nezajímá mě, co si o mně myslí,“ reagoval rychle. „Když tady nechceš dnes v noci zůstat, tak co tohle? Sedneme do letadla, zaletíme na pobřeží a najdeme si nějaký hotel přímo na břehu oceánu.“

„Snažíš se svést ženu, která se nemůže pořádně postavit na obě nohy?“

„Jestli tě svedu, tak nebudeš muset stát ani na jedné.“

Nával dojmů byl přímo opojný. Znovu cítit - zbytek doteku jeho úst, uvolnění ze šampaňského, květnové teplo, delirium, které mě ještě od všeho neoddělilo, ale snažilo se dávat smysl. Vstala jsem, vzala hůlku a vydala se na procházku po břehu jezera. Pohybovala jsem se jen proto, že jsem se potřebovala hýbat. Sel vedle mě, mezi mnou a jezerem. Nedalo moc práce dělat si starosti, že bych tam mohla spadnout. „Mám toho tolik na srdci,“ okomentovala jsem to. „Na zbytek těla se potom nemůžu dost dobře soustředit.“

„Dobrá,“ přešel na mou levou stranu a nabídl mi rámě. „Podepřu tě, ty mi svěříš ten zbytek ze sebe a já tě provedu srubem.“

Podívala jsem se na něj a potom na srub, který zářil novotou a čistotou. Obnova. Důvěra. Pohodlí. Lákadlo soukromí pro nás dva. Strach z intimnosti mezi námi, protože tam by nebylo místo pro zdravý rozum.

Měla bych odejít. Udržet si ještě svůj odstup.

Nad hlavami nám v paprscích pozdně odpoledního slunce létali netopýři a vlaštovky. Nad jezerem se začal dělat večerní opar. Osamělá holubice vlétla do lesa, jako by měla namířeno do Údolí.

Údolí. Najednou jsme byli spojeni se stejnou zemí jako Údolí. Hrozná vzpomínka byla příliš blízko a já je cítila v Ronových i svých očích. „Přestaň na to myslet,“ řekla jsem náhle a patřilo to jemu i mně. „Teď tady nejsi sám.“

Vděčně se na mě podíval. Protáhla jsem mu svou ruku pod paži a pomalu jsme stoupali do svahu.

Trůnila jsem si jako královna v měkoučkém křesle, které stálo v přestavěné hlavní místnosti srubu vedle krbu, a nohy jsem měla natažené na plyšovém otomanu. Ron se pohyboval mezi mosaznými lampami, tkanými předločkami a tmavým nábytkem s elegantní mužskou nedbalostí. Tohle je židle, tohle je stůl. Jsou ze dřeva.

„Jsi skoro tak hrozný jako já. Nikdy by ses neuživil jako prodáváč starožitností,“ podotkla jsem něžně. „Ta věc v rohu je almara, ne bedna na šaty.“

„Dobrý bože.“ Zaklepal na těžké dveře almary. „Proto to stálo tolik.“

„Věř mi, že já se v tomhle vůbec nevyznám. Já můžu tak akorát říct, že tady máš hezký starožitný nábytek, řekla bych, že většinou z borovice nebo z dubu, možná poněkud venkovského stylu, a že se mi líbí ta stojací lampa s železnou révou kolem podstavce.“

„Nikdy tě nenechali psát články o zařizování domácnosti, co?“ Toto jeho jemné popíchnutí oživilo nepříjemné téma - mou zmařenou kariéru. Usmála jsem se, ale rychle zaměřila svou pozornost na starý kobereček pod mým křeslem. „Turecký,“ odhadla jsem naivně a ukázala na něj. „Nebo by to mohl být viktoriánský vzor dovezený z Anglie.“

„Já nevím,“ připustil. „Líbilo se mi to, protože ten vzor je zelenobílý.“ Zahleděl se na masivní konferenční stůl a hluboký plyšový gauč a potom zamířil do vedlejší místnosti a naznačil mi, abych šla za ním. „Měla bys vidět ložnici. Já nejsem ostýchavý a myslím, že bys měla vidět, jak je hezká.“

Vstala jsem, šla ke dveřím a nakoukla dovnitř na velké lůžko z masivního světlého dřeva, asi borovicového. Matrace byly potaženy tmavě zeleným prostěradlem a na něm ležely pokrývky podobného odstínu. Ron mě tiše sledoval, ruce v bok. „Mám rád zelenou,“ připomněl. „Všechno mi to sehnala Wolfgangova žena minulý měsíc. Abych to sem mohl přivést. Ona je aranžérkou v Portlandu. Popsal jsem jí srub a řekl, že mám rád jednoduchost a zelenou. Ale když jsem se na tu postel poprvé posadil, připadal jsem si jak zajíc ve velikonočním košíku.“

Zasmála jsem se a potom si vzpomněla na ty velikonoční košíčky, na sestry McClendonovy a Velkého Rona, na levobočka strýčka Petra, na násilí, ke kterému tenkrát o Velikonocích došlo u sester McClendonových. Otočila jsem se a šla zpátky ke křeslu, nemotorně se do něj svezla a koukala na Rona. Přišel za mnou a dřep si vedle mě. Několik vteřin jsme se dívali jeden na druhého za naprostého ticha. Zvedl mé nohy a položil je zpátky na otoman. Potom mi zul pohorky a sundal ponožky a já na něho jen němě, fascinovaně zírala. Vzal do rukou chodidlo mé zraněné nohy, jemně ho stiskl a začal masírovat. „Nemám v úmyslu nic jiného, než ti jen namasírovat nohy,“ řekl mi. „Chci ti pomoci, pokud mi to dovolíš, protože tu nohu taháš, jako by tě bolela.“

Hlavou mi prolétlo letmé varování, které ovšem nemohlo překonat ten pocit vzrušení. Jeho ruce byly tak příjemné. „Někdy mě bodá ve svalech. Doktor říkal, že s tím mám počítat. Říkal, že to je známka toho, že nervy zase začínají pracovat normálně. Uzdravování bolí.“ Bolest a uzdravení. Jedno bez druhého nemůže být.

Ronovy prsty jsem teď cítila na kotníku. Nebe ozářené západem slunce za novým velkým oknem se zdálo být tak blízko. Horko, které jsem cítila na prsou a v břiše, bylo čím dál intenzivnější a působivější. Zavřela jsem oči, ale to jen umocnilo dojem, který ve mně zanechávaly jeho hladící ruce.

Nechávala jsem ho, aby se mě dotýkal, aby na mě mluvil, a já jen seděla v tom křesle a nebyla schopná ho zarazit. Nejen že věděl, co dělá. Byl omámen tou situací stejně jako já. „Nevím, co mám s tebou dělat,“ zašeptala jsem. „Jsem tak ráda, že žiješ.“

Znehybněl. Jako by se najednou protrhla hráz, která zadržovala jeho city. Pomalu sklonil hlavu k mé noze schované v jeho dlaních a přiložil na ni svou tvář. „Málem jsem tě navždy ztratil. Už tě nechci spustit z očí. Houby mi záleží na tom, jestli někdo chápe, jak jsme mohli tak rychle najít cestu jeden k druhému. Chci tě.“

Trásla jsem se. Vjela jsem mu prsty do vlasů a láskyplně kopírovala rukou linky jeho tváře. Vyšel tváří vstříc mé hladící ruce. Bylo to neuvěřitelně intimní, všechn ten nával, ta energie, kterou jsme sdíleli. Něžně, rozechvěle v nás akcelerovaly emoce a pomalu se měnily v bezuzdý nával chůče, který se mezi nás vřít jako lavina a ohlašoval se neviditelnými signály. Vstal, sklonil se nade mnou a potom následovalo několik na sebe navazujících dlouhých polibků v rychlém sledu za sebou. „Budme dnes v noci prostí,“ zašeptal, když mě bral za ruce. Už jsem měla paže napůl zvednuté, abych ho objala kolem krku, když v tom jsem si uvědomila, kolik let mě nechal, abych se pro něj trápila.

Odtáhla jsem se od něj. „Tohle mi nedělej. To není fér a ty to víš.“

Ron se na mě díval s hořkým pobavením ve tváři. „Copak naše vzájemná situace byla někdy férová?“

„Miluji tě,“ zaječela jsem. „Vím, že ano, ať už milovat muže, kterého jsem dvacet let neviděla, dává smysl, nebo ne. Miluji tě. A jestli mě jen využíváš proto, abys mi dokázal, že mě můžeš vlastnit, i přesto tě budu milovat, ale už se tě nikdy ani nedotknu.“ Divoce jsem jím cloumala. „Jestli mi nemůžeš říct, proč jsi na dvacet let zmizel, pak si říkej cokoli o tom, co jeden pro druhého znamenáme, ale všechno to budou jen lži.“

Pomalu se napřímil. Bylo mezi námi napětí umocněné vyzývavostí a očekáváním. Potom se otočil a odešel do ložnice. Poposedla jsem na kraj křesla, vzala do ruky hůlku s odhodláním, že půjdu za ním, ale on se vrátil a v rukou držel plechovou krabici, v rozích promáčkou a rezavějící. Položil ji na otoman přede mě, přidřepkl k ní a nastavil kód na malém visacím bezpečnostním zámku.

Chvíli se na mě beze slova díval. Čelisti mu pracovaly. „Možná se mě nebudeš chtít už nikdy dotknout, až si tohle přečteš. Těch krabic je ještě víc. Tohle jsou jen dopisy z prvních let.“

Otevřel krabici a chvíli se prohrabával složkami uvnitř, než vytáhl několik pokrčených stránek papíru převázaných červenou stužkou. „Tohle je dopis, který by sis měla přečíst nejdřív,“ vysvětlil a položil mi ho na kolena.

Ruce se mi tráslly. Hleděla jsem na zažloutlé stránky starého hlavičkového papíru s adresou společnosti RACAVAN, a.s., vytištěnou v horní části. Stránky byly popsány klopeným, vášnivě neuspořádaným rukopisem, jako by Ron ty myšlenky svěřoval papíru pod návaem emocí.

Málem tento týden umřel a já už vím, co musím udělat, Claire.

Letos je obzvlášť chladná a vlhká zima, jako by se celý oceán najednou pohnul jako jeden velký mrak. A já mám spoustu práce na několika rančích, které jsem koupil loni na podzim ve vládní aukci. Každý den po škole si ho беру s sebou do práce a dávám mu různé nástroje, aby se s nimi naučil zacházet. Učím ho řezat pod úhlem pokosnicí. Je opravdu dobrý a pracuje pilně, ale nikdy po mně nepřeveze firmu. Nezajímá se o nemovitosti. Je úplný blázen do zvířat. Myslím, že se narodil, aby se stal farmářem, nebo něčím takovým. Zrozen, aby byl. Umí to se všemi druhy zvířat. Máme psa. Bere ho s sebou, kamkoliv jdeme. Je to skoro směšné, kdyby mi jeho přirozené sklony tolik nepřipomínaly...

Nicméně, tuhle odpoledne, když se mnou pracoval, mu začalo být špatně od žaludku a v noci dostal vysokou horečku a já s ním musel na pohotovost. Bylo to slepé střevo. Museli ho operovat a já chodil po chodbě jako šílenec, dokud byl na sále. Tolik jsem se bál, že by mohl umřít. Už bych nesnesl být zase sám na celém světě.

Když se po operaci probral, chytil mě za ruku a držel se mě, jako když byl ještě dítě. Řekl, že se nebojí, protože jsem u něj. Vzal jsem ho do náruče, kolébal jsem ho a slíbil jsem mu, že budu pořád s ním.

V tu chvíli jsem si uvědomil, jak moc ho miluji a jak moc miluje on mě. Nemůžu riskovat, že by mi ho někdo vzal. Aby mu někdo chtěl dát, o čem si bude myslet, že je pro něj lepší domov. Beze mě. Sakra, vím, jak asi vypadám. Budižkničemu s velkými sny. Ani ne dost starý na to, aby vychovával dítě.

Nemůžu ho jen tak odložit a nechat nějaké cizáky, aby se o něj přetahovali. Nemůžu dopustit, aby se stalo, že by ho nikdo nechtěl, protože vím, jaké to je a jak by to s ním dopadlo. Kdybych už v životě neudělal nic dobrého, tak se musím alespoň postarat, aby on byl šťastný, vzdělaný a vážený. Můžu mu být takovým tátou, jakého jsem já nikdy neměl, a možná tím odčiním to, co ti provedl můj otec. A můžu pro své dítě udělat to, co ses ty snažila udělat pro mě, Claire. Nikdy ho nenechat padnout.

Podívej, já teď vím, že ti nemůžu říct, kde jsem. Chtěl jsem to udělat. Myslím na to a plánuji to od chvíle, kdy jsem odešel. Ale jestli se s tebou spojím, tvá rodina to dříve nebo později zjistí. To nemůžu připustit, alespoň ne do té doby, než bude natolik starý, aby se o sebe dokázal sám postarat. A tak mi dnes v noci schází mnohem víc než kdy jindy. Jsem uvnitř zlomený. Nevím, jestli mě ještě někdy budeš chtít. Musím doufat, že jsme byli předurčení k tomu, abychom jednoho dne byli spolu, a že až jednou budeme, že to bude krásné, jedinečné. Někteří lidé mají bláznivé naděje. Takový jsem i já. Mé naděje. Vychovám toho chlapce, protože ho miluji a nutíme myslet na tebe, protože je jako most, který mě s tebou spojuje.

Myslím, že by sis přála, abych to udělal. Protože kdybys o něm věděla to, co já, pochopila bys, proč se k němu tvá rodina nikdy nebude chtít znát.

A mohla by sis přát, abych se už nikdy nevrátil.

Nemohla jsem se nadechnout. Mé oči se setkaly s Roniho upřeným pohledem. „Ty máš syna?“ Zaváhal, pak přikývl. U srdce mě píchlo. „Mohl jsi mi to říct.“

Jeho oči byly zahleděné do mých. „Adoptoval jsem ho.“

„Dobře. To jsi tedy musel znát jeho matku. Musel jsi ji milovat. Kdo to byl?“

„Nemiloval jsem ji,“ řekl monotónně. „Několik let jsem žil s ní a s jejím synem. Několik let hned poté, co jsem utekl. Ona potom umřela. Chlapci bylo v té době sotva sedm.“

„Proč jsi mi to nemohl říct? Proč jsi nechtěl riskovat, že by rodina zjistila, kde jsi a že vychováváš dítě? To sis opravdu myslel, že bych tě odmítla, protože jsi -“

„Claire, poslouchej.“ i v šeru, které prostupovalo srub, bylo vidět, že Ronův obličej je tvrdý jako kámen. „Jmenuje se Matouš.“

Zamrkala jsem. „Matouš?“

Ron mě vzal za ruku a silně mi ji stiskl. „Jeho matka byla Sally McClendonová.“

Zvrátila jsem se do křesla naprosto ohromená. Pravda na mě pomalu doléhala. „Matouš,“ zašeptala jsem. Můj bratranec. Syn strýčka Petra.

Ron vychoval Matouše Delaneyho.

11

Měsíc byl v úplňku, stříbrný peníz na noční obloze, a jeho světlo dopadalo na tmavou hladinu jezera jako stříbrný prach. Žáby svým kuňkáním oslavovaly příchod jara. Bylo to, jako by se ve tmě schovávala celá kapela právě narozených hudebníků. Zdánlivá pohoda.

Seděla jsem na kraji nové terasy kolem srubu. Ron stál na hustém travnatém koberci plném drnů před srubem, ruce v kapsách, s nahrbenými zády. Fakta jsme přeměnili v proud bezvýznamných slov. Teď byl okamžik na zklidnění, zvážnění, rozluštění labyrintu emocí.

Někdy jsou důvody k žárlivosti naprosto primitivní. Tak dobře jsem si pamatovala Sally! Tu prsatou puberťačku s tvrdým pohledem z polorozpadlé chatrče. Když jsme vyrůstaly, obě jsme poznaly vše podstatné, co na Ronovi bylo. Zasluhovala si více sympatií, ale já tam seděla a sžírala se představami, jak se plazí po Velkém Ronovi a potom po Ronim. *Ty jsi...? S ní?*

Jako kluk naslouchal Sally, když vyprávěla o svých snech. Když potom zmizela, měl představu, kam asi mohla jít. Našel ji v jednom malém bytě ve městě, jehož jméno mi neprozradil. Pracovala v nějakém baru jako striptérka.

A ona ho vzala k sobě, schovala ho a on u ní zůstal několik příštích let.

„Jsem ráda, že ti Sally pomohla. Díky bohu za to,“ řekla jsem.

Ron přišel ke mně a posadil se vedle mě na terasu. „Nejsem žádný svatoušek,“ zamumlal. „Ale nespál jsem s ní. Byt a strava. Nic víc. Věděla, že si ji vždycky budu pamatovat v souvislosti s mým tátou.“

„Myslela jsem, že jsi taky jen člověk. A že jsi jí byl dlužný.“ Ron se ke mně obrátil a tiše se na mě podíval. „Takový dluh jsem u ní neměl. Můj táta už jí něco splatil.“

„Já jen říkám -“

„Já vím. Nepotřebovala už nikoho, kdo by ji osahával. Toho si užila dost v práci. Potřebovala mě jako přítele, a taky abych jí pohlídal dítě.“

S úlevou jsem přikývla. Sally mu našla práci, jedinou práci, kde se nikdo na nic neptal. Pracoval v zapadlé opravně aut, vlastně v bazaru, kde rozebíral kradená auta na náhradní díly. Byl v tom dobrý, moc dobrý. Kluk, který to s nářadím uměl, a mohl si přijít na slušné peníze.

„Jednou v noci jsem šla s policajty v Jacksonville,“ podotkla jsem „když dělali zátah právě na takový bazar.“ Byl to chabý pokus, jak mu naznačit, že se umím vcítit do jeho situace. Váhala jsem. „Je mi jedno, jestli jsi rozřezával kradená auta. Na tom teď nesejde.“

„Já jsem rekonstruoval,“ odpověděl s nádechem černého humoru.

Cítila jsem se jako v horečce. „Co se stalo se Sally?“

„Byla zabita.“

„Jak?“

„Drogy, alkohol. Jednou večer se opila do němoty a v baru sbalila špatnýho chlapa. Utloukl ji v pokoji motelu.“

„Kolik ti tenkrát bylo? Jak dlouho jsi s ní žil?“

„Bylo mi okolo devatenácti, takže jsem s ní a Matoušem žil tak čtyři roky. Ten kluk na mě spoléhal od té doby, co si mě pamatoval. Sakra, Claire, já jsem mu přebaloval pleny, krmil jsem ho, hrál jsem si s ním, četl jsem mu

pohádky na dobrou noc. Sally ho milovala, opravdu milovala, a byla na něho tak hodná, jak jen dovedla. Ale občas na nějakou dobu zmizela. Pak jsem se o něj staral já. Vždycky.“

„Mohl jsi mě požádat o pomoc, když už jsem byla dost stará na to, abych dělala vlastní rozhodnutí. A rodinu - „

„Tohle mi neříkej. Nikdy tomu o tvé rodině nebudu věřit. Tví rodiče by Matouše nikdy veřejně neuznali za svého příbuzného, natož aby si ho vzali na výchovu. Dali by ho do útulku pro opuštěné děti, jako to udělali mně. A ani mně by nedovolili ho vychovávat.“

„Pleteš se. Milovali by ho. Jeho i tebe by rádi uvítali zpátky. Už by neudělali stejnou chybu jako tenkrát, když tě tak ranili.“

„Nehodlám se dohadovat o nesmyslech. Je to za námi. Když Sally umřela, tak jsem ho vlastně ukradl. Sehnal jsem mu falešný rodný list, změnil jsem mu příjmení na Sullivan a odešli jsme co nejdál na západ.“

„Ach, Rone.“ Člověk zvyklý na extrémní loajalitu a zavržení nepotřebuje ukvapené přesvědčování, že není čeho se bát, nebo že se najde nějaké jednoduché řešení. On Matouše neukradl. On ho zachránil. Kdyby se rodina dozvěděla, co udělal, dostalo by se mu tolik lásky a uznání, že si to sotva mohl představit. A stejně tak by se téhož dostalo i Matoušovi. „Musíme jim to říct,“ řekla jsem rozhodně.

„Oni ho nechťejí. A věř mi, že ani on nechce je. Ví o své minulosti všechno. Není zahořklý, ale chápe, že neexistuje nic, kvůli čemu by se měl vracet.“

„Ach, Rone. Je toho tolik a tolik se toho změnilo. Strýček Petr byl před léty nešťastnou náhodou zabit při lovu. Harold se zabil při automobilových závodech. Arlan se v podstatě zřekl rodiny. Je někde v Louisianě a zpátky se nevrátí. Nebudeš muset přijít s nikým z nich do styku.“

„Vím všechno o Petrovi a jeho synech,“ namítl Ron temně. „Dal jsem si tu práci, abych si o nich za ta léta sehnal informace. O celé rodině. Není toho moc, co bych nevěděl.“

„Aha.“ Ticho. „Nemůžu ti zaručit, že celý maloneyovsko-delaneyovský klan přijme Matouše s otevřenou náručí, ale vím, že mí rodiče ho určitě -“

Ron se nuceně zasmál. „Mýlíš se. Smetu veškerou špínu, kterou kdy na mě kdo naházel, ale nenechám s ním jako se špínou zacházet, Claire. A ani tebe nechci zatáhnout do toho mumraje.“

Otočila jsem se před ním na schodech, balancovala na koleni zdravé nohy, položila se mu na hrud' a rukama ho pohladila po obličejí. „Až si to několikrát probereme, tak se určitě budeš cítit lépe. Můžeme se s tím vypořádat. Bude to dobré.“

Něžně mě vzal za ruce. „Dvacet let jsem každý den toužil tě vidět. Nevěděl jsem, jak ti to všechno zvládnou říct, a nevím to ani teď. Jen vím, že tě opravdu miluji. Nikdy jsem o tom nepochyboval.“

Ovinula jsem mu své paže okolo krku. Dvacet let skrýval před všemi svou pravdu, i přede mnou, která jsem mu - kdyby mi věřil - mohla pomoci. Ale neměl moc na vybranou. Nabídl nesobeckou lásku a obětoval se jen proto, aby uchránil dítěti nevinnost jako náhradu za nevinnost, o kterou jsme on i já přišli. A na dvacet let jsme ztratili i jeden druhého, protože on byl donucen přestat důvěřovat.

„Nikdy jsem se nestarala, co o nás říkají druzí,“ zašeptala jsem. „Jediné, na čem teď záleží, je, že už zase vím, kdo jsi. Nazdar. Nazdar, chlapče.“

Oči mu jiskřily. Chraplavě se zasmál a potom mě políbil a oběma se nám neuvěřitelně ulevilo, jak jsme tak byli zaklíněni jeden do druhého. Hladil mě po vlasech a po tváři, celá ta léta jako by se najednou ztratila a pomíchala, bylo to sladké, jako bychom na jazyku měli cukr, jako by všechny ty dětské vzpomínky zmizely jako blesk.

„Toužíš po jednoduchosti?“ zeptala jsem se. „Tak přestaň mluvit a něco dělej.“

Odnesl mě dovnitř a položil na novou, měkkou zelenou postel ve srubu. Sledovala jsem, jak se zvolna svléká, a potom pomalu pomohl ze šatů i mně. „Tak jsme tady,“ řekl tiše a podíval se na mě tak, až mi naskočila husí kůže.

Konečky prstů jsem se ho dotkla mezi stehny. „Tohle je jediná část tebe, kterou jsem jako dítě nikdy neviděla.“

„Prozkoumej všechno, co chceš,“ odpověděl a opatrně se mě dotýkal rukou. „Pokud mi dáš stejnou šanci.“

Bez dechu jsem ho líbala níž a níž po celém těle a on mi každý polibek oplácel. Leželi jsme vedle sebe nazí a rukama se dotýkali jeden druhého. Oba jsme se chvěli, bezmocně opojeni vnímáním chůče toho druhého. V některých okamžicích to bylo zvláštní, intenzivní, jak jsme slepě reagovali na vzájemné podněty, kdy nám jediným vodítkem byly dotečky a vzdechy, sotva postřehnutelné zvuky a pohyby. Byli jsme ztraceni v místě, které bylo tak rozpálené a vzrušující jako letní noc, kterou protínají blesky. Jeho oči se zbarvily do cínové a sledovaly každý náznak v mé tváři. „Přesně tak bychom kdysi před lety prožívali tuhle první chvíli, kdybychom měli šanci,“ pronesl něžně. „Určitě ne se vším tím půvabem, ale s velkou láskou.“

„Trochu šarmu a hodně lásky je přesně to, co teď potřebuji,“ řekla jsem na to. „Tohle je naše poprvé. Dnes v noci je tohle naše chvíle.“

Vyndal polštář zpod mé zraněné nohy. Řekla jsem mu, že mě to nebolí, a on přísahal, že bude opatrný. A já věděla, že bude. Ohnul mé tělo jako květinu. Když se položil mezi má stehna, přejela jsem mu prsty jedné ruky po těle a druhou rukou ho objala kolem krku. Lehce jsem ho přitáhla k sobě. Vzepřel se na loktech a rukama mě objal kolem ramen. Jeho hlava byla těsně u mé. „Pomoz mi vejít tam, kam patřím,“ zašeptal.

A já to udělala.

12

Najednou tu byl prostor pro naději a usmíření. Přemluvila bych Matouše McClendona Delaneyho Sullivana, aby se vrátil domů. Přivedla bych ho zpátky - opuštěného syna strýčka Petra, mého dospělého bratrance, Ronova adoptivního syna, důkaz naší víry jednoho v druhého a Ronova velkého srdce. Všechny záhady kolem Rona by se vysvětlily a každý, kdo o něm kdy zapochyboval, by se musel stydět. Cítila jsem se nejvyrovnanější a měla jsem největší naději za poslední měsíce. Za poslední roky.

Tolik jsem toho považovala za samozřejmé.

Moji rodiče jako by postavili kolem svých dětí ochranný val, když jsme byli ještě malí, a máma mi vždycky říkala, že jednou vyrostu a budu větší než ona a táta a potom vyletím ven a překonám je. Ale co se týče rodičů, říkala, ta jejich ochranná zeď tady bude stát pořád, aby mě podporovala, ať už budou z pohledu zvenčí v mých očích jakkoliv staří, ignorantští nebo malí ve svém světě.

„Díky, že jsi včera večer zavolala, že se vrátíš až ráno,“ řekla máma trochu řízně, když jsme za úsvitu přijeli s Ronem na farmu. „Oceňujeme ohleduplnost.“

„Měli jsme si toho s Ronem tolik co povídat,“ odpověděla jsem a znělo to spíš jako rádoby pravdivé alibi. „A taky jsem si přečetla některé dopisy, které mi za ta léta napsal. Je jich tolik!“

Ovšem máma s tátou tam stáli jako dvě sfingy v koupacích pláštích a očividně se bránili představě, že jsme dva dospělí lidé, kteří spolu strávili noc a kteří pravděpodobně páchali něco, co si raději ani nechtěli představovat. Máma to pochopitelně očekávala a bylo jí dostatečnou úlevou, že jsme alespoň neopustili město.

Táta vypadal nespokojeně, ale jediné, co řekl, bylo: „Jsem si jistý, že jste si povídali, až z toho bouřilo.“

Ron předstoupil přede mě, podíval se na ně a já mu položila ruku na rameno. „Požádal jsem Claire, aby se mnou na pár dní odjela na západní pobřeží,“ oznámil klidně. „Do Seattlu.“

Máma zbledla. Táta otevřel pusu. „Seattle?“ vyštěkl. „Ty ji s sebou bereš k sobě do Seattlu? Proč?“

„To je v pořádku,“ vložila jsem se do toho jemně. „Nebojte. Je to jen výlet, který potřebujeme podniknout.“

„Něco jsi mi slíbila,“ připomněla mi máma.

„Vrátíme se,“ znovu jsem je ujistila. „A všem vám přivezeme dárek.“

Do odpoledne jsme přeletěli dobrou polovinu země. Letěli jsme proti času nejen tím, že jsme překonávali časová pásma. Měli jsme malou debatu o způsobu cestování - Ronova česna byla mimo hru, protože já ještě nebyla natolik v pořádku, abych zvládla bez úhony několik dnů poskakování z letiště na letiště napříč celou Amerikou v malém letadélku. Letěli jsme první třídou.

Hlas jsem měla ochraptělý, Ronův byl hluboký, ale jeho protahované samohlásky zněly jako příliš vysoko naladěné cello. Noha mě bolela od prodírání se v tlačenci v rozlehlém terminálu atlantského letiště. Odmítla jsem nechat se vézt v kolečkovém křesle.

Co se týče nálady, Ron byl v citlivém rozpoložení. Já také. V tu chvíli bylo těžké uvěřit, že ještě před několika hodinami jsme spolu byli v posteli, jeden druhému tak blízko, jak jen si dva lidé v intimní chvíli mohou být.

„Co je v té tašce?“ zeptal se Ron a ukázal na naditou plátěnou kabelu, kterou jsem měla nacpanou pod sedadlem.

Usrkla jsem trochu Krvavé Mary a protáhla si svou ztuhlou bolavou nohu. „Fotoalba a rodinná historie.“

Vyměnili jsme si pohledy - můj pevný, ale omluvný, jeho rezignovaný. „V tomhle ohledu bude zdvořilý,“ okomentoval to Ron, „ale opravdu ho to nebude moc zajímat.“

Ach, vy malověrní, pomyslela jsem si.

To odpoledne jsme strávili v Seattlu. Město mi připomínalo Dunderry z dob našeho dětství: jedna hlavní ulice a žádné semaforey, spousta malých dodávek, hezký městský park s lavičkami. Chvíli jsme pozorovali pár - nejspíš to byli studenti -, který se usadil v parku na deku. Na sobě měli turistické oblečení a vedle nich ležely dva batohy. Byli pohrouženi jeden do druhého. On si hrál s konečky jejích vlasů. Ona ho hladila na kříži. Byl to takový klidný, jednoduchý, nesmazatelně erotický výjev.

„Až tady budeme přistě a budeme mít více času,“ zhodnotil to Ron, „tak se tam posadíme taky a budeme dělat totéž.“

„Ale mnohem lépe by se nám to dělalo na Deseti skocích,“ podotkla jsem. „Nemuseli bychom na sobě mít žádné šaty.“

Podíval se na mě přimhouřenýma očima. Pohladila jsem ho po kříži.

Měla jsem pocit, že to město má svůj zvláštní význam. Ron vybral místo, které se velmi podobalo domovu.

Společnost Racavan, a.s. sídlila ve čtyřpokojovém apartmá malé cihlové kancelářské budovy hned vedle kavárny. Ron mě představil své asistentce Beji, která řídila ještě tři další asistentky. Vypadala téměř mateřsky a byla velmi výkonná. Na sobě měla vycházkový kostým s květinami z umělých drahokamů, vyšitými okolo celého krku.

Byla tím typem žen, které jako šetřič obrazovky svého počítače používají naskenované fotografie svých vnoučat. Tím typem žen, které dokáží jednou rukou uzavírat smlouvy o prodeji nemovitostí a druhou péct koláče. Přivítala mě medvědími objetími a nabídla mi šálek horké moka kávy. „Teď jste v zemi kávy,“ doplnila svou nabídku slovy. Už dávno začala Rona oslovovat místo jménem jen jeho iniciály.

„R. S. mě před vámi varoval,“ dodala vesele.

Ron mi suše oznámil: „Řekl jsem jí, že ty jsi asi byla ta záhadná podnikatelka, která volala minulý týden a předstírala, že má zájem o nějakou nemovitost. Svůj přízvuk nezapřeš.“

Zrudla jsem a jen pokrčila rameny. „Jsem novinářka. Když se mi dostane část nějaké informace, přirozeně se snažím získat i zbytek. Jen jsem byla zvědavá na tvou práci. Jací lidé pro tebe pracují. Nebylo v tom nic nepoctivého.“ Poprvé jsem o sobě zase mluvila jako o reportérce.

„R. S. říkal, že neodoláte,“ Bea na to.

„Je příliš bystrý, sobě ku prospěchu.“

Zasmála se. „Díky bohu. To jediné tady kolem platí.“

„Nechci příliš rychle odbíhat od tématu, ale znáte Ronova... Matouše... dost dobře?“ zeptala jsem se najednou.

Bea prudce povytáhla obočí. „Samozřejmě. Když vyrůstal, byl u mě, kdykoliv R. S. cestoval. Kamarádí se s mými vnuky. Ve škole spolu hráli basketbal. Matouš byl v debatním kroužku, ve fotbalovém mužstvu, zpíval ve sboru a prospěl s vyznamenáním. A teď na jaře dokončil univerzitu. Také s vyznamenáním. A oženil se s tou nejmilejší dívkou na světě. Ale to všechno jistě víte.“

„Jistě. Ale děkuji vám.“

„On je ženatý?“ obrátila jsem se na Rona o minutu později, jen jsme vyšli z kanceláře. „To ti to nestálo ani za zmínku?“

„Musel jsem na jaře na svatbu a na promoci,“ odpověděl. „Proto jsem za tebou nemohl přijet dřív. Nerad o tom mluvím, protože jsem se nemohl rozpůlit.“

„Bylo správné, že jsi šel na tu svatbu i na promoci,“ ujistila jsem ho. „Jsi jeho rodina. Chápu to.“

„Já vím, že to chápeš,“ řekl na to Ron a vzal mě kolem ramen.

Ronův dům stál na konci zalesněné cesty asi pět minut jízdy za městem. Ron vyprávěl, že ten dům koupil, když bylo Matoušovi asi dvanáct nebo třináct let, ještě před tím, než se jim začalo dostávat peněz, takže dům nebyl nijak honosný, ale posledních deset let to byl jejich domov. Byl to hezký dvoupatrový domek z

cedrového dřeva, vylepšený měděnými výztuhami a kamennou podezdívkou, s několika akry stinné, kopcovité, pěkně upraveně zahrady, osázené jedlemi, kde rostlo kapradí a ještě nějaké popínavé rostliny. To místo mělo chladnou, mlhavou atmosféru pacifických deštných lesů. Plot z kamenných sloupků a prken odděloval pozemek od točité dlážděné silnice.

„Pěkné,“ zhodnotila jsem a prohlížela si železné nádoby na dřevěné podlaze přední verandy, ve kterých byly nasázené květiny. „Je to dobrý, pěkný dům s basketbalovým košem nad garáží. Líbí se mi.“

„Třeba by se ti tu líbilo žít,“ prohodil Ron, když jsme vcházeli do vstupní haly obložené dřevem, s tapisériemi na zdech. Pohyboval se rychle a rozvážně po svém území. Všimla jsem si toho už v kanceláři a tady to bylo stejné, když vcházel do svého království, rozsvěcel těžké mosazné a měděné lampy a nastavoval teplotu topení termostatem na zdi, která byla celá pokrytá velkou zarámovanou topografickou mapou pobřežních států.

Nejistě jsem vešla dál a raději se opírala o hůlku. „Líbilo by se mi, kdybychom při návštěvách Seattlu bydleli tady.“

Smutně jsme se jeden na druhého podívali a tím pro nás toto téma skončilo.

Ale ten den jsem o Ronovi zjistila řadu podstatných detailů. Měl starší model auta s CD přehrávačem, ve kterém bylo jen jedno cédéčko, reedice starého alba Creedence Clearwatera „Revival“. Rádio bylo naladěno na zpravodajskou stanici. Auto bylo bez poskvrnky, až na popel z doutníků, který byl tu a tam rozfoukán po podlaze, a až na to, že na přístrojové desce byla samolepka kačera Donalda, která vypadala, že byla během let postupně odlepována z celé řady přístrojových desek.

„Tu dostal Matouš, když jsem ho kdysi vzal do Disneylandu,“ vysvětlil Ron a prstem přejel ohnuté rohy samolepky. „Pořád se mi ji nechce vyhodit.“

Přikývla jsem a hrdlo se mi stáhlo. „Věřím, že se ti nechce.“

Ron měl v oblíbě ručně motané doutníky, které měl uložené v úzké dřevěné krabici na doutníky ve skříni v ložnici. Ložnice byla také pěkná, s velkým nábytkem a sytými barvami, s výhledem na skalku v zahradě a malý rybník s vodotryskem. Když otevřel okno, šumění vody mi připadalo jako uklidňující melodie.

Ve velkých skříních měl kvalitní obleky a boty a několik sad golfových holí, ale také pár nevyleštěných westernových bot, které už byly tak obnošené, že se na patách rozpadaly a ve špičkách kroutily nahoru. Od podlahy až ke stropu byly poličky plné knih a encyklopedií a ve výklenku za ložnicí měl počítač, tiskárnu, fax a kopírku, to vše namačkané na velkém starožitném dubovém psacím stole.

„Spánek. Práce. Práce. Spánek,“ zažertovala jsem lehce a jedním gestem obsáhla výklenek i ložnici. Už bylo pozdní odpoledne. Byla jsem vyčerpaná a utmáčená. I Ron vypadal unaveně. Vzala jsem ho za ruku. „Zítřka máme před sebou dlouhý let. Co bys teď raději dělal? Pracoval, nebo spal?“

Vzal mě do náruče. „Však víš, co bych teď nejraději dělal.“

„Chytrý chlapec,“ ocenila jsem. Šli jsme do postele.

Leželi jsme propleteni jeden do druhého v posteli, na kterou dopadala záře měsíce. Ron se zezadu tiskl k mým zádům a bokům, levou ruku měl položenou pod mou hlavou jako polštář, pravou mě objímal a já držela jeho ruce ve svých a tiskla si je na prsa s prsty propletenými mezi jeho. Chvěla jsem se, bylo mi sladce, byla jsem ukojená. Byly chvíle, kdy jsme na všechno zapomněli a znovu v nás objevili děti, které si spolu něžně hrály a v údivu objevovaly nové vzrušení.

Vypnul se proti mně. Já se vypnula proti němu. Postřehla jsem, jak ztvrdl a zase se uvolnil. Na nahých zádech jsem cítila vlhko jeho nahé hrudi. Vzdechl, uvolnil ruce z mého sevření a objal mě. Měla jsem v ústech jeho chuť a můj pach byl na jeho ruce.

„Jednou, když jsme byli děti, jsem tě pozorovala, jak spíš,“ zašeptala jsem. „Nedlouho poté, co jsi k nám přišel. Vklouzla jsem jedné noci do tvého pokoje a pozorovala, jak spíš.“

Zvedl se na jednom lokti a odhrnul mi vlasy z čela. „Věděl jsem, že tam jsi, a k smrti mě to vyděsilo.“

„Proč?“

„Protože jsi byla malá holka a já byl o pět let starší. Všechno ženské mi bylo nepříjemné. Působilo to provokativně a nebezpečně.“

„Byla jsem moc malá na to, abych věděla, jak reagují kluci v pubertě. Promiň.“

„Raději bych umřel, než abych se tak k tobě zachoval.“

Stiskla jsem mu ruce. „Byl jsi můj nejlepší kamarád. Byl jsi má láska. To nemělo nic společného s fyzickým věkem.“

„Nikdy bych se tě nebyl dotknul, když jsme byli děti. Ani bych si nedovolil na něco takového ve spojení s tebou jen pomyslet.“

„Já vím. Tenkrát v noci jsem si řekla: ‚Mazlí se s peřinou. Spí uprostřed postele. Až budeme dospělí a budeme spát spolu jako máma s tátou, tak bude takhle mačkat mě.‘,“ Zasmála jsem se. „Takhle jsem tě pozorovala, když jsi spal. Z praktických důvodů.“

Ron vzal mé tváře do dlaní, vydal hluboký hrdelní zvuk a odvrátil se ode mě. Otočila jsem se k němu a sledovala, jak zpod polštáře vytahuje pyžamo.

Přehodil si pyžamo přes ramena, odešel k otevřenému oknu a stál tam s rukama svěřenýma podél těla, silueta ozářená měsíčním světlem. Posadila jsem se na posteli s rukama zamotanýma do peřin. „Co tě tak trápí?“ zeptala jsem se.

„Nechci, aby jel Matouš na návštěvu k rodině,“ připustil tlumeně. „Pro nikoho to nebude dobré.“

Vzdychla jsem. Ani na chvíli si neodpočinul. Všechno mělo být dobré. „Ale nebudeš zasahovat, až mu budu mazat med kolem pusy, že ne?“ popíchla jsem ho opatrně.

„Zkusím být potichu,“ odpověděl. „V každém případě, myslím, že až ho uvidíš, změníš názor.“

Ne, nezměním, pomyslela jsem si, ale nahlas ho jen zavolala zpátky do postele.

Nikdy jsem netvrdila, že se vypočítavě nesnažím udělat na lidi dobrý první dojem. Hladké hnědé mokašiny pro zdůraznění intelektu a praktičnosti, černá džínová sukně po lýtku, abych zakryla zraněnou nohu a získala něco nedbalé elegance, vkusně zdobený zelený svetr pro zvýraznění... no... ano, vkusu a příšerný žlutý gumový přšplášť s logem Seattlu, který jsem si koupila na letišti, než jsme nastoupili do letadla společnosti Alaska Air, protože jak jsem pochopila, tak v Seattlu i na Aljašce skoro celý rok mrholí.

Ron ve zmačkaných khaki kalhotách, modré košili, pohorkách a hnědém koženém leteckém plášti vypadal jako zasmušilý individualista z pacifického severozápadu. Já jsem si připadala jako odmítnutá modelka z reklamy na seattleskou obchodní komoru.

„Jsem tak nervózní, až je mi špatně,“ posteskla jsem si.

„Jsi dokonalá. Matouš bude ohromen,“ uklidňoval mě Ron.

„Ohromen a poražen?“

„Ne. Jen ohromen.“

„Jsem jeho sestřenice, Rone. Budeme si rozumět.“

„Jsi pro něj jen cizák, co do všeho strká nos, kuře.“

Kousla jsem se do jazyku. „No, očividně jsem v tom strkání nosu do všeho úspěšná.“ Pichlavě jsem se na Rona podívala. „Přivedla jsem tě přeci zpátky, nebo ne?“

Hory na Aljašce byly ohromné, divoké, přímo monumenty se sněhovými čepicemi v porovnání s oblými modrozelenými kopci okolo našeho rodného města. Z klesajícího letadla vypadaly zátoky oceánu hluboké a mnohem mrazivější než jakýkoliv vodní tok v Georgii. Došla jsem k závěru, že Aljaška je země kontrastů. Co předal Ron mému bratranci Matoušovi? Nezávislost, sílu, sebevědomí, dobrodružnou povahu? Nebo svou vlastní izolovanost?

Očekávala jsem, že Juneau bude plně rozvinuté město, když už je to metropole státu, ale ze vzduchu jsem neviděla žádné mrakodrapy, žádné dálnice, jen nevelké město zasazené mezi horami a oceánem na okraji kontinentu. Nejsme zase tak daleko od Ruska a Severního pólu, pomyslela jsem si.

Ron mě držel za ruku, když malé letadlo hladce přistálo za zátokou u Juneau. Slunce už zapadlo. Z přistávací dráhy stoupala pára. Jak letadlo popojíždělo, upírala jsem oči k letištní budově a sledovala hlouček lidí za kovovým hrazením. Ron se naklonil prese mě a díval se spolu se mnou. „Neukazuj mi ho,“ přikázala jsem a srdce cítila až v krku. „Nechej mě, jestli ho poznám.“

Ale letadlo zatočilo ke stojánce a lidé nám zmizeli z výhledu. Zklamaná a nervózní jsem sledovala, jak Ron vstal a vyndává naše příruční zavazadla z úložného prostoru nad našimi hlavami. „Tady nemají nástupní rukávy,“ upozornil mě a hlas mu přeskočil, jak vytahoval tašky. „Nechej mě jít po schůdcích prvního. Nespěchej. Nenechám tě spadnout. Počkejme, až ostatní vystoupí. Nespěchej.“

„To vypadám tak zbídačeně?“ Podíval se na mě přes kabelu, kterou právě držel v ruce. Uvědomila jsem si, že si oběma rukama poklepávám na kolena a škubu jednou nohou. „Nevadí,“ řekla jsem.

Čekali jsme. Když jsme stáli nahoře na schůdcích, ovívání svěžím vlhkým vzduchem, měla jsem možnost znovu se rozhlédnout po čekajících lidech. „Ten mladý muž, co vypadá jako kulturista,“ zkusila jsem to. „S hnědými vlasy. S těmi delaneyovskými hnědými vlasy. To je Matouš.“

„Dělej vždycky jenom jeden krok,“ poučil mě Ron jemně. Příruční zavazadla nám dolů snesl letištní zřízenec. Ron šel trpělivě a pomalu přede mnou a nesl mou hůlku. Jednou rukou jsem se ho přidržovala pod paži, druhou jsem svírala zábradlí schůdků a neustále přes něj nakukovala a pátrala po Matoušovi. Na

posledním schůdku jsem zaškobrtla a Ron mě rychle zachytil a jen tak pro sebe si potichu zaklel. Nesoustředěně jsem se o ně znovu opřela a dál se dívala jinam než pod nohy.

Vysoký, vyzábělý mladý muž s pískově žlutými vlasy přicházel cílevědomě po letištní ploše. Na sobě měl šedé kalhoty, kostkovanou košili, modrý pletený svetr a pohorky. Vedle něj pospíchala malá, baculatá mladá žena s pěkným obličejem, oblečená téměř stejně. Tmavě blondě vlasy jí vlály z hlavy jako klasy ve větru. Na každý jeho krok potřebovala dva rychlé. Dohromady tvořili spokojeně vypadající pár. Průkopníci. Poslední z blonděatých průkopníků, kteří žili na Aljašce.

Natahovala jsem krk, abych přes ně viděla, a pořád hledala ty delaneyovské vlasy. Ten muž už ale zmizel v objetí našich dvou spolucestujících.

Svraštila jsem čelo. Ron mě vzal kolem ramen a stanuli jsme tváří v tvář přicházejícímu páru. Spočinula jsem na nich svým zmateným výrazem a setkala se s jejich zasmušilými pohledy, které mířily na Rona a na mě. Hleděla jsem na toho mladého muže. Bez váhání šel k nám a jeho zelené oči těkaly ze mě na Rona a zase na mě. Najednou se tyčil přede mnou, ale i tak byl o dobré tři centimetry menší než Ron. Potom se usmál.

Poprvé v životě jsem nebyla schopná slova. Matouš. Dítě, které jsem měla v paměti spojené s násilím a absurditou těch Velikonoc tenkrát u sester McClendonových. Zapřen mým strýcem, osiřelý po smrti své matky, opuštěný svými tetami McClendonovými. Ale díky Ronovi - a jenom díky Ronovi - vyrostl ve zdravého, úspěšného, přímého muže.

Natáhl k nám silnou, svalnatou ruku. Vedle něj si jeho žena zakryla usměvavá ústa rukama a začala tiše plakat. Ronova paže, kterou mě objímal, mě ještě víc sevřela. Cítila jsem, jak jím prochází elektrický náboj. Nenechám tě padnout.

„Nepodám ti ruku,“ oznámila jsem. „Nejsem pro tebe cizí člověk. Jsem tvoje sestřenice. Jsi součástí mé rodiny.“ Potom jsem se přímo podívala na uplakanou ženu vedle něho. „A tvá žena je stejně tak součástí mé rodiny, i když jsme zatím nebyly představeny.“

„Já jsem Mildred,“ řekla téměř plačtivě. „Ale všichni mi říkají Tweet.“

„Ahoj, Tweet. Já jsem Claire. Sestřenice tvého muže.“ Potom jsem se zase obrátila k Matoušovi, který na mě jen zíral, a řekla. „Já tě chci obejmout, je-li to jen trochu možné.“ Popošla jsem k němu, dychtivě ho objala a po chvíli strnulého překvapení mě i on na oplátku objal, opatrně, jako bych se mohla rozbít. Potom jsme se objaly s Tweet a nakonec jsem se otočila k Ronovi, který tam stál nehnuté jako čestná stráž, s ořeseným výrazem ve tváři. Chytla jsem ho za ruku. Podívej, naléhala jsem mlčky.

Myslela jsem si, že to nejtěžší máme za sebou.

13

Lidé nejen že si vybírají místa, kde se jim bude žít dobře, ale vybírají si také místa, kde se jim bude žít pohodlně. Proto mě ze všeho nejdříve zajímalo, co zavedlo Matouše na Aljašku. Matouš nás provedl městem v zabláceném terénním voze, ve kterém měl na zpětném zrcátku zavěšený úlomek velrybího žebra. Ze své nevýhodné pozice na zadním sedadle vedle Rona jsem si snažila prohlédnout co možná nejdůkladněji jeho, jeho ženu i krajinu kolem nás a všechno si to zapsat do paměti.

Z jedné strany omýval Juneau chladný, šedý oceán, z druhé ho chránila divočina. Město bylo úplně izolované, mám-li to říct jednou větou. Letní svatební cesta na Aljašku byl jeden ze svatebních darů, které Matouš s Tweet dostali od Rona. Ron tady koupil malý sezónní domek, když bylo Matoušovi šestnáct. Matouš rád chodil po horách, fotografoval divočinu a chytal lososy. Ron měl prostě rád všechnu tu divočinu okolo.

Už v letadle mi Ron řekl, že celá Aljaška - až na několik civilizovaných bodů - je vlastně venkov mezi zátokami oceánu, chladnými řekami a horami. Kde jinde by člověk mohl na předměstí potkat medvědy, losy, vlky, velryby, ohromné ledovce a neprobádanou divočinu? „Mám rád poctivost míst, kde člověk riskuje, že ho něco kousne nebo sežere,“ zhodnotil to Ron s jistou dávkou uspokojení. „Braními to přestat být opatrný.“

Ronova nedůvěra ke snadno získanému komfortu byla hluboká a vše prostupující. Začala jsem se bát, že přede mnou ještě něco tají, ale sama sebe jsem přesvědčovala, že to by neudělal.

Nemohla jsem v Matoušově širokém obličejí najít nic z útočného výrazu strýčka Petra, ani mi nijak zvlášť nepřipomínal Sally, až na velké smaragdové oči. Možná že na jeho buldočích čelistech bylo něco delaneyovského, ale jinak s nimi fyzicky neměl nic společného. Snažila jsem oživit svou přepracovanou paměť. Sullivan. Matouš Sullivan. Tak mu říkal Ron. Tak, jak si říkal on sám. I já jsem ho tak měla zapsaného v paměti.

Dr. Matouš Sullivan a Dr. Mildred „Tweet“ Sullivanová. Oba byli veterináři, kteří čerstvě opustili univerzitu ve Washingtonu. Bystří a cílevědomí, pochopitelně. Mladí, soucitní, pilní, kterým nevadilo, když se při práci umazali. Ronův adoptivní syn a snacha. Ale pořád jsem si nedokázala představit Matouše jako Ronova syna. Ve čtyřiašedesáti byl jen o jedenáct let mladší než Ron. Jen o šest let mladší než já. Kdyby mi někdy měl říkat mami, musela bych ho praštit po hlavě.

Z Rona vyzařovalo uspokojení, kdykoliv se mnou mluvil o Matoušovi a Tweet. Potvrdil, že jsou oba konzervativní a trochu ostýchaví. Chodili do kostela, dělali dobrovolné práce a plánovali - naprosto vážně -, že budou mít půl tuctu dětí. „Doktor Sullivan,“ zdůrazňoval nejednou. „Vychoval jsem Matouše a dnes je z něj doktor. A vzal si skvělou, chytrou dívku, která je taky doktorka. To je něco! Sullivanové, kteří mají doktorát. Konečně můžu být na své jméno hrdý.“

Taková pocta pro znevážené jméno rodu Sullivanů. Chtělo se mi s ním zatrást, aby se probral. On to byl, kdo už své jméno dávno očistil.

Jak jsme tak jeli, Tweet se na mě střídavě usmívala a hned si zase stírala slzy z očí. Bylo mi jí líto. Tolik chtěla být přátelská, ale nikdo z nás nevěděl, jak na to. Natáhla jsem se mezi přední sedadla a pohlédla ji po rameni. „Slyšela jsem, že ty a Matouš jste veterináři.“

Prudce se otočila a vděčně na mě pohlédla. Přikývla. „Čerství doktoři. Tohle léto nám dal Ron jako dárek k promoci a zároveň k svatbě, ale také to jsou pracovní líbáčky. Tříbíme si své názory. Chceme si společně otevřít praxi. Matouš se specializuje na velká zvířata, já na malá.“

„Co takhle kuřata a lamy?“

Nechápavě se na mě podívala. „Chci se zaměřit na domácí mazlíčky. Ale Matouš chce pracovat s hospodářskými zvířaty. Proč?“

„Jen se tak ptám,“ zamluvila jsem to a usmála se.

„Rádi bychom nejprve pár let sekundovali nějakému zavedenému veterináři. Možná v Oregonu. Nebo ve Washingtonu. Teď v létě tady pracujeme jako dobrovolníci pro jednu společnost na ochranu přírody. Pomáháme divokým zvířatům.“

„Záchranné práce,“ dodal Matouš rázně. „Orli, co spolkli háčky na ryby, vlci, které přejela auta, takové věci.“

Dojatě jsem pohlédla na Rona. Téměř neznatelně přikývl. Byl velmi hrdý.

„Povím ti, z jakého důvodu jsme si toto místo na léto vybrali,“ pokračoval Matouš. „Ron mi řekl, že o mně možná bude muset říct tvé rodině, a já chtěl nějaké místo, kde by mě tak lehce nemohli najít, dokud sám nebudu chtít.“

Bolestné ticho. Tweet se dívala upřeně dopředu a jednu ruku mu položila na předloktí uvelebené na opěrce mezi sedadly. Podle toho, jak silně ho stiskla, jsem usoudila, že se mu snaží naznačit, aby si zachoval chladnou hlavu.

„Aha.“ Těžce jsem polkla a přikývla. „Zasloužíš si mít vlastní rozum a zachovat si své soukromí, Matouši. Jen se prosím snaž zůstat nezaujatý.“

„Uvidím, co se s tím dá dělat,“ připustil stroze.

Tweet se otočila a přiměla se k úsměvu. „Claire, ty jsi prý novinářka.“

„Bývala jsem,“ prohodila jsem a dívala se z okna.

„Já... hm, my... Ron nám řekl všechno o...“ Hlas jí selhal. Nejistě a s uzarděním se podívala na moje nohy a potom rychle uhnula pohledem. „To, co jsi dělala, bylo velmi statečné. Doufám, že se... dobře zotavuješ.“

„Už je mi lépe. Nemůžu si stěžovat.“

Rozhovory tohoto typu jsem nesnášela dobře. Ron vzal mou ruku do svých. „Vím, co chci,“ ozval se. „Chci, aby si Claire ještě chvíli prohlížela město.“ Třel mi ruku uklidňujícími pohyby. „Ještě chvíli jezdi kolem, Mate. Jen tak.“

„Jen tak?“ zachmuřeně zopakoval Matouš, jako by nic nemohlo být jen tak, teď, když jsem ho našla. Ale zatočil na cestu, která byla ve stínu stromů a stoupala vzhůru do kopce.

Matouš řídí tak špatně jako Evan, pomyslela jsem si, když málem přibral poštovní schránku. Evanovy řidičské návyky byly v rodině notoricky známé už od jeho puberty. Matouš se hnál úzkými uličkami, které obepínaly strmý svah. Hlava mi poskakovala. Spolu s Ronem jsme několik hodin cestovali, stoupal nám adrenalin a byli jsme zmoženi jídlem, co se podává v letadle, spoustou kávy a trhaným podřimováním. Omámeně jsem se proti němu na zadním sedadle opřela a vyzula si střevíce. Vzal si mé nohy do klína, rukou mi zajel pod sukni a masíroval mi kotníky a kolena. Tiskl a povoloval podle toho, jaké tiché signály jsem mu právě dávala. Tmavé vlasy měl rozčuchané. Ústa měl sevřená, což byla známka jeho netečného sebeovládání.

„Včera jsme vám s Tweet přichystali pokoj pro hosty, Obře,“ sdělil nám Matouš a podíval se na nás do zpětného zrcátka, když podřazoval, a hnál auto dál do kopec podél terasovitých zahrad. „Není to nic úchvatného, Claire, ale má to vlastní koupelnu a obří...“ Nechal větu nedokončenou.

„Obří co?“ zamumlala jsem. „A jaký Obr?“

Tweet se otočila na sedadle. Už se zase červenala. „Obří postel, která je dost velká pro vás pro oba,“ dokončila tu větu. Obličej měla úplně červený. „A Obr je Ronova přezdívka.“

Podívala jsem se na Rona. „Má ty dobroty, R. S., kolik přezdívek vlastně máš?“

„Když začal Matouš chodit na základní školu, tak si uvědomil, že nejsem dost starý na to, aby mi před spolužáky říkal tati,“ vysvětloval Ron trochu podrážděně. „A bratr nebylo úplně přesné. A tak mi začal říkat Obře. Sedělo to.“

„Obře,“ opakovala jsem si potichu. „To je dobré. Zní to legračně, ale sedí to na tebe.“

„Mně to nepřípadalo legrační v době, kdy jsem potřeboval někoho, ke komu bych mohl vzhlížet,“ řekl najednou Matouš ostře. Prohlížel si mě ve zpětném zrcátku a já si všimla, že má v očích hněv.

Dobrá, pod svým zdvořilým zevnějškem byl napjatý a vzdorovitý. Žádný velký div. „Co se mě týče,“ dodal ještě suše, „bude pro mě vždycky největším mužem na světě.“

Ron se naklonil dopředu, čelisti zaťaté. „Klídek,“ nakázal potichu. „Claire tady není proto, aby - „

„Věř mi, Matouši,“ skočila jsem mu do řeči. „I pro mě je to ten největší člověk, jakého znám.“

Ron se opřel zpátky a mračil se. Matouš prudce odfoukl. „Promiň, Claire, nevím, co ti mám říct. Přijela jsi sem, protože se staráš, a já si toho vážím, ale Obr a já jsme se celé ty roky měli dobře sami dva, aniž se o nás kdokoliv zajímal.“

„Privítal jsi mě,“ odpověděla jsem měkce. „Dal jsi mi pocítit, že jsem vítaná. To je vše, co teď potřebuji a co očekávám.“

„Potřebuješ si odpočinout,“ opravil mě Ron.

Dělal si o mě starosti a pravděpodobně ani jeden z nich neměl zájem prodlužovat tuhle rozvíjející se debatu. Ve vzduchu bylo tolik napětí! Musela jsem se zhluboka nadechnout. „Poskakuju kolem jak postřelená kačena. Ještě před několika týdny se mnou nic nebylo. Strávila jsem víc času v posteli než kdekoli jinde. Ron to všechno změnil. Možná ještě nejsem bůhvíjak úžasná, ale jestli mi dáš večeri a najdeš nějaké místo, kde si budu moct protáhnout nohu, odpovím ti na cokoliv, co tě bude o naší rodině zajímat, Matouši.“

„Tvoji rodině, ne mojí,“ reagoval Matouš. „Tvoji rodině, ať se ti to líbí, nebo ne.“

„Nemám moc otázek. Nechtěli mě. Ani Rona nechtěli. On je jediná rodina, která mě zajímá. On a Tweet. Tak proč bych se měl chtít dozvědět něco o Delaneyových? Promiň, Claire. Ty jsi tu vítaná, protože tě Ron miluje. Vím o tobě všechno. Řekl mi to. Ale pokud jde o mě... Jestli jsi sem přijela jen kvůli mně, tak jsi vážila dlouhou cestu pro nic za nic.“

„Uvidíme,“ řekla jsem. Sledovala jsem, jak se Matouš drbe na hlavě a jak se potom tahá za oba ušní lalůčky, jako by si chtěl usadit hlavu pevněji na ramena. S údivem jsem si uvědomila, že přesně to dělají mí bratři, když mají starosti. I máma. I já. To je jednoznačně zděděné delaneyovské gesto. V tu chvíli jsem si byla jistá, že se mi ho podaří přemluvit, aby se se mnou vrátil domů do Dunderry, a že jednou bude možná sedět na naší verandě a třeba se i usmívat tím delaneyovským úsměvem. „Ale víš co,“ změnila jsem najednou téma, samý šarm a samá trpělivost, „jediné, co teď chci, je slyšet všechno o vás dvou.“

„Jak hezky řečeno!“ otočila se zase Tweet na svém sedadle a vzala mě za ruku, kterou jsem jí položila na rameno. Tweet očividně často plakala. Měla slzy v očích, kdykoliv se na mě podívala. „Jsem tak ráda, že jsi tady! Jsi Matoušova sestřenice! Jeho sestřenice! Tolik to znamená pro... opravdu o tobě chceme všechno vědět! Opravdu! I Matouš, opravdu!“

„Je v pořádku, že mě nemáš rád, Matouši,“ pokračovala jsem trpělivě. „Chápu, co pro tebe představuji.“

„Já... ne, že bych tě neměl rád,“ zatáhl se Matouš zase za lalůčky. „I já jsem rád, že jsi tady. V mém domě budeš vždycky vítána.“

„Děkuji, to pro mě hodně znamená.“ Uvědomila jsem si, že jak mluvím, začínám se tahat za lalůčky.

Pohlédla jsem na Rona, který mě sledoval skrz přimhouřená víčka. Nevinně jsem se usmála. Zvedl ruku a ukazovákem poklepal na můj pravý a potom i na levý lalůček. Postřehl to. Pamatoval si to. Chystala jsem se mazat med kolem pusy jeho chlapci a on věděl, že jsem si postavila hlavu.

Juneau bylo spíše velké, malebné, starobylé město než metropole. Staré domy stály na ulicích v jedné řadě s moderními kancelářskými budovami. Původní přístavní část města se změnila ve velké náměstí s lavičkami a stánky pro turisty, které bylo lemováno betonovými doky, v nichž kotvily dva křižníky. Ulice poblíž doků byly plné obchůdků z přelomu století, ve kterých se mohli turisté občerstvit.

Téměř vše dál do vnitrozemí bylo na kopci. Sídlo guvernéra bylo postaveno nad městem v sousedství pěkných domků s upravenými dvory, vysokými jedlemi a barevnými záhony. V jedné zahradě mě zaujaly srdcovky s dlouhými zelenými stonky, zakončenými drobnými červenobílými květy valentinského tvaru. Guvernérovo sídlo bylo překvapivě skromné: hezký, rozlehlý dům bez ochranných zdí, nikde žádné brány ani příliš velká zahrada. V průjezdu stála zaparkovaná malá dodávka. A kdybych chtěla, klidně bych mohla jít dál a nakouknout do oken v přízemí.

Přišla jsem na to, že Aljaška měla pro Matouše a Rona řadu praktických předností. Nebyla tu žádná pompa ani jinak okázalé podmínky bydlení. Velkolepost toho místa spočívala v tom místě samotném, a to mi imponovalo. Orli bělohlaví se v celých hejnech střemhlav vrhali na továrnu na lososové konzervy na nábreží. Orli bělohlaví tu byli bráni jako samozřejmost.

Ronův dům byl takovým dřevěným bungalovem s šindelovou střechou, který se vypínal dobré tři metry nad strmou cestou v ještě strmějším svahu. Dřevěné schodiště se klikatilo ve třech liniích mezi vysokomilnými křovisky a před domem bylo takových dvanáct krmítek pro ptáky, zavěšených na sloupech terasy, která se celá utápěla ve změti popínavých rostlin.

Opřela jsem se o hůlku, zírala na tři téměř kolmá schodiště a cítila, jak mě Matouš pozoruje, aby zjistil, z jakého jsem těsta. „Můžeme tě s Obrem vynést nahoru,“ navrhl.

„Ne, klidně tam vylezu sama, ale děkuji.“

Nikdo, včetně mě, nevěřil, že bych po těch schodech dokázala vylézt. Matouš s Tweet si vyměnili rozpačité pohledy. Ron mě vzal za paži. „Myslím, že ještě potřebuješ trochu času, než začneš s horolezectvím,“ zamručel. „I když jsem přesvědčený, že bys to zvládla.“ Odvedl mě o pár metrů dál, za roh bungalovu. Tam byla dřevěná plošina, asi tak metr krát metr, posazená na ocelových podpěrách, po kterých mohla vyjet po svahu až k terase. „Můžeš se nahoru vyvézt,“ ukázal mi Ron ten jednoduchý výtah. „Používáme to, když stěhujeme zásoby nebo nábytek - „

„Mohla by spadnout,“ zvolala ustrašeně Tweet.

„Ne, polezu nahoru vedle ní.“

„Bylo by bezpečnější, kdybychom tě s Obrem vynesli, Claire,“ zopakoval Matouš. Uviděla jsem jeho oči. Zelené oči. Oči Sally McClendonové. Vyzývavé oči.

„Nikdo mě neponese,“ ozvala jsem se. „Jestli si myslíte, že tenhle vratký nákladní výtah uveze můj těžký zadek, tak do toho.“

Tweet zavýskla. „Budu točit klikou!“ Vydupala nahoru po schodech, krátké baculaté nožičky jí jen kmitaly a zadek nacpaný do kalhot se vlnil. Hrud' se mi stáhla závistí. Začínala jsem být unavená z toho, že jsem invalida.

„Miláčku, ještě nepouštěj psy!“ volal za ní Matouš. „Víš, jak to dopadá, když tě vidí točit klikou!“

„Psy? Co se stane?“

Matouš schválně dramatizoval situaci. „Ale, skáčou všude kolem ní a ona pak někdy pustí kliku.“

„Takže celá plošina spadne dolů, co?“

Povytáhl obočí. „Jo, ale nepadala bys víc než pár metrů, než bys ztratila vědomí.“

Mávla jsem rukou. „Tak to je v pořádku.“

„Jen tě pořádně houpá,“ uklidňoval mě Ron.

Prohlížela jsem si krmítka na ptáky, která se nám kývala nad hlavami. Znovu jsem se podívala na vratkou plošinu. Bála jsem se té věci, ale nikdy bych to nepřipustila. „Dejte mi do ruky kus syrového lososa, já jím zamávám a možná se ke mně sletí ty tisíce orlů a vynesou mě nahoru. Navíc by to bylo celkem patriotické. Orli bělohlaví. No, tak teda dobře. Pojedu tím vaším výtahem. Ale zastavte mi v patře s domácími potřebami. Musím koupit nějaký dárek hostitelce.“

Matouš mě upřeně pozoroval. Jeho pískově světlé obočí teď tvořilo rovnou linku, jakýsi nový výraz jeho ocenění. Potom šel k Ronovi, vzal ho kolem ramen a krátce objal. Ron ho jemně plácl po zadku. Matouš na mě pokynul. „Obr mi říkal, že nikdy před ničím necouvneš a nikdy se nevzdáváš. Teď vidím, že měl pravdu.“

Měli jsme za sebou první kolo získávání vzájemné úcty. Ron mi pomohl usadit se na plošinu. Jak Tweet začala točit klikou, vydala se plošina pomalu vzhůru. Ron a Matouš ležli každý z jedné strany vedle mě, prodírali se popínavými rostlinami a oba měli jednu ruku nataženou přede mě, kdybych náhodou chtěla padat po hlavě dolů. Ani jsem se nehla, ani jsem nemrkla víčky, ve kterých mi nervózně cukalo. Teprve nyní jsem si uvědomila, kolik anglické vznešenosti a důstojnosti jsem zdělila po své babičce Elizabeth. Člověk dokáže schovat spoustu strachu a obav za aristokratickou pózu.

Byla by na mě toho dne pyšná a byla by pyšná i na Rona a na Matouše, svého ztraceného vnuka.

Matouš a Tweet měli dva psy, jednoho velkého, jednoho malého, nějaké huňaté smíchané rasy, kteří vrtěli ocasem a slintali a váleli se na předložkách v hlavním pokoji a vystrkovali na mě svá břicha a čekali, až je podržu. V rohu místnosti bylo několik bidýlek pro ptáky, která byla zavěšena nad krabicemi s kočičími výkaly. Na bidýlcích seděli dva papoušci, dvě korely a ještě nějaká dva papoušci s dlouhým ocasem, kteří pištěli a ulevovali si s okázalou oplzlostí, což mi připomnělo žerty dědečka Maloney-ho, který vždycky chtěl, abych ho zatahla za prst, a vzápětí si pšoukl.

Můj znovunalezený bratranec a jeho nevěsta měli bezpochyby poněkud spartánské líbánky - až na dva velmi drahé kajaky pověšené pod stropem a diamantový snubní prstýnek, který měla Tweet na své pragmatické ruce, užívali si opravdu stylovou svatební cestu po vzoru prvních průzkumníků, kteří na svatebních cestách hledali především dobrodružství. A to vše díky Ronovi.

Neznamená to ovšem, že bych si o nich myslela, že jsou naivní a rozmazlení. Už na škole oba pracovali jako veterinární asistenti a Ron mi vyprávěl, jak Matouše už jako malého chlapce učil, jak vyjít s penězi a jak je vydělat. Věděla jsem, že zpočátku spolu žili v levných bytech a polorozpadlých domech, které Ron kupoval, aby je opravil a prodal, tedy v žádném luxusním prostředí, kde by Matouš bez starostí vyrůstal. Ale alespoň Matouš nebyl hladový, zanedbaný, týraný, věčně v šarvátkách a s rozmrzelým otcem notorikem.

Věděla jsem, že od Tweet by se mi o něm podařilo získat víc informací. Reportéři mají nos na lidi, kteří jim ochotně poskytnou rozhovor, a ona byla jedním z nejotevřenějších lidí, jaké jsem kdy poznala. Zatímco Matouš s Ronem se bavili bůhví o čem, zatímco grilovali lososy na zadní verandě za kuchyní, já se posadila s Tweet v obývacím pokoji.

Dům byl malý - obývací pokoj, kuchyň, dvě ložnice -, ale rozkošný a plný pohodlného nábytku, knihoven přečpaných publikacemi s veterinární tematikou a spoustou rukodělných věcíček, většinou znázorňujících nejrozumnější zvířata. Schoulila jsem se na plyšový gauč a nohy si přikryla dekou, protože na červen byl dost chladný aljašský večer, tak akorát abych byla ráda, že v krbu hoří oheň a že se mám čím přikrýt. Na dece byla výšivka s motivem stromu, na kterém seděla spousta zpěvných ptáků.

„Možná se mýlím,“ řekla jsem Tweet, když mi postupně představila jmény všechny členy své opeřené družiny, „ale mám takový pocit, že tvá přezdívka - „

„Jo,“ potvrdila a ušklíbala se. „Miluji ptáky. Vždycky jsem je milovala. Každého z těchtohle jsem vychovala od ptáček. Tenhle,“ - drbala jednoho z papoušků, který jí právě oklovoval prst - „byl můj první. Dali mi ho má rodiče. Už je to ptačí dědeček.“

Představila jsem si, jak Tweet přijede k nám na návštěvu a bude se procházet mezi řadami komerčních kurníků. Doufala jsem, že se také nezamilovává do jedlých ptáků. „Kde žijí tví rodiče?“

„Nežijí.“ Z pěkného dubového stolu si vzala sklenici vína a napila se. Usrkla jsem ze své sklenice a čekala. „Zahynuli při lodním neštěstí, když mi bylo dvanáct. Kousek od místa, kde jsme bydleli. V Seattlu. Vychovali mě jejich přátelé,“ dodala. Usmála se, jako se usmívají lidé, když chtějí usnadnit situaci těm, kteří by měli v nepříjemné situaci projevit zármutek nad něčí bolestí. „Takže jsem vyrůstala stejně jako Matouš. Adoptovaná.“

Shledala jsem to velmi zajímavým a nechala svůj zájem zobrazit na své tváři, což ji povzbudilo k dalšímu svěřování. Tweet po špičkách odcupitala ke kuchyňským dveřím a zběžně nahlédla přes zavřené prosklené dveře na zadní verandu. Potom se vrátila a posadila se vedle mě. „Ron to neví. Myslí si, že jsme se s Matoušem setkali v přípravce na studium veteriny, ale doopravdy se známe z letního tábora pro sociálně potřebné. Pro adoptované.“

Prudce jsem se nadechla. „Proč jste Ronovi nikdy neřekli, kde jste se seznámili?“

„Protože nerozumí tomu, jak adoptovaní lidé fantazírují o svých biologických rodičích. Podívej, já své rodiče znala. Mám na ně báječné vzpomínky. Moji náhradní rodiče jsou skvělí lidé, ale nikdy mi mámu a tátu nenahradili. Ať už je tvá rodina jakákoliv, pro Matouše je to jedna velká neznámá. On si ani pořádně nepamatuje svou mámu nebo její sestry. Takže, ať se to může zdát podivné, já jsem v klidu, co se týče mých rodičů, protože jsem je znala a přinejmenším vím, že mě chtěli. Jenže právě o tomhle Matouš pořád pochybuje.“

Opřela jsem se dozadu a překvapeně mrkala. „Nemohu uvěřit, že to Ronovi nikdy ani nenaznačil. Jsou si tak blízcí.“

„To je ten problém. Matouš ví, jak moc by to Rona ranilo, kdyby mu to řekl. Nechce, aby se Ron cítil podvedený. Ron byl vždycky jednoznačně proti tomu, aby se Matouš jakkoliv spojil se svými příbuznými. Když nám Ron najednou oznámil, že jede do Georgie zjistit, jestli ti může pomoci, šokovalo nás to. Mysleli jsme si, že Ron nemá žádné hezké vzpomínky na tvou rodinu. Že nemá žádnou potřebu se někdy vracet. To je jeden z důvodů, proč to Matouš nikdy neprozradil. Kvůli Ronovi.“

Hleděla jsem jako opařená. „Ale Ron se přece staral především o to, aby Matouše ochránil, když byl ještě nezletilý. Báł se, že by ho moje rodina mohla najít a nějak do toho zasahovat. Mýlil se - snažím se ho

přesvědčit, že by se k Matoušovi i k němu chovali hezky, jen kdyby nám dal vědět, kde je. A teď, samozřejmě, už je Matouš dospělý. Už se není čeho obávat.“

„Až na to, že Matouš chtěl Ronův souhlas,“ zašeptala Tweet znovu nakoukla do kuchyně. „Neudělal by nic, co by mohlo způsobit, že by se Ron cítil, jako že ho Matouš obchází. Ale Ron neuznává širší koncept rodiny, jak ji vidíme my s Matoušem.“

„Širší koncept? To není pravda.“

„I Matouš říká, že v Ronovi je těžké se vyznat. Například, Ron má rád ženy a ženy mají rády jeho. Přátelil se s několika opravdu hezkými dámami a nezacházel s nimi jako s holkama na jednu noc - mám tím na mysli, že k nim byl velmi zdvořilý a v otázce svých přítelkyň byl vždy diskrétní-, ale manželství? Zapomeň na to. Nikdy se nechtěl ženit nebo vychovávat vícero dětí. Doufám, že si nemyslíš, že tě chci zlobit, když tohle říkám.“

Ukončila jsem toto téma netrpělivým zavrtěním hlavy. Nechápala to podstatné. „Mluvíš o muži,“ zdůraznila jsem pomalu, „který se odsoudil ke staromládeneckému otcovství v době, kdy byl sám sotva dospělý. Rodina pro něj znamená všechno.“

„Já vím, já vím, nedává to smysl. Je mi to líto. Ta věc se ženami - určitě k tobě nemá jen povrchní cit. Nikdy před tím v jeho životě nebyl nikdo jako ty. Už proto, že, hm, nikdy před tím si nepřivedl domů ženu, aby tu spala s námi.“

„Budu to brát jako kompliment. Poslouchej. Jestliže se Matouš chce setkat s rodinou, Ron bude jeho rozhodnutí podporovat. Udělá, co je pro Matouše nejlepší. Musíš tomu věřit.“

„Nechápej mě špatně. Ron se k Matoušovi choval úžasně. I ke mně. Když jsem ve třetím ročníku přišla o stipendium, platil mi školné. Udělal spoustu podobných věcí. Nejen prostřednictvím peněz, ale... už tím, že mě přijal. Že mě vzal za člena. Že se mnou jednal uctivě.“ Ťukla svou skleničkou o mou. „Bakarátský krystal. Měla bys vidět celou sadu. Byl to jeden ze zasnubních darů, které jsme od Rona dostali. A den poté, co jsme si vybrali veškerý porcelán a stříhni - však víš, museli jsme se prokázat svatebním ohlášením -, doručili to všechno z obchodu do našeho bytu. Jeden z Ronových svatebních darů. A měla jsi vidět naši svatbu letos na jaře.“

Letos na jaře. Ron za mnou přijel do nemocnice, ale nemohl zůstat. Musel být na promoci Matouše a Tweet a na jejich svatbě.

Snažil se udělat dobrou věc pro mě i pro ně. Dvě situace, které se nedaly zvládnout najednou.

„Vypadáš našťavaně,“ poznamenala Tweet úzkostlivě. „Já tě štvu. Promiň. Jde mi to lépe se zvířaty než s lidmi.“

„Ne. Pokračuj. Pověz mi o svatbě.“

„Ron to všechno zaplatil. Tři sta hostů, orchestr, hostina. Spousta významných lidí, kteří jsou Ronovými obchodními přáteli. Nevzešla jsem z takového prostředí. Bylo to úžasné. Bylo to kouzelné.“ Promnula si oči. Ohon zlatých vlasů jí tančil ve světle ohně. Jedna z korel přeletěla přes pokoj, posadila se jí na rameno a tahala ji za vlasy. „Matouš požádal Rona, aby mu šel za svědka. Ví, že to Rona moc potěšilo. Ale při obřadu vypadal zbídačeně. Všichni si o tom povídali. Neraď se vystavuje před tolika lidmi. Tak tomu říká. Vystavovat se. Ve skutečnosti byl dost divný celé jaro a teď už chápeme proč - trápil se kvůli tobě, ale neřekl nám o tom, dokud jsme se nevzali.“

Tweet nechápala Ronovu motivaci. Ani ona, ani Matouš to nikdy nemohli pochopit, protože neviděli, jak Ron vyrůstal. Byl v životě vystavován příliš často a nikdy bez ponížení. Naučil se stát stranou. Co o něm lidé nevěděli, to ho nemohlo zranit.

„Nechtěl vám zkazit ty jedinečné okamžiky,“ řekla jsem jí. „Chápeš, ne? Udělal to, co bylo pro Matouše nejlepší, i pro tebe, a to je to jediné, na čem záleží. Věř mi. On zná cenu rodinné soudržnosti.“

„Já jen říkám, že mu zrovna nevyhovuje představa rodinné idyly - oslavy, tradice -, to ho nezajímá. Jen tvrdím, že není dost sentimentální na to, aby pochopil, že Matouš je velmi sentimentální, co se týče jeho příbuzných, které nikdy nepoznal.“

Kousla jsem se do jazyka. Ron a já jsme se na dvacet let jeden druhému ztratili, protože on se odsoudil k tomu, že bude dělat rodinu Matoušovi, aby dokázal, že on si rodinu zaslouží. Byla bych blázen, kdybych někomu nebo něčemu dovolila vzít nám ještě trochu času. Chtěla jsem to říct Tweet, ale nahlas by to znělo ještě trpčeji. „Vypadáš ještě našťavaněji,“ řekla Tweet. „Promiň. Pořád žvaním. Jako papoušek.“

„Alespoň si při tom neulevuješ, jako oni.“ To bylo trochu nefér. Byla jsem ráda, že se ušklíbá. Oddychla jsem si a zhluboka se napila vína. „Jen si to snažím v hlavě všechno urovnat. Co se týče Matouše - musíš si uvědomit, že Ron mi o něm řekl teprve předevčírem. A jsem jediný člověk v rodině, kdo to ví.“

Tweet se ke mně naklonila. „Buď ke mně upřímná.“ Její kulatý, jemný obličej ztuhl. Hlas se jí chvěl pohnutím. „Nechci, aby jel Matouš navštívit tvou rodinu, jestliže ho odmítne.“

„Svou rodinu,“ opravila jsem ji. „A neodmítnou ho.“

„Hmmm. Matouš se na to může dívat z Ronova pohledu. Jeho matka nebyla pilířem rodiny, umřela, když byl ještě malý, a očividně jeho... tvůj strýc - „

„Je také po smrti. Zahynul při lovu. Musela bys mého strýce Petra znát, abys pochopila, jaká úleva to pro nás pro všechny byla. A Matoušovi nevlastní bratři, Harold a Arlan, no, Harold zahynul při automobilových závodech a Arlan, ten odešel poznávat svět. Víím, že to nezní nijak lákavě, ale - „

„Je opravdu většina tvé rodiny tak upřímná jako ty? Budou rádi, když se dozvědí o Matoušovi?“

„Ano. A prokážeš mu laskavost, když mu dodáš odvalu, aby se s nimi setkal.“

„Nepojede, když Ron nebude souhlasit.“

„Bude souhlasit. Ty a Matouš,“ řekla jsem pomalu, „neznáte Rona tak jako já. Od dětství. Nenechá vás padnout.“

„Samozřejmě že víme, že byl chudý. Něco o tom Matoušovi řekl, ale jinak to moc neprobíráme.“

„Víš, jak se má rodina k Ronovi zachovala?“ zeptala jsem se opatrně.

„Vždycky Matoušovi říkal, že se k němu chovali hezky, ale že měl problémy s některými tvými příbuznými. A že tví rodiče nakonec rozhodli, že mu bude lépe v dětském domově. To mi zní, hm, trochu chladně, Claire. Že by to tvoje rodina udělala.“

„Mojí rodiče si nikdy neodpustili, že ho poslali pryč,“ řekla jsem a vážila každé slovo. „Okolnosti tehdy byly trochu jiné. Těžko se to popisuje. Musela bys tam být. Musela bys znát Rona a rodinu v té době. Všichni jsme se za ty roky změnili. On nás změnil.“

Kousla se do rtu. „Ron musel být pořádný rošťák.“

„Ron neudělal nic, za co by si zasloužil, aby ho poslali pryč, jestli narážíš na tohle.“

„Ne, ne. Chci tím říct - asi chápu, proč se ho mohli bát.“

„Cože?“

„Počkej, počkej. Ke mně se vždycky choval báječně, i k Matoušovi. Jenže - taky jsem z něho měla strach, když mě Matouš poprvé vzal domů, abychom se seznámili, než jsem ho blíže poznala. Bože, bylo nám s Matoušem teprve sedmnáct. V prvéku na univerzitě. A on mě vzal s sebou domů, abych se setkala s jeho...náhradním tátou, který nebyl dost starý na to, aby byl otcem. A když mě Ronovi představil, jediné, co jsem viděla, byl vysoký, tmavovlasý, seriózní, téměř zlověstně vyhlížející samostatný podnikatel, který se zdál být psychicky tak starý. Tak ztrhaný. Celou dobu jsem se bála, že mi řekne, že nejsem pro Matouše dost dobrá, nebo že jsme ještě příliš mladí na vážnou známost. Čekala jsem, že se mě zeptá, jestli jdu jen po Matoušových penězích. Ale nikdy to neudělal. Choval se ke mně skvěle.“

„Takže chápeš, že to není někdo, koho je třeba se bát. To, co se stalo mezi ním a mou rodinou, nebyla jeho chyba. A věř mi, že nikdo ani nechtěl ztratit Matouše. Byl to všechno velký zmatek. Bylo to všechno tak jiné. Zoufale se snažím zase je všechny svést dohromady. I já sama potřebuji mít pocit zadostiučinění. Ron na mě spoléhal, když jsme byli děti, a o to víc ho to pak ranilo. A potom letos zase někoho zranili, protože na mně byla závislá - „

Svraštila čelo. „Mluvíš úplně jako Ron. Oba jste tak posedlí vinou a zodpovědností. To vám v dětství přimíchali něco do čaje?“

Chvilí jsem na ni nechápavě hleděla. „Ty a Matouš toho určitě víte dost o Ronově minulosti, abyste chápali, jak je pro něj těžké věřit lidem. Víte o mně a pochopitelně o tom, co se stalo s Ronovým otcem.“

„Ach, ano.“ Soucitně přikývla. „Byla jsi Ronův jediný přítel. Byl chudý, ty ses mu snažila pomoci, jeho matka zemřela, když byl ještě malý - vidíš, kolik toho mají s Matoušem společného? - a kromě toho, Ronův otec měl špatnou pověst a zemřel mladý a jeho potom poslali pryč.“

Špatnou pověst? A zemřel mladý? To byl velmi laskavý popis Velkého Rona, jeho života a jeho konce. Pozorovala jsem ji s rostoucími obavami. „Ronovi zemřel otec, když mu bylo patnáct,“ pokračovala jsem neurčitě a snažila se ji přimět k tomu, aby se rozpovídala. Srdce jsem měla až v krku. „Zemřel... náhle. Ale to víš.“

„Samozřejmě že s Matoušem známe důležité okamžiky Ronovy minulosti. Myslíš, že s tímhle by se Matoušovi nepsvěřil?“ Netrpělivě se na mě podívala a potom začala vypočítávat na prstech a odříkávat jako papoušek: „Ronův otec byl invalidní veterán z korejské války. Moc pil. Byl náladový a nespolehlivý. Ron se většinou staral sám o sebe.“ Udělala pauzu, aby se nadechla. „A potom jeho otec zemřel na infarkt.“

Ach, můj bože. Matouš s Tweet neměli ani tušení, jaké monstrum byl Velký Ron, jak moc kvůli němu Ron trpěl ani že ho Ron zabil. Že ho zabil kvůli mně.

„Uf, nechme toho, pojďme se bavit o něčem veselejším!“ Tweet náhle zvolala: „Všechno bude zase dobré!“ Znovu svou skleničkou ťukla o mou. „Podívej, kolik už jsme se toho o tobě dozvěděli a kolik už toho o nás víš

ty! Případá mi to, jako bychom tě z Matoušem znali odjakživa! Jsem tak ráda, že jsi tady!“ Obtočila mě pažemi a objala mě.

Seděla jsem tam jako přimražená. Konečně jsem pochopila. Kdybych přivedla Matouše zpátky do Dunderry, Ron už by nemohl dál skrývat, jakou dlouhou cestu musel sám urazit nebo co všechno musel udělat, aby přežil.

Zůstali jsme vzhůru dlouho do noci a povídali si s Matoušem a Tweet. Podařilo se mi uskutečnit můj plán a položila jsem Matoušovi spoustu nevinných otázek, které jen oteplily naše vzájemné vztahy, zatímco Ron nás pozoroval s ustaraným poloúsměvem na tváři, dobře si vědom toho, že jsem profesionální čmuchal, který umí zbavit lidi zábran.

Zabralo to. Když jsme si přáli dobrou noc, Matouš mě objal. A Tweet také. Měla jsem je oba ráda. Jeden druhému po boku vypadali spokojeně, vzájemně se zbožňovali, vyměňovali si letmá pohlazení a úsměvy, kterými se ujišťovali o své lásce. Máma by se nad nimi rozplývala a pěla jednu chválu za druhou, kdyby je viděla. Všichni by se rozplývali.

Bylo mi nevolno z obav.

Vzala jsem Rona pod paži a šli jsme do pokoje pro hosty. Zavřel dveře. Odhodila jsem svou masku a praštila sebou na postel. Ron se posadil do křesla u okna, aniž rozsvítil lampu. Ložnice byla malá a neuspořádaná, plná krabic, které se kupily v jednom rohu, v druhém stál stoh různých knih s veterinární i tematikou a ve třetím výbava na kempování. Ale postel byla z velká, zakrytá bílým přehozem, a mně se strašně chtělo s ním spát a vůbec nic neříkat.

Seděl ztuhle, jednu nohu pokrčenou, druhou nataženou před sebe. V tmavých kalhotách, šedém svetru a pohorkách vypadal houževnatě a odolně jako smrk, který svými větvemi rytmicky narážel do okenní tabule ložnice. Složil si ruce pod bradu. „Když jsi byla malá holka, vždycky jsem poznal, když jsi po mně chtěla něco, co jsem já nechtěl udělat,“ pronesl potichu. „Vždycky ti zrůžověly tváře a dívala ses na mě upřeně bez jediného mrknutí. Ty velké modré oči nikdy nemrkaly. Byl jsem přesvědčený, že mě chceš zhypnotizovat. Cítil jsem se jako uhranutý.“

„Zabírá to. To mě naučila prababička.“

„Co ode mě chceš dnes večer, kuře? Upíráš na mě ty svoje modré oči už od večere.“

„Musíš mi něco vysvětlit, chlapče.“

Zamračil se, ale zvedl se a posadil se vedle mě na postel. Vzal mi jednu ruku, otočil ji a hladil mě po dlani. Potom se druhou rukou dotkl mého hrdla a pomalu po něm sjížděl dolů, na prsa, a klouby ruky mě hladil přes svetr.

„Tohle mě z míry nevyvede. Ne teď.“

„To je zlé.“

„Kolik jsi toho o sobě řekl Matoušovi? Jak jsi vyrůstal v Dunderry.“

Lehl si na záda na postel a ruce si položil pod hlavu. „Víš, že jsem mu toho moc neřekl. Ví, že jsem pracoval pro vaši rodinu. Ví, že jsem odešel poté, co můj táta umřel.“

„Nikdy jsi mu neřekl pravdu o tom, jak tvůj táta zemřel. A jakou úlohu jsem v tom sehrála já. Rone, tohle je opravdu nevyhnutelné. Musíš mu to říct.“

Znovu se posadil. Napětí rostlo. Na okamžik zavřel oči, a když je znovu otevřel, vypadal unaveně. „Snažil jsem se mu to říct, když byl malý. Snažil jsem se mu to říct, když byl starší. Snažil jsem se mu to říct nejméně stokrát, ale vždycky mě od toho něco zradilo. Říkal jsem si, že je ještě moc mladý, než aby to pochopil. Potom byl starší a prožíval si těžké období, protože ostatní děti si z něj dělaly legraci, že nemá žádné opravdové rodiče. Potom bylo období, kdy jsem mu to asi měl říct - kdy nebyl ani příliš mladý, aby z toho byl zmatený, ani příliš starý, aby mě zatratil za to, že jsem před ním měl tajnosti. Tuhle šanci jsem propásl. Abych byl upřímný, nechtěl jsem mu to říct. Nemohl jsem snést pomyslení, že bych mohl zkazit to dobré, co jsem pro něj udělal.“

„Nebyl bys mu vzal jeho představy o tobě. Já jsem s ním jenom pár hodin, ale už jsem stihla poznat, jak obrovskou lásku k tobě cítí. Řekni mu pravdu teď - a řekni mu taky, proč jsi s tím tak dlouho otálel, jako jsi to teď vysvětlil mně -, a on to pochopí.“

„Bude mě litovat,“ prohlásil s kamennou tváří.

„Ne, bude s tebou soucítit. To je rozdíl.“

„Možná mě nebere jako otce, ale určitě ke mně vzhlíží. Byl jsem na něj vždycky tak hodný, jak jsem jen dovedl. Nechci, aby mě kdykoliv litoval. Nebo aby měl pocit, že bude mít problémy jen proto, že je Sullivan. Z žádného důvodu.“

„Problémy. To je to, co nesnášíš ze všeho nejvíc. Pojd', Rone, nikdy tě neodmítne.“

Ron se ke mně našťavaně otočil. „Po všech těch letech, kdy jsem mlčel, mám teď za ním přijít a říct: Víš, náhodou jsem vystřelil svému otci mozek z hlavy, když jsem ho přistihl, jak vláčí Claire po zemi s napůl staženými šaty.“

„Jestli máš pocit, že to musíš podat tak oplzle, prosím.“

„A mám mu říct, jak mě tvoje rodina - jeho rodina, rodina, která chceš, aby ho milovala - poslala pryč, protože nesnesla, že by měla v domě Sullivana?“

„Ano.“ Chvěla jsem se. „Řekni mu přesně, jak to bylo, a budeme se tím zabývat.“

„Ty považuješ loajalitu vůči rodině za samozřejmost. Je to luxus, který si můžeš dovolit. Já ne.“

„Dlužíš mu pravdu. Všechno ostatní jsou jen samoúčelné výmluvy.“

„Myslíš, že jsem sobecký?“ ohradil se Ron dotčeně. „Myslíš, že se bojím jen o to, aby neutrpěla moje zatracená pýcha?“

„Po nás po všech chceš, abychom dokázali, jak moc tě milujeme, ale přitom nedokážeš ani pochopit, proč tě milujeme.“

„Nechci, aby viděl Údolí. Nechci, aby mu lidé o mně vyprávěli. Aby mu vyprávěli o budižkničemovi Ronovi Sullivanovi, který měl křivé zuby a smrděl jako pytel odpadků. Představuje si, že jsem býval tak chudý, jako jsme byli chudí my, když on byl malý. V jeho představách to znamená, že mi táta k Vánocům koupil ojeté kolo místo toho, aby mi pořídil zbrusu nové. Má představu, že to znamená kupovat na dluh a nosit džíny se záplatovanými koleny. *Netuší, jak vypadala moje chudoba. Netuší, co jsem býval zač.*“

„Byl jsi výjimečný. Byl jsi silný a zdvořilý a něžný. Cokoliv strašného se o tobě dozví, mu jen pomůže pochopit, jak jsi úžasný, protože jsi to všechno překonal.“

„Jestli nebude chtít jet zpátky, nic s tím nenadělám. Budu trvat na tom, že se musí rozhodnout sám.“

„Rone. To není pravda.“ Vzala jsem mu hlavu do dlaní a zopakovala mu všechno, co mi řekla Tweet o Matoušově postoji. „Chce jet,“ zakončila jsem to. „Vždycky chtěl vědět, z koho vzešel - ať už bude pravda jakákoliv. Aleje k tobě loajální a ty mu musíš dát jasně najevo, že s tím souhlasíš.“

Smutek, šok a nakonec rezignace postupně ovládly Rona. „Ach, bože,“ zamumlal a čelem se opřel o mě. „Nikdy se o tom ani nezmínil. Nemohl jsem to tušit.“

„Jablko nepadlo daleko od stromu. Nejsi jediný, kdo dokáže skrývat své opravdové city. Naučil se to od tebe.“ Objala jsem ho a chvíli jsme mlčeli. „Nepojede, dokud mu neřekneš, že chceš, aby jel,“ zopakovala jsem ještě jednou. „Vím, že to uděláš.“

„Řekl jsem, že nebudu zasahovat, až ho budeš přemlouvat. Nikdy jsem neslibil, že ti s tím pomůžu.“

Udiveně jsem se narovнала a podívala se na něho. „To není fér. Co budeme mít za život, když se nebudeš chtít smířit s minulostí? Nemůžeš pořád před Matoušem tajit pravdu. Nemůžeš ho schovávat před mou rodinou. Jednou to stejně vyjde najevo, ať uděláš cokoliv.“ Odmlčela jsem se. „Pokud se my dva nedáme každý svou cestou a už se nikdy nevidíme.“

Položil mě zpátky na postel a naklonil se nade mě. „Víš moc dobře, že tahle varianta neexistuje.“

„Tak mi věř.“

„Tady bychom mohli být šťastní. Ve státě Washington. V Kalifornii. Na Aljašce. Kde budeš chtít. Celé roky jsi nejezdila domů ani na návštěvu. Je to zvyk, který bys mohla obnovit.“

„Nechci obnovovat osamění a odcizení. A vůbec, tohle dilemma se netýká toho, kde budeme žít. Je to o tom, kam patříme a jak bychom měli žít. Je to o tom, být upřímný, Rone. Ke mně jsi byl upřímný vždycky a musíš být takový i k Matoušovi.“

„On nepatří do Dunderry,“ konstatoval Ron suše. „Nepřijali by ho tam. Nikdy. Bez ohledu v to, jak moc by sis to přála. A nepřijali by ani mě. Přestaň věřit na pohádky.“

„Na to,“ opravila jsem ho sarkasticky. „Bez ohledu na to.“

Vstal, přikryl mě pokrývkou a potom vyšel z pokoje a zavřel za sebou dveře.

Vrátil se o hodinu později a já předstírala, že spím. A on předstíral, že mě nechává spát, dokud se o mě neotřel a oba jsme jako by odmítavě nevzdychli. A potom jsme se milovali, něžně a ze vzteku.

Ale nemluvili jsme.

14

Matouš a Tweet nás druhého dne zavezli do přístaviště trajektů, které kotvily u břehů Juneau. Všichni čtyři jsme si nastoupili na dvacetimetrovou loď, která se jmenovala Ice Dancer. Byl to malý výletní trajekt s vyhlídkovou plošinou s lavičkami za kormidelnou a útulnou jídelnou s bavlněnými závěsy o patro níž. Ice

Dancer vozil v jarních a letních měsících každé odpoledne dva tucty turistů k ledovcovým fjordům. Během cesty podávala posádka cestujícím vybrané lahůdky místní kuchyně.

Matouš s Tweet ten trajekt pronajali pro soukromou plavbu. „Je to okružní výlet na celé odpoledne,“ vysvětlil Matouš zdvořile. „Můžeš sedět, Claire. Nedělej si žádné starosti a jen si prohlížej svět kolem sebe.“

„Klidně si zaplatím, abych viděl, jak si ona nedělá starosti,“ přisadil si Ron. Šlehla jsem po něm pohledem, potom sklonila hlavu a předstírala, že se jen tak prohrabuji krabicí plnou fotoalb, kterou Matouš přinesl na palubu. Otevřela jsem svou cestovní kabelu, kterou jsem si vzala s sebou, na stůl, u kterého jsme seděli, položila asi půl tuctu knížek, popíjela horký čaj s citrónem, zatímco Ice Dancer s bafáním vyplouval z kotviště. Prohodila jsem: „Máme toho dost na práci. Sedět, prohlížet si fotografie a povídat si.“

Matouš se zmateně díval na tu hromadu knih, které jsem rozložila po stole. Některé byly v měkkých vazbách, staré, doma vytištěné publikace, jiné v tvrdých deskách s logem vydavatele na hřbetu. „Knížky o Delaneyových a Maloneyových a o historii Dunderry,“ řekla jsem na vysvětlenou s předstíranou nenuceností. „Žádná umělecká díla. Tvá teta Jane a moje máma, tvoje teta Marybeth, sepsaly jednu z těch knih o historii rodu Delaneyových. Nejnovější informace o Maloneyových dal zase dohromady můj strýček Winston před několika lety. Já jsem mu to korekturovala. Má sloh, který odpovídá jeho postavení ve funkci prezidenta Svazu chovatelů drůbeže severní Georgie. Jinými slovy, kdybych nezasáhla, byla by ta kniha plná příběhů o kuřatech.“

Tweet jen zírala na ty knihy. „Kolik je Maloneyů a Delaneyů?“ zeptala se. „V porovnání s kuřaty.“

„Dost na to, aby mohli radostně kvokat, kdykoliv vylodí novou generaci,“ odpověděl jí Ron. Vyšel na přední palubu, stál tam ve větru a sledoval stříbrnou hladinu kanálu, kterým jsme právě proplouvali.

Matouš se zamračil a na tváři se mu objevil ruměnec. „Promiň. Tohle nemusel říkat.“

„Mě se to nedotklo. Běž za ním a vyřiď mu, že ho varuju. Že po něm půjdu, jestli nebude spolupracovat. Řekni mu, že chci, aby se zapojil, až si budeme prohlížet alba Sullivanů. Na ta se podíváme nejdřív. Jen co si dáme něco malého do žaludku.“

Matouš svraštil čelo a vyšel za ním ven. Usmála jsem se na Tweet, která ještě pořád nevěřicně hleděla na všechny ty knihy. Zamrkala. „Kolik má Matouš příbuzných?“

Začala jsem vypočítávat na prstech Delaneyovy. „Dvacet přímých bratranců a sester. Čtyři tety - včetně mojí mámy - a tři strýce. Asi čtyřicet nepřímých bratranců a sester. A to nepočítám prarodičky, prastrýčky nebo další příbuzné z máminy či tátovy strany.“

„Panebože.“

„Asi polovina jich žije v Dunderry, nebo tak maximálně hodinu jízdy za městem.“

„Panebože.“ Ušklíbla se.

Matouš s Ronem přišli zpátky a posadili se. Odsunula jsem knihy stranou, protože vousatý číšník v bílé kazajce začal servírovat nějakou rybí specialitu. Matouš měl ve tváři vzrušený výraz. Otočil se na židli a položil ruku na horu fotoalb. „Claire, nemyslím, že má smysl ukazovat mi takovou spoustu rodinných fotografií.“ Ukázal palcem na sebe. „Stejně tam nebudou žádné tvoje fotografie z dětství.“ Podíval se na Rona. „Co myslíš, Obře?“

Ron se mnou neměl slitování. „Myslím, že máš pravdu. Nemá to smysl.“

„Claire, mně je jedno, co říkají ti dva,“ zamumlala Tweet. „Já se po jídle chci na ty fotky podívat.“

„Děkuji,“ řekla jsem tak nejlaskavěji, jak jsem v tu chvíli mohla. Celou dobu, co jsme jedli, jsem sledovala Rona. Kdyby mohl, určitě by Matouše naprosto odradil od návštěvy rodiny. Nechtěl by riskovat, že vyjde najevo jeho vlastní minulost, ani kdybych ho prosila. Kdyby to bylo jen trochu možné, určitě by nadále nechal Matouše, aby odmítal mou rodinu. Jak k němu mohl být tak bezcitný? A jak by něco takového mohl udělat mně?

Ledovec byl zbarvený do modra. Byla to zářivá modř jako ta na nebi za namrzlým oknem. Kapitán vedl loď doprostřed úžiny, kde měla voda mléčně bílou barvu, jak do ní padaly kusy ledu a kameny z ledovce. Seděla jsem na přídi a držela se zábradlí.

Ron stál vedle mě, lokty se opíral o zábradlí a já těkala očima z azurové ledové stěny před námi na něho. Podíval se na mě. „Ten led má barvu jako tvé oči, když do nich svítí slunce,“ řekl. „Nedívej se tak na mě.“ Prsty mi přešel po řasách.

„Zřejmě nejsem s to tě zhypnotizovat. Nedaří se mi změnit tvůj postoj. Nemůžu tě o čemkoliv přesvědčovat, dokud nezvítězíš nad svými vlastními démony. Nemůžu tě nutit, abys pochopil, jak jsem zklamaná. Jak moc ničíš naše štěstí a koneckonců i Matoušovo. Tak jen ignoruj pravdu. To ti jde dobře.“

Víc už jsme nestačili říct, protože na palubu přišli Matouš s Tweet a postavili se vedle nás. Matouš zezadu objal Tweet a tvář jí přitiskl k hlavě. Bylo jim dobře a neskrývali to. Uvědomila jsem si, jak důvěrně se k sobě

na veřejnosti chováme my s Ronem, jak se jeden k druhému tiskneme a hledáme pocit bezpečí. „Není tu krásně?“ rozplývala se Tweet.

Naplnila mě pýcha. Tento svět byl pěkný, ale Matouš by měl vidět naše oblé, modrozelené kopec u nás doma. Vyprávěla jsem o hoře Dunshinnog, o legendách, které se váží k jejímu jménu, o tom, jak jsme s Ronem lezli nahoru a trhali s dědečkem jmelí, a také o tom, že v tuto roční dobu jsou její stráně svěží a poseté růžovobílými vavříny, které ještě neodkvetly. „Ron a já jsme Dunshinnog jako děti milovali,“ zakončila jsem své vyprávění opatrně. „Až to uvidíš, tak pochopíš proč.“

Matouš poněkud ztuhl, zvázněl, oči měl utrápené a mně hlavou vířila jedna myšlenka za druhou. Je mi tak povědomý, pomyslela jsem si, ale ne tak, jak by měl, což nedávalo smysl. Ron se vedle mě pohnul, napřímil se a položil mi ruku na rameno. V jeho stisku bylo cítit neoblomný nesouhlas.

Jak jsme tak hleděli na vodu, najednou se z jednoho ledovce odlomil velký kus ledu a s rachotem se zřítil dolů. „Tomu se říká telení,“ vysvětlil Matouš. „Když ledovec ztratí kus sebe.“

Voda u paty ledovce vřela. Odlomený kus ledovce, který se tu tvořil a rostl stovky a možná tisíce let, rozstříkl vodu široko daleko kolem a celý trajekt se rozhoupal a my se stali součástí toho úžasného okamžiku, který jsme vlastně svým způsobem prožívali opakovaně už několik generací.

Ve všem jsem viděla zlá znamení.

„Myslím, že bychom si měli nejdřív prohlédnout fotografie Sullivanů,“ řekla jsem.

„Jsi snad upír?“ zavolala jsem na Rona s nuceným smíchem.

„Cože?“ Stál na druhém konci přední paluby a já už si stačila všimnout toho, jak nervózně přechází sem a tam a kouří jeden doutník za druhým, když jsme se poslední dvě hodiny já, Matouš a Tweet probírali jejich fotografiemi. Seděli jsme vedle sebe na lavičce, já uprostřed, a oni patřičně okomentovali každou fotografii z každého alba, které jsem si postupně položila na klín.

„Jsi neviditelný,“ pokračovala jsem. „Na těch fotkách tě není skoro vůbec vidět. Mám takový pocit, že tvou podobu nejde zachytit.“

„Někdo musí fotit.“

„Obr se nerad fotografuje,“ sdělil mi Matouš suše. „Bál se, že mu někdo ukradne duši.“

„Bál se, že mu někdo ukradne tebe,“ odvětila jsem. „Někdo by ho někde mohl poznat. Potom by tě rodina mohla najít. Mohli by mu tě vzít. Toho se bál. Kéž by ty obavy neměl.“

Vyměnili jsme si s Ronem pohledy. Lehce přikývl. Obrátila jsem se k Matoušovi. „Ale já upřímně věřím, že byste se oba mohli vrátit domů a byli byste přijati s láskou.“

Matouš si prohrábl vlasy a vzdychl. Podíval se na Rona a smutně se usmál. „Když jsem byl dítě, někdy jsem myslel, že se z tebe zblázním. Nikdy ses se mnou nechtěl fotit. Ostatní děti měly spousty rodinných fotografií, ale já ne. Když jsem pak byl dost starý, abych to pochopil, vysvětlil jsi mi, proč nejsou fotky zrovna dobrý nápad.“

„Snažil jsem se tě nevyděsit,“ namítl Ron.

„Já vím, ale já už byl i tak dost vyplašený. Míval jsem noční můry, protože se mi zdálo, že do domu vtrhla policie a chce ti mě vzít. Proč myslíš, že jsem si jednu dobu přivazoval nohu k posteli a spal se všemi svými psy? Aby psi začali štěkat a vzbudili tě, takže bys měl čas přijít mě zachránit, než by se policajtům podařilo mě odvézt.“

Ron na něj jen zíral. Z výrazu v jeho tváři jsem pochopila, že tohle mu Matouš ještě nikdy neřekl. Jako by ho to probralo. Jako by si uvědomil, že to byl on, kdo to dítě vystrašil natolik, že mělo noční můry, i když to bylo v dobrém úmyslu.

Tweet se zalily oči slzami. „Pořád ještě spíš se psy v posteli,“ podařilo se jí ze sebe vysoukat, „a myslela jsem, že máš rád, když ti přivazuju nohu k posteli.“

Matouš se zasmál, ale Ron pořád vypadal, jako by dostal ránu pěstí. Uvědomila jsem si, proč mě ten příběh tak dopálil.

„To není směšné,“ procedila jsem mezi zuby. „Tvá rodina,“ zdůraznila jsem Matoušovi, „si zaslouží lepší reputaci než podobu poldy z noční můry. Ano, někteří z nich byli malicherní a pokrytečtí. Ano, někteří z nich nechtěli nikdy připustit, že jsi Delaney. A někteří z nich byli tak vzdálení, že se ani nestarali. Petr, tvůj otec, takový byl. Dobrá. Tví nevlastní bratři byli jen nanicovatí špinavci. Ale většina ostatních Delaneyových jsou dobří lidé. Moje máma tě chtěla adoptovat. I Ron to musí připustit.“

Matouš se na něho podíval. Ron téměř neznatelně přikývl a při tom se mračil, protože byl vyveden z míry. V očích se mu dalo číst: „Co jsem to tomu chlapci udělal?“

Zabouchla jsem poslední album s fotkami Sullivanových a položila ho na zem. Zřetelně jsem viděla, jaký život Ron Matoušovi přichystal - a rozhodně to nebyla první liga. Americký fotbal, kopaná, ceny z

akademických soutěží, oslavy narozenin, domácí mazlíčci, kamarádi. Ale spousta toho chyběla a já byla jediný člověk, který mohl ta prázdná místa vyplnit.

Vytáhla jsem z tašky balíček fotografií s ohnutými rohy. Ruce se mi třáslly. Ron hodil napůl vykouřený doutník přes palubu a zachmuřeně se postavil k nám. Měla jsem pocit, že by ty fotografie nejraději poslal za tím doutníkem, kdybych mu to dovolila. „Matouši,“ zeptala jsem se najednou, „jsi zbabělec?“

Vyvalil na mě oči. Tweet jakbysmet. „Ty snad žertuješ,“ vykoktal ze sebe.

„Ne, ptám se tě naprosto vážně.“ Zatřepala jsem mu fotografiemi před nosem. „Tohle ti nemůže nijak ublížit. Ani Ronovi. Jestli se na ně chceš podívat, tak dokaž, že máš dostatečné koule na to, abys to přiznal.“

Matouš se začervenal tak, jak jsem v tu chvíli musela být červená i já, protože jsem cítila, jak mi hoří tváře. Zamračil se na Rona. „Chtěl bych se na ně podívat. Ale nechejte mě, jestli sám poznám Petra Delaneyho, aniž byste mi ho ukázali.“

Ronovy čelisti se napínaly. Vypadal, že prožívá strašná muka. „Jestli si z toho chceš udělat hru, prosím.“

„Já vím, že to zní morbidně, ale potřebuji vědět, jestli vypadám jako on. Jestli ho poznám.“

Usmála jsem se. „To vůbec není morbidní. Já jsem to dělala úplně stejně - snažila jsem se tě poznat na letišti, aniž by mi Ron pomáhal.“

„Podařilo se?“ zeptal se Matouš s nadějí v hlase.

„Bez problémů. Vypadáš jako Delaney,“ lhala jsem. Rychle jsem poprosila Tweet, aby podržela polovinu fotografií. Vzala je, jako by to byla kdovíjaká vzácnost. Zbytek jsem zamíchala. „Na začátek jich pár vyberu, Matouši, aby ses rozkoukal. Tohle je tvoje teta Marybeth Delaneyová Maloneyová, moje máma, a tady mí Čtyři bratři, tví bratřanci, z Maloneyovy strany, pochopitelné.“

Matouš natáhl ruku. „Nejdřív se chci podívat, jestli poznám Petra Delaneyho. Prosím.“

„Za chvíli přistaneme v Juneau,“ vmísil se do toho Ron. „Řekl bych, že bychom to měli nechat na později.“

„Na později? Za sto let, nebo tak nějak?“ opáčila jsem chladně.

Matouš si povzdechl. „Pojďme, to není důležité. Jen si je prohlédnu a necháme to tak.“ Rychle prolistoval fotografie, které držel v ruce. Tweet vyskočila a podala mu zbytek, potom si přidřepa vedle něj a jednou rukou ho konejšivě hladila po rameni. Dívala se na fotky spolu s ním a při tom se kousala do horního rtu. Složila jsem ruce do klína a dívala se na Rona. Stál tam jako na stráž, ve tváři kamenný výraz. Jsou to jen fotky, naléhala jsem pohledem.

„Tenhle,“ prohlásil Matouš. Hlas se mu třásl. Položil ukazováček na jednu z fotografií. Tweet zalapala po dechu. „Ach, ano, miláčku, to musí být tvůj... Petr Delaney. Jsi mu tak podobný. Chci říct, vypadáš úplně jako on.“

Ze staré černobílé fotografie, na které nebyl patrný rozdíl mezi hnědými a rezavými vlasy, se na nás díval statný, nakrátko ostříhaný mladý muž. Podoba se zdála naprosto dokonalá. Nemohl se Matoušovi podobat více, kdyby se Matouš nechal vyfotit v armádní uniformě tak z roku 1970. Konečně jsem pochopila, co mě tak mátlo, kdykoliv jsem se na Matouše podívala.

Cítila jsem se jako tenkrát, když na nás vystřelil Terriin bývalý manžel a já ztratila kontrolu nad řízením. Zmatená, vyděšená, neschopná se kontrolovat. Vzpamatovala jsem se, ale měla pocit, jako bych byla nějaká chiméra, jejíž jednotlivé části bojují proti sobě. Řekla jsem klidně: „Ne, to je tvůj bratranec. Můj nejstarší bratr. Josh.“

Zvedla jsem hlavu a beznadějně se podívala na Rona. Jeho oči byly sklíčené, ale poctivé. Strčila jsem Matoušovi do ruky jinou fotografii a přinutila se říct: „Tohle je Petr. To je tvůj otec a tohle jsou tví nevlastní bratři.“

„Dobře,“ odvětil Matouš rozmrzele potě, co si fotku dlouho prohlížel. „Není divu, že nikdo nenutil Petra Delaneyho, aby mě uznal za vlastního. Malý blondatý levoboček. Ani vzdáleně jsem se nepodobal jemu ani ostatním jeho synům.“

A potom mi hodil fotku do klína, vstal a šel k Ronovi. Vítr byl silný a studený. Ice Dancer už mezitím vjel do přístaviště. „Měl jsi pravdu,“ pravil Matouš mrzutě. „Za ty starosti to nestálo. Zajímalo mě to jen proto, že -“

„Potřebuješ vědět, kdo jsi a odkud jsi přišel,“ řekl Ron pomalu, jakoby v agónii člověka, který je donucen podívat se pravdě do očí a nemůže tomu zabránit. „I kdyby byl tvůj otec parchant, musíš to vědět. Chápu to. Neděláš něco, co bych si nepřál. Proto jsem se nechoval jako hlupák. Víím, co cítíš. Bojím se o tebe. Protože je to peklo, když chceš milovat svého tátu, ale on tě přinutí, abys ho místo toho nenáviděl.“

Matouš zavrtěl hlavou. „Možná měli Delaneyovi pravdu, když mě ignorovali. Myslím, že vůbec nejsem Delaney. Alespoň ne podle té fotky.“

Byla jsem v koncích. Všechno, co se mi kdy nepovedlo, se ve mně najednou nahromadilo: Ron, který zabil svého otce, Ron, který byl poslán pryč a já tomu nedokázala zabránit, já v rozbitém autě v tratolišti krve z vydešeného obličej Terri Caulfieldové, já upoutaná na lůžko a odkázaná na berle, já se všemi svými chybami.

„Ty jsi jeden z nás,“ zaječela jsem na Matouše, a když se na mě Ron podíval, jako bych mu rvala srdce z těla, zakryla jsem si tvář dlaněmi a dala se do takového pláče, že Tweet v porovnání se mnou vypadala jako amatérská plačka. V tu chvíli byl Ron u mě, klečel přede mnou a objímal mě. „Už nic neříkej. Ne tady, ne teď,“ šeptal. „Odpusť. Kuřátko, věř mi. Já tomu rozumím. Pššš.“ Hladil mě po vlasech. Opřela jsem se mu o rameno a rozplakala se ještě usedavěji. Nebyl to zrovna nejlepší den na prezentaci maloneyovské důstojnosti.

Dnes už znám to tajemství, o které tenkrát šlo. Tajemství, které způsobilo, že jejich zdánlivě jednoduchý návrat domů byl nemožný.

Matouš byl syn mého bratra.

Když mi bylo deset a Ronovi patnáct, což bylo to jaro, kdy žil s námi na farmě, uspořádala se jednou velká brigáda na opravu starého mostu Delaneyových. Pradědeček Thurman Delaney ten most postavil kdysi po občanské válce, aby už nemusel jezdit s člunem přes přívoz. Z mostu se stal hrdý monument spojující rozjezděnou cestu z Dunderry do Gainesville. Delaneyová cesta k mostu se stala první cestou, která byla vydlážděna v rámci projektu na opravy silnic ve třicátých letech, a most byl vyztužen železnými pruty. Ale už v době, kdy jsem byla ještě dítě, byly ty pruty dávno rezavé a při sebemenším záchvěvu mostu opadávala rez do vody.

Starý most, který měl v té době už přes sto let, byl spíše na ostudu než k užitku. Několik let před tím byla navíc postavena nová silnice s železobetonovým mostem o něco výš po proudu. Ale když se správa silnic chystala starý most strhnout, sdružení Delaneyových most koupilo i s několika akry polí kolem a rozhodlo se, ve stejném duchu, v jakém členové naší rodiny řešili všechny záležitosti rodinné historie, že z mostu vznikne ozdoba oblastního parku.

Potom se jednoho květnového víkendu, který byl prodloužený o několik dní volna u příležitosti Dne obětí války, sešel celý náš rod na tom místě s nejrůznějším náradím a náčiním v rukou. Celá akce se brzy změnila v třídní festival, jehož součástí byly pikniky, hudba v podání rodinné bluegrassové kapely a nedělní ranní mše pod otevřeným nebem. Taky tam byla spousta povyku v podání hordy bratranců a sestřenic, kteří od rána do večera běhali sem a tam jako utržení ze řetězu.

Ron nepřipustil, aby se celé akce účastnil jinak než jen jako najatá pracovní síla. Přistupoval k tomu víkendu jako k jednomu z pracovních úkolů, které dostával od táty, a jako vždy se držel stranou. Já jsem zatím pobíhala se všemi bratranci a sestřenicemi, ale v pravidelných intervalech jsem opouštěla svou oběžnou dráhu, abych mu přinesla trochu jídla a popovídala si s ním, což mu vyneslo poznámky na jeho adresu ze strany ostatních dělníků. Když jsem pochopila, že má přítomnost ho obtěžuje, začala jsem se zarputile držet opodál.

Josh přijel na víkend domů ze školy. Myslím, že Brady jel do Tennessee navštívit svou dívku. Josh ne - ten si pyšně zakládal na tom, že se účastní rodinných akcí. Lidé byli hrdí na jeho přístup.

Pamatuji si, jak Ron s Joshem seděli obkročmo na štítu střechy mostu a rozebírali staré šindele, jako by pitvali nějaké veliké zvíře. Pamatuji si Joshovy rudé vlasy, které se v té výšce odrážely proti temným kopcům, a jeho brunátnou tvář, která byla silným kontrastem k Ronovu tmavému vzhledu. Přála jsem si být s nimi tam nahoře a možná bych si to i zkusila vymoci, kdybych nevěděla, že by mě každá delaneyovská žena z okolí, a máma na prvním místě, chytila za pačesy v tom okamžiku, kdybych jen položila nohu na žebřík.

Strýček Petr řezal motorovou pilou čerstvě pokácené stromy spolu s partou chlapů, mezi nimiž byli i táta, všichni strýčci Maloneyové a strýček Eldon. Z města přicházeli další lidé, aby přiložili ruku k dílu a poseděli s námi. V Dunderry jste nemohli dělat nic zajímavého, aniž by to okamžité nevyvolalo řetězovou reakci. A kromě toho, dobrou polovinu rodin v okolí jste mohli považovat za naše příbuzné, ať už pokrevní, nebo spřízněné sňatkem.

Všeobecný rozruch a zděšení nastaly ve chvíli, kdy se na konci řady stolů, u kterých se odehrávala pikniková část akce, objevila Sally McClendonová. Za sebou táhla Matouše. V té době mu byly asi tři. Blondatý a tichý. Sally měla vlasy vyčesané nahoru a v hustých pramenech jí padaly dozadu na záda. Stála tam v upnutých riflích a tričku s flitry, ztělesnění hanby a notoričnosti, a Matouše držela pevně za ruku.

„A hele, naše osobní kurvička a ten její malý ubohý potomeček jsou tady,“ odfrkla teta Irena. „Myslím, že teď už je sešlost úplná.“

Babička Elizabeth, usazená jako královna v zahradním křesle na valníku jednoho z nákladňáků, si rukojetí hůlky přitáhla mámu. „Vyprovod’ tu stvůru,“ rozkázala. „Přišla se nám sem předvádět.“

„Delaney,“ houkla prababička Alice ze svého křesla, které stálo hned vedle křesla babičky Elizabeth. „Krev se nezapře. No, však jednou ten klouček vyroste a potom bude vypadat jako tvůj Petr, Elizabeth. Běž mu dát pusku.“

Babička Elizabeth zasténala a zakryla si oči rukou. „Bud' odsud okamžitě vypadne to dítě i se svou strašnou matkou, nebo odcházím já.“

„Tak seskoč a dej si odchod,“ opáčila prababička.

„Ale to by byl hřích, nenabídnout jídlo dítěti,“ pípala jsem a myslela, že mě v tu chvíli máma uškrtí.

„Ještě slovo a přivážu tě ke sloupu,“ sykla na mě máma. „Já to vyřídím.“ Prodrala se davem a nechala za sebou všechny své naprosto konsternované sestry v čele s tetou Irenou, která něco nesrozumitelně drmolila.

Strýček Petr se otočil od práce, uviděl Sally, zaklel tak hlasitě, aby to všichni slyšeli, odložil motorovou pilu a zmizel pod svahem říčního břehu. Cestou si ze zadní kapsy u kalhot vytahoval stříbrnou láhev.

Podívala jsem se nahoru a uviděla Joshe, jak ze střechy mostu zírá na Sally. Ron mu právě podal nějaké páčidlo a Josh si s ním nervózně pohrával v ruce. Najednou mu nástroj vypadl z ruky, propadl rozebranou střechou dolů, udeřil do hlavy Roberta Kehoa, bratrance, který dole vytrhával prkna z mostu, a spadl do vody.

V tu chvíli se všichni podívali nahoru na Joshe, vylekaní, ale bez sebemenší známky podezření. Jen bylo zvláštní, že schopný Josh Maloney, vynikající univerzitní student, prezident studentské organizace a veterán války ve Vietnamu, udělal chybu z neopatrnosti. Celý kontingent přihlížejících se rozběhl na pomoc Robertovi, který si rukou zakrýval krvavý šrám na čele, a táta zavolal na Joshe: „Dávej pozor, chlapče.“ Ron pochopitelně seděl jako přimražený a jako by čekal, že ho všichni budou ihned vinit z toho, že Joshovi to páčidlo špatně podal.

Josh si rukou přejel ústa, jako by mu v nich vyschlo, a ani na okamžik nespustil oči ze Sally a jejího syna. I Sally se na něj upřeně dívala. Nikdy nezapomenu na pohled, který mu věnovala - obviňující, opovržením hodný a bezmocný. Zvedla Matouše a držela ho ve vzduchu tváří k mému bratrovi, jako by nabízela oběť bohům. Potom si ho posadila na bok, otočila se a odcházela ke svému starému sedanu. Za ní klopýtala máma a z jejích gest bylo poznat, že ji - ač neochotně - zve ke stolům, které se přímo prohýbaly pod vším tím jídlem. Sally si jí ani nevšimla a odjela.

Josh slezl ze střechy, skočil do řeky a šmátral rukama ve vodě, které v těch místech bylo tak po pás, dokud nevylovil ztracené páčidlo. Celý zmáčený se vyškrábal na břeh, vylezl zpátky na střechu a nikdy nikomu neřekl ani slovo.

To všechno se mi teď jasně vybavilo s krutou samozřejmostí.

A konečně mi to všechno došlo.

Vzdali jsme se s Ronem dvaceti let života, protože chránil, schovával a vychovával Joshova syna. Bylo to všechno zamotanější, než jsem si kdy dokázala představit. Není divu, že Ron byl celou tu dobu přesvědčený, že nemůže přivést Matouše zpátky. Není divu, že se celou tu dobu schovával.

Toho večera jsme šli do našeho pokoje dost brzy, posadili se na okraj vany a pustili kohoutek. Oba jsme se až poněkud paranoicky obávali, že by nás mohl někdo slyšet. Zírala jsem na tu fotografii.

Josh na ní pózoval v uniformě po boku táty a dědečka Josepha. Stál vzpřímeně, tak mladý - s nuceným úsměvem a tvrdým pohledem - tři Maloneyovi patriotičtí veteráni, tři generace, tři války - druhá světová, korejská a vietnamská. Můj dědeček bojoval proti nepřátelům za ušlechtilé cíle. Můj táta sloužil se ctí, poctivě, aniž však kdy vstoupil na nepřátelské území. Ovšem Josh byl poslán na druhý konec světa, aby dělal policajta lidskému odpadu po bordelech, barech a opiových doupatech a domů se vrátil plný cynismu, který přižívoval tím, že se hnusil sám sobě. Sally pro něj musela být buď pokusem toto všechno překonat, nebo naopak jen potvrzením jeho bídosti.

Když byl mladý, vypadal úplně jako Matouš.

Ron mluvil a hlas měl hluboký a prázdný. „Je mi líto, že jsem před tebou zatajoval pravdu, ale musel jsem vědět, jestli Matouš jako Delaney projde. Jestli projde tvou kontrolou. Teď už to vím. Nikoho neobalamutí.“

„Joshem si jsi jistý, že?“

„Řekla mi to Sally, když jsem se k ní nastěhoval. Chtěla, abych věděl, proč opustila město. Bála se, že Daisy řekne tvým rodičům pravdu ze vzteku kvůli tomu, co se stalo s mým tátou - „

„Pamatuji si to. Co říkala o Joshovi? Neber si servítky. Řekni mi to tak, jak to bylo.“

„Josh ji vždycky vzal do auta na cestě severně od Murphyho potravinářského závodu. Na korbu jednoho z vašich nákladňáků hodil pár dek a zaparkoval v lese. Užil si s ní, zaplatil jí, zavezl ji zpátky na silnici a nechal ji tak. Říkala, že s ní málokdy mluvil.“

„Ach, bože. Zacházel s ní tak, jak se asi naučil zacházet s barovými holkami v Saigonu.“

„Snad. Říkala, že se s ní takhle sešel jen párkrát. Potom toho najednou nechal. Už ji nikdy nevyhledal. Jako by se to nikdy nestalo. Bála se prozradit, že s ním někdy byla. To, že se scházela s tvým strejdou Petrem, to byla jedna věc. Nikdo od něj nic moc nečekal. Ale být s tvým bratrem a mít s ním dítě - to si myslela, že by mohlo vést až k tomu, že by jí tvá rodina dítě vzala a vyhnali ji z města, kdyby se to dozvěděli. A věř tomu, nebo ne, ona Matouše opravdu milovala. Ať už vypadala jakkoliv, nebo říkala cokoli, chtěla si ho nechat.“

Zmačkala jsem fotku a odhodila ji. „Máma s tátou by dokázali Joshovi odpustit, že s ní měl dítě, ale ne že je zbabělec, který utekl před odpovědností.“

„Byli ochotni se na to dívat jinak, když si mysleli, že Matouš je Petrovo dítě,“ podotkl Ron tiše.

„Chceš se dohadovat o různých stupních ospravedlnitelnosti?“

Vzal mě zezadu za krk a přitáhl k sobě, aby mi mohl vtisknout rychlý polibek. Opřela jsem se o něj a zhluboka vydechla. „Víš, za jakých to tenkrát bylo okolností. Máma chtěla Matouše adoptovat, ale bylo to komplikované. Souhlasil bys s tím, aby vláčeli Sally po soudech a vzali jí dítě? Říkáš, že Matouše milovala. Tak to si potom nezasloužila, aby jí ho vzali takzvaně starostliví rodiče. Jediné, co potřebovala, byla pomoc a ty jediný jsi jí tu pomocnou ruku podal.“

„Dobrá, kuře. Dobrá. Ale je tady problém, který musíme vyřešit. Ty ses dnes nemusela moc snažit, aby sis všimla té podoby.“

„Josh věděl, že Matouš je jeho,“ sykla jsem. „Jsem přesvědčená, že to věděl.“

Ron váhal. „Tenkrát na tom mostě - „

„Tak ty si to taky pamatuješ!“

„Celá ta léta o tom přemýšlím. Josh Matouše nechtěl. To bylo zřejmé. Proto jsem nikdy nepochyboval o tom, že mám právo si ho nechat. A myslel jsem si, že všichni si tenkrát všimli, jak divně se k Sally a jejímu dítěti choval. Myslel jsem, že i ostatní pochopili pravdu, jenom s tím nic nedělali. To mě utvrzovalo v přesvědčení, že by se Matoušovi nedostalo vřelého přijetí, kdybych ho přivezl domů.“

Vzala jsem svou hůlku do ruky jako golfovou hůl a praštila do polštáře, který Ron položil na zem před toaletu, abych si na něj mohla natáhnout nohu. Tloukla jsem do polštáře a málem se při tom sama praštila do nohy, dokud mě Ron nechytil za zápěstí. „Zabila bych Joshe! Jak mohl nechat vinu na našem strýci? Jak mohl přehlížet vlastního syna? On je tou příčinou, proč jsi neměl jinou možnost.“

„Pořád nemám moc možností, kuře.“

„Já vím. Rodina se o Matoušovi dříve nebo později dozví. Co musíme udělat, je celé to zvládnout.“

Ron vydal pobavený zvuk. „Maloneyovy,“ zamumlal zachmuřeně a díval se při tom do stropu, jako by se snažil něco si představit. „Zvládnout Maloneyovy.“

„Není to nemožné. Lidé si mohou poukazovat na tu podobu, ale na tom nezáleží. Budou to jen řeči.“

„Jen řeči. Nevěřím, že to necháš jen tak.“ Ron se na mě podíval, jako bych ztratila rozum. „Tvůj bratr bude vědět, že to nejsou jen řeči.“

„Jestliže nic nepřiznal dvacet let, teď to sotva udělá.“ Odmlčela jsem se a mnula si ruce. „Já se o Joshe postarám.“

Nechtěla jsem, aby kdokoli dostal ránu pod pás. Nechtěla jsem, aby kdokoli řekl v překvapení něco špatného. Nechtěla jsem Matouše jen tak naslepo hodit do vody. A kvůli mámě a tátovi jsem nechtěla, abych jim přivedla ukázat cizího člověka a najednou jim řekla, že ten, kdo před nimi stojí a zírá na ně, je Matouš, a že ho Ron našel, vychoval, ukryl a dozvěděl se před lety od Sally, kdo je jeho pravý otec. Že se dívají na svého vlastního vnuka.

Řekla jsem Ronovi, že si myslím, že bych měla nejprve promluvit s Joshem. Řvát, křičet, chovat se úplně jinak. Zjistit, co zamýšlel s Matoušem. Být připravená na to, že bude chtít popřít, že se ho to jakkoliv týká, nebo že se bude chtít zbavit odpovědnosti. A potom zařídít, aby se s ním Matouš setkal spolu s Ronem a se mnou, abychom ho mohli podpořit. A nechat Matouše, aby řval a křičel, pokud to bude nutné, a aby slyšel přímo od Joshe, jaký má k němu vztah.

Ale zároveň jsem myslela na Amandu a z toho dilema mi bylo špatně. Její problematický vztah k Joshovi by se tím ještě zhoršil. Copak by malá holka mohla snést, že její otec opustil dítě, které zplodil ještě před ní, a že má nevlastního bratra, o němž nikdy před tím neslyšela?

Prostě bych začala u Joshe a doufala, že to nějak dopadne. „Tohle je něco, co je mezi mnou a Joshem,“ řekla jsem hlubokým hlasem. „Nejdřív jen my dva.“

Ron se posadil přede mě na podlahu koupelny, ve tváři nejtvrdší výraz, jaký jsem u něj kdy viděla. „I mě se to týká, kuře,“ upozornil mě jemně. „Jestli se tvůj bratr k Matoušovi nezachová tak, jak by měl, má se na co těšit, Claire. Přísahám bohu, že ho donutím, aby za to zaplatil.“

Zamrazilo mě z toho. „Tak co chceš dělat? Říct Matoušovi pravdu už teď a nechat ho letět do Dunderry se strašným zmatkem v hlavě, aby každého napadal bez varování? Chceš to takhle? Pro něj? Pro mé rodiče? Pro babičku Dottie? Pro Amandu?“

„Ne. Samozřejmě že ne. Ježíši. Nevím, co je nejlepší.“

„Můžeme mu to usnadnit. Jen ho tam zavézt, nechat všechny, aby se s ním a s Tweet sblížili a aby se oni mohli sblížit se všemi okolo, a mezitím si vzít stranou Joshe a promluvit s ním - v soukromí, jen my dva. Je jeho povinnost svěřit se rodině. A Matoušovi. Tak je to. Takhle bychom to mohli udělat, kdybychom chtěli. Matouš se nemusí dozvědět, že jsi před ním tajil jeho skutečného otce.“

„Jeho skutečného otce,“ zopakoval Ron tiše. Vypadal poraženě.

Ovinula jsem ho svými pažemi. „Promiň. Nemyslela jsem to tak.“

„Třeba vůbec do Dunderry nebude chtít jet. Byl zklamaný a apatický, když si prohlédl ty fotky.“

Už jsem nic neřekla a nechala Rona, aby si po zbytek noci trochu odpočinul. Matouš by jel domů tak jako tak, ať už by znal pravdu, nebo ne. Tak jako náprstníky, i my jsme se vraceli tam, odkud jsme vzešli.

Následujícího dne, po obědě, ve kterém jsme se všichni jen pošťourali, nás Matouš s Tweet zahnali do kouta.

Matouš se díval střídavě na Rona a na mě a mračil se. „Podívejte, jsem připraven na nejhorší, ale doufám v to nejlepší. Nesnažte se mě zaštiťovat. Jediné, co potřebuji, je pravda. Nic než poctivá reakce ze strany Delaneyových. Chci se s nimi sejít.“

Vyměnili jsme si s Ronem napjaté pohledy. Upřímnost. Matouš neměl ani tušení. Najednou mi přisunul telefon, který ležel na konferenčním stolku. „S hlasitým odposlechem,“ poznamenal a poklepal na přístroj. „Zavolej své matce, Claire, a my všichni můžeme poslouchat.“

Ztuhla jsem. „Proč?“

„Řekni jí o mně. Vím, že toho žádám hodně, ale chci to na rovinu. Chci slyšet její reakci.“ Pokusil se o úsměv. „Pokud budu vítán, kdybych přijel na návštěvu, chci to vědět teď hned.“

„Matouši,“ zavzlykala Tweet. „Není fér soudit lidi podle jejich šokové reakce. Nikomu z našich pacientů bys to neudělal.“

„Když budu chtít vědět, jestli kráva kope, dám jí šanci mě kopnout,“ odvětil stroze Matouš. „Ale přinejmenším budu připravený uskočit.“ Poklepal na telefon. „Claire. Prosím, zavolej mé tetě Marybeth a řekni jí o mně.“

Tvé babičce Marybeth, opravila jsem ho v duchu. „Můžu jí říct, že jsi ji přirovnal ke krávě?“

„Tohle nebudeme dělat,“ prohlásil Ron. „Takhle ne, Matouši.“

„Já musím,“ reagoval Matouš. „Obře, včera jsme se dohodli, ne? Myslel jsem, že to je to, co jsi měl na mysli. Že bych se s těmi lidmi měl setkat.“

Ron zvedl ruku. „Měl bys je... vynechat ze svého systému,“ řekl opatrně. „Ale s Claire jsme si mysleli, že bychom se vrátili domů, řekli jim o tobě - a jak jsi skončil u mě a - „

„Ron to musí vysvětlit, už kvůli sobě,“ vložila jsem se do toho.

„- připravit ti půdu,“ dokončil Ron větu.

„Připravit půdu, než zaseješ.“ Když se na něj Matouš podíval úkosem, Ron dodal: „To je rčení, které mě naučil Clařin dědeček. Dědeček Joe. Měl hodně takových rčení.“

Matoušův pradědeček, pomyslela jsem si.

Matouš zavrtěl hlavou. „Obře, už mě dál nemůžeš chránit. Chci se sejít s rodinou mého otce po svém.“ Lehce se zatahal za uši. „Bud' Claire zavolá sama, nebo to udělám já.“

Podívala jsem se na Rona. Byli jsme v pasti. Mami, nezklam mě, pomodlila jsem se v duchu, když jsem sahala po telefonu.

„Vaše matka je v keramické dílně,“ vzala telefon Renfrew. „Kde jste? Kde je Ronie? Přijďte domů. Všichni už si o vás dělají starosti. Vaše matka nemůže ani v noci spát. A váš otec až příliš mnoho kouří dýmku. A zbytek rodiny si šušká o vás a o Ronim jako kobyly, když se sesypou na obilí.“

„Už brzy přijedeme domů,“ povídala jsem jí trpělivě. „Zašla byste prosím pro mámu? Potřebuji s ní mluvit.“

„Proč? Podle hlasu vypadáte, že jste v pořádku. Víte, že ji nikdy nevyrušuji, když je v - „

„Slečno Mac,“ přerušil ji Ron klidně a nahnul se nad telefon. Všichni čtyři jsme se krčili nad přístrojem, jako by to byla nějaká vzácná relikvie. „Když dnes Marybeth vytáhnete z dílny, slibuji vám, že vám to promine.“

„Ronie! Ronie, pro vás to udělám.“ Slyšeli jsme, jak odložila sluchátko.

„Kdo to byl?“ zeptala se Tweet. „To byla posluhovačka.“

„Renfrew,“ dodal Ron. „Je do mě blázen. Kdysi se se mnou prala o moje spodní prádlo.“

„Ne,“ zaprosila jsem. „Je to slečna Mac,“ řekla jsem Matoušovi a Tweet. Potom jsem se obrátila na Rona. „Nesved’ je hned od začátku na špatnou kolej.“

„Která kolej by to byla?“ zeptal se temně.

„Claire!“ mámin hlas zazněl z telefonu, melodický, s jižanským přízvukem a naléhavý. „Něco se děje? Jsi v pořádku? Je Ron v pořádku? Kde jste? Kdy přijedete domů?“

„Jsme v pořádku, mami. Jsme... na Aljašce, mami.“

„Co? Počkej! Holte! Holte! Vezmi si druhý telefon! To je Claire. Jsou na Aljašce! Chvilíčku, zlatíčko. Tatínek se právě vrátil ze stáje. Je tam celé dopoledne. Několika lamám plesnivější kopyta.“

Matouš a Tweet se naklonili blíž k telefonu. Domlouvali se šeptem mezi sebou a živě při tom gestikulovali. Matouš popadl kus papíru a napsal na to název nějakého léku. Řekni mu, ať si u veterináře sežene tuhle mastičku, připsal pod to.

Protřela jsem si oči. Byl tak žhavý se zavděčit. Ron na něho dělal posunky. Uklidni se, uklidni se.

„Ahoj,“ zahlaholil na nás nečekaně táta. „Ahoj, lamí táto.“

„Slyšíš, jak máma na druhém telefonu funí? Řekni jí, ať se uklidní.“

Bylo to nakažlivé. „Mami, všechno je v pořádku.“

„To říkej svému tátovi. Už smrdí jak popelník.“

„Jen s vámi oběma potřebuji něco probrat. Je na to vhodná doba?“

„Ach, proboha, povídej,“ máma na to.

„Nechci, aby tam kolem bylo moc posluchačů. Kde je Amanda?“

„Včera odjela na letní tábor,“ rychle mi odpověděla máma. „A Josh je v Atlantě.“

„Jako obvykle,“ ozval se táta.

Oddechla jsem si. Nastal první podstatný problém. Josh. Museli jsme dojet domů a promluvit s ním o samotě a osobně. „Kde je slečna Mac?“ zeptala jsem se. „Ještě je poblíž?“

„Slečna Mac vždycky poslouchá za dveřmi,“ řekla máma. „Takže s ní si nedělej starosti. Miláčku, co se děje? Přijedete s Ronem domů, že? Řekni mi to. Řekni nám to s tátou teď hned.“

„Vracíme se,“ vmísil se do hovoru Ron. „Dávám vám na to své slovo.“

„Rone,“ zvolali máma i táta unisono. „Rád tě slyším,“ pokračoval táta. „Tvé slovo u nás platí. V pořádku?“

„To rád slyším,“ odvětil Ron.

„Co je na Aljašce?“ ptal se táta.

Zaváhala jsem. „Ne co, ale kdo.“

„Kromě Rona?“

„Díky Ronovi.“

Ticho. Máma řekla potichu: „Rone, nechtěl bys, aby se Claire s někým setkala, pokud by sis nebyl jistý, že se jí to bude líbit? Takže předpokládám, že ten někdo není manželka.“

„Ani přítelkyně,“ odpověděl Ron přiškrceným hlasem. Mámin přístup ho dezorientoval.

„Tak potom máš dítě. Nebo děti.“

Ticho. Ron se podíval na Matouše.

„Dalo by se to tak říct.“

„Jsi rozvedený?“

„Nikdy jsem se neoženil.“

„Aha.“

„Počkejte,“ řekla jsem hlasitě. Třásla jsem se. Tweet také. Matouš se tahal za uši a Ron byl napnutý k prasknutí. „Mami, tati,“ zhluboka jsem se nadechla. „Přivezl mě sem, abych se setkala s Matoušem.“

„S kým?“ zeptal se táta.

Ach, bože. „S Matoušem. S Matoušem strýčka Petra. Ron před lety našel Sally McClendonovou. Zemřela a on adoptoval Matouše. Proto se tak skrýval. Matouše.“ To byl v kostce celý ten příběh.

Ještě větší ticho. Matoušův výraz se změnil z nadějného v zoufalý. „Už si mě ani nepamatují,“ zamumlal. Položil si ruce na kolena a zíral na telefon. Tak jako my všichni.

Potom se ozvalo lehké, radostné zakvívání. „Je tam?“ vypískla máma. „Matouši? Je tam Matouš?“

Matouš otevřel pusku a hned ji zase zavřel. „Já... jsem tady,“ řekl a ještě víc se naklonil k telefonu. „Haló.“

„Díky bohu,“ slyšeli jsme mámu, jak to alespoň desetkrát po sobě tiše zopakovala, a potom tam byl nějaký hluk a potom jsme uslyšeli, jak táta z dálky volá: „Jen vyměním telefon, musela si sednout na zem, ale je v pořádku –,“

„Nezajímá mě teď, jak se to stalo, nezajímá mě, co se stalo, nebo kde, jak, kdo nebo cokoliv jiného,“ vykřikovala máma přes slzy, „ale přivezte Matouše sem, přivezte ho sem, přivezte ho s sebou domů.“

„Přivezte toho hochu domů,“ řekl táta chraplavým hlasem. Zcela zřejmě si vzal mámin telefon, protože ho teď bylo slyšet naprosto zřetelně a jeho hlas zněl jako basový zvon. „Je to zázrak. Přijďte domů a všechno nám to vysvětlíte až později.“

Tweet začala vzlykat, Matoušovi tekly slzy po tváři a my s Ronem jsme tam seděli vedle sebe na gauči, prožívali úlevu z prvního malého vítězství, ale příliš jsme se báli úplně uvolnit. To byl teprve začátek.

15

Řekla jsem mámě a tátovi, že zavolám, až přijedeme na Deset skoků. Ze přivedeme Matouše a Tweet na večeri. „Prosím vás, nikoho nezvěte,“ připomínala jsem naléhavě. „Nenechejme je hned napospas celému davu příbuzných. Museli bychom jim dát na krk cedulky se jmény a na zeď pověsit náš rodokmen, aby se v nich ti dva vůbec vyznali.“

„Dobrá,“ řekla máma až příliš benevolentně.

Matouš s Tweet svěřili svůj domácí zvířecí do péče spolehlivým spolupracovníkům z centra na ochranu přírody, potom jsme se sbalili i my a hned druhý den odpoledne chytli letadlo do Seattlu. Matouš na palubě bouchnul láhev šampaňského. „Na Sullivanovy a Delaneyovy,“ pronesl přípitek. Tweet se zasmála a ukázala na mě. „Děláš to úplně stejně jako Matouš. Jenomže on to dělá, když je rozčilený.“

„Co?“

Zasmála se ještě víc. „Taháš se za uši.“

Spolu s Ronem jsme se děsili a mučili představou událostí, které se nyní začínaly dít příliš rychle. To, co Matouš nevěděl, ho mohlo ranit. Čím víc jsem přemýšlela nad Joshovou nevypočitatelností, tím víc jsem se bála. Klidně si mohl zbaběle uchovat své tajemství a nechat všechny, aby věřili jeho lžím. Nebo se mohl vyzpovídat Matoušovi a celé rodině.

Téměř jsem si přála, aby si to všechno nechal pro sebe, abychom to přešli a už to nikdy nikomu neřekli. Ale kdyby Josh zapřel Matouše, byl by Ron krutější než kdokoli jiný. Byla jsem přesvědčená, že by se chtěl Joshovi pomstít a zničit ho.

Zůstali jsme v Seattlu přes noc, v Ronově domě, ale celou dobu nás bombardoval jeden telefon za druhým - hovory s rodiči, s babičkou Dottie, se všemi mými bratry s výjimkou Joshe, který byl ještě stále mimo město, a také s bratranci a sestřenicemi a se strýčky a s tetičkami -, protože všichni byli vzrušení a nedočkaví a někteří z nich chtěli dokonce mluvit s Matoušem a s Tweet, která se nakonec do těch hovorů tak zabrala, že s tátou začala probírat otázku virových onemocnění drůbeže.

Požádala jsem mámu s tátou, aby celou rodinu varovali, že jedno téma rozhovorů je naprosto tabu: Ron. Poslouchal, jak si všichni špitáme po telefonu, a myslím, že měl pocit, jako bychom tím z něj bolestivě vytrhávali poslední zbytky spokojenosti. V tu chvíli se nejvíc obával toho, že se někdo před Matoušem zmíní o jeho minulosti.

Naštěstí se zdálo, že jsou všichni tak ohromeni tím, co Ron udělal - že se ujal Matoušovy výchovy, choval se k němu tak hezky a přivedl ho zpátky domů -, že jim bylo přímo trapné zmiňovat cokoliv z minulosti.

Myslím, že nikdo z nich se nehnal do toho, aby Matoušovi - vlastně také bývalému vydědenci - vyprávěl o tom, jak rodina ignorovala Roniho Sullivana, potom ho vřele přijala a vzápětí zase odvrhla. Bylo snadné před tímto tématem rodinu varovat, alespoň prozatím, kdy bylo všechno ostatní zastíněno naším příjezdem.

Matouš byl nadšen. „Všechno se to zdá být tak jednoduché,“ řekl mi, když jsme byli z Ronova doslechu. Měl zmatený výraz. „Nechápu, proč se Obr celá ta léta tak strachoval. Mám takový pocit, že je natolik cynický, že celou tu rodinnou záležitost přestal vidět v reálném světle.“ Matouš si povzdechl a moudře pokýval hlavou. „Přišel jsem na to, že se narodil s povahou těch lidí, co se darovanému koni na zuby vždycky podívají.“

Měla jsem chuť říct, že má dobrý důvod se domnívat, že *každý darovaný kůň má nejen zuby, ale i zadek*, ale nechtěla jsem tu diskusi prodlužovat. Ron si zasloužil, aby to všechno mohl Matoušovi vysvětlit sám, až na to bude připraven.

Připraven, nebo nepřipraven, jinou šanci už neměl.

„Dnes večer se potřebuju napít něčeho tvrdšího,“ postěžoval si Ron ve stínu malého balkónku u ložnice. „A tohle rozhodně neříkám často.“ Ze sklenice vyhlídl zbytek piva. Seděla jsem u jeho bosých nohou na dřevěné

podlaze balkonu, nahá, až na velkou deku, kterou jsme přes sebe přehodili. Snažila jsem se meditovat za šumivého zvuku fontány v jeho zahradě.

„Na, můžeš dopít moji skleničku.“ Otočila jsem se pod dekou a podala mu ke rtům svou sklenku s whiskou. Vzal okraj sklenice do zubů a obrátil ji do sebe. „Bez držení,“ podotkla jsem, když jsem si brala skleničku zpátky. „To ses naučil v barech.“

„Ne. Naučil jsem se to, když byl Matouš ještě v plenkách. Když musíš často měnit plenky, to se naučíš pít, jíst i podepisovat bez pomoci rukou. Naučíš se, že v takové chvíli není dobré se zapomenout a dát si ruce blízko k puse.“

Chtěla jsem se zasmát, ale živě jsem si ho představila, patnácti-nebo šestnáctiletého pubertáka hrubého vzezření, který je samá kost a kůže, neobratného, jak se stará o dítě. „Miluji tě,“ pronesla jsem místo toho prostě. „Miluji tě víc, než jsem tě milovala, když jsme byli děti, víc než když jsi se před pár týdny vrátil, dokonce víc než včera. A víc než dnes ráno.“

Přitiskl svou hlavu k mé a políbil mě. „Nejsi trochu opilá?“ popíchl mě šibalsky.

„Možná. Ale to jen projasňuje mé city. Potřebuji tě přesvědčit o tom, že až budeme zpátky doma, bude nám dobře. Matouš uslyší o Velkém Ronovi. O minulosti. O nás. Před tím není úniku. Ale bude nám dobře.“

„Nežádám žádné velké záruky. Řeknu ti, co chci. Chci se s tebou smát. Sedět a dívat se na tebe. Probudit se a nemuset myslet na nic jiného, než jak jsi hebká a horká, když se ke mně tiskneš. Chci, abychom se jeden s druhým cítili dobře. Abychom byli spolu a společně žili náš život. Tohle všechno bude stát za to, pokud to budeme mít.“

„Budeme. Slibuji. Někdy mi chvíli trvá, než splním své sliby, ale - „

„Už nejsem tak trpělivý, jako jsem býval,“ přerušil mě. „A netěším se na zítřek.“

„Ani já ne,“ ujistila jsem ho.

Dědečkův duch jako by na mě čekal, přízračný a chápající, a přikazoval mi vzít Rona a jeho ztraceného pravnuka domů.

Kovový zelený silniční ukazatel ohlašoval pamětní křižovatku J. H. Maloneyho, tam kde na úpatí kopců končila čtyřproudovka a státní silnice se stáčela na západ. Touto cestou kdysi přišli do Dunderry po staré indiánské stezce první Maloneyové a Delaneyové. Seděla jsem ztuhle vedle Rona na zadním sedadle limuzíny, kterou jsme si pronajali v Atlante na letišti, a pozorovala Matouše s Tweet, kteří seděli naproti nám. Od chvíle, kdy náš řidič sjel z dálnice, se Matouš se zaujetím díval z okna. „Který Maloney byl J. H.?“ zeptal se.

Tvůj pradědeček, přemýšlela jsem v duchu.

„Můj dědeček,“ odpověděla jsem. „Dědeček Joseph. On s některými svými bratry zasadil ten vrbový hájek támhle za tím nákupním střediskem. Jejich pradědeček na tom místě postavil kolem roku 1880 zájezdní hostinec pro dostavníky. Nedlouho poté, co dědeček se svými bratry vysadili ten hájek, hostinec vyhořel a na jeho místě zřídili čerpací stanici a obchod. Dědeček a jeho sestřenice Harriet O'Brienová tu čerpací stanici vedli. V té době to byla jediná pumpa v kraji. Táta tam mámě koupil kolu, když měli první rande. Nikdo je tenkrát nepodezíral, že by spolu mohli chodit, protože jemu bylo osmnáct a jí teprve čtrnáct, a kdyby se o tom tvoje prababička Elizabeth Delaneyová dozvěděla, zamkla by mámu ve sklepě. Táta schoval mámu pod dekou na předním sedadle a - „

„Je Maloneyů tolik co Delaneyů?“ zeptala se Tweet slabým hláskem.

„Ve skutečnosti je víc Maloneyů. V každém případě, dědeček Joe vždycky tvrdil, že věděl, že táta schovává v autě Marybeth Delaneyovou, ale že dělal, jako by si toho nevšiml. Táta zavezl mámu do toho vrbového lesíka a pili kolu. V té době to byla odvážná romantická rebelie.“

„Budu potřebovat rodinnou mapu, abych si zapamatovala všechny ty Delaneyovy,“ podotkla Tweet se smíchem. „Budu si muset zapamatovat Matoušův rodokmen.“

„Chá, máme mapy. Spoustu map.“ Jen ne takové, jaké bys potřebovala.

Pohládila Rona po koleně. „Pověz nám něco zajímavého o historii Sullivanů.“

Stiskla jsem mu ruku, jako že ho bráním i podporuji, a přemýšlela, jestli tohle všechno stojí za to, co to způsobuje. Ronovy oči se zúžily, jak jsme projížděli kolem velkého, pěkného dřevěného štítu, který mezi keře azalek a begonií zasadila obchodní komora.

VÍTEJTE V DUNDERRY VE STÁTĚ GEORGIA! JE TO KOUSEK IRSKA V HORÁCH!
POČET OBYVATEL 15 287. ZALOŽENO 1839.
IRENA DELANEYOVÁ-BOGGSOVÁ, STAROSTKA, MĚSTO DUNDERRY,
HOLT T. MALONEY, OBLASTNÍ KOMISAŘ

„Obře?“ šťouchl Matouš do Rona, který neodpovídal. Konečně řekl: „Můj táta získal stříbrnou hvězdu v korejské válce.“

Matouš na něj vyvalil oči. I já. To jsem nikdy nevěděla. Myslím, že to netušil nikdo. Matouš zakroutil hlavou. „Proč jsi mi to nikdy neřekl? Teda, vím, že ve válce přišel o nohu, ale nikdy jsem nevěděl, že byl hrdina. Co se stalo s jeho medailí?“

Ron se díval z okýnka limuzíny, tiskl si mou ruku na hrud' a pevně ji svíral. *Hrdina?* dokázala jsem si představit, jak přemýšlí. *Možná si mého otec s někým spletli.* „Pohřbil jsem ji s ním,“ řekl.

Ještě jsme nebyli doma a minulost už se na něj začala lepit. Na nás na všechny.

* * *

Ronovi dělníci dokončili přestavbu asi kilometrového úseku rozblácené stezky k Deseti skokům v perfektně upravenou dlážděnou cestu s pěknými dřevěnými můstky přes dva potoky, které křižovaly její trasu. Malé značky u pravé krajnice vyznačovaly trasu, kudy byly podél cesty vedeny elektrické a telefonní kabely.

Napjatě jsem sledovala silnici před autem, když limuzína sjížděla po úzké cestě. Před autem nám plachtil jestřáb. V jednu chvíli nám přes cestu přelétla žluna. A potom se z borůvčí před námi vzneslo asi půl tuctu vykrmených divokých krůt. Bylo to, jako by všichni opeřenci v lese vycítili, že přijíždí milovník ptactva. Tweet otevřela střešní okno limuzíny, postavila se, vystrčila hlavu ven a rukama se přidržovala střechy, když mlaskala na krůty. „Matouši, podívej,“ volala. Vyměnili si místa. „Támhle je párek jelenů,“ ukazoval do lesa. Svezl se zpátky do sedadla. „Obře, tohle místo je přímo neskutečné. Miluji to tady.“

„Počkej, až uvidíš srub a jezero,“ prohlásil klidně Ron. „Nikdy nebudeš muset nikoho v okolí prosit o střechu nad hlavou. Zařídil jsem ten srub tak, abys měl pocit, že tu máš něco svého, když sem přijedeš. Jestli se vám tady s Tweet bude opravdu líbit a budeš to chtít, je to tvoje.“

Ron se podíval na mě. Přikývla jsem a konečně pochopila další důvod, proč koupil Deset skoků. Člověk potřebuje vlastnit půdu, myslel si, aby hov Dunderry brali vážně. Koupil si postavení. A co pro něj bylo ještě důležitější, koupil postavení pro Matouše.

„Rone,“ ozvala se Tweet plačtivě, něžně. Matouš se natáhl a s láskou plácnul Rona po rameni. „Tohle je tvůj majetek, Obře. Vždycky jsi mi vyprávěl, jak moc rád jsi to tady prozkoumával.“

Schovával se tady a snažil se neumřít hladu, pomyslela jsem si s bolestí. Ale ani tohle z jeho minulosti Matouš nevěděl. „Ne, Dunshinnog je Ronovo místo,“ řekla jsem nahlas a zachytila Ronův temný, zamračený pohled. „Hora. Vysoká. S nádherným rozhledem. To je naše zvláštní místo.“

Když jsme došli ke srubu, zvedlo se z hladiny jezera hejno divokých kachen a malý kropenatý srneček klopytal za srnou, která okusovala drahou, uměle vysazenou travu před srubem.

Matouš s Tweet nad tím vším jen vykřikli a vyběhli z auta. Pospíchali dolů k jezeru, vzrušeně mluvili jeden přes druhého a nestačili se rozhlížet po okolí-svatyně hlubin jezera, purpurově zlatý západ slunce a les tyčící se na svazích kopce. Přála jsem si, abychom se tu s tím vším mohli zavřít před světem.

Ron dal spropitné řidiči a limuzína odjela. Stáli jsme spolu u našich zavazadel a sdíleli nevyslovené obavy z nevyhnutelného. Cítili jsme lehké závany horkého večerního vánku. Zadíval se na srub a potom na mě, jako by čekal odpověď na těžkou otázku.

Udělalo se tu toho ještě víc od té doby, co jsme odjeli. A nejen díky Wolfgangovým dělníkům. K verandě vedla pěšina vyložená kameny a celá zahrada zářila spoustou barevných keřů a květů. Na verandě za květináči s ozdobným kapradím byla čtyři bílá houpací křesla.

„Rodina tu byla.“ Hlavou jsem ukázala na nejnovější model sedanu, který stál před srubem. „Potřeboval jsi tady auto, tak ti strýček Evžen poslal jedno ze svého autosalonu.“

Ronova reakce zkrátila všechny ty uplynulé roky na jedinou krátkou vteřinu a já ho zase uviděla takového jako tenkrát o jeho narozeninách, když jsme ho překvapili dortem a dárky. Krátký záblesk překvapení a ocenění byl ale rychle schován pod vážnou masku.

„Máma s tátou nechali pár dárků i ve srubu,“ prozradila jsem. „Půjčila jsem jim klíč, který jsi mi dal.“

Neřekl nic a zamířil ke srubu. Dveře nebyly zamčené, a když jsme vešli dovnitř, uviděli jsme obrovitánskou vázu plnou bílých sedmikrásek, která stála na krbové římse. Celý pokoj byl provoněný borovicovou a cedrovou vůní.

Šli jsme do nově přistavěné kuchyně a já otevřela dveře od ledničky. Byla plná jídla. Otevřela jsem kuchyňskou linku. Na poličkách stála spousta kameninového nádobí zdobeného červenými a zlatými okraji. Tu sadu nádobí vyrobila máma. Dokončila ji minulý měsíc. Říká, že je to nejlepší nádobí, jaké kdy udělala. Slíbila,

že ho dodá do jednoho specializovaného obchodu v Severní Karolíně. Je to jeden z obchodů, kde prodávají její výrobky. Ale chce, abys to nádobí měl ty. „Svými rukama jeho srdci,“ řekla.“ Podívala jsem se na něj. „Udělal to pro tebe. Je to jen jeden z malých důkazů toho, co si myslí o tobě a o tom, co jsi udělal pro Matouše.“

Opřel se o jeden z nosných sloupů a rukama si vjel do vlasů. Dívali jsme se z okna a pozorovali Matouše a Tweet u jezera. „Tvoje rodina třeba bude chtít, aby tohle místo lehlo popelem, až se o něm dozvědí pravdu,“ řekl.

Odvrátila jsem se. „Potřebuji zavolat na farmu. Máma s tátou čekají.“

Uslyšeli jsme zvuk auta. „Nečekají, až zavoláš,“ konstatoval Ron s unaveným úsměvem. „Asi měli u hlavní silnice na stráži půl rodiny s dalekohledy. Možná se Alvinovi zástupci schovávali v lese a hlásili náš pohyb. Věděli na sekundu přesně, kdy jsme sem dorazili.“

Trochu jsem se protáhla. „Možná. Ale to je v pořádku. Nemohou se dočkat.“

Vyšli jsme ven. Máma s tátou právě zastavili před srubem. „Co jsem říkal,“ neodpustil si Ron. „Nemohli se dočkat, až - „

Hlas mu přeskočil, když se dveře auta otevřely. Máma vystoupila a plná emocí se dívala na Matouše a Tweet. Táta stál s rozkročenýma nohama na novém trávníku a hleděl se hned na ně, hned na nás.

A ze svahu scházel Josh a mířil k Matoušovi, který se otočil a s úsměvem, ale překvapeně zíral přes Tweet na neznámého muže, který mířil k němu.

Jeho otec. Ne. Ne tady, ne teď a ne takhle.

Měla jsem pocit, že se mi zastavilo srdce.

Ron se pohnul tak rychle, aby zarazil Joshe, že jsem si ani nestačila uvědomit, že klopýtám za ním bez hůlky a pro sebe si mumlám *on to neví, on to neví*, jako bych úpěnlivě prosila čas, aby se kvůli Matoušovi na chvíli zastavil.

„Mami, co si proboha myslíte, že děláte?“ vykřikla jsem. Máma natáhla jednu ruku ke mně a druhou za Joshem, jak se ho marně snažila zarazit. Její oči byly plně radosti i úzkosti. „To bude v pořádku, zlatíčko,“ zavolala na mě. „Nemohli jsme Joshe zadržet, když se dozvěděl, že Matouš je tady, ale vím, že to s Ronem pochopíte, až se dozvíte pravdu - „

„Vy to víte?“ vykulila jsem na ni oči. „Vy už s tátou víte o Joshovi?“

Teď zase vyvalila oči máma na mě. Potom se chytila rukou za pusu. Otočila se a šla k tátovi. „Holte,“ oslovila ho naléhavě. „Ron a Claire vědí o Joshovi a Matoušovi.“

Táta sekl vyděšeným pohledem po mně a potom po Ronovi. „Ach, bože,“ vyrazil ze sebe a pospíchal dolů ze svahu.

„Budeš jednat se mnou,“ prohlásil Ron, když dostihl Joshe a zastoupil mu cestu. „Sakra, nejprve si promluv se mnou.“

Josh se zastavil a zamrkal. Vypadal omámeně. V obličeji byl rudý. Větší, starší, těžší než Ron, jemně ho jednou rukou odstrčil a chtěl ho obejít. Zdálo se, že prostě nemá ani zájem, ani čas na něco jiného než na Matouše, který stál s otevřenou pusou opodál.

Ron se napřáhl a já věděla, že je schopen mého bratra udeřit. Něco jsem vykřikla a klopýtala vpřed, jak nejrychleji jsem dokázala. Táta tam doběhl první a postavil se mezi ně. Máma došla s otevřenou náručí k Matoušovi a Tweet. „Prosím nemyslete si, že jsme vás dva chtěli přepadnout ze zálohy. Nějak se nám to všechno vymklo z ruky, ale to jenom proto, že se tolik staráme. A není jednoduché se s tím vším vyrovnat.“

Matouš se na ni nepřítomně podíval a potom rychle odběhl k Ronovi a Joshovi, kteří se postrkovali vedle táty. „Obře, já nevím, co se tady děje, ale uklidni se.“ Ron odtáhl Matouše stranou a postavil se před něj. Táta chytil oběma rukama Joshe za ramena a pevně ho držel. A Josh se jen dál díval na Matouše.

Já jsem byla ten, kdo najednou ztratil nervy. Dvacet let. Dvacet let, které Ron obětoval kvůli Matoušovi, kvůli rodině, kvůli Joshově pýše a zbabělosti. Dvacet ztracených let. Když jsem došla k Joshovi, chytila jsem ho za límec.

„Neopovaž se,“ přikázala jsem mu rozlícené, abych tak předešla tomu, že by mohl cokoliv namítat. „Jak jsi mohl? Proč? Proč?“

Josh se mi vysmekl. Aniž spustil oči z Matouše, zakroutil hlavou. Máma s Tweet se snažili uklidnit situaci. Prosily a přikazovaly, abychom se uklidnili a uvolnili, jak se nás snažily dostat od sebe. Byli jsme propletenec lidských těl, která se vzájemně zaštiťovala, vyhýbala se nebo na sebe útočila, dokud táta nezaklonil svou plešatou hlavu a nezaburácel: „Tomuhle říkám zatracená rodinná sešlost. Všichni rozchod, nebo vás, vy mezci, strčím do jezera. A tebe, dceruško, taky.“

Jako by se nám vrátily smysly. Všichni jsme o krok ustoupili a napjatě dýchali. „Kdo jste?“ zeptal se Matouš Joshe.

Můj bratr se musel hodně přemáhat, aby byl schopen promluvit. „Josh,“ dostal nakonec ze sebe monotónním hlasem. „Josh Maloney.“

V Matoušově výrazu se objevila zvýšená ostražitost. Povystrčil bradu. „Ty jsi ten z fotky. Poznal jsem tě na jedné staré fotografii, co přivezla Claire.“

V Joshových očích se objevilo bolestné překvapení. „Opravdu? Bože! Měl jsem pravdu. Stačí, abych se na tebe podíval, a vím. A ty jsi mě poznal.“

Ron hořce pronesl: „Nedlužíš mu, ani co by se za nehet vešlo, Matouši. To si pamatuj. Nemá nic společného s tím, kdo jsi. Nezapomeň, co jsem tě naučil. Nikdo tě nemůže nechat padnout.“

Matouš zvedl ruce. „Nikdo mě nemůže povznést, nechat padnout, nebo odstrčit,“ zakřičel, „protože nerozumím tomu, co se tady děje!“

Josh přikývl. Protáhl se kolem Rona a vzal Matouše za rameno. „Celé roky jsem se tě snažil najít. Tohle asi není ten nejlepší způsob, jak ti to říct, ale nemohl jsem se dočkat, až tě uvidím. Nejsi syn Petra Delaneyho. Jsi můj syn.“

Ron vedle mě zalapal po dechu, jako by mu Josh vzal všechnen vzduch z plic. A v tom šokujícím okamžiku, po tom uvítání, které bychom nikdy nečekali, jsem zahlédla nečekaný záblesk radosti v Matoušových očích.

Ron, bože, ho zahlédl také.

16

Ron byl přesvědčen, že rodina, kterou si pro sebe vytvořil, je zničená, navíc jen tak, z vrtošivého rozmaru, díky bizarnímu sledu událostí, které jsme nemohli předvídat. Byl člověkem, který počítá s každou možností, ale najednou ani on, ani jeho ostražitost nebyly nezbytně nutné. Bylo hrozné, že to, co se zdálo být nejlepší pro Matouše, bylo pro Rona to nejhorší.

Máma s tátou velkolepě oslavili Matouše, svého prvorozeného vnuka. Věděla jsem, že je to jedna z těch událostí, kdy se příbuzní začnou sjíždět s kytarami a dárky. Všichni říkali, jaké je to požehnání, že došlo k tomuto shledání, a děkovali Ronovi, k němuž se jejich postoj obrátil o sto osmdesát stupňů, a opět ho přijali do rodiny, protože se chlapce ujal a přivedl ho zpátky.

Bylo to něco jako záplava srdceryvné štědrosti. Seděli jsme v obývacím pokoji, Ron a já s mými rodiči. Máma trůnila vedle Rona na gauči. Vzala mu ruku do svých dlaní a on vypadal, že je mu to poněkud nepříjemné.

„Předpokládám, že ti budu tak dobrým tchánem,“ řekl táta Ronovi, „jako jsi ty byl dobrým otcem Matoušovi.“

„Nemohl jsi nám udělat větší radost, Rone,“ pronesla máma měkce. „Já vím, že tomu nevěříš, ale je nám tak líto, že si myslíš, že jsme tebe a Matouše zavrhl.“

„Možná byste to udělali zase,“ namítl Ron.

„Přestaň. Tohle už víckrát neříkej!“

Seděla jsem z druhé strany vedle Rona, téměř neschopná spustit z něho oči. Všiml si mého pohledu. Viděla jsem v něm tu tvrdou slupku, kterou se od dětství obrňoval, a myslím, že i on si byl vědom mé tvrdohlavé síly. Ron se podíval na mámu s tátou, hlavu vztyčenou, ve tváři napjatý výraz.

„On je má rodina,“ oznámil zachmuřeně a zatnutou pěst si položil na srdce. „Nikdy jsem se nesnažil vyvolat v něm pocit nenávisti ke komukoliv tady, ale řekl jsem mu pravdu. Řekl jsem mu to dobré stejně jako to špatné. Učil jsem ho vybudovat si vlastní život, aby necítil prázdnotu, kdyby sem jednou přišel a nenašel nic nebo nikoho, kdo by se o něj zajímal. Takže není nikdo z vás, koho by nenáviděl. Jen vás nezná. Jestli se rozhodne vás nenávidět - je to jeho věc.“

„Bude to v pořádku,“ trvala na svém máma. „Když mu dáme šanci. A ty taky, Rone.“

A tak bylo dosaženo téměř nevysloveného porozumění mezi mými rodiči a Ronem.

Matouš reagoval na přivítání, kterého se mu po návratu domů dostalo, se slepou horlivostí. Najednou měli oba s Tweet větší rodinu, než si kdy dovedli představit, a byli přímo opilí štěstím. Stejně jako Josh.

Hodně lidí říkalo, že Josh si vytrpěl svoje, když před lety zapřel Matouše - všechnen ten pocit viny a zahanbení a starosti. Když po narození Amandy zemřela jeho žena, myslím, že měl pocit, že musí být prokletý. A proto se snažil utíkat před Amandinou pozorností, protože copak by se muž mohl považovat za dobrého otce jednoho dítěte, když ho v podvědomí sužovaly vzpomínky na jiné, které odmítl? Konečně jsme pochopili, proč byl tak chladný a náladový.

Ale já jsem sním nesoucítila. Kvůli němu jsme Matouše málem ztratili. Jen díky Ronovi se nám vrátil. A za své rozhodnutí Ron trpěl. A já také, i když jinak. Všechno kvůli Joshovi. „Kdy jste s tátou poprvé pojali podezření?“ zeptala jsem se mámy toho večera.

Sklonila hlavu. „Pamatuješ si na ten den, kdy jsme měli velkou brigádu na opravu Delaneyova mostu a objevila se tam Sally s Matoušem? Já vím, myslím, že jsi v té době byla ještě moc malá na to, abys věnovala pozornost Sally a Joshovi, ale já s tátou jsme si všimli, že se na Joshe dívala jako opařená. A zvedla Matouše, aby ho ukázala Joshovi, a jeho to tak vyvedlo z míry, že málem spadl ze střechy toho mostu. Upustil nástroj, který držel...“ Máma pokračovala, jak ten nástroj praštil do hlavy bratrance Roberta. Neřekla jsem nic.

Máma s tátou nemohli uvěřit tomu, že to, čeho byli svědky, by mohlo znamenat to, čeho se báli, že by to mohlo znamenat. A nějakou dobu byli oba tak nejistí a tak vyvedení z míry, že si ty obavy nepřipustili. A potom už bylo příliš pozdě - Sally zmizela v tom zmatku kolem smrti Velkého Rona a Josh se jim svěřil. Celá ta léta mu tiše pomáhali najít Matouše. Prostřednictvím kontaktů strýčka Ralpha si najali soukromé detektivy, ale ani ti nikdy nic nezjistili.

Pochopitelně, protože celou tu dobu pátrali po Matoušovi a Sally McClendonových nebo Matoušovi Delaneym. Nikdy po Matoušovi Sullivanovi.

Toho večera, kdy jsme Matouše přivezli na farmu, svítlo každé okno v domě, auta zaplnila dvůr i příjezdovou cestu a na verandách a pod stromy seděly desítky Maloneyových a Delaneyových, zabraných do vážných rozhovorů. Ostatní vnoučata se sesypala kolem Matouše, některá ostýchavá, ale všechna zvědavá. Od pubertáků až po batolata, všichni mu byli představeni. Jen Amanda chyběla. S dcerami Rebeke odjela na týden na letní tábor několik hodin jízdy za městem. Způsob, jakým by jí měl Josh říct o nevlastním bratrovi, byl tématem zevrubných debat.

A jak poděkovat Ronovi - i to se probíralo.

„Vím, jakou známkou tvé čestnosti je sem po těch letech přijít a toto všechno riskovat,“ řekl mu táta. „Byl jsi připraven na problémy a místo toho se ti dostalo rány pod pás, kterou jsi nečekal. Ale tentokrát už se k tobě nikdo zády neotočí. Ani Matouš, ani my.“

„Drželi jsme Joshovo tajemství pod pokličkou, protože ho to velmi trápilo a snažil se to napravit,“ přidala se máma. „Nemyjeme si nad tím ruce a nepopíráme svou vinu. Víme, kdo se zachoval správně, když to bylo zapotřebí. Nikdy se nepodívám na Matouše, aniž bych si uvědomila, jaká je skutečná pravda. Všechno dobré, čeho se mu dostalo, je tvá zásluha.“

„Pokusíme se udělat maximum pro to, abychom mu vynahradili ten čas, který ztratil,“ dodal táta. „A totéž uděláme pro tebe.“

Ron, který tam jen tiše trpěl, řekl: „Chci, abyste mi slíbili jen jedno. Celá rodina. Nechci, aby mu kdokoliv řekl cokoli o mně. Nic. Neříkejte mu o mém tátovi, o Údolí, o tom, co se stalo, nic. Musím to být já sám, kdo mu to řekne.“

Máma s tátou mu to slíbili.

„Musíme se postarat o to, abychom toho hocha zbavili té jeho osamělosti,“ řekl mi táta, když jsme spolu byli chvíli sami. Oba je to s mámou trápilo. „Musíme ho přimět, aby mluvil o minulosti. Aby se s tím vypořádal. Dostat z něho ten jed. A z nás jakbysmet.“

Mezitím si Matouš užíval oslavy na počest jeho návratu.

Bylo už naprosto zřejmé, že s Tweet zapadnou do rodiny a budou tvořit její pevný článek. Ke stejnému závěru ten večer došli všichni strýčkové a tetičky Maloneyové. Nahlas to za všechny shrnula teta Arnetta, která si nikdy moc nepotrpěla na komplimenty vůči komukoli z rodiny od té doby, co se s ní strýček Evžen rozvedl a vzal si svou sekretářku z autosalonu. „Ten chlapec se nemohl lépe vydařit, ani kdyby ho tady vychovávali jeho vlastní lidé,“ prohlásila před Ronem.

Jeho vlastní lidé. Po tomto prohlášení následovalo všeobecné pohoršení. Ron se lehce usmál a vyšel ven. „Jak jsi jen mohla?“ obrátila jsem se na tetu Arnettu. A potom na všechny ostatní: „Stydím se za vás za všechny.“

Šla jsem za Ronem na verandu. „Je čas se znovu sešikovat,“ přikázala jsem, chytla ho za ruku a hůlkou odehnala zvědavé psy. „Jdeme na seník do stodoly.“

„Jako za starých časů,“ řekl.

Musel mě vynést nahoru po schodišti, ale zvládli jsme to. Posadila jsem se na balík slámy. On stál, opíral se o rám dveří a díval se na Dunshinnog, nad kterým svítily hvězdy. „Ten pohled se vůbec nezměnil.“ Jeho hlas zněl poraženecky.

„Mýlíš se. Nic už není stejné a je to tak díky tobě.“

„Já jsem Matouše vychoval. Já jsem ho krmil, oblékal, vzdělával, postavil se za něho a teď ho přivedu sem a je to, jako bych nikdy neexistoval.“

„Ne. Dej jim všem čas, aby si to uspořádali v hlavě. Nikdo se k tobě dnes večer nechtěl chovat povýšenecky.“

„Nemůžeš změnit jejich chování vůči mně,“ prohodil unaveně. „Nepochybuji, že jsem udělal dobře, když jsem sem Matouše přivedl. Chtějí ho. Se mnou nechtějí nic mít, ale jeho chtějí. Bůh ví, že on je teď tam, kde potřebuje být. Zjistil, že jeho otec ho doopravdy neopustil. To je účinný lék.“

„Ty jsi jeho otec.“

„Ne. Nikdy jsem jím nebyl. Občas jsem na to zapomínal, ale vždycky jsem to podvědomě cítil.“

„Myslíš, že tě bude obviňovat kvůli Joshovi? Nevěděl jsi, že ho Josh hledá. Matouš ti nebude vyčítat, že jsi mu o Joshovi neřekl.“

Otočil se, sedl si přede mnou na paty a vzal mě za ruce. „Kéž bych měl tvou víru.“ Zvedl si mé ruce k ústům, políbil mě na dlaně a položil si je na tváře.

Políbila jsem ho. „Máš tolik bolesti, že nevíš, co chceš.“

Položil mi hlavu na kolena a já ho hladila po vlasech. Uslyšeli jsme stoupat těžké kroky po schodech seníku. Ron se rychle postavil.

Josh se protáhl mezi vyrovnanými balíky slámy a stanul ve dveřích. On i Ron byli v tu chvíli jen siluetami proti hvězdnému nebi. „Rone, věřím, že ty bys mi dal šanci bojovat, než bys mě strčil z těchhle dveří,“ zahlaholil žoviálně. „Ale myslím, že sestřička by mě klidně strčila zezadu a neuronila ani slzu.“

„Máš zatracenou pravdu,“ pronesla jsem pomalu. „Chceš to všechno obrátit v legraci?“

„Ne, jen se snažím humorem zmírnit to napětí.“

„Nech toho. Poznám podělaného politika, když nějakého potkám. Dělávala jsem rozhovory s takovými, jako jsi ty. Řečičky, řečičky, ale skutek utek.“

Josh se rozzlobeně otřepal. „To stačí, sestřičko.“

„Stačí? Čekáš, že se teď obejmeme a budeme se na sebe usmívat a chytíme se za ruce a budeme tady stát v kruhu rodinném jenom proto, že jsi měl dost odvahy přivítat vlastního syna doma, poté co se o něj Ron dvacet let staral?“

„Nečekám žádnou cenu za rodičovství. Rone, máš můj nejhlubší obdiv. Nikdy nebudu s to udělat dost, abych ti poděkoval.“

Ron se pomalu, varovně pohnul směrem k mému bratrovi. „Nechci od tebe žádné díky. Chci odpovědi. Řekni mi, proč jsi zneužil Sally. Kromě toho jednoho důvodu.“

Josh se opřel o futra, hlavu svěšenou, ruce zastrčené do kapes. Nepřítomně se díval na noční oblohu. „Sestřičko, pamatuješ si tu noc, kdy jsem se vrátil z armády? Když mi celá rodina přijela naproti, aby mě vyzvedla v Atlantě na letišti?“

„Ano.“ Pamatovala jsem si, jak mě táta nesl na ramenou koridorem společnosti Delta, celý dav Maloneyových kolem nás, a že jsme byli nastrojeni uprostřed noci. Byla jsem hrdá, protože máma mi dala růži na dlouhém stonku, abych ji podala Joshovi, a dědeček z ní nožem odřezal trny. Byla jsem tak vzrušená, že jsem tou růží mávala na každého, kdo šel okolo. Byla jsem tak hrdá na Joshe. Všichni jsme byli.

„Když jsem vystupoval z letadla,“ pokračoval Josh, „jeden z pasažérů se mě zeptal, jestli jsem byl ve Vietnamu. Když jsem řekl, že ano, plivl na mě. Nazval mě zabijákem.“

„Co jsi udělal?“

„Utřel jsem si ten plivanec ze saka, aby si toho rodiče nevšimli.“

„Ach, Joshi.“

„Respektuji podporu, kterou poskytuješ Ronovi. Stydím se připustit, že jsem byl jeden z těch, kdo byli na straně našich rodičů, když byl ještě chlapec, poté co zabil Velkého Rona. Aby ho raději uklidili někam daleko. Nechtěl jsem, aby na něho plivali za to, že udělal správnou věc. Teď to vypadá, že to bude on, kdo bude plivat.“

„Nejsem tady, abych si něco dokazoval,“ řekl Ron. „A nejsem tady proto, abych poslouchal tvé sebelítostné historky. Lidé tě nepochopili, tak jsi zacházel se Sally jako s kusem hadru? Je to tak?“

„Už jsem nevěděl, jak se chovat v rodině.“ Josh mluvil hlubokým, napjatým hlasem. „S nikým jsem si nemohl promluvit o Vietnamu - o tom, co jsem tam viděl, o tom, jak jsem tam žil. Měl jsem zlozvyky, na které jsem nebyl ani zdaleka pyšný, a zlé sny a... Ale když jsem se vrátil, všichni ode mě čekali, že si vezmu jednu z těch krásných dívek, se kterými jsem chodil na střední škole. Chvíli jsem si ani nepamatoval, kdo jsem. Sally se zdála být... nekomplikovaná. Ale když jsem s ní párkrát byl, začalo se mi v hlavě rozjasňovat. Jednou jsem se jí podíval do očí a pochopil, že mě nenávidí. Že mnou opovrhne. Jako barové holky v Saigonu. V tu chvíli jsem si uvědomil, že se snažím udělat si tady život tak hnusný, jako byl tam, abych se měl na co vymlouvat. Věděl jsem, že se musím začít kontrolovat, najít si znovu své místo tady doma. Musel jsem zapomenout.“

Odfrkla jsem. „Mohl sis vybrat lepší způsob než zapomenout, že máš syna.“

Otočil se ke mně. „Podívej, sestřičko, za prvé jsem si nebyl jistý, jestli je vůbec můj. Byl jsem opatrný, co se týče Sally. Ne úplně, ale dával jsem si pozor. Myslel jsem, že by docela dobře mohl být Petrův, jak všichni tvrdili. Mohl by být. Alespoň jsem si to namlouval. A Sally měla i jiné... zákazníky.“ Josh se odmlčel. „Říkal jsem si, že by to mohl být syn Velkého Rona Sullivana.“

„Kéž by byl,“ reagoval Ron suše. „Byl by to můj nevlastní bratr. Byl bych s ním pokrevně spřízněný. Nemusel bych ho schovávat. Mohl bych ho přivést zpátky už dávno. Mohl bych to říct Claire a Claire a já...“

Josh přikývl. „Rozumím tomu, co říkáš, Rone. Kdyby byl tvůj bratr, mohl bys nás všechny poslat k čertu. A ty bys to udělal.“

„Ano.“

Nahrbila jsem se dopředu. „Byl sis Matoušem jistý tenkrát, když se opravoval Delaneyův most.“

„Byl jsem si jistý, sestřičko. Jo. Byl jsem si jistý. Strávil jsem příliš mnoho času přemítáním o tom, jaké potíže bych tím způsobil mámě a tátovi. A sobě. Co mé plány. Byly to hodiny zbabělého uvažování,“ dodal sarkasticky. „Nakonec se mi podařilo svěřit se rodičům. Udělal jsem to sám od sebe, sestřičko. Ale řekl jsem jim to až tehdy, kdy se to tady tenkrát v létě všechno pobláznilo. Velký Ron... Daisy McClendonová vykřikující nesmysly o Sally, vyhrožující, že řekne, co ví... a Sally už mezitím zmizela i s Matoušem.“

„Naštěstí pro tebe,“ štěkla jsem po něm.

Oběma rukama zamával ve vzduchu a zaječel: „Od té doby neuplynul jediný zatracený den, abych si na něj nevzpomněl, sestřičko. Nepřemýšlel o tom, kde asi je, jestli netrpí hladu nebo nebyl zraněný, jestli nesedí někde ve vězení nebo není dávno mrtvý.“

„Dobře. Dobře,“ zaječela jsem taky. „Já jsem se dvacet let trápila pro Rona ze stejných důvodů. Jsem ráda, že víš, jaké to je-“

Josh svěsil ruce bezvládně podél těla. „Nemohl jsem se podívat na Amandu, aniž bych si nevzpomněl na Matouše.“

„Co jí teď řekneš?“

„Že má nevlastního bratra. Že je úžasný. Že bez ohledu na to, jak přišel na svět, je součástí naší rodiny a my ho budeme milovat.“

Josh se pomalu otočil k Ronovi. „A uděláme všechno proto, abychom ho přesvědčili, že má zůstat v Dunderry.“

Ron naprosto znehybněl - s tím vražedným klidem, který jsem si tak dobře pamatovala.

„Má přátele na západním pobřeží,“ řekl po chvíli. „Tam je jeho domov. Pochybuji, že by změnil všechny své plány.“

„Jen bych ocenil, kdyby ses ho nesnažil ovlivňovat.“

„Ani se neopovažuj,“ pronesla jsem hlubokým, zuřivým tónem. „Ani se neopovažuj poučovat Rona a zacházet s ním jako s poslíčkem. Jako by byl jen najatý náhradník, jehož role už skončila, a my teď všichni můžeme vesele jít - „

„Takhle jsem to nemyslel, zatraceně, a ty to víš, sestřičko. Rone. Musíš udělat to, co jsem udělal já, když jsem se vrátil z armády. Najít si své nové místo. Chci, abys to udělal.“

„Nepotřebuji tvůj souhlas.“

„Ach, k čertu, jsi tady vítán. Nechceš tomu věřit, ale jsi. Požádej Claire o ruku. Usad' se. Budeš nablízku Matoušovi. Zůstaň pro něj tím, čím jsi pro něj byl. Ale pochop, že si to všechno musíme vyjasnit. Už od doby, kdy byl ještě dítě, jsi věděl, že jsem jeho otec. Tak přijmi tu novou situaci.“ Josh poklepal Ronovi na hrud'. „Nejsi jeho táta. To já.“

Ron se pohupoval s pěstmi zaťatými podél těla. Josh vystrčil bradu a hleděli jeden na druhého. Postavila jsem se na nohy a málem upadla, jak jsem praštila rukou Joshe do masitého ramene. Ron mě zachytil a přitáhl k sobě. Objal mě pažemi, protože jsem se s ním prala a chtěla se dostat k Joshovi. „Chceš někomu vyhrožovat, velký bratře? Tak se pusť do mě.“

„Claire, proboha,“ vzdychl Josh.

„No tak. Do toho.“

„Věděl jsi to.“ Ze stínu se najednou ozval Matoušův hlas. Josh, Ron i já jsme se prudce otočili. Matouš vystoupil do uličky mezi balíky slámy. „Nechtěl jsem špehovat,“ řekl napjatým tónem.

„Ale všichni jste byli tak zabraní do hádky, že jste mě neslyšeli jít nahoru po schodech.“

Píchlo mě u srdce. Vykročil dopředu, ruce založené na prsou, s pokrčenými rameny. Zastavil se před Ronem, který mě pustil z náruče. Ustoupila jsem stranou, ale s obavami Rona sledovala. Matouš se na něho upřeně díval. „Věděl jsi, že Petr Delaney není můj otec, a věděl jsi, že je to Josh Maloney,“ vyčetl mu. Hlas se mu třásl. „Věděl jsi to, už když jsem byl dítě, ale neřekl jsi mi to. Jak jsi mi mohl tak lhát?“

Ron ho popadl za ramena. „Poslouchej mě. Myslel jsem, že tady není nic, kvůli čemu bychom se měli vracet. Myslel jsem si, že pro tebe bude lepší, když si budeš myslet, že tvůj otec zemřel. Myslel jsem, že je to bezpečnější.“

„*Lhal jsi mi.* Nikdo nemá právo rozhodovat za druhé. Vždycky jsem ti věřil. Ale ty jsi mě nechal, abych si myslel, že nemám nikoho kromě tebe.“

„Matouši,“ řekla jsem chraplavě. „Nedělej ukvapené závěry–“

„Alespoň jeden telefonát,“ pokračoval Matouš s hlavou zvrácenou dozadu. Zlobně si Rona měřil pohledem. „Nebo jeden dopis. Nic víc jsi nemusel udělat. Mohl ses přesvědčit, že mě tady chtějí. Mohli jsme se vrátit.“

„Tahle rodina mi tě mohla vzít. Neměl jsem na tebe žádné zákonné právo. Josh tě klidně mohl poslat do dětského domova. Nebo tě dát k adopci. Je snadné takhle se sem teď postavit a říct, že by to neudělal, ale já jsem něco takového nechtěl riskovat.“

„Nemohl jsi to riskovat? Nemohl jsi riskovat, že by ses musel spojit s Maloneyovými, abys kvůli mně zjistil, jak se věci mají? Co ti kdy udělali, že si zaslouží, abys s nimi takhle jednal? Nic. Učil jsi mě, že mám věřit lidem, že jim mám dát šanci dokázat, co v nich je, ale ty jsi nikdy nevěřil nikomu. Nikdy jsi téhle rodině nedal šanci dokázat, jaký je jejich vztah k tobě a ke mně.“

„Vidíš je v jiném světle než já. Dobrá. Jen tak dál. Pozdní lítost je snadná. Užij si to.“

„To není odpověď.“

„To je vše, co teď můžeš dostat.“

Ron ještě pořád držel Matouše za ramena. Matouš ze sebe setřásl jeho ruce. „Neexistuje omluva pro to, cos mi udělal. Mohl jsi mi říct, kdo jsem, když už jsem na to byl dost starý. Mohl jsi mi dát šanci, abych se sám rozhodl, jestli se chci sejít se svým biologickým otcem. Ale ty jsi s těmito lidmi nechtěl mít nic společného a stejný osud jsi vybral pro mě. Vyjasněme si to na rovinu. Už nemáš právo za mě rozhodovat.“

„Tak se rozhodni sám. Řekni mi, co hodláš dělat.“

Matouš se prudce nadechl. Vypadal zničeně, ale v tu chvíli mi ho nebylo líto. Obvinil Rona z hříchů, o kterých nemohl s jistotou tvrdit, že je spáchal, a přitom vůbec nechápal dosah této zrady. „Tweet a já se chceme seznámit s rodinou. S mými prarodiči. S mou malou sestřičkou.“ Podíval se na Joshe, který vypadal, jako by právě zvítězil. „A s mým otcem.“ Matouš se zadíval na Rona. „Jestli se ti to nelíbí, nemusíš u toho být.“

Řekni mu to, prosila jsem Rona očima. *Řekni mu, proč jsi ztratil důvěru v mou rodinu. Řekni mu, co se stalo tobě a mně.*

Ale Ron tam stál a k ničemu se neměl, žádné výmluvy nebo omluvy, zatímco světlo hvězd se odráželo v Matoušových očích, které nechtěly prominout.

17

Matouš a Tweet byli na farmě ubytováni ve velké rohové ložnici v nejstarší části domu.

Měla jsem pravdu, co se týče Tweet. Milovala kuřata, ale při tom je i jedla. Matouš miloval na farmě vše, co chodilo, plazilo se, plavalo nebo létalo. Polovinu času trávili mimo dům a všechno bedlivě zkoumali.

Máma s tátou odhodili všechny zábrany, jen aby jim mohli předvést pohostinnost maloneyovského klanu. Pořádali večere na jejich počest, kterých se účastnili všichni mí bratři a jejich rodiny. Ženy při takových příležitostech voněly jako poslední vydání kosmetického katalogu.

Uprostřed všeho toho stříbra, porcelánu, křišťálu, váz plných květin a naleštěného starožitného nábytku děděného z generace na generaci byli Matouš a Tweet středem pozornosti a každý měl potřebu říct jim něco ze svého života v naší rodině.

Ron a já jsme se drželi stranou.

Můj bratr pyšně představoval Matouše každému v Dunderry, neustále ho napájel a krmil a zahrnoval jeho i Tweet dary, od broušených sklenic, které zdědil po prababičce, až po padesát akrů krásného pozemku na severu dunderrské oblasti nebo členství v místním společenském klubu.

„Je to trapné,“ rozčiloval se táta. „Chce si toho hoch koupit.“ Máma zase říkala svým sestrám, že Matouš si váží Joshovy štědrosti, ale rozhodně na něj neudělají dojem peníze. „To proto, že Ron vychovával Matouše v blahobytu a pro něho to není nic nového,“ zdůrazňovala jsem každému, kdo právě poslouchal. „Není to nějaký venkovský balík. Rozhodně tady před tím nepadne na zadek. Josh si může koupit jeho pozornost, ale rozhodně si nemůže koupit jeho lásku.“

Na což Renfrew odvětila zarputile: „Ale váš bratr to bere, jako že zatím na tu lásku skládá zálohu.“

Josh vzal Matouše s Tweet do Atlanty, kde byli čestnými hosty na koktejl párty, kterou pro ně uspořádal ve svém bytě. Josh neřekl Matoušovi o svém dlouhodobém vztahu s dívkou vietnamského původu, Lin Su, která byla na služební cestě mimo město.

Nechtělo se mu se svým znovu nalezeným synem mluvit o tom, že má přítelkyni jen o něco málo starší, než je on. Místo toho tahal Matouše po státní sněmovně, představoval ho svým poslaneckým kolegům, viceguvernérovi a nakonec i guvernérovi.

„Matouš zvládl to setkání na jedničku,“ líčil potom Josh Bradymu, který to zase řekl mně. „Nemohl zanechat větší dojem. Umí dobře mluvit, je informovaný a zdvořilý k lidem. A stejné je to i s Millie.“ Josh nemluvil o Tweet jako o Tweet. Měl pocit, že její přezdívka je nedůstojná. „Můj syn je přirozená osobnost.“

Přirozená osobnost. Josh prostě nechtěl uvěřit tomu, že Ron by mohl Matouše tak dobře vychovat, možná lépe, než by to dokázal on sám. Měla jsem potměšilou radost, když jsem Bradymu připomínala, že k okruhu Ronových známých patří také jeden senátor a dva bývalí guvernéři státu Washington. Že Matouš nevyrůstal v kulturním a společenském vakuu.

Ale o nic v tu chvíli nešlo víc než o to, že den ode dne se zvětšovala propast mezi Ronem a Matoušem.

Ron bloumal po lesích. Moje noha ještě nebyla natolik silná, abych mohla chodit s ním, a on to po mně vlastně ani nechtěl, což mě zraňovalo. Říkal, že musí být sám, a já mu zase říkala, aby nezapomínal na to, že sdílíme stejnou minulost i budoucnost. Během těch dnů jsme si toho neměli moc co říct. Dělal jsem si starosti a trápila se.

Ani když jsme byli spolu ve srubu, nebyl to on. Skoro nejedl, špatně spal, a když jsme po sobě zatoužili v posteli, bylo to divoké, výbušné, ale při tom až bolestně tiché.

Každý den šel od jezera do Údolí a obešel všechny pozemky, které vlastnil, od Cap's Ridge na západě po Soap Falls a Údolí na východě, od zadní části farmy strýčka Berta na severu po hranice s pozemky rodiny Kehoeových na jihu. Byl to velký kus divočiny mezi obydleným územím okolo. Mizel mezi keři a stromy, roklinami a skalními převisy a v Údolí mezi pochovanými zbytky harampádí.

„Co hledáš?“ zeptala jsem se ho jemně a při tom věděla, že se snaží vyrovnat s tím, co býval a co udělal jako chlapce. S tím, co o sobě musí říct Matoušovi.

„Odpovědi,“ řekl.

Přinášel mi květiny, želví krunýře, ptačí hnízda a krásné kamínky, jako bychom byli pořád ještě děti. Vařila jsem jídlo, které jsme nejedli, a četla si jednu krabici jeho úžasných, ale psychicky vyčerpávajících dopisů za druhou. Byly to celé roky konverzace, která měla vyplnit prázdnotu. Seděla jsem v altánku, krabice rozložené kolem sebe, stohy dopisů zatížené želvími krunýři a kameny, bradu opřenou o dlaň, a celé hodiny jsem jen četla, zatímco mi po tváři tekly potoky slz.

Jednou mě takhle přistihl a ta scéna ho rozrušila víc, než kdybych cokoliv řekla. A protože jsme nevěděli, jak jeden druhému pomoci, lehli jsme si na břehu jezera do stínu stromů a tam se milovali. Měl svou vlastní bolest, ale při tom sdílel i tu mou.

Příštího rána přivezl Josh Amandu domů z tábora a cestou zpátky jí řekl o Matoušovi. Když je potom vzájemně představil, Matouš dal Amandě krásný zlatý náramek s přívěskem, který tvořil nápis S LÁSKOU SESTRICCE. Tweet nebyla jediná, komu v tu chvíli vyhrkly z očí sentimentální slzy.

Ale Amanda svému bratrovi jen formálně potřásla rukou a nevěnovala ani jemu, ani Tweet nic víc než lesklý pohled svých modrých očí, jak jsem ji to tenkrát na jaře naučila, když jsem ještě byla upoutaná na lůžko. O hodinu později, když se na ni šli máma s tátou podívat do jejího pokoje, našli okno otevřené a Amanda byla pryč. Udělala jsem chybu, že jsem jí řekla, jak jsem uměla utéct z domu po větvích stromu za oknem, když jsem byla v jejím věku.

Na polštáři nechala vzkaz.

Milý táto,

nikdy ses ke mně nechoval tak jako k Matoušovi. Nikdy jsi nikomu neříkal, jak jsi na mě pyšný. Myslím, že jsi celou tu dobu jen čekal, až se ti Matouš vrátí. Je to kluk. Ted' už chápu, proč mě nemiluješ. Nejsem dost dobrá. Nejsem kluk.

Nashledanou a hodně štěstí.

Tvá

Amanda Elizabeth Maloneyová

Celá rodina strávila následujících šest hodin horečným pátráním v lesích a na cestách okolo farmy. Alvin povolal všechny zástupce šerifů ze sousedních okrsků, jezdecké oddíly, pátrací psy a lesní správce. Já jsem s Ronem sedla do cesny a prohledali jsme z výšky každou pastvinu, louku a vrcholky kopců v okruhu patnácti kilometrů.

Pozdě odpoledne jsme dosedli na malou přistávací dráhu, kterou Ron zbudoval na Deseti skocích. Amanda seděla na přední verandě srubu.

Obličej měla celý ubrečený. Na klíně měla svůj mobilní telefon a růžový tlumok. Byla špinavá a rozcuchaná, na nohou měla sandály, na sobě džínové šortky a pruhované tričko. Holé paže a nohy byly samý šrám, jak se prodírala křovím, rudé vlasy byly plné úlomků větví a listů. Vypadala jako opuštěnost sama, která se vtělila do malé holčičky. Ale když jsme k ní došli, upřela na nás rozhodný pohled a řekla naprosto vyrovnaně: „Neřeknete nikomu, že jsem tady, že ne? Tady je to bezpečné.“ Zaměřila se na Rona. „Teta Claire říkala, že tohle byl vždycky tvůj bezpečný úkryt. Takže to nezkazíš tím, že bys mě prozradil, hm?“

„Bylo by špatné vyhnat dívku v nouzi z Deseti skoků,“ přitakal jí Ron vážně. „Můžeš tady zůstat tak dlouho, jak jen budeš chtít.“

Kárávě jsem se na něho podívala, když mi pomáhal usadit se vedle ní na schody do srubu. Vzala jsem ji kolem ramen. „Líbil se mi tvůj dopis na rozloučenou,“ řekla jsem. „Zdvořilý, ale k věci. Technicky opracovaný a stylově čistý. Myslím, že jsi připravena udělat další pokrok. Jsi připravena napsat dopis na uvítanou po návratu domů.“

Ron se posadil na schod pod nás, jednu nohu pokrčenou, a Amanda se na něho usazeně podívala. „Slyšela jsem, že jsi tetě Claire napsal spoustu dopisů. Napsal jsi jí taky ten, co se píše, když se člověk vrací domů?“

Upřímnost nešťastného dítěte vyvolává vzpomínky na zkorumpovanou nevinnost. Vyměnili jsme si s Ronem vážné pohledy. „Ještě ne,“ řekl.

„Tak to ho nebudu psát ani já tátovi. Stejně nemáte děti. Tak já tady zůstanu a budu vaše dítě.“

Jemně jsem ji šťouchla. „Co ti táta řekl o Matoušovi?“

„Táta říkal, že dlouho před tím, než poznal mámu, měl přítelkyni a spolu vyrobili Matouše, ale nebyli svoji a ona utekla, když byl Matouš ještě malý. A potom umřela a Ron se postaral o Matouše. A tátovi je líto, že se o Matouše nemohl starat sám, a teď to chce napravit.“

„Takže ty rozumíš tomu, jak to, že máš bratra?“

„Jo. Nevlastního bratra. Máme stejného tátu. Chápu to.“ Pohrávala si s telefonem a tlumokem. „Táta je z něho celý pryč. Už mě nepotřebuje.“

„Ale, miláčku,“ namítla jsem. „To není pravda.“

„Nikdy nebyl celý pryč ze mě.“ Podívala se na Rona a rty se jí chvěly. „Ty už Matouše nechceš?“

„V tom to není, a já samozřejmě...“ Ron se zarazil, podíval se stranou a odkašlal si.

„Svým způsobem má teď Matouš dva otce,“ dokončila jsem to rychle, i když jsem sama měla sucho v krku. „Má Rona a má tvého tátu. A jsem si jistá, že chce mít i malou sestřičku!“

„Nepotřebuje malou sestřičku,“ zavrtěla prudce hlavou. „Má dva táty. To není fér. Nechápu, proč bydlí u nás, když Ron je jeho otec. Měl ho první,“ ukázala prstem na Rona. „Proč si ho nenecháš?“

„Potřebuje strávit nějaký čas u své rodiny.“

„Myslela jsem, že ses vrátil pro tetu Claire, protože ona je tvoje rodina, a tím pádem my všichni jsme tvoje rodina, takže bys měl nějaký čas trávit i s Matoušem. Myslím, že bys ho měl odvézt někam jinam a být s ním. Potom bychom ho s tátou mohli navštívit. Myslím, že tak by to bylo správně. Prababička Dottie říká, že Matouš se stejně bude pořád cítit, jako že je tu cizí, dokud se to nějak nevyřeší.“

Objala jsem ji. „Všichni tě hledají. Můžu si půjčit tvůj telefon a alespoň dát tvému tátovi vědět, že tě neunesli ufoní?“

„Nechci se vrátit.“ Rozplakala se. „Chci mít svého opravdového tátu. Jenom pro sebe. Jestli se lidé kolem můžou mezi sebou měnit tak, jak říkáte, já se můžu vyměnit taky. Vsadím se, že Ron je dobrý táta. Matouš vypadá, že hlady rozhodně neumírá. Takže já budu žít s Ronem.“ Podívala se na mě. „A ty můžeš být moje máma. Víím, že mě máš ráda. Nebudu zlobit. Slibuji.“

„Musím zavolat tvému tátovi. On tě miluje. Myslím, že by nikomu na světě nedovolil, aby tě měl místo něho.“

„Rona nechal, aby měl Matouše. A dlouho.“

„Nevěděl, že mám Matouše,“ řekl jí Ron pomalu. „Myslel jsem, že je to dobrý nápad, když se postarám o Matouše, ale nevěděl jsem, že jeho... tvůj táta ho hledá.“

„M-mě to nezajímá. Potřebuješ dítě. Někdo mě přece musí potřebovat. Ne?“

Rvalo nám to srdce a vrhalo nás to do prázdna. Pohledem jsem Rona varovala. Potom jsem bryskně a vstřícně řekla Amandě: „Dobře, tak dáme tvému tátovi vědět, že budeš žít s námi. Ale protože už ho nikdy

nechceš vidět, myslím, že bychom se měli odstěhovat někam jinam. Abys na něho mohla zapomenout. Kde bychom tak měli bydlet, Rone?“

Přikývl. „No, já nevím. Co kdybychom všichni tři nastoupili do mého letadla a odletěli, hm, na sever. Do Kanady. Slyšel jsem, že je tam hezky. To by mohlo být dost daleko na to, aby se Amanda nemohla vrátit domů, i kdyby si to rozmyslela. Tak co? Kanada?“

Amanda na nás zírала a očima tékala z jednoho na druhého. „Já myslela, že bychom mohli j-jen zůstat tady! Nechci jet do K-Kanady!“

Pochovala jsem ji v náruči. „Třeba bys o tom mohla uvažovat - doma - a rozhodnout se později.“

„Třeba bude táta chtít, abych zůstala. Chce, aby zůstal i Matouš.“

„Chce vás oba,“ řekl Ron. „Tak, jako bych vás chtěl já, kdybych byl váš táta.“

Vrhla se k Ronovi a ten muž, který vychoval dítě a dal mu mnohem víc rodičovské lásky, než byl sám ochoten připustit a než si Matouš mohl pamatovat, ji opatrně sevřel v náruči, zvedl ji, potom natáhl ruku ke mně a pomohl mi vstát.

A vzali jsme ji domů.

Náš příjezd způsobil, že Josh se vyřítil z domu se speciální mapou správy lesů v ruce. „Už je tady!“ zakřičel táta z okna své kanceláře v hlavní stodole. Máma vyběhla na verandu a v ruce ještě pořád držela telefon. Matouš s Tweet vylezli ze zabláceného nákladáku a běželi k nám. Vypadali, jako by se sami spíš ztratili. Matouš měl v obličeji ponurý a tvrdý výraz, který byl téměř stejný, jaký se v tu chvíli usadil na tváři Joshovi. Nemohla jsem si nevšimnout, že i Ron tu podobu zaregistroval.

„Proč jsi utekla z domu?“ zahřímal Josh na Amandu a poklekl před ní najedno koleno. Stála před ním napjatě se svým tlumokem přes rameno, takže to vypadalo, jako by nesla nějaké růžové zvíře, které ulovila. „Ron a Claire říkali, že bych mohla žít s nimi. Mohla bych být Ronova holčička. Ale teta Claire říkala, že bych to měla ještě zvážít.“

Josh po mně a po Ronovi šlehl nenávisným pohledem. Lehce jsem zavrtěla hlavou. Ron nereagoval, jen se malinko usmál. „Vyděsila jsi mě,“ řekl Josh Amandě a vzal ji něžně za ramena.

Otřásla se. Oči se jí rozšířily.

„Já? Jak?“

„Nechoval jsem se k tobě moc hezky, že? Vím to. Byl jsem tak... utrápený kvůli Matoušovi, protože jsem nevěděl, kde je, protože jsem nevěděl, jestli je v pořádku, a protože to byla moje chyba, že jsem ho ztratil. Nikomu jsem neřekl, že je to můj syn, když byl ještě malý. Kdybych to byl udělal, jeho matka by s ním neutekla. Udělal jsem chybu a cítil jsem se kvůli tomu hrozně.“

„A já jsem nebyla dost dobrá, aby ses přestal cítit hrozně?“

„Dítě, byla jsi tak dobrá, že jsem se bál, že si tě ani nezasloužím. Tolik jsem miloval tvou matku a bál jsem se, že ani ji jsem si nezasloužil. Nedává to moc smysl, že?“

„Nechtěla jsem, aby ses kvůli mě trápil.“

„Teď mám šanci být dobrým otcem tobě i Matoušovi. Chci se o to pokusit.“

„Protože chceš, aby ti Matouš odpustil, žeš ho ztratil.“

„Ano. Ale to nebude stačit, pokud mi neodpustíš i ty. Jestli mi slíbíš, že to zkusíš, já ti slíbím, že už budu lepší.“

Lehce zakolísala a potom se rozzářila úsměvem. „Slibuji.“ Vzala ho kolem krku a on ji objal s takovou vášnivostí, jakou nikdy před tím vůči nikomu neprojevil. „Ale - „ podívala se Amanda na Rona „co bude s Ronem? Slíbila jsem mu - „

„Ne, ne,“ přerušil ji Ron rychle. „Je v pořádku, když změníš názor. Chápu to.“

„Ale měl bys mít - „

„To probereme později,“ vložila se do toho máma. Přiběhla k nám a natáhla ruku k Amandě. „Pojď, miláčku, umyjeme ti obličej. Pojď se mnou dovnitř. Pojď.“

Josh ji políbil na tvář. „Tak jo,“ řekla a odešla se svou babičkou.

Jakmile byla v domě, Josh se postavil. Bez jakékoliv známky sympatie jsem pohodila hlavou směrem k domu a řekla: „Budeš s ní mít spoustu práce. Tohle byl jen začátek.“

Nahrbil se. „Já vím. K čertu, Rone, proč jsi jí říkal, že by mohla žít s vámi?“

„Nebylo to přesně tak, jak ti to vyličila.“

„Nezajímá mě, jak to bylo. Je to nízké, Rone. Snažíš se proti mně poštvat mou malou holčičku, tak jako jsi kdysi vstoupil mezi Claire a její rodinu? Na dvacet let jsi mi ukradl jedno dítě a teď se mě snažíš připravit o druhé?“

Ron ho udeřil. Přišlo to rychle. Rána, která trefila Joshe do brady a povalila ho na záda. Ron se nad ním rozkročil a znovu se napřáhl pěstí. „Claire je to jediné, co jsem kdy od téhle zatracené rodiny chtěl,“ řekl.

„Klid, hoši, klid,“ naléhala jsem a vrhala pohledy na Matouše, který přiskočil, pusou otevřenou překvapením, a stanul mezi Ronem a Joshem. „Zasloužil si to, Matouši,“ dodala jsem.

Táta pronesl: „Dobrá, dobrá, to by bylo.“ Opatrně tlačil Rona zpátky. „Tohle se muselo stát. Rone, slyšíš? Říkal si o to. Ale už je to vyřízené. Uklidni se.“

Josh si omámeně sáhl na rozbitý horní ret. Pokýval hlavou. „Dobrá rána,“ řekl jen.

Ron zůstal ve střehu do chvíle, než si všiml Matoušova pokořeného výrazu. A když Matouš přiklekl k Joshovi a pomohl mu vstát, Ronovy pěsti rezignovaně povolily.

* * *

Toho večera jsme šli s Ronem na Dunshinnog, na vrcholku nasbírali trochu chrástí, posadili se na zem a dívali se do ohně.

„Přečti si tenhle,“ vytáhl Ron z kapsy u kalhot starý dopis. „Bylo mu možná deset, když jsem to psal.“

Už jsi někdy někoho uhodil? zeptal se mě dnes. Dělá si starosti, protože praští! nějakého kluka ve škole do brady. Ten kluk ví, že Matouš je adoptovaný. Dělá si kvůli tomu z něho legraci. Matouš už toho měl dost. A tak tomu klukovi vyrazil jeden přední zub.

Myslel, že se budu zlobit. Musel jsem to alespoň předstírat. Udeřil jsem někdy někoho? Ne od té doby, co jsem dospělý, řekl jsem mu. Sakra, někdy jsem se dostal do pořádné rvačky, když jsem rozebíral ta kradená auta, ale on to neví. Lhal jsem - chtěl jsem mu jít dobrým příkladem.

Řekl jsem mu, že jsou jen dva dobré důvody, proč někoho praštit. Když chce bránit někoho jiného, aby mu neublížili, nebo když nemá jinou možnost, jak se bránit sám. Řekl jsem mu, že si nevážím nikoho, kdo je schopen udeřit z jiného důvodu. Praštit může kdejaký blázen. Jen ti, kdo jsou schopni nepraštit, jsou lidé, kteří jsou opravdu silní. To jsou rozumní lidé. Buď jedním z nich, řekl jsem mu.

Zaplatil jsem za toho kluka účet u zubaře. Řekl jsem Matoušovi, že mi to bude splácet z kapesného, protože chci, aby pochopil, že člověk vždycky nějak zaplatí za to, když někoho udeří. I když si o to ten druhý říká.

A slíbil jsem mu, že když nikdy nikoho bezdůvodně neprašτί, já už také nikoho neuhodím. Plácli jsme si na to.

Hodně jsem se od tebe naučil, Claire. Zjistil jsem, co mi chybělo a co chci. Svým způsobem mě tví rodiče naučili, jak se o sebe postarat a jak se postarat o Matouše. Je to legrační. Nejvíc jsem se toho naučil od lidí, kteří mi nejvíc ublížili. Lidé, které jsem miloval.

Odložila jsem dopis. „Ten slavnostní slib jsi dnes neporušil,“ řekla jsem něžně. „Ani jsi nikomu nevyrazil zub.“

„Celý život jsem se snažil být jiný než můj táta. Matouš se za mě dnes styděl. Viděl jsem ten výraz v jeho tváři.“

„Musíš s ním promluvit, Rone. Říct mu to. Všechno mu říct.“

Ve tmě bylo vidět žhavý konec doutníku mezi Ronovými prsty. Na košili mu dopadl popel a vítr ho odfoukl. „Příští věc, kterou udělá,“ pronesl pomalu, „bude, že si nechá změnit příjmení. Přestane si říkat Sullivan.“ Hodil doutník do ohně. Položila jsem mu ruku na hrud’.

„Vřelé,“ zašeptala jsem. „Dobrý, pravidelný rytmus. Tolika lidem jde o tohle srdce.“

„Neumíš si představit, jaký je to pocit, že? Nemít rodinu. Já si to představit umím. Neznám jiného Sullivana na celém světě, se kterým bych byl nějak spřízněný.“

„Tak budeme pátrat v tvém rodokmenu. Věř mi, jsi spřízněný s tisíci Sullivanovými.“

„Víš, že to není to, co myslím. Opravdová rodina. Nejen jména na papíře.“

Vzala jsem do dlaně jeho pravou ruku a pohladila ho po rozbitých, popraskaných kloubech. „Rozumím ti. Potřebuješ se podívat do tváří svých sullivanovských prarodičů, strýčků, tetiček, bratrů, sester, bratranců, sestřenic a uvídnout v nich sebe.“

„Chci být součástí rodiny. O tom to všechno je. Chci vidět někoho, jako jsem já, kdo se na mě taky podívá.“

Chvilí jsem seděla ztracená v myšlenkách. „Chci s tebou mít dítě,“ řekla jsem nakonec jemně.

Prudce se ke mně otočil a vzal mi hlavu do dlaní. „Budeme mít hodné děti. Vím to. Přemýšlím o tom.“

„Jenže ty chceš někoho, kdo by ti vrátil dvacet let života. Kdo by vymazal všechno, co se stalo tobě i mně. To není možné.“

„Takhle to nikdy nebude fungovat. Kvůli Matoušovi, mně, zbytku rodiny.“

Odtáhla jsem se, dívala se na něho a v krku mi rostl knedlík. Zavrtěla jsem hlavou. „Vím, čemu se snažíš vyhnout. Ale když mu nepovíš pravdu o Velkém Ronovi, uslyší ji od jiných. Musíš mu věřit.“

„Už brzy mu to řeknu. Už nikdy se na mě nebude dívat jako dřív. Vím to. Jestli tady zůstanu, všechno mu zničím. Budeme muset udělat těžké rozhodnutí. Ty a já. Možná bychom mohli chvíli cestovat, nechat věci, ať se uklidní...“

To už se sem nikdy nevrátili, pomyslela jsem si zoufale. Už nikdy tě sem nedostanu.

Museli jsme najít cestu zpátky, abychom mohli jít kupředu. Ron se ještě zdaleka nezbavil toho chlapce z Údolí v sobě, který schovával svůj strach a bolest za hrdostí, a já byla ještě pořád stínem té malé holky, co se snažila změnit mu život. Museli jsme se dostat přes tyhle vzpomínky. „Když jsme byli děti,“ začala jsem pomalu, „občas jsem se kvůli tobě styděla, ale nikdy jsem se nestyděla za tebe. Vždycky jsi za mě bojoval a já bojovala za tebe. Matouš to bude cítit stejně, až se všechno dozví.“

„Jestli ne, tak - „

Položila jsem mu prst na pusu. „Musíš věřit.“

Jela jsem na farmu navštívit mámu a babičku Dottie. „Nechte mi Tweet,“ řekla jsem jim. „Jen ji na odpoledne zbavte Joshe a Matouše. Potřebuji si s ní promluvit.“ Máma ne zrovna dvakrát ochotně souhlasila. Babička Dottie si zapálila jednu cigaretu od druhé a přikývla.

Když jsme se druhý den s Tweet setkaly, smutně jsme se objaly. Zavedla jsem ji na vrcholek Dunshinnogu. Posadili jsme se na skalní převis a rozhlížely se po údolí. Vzduch se tetelil v červnovém horku. Cítila jsem ve své hojící se noze počínající artritidu, jak mi ji předvídal můj lékař.

„Matouš neměl moc radost, že dnes budu s tebou,“ připustila. „Myslí si, že tě poslal Ron, abys ho přesvědčila, že se mu má omluvit. Je mi líto, Claire, ale Matouš se nemá za co omlouvat.“

„Ron nečeká žádnou omluvu. Ale ani on Matoušovi žádnou nedluží.“

Tweet si vjela rukou do vlasů, jako by si chtěla pročistit hlavu. „Adoptovaným lidem nepomůžeš, když jim zatajíš jejich identitu! To není fér! Způsobí to víc problémů, než kolik to vyřeší.“

Zírala jsem do dálky přes údolí a řekla jí o tom, jak Ron vyrůstal. O Údolí. Jak Velký Ron doopravdy zemřel a proč. A co potom má rodina udělala Ronovi. Když jsem skončila, Tweet tam seděla bledá, ale neplakala. Byl to mocný účinek minulosti, který jí vysušil oči. Na chvíli jako by ztratila řeč.

Řekla jsem jí, že Matouš nás - rodinu - teď zná už dost dobře. Mohl zjistit, že nejsme ani jenom hodní, ani jenom zlí, že v nás je cit a štědrost. Stačilo, aby si pozorně prohlédl hrdé, bezcitné, neusmívající se portréty Seana a Bridget Maloneyových, a pochopil by, že je to právě naše rodová soudržnost, která nám dala možnost prosperovat. Ale měl by vidět i Údolí, kde Ron přežíval, aby z něj byl nedokonalý, samorostlý, bezmezný oddaný muž, kterého by teď chtěl Matouš odmítnout. Je nutné, aby Matouš pochopil, jaké místo v naší rodině Ron získal a zase ztratil jen kvůli rodové pýše.

„Co chceš, abych udělala?“ zeptala se Tweet naléhavě. „Chudák Ron. Tohle o něm tolik vysvětluje. Jak můžu pomoci?“

„Nemůžeš. A ani já nemohu. Je to na něm. Nechejme to na chvíli tak,“ odpověděla jsem. „To je asi to jediné, co můžeme dělat.“

„Ach, Claire,“ začala mumlat. „Musí to říct Matoušovi.“ Podívala se na mě a v očích měla lítost a pochopení. „Teď už rozumím Ronovi, ale rozumím i tobě.“

Unaveně jsem zvedla hlavu. „Ty můj ptáčku zpěváčku, na mně není nic záhadného k chápání.“

„Dokud tohle nevyřešíš, nebudeš si znovu věřit.“

„Cože? Pokračuj - „

„Nebudeš se sama znovu cítit jako doma, dokud se tady neusadí i Ron. A jestli bude trvat na tom, že sem nepatří, odejdeš s ním, protože se vždycky budeš snažit mu to vynahradit. Vsadím se, že jsi myslela na Rona, když ses zapletla do problémů, co měla ta žena - „

„Terri Caulfieldová,“ doplnila jsem ji stroze. „Podívej, s tímhle nezačínej, pokud mě chceš rozebírat -“

„Máš pocit, že jsi Rona zase zklamala, a budeš ten pocit mít pořád, jestli se tohle nevyřeší. Jestli se ti nepodaří ho tady udržet, půjdeš za ním kamkoliv, i kdyby vám to oběma mělo zlomit srdce.“

Cítila jsem, jak mi z tváře mizí krev. Tweet se na mě dívala stejným pohledem, jakým si prohlížela slepého výra v kleci stanice pro záchranu divokých zvířat. Jako bych byla beznadějně chycená v pasti a nemohla ven. „Nikam nepůjde,“ řekla jsem nahlas.

„Ach, Claire,“ konejšila mě. Pohládila mě po ruce.

Josh vzal Matouše a Tweet na obhlídku okolních farem. Náhodou dorazili na farmu strýčka Winstona právě ve chvíli, kdy se mu telila jedna z jeho vzácných černých krav a tele nechtělo ven. A tak jí pomohli. Ta telata

byla dvě. Když o pár minut později dorazil dunderrrský stárnoucí veterinář, doktor Radcliff, mámin bratranec, byl velmi překvapen.,,

„On je chlap jak hora. Ona je drobná, ale má páru,“ básnil před Winstonem a Joshem. Došlo mi, že asi mluví o Matoušovi a Tweet, nebo možná o těch telatech, nebo o všech dohromady. V každém případě tato příhoda zavedla příčinu k řečem o tom, že ti dva nastoupí praxi v ordinaci doktora Radcliffa, a až za pár let odejde do důchodu, tak jeho praxi převezmou.

Slyšela jsem tu novinku a musela jsem to být zrovna já, kdo ji prozradil Ronovi. Přemluvila jsem ho, abychom zajeli do městského parku ke starému Delaneyovu mostu. Posadili jsme se na deku do stínu mostu těsně na břeh řeky pod námi. Ron si prohlížel nezapálený doutník ve svých prstech, odhodil ho stranou a řekl: „Taháš se za uši a díváš se na mě tím svým pohledem. Tak mi to řekni. Ať je to cokoliv, prostě mi to řekni.“

Začala jsem se vytáčet. „Kdokoliv vyrostl v tomhle městě, přišel v pubertě alespoň jednou na tohle místo. Je to nejstarší místo v okolí, kam si to spolu lidi chodí rozdávat. Ale my dva jsme nikdy neměli příležitost. Sakra, snad si to zasloužíme.“ Prudce jsem k němu natáhla ruku. „Pojď.“

Zamračil se, ale vzal mě za ruku a pomohl mi vstát. Opřela jsem se o hůlku a začala se škrábat po travnatém náspu na cestu. Stanuli jsme tváří v tvář ve stinném tunelu z větví stromů. Položil mou hůlku na zem a chytil mě pod zadkem. „Za denního světla tohle není právě nejvhodnější místo,“ začala jsem, ale víc už jsem říct nestačila, protože mě umlčel svými polibky.

„K čemu tohle místo není vhodné?“ zeptal se o pár minut později. Naše těla se proti sobě propínala a téměř jsme nedýchali. „Řekni mi to,“ zopakoval.

Pod námi bublala řeka, do uší nám znělo hmyzí bzučení a střechou z větví k nám pronikaly žhavé sluneční paprsky. Řekla jsem Ronovi, co jsem věděla, a když jsem skončila, prohlásil potichu: „Tím je to vyřízeno. Matouš tady zůstane. A já s tím k čertu nic nenadělám. Jenom mu jít z cesty.“

18

Následujícího rána jsme se probudili na Deseti skocích za vzdálených zvuků hromu do horkého, těžkého dne, typického pro dny letních bouřek. Rychle jsme se oblékli do starých džínů a triček. Ron zamračeně sledoval oknem ložnice mraky, které se převalovaly nízko nad zemí, a beze slova si položil má bosá chodidla na stehna. Obouval mi tenisky, zatímco já mu sčesávala z čela tmavý pramen vlasů. „Musíme si promluvit o budoucnosti,“ řekl.

„Nejprve se zabývejme přítomností. Podívejme se, jak je venku.“

Vyšli jsme na verandu. Opřela jsem se o hůlku a rozhlížela se kolem. V žaludku jsem cítila svírání, jak jsem se snažila soustředit. Ptáci nezpívali a ani hmyz nelétal. Ani vánek nezafoukal. Blesky protínaly oblohu v krátkých intervalech a mraky na východě se barvily do purpurově černá. „Nelíbí se mi to,“ zhodnotila jsem.

Ron sundal zavěšené květináče a postavil je na zem ke kamenné podezdívce srubu. Potom opřel houpací křesla opěradly o zábradlí verandy. Poklepal na ploché, masivní trámy z kaštanového dřeva, které tvořily přední stěnu srubu. „Tenhle srub je postavený tak pevně jako betonový bunkr. Ve vichřici se ani nepohne.“

Najednou se mi vybavily vzpomínky z dětství a ve svých představách jsem ho zase viděla, jak je sám v tom svém vlhkém království plném pavučin. „Jdu zpátky dovnitř,“ oznámila jsem. „Mám husí kůže a ta zraněná noha mě bolí. Stává se ze mě chodící barometr.“

Když jsem poskakovala po předním pokoji, zazvonil telefon. Volal táta, máma byla na druhé lince, citoval nám předpovědi počasí a naléhal, abychom se vrátili na farmu. „Co Matouš a Tweet?“ zavolal Ron s napjatou zvídavostí.

„Jsou s Joshem. Vzal je i s Amandou do klubu.“

Ronův výraz ztvrdl. Otočil se a díval se někam mimo. „Jsme tady v pořádku,“ řekla jsem rodičům a rychle se rozloučila, než stačili cokoliv namítnout. Znovu jsem vyšla ven za Ronem. „Máš strach?“ zeptal se mě s hořkým úsměvem.

„Ne víc než obvykle.“

Ron mě vzal za ruku a přitáhl si mě do náruče. Objímali jsme se, zatímco se kolem nás stmívalo. Nevím, kolik času uběhlo. Ranní světlo se změnilo v podivné šero.

Nebe na východě vřelo. Najednou se zvedl silný vítr, listy z okolních stromů začaly létat kolem nás a honily se po zemi. „Rone,“ řekla jsem ztěžka. „Tohle není obyčejná bouřka. Vypadá to na tornádo.“

Napřímil se, obličej napnutý k prasknutí, jak naslouchal větru. „Jdi dovnitř,“ řekl. „Já budu hlídat.“

Zatřásla jsem se, jak nás ovanul studený závan větru. „Hlídat co? Dělat co? Bojovat proti větru holýma rukama?“

Pustil mě a sešel na zahradu před srubem. Vítr s ním cloumal. Klopýtl. Chytla jsem se sloupu verandy. „Jdi dovnitř,“ zavolal na mě znova. Z dubu se ulomila větev, zhoupala se směrem k němu, udeřila ho do hrudi a povalila ho na záda. Skutálela jsem se ze schodů verandy a plazila se k němu. Zvedl se na všechny čtyři.

Ron mě vzal za ruku a společně jsme vklopýtali do srubu. Vzal mě kolem pasu, zvedl a zanesl mě ke dveřím mezi ložnicí a kuchyní, mezi starou a novou částí srubu, a tam jsme se posadili. Vzala jsem mu hlavu pod paži, jako bych ho chtěla chránit. On mě objal úplně stejně.

Vítr začal skučet. Nikdy v životě jsem nic takového neslyšela. Potom větev rozbila okno do ložnice a okenní tabule se roztříštila na tisíce kousků. Zácly začaly vlát jako zběsilé vlajky na stožáru. Kolem to bouchalo a třískalo, ale všechno to zanikalo v řevu větru. Setkala jsem se s Ronovým planoucím očima a začala hlasitě počítat, jako by odpočítávané sekundy mohly zažehnat nebezpečí.

„Co to děláš?“ zakřičel na mě Ron.

„Věřím na numerologii,“ zakřičela jsem na něho.

Do pokoje cákal rozbitým oknem déšť, ale vítr začal ustávat. Trochu se rozjasnilo. Opřela jsem se o rám dveří a pokoušela se vstát. „Musím si zavolat. Zavolat domů, ujistit se - „

Ron vstal a běžel do předního pokoje. Vydrápala jsem se po futrech nahoru a zírala na střepy skla na podlaze ložnice a na posteli. Šla jsem za ním. Už držel telefon v ruce.

Telefonovali jsme asi hodinu, jak máma přijímala a předávala informace. Arnetta přišla o střechu garáže, asi tak akorát školky s vánočními stromky strýčka Winstona byl srovnán se zemí, Hopova pramice a přístřešek na loď byly zničeny - nic opravdu vážného, jen materiální škody. V country klubu se nestalo nic. Josh odjel za tátou na setkání oblastních představitelů. Matouš, Tweet a Amanda byli v pořádku.

Nakonec jsme celí vyčerpaní vyšli ven. Déšť se změnil v příjemné mrholení a ze země a z jezera stoupala pára. Na druhém břehu byl v lese vykácený pruh, jako by tam tudy projela obří sekačka na trávu a posekala stromy tak v půlce nad zemí. Cítila jsem Ronovu ruku, která pevně stiskla mou. Podivná, zlověstná stezka mizela pod svahem směrem k Údolí.

Ron zpomalil, když jsme vjížděli do zatáčky, a pod koly nám praskaly drobné větve ulámané ze stromů, které ležely na cestě.

Svíral se mi žaludek, když jsem viděla, jakou cestu si tornádo prorazilo. Dvacetileté borovice byly polámané a vyvrácené, některé z nich byly vytržené ze země i s kořeny, vyrvané z pohřbených odpadků a hluboko zahrabaných zbytků přívěsu a nákladáku Velkého Rona.

Jako na hrůzném rozkopaném hřbitově, kde se válí kosti a otevřené rakve, tady ležely stromy, jejichž kořeny byly poseté odpornými důkazy toho, co se skrývá pod touto půdou - rezavé zbytky plechovek, prorezavělý zbytek barelu, neidentifikovatelné kusy a části zkorodovaných, zablácených artefaktů. Něco jako velký nafukovací kruh viselo obscénně na zlomeném kmeni borovice a kapala z toho voda.

„To je napůl rozpadlá pneumatika na tom stromě,“ řekl Ron.

Nemohla jsem ani dýchat, ani mluvit. Podívala jsem se na Rona a jeho zděšený výraz mě bodl u srdce. Jeho dětství a jeho hanba tu byly vytrženy ze země a vystaveny světu na odív. Položila jsem mu ruku na rameno a pevně ho sevřela. „Je mi to líto,“ vzlykla jsem. „Tohle je příliš. Nezastavuj tady.“

Pohled měl upřený na odhalené trosky a rukama svíral volant tak pevně, až mu modraly klouby. Zastavil u zaplevelené krajnice, vypnul motor, otevřel dveře a vystoupil. „Ne,“ řekla jsem naléhavě a chytila ho za rukáv košile. Vytrhl se mi a začal sestupovat ze svahu zmáčeného deštěm. Odhazoval větve a přelézal kmeny poražených stromů. Otočil se, oči planoucí agónií, pěsti zatnuté. „Zůstaň tam,“ zavolal. „Nechci tě teď tady dole.“

Dobelhala jsem se ke dveřím auta, které nechal otevřené, přidržovala se rámu a natáhla se pro hůlku. „Vždycky jsem byla součástí tady toho všeho. Jestli mě teď necháš stát bokem, necháš mě tak už navždycky. Počkej. Někdo sem jede. Slyšíš? Jede sem auto.“

Byl to Matouš v jednom z nákladáků z farmy. Zaparkoval u krajnice, vystoupil a zamračil se na Rona. „Věděl jsem, že budete zatraceně vyděšení a nepůjdete uprostřed tornáda někam do bezpečí. Nenašel jsem vás na Deseti skocích, tak jsem... Co děláš k čertu tam dole?“

„Běž pro něj!“ rozkázala jsem. „Dostaň ho odtamtud!“

Matouš zaváhal a udiveně přejížděl pohledem z Rona na mě. „Co je to? Co je to tady?“

„Já,“ řekl Ron hrdelním hlasem. „Co jsem byl. Co vždycky budu pro všechny, kteří nemohou zapomenout. Co ty nikdy nepochopíš.“

Matouš zakroutil hlavou. „Co?“ Sehnul se, zvedl něco z trávy a potom se narovnal s rezavou, zablácenou trubkou v ruce. Otáčel ten kus harampádí v ruce, vraštil čelo, prohlížel si to a potom to najednou zahodil a podíval se na Rona. „Ať je to tady cokoli, řekni mi o tom. Nemůže to být tak hrozně.“ Slézal dolů ze svahu.

Ron popošel o krok vpřed. „Vy oba - zůstaňte tam nahoře!“

Matouš se zastavil a úkosem se díval na Rona, jako by se snažil pochopit význam toho zuřivého varování. Potom zavřel pusku, která se mu údivem otevřela, a dál si hněvivě klestil cestu roštím za Ronem. „Co chceš dělat? Je to zase jako tuhle - někdo se na tebe křivě podívá a jediné, co dokážeš, je srazit ho k zemi? Tak do toho. Ukaž mi, kdo vlastně doopravdy jsi.“

Ron ho popadl za košili a zatřásl s ním. „Rone, ne!“ vykřikla jsem, když Matouš chytil Rona za zápěstí. Matouš ztratil stabilitu a spadl do hromady větví. Ron se nad ním sklonil a ještě pořád ho držel za košili. Matouš na něho zíral jako opařený.

„To je to místo, kde jsem vyrostl,“ řekl mu Ron. „Na tomhle smetišti! Odsud pocházím! Claire sem přiběhla pro pomoc, když jsme byli ještě děti, ale místo aby jí můj otec pomohl, pokusil se ji znásilnit. A když jsem se sem dostal - „

„Rone,“ zvolala jsem zdrceně.

Ronovi poklesla hlava. Zhluboka se nadechl a potom věnoval Matoušovi zuřivý, vůbec ne omluvný pohled. „Zabil jsem ho.“

19

Všichni tři jsme seděli na mokré trávě podél cesty nad Údolím, já uprostřed, Ron s pohledem upřeným před sebe, Matouš s rukama v klíně a se sklopenou hlavou.

Minulost teď byla vyložena slovy Ronovými i mými. Proč, jak, hrubý obraz Ronova dětství, nezkrotná divokost a krutost Velkého Rona. Slyšet Rona o tom všem vyprávět mi nahánělo husí kůži. Ty noční mury, které za mnou kdysi lezly v noci oknem do pokoje, dostávaly zase reálnější podobu.

Snažila jsem se Matoušovi vysvětlit, proč naše rodina poslala Rona pryč, jak jsem se se vším nakonec smířila a jak i on se bude muset smířit s tím, jak s ním bylo v dětství zacházeno, a odpustit. Nízké a hanebné záměry - tvrdá lekce toho, jak může vypadat druhá strana hrdosti, která drží rodinu pohromadě, která ji činí vstřícnou i bezohlednou zároveň, svatyní i pevností.

Matouš neřekl nic, jen v tichosti nedůvěřivě naslouchal. Zdál se být tím vším omráčený.

Vyměnili jsme si s Ronem bezmocné pohledy. Ron utrhl nějakou květinu, vzal ji do prstů a hladil její květ. „Zabil jsem ho,“ zopakoval unaveně. „Svého otce. Ublížil Claire a já toho parchanta zabil. A udělal bych to znovu, kdybych musel. To, co se stalo potom, bylo zaviněno stejně tak nedostatkem mé víry jako špatným rozhodnutím Maloneyových. Kdybych to vydržel v tom domově, mohl jsem mít šanci se sem vrátit a znovu se stát členem rodiny. Nelíbí se mi, co mi udělali, ale lidé se dopouštějí chyb. Já jsem ji udělal, když jsem ti neřekl o sobě a o tom, kdo jsi.“

Kousla jsem se do jazyka, abych vydržela nemluvit a nechala ty dva, aby si to mezi sebou vyříkali, ale při tom se mi chtělo zatřást Matoušem, aby prohlédl.

Ron zmačkal květinu mezi prsty a zahodil ji. „Vezmeme to zkrátka. Já a Claire jsme strávili posledních dvacet let jeden bez druhého a já jsem s ní nebyl letos na jaře, když mě potřebovala. To je cena, kterou jsme oba zaplatili. Těch dvacet let bez ní - to je jediná věc, kterou bych chtěl změnit. Nedopustím, aby se to opakovalo. Přivedl jsem tě domů. Teď máš rodinu. Nic mi nedlužíš. Teď o mně víš pravdu. Chápu, co pro tebe tahle rodina znamená. Zdědil jsi mnohem víc toho, na co můžeš být hrdý, jako Maloney než jako Sullivan.“

Matouš vyskočil na nohy, postavil se před Rona, dřepł si před něho a podíval se mu do očí. Chvilí si jeden druhého v tichosti prohlíželi. „Nejsi vrah,“ řekl Matouš. Užasla jsem nad tím, jak to všechno zjednodušil do toho jediného bodu. Pohodil hlavou směrem k Údolí. „Nepatříš sem. Nikdy jsi nepatřil. A nejsi na to sám, pokud se tím chceš zabývat. Myslíš, že se za tebe stydím?“ Hlas se mu třásl. „Pořád jsem Sullivan, pokud mě ještě chceš. Dej mi šanci, abych tomu jménu znovu získal úctu. Sullivan. Jsem na to hrdý.“

Měla jsem v hlavě stovky vzpomínek na Rona - divoký kluk obviněný při karnevalu; kluk, který kvůli mně srazil k zemi Neela Tiptona; napůl uškrcený kluk, který si o Velikonocích odnášel mého velikonočního zajíce; chlapec, který se mnou a s dědečkem stanul na vrcholku Dunshinnogu, poslouchal starou nábožnou píseň, kterou hrál dědeček na písťalu, a oči se mu leskly. A taky každý okamžik, kdy jsem ho překvapila tím, že jsem ho milovala a bojovala za něj, všechno dobré, co pro mě kdy udělal. A všechno, co dokázal jako dospělý muž a co udělal pro tohoto mladíka, mého synovce, o kterého se staral a miloval ho a vychoval ho jako daň za to, co jsme jeden pro druhého znamenali. To všechno se v něm teď odráželo.

„Celé tohle místo rozkopeme,“ prohlásil Ron. „Vyčistíme to tady. Zbavíme se toho. Kdybych měl každý kousek vytahat ze země holýma rukama. Rozsekáme to, zahrneme a zapomeneme, že to tu kdy bylo.“

Poškrábal se ve vlasech, jak bojoval, aby ze sebe dostal ta mocná slova. Matouš zvedl ze země nějakou matici, kterou si prohlížel už před tím. Obličej už měl zase klidný, teď se napřímil a hodil matici na korbu auta.

„Dobře. Tak se pustíme do práce,“ oznámil. Ron rychle vstal a pomohl mi na nohy. Opatrně jsem zabořila špičku své hůlky do prerezivělého kusu plechu v trávě, pokusila se najít rovnováhu, než jsem zvedla hůlku, a plech hodila za maticí na auto. „Jeden krok za druhým, nic víc to nechce,“ řekla jsem Ronovi.

Zvrátil hlavu dozadu a zavřel oči. Po několik dalších okamžiků jsem nevěděla, co mám čekat, že bude následovat. „Vyčistíme to tady,“ zopakoval. „Vyčistíme -“ otevřel oči a hlas mu zesílil, „vytaháme to ze země a znovu zavezeme. A pak už nikdy nevzkročíme do téhle zatracené díry, já ani nikdo jiný, koho miluji.“

Matouš ho vzal kolem ramen. Najednou Ron objal jednou rukou kolem ramen Matouše a druhou mě. Přitáhl si nás k sobě a my stiskli jeho.

„Potřebuji motorové pily, pracovní rukavice, repelent proti hmyzu a studenou vodu,“ řekla jsem, když jsem se vrátila na farmu. A potom jsem jim se srdcem až v krku vysvětlila proč a máma s pevným výrazem ve tváři poslala starého Neta, aby to všechno nachystal. Tweet popadla pár pracovních rukavic. „Jedu tam s tebou,“ řekla. „Ron nás potřebuje všechny.“

Nevěděla jsem, co mě potěšilo víc - jestli její brysání, doktorský pohyb, se kterým si navlékla rukavice, nebo její oddaná citlivost, se kterou si získala své místo v rodině.

„Víš, bude vám tady s Matoušem dobře,“ řekla jsem jí.

„Co ty a Ron?“

Nevěděla jsem, ještě bylo brzo na závěry. „Musíme se zbavit jednoho problému za druhým,“ odpověděla jsem.

Byla to těžká a pomalá práce, ale byla to dobrá práce, při níž se nám z těla potem vyplavoval všechen jed. Zadumaně jsem kroužila po obvodu Údolí a volnou rukou snášela na kupu chrástí a malé větve. Nenáviděla jsem tu svoji hůlku. Ron s Matoušem, kterým po hrudích stékaly proudy potu, házeli odpad na krajnici k cestě a Tweet to všechno nakládala na auto. Horké slunce nás spalovalo a ve spojení s vlhkým vzduchem jsme si připadali jako v sauně provoněné borovicovou vůní. Kolem hlavy nám létaly stovky komárů, ovádů a malých, neviditelných bodavých mušek. Z kupy větví vylezl malý černý had. Jemně jsem ho vzala do ruky a podala Tweet. „Raději ho zanes za cestu a dej ho někam, kde se mu nic nestane,“ řekla jsem. „Tam, odkud vylezl, jich bude ještě víc. A dávej pozor na jedovaté ploskolebce. Nejsou až tak jedovatí, aby zabili člověka, ale kdyby tě nějaký uštknul, nebyla by to legrace.“

Tweet vzala černého hada do ruky, přeběhla cestu a položila ho na zem. Potom se otočila zpátky ke mně a se zájmem sledovala Rona s Matoušem. Prodírali se hustým bludištěm stromů. „Tímhle tempem to bude trvat týdny,“ zareptala směrem ke mně. „Jsme jak čtyři mravenci, co se snaží přestěhovat deštný prales.“

„Víra hory přenáší,“ řekl Matouš a zachroptěl, jak se škrábal na napůl vyvrácenou borovici pro tu pneumatiku, co na ní visela. „Taky to ten zatracený strom mohlo vyvrátit úplně!“

Strom ho ale převezl a náhle se vyvrátil a silná větev ho udeřila přes záda. Po hlavě spadl na ostré kameny mezi ostružinám. Tweet vykřikla a pustila se dolů ze svahu. Ron se ponořil do houští. Ulehčeně jsem si oddechla, když vytáhl Matouše ven a postavil ho na nohy. Na obličejích měl několik krvavých šrámů, hrbil se a snažil se popadnout vyražený dech.

Tweet k němu doběhla, honem mu vyhrnula košili až na lopatky a začala mu rukama kontrolovat páteř. „Jsem v pořádku,“ funěl Matouš. „Miláčku, ty jsi veterinář, ne chiropraktik. Tak mi přestaň dloubat do obratlů.“

Tweet se křečovitě stáhl obličej. Jako na obrtlíku se otočila k Ronovi a rozhodila rukama. „Já vím, že to tady chce dělat s tebou, a vím, že s Claire ze sebe chcete vydat všechno, ale takhle to přece nepůjde! Všechny nás uštkne had, nebo nás zaživa uštípou komáři, nebo -“ kopla zuřivě do vyvrácené borovice -“nebo na nás spadne strom! Musíte uznat, že tohle není práce pro dva muže a dvě ženy, z nichž jedna tady navíc oddané klopýtá se sotva uzdravenou nohou!“

„Počkej chvíli,“ zvolal Matouš. „Poslouchej.“

Jeden z velkých tunových nákladňáků, kterými jsme na farmě sváželi seno, se objevil v zatáčce. Máma s Amandou na klíně, babička Dottie a Renfrew se mačkaly na předním sedadle vedle Neta, který řídil stejně, jako myslel, tedy pomalu. Máma slezla dolů z kabiny a hned začala úkolovat Neta: „Postav ty kozy tady na tu stranu cesty, ať můžeme řezat dříví.“ Poklepala si na velký slaměný klobouk, ve kterém vypadala jako květ velké sedmikrásky. „Odnes je tam dozadu, kde je ten velký vyvrácený jilm. Musíme tuhle cestu uvolnit.“

Babička Dottie zamávala cigaretou na Rona z okna kabiny. „Vezmi ten skládací stolek, Rone. Postav ho někam a roztáhni slunečník. A dej tam i ty zahradní židle. Nevylezu z auta, dokud si nebudu mít na co sednout.“ Renfrew obešla auto, sundala zadní dřevěnou postranici a zahlaholila: „Sama všechny ty chladicí boxy a koše s jídlem nesundám! Rone, řekni svému klukovi a jeho ženě, ať přestanou civět a jdou mi pomoci!“

Máma, oblečená do džínů a pracovní košile, se prodírala houštím. Když došla k Matoušovi, opatrně ho postříkala repelentem. Potom nastříkala i Rona a mě. Při pohledu na můj upocený obličej se lehce zamračila. Posadila mi na hlavu svůj klobouk.

Amanda, vybavená růžovými slunečními brýlemi a baseballovou čepicí s malým kazetákem v ruce, došla na kraj silnice a rozpačitě se rozhlédla kolem. „Jak to, že tady ještě není táta, strejdo Rone?“

Strejdo Rone. Ronovy čelisti se napínaly. „Já nevím, zlatíčko. Nemluvili jsme s ním.“ Znepokojeně se podíval na mámu.

„Nemůžu mluvit za Joshe, ale ostatní už jsou na cestě.“

Jako na znamení jsme uslyšeli vzdálené zvuky a o minutu později vjel směrem od města mezi stromy velký žlutý nákladák se sklápěcí korbou. Za ním jely ještě další čtyři stejné nákladáky, traktor s rypadlem, nákladák, který táhl buldozer, a za tím vším řada aut a dodávek.

První nákladák zastavil kousek od nás a další s mohutným řevem hned za ním podél silnice. Také ostatní auta už hledala místo na zaparkování. Z prvního nákladáku na nás mávali Hop s Evanem. Z ostatních vylezli Brady, strýček Winston, strýček Eldon a několik mých bratranců. S palci zastrčenými do kapes maskáčových montérek se Hop a Evan dlouze, nešťastně rozhlédli po Údolí a potom se podívali na Rona, na Matouše a na mě. „S medvědem by se člověk neměl pouštět do křížku sám,“ řekl Hop.

Evan přikývl. „Tohle není zrovna místo na ruční práci. Matouš vypadá, jako by osekával větve nosem.“

Ron se prudce nadechl. „Nevím, jak poděkovat -“

„Nemusíš nikomu za nic děkovat,“ skočil mu do řeči strýček Winston. A strýček Eldon dodal hlasitě: „Nemá cenu klít nebo zbytečně diskutovat. Jsme tady, protože chceme.“

Přijela kolona dalších aut. Byli tu všichni - Maloneyové, Delaneyové, Kehoeové, O'Brienové a Tobblerovi. Tetičky, strýčkové, bratrance, sestřenice i jejich partneři. Odhadem tak sto lidí. Přišli, aby toho byli svědky a přiložili ruku k dílu. Nesli další motorové pily, lopaty a sekyry, krabice s jídlem, přenosné lednice, kytary, zahradní židle a deky.

Z jednoho auta vylezl táta a lehký vánek mu hned rozcuchal jemné vlasy a nafoukl košili. Vyzařovala z něj temná odhodlanost muže, který kdysi pohřbil Údolí a poslal Rona pryč a teď se mu to ve vzpomínkách všechno vrátilo.

Ron se otočil ke mně. „Ty jsi je o to požádala?“ zeptal se chraplavě.

Vzlykla jsem a zavrtěla hlavou. „Ty to nechápeš? Jsou tady kvůli tobě.“

Zahradní stolky byly rozmístěny. Zazněly kytary. Byl to slavnostní oběd, který přinesl usmíření na to prokleté místo uprostřed divočiny.

Chyběl jen Josh, o kterém v tu chvíli nikdo nevěděl.

Do odpoledne byly vykáceány všechny stromy v Údolí. Violeta s Rebekou mě přinutily, abych si s nimi odpočinula na dece ve stínu na úpatí kopce. Ticho, které se tu rozhostilo po hodinách řevu z motorových pil, působilo těžce a zlověstně. Nařezané kmeny stromů byly vyrovnány podél průseku.

Všichni ztichli a pozorovali Rona a mě. Přišel za mnou a posadil se vedle mě. Pozorovali jsme Hopa, jak pracuje s rypadlem. Položila jsem Ronovi ruku na paži a lehce mu masírovala svaly, ztuhlé do ocelové tvrdosti. Chytil mě za ruku, něžně ji stiskl a potom ji vzal do obou dlaní. Matouš s Tweet stáli opodál. Matouš vyhlížel lítostivě. „Teď, když je to tady překopané do základů, vypadá to strašně,“ řekl. „Kéž bychom mohli jen zazpívat několik aleluja a jet domů.“

Ron pronesl hlubokým hlasem: „Dokud nevyrveme kořeny z téhle země, nebude to tady nikdy můj domov.“

Bylo to kruté. Pokaždé, když Hop zaryl lžici rypadla do země, cítila jsem, jak mi tuhnou svaly v obličeji. Nad Údolím se začalo smrákat. Všichni se shromáždili do půlkruhu. Ve tvářích měli výraz lidí, kteří jsou svědky strašného neštěstí, ale nemohou mu nepříhlížet.

Půldruhého metru pod zemí se objevila prorezavělá střecha starého nákladáku. Matouš se rozpačitě zašklebil, Ron zvedl ruku a Hop přestal bagrovat. Ron došel k jámě, postavil se nad ni a díval se dolů.

Nikdo se ani nepohnul, nikdo ani nedýchal. Minuta za minutou pomalu plynuly. Bála jsem se, že se Ron ztratil v nějakém jiném čase. „Pomozte mi vstát,“ řekla jsem Violetě s Rebekou. „Rychle.“

Lžice rypadla prorazila rezavou střechu nákladáku. Pokroucený plech byl zčernalý, protože táta to kdysi všechno zapálil, než to pohřbil pod zem.

Rypadlo vytáhlo nákladák s kovovým skřípěním z bláta. To kvílení přimělo všechny, že se ještě víc semkli k sobě. Evan najel k díře buldozerem. „Naložíme ho na jeden z návěsů,“ zavolal.

Pohled v Ronových očích mě drásl. Stál tam v tiché agónii, zablácené ruce opřené v bok, hrud' mu prudce stoupala a klesala pod propocenou košilí. Věděla jsem, že v tom nákladáku vidí Velkého Rona, že tam vidí sám sebe.

Ovinula jsem své paže kolem něho. „Nech to být,“ zašeptala jsem.

„Nemůžu. Pořád to vidím před sebou.“

„Počkat!“ S rezignovaným výrazem ve tváři stál na silnici Josh. Všichni jsme se překvapeně otočili.

Můj bratr šel pomalu, ztěžka průsekem. Matouš ho sledoval ustaraným pohledem. „Nechej mě pomoci,“ řekl Josh.

„Tati!“ vyjekla Amanda a rozběhla se k němu do svahu, kde se v tu chvíli nejistě zastavil. „Věděla jsem, že přijdeš! Říkala jsem všem, že přijdeš! Říkala jsem to Matoušovi!“

Napětí v jeho tváři povolilo a v tu chvíli se v ní odrazila všechna vděčnost. Popadl Amandu do náruče a zvedl ji nad zem. „Jsi můj poklad,“ řekl jí chraplavě, jak se tak na něj upřeně dívala přes svoje sluneční brýle. Tváře jí hořely nervozitou, ale vzápětí se jí na nich rozhostil široký, spokojený úsměv.

Tweet přihopsala k vraku nákladáku, s blondátou hlavou nachýlenou na stranu si ho chvíli prohlížela, potom poklepala pěstí na pokroucené dveře, které visely jen na jednom pantu, a s vážnou tváří se podívala na Rona. „Zdá se mi celkem zchovalý.“ Několik lidí v davu se ulehčeně rozesmálo. Podívali jsme se s Ronem na Joshe, který ještě pevněji stiskl Amandu v náručí. Pohladila ho po tváři. Nepřivedli jsme mu syna jen tak bez kompromisů, ale dali jsme mu celé srdce jeho dcery.

Plechovky, rozbitá pračka, ztrouchnivělé pneumatiky, záhadné úlomky kdoví z čeho-všechno jsme to vyhrabali, odtáhli a naházeli na nákladáky.

Hlouběji, hlouběji. Rypadlo bylo už tak hluboko v zemi, že jsme mohli Hopovi podat sklenici ledového čaje, aniž bychom se museli natahovat nahoru. Mezi harampádím se objevila voda z potůčku, který kdysi tekla Údolím.

Rychle se smrákalo. Několik desítek přenosných zahradních lamp se rozzářilo se svátečním kouzlem. „Tady je to,“ vykřikl Hop, když lžice rypadla narazila na kovovou stěnu. Přívěs.

„Jak byl velký?“ zeptal se Matouš Rona.

„Moc ne,“ odpověděl Ron, aniž spustil oči z jámy pod námi.

Rypadlo s buldozerem teď musely pracovat společně, aby dostaly ten potopený vrak ze země. Ohořelý, zborcený, s okny bez skel se vyvalil z díry jako papírová krabice, kterou převrátil nějaký obr. Ležel tam ve světle lamp a zpoza zavřených, pokroucených dveří vytékaly proudy rezavé, bahnité vody.

A potom, vlivem nějaké odporné fyzikální síly nebo řízením osudu, se ty dveře pomalu otevřely.

Všichni zalapali po dechu a až na mě a Rona současně o pár kroků ucouvli. Zírali jsme do toho tmavého obdélníku ucpaného zabláceným, rezavým, ohořelým nábytkem. Páchnoucí voda se lila přes všechno to haraburdí. Zase mi bylo deset a Ronovi patnáct a ta stará noční můra se už opět vtírala mezi nás.

Najednou jsem cítila, jak Ronovy paže objímají mě a já svírám jeho. Schoval můj obličej na svou hrud' a já si přitáhla jeho hlavu k mé a zakryla mu oči dlaní.

Slyšela jsem, jak se dveře s bouchnutím přivřely. Josh a Matouš tam spolu stáli a drželi je zavřené.

Prorezivělý přívěs byl odtážen pryč. Starý nákladák zmizel. Odpadky zmizely. Jáma byla zahrnuta.

Shromáždili jsme se ve tmě, ozáření jen světlem lamp, desítky nás všech, jako bychom hledali něco - nevěděla jsem v tu chvíli co -, co by to všechno nějak završilo a my mohli odjet domů s pocitem, že to mělo smysl.

Teta Dockey, reverendka Maloneyová, která za námi přijela po své nedělní bohoslužbě v malém unitariánském kostelíku ve městě, vystoupila do popředí. „Něco vám chci říct.“ Podívala se na Rona a na mě. „Pokud máte potřebu to slyšet.“

Ron vypadal omámeně, tak jsem odpověděla já: „Máme tu potřebu.“

Posadili jsme se, všichni se posadili, staří, mladí i ti středního věku, tmaví i bílí, pestrá směsice lidí, které všechny spojovala pevná pouta. Posadili jsme se na rozblácenou zem a teta Dockey se před nás postavila a v té podsadité, prošedivělé ženě v teniskách, zabláceném modrém golfovém tričku a džínové sukni s růžencem u pasu bylo něco silného a povznášejícího. Stála tam v té tmě a divočině a začala řečnit.

Chrlila ze sebe nijak předem připravené věty, improvizované kázání na motivy textu Písma, a má omámená mysl vyčerpaně putovala do minulosti a zase se vracela zpět. Točila se mi hlava, ale potom jsem najednou zbystrila.

„Semena, která dopadnou na neúrodnou půdu, nevzejdou. Semena, která dopadnou na půdu úrodnou, vzejdou a ponesou ovoce.“

Držela jsem Rona za ruku a propletla svou paži pod jeho loktem. Hladil mé prsty v pomalém rytmu rozjímání.

„...a David vzdal díky, protože jeho duše byla vyzvednuta z hrobu, žil a věděl, že neklesne zpět dolů.“

Už nikdy.

„...vyvedl i mne z hrozné jámy, z odporného bahna a dal mi najít pevnou půdu pod nohama a vedl mé kroky.“

Teta Dockey byla hluboce zabrána do podobenství o jámách a listovala biblí, jako by to byla kniha plná odkazů na nejrůznější citáty. Ale my jsme to potřebovali. Neprocházeli jsme sítí teologie, hledali jsme pokoj a klid.

„Nechejte hříšníky, ať se tiše stydí ve svých hrobech. Nechejte rty, které vypouštějí ohavnosti a opovrhují spravedlivými, nechejte je, ať navždy mlčí.“

Vždycky se budou šířit hloupé pomluvy o Ronovi, Matoušovi, o minulosti Sullivanů obecně a o mně, o mé účasti na tom všem a o tom, proč a jak jsem se vrátila domů. Ale hloupé pomluvy nejsou hodny maloneyovské umíněnosti nebo sullivanovské hrdosti.

„Když jsem byla dítě, mluvila jsem jako dítě, chápala jsem jako dítě, myslela jsem jako dítě. Ale když jsem vyrostla, zahodila jsem všechny dětinské myšlenky.“

Už žádné noční můry, ani ve dne, ani v noci.

„Zatím se díváme jen přes tmavé sklo. Ale za chvíli se budeme dívat jeden druhému z očí do očí. Zatím známe jen část. Ale za chvíli poznám stejně tolik, jako budu sám poznán.“

Víra nahlíží víru a pochopení.

Teta Dockey se odmlčela. Lidé kolem nás seděli se svěšenými hlavami nebo zavřenýma očima, někteří se dotýkali tuhle a támhle, jiní měli prsty zabořené do tváří. Ron zhluboka vydechl a objal mě kolem ramen. Podívali jsme se na sebe. Unaveně se usmál a já v něm najednou uviděla tolik klidu a míru, jako snad ještě nikdy před tím. Dlouze jsem ho políbila na ústa.

A potom jsme si uvědomili, že teta Dockey už zase mluví, a podívali jsme se na ni. „I když půjdu údolím plným stínů smrti, nebudu se bát ďábla.“

To údolí jsme prošli. Báli jsme se. Ale teď jsme byli bezpečně na druhé straně.

A tak toho dne, té noci bylo Sullivanovo údolí vyrváno ze země, exhumováno, rozpitváno, vysvěceno a prohlášeno za mrtvé z těch nejpřirozenějších důvodů.

Víra, naděje, láska.

A odpuštění.

Pozdě v noci se na farmě sesedla nejužší rodina - máma, táta, babička Dottie, mí čtyři bratři, tři švagrové, dvanáct vnoučat včetně Matouše, Tweet, Ron a já. Seděli jsme na verandě, jedli studená smažená kuřata a pili čaj. Naslouchala jsem vřelému šelestu jejich hlasů a sledovala tu směs starých a mladých, svěžích a ztrhaných, vlasatých a holohlavých - rodinu, kterou by bylo špatné posuzovat jenom tak jednoduše nebo krátkozrace, protože to byla rodina, která tvořila široký a velký kruh, tak jako většina rodin.

Šly jsme s Ronem do stodoly, ale zůstali stát dole a ve tmě se drželi jeden druhého. Jedna lama prostrčila hlavu skrz hrazení a okusovala nám rukávy. „Hele, všude jsou tu lamy,“ pronesl Ron, jako by se teprve nyní rozhlédl.

Když všichni ostatní odešli domů nebo do postele, sešla jsem se s Ronem v hale mezi jeho starou ložnicí a pokojem pro hosty, který mu teď přidělila máma záměrně blízko mého. Už jsme nemuseli každý do jiné sprchy.

Poprvé jsme na sebe pohlédli s pocitem svobody a spokojenosti. Už jsme se před ničím nemuseli chránit, být ostražití, od něčeho se osvobozovat, nebo něco obnovovat. Plně, otevřeně spokojení jsme si jeden druhého prohlíželi, jako by zmrazení údivem. „Jsou tady všude kolem lamy,“ řekla jsem. „Vítej, chlapče.“

„Vítej, kuře.“

Zvedl mě a odnesl do svého starého pokoje. Lehli jsme si spolu do malé postele. Za oknem svítil měsíc nad Dunshinnogem. Hvězdy pomalu bledly. „Jsem tak rozlámaná, že se skoro nemůžu hýbat,“ řekla jsem.

„Nebudu po tobě chtít, aby ses hýbala.“ Ron přes nás přetáhl peřinu. „Dám pozor, abych si nepřivlastnil celou peřinu. Už nikdy tě nenechám ve tmě samotnou. Nikdy se k tobě neotočím zády. Pokusím se tě nezalehnout. Máš mé slovo.“

„Ten slib zní, jako by se netýkal jenom téhle postele.“ Položila jsem mu ruku na tvář a prsty přejela po rtech. „To by mohlo zodpovědět spoustu otázek. Mohlo by to být na dlouho.“

Sklonil svou hlavu k mě. Cítila jsem slzy na jeho tvářích. „Řekni jen ,Vítej doma.““

Řekla jsem to.

„Vezmeme s Evanem Matouše letos na podzim na hon,“ řekl Hop Ronovi. Evan namítal, že Matouš možná neloví. Neodpovídalo by to jeho profesi.

„No, tak ho vezmeme na ryby,“ opáčil Hop. „Rybí doktor není.“

Každou společenskou záležitost plánovali podle jednoduchého scénáře - půjde se do lesa, prostřednictvím udic a loveckých pušek se splyne s přírodou a spřátelení bude následovat samo sebou.

A Brady řekl svým uhlazeným, působivým stylem, kterým svým společníkům dával jasně najevo, že pro něj mají hodnotu jedině tehdy, dají-li se přepočítat na peníze: „Budeš tady potřebovat finanční podporu, Rone. Partnera. Někjaké plány. Chci ti říct jen dvě slova. Jenom dvě. A ty si promysli možnosti. *Nákupní centrum.*“

„Hmm, budu o tom přemýšlet,“ přislíbil Ron s vážnou tváří.

Točila se nám z toho všeho hlava a byli jsme tak bezstarostní, tak uchvácení skutečností, že jsme spolu, že jsme trávili celé dny na Deseti skocích, aniž bychom viděli živáčka.

Ron s Matoušem začali plánovat, že u jezera postaví stodolu. Z Aljašky byli dopraveni všichni psi a ptáci a jeden z Tweetiných papoušků okamžitě klovl Renfrew.

A tak se papoušci dočasně přestěhovali ke mně a k Ronovi.

Všude kolem nás začínal červenec, slunce páliło čím dál víc, zahradní grily se vydrhly, melouny se chladily, kolem náměstí se objevily barevné vlajky a přímo uprostřed vyrostlo jeviště pro projevy řečníků a děti začaly tušit, že se blíží moment jejich společenského ponížení.

Čtvrtý červenec, Den nezávislosti, je v Dunderry červený, bílý, modrý a irsky zelený.

Ulicemi zase začali pochodovat skřítki.

Ti drobečkové vypadali jako nešťastné postavičky z irské verze Malé čarodějnice. Dobrá polovina z nich byli mí příbuzní.

„Proč musíme tohle dělat?“ šeptala mi zničeně Amanda, kterou vyvádělo z míry uvolněné zelené pírkó na jejím zeleném skřítkovském baretu, který byl nezbytnou součástí jejího zeleného skřítkovského oblečku. „Teto Claire, já tuhle hrůzu nenávidím.“

„Jsi hodná holka,“ pošeptala jsem jí. Stáli jsme ve stínu markýzy jednoho z obchodů na rohu hlavní ulice, tam kde bylo shromaždiště, na kterém se řadil průvod. Tísnilo jsme se v promíchaném davu účastníků. Byli tu hudebníci ze středoškolské kapely, kteří se potili ve svých uniformách, i právníci z motorkářského klubu strýčka Ralpa, kteří se pro změnu potili ve svých černých kožených bundách - já jsem pořád přemlouvala strýčka Ralpa, aby si na záda té své našil ZROZEN, ABYCH VEDL SPORY, ale on to nechtěl udělat. A všelijaké další skupiny, jaké si jen lze představit, včetně čtyř tatínkových lam zabalených do červenomodrobílé látky, které čekaly, až budou taženy po Hlavní třídě čtyřmi maloneyovskými vnoučaty, rovněž zamotanými do národních barev.

Najednou kolem mě bylo moře malých vyjukaných človíčků, kteří na mě vykukovali ze zelených kostýmů, samozřejmě v zelených podkolenkách a zelených střevících. Všude kolem pobíhaly jejich matky. Violeta chladila upocené čelo své dcery kostkou ledu. Tula načechrávala vlnité límce pod stoicky klidnými kakaovými tvářemi svých dvou nejmladších dcerušek.

„Teto Claire, proč musíme tohle všechno dělat?“ zopakovala Amanda.

„Protože všichni musíte mít nějaké legrační fotky, které jednou budete ukazovat svým dětem. Fotky a video.“ Amanda jen záupěla. Cítila jsem jakési škodolibé zadostiučinění. Byla jsem ráda, že jsem si odbyla své skřítky ještě dávno před tím, než měl kdokoliv z rodiny videokameru.

Přišel za námi Josh. Vzal Amandu do náruče a usmál se na ni. „Tati,“ řekla mu Amanda vážně, „vypadám jako okurka se zrzavými vlasy.“

„Jsi krásná,“ opravil ji. „Nikdy jsem neviděl nic hezčího. Chci, aby sis ten kostým nechala na sobě až do večera, než přijede Lin Su. Chci si vás obě společně vyfotit. A chci si taky udělat nějaké fotky, na kterých budeš s Matoušem. Ano?“

„Jasně. Ale Matouš si na sebe musí vzít taky něco zeleného.“

„Cokoliv řeknete, princezno skřítků.“

Amanda se zasmála. Vyměnili jsme si s Joshem spokojené pohledy. Josh nedlouho před tím přivezl rodině představit Lin Su. Byla chytrá a okouzlující, očividně se o Joshe starala a s Amandou to uměla. Máma doufala, že to skončí svatbou. Amanda zamávala na Rona, který došel po ulici k místu, kde se shromáždila většina Maloneyů, aby přihlíželi průvodu. Smál se, jak tam tak stál, velký a pohledný, a já se na něho ušklíbala a obrátila oči v sloup nad tím chaosem.

Pohládila jsem několik malých maloneyovských hlaviček a zatahala Amandu za vlasy. „Tak jo, lidičky, štěstí z Irska vám všem. Bavte se. Věřte mi, bylo by to horší, kdybyste museli stepovat.“

Několik tisíc lidí lemovalo náměstí. Turisté se proplétali mezi stánky s rukodělnými výrobky a jídlem, které vyrostly na trávníku staré radnice. Pochody zněly z reprobeden na plošině požárního vozu, který stál o pár bloků dál na rohu Hlavní třídy a Delaneyovy ulice a čekal, až vyjede v čele průvodu.

Mě, Rona, Matouše a Tweet z obou stran obklopoval dav Maloneyových a Delaneyových. Máma se na nás usmála přes sluneční brýle, táta jezdil kamerou sem a tam a strýčkové a tetičky se od nás oddělovali, abychom byli v záběru jen my. Takto se Maloneyové a Delaneyové většinou nechovají, když je snímají kamery, jak společně stojí někde na veřejnosti.

Matouš držel v náruči Hopovo batole, kterému s Ginger přezdívali Erp. Erp lízal napůl roztopenou ovocnou zmrzlinu. Matouš ukázal na sladkou skvrnu na své košili. Byl cítit po broskvích, jak ho Erp poslintal. Tweet se držela vedle mě. „Dobré místo,“ podotkla vesele. „Teď by mohl Erp skočit na ten požární vůz.“ Průvod v čele s hasiči se dal do pohybu. Ron mě zezadu objal a vzal mě za ruce. Hasičské vozy projížděly kolem nás. Hop s Evanem jsou veliteli dobrovolných hasičů, takže byli mezi těmi, kdo jeli na vozech. Křičeli a mávali jak malí kluci a měli radost z toho, že mohou po rodině házet zelené mentolové bonbóny.

Erp vyplivl trochu zmrzliny Tweet do dlaně a Tweet zatřepala rukou, aby se toho zbavila. Brady stál poblíž a ten cákanec ho zasáhl přímo mezi oči. Evan a Hop dostali takový záchvat smíchu, že se málem skutáleli z auta.

Desítky maloneyovských foťáků a kamer cvakaly a vrčely.

Středoškolská kapela spustila pochod „Jsem hrdý, že jsem Američan“. Před skřítky šli někteří mí hudebně poněkud nadanější strýčkové, v čele se strýčkem Dwaynem, a hráli pisklavou irskou gigu na housle, flétny, píšťaly a velké bubny.

Cítila jsem se být plná jistoty, bezpečí a lásky. Až na nové podnikatelské aktivity, turisty a spousty cizinců namačkaných podél našich stinných uliček jsme byli neměnní, v srdci toho všeho, blízci jeden druhému a spojení nejrůznějšími projevy sentimentality, jako například oblíbenými rodinnými historkami, které jsme s radostí vyprávěli znovu a znovu.

Vzpomínala jsem na ten den tenkrát během karnevalu, na Roniho Sullivana, který stál pod jevištěm, na to, jak jsme si oba připadali - i když každý jinak - ponížení a izolovaní, ale právě tím zároveň jaksi spříznění. A myslela jsem na vánoční průvod, který toho roku Velký Ron tak zkazil, a na tu ostudu, kvůli které by Ron nejraději zmizel sám v sobě. Dnes jsme byli spolu, žádné ponižování, žádná hanba. A bylo to tak silné, tak sladké jako zralý hrozen, když jeho šťáva teče po jazyku, že jsem přímo cítila tu chuť štěstí.

A potom najednou došel průvod ke mně.

Skupina vedená strýčkem Dwaynem se zastavila. Přestali hrát. Amanda pokynula své zelené družině a ta vyběhla dopředu. Skupinka malých človíčků se nahrnula kolem muzikantů a všichni se dívali a hihňali na mě, nebo na Rona, nebo na nás oba - to jsem v tu chvíli nedokázala říct přesně.

Opřela jsem se dozadu o Rona. Jeho paže mě ještě těsněji objaly. Necítila jsem z něho žádné překvapení. Byla jsem naprosto zmatená. „Buď si myslí, že jsme tajná porota, která hodnotí úroveň průvodu,“ šeptla jsem napůl úst, „nebo si myslí, že schováváme jejich hrnec zlatáků.“

„Pšš, však počkej,“ zašeptal Ron.

Otočila jsem hlavu a podívala se na něho. V jeho očích se spiklenecky zablesklo. Podívala jsem se na mámu, na tátu a na shluk obličejů kolem nich. Spiknutí. Uviděla jsem Amandin úšklebek. Spiknutí.

Strýček Dwayne spustil na housle nějakou irskou baladu, tklivou a kouzelnou. Děti se začaly strkat a přeskupovat a najednou stály v řadě čelem ke mně a Ronovi. Najednou sáhly pod límce a do kostýmů a nad hlavami se jim objevily velké bílé karty, které teď tvořily vlnitou řadu. Na každé kartě bylo zelené tiskací písmeno.

Najednou to bylo přede mnou, bylo to tam vytištěno, aby to viděla celá rodina, celé město, celý vesmír.

CLAIRE, VEZMEŠ SI MĚ?

Zachvěla jsem se Ronovi v náruči a vzhledla k němu očima plnými slz. I jeho oči se leskly. Bylo v něm tolik radosti, tolik krásy. „Překvapení,“ zamumlal. „Všechny mé ostatní dopisy jsi četla, tak jsem si říkal, že o tenhle bychom se mohli podělit s ostatními.“ Divná věta od muže, který celý život odmítal veřejné tyátry.

Vymanila jsem se z jeho sevření a vešla mezi lidi. Poklepávala jsem děti po ramenou, přeskupovala je v řadě a některé otočila tak, že jejich písmena teď nebyla vidět.

Když jsem skončila, otočila jsem se na Rona a jen matně vnímala smích a potlesk kolem sebe, ale zřetelně viděla užaslý výraz v jeho tváři, když četl přeskupené karty.

Vystoupil z davu a šel ke mně. Vykročila jsem mu naproti a sešli jsme se na půl cesty. Vzal mě za ruce. Teď jsme byli součástí průvodu. Součástí toho všeho.

Slyšela jsem mámin nadšený hlas. „A družičky budou mít zlaté šaty, tak trochu do fialová a...“

Strýček Dwayne zahrál „Když se irské oči smějí“.

Matouš s Tweet se ušklíbli.

Z davu na mě trčely vztyčené palce pana Cicera.

Skřítci se chichotali.

Já a Ron jsme na sebe bez jakékoliv důstojnosti zírali s otevřenou pusou. Erp na nás plivl broskvovou zmrzlinu. Všechno bylo naprosto perfektní.

21

Podzim

Ty staré hory, které si samy pro sebe jen tak šeptaly, které nás přitahovaly svými vrcholy s každým novým ročním obdobím, ten trpělivý kruh života, který pod nimi zakotvil.

Toho podzimu jsme po staré stezce vyšli na vrchol Dunshinnogu, den poté, co jsme Deset skoků přepsali na Matouše a Tweet. Byli očividně zamilovaní do toho jezera, do srubu, do zvířat a ptáků, co tam žili, do toho místa, které mohli zušlechtovat.

Nohu už jsem měla silnou, ale výstup na Dunshinnog byla zkouška, kterou jsem do té chvíle nepodstoupila, a pochybovala jsem, jestli to dokážu. Nemohla jsem zklamat Rona ani samu sebe. Podepsala jsem s panem Cicerem smlouvu o koupi *Trojlistku*. Byla jsem trochu nervózní z té odpovědnosti, ale vzrušovalo mě to.

„Pojď, dokážeš to,“ pobízel mě Ron něžně, když jsem supěla do posledního, nejprudšího stoupání Dunshinnogu. Šel přede mnou s nataženou rukou. Chytla jsem ho za ni a on mi pomohl vylézt na žulovou římsu nad údolím. Plácla jsem ho po rameni a potom vybuchla vítězným smíchem. A on se zešíroka usmál, vyrovnaný a spokojený s námi oběma.

Prohlédli jsme si malé zelené květy nových náprstníků, které už začínaly vyrážet mezi svými staršími, uvadajícími příbuznými. „Zatím nejlepší úroda,“ zhodnotila jsem. „Příští jaro bude náprstníkům přát.“ Přešli jsme vrcholek hory, našli místo, na kterém jsme se domluvili, Ron sundal z ramene plátěnou tašku a vyndal z ní starý kus dřeva, na které kdysi vyryl naše jména. Přidržela jsem to prkýnko vysoko u kmene jednoho z dubů, než ho Ron přitloukl.

„Srdce domu. Přímo tady,“ řekl. „Budeme tady sedět a dívat se na nebe. S rodinou. S přáteli. Uvidíme na celé údolí. Uvidíme na kilometry daleko.“

Sáhla jsem do kapsy a to, co jsem z ní vyndala, jsem si položila na dlaň. „To je pro tebe. Dědeček by chtěl, abys to měl. Pamatuješ, když jsme sem s ním poprvé přišli a on hrál tu starou píseň?“

Ron vzal starou písťalku mezi prsty. „Taky se na ni budu muset naučit hrát,“ řekl jemně.

„Naučíš se. Jsem si jistá. On vždycky věděl, na koho se spolehnout, co se týče tradic.“

Ron mě objal. Nebylo třeba pochybovat o klidu, který se odrážel v jeho očích. Byl šťastný. Vrátil se tam, kam jsme oba patřili. Našel své místo. Špičkou prstu se dotkl mých rtů. Starý polibek z dětství. V pomalu postupujícím soumraku za chladného, pozdně podzimního večera jsme se spolu posadili na okraj skalní římsy. Zvedl se lehký vánek, taková čistá píseň. Společně jsme se dívali na zemi pod námi a oblohu nad námi, vzpomínali a plánovali.

KONEC